MICHAEL COX

Un secret îngropat,
o dragoste trădată...

SENSUL NOPȚII

O confesiune

Cuprins

MICHAEL COX

SENSUL NOPȚII

Traducere din limba engleză
GRAALSOFT

Editura RAO
2012

Pentru Dizzy Pentru tot.

Prefața editorului

Prezenta lucrare, publicată aici pentru prima dată, este una dintre curiozitățile pierdute ale literaturii secolului al XIX-lea. E o născocire ciudată, un fel de mărturisire, de cele mai multe ori șocantă prin brutalitatea sa sinceră și lipsită de conștiință și prin sexualitatea sa explicită care are, de asemenea, și un puternic parfum de roman; într-adevăr, în lista bibliografică atașată documentelor Duport din Biblioteca Universității Cambridge, apare cu adnotarea „Ficțiune?” Multe dintre întâmplările prezentate – nume, locuri, evenimente (inclusiv uciderea neprovocată a lui Lucas Trendle) – pe care am reușit să le verific sunt autentice, altele însă par cel puțin îndoielnice sau au fost falsificate, distorsionate intenționat ori pur și simplu inventate. Pe tot parcursul narațiunii se perindă persoane reale, în timp ce altele sunt imposibil de identificat sau sunt prezentate sub pseudonim. După cum spune autorul însuși, „Granițele acestei lumi sunt într-o permanentă schimbare, de la zi la noapte, de la bucurie la tristețe, de la dragoste la ură și de la viață la moarte”. Și, ar mai fi putut adăuga, de la realitate la ficțiune.

Cât despre autor, în ciuda dorinței lui de a se spovedi întregii posterități, propria identitate rămâne un mister chinuitor. Numele său de aici, Edward Charles Glyver, nu apare în listele Colegiului Eton ale acelei perioade, iar eu nu am reușit să-i dau de urmă sau să găsesc vreunul dintre pseudonimele sale în altă sursă, inclusiv în registrele poștei londoneze din acei ani. Poate că, după ce veți fi citit mărturisirile lui, aceste lucruri nu vă vor mai surprinde, dar este ciudat ca un om care dorește să-și dezvăluie astfel sufletul să nu își

folosească numele adevărat. Nu știu ce explicație să găsesc pentru asta, însă o cercetare amănunțită întreprinsă de alți cărturari va scoate probabil la lumină misterul.

Pe de altă parte, adversarul său, Phoebus Daunt, este un personaj real. Întâmplările cele mai importante ale vieții lui se regăsesc în diverse surse ale vremii sale. De exemplu, este menționat în Listele Eton și în Alumni Cantabrigienses[1] a lui Venn și, de asemenea, în mai multe jurnale literare ale perioadei, însă presupusele sale fărădelegi nu sunt pomenite nicăieri. Lucrările sale literare, acum (pe bună dreptate) uitate, care cuprind în principal epopei istorice și mitologice pompoase și câteva volume subțiri de poezii și traduceri de poezie, s-au bucurat de o popularitate trecătoare. Încă mai sunt căutate de curioși în biblioteci de specialitate și în cataloagele librăriilor (la fel ca ediția din Gatul îngrijită de tatăl său, menționată în text) și chiar constituie subiect de disertație pentru vreun doctorand silitor.

Textul a fost transcris, mai mult sau mai puțin cuvânt cu cuvânt, din singurul manuscris olograf aflat în prezent în posesia Bibliotecii Universității Cambridge. Instituția a primit manuscrisul în 1948, ca moștenire anonimă, împreună cu alte documente și cărți ale familiei Duport din Evenwood, Northamptonshire. Cartea este scrisă în mare parte cu litere citețe și apăsate, pe foi mari, liniate, manuscrisul fiind legat în marochin roșu-închis (la R. Riviere, pe strada Great Queen), cu blazonul familiei Duport imprimat în auriu pe prima copertă. În afară de câteva fragmente în care mâna autorului pare nesigură, probabil din cauze psihologice sau ca rezultat al dependenței sale de opiu, ștersăturile, adăugirile sau alte modificări sunt foarte puține. Alături de narațiunea autorului se află alte câteva documente și extrase scrise de alte persoane.

La rândul meu, am făcut unele corecturi insesizabile de natură ortografică și gramaticală; și, pentru că manuscrisul nu avea titlu, am folosit o frază din citatele de la început, care provine dintr-un poem, scris de P. Rainsford Daunt însuși. De asemenea, am dat denumiri celor cinci părți și celor cinci secțiuni ale așa-numitului intermezzo.

Titlurile latinești uneori enigmatice ale celor patruzeci și șapte de secțiuni sau capitole au rămas neschimbate (manierismul lor părea tipic autorului), însă am oferit o traducere. Pe prima pagină a manuscrisului se află câteva citate din cartea Hotărâri a lui Owen Felltham. Am folosit câteva dintre ele ca motto pentru fiecare dintre cele cinci părți. De-a lungul textului apar, în paranteze pătrate, explicațiile mele editoriale și notele de subsol.

J.J. Antrobus
Profesor de ficțiune victoriană post-autentică
Universitatea Cambridge

Cuvintele sale erau mai moi decât untul,
însă război era în sufletul său:
cuvintele sale erau mai fine decât uleiul,
însă săbii erau scoase din teacă.
Psalmul 55:21

Pentru cel a cărui poveste s-a spus,
credința doar face diferența între adevăr și minciună.
Owen Felltham, *Decizii* sau *Excogitații*.
Al II-lea secol (1628), IV („Despre minciuni și neadevăruri”)

Pentru că moartea este sensul nopții;
Umbra eternă
În care toate viețile se adâncesc,
Toate speranțele se năruiesc.

P. Rainsford Daunt, „De la perși”,

Rosa Mundi și alte poeme (1854)

CITITORULUI MEU NECUNOSCUT
Nu pune întrebarea lui Pilat.
Pentru că am căutat nu adevăr, ci sens.
E.G.

ÎNTÂIA PARTE

Moartea unui necunoscut:

octombrie-noiembrie 1854

Un ghem de mătase încrețit este omul tulburat.
Owen Felltham, *Decizii* (1623), II, „Despre hotărâre”.

1

Exordium[2]

După ce l-am ucis pe roșcat, m-am îndreptat către Quinn's[3] pentru o cină cu stridii.

Fusese surprinzător, aproape amuzant de ușor. Îl urmărisem o bucată de drum, după ce îl zărisem pentru prima dată pe strada Threadneedle. Nu pot să spun de ce hotărâsem să fie el și nu altcineva dintre cei asupra cărora se oprise privirea mea iscoditoare în acea seară. Mersesem mai mult de o oră prin împrejurimi, cu un singur scop: să găsesc pe cineva de ucis. Apoi, l-am văzut pe el în fața I lăncii, într-un grup de pietoni care așteptau ca măturătorul să-și facă li ralia. Într-un fel, se remarca din mulțimea de funcționari și orășeni îmbrăcați identic care ieșeau din clădire. Stătea și

privea cum se făcea curățenie înjurai său și avea aerul că se gândește la ceva. O clipă, am avut senzația că se pregătea să se întoarcă, însă și-a tras mănușile, s-a îndepărtat de locul de traversare și a plecat rapid. După câteva secunde, am început să-l urmăresc.

Ne-am îndreptat spre est, în frigul mușcător de octombrie, prin ceața din ce în ce mai deasă. După ce am coborât dealul Ludgate și am traversat pe strada Fleet, ne-am continuat dramul încă o bucată de vreme până când, după ce s-a revigorat într-o cafenea, omul meu a cotit într-o curte îngustă care ducea către faleză, un pasaj încadrat pe ambele părți de pereți înalți, fără ferestre.

Am privit semnul decolorat – „Fundătura Cain", apoi m-am oprit o clipă să îmi scot mănușile și să trag din buzunarul paltonului cuțitul cu lamă lungă.

Fără a bănui ceva, victima mea și-a continuat drumul, însă, înainte să ajungă la treptele din capătul celălalt, am prins-o din urmă fără să fac vreun zgomot și i-am înfipt cuțitul adânc în gât.

Mă așteptam să cadă imediat în față de la forța loviturii, însă, în mod curios, s-a lăsat în genunchi cu un gâfâit abia auzit, cu brațele atârnând pe lângă el și bastonul zornăind pe caldarâm. A rămas un timp în poziția aceea, ca un credincios fanatic în fața unui altar.

În vreme ce scoteam cuțitul, am făcut un pas mic înainte. Atunci, am observat pentru prima dată că părul care îi ieșea de sub pălărie avea, la fel ca mustățile tunse îngrijit, o nuanță deosebită de roșcat. O clipă, am avut senzația că, înainte să se prăbușească fără zgomot într-o parte, m-a privit; și nu doar că m-a privit, ci și jur că mi-a zâmbit, deși, de fapt, era probabil doar un spasm involuntar stârnit de retragerea cuțitului.

Zăcea sub o rază foarte îngustă de lumină galbenă aruncată de lampa cu gaz din capătul scărilor pasajului, într-o baltă tot mai mare de

sânge întunecat ce contrasta în mod ciudat cu nuanța portocalie a părului și mustăților sale. Cu siguranță, era mort.

Am rămas o clipă nemișcat, privind în jur. Un sunet, poate undeva în spatele meu, în cotloanele îngropate în beznă ale acelei fundături? Oare mă zărise cineva? Nu, nimic nu se clintea. Mi-am pus din nou mănușile, am lăsat cuțitul să cadă printr-un grilaj și m-am îndepărtat cu eleganță pe treptele luminate slab, lăsând zgomotele anonime ale falezei să mă învăluie.

Acum, știam că pot să o fac, însă asta nu-mi aducea nicio plăcere. Bietul om nu-mi făcuse niciun rău. Pur și simplu, avusese ghinion; i-l adusese culoarea părului care, după câte îmi dădeam seama, fusese caracteristica lui fatală. Drumul său din acea noapte pe strada Threadneedle, care coincisese fără noroc cu al meu, îl transformase în obiectul inocent al intenției mele irevocabile de a ucide pe cineva. Dacă nu era el, ar fi fost oricum altcineva.

Până în clipa în care dădusem lovitura, nu fusesem convins că aș fi fost capabil să fac ceva atât de îngrozitor și trebuia neapărat să mă asigur de asta. Pentru că uciderea bărbatului roșcat a fost doar o încercare, un experiment, ca să-mi demonstrez că aș putea să mai iau o viață fără să suport consecințele. Când urma să ridic din nou mâna, cu furie, trebuia să o fac cu aceeași viteză și hotărâre, însă atunci acțiunea mea va fi îndreptată nu împotriva unui străin, ci a omului pe care îl consider dușmanul meu.

Și nu am voie să greșesc.

Primul cuvânt cu care am fost descris vreodată este: „plin de resurse”.

Asta i-a spus mamei mele Tom Grexby, bătrânul meu învățător. Stăteau sub castanul vechi care umbrea potecuța ce ducea către casa noastră. Eu

eram ascuns deasupra lor, cuibărit într-un adăpost de crengi care, pentru mine, era un soi de cuibul corbului. De acolo, puteam să privesc pe deasupra către marea din depărtare, visând la orele lungi în care voi naviga într-o zi pe ape pentru a vedea ce se află dincolo de linia orizontului.

În acea zi anume – fierbinte, liniștită și tăcută, o priveam pe mama în timp ce mergea pe potecă spre poartă, cu o umbreluță de dantelă deschisă pe umăr. Când au ajuns la poartă, Tom deja răsufla greu după ce urcaseră dealul dinspre biserică. Nu era de multă vreme învățătorul meu și bănuiam că mama îl văzuse din casă și venise special ca să discute cu el despre evoluția mea.

Este un tânăr plin de resurse, l-am auzit eu spunându-i mamei ca răspuns la întrebarea ei.

Mai târziu, am întrebat-o pe mama ce înseamnă „plin de resurse”.

Înseamnă că știi cum să faci lucrurile, a răspuns ea, iar eu m-am simțit încântat, deoarece părea o calitate foarte apreciată în lumea adulților.

Și tata era plin de resurse? am întrebat eu.

Nu mi-a răspuns, m-a trimis la joacă, pentru că ea trebuia să se în toarcă la lucru.

Când eram foarte mic, mama îmi spunea foarte des – cu blândețe, însă ferm – să mă duc la joacă, astfel că petreceam multe ore încercând să mă distrez. Vara, visam dintre ramurile castanului sau, însoțit de Beth, menajera noastră, exploram țărmul de sub stâncă; iarna, înfășurat în vechiul șal de lână, stăteam la fereastra camerei mele și mă gândeam la *Minunile lumii mici* a lui Wanley[4], la *Călătoriile lui Gulliver* sau la *Călătoria creștinului* (pentru care simțeam o dragoste și o fascinație ieșite din comun) până mă durea capul, privind dincolo de apele mohorâte și întrebându-mă cât de departe de linia orizontului și în ce direcție se întindea Tărâmul Houyhnhnmilor sau Orașul Distrugerii și dacă era posibil să iau o ambarcațiune de la Weymouth ca să-i văd cu ochii

mei. Nu-mi dădeam seama de ce Orașul Distrugerii mi se părea atât de ispititor, pentru că prevestirea creștină că acesta urma să fie ars din temelii de către un foc venit din cer mă înspăimânta și de multe ori îmi imaginam că aceeași soartă ar putea-o avea și sătucul nostru. La fel, în toată perioada copilăriei, m-au urmărit, tot fără să știu exact de ce, cuvintele creștinului către evanghelist: „Sunt condamnat să mor, apoi să vin la Judecata de Apoi; și îmi dau seama că nu vreau să fac primul dintre aceste lucruri și nu pot să-l fac pe al doilea”. Cu toate că erau enigmatice, știam că acele cuvinte exprimau un adevăr teribil și mi le repetam în gând de nenumărate ori, ca pe un soi de incantație ocultă în timp ce stăteam în adăpostul meu de crengi sau în pat, sau când mă plimbam pe țărmul bătut de vânt de sub faleza înaltă.

Mai visam și la alt loc, la fel de fantastic și de neatins, însă care, în mod ciudat, avea caracterul distinct al unui loc în care fusesem și de care îmi aminteam, ca un gust care persistă pe limbă. Mă vedeam stând în fața unei clădiri mărețe, pe jumătate castel, pe jumătate palat, căminul unei rase străvechi, după cum îmi imaginam, din care se ridicau turnuri în spirală și parapete, și minunate turnuri cenușii acoperite de structuri ciudate, asemănătoare unui dom, care se înălțau către cer. Atât de înalte, încât păreau să străpungă însăși bolta raiului. Iar în visurile mele era mereu vară, o vară perfectă și fără sfârșit, cu păsări albe și întunecate heleșteie cu pești, încadrate de ziduri înalte. Acest loc magic nu avea nici nume, nici loc, real sau imaginar. Nu l-am găsit descris în nicio carte și nu mi s-a spus nicio poveste despre el. Nu știam nici cine stătea acolo, dacă era vreun rege sau vreun calif. Și totuși eram sigur că există undeva pe pământ și că într-o zi o să-l văd cu propriii ochi.

Mama lucra tot timpul. Eforturile ei literare erau singurul nostru mijloc de întreținere, căci tata

murise la scurtă vreme după nașterea mea. Imaginea care îmi revine mereu în minte când mă gândesc la ea este cea a părului ei negru cu șuvițe cenușii, care îi ieșea de sub bonetă și îi cădea pe obraz, în timp ce stătea aplecată deasupra mesei de lucru pătrate, așezată lângă fereastra salonașului. Acolo stătea ore întregi scriind, uneori și noaptea. Imediat ce un teanc de hârtii era gata și trimis la editură, începea să lucreze la altul. Lucrările ei (începând cu *Edith* sau *Ultima din familia Fitzalan*, din 1826) sunt acum uitate – și ar h o lipsă de respect față de amintirea ei dacă aș spune că; ista s-a întâmplat pe merit –, însă, la vremea lor, s-au bucurat de o oarecare popularitate. Cel puțin, erau considerate de către cititori suficient de bune, încât să-l facă pe domnul Colburn[5] să-i accepte în continuare creațiile (publicate de cele mai multe ori anonim sau sub pseudonimul Doamna din Vest) an de an, până la moartea ei.

Totuși, deși lucra atât de mult și atât de asiduu, își găsea întotdeauna vreme și pentru mine, înainte să mă culc. Stătea pe marginea patului meu cu un zâmbet obosit pe fața ei dulce de zână și asculta în timp ce eu îi citeam solemn fragmentele mele preferate din prețioasa traducere după *Les mille et une nuits*[6] a lui Monsieur Galland sau îmi spunea povestioare inventate de ea, ori îmi depăna amintiri ale propriei copilării din ținutul vestic, care îmi plăceau cel mai mult. Uneori, în nopțile calde de vară, mergeam de mână până în vârful stâncii să privim apusul, apoi stăteam alături în tăcere, ascultând țipătul singuratic al pescărușilor și murmurul valurilor de dedesubt și priveam dincolo de apele strălucitoare, către orizontul misterios și îndepărtat.

Acolo e Franța, Eddie, mi-a zis odată. E o țară mare și frumoasă.

— Și acolo sunt houyhnhnmi, mamă? am întrebat eu.

A râs scurt.

— Nu, dragul meu, a spus ea. Doar oameni, ca mine și ca tine.

— Ai fost vreodată în Franța? am întrebat eu apoi.

— Am fost acolo o dată, a venit imediat răspunsul, după care a oftat. Și nu voi mai merge niciodată.

Când am privit-o, am văzut, spre uimirea mea, că plângea. Era prima dată când o vedeam făcând așa ceva, însă imediat a bătut din palme și, zicând că e vremea de culcare, m-a dus înapoi acasă. La poalele scărilor, m-a sărutat și mi-a zis că întotdeauna voi fi băiețelul ei iubit. Apoi, s-a întors și m-a lăsat pe treapta cea mai de jos, privind-o cum se îndreaptă către salonaș, se așază la masa de lucru și își înmoaie din nou penița în cerneală.

Amintirea acelei seri mi-a revenit în minte mulți ani mai târziu și a rămas la fel de puternică. Mă gândeam la ea acum, în vreme ce pufăiam trabucul în Quinn’s, meditând la legătura ciudată dintre lucruri, la firele subțiri, însă atât de rezistente ale sorții, care legau lucrul mamei mele din urmă cu atâția ani de bărbatul roșcat care zăcea mort la mai puțin de jumătate de metru distanță, în fundătura Cain.

Mergeam către râu, copleșit de gândul că nu mă zărise nimeni, însă, chiar când îi plăteam jumătatea de penny taxatorului de la Podul Waterloo, am observat că mâinile îmi tremurau și gura încă îmi era uscată ca iasca, deși băusem ceva înainte, la Quinn’s. M-am rezemat o clipă de parapet, sub licărirea lămpii cu gaz: amețisem brusc. Ceața se întindea groasă peste apa întunecată de dedesubt, care se lovea de stâlpii arcadelor cu o muzică posomorâtă. Apoi, din ceața deasă a apărut o tânără cu un copil în brațe. A rămas nemișcată, privind în gol prin întuneric. Am citit disperarea oarbă de pe chipul ei și mi-am dat seama imediat că dorea să se arunce ca să scape de ea, însă, când

m-am apropiat mi-a aruncat o privire sălbatică, și-a strâns pruncul la piept și a luat-o la goană în vreme ce eu urmăream cum silueta ei fantomatică se risipea din nou în ceață[7]. O viață salvată, m-am gândit eu o clipă, dar probabil fusese un gest de răscumpărare pentru ce făcusem în acea noapte.

Trebuie să înțelegeți că nu sunt un criminal înnăscut, ci doar unul de circumstanță, din necesitate – un păcătos care are motiv. Nu mai era nevoie să repet această crimă experimentală. Îmi dovedisem ceea ce dorisem să-mi dovedesc: capacitatea de a comite asemenea faptă. Roșcatul acela necunoscut fără vină își îndeplinise misiunea, iar acum eram pregătit pentru ceea ce mă aștepta.

Am traversat podul pe partea dinspre Surrey, m-am întors, apoi m-am îndreptat în direcția din care venisem. Și, cedând unui impuls brusc, când am trecut din nou prin bariera rotitoare, m-am hotărât să mă plimb pe faleză, în loc să mă întorc acasă. La baza treptelor arc ieșeau din fundătura Cain, pe care le coborâsem cu doar două ore în urmă, se adunase o mulțime de oameni. Am întrebat-o pe o vânzătoare de flori care era pricina acelei agitații.

O crimă, domnule, a răspuns ea. Un domn nevinovat a fost ucis Iară milă. Se spune că aproape i s-a tăiat capul de pe umeri.

Dumnezeule mare! am rostit eu cu o expresie care trăda o groază bruscă. În ce lume trăim! Există vreun suspect?

Însă informatoarea mea nu era prea sigură. Un marinar chinez fusese văzut ieșind în goană din fundătură, cu puțin înainte să fie descoperit cadavrul, însă alții ziceau că o femeie care ținea în mână un topor plin de sânge fusese găsită năucă, la doar câteva străzi distanță, și fusese ridicată de polițiști.

Am dat trist din cap și mi-am continuat drumul.

Bineînțeles, pentru mine era foarte convenabil că zvonurile începeau deja să împletească o plasă

de întuneric și minciună în jurul adevărului.

Din partea mea, marinarul chinez și femeia cu toporul plin de sânge, dacă existau într-adevăr, puteau să răspundă de fapta mea și să se ducă naibii. Eu eram deasupra oricărei bănuieli. Nimeni nu mă văzuse intrând sau ieșind din fundătura întunecoasă și părăsită – avusesem mare grijă în privința asta. Cuțitul era unul obișnuit, furat în acel scop de la un han de dincolo de râu, de pe strada Borough High, unde nu mai fusesem niciodată și unde nu mă voi mai întoarce nicicând. Victima mea fără nume îmi era complet necunoscută – nu ne lega decât soarta cea crudă. Pe hainele mele nu era nicio picătură din sângele ei, iar noaptea, cel mai bun prieten al ticăloșilor, își aruncase mantia complice peste întreaga faptă.

Când am ajuns pe aleea Chancery, ceasul bătea ora 11. Încă nu doream să mă întorc în patul meu singuratic, așa că am luat-o spre nord, către Blithe Lodge, în St John's Wood, ca să o vizitez pe domnișoara Isabella Gallini.

— Ah, Bella! Bellissima Bella!

M-a întâmpinat în felul ei obișnuit, la ușa respectabilei vile încadrate de copaci, prinzându-mi fața în mâinile ei cu degete lungi, încărcate de inele și șoptind:

— Eddie, dragul meu Eddie, e minunat că ai venit!

Apoi, m-a sărutat încet pe amândoi obrajii.

— Suntem singuri? am întrebat eu.

— Complet singuri. Ultimul a plecat cu o oră în urmă, Charlie doarme, iar doamna D nu s-a întors încă. Avem casa doar pentru noi.

Sus, m-am întins pe patul ei și am privit-o cum se dezbrăca, așa cum făcuse de atâtea ori înainte. Îi știam fiecare milimetru din trup, fiecare loc cald și secret. Și totuși, când am văzut ultima piesă de îmbrăcăminte căzând pe podea, iar pe ea stând

mândră în fața mea, m-am simțit ca și când aș fi avut-o pentru prima dată, în toată gloria-i neștiută.

— Vreau să aud, a spus ea.

M-am încruntat, prefăcându-mă că nu înțeleg.

— Ce să auzi?

— Știi foarte bine, răule. Spune-mi ce vreau să aud.

S-a apropiat de mine, cu părul desfăcut căzându-i în valuri pe umeri și spate. Apoi, lângă pat, mi-a cuprins din nou fața în mâini, lăsându-și pletele întunecate să se reverse peste mine.

Ah, America mea, am rostit eu pe un ton teatral. Pământul meu proaspăt descoperit![8]

— Ah, Eddie, a gângurit ea încântată. Încă îmi place atât de mult să aud cum spui asta! Chiar sunt America ta?

— America mea și mai mult de-atât. Tu ești lumea mea.

S-a aruncat peste mine și m-a sărutat atât de pasional, încât aproape mi-a tăiat respirația.

Acel stabiliment în care Bella era o lumină călăuzitoare se afla cu mult peste nivelul unui bordel obișnuit, cu atât de mult încât obișnuiții îl numeau pur și simplu „Academia”, arătând că se află într-o categorie aparte față de stabilimentele rivale și făcând aluzie la superioritatea angajatelor sale și a serviciilor oferite. Era condus după regulile unui club foarte select – un fel de club Boodle’s sau White’s al cărnii[9] – și satisfăcea nevoile amoroase ale celor mai exigenți patroni. La fel precum celelalte cluburi de pe strada James, avea reguli stricte de intrare și comportament. Nimeni nu putea pătrunde în acest cerc fără recomandarea unui membru existent, urmată de vot; voturile împotrivă erau ceva obișnuit, iar dacă recomandarea se dovedea necorespunzătoare, atât aplicantul, cât și autorul recomandării erau respinși, iar uneori erau pedepsiți și mai aspru.

Doamna Kitty Daley, cunoscută membrilor ca doamna D, era patroana acestui stabiliment faimos

și profitabil al plăcerilor. Nu făcea niciun compromis pentru a menține standardele decenței sociale: nu erau permise înjurături, blasfemii sau beții, iar lipsa de respect sau comportamentul violent față de tinere era aspru pedepsit. Făptașul era imediat expus scandalului public și, mai mult, primea și o vizită din partea domnului Herbert Braithwaite, fost pugilist renumit, care avea metodele sale foarte eficiente de a-i face pe clienții recalcitranți să-și înțeleagă greșeala.

Signor Prospero Gallini, tatăl Bellei, descendentul sărăcit al unei familii italiene nobile care trecea prin vremuri mai puțin înfloritoare, fugise în 1830 de creditorii din țara lui și ajunsese în Anglia, unde se stabilise ca maestru de scrimă la Londra. Era văduv și exilat, însă era hotărât să-i ofere singurei fiice toate avantajele pe care i le permiteau mijloacele sale modeste. Astfel, fata ajunsese să vorbească fluent mai multe limbi europene, cânta foarte bine la pian și avea o voce minunată; pe scurt, era la fel de desăvârșită ca educație pe cât era de frumoasă.

Am locuit o perioadă scurtă de timp cu signor Gallini și ispititoarea lui fiică după ce am ajuns prima dată la Londra. După moartea lui, am păstrat o corespondență ocazională, însă prietenoasă cu Bella, simțind că era datoria mea să am grijă de ea, o grijă frățească, în semn de recunoștință pentru bunătatea pe care mi-o arătase tatăl ei. Signor Gallini îi lăsase o moștenire foarte mică, așa că s-a văzut nevoită să plece din casa din Camberwell, unde se retrăsese tatăl ei, și să se angajeze ca însoțitoare a unei doamne din St. John’s Wood, pe care o cunoscuserăm deja. Răspunsese la un anunț pentru acel post – metoda doamnei D de a recruta fete noi pentru stabilimentul ei de lux. Puține dintre cele care aplicau erau acceptate de ochiul pătrunzător al doamnei D, dar Bella o fermecase de la prima vedere. Mai mult, fata nu păru deloc speriată când i s-a spus care era adevărata natură a

slujbei ei. Cu toate că și-a început cariera ca membră începătoare a Academiei, a avansat rapid datorită frumuseții, talentului, discreției sale și curteniei față de domni. Dacă se poate vorbi despre vocație în meseria asta, atunci Bella Gallini avea așa ceva.

Corespondența noastră ocazională a continuat câțiva ani după ce s-a mutat la Blithe Lodge. Trimiteam câte o scrisoare scurtă o dată la câteva luni, ca să o întreb ce mai face și dacă avea nevoie de ceva, iar ea îmi răspundea întotdeauna că făcea bine, că patroana ei era bunătatea întruchipată și că nu avea nevoie de nimic. Apoi, într-o zi, la începutul anului 1853, aflându-mă din întâmplare în zona Stjohn's Wood, m-am gândit să-i fac o vizită ca să văd cu ochii mei că totul era bine și (recunosc) să mă conving că era la fel de frumoasă cum mi-o aminteam eu.

Am fost condus într-un salonaș elegant, aranjat cu gust. Ușa s-a deschis, însă nu era Bella. În încăpere au dat buzna două tinere chicotind, fără să vadă că înăuntru era un vizitator. Când m-au zărit, s-au oprit, m-au privit din cap până-n picioare, apoi s-au uitat una la alta. Formau o pereche superbă, una blondă, cealaltă brunetă și amândouă aveau pe chip o privire pe care am recunoscut-o imediat, pentru că o văzusem de sute de ori, chiar dacă rar în asemenea cadru luxos.

Și-au cerut scuze (nu era cazul: le-aș fi permis orice libertate și-ar fi luat cu mine) și se pregăteau să se retragă când în ușă a apărut altă siluetă.

Da, *era* la fel de frumoasă cum mi-o aminteam, îmbrăcată după ultima modă, coafată și împodobită cu bijuterii, însă își păstrase eleganța naturală și expresia caldă și deschisă cu care mă întâmpinase când am intrat pentru prima dată în casa tatălui ei. După ce frumoasele ei colege au plecat, am ieșit în grădină și am vorbit ca doi vechi prieteni, până când a apărut o servitoare să-i spună Bellei că avea alt musafir.

— Mai vii? a întrebat ea. Am vorbit doar eu și aș vrea să aud mai multe despre ce ai făcut și ce vrei să faci în viitor.

Nu aveam nevoie de altă aluzie. I-am răspuns că aș vrea să vin în ziua următoare, dacă se putea.

Niciunul dintre noi nu a spus nimic despre adevărata natură a stabilimentului de la Blithe Lodge. Nu era nevoie. A priceput, după privirea și tonul vocii mele, că nu eram nici pe departe mirat sau dezgustat de ceea ce alesese să devină, iar eu vedeam că – așa cum îmi zisese de atâtea ori – nu avea nevoie de nimic și că mulțumirea ei față de viața pe care o ducea era autentică.

M-am întors a doua zi, când i-am fost prezentat doamnei D, iar săptămâna care a urmat am participat la o serată la care se strânseseră unii dintre cei mai importanți bărbați ai Capitalei. Treptat, vizitele mele au devenit din ce în ce mai dese, iar grija mea frățească s-a transformat curând în ceva mai intim. Aveam regim special și nu trebuia să aduc nicio contribuție cheltuielilor interne ale casei. „Ești bine-venit oricând, dragul meu, a spus doamna D, al cărei mare favorit devenisem, atât timp cât n-o distragi pe Bella de la îndatoririle ci profesionale.”

Pentru că doamna D era văduvă fără moștenitori, se știa deja că Bella, care pentru ea devenise un fel de fiică, avea să preia frâiele puterii în acel regat înfloritor al plăcerilor trupești. De asta o numeam micuța mea moștenitoare, iar ea îmi zâmbea mulțumită în vreme ce eu îi descriam zilele fericite care o așteptau după ce moartea doamnei D, ajunsă la 61 de ani, avea să-i aducă întreaga avere.

— Nu-mi place să mă gândesc prea mult la asta, a spus ea când stăteam unul lângă altul în întuneric, după incidentul din fundătura Cain, vorbind despre apropiata pensionare a doamnei D. Țin foarte mult la Kitty, iar ea a fost întotdeauna bună cu mine. Însă nu pot să nu mă simt încântată

de idee, chiar dacă sunt sigură că nu merit așa ceva.

Am contrazis-o cu blândețe, zicându-i că era o prostie să creadă că nu merităm norocul pe care-l avem, mai ales dacă ni se cuvine. M-a sărutat și m-a tras aproape de ea, dar m-am simțit deodată abandonat și singur. Oare nu eram, la rândul meu, moștenitorul unui regat, chiar mai mare decât al ei? Totuși, moștenirea mi se luase fără să mai pot să o cer vreodată înapoi. Mi-era greu să accept asta, dar, deși era considerată trădare, trecusem printr-o pierdere și mai mare, care mă lăsase fără vreo speranță de vindecare. E prea banal să vorbești de o inimă frântă. Inimile nu se frâng, continuă să bată, sângele tot mai curge chiar și în zilele amare de după trădare. Însă ceva se rupe atunci când treci printr-o durere pe care nu o poți exprima în cuvinte – legătura pe care o aveai cu lumina, cu speranța și cu diminețile strălucitoare dispare și nu mai poate fi refăcută.

Îmi doream să renunț la înșelătorii și la masca zâmbitoare a nepăsării pe care o purtam ca să ascund furia care fierbea dincolo de ea. Însă nu-i puteam spune Bellei adevărul despre mine sau de ce ajunsesem să ucid un străin în acea noapte, în fundătura Cain. Pentru că ea devenise un fel de prezență dulce și constantă în viața mea, într-o furtună de necazuri și pericole despre care nu aflase nimic; și totuși o trădasem și pe ea, chiar dacă nu știa asta. Deja o pierdusem, însă nu puteam să renunț la ea – nu încă – sau să-i mărturisesc ceea ce îți mărturisesc acum ție, cititorul meu necunoscut.

Totuși, există o persoană care știe ceea ce nu-i pot spune Bellei. Și curând va afla la rândul său cât de plin de resurse pot fi.

2

Nominatim[10]

Am dormit cu intermitențe, simțind trupul cald al Bellei ghemuit lângă mine de fiecare dată când mă trezeam. Din când în când, mă simțeam cuprins de neliniște, însă eram încrezător că nimeni nu mă putea asocia cu victima și că îmi derulasem experimentul criminal fără să fi fost descoperit. După ce mi-am alungat conștient din minte toate gândurile despre bărbatul pe care îl ucisesem, am descoperit că ajunsesem la un soi de indiferență față de monstruozitatea faptei pe care tocmai o comisesem. Eram vinovat și totuși nu mă simțeam deloc vinovat. Da, atunci când închideam ochii, vedeam chipul străinului cu păr roșcat, însă chiar și în această stare incertă, între vis și realitate, când conștiința trezește de obicei cele mai înfiorătoare lucruri din adâncurile ființei, continuam să nu simt nicio remușcare pentru ceea ce făcusem.

Mai târziu, la fel de ciudat mi s-a părut faptul că mintea mea refuza să se întoarcă la momentul fatal când cuțitul străpunsese carnea victimei mele. Mă vedeam doar în timp ce îl urmăream pe roșcat de-a lungul pasajului întunecos și pustiu. Din când în când, treceam printr-un cerc de lumină galbenă și bolnăvicioasă care se proiecta din ușa deschisă a unei clădiri înalte, fără ferestre. Apoi, intram din nou în întuneric. De câte ori adormeam, mă găseam în această plimbare fără sfârșit pe străzile fără nume, cufundate în beznă. Nu i-am zărit chipul nici măcar o dată – rămânea întors cu spatele la mine în vreme ce mergeam încet de la o oază de lumină gălbuie la alta. Apoi, chiar înainte de ivirea zorilor, când am ațipit din nou pe jumătate, l-am văzut iarăși.

Ne aflam într-o barcă, iar el vâslea încet pe apele unui râu încremenit, într-o după-amiază

tăcută și toridă. Stăteam cu privirea fixată pe mușchii spatelui său care se contractau sub haină cu fiecare mișcare a vâslelor. În ciuda soarelui de afară, purta aceleași haine ca în seara aceea rece de octombrie, inclusiv fularul și pălăria înaltă și neagră. Când am intrat pe canalul îngust, a lăsat vâslele la suprafața apei, s-a întors spre mine și mi-a zâmbit.

Însă nu era chipul victimei mele anonime, ci al lui Phoebus Rainsford Daunt, bărbatul căruia plănuiam atât de atent să-i iau viața.

Am lăsat-o pe Bella să doarmă și, așa cum făceam de fiecare dată, am sărutat-o cu blândețe pe obrazul înroșit în semn de la revedere, apoi m-am îndreptat spre casă. Cerul începea să se lumineze deasupra orașului care se trezea, iar în jurul meu prindeau să se audă zgomotele agitate ale Marelui Leviatan: zăngănitul bidoanelor cu lapte, o căruță cu boi care trecea pe o stradă goală, primele strigăte de „Măcriș proaspăt!” dinspre piața Farringdon. Când ceasul bisericii a bătut de 6, m-am oprit la o tarabă de cafea de lângă intrarea în piață ca să îmi încălzesc mâinile – era o dimineață foarte aspră. Bărbatul m-a privit indignat, însă eu am lăsat ochii în jos, iar el s-a retras înjurând printre dinți.

Când am ajuns la Temple Bar, mi-a trecut prin minte să mai merg o dată în locul unde îl lăsasem pe roșcat, ca să văd cu ochii mei dacă totul era în regulă, dar am preferat să iau micul dejun și să mă schimb. Pe strada Temple, colț cu Whitefriars, am urcat treptele înguste și întunecate care duceau la etajul casei în care locuiam, apoi am intrat în salonul lung cu lambriuri, așezat chiar sub streașină.

Locuiam singur. La mine intra doar doamna Grainger, femeia care se ocupa din când în când cu treburile casei. Masa mea de lucru era plină de hârtii și caiete. Un covor persan cândva frumos,

însă acum tocit, acoperea podeaua, iar în cameră erau răspândite câteva piese de mobilier aduse din casa mamei mele din Dorset. Din cameră, o ușă dădea spre un dormitor îngust, luminat printr-o lucarnă, iar de-acolo se deschidea un spațiu și mai mic, aproape la fel de mic cât un dulap, care servea atât ca șifonier, cât și ca baie.

Chipul care m-a întâmpinat din oglinda mică și crăpată de pe raftul de deasupra lavoarului nu mi se părea a h cel al unui ucigaș cu sânge rece. Ochii mă priveau cu blândețe, cu o intensitate calmă. Era un chip în care puteai să ai încredere; și totuși îmi omorâsem un seamăn cu aproape aceeași nepăsare cu care aș fi strivit o insectă. () are eram de fapt un diavol cu chip de om? Nu. Eram un om, un om hun la suflet, dornic să îndrepte răul care i se făcuse, absolvit – chiar și în crimă – de dezastrele necruțătoare care eram convins, la vremea aceea, că se abătuseră asupra mea. Pentru mine, puterea asta era meșterul care zămislea lanțurile ce mă legau de faptele pe care trebuia să le săvârșesc. Credeam că destinul meu era să iau înapoi ceea ce îmi aparținea de drept, indiferent de consecințe.

Am privit mai atent în oglindă. Un chip prelung și grațios, cu ochi mari și negri, piele măslinie, nasul puțin oblic, însă cu o formă frumoasă, gura care purta întotdeauna un zâmbet vag, părul negru care rădea pe frunte, fără nicio urmă de ulei de Macassar, însă care, recunosc, începea să cadă și să albească puțin la tâmple. Mustăți frumoase. Foarte frumoase. În ansamblu, cred că mă puteam considera un bărbat destul de chipeș.

Dar ce era asta? Mi-am apropiat și mai mult chipul de sticla murdară. Chiar pe vârful gulerului de la cămașă se afla o pată roșie.

Am rămas o clipă nemișcat, înclinat către oglindă, cuprins brusc de o frică fascinată. Această dovadă mută și totuși foarte grăitoare a activității mele nocturne din fundătura Cain m-a luat complet prin surprindere. Felul în care mă urmărise mi se

părea un soi de asalt; am trecut repede în revistă toate pericolele pe care le-ar fi putut aduce.

Oare mă trădase? Oare vreunul dintre chelnerii de la Quinn's o observase cât încă era vizibilă? Sau florăreasa, când mă întorsesem la li icul crimei fără să gândesc? Oare Bella o zărise în tumultul pasiunii? Toți aceștia, când vor auzi sau vor citi despre crimă, și-ar putea aminti (Ic pata de sânge de pe cămașa mea și ar putea să mă bănuiască. Am privit mai atent urma incriminatoare a experimentului meu.

Era destul de mică, însă avea un sens profund. Era o rămășiță a sângelui vieții unui străin pe care îl întâlnisem din întâmplare pe strada Threadneedle, în timp ce mergea în treaba lui, fără a bănui ce avea să i se întâmple. Oare se întorcea acasă la soția și copiii lui, după o zi în oraș, sau era în drum spre prietenii săi care îl așteptau la cină? Oare cum îl chema și cine avea să-l jelească? Oare cum își imaginase că se va sfârși viața lui? (Sigur, nu ucis cu brutalitate într-un pasaj public.) Oare părinții lui trăiau încă și erau răvășiți de moartea îngrozitoare a fiului lor? La fel ca un soldat în bătălie, ignorasem astfel de întrebări în febra acțiunii, pentru că mi se păreau nesemnificative pentru ceea ce trebuia să fac, însă acum, în vreme ce priveam pata aceea mică de sânge închegat de pe guler, le lăsam să-mi copleșească mintea.

Știam că mănușile mele noi erau curate. Dar dacă mai erau și alte urme ale crimei pe care nu le observasem? Mi-am luat în grabă paltonul din cuier și l-am întins pe masa de lucru din salon, apoi am luat monoclul de sub un teanc de hârtii.

Sub lumina tot mai puternică a dimineții, am cercetat fiecare milimetru al hainei, întorcând materialul pe o parte și pe alta, ducând din când în când o părticică aproape de monoclu, ca un bijutier care examinează cu atenție un obiect foarte valoros. Apoi, mi-am scos haina și pantalonii, vesta, cămașa și cravata – toate au trecut prin

aceleași verificări minuțioase. La sfârșit, mi-am examinat pălăria și mi-am așezat cizmele pe masă, în lumina palidă a soarelui. Am șters cu atenție toată suprafața și tălpile încălțărilor cu o batistă umedă, cu mișcări circulare lente, verificând din când în când dacă pe pânza albă rămăsese vreo urmă incriminatoare de sânge.

După ce m-am convins că nu existau și alte urme fizice care m-ar putea lega de victima mea, m-am întors în baie, unde mi-am înmuiat gulerul cămășii în apă rece ca să scot pata de sânge. După câteva minute, spălat, bărbierit, pieptănat și cu o cămașă curată, eram pregătit să încep ziua.

Era 25 octombrie 1854, ziua Sfântului Crispin. Departe, în Crimeea, cu toate că în Anglia încă nu știam asta, cavaleria ușoară a lordului Cardigan ataca trupele rusești la Balaclava. Pentru mine, ziua a trecut în tăcere. Mi-am ocupat dimineața cu subiectul căruia îi dedicam acum întreaga mea existență: distrugerea dușmanului meu. Veți afla mult mai multe despre el în aceste pagini, însă deocamdată trebuie doar să mă credeți pe cuvânt că, din cauza anumitor întâmplări, nu trebuia lăsat în viață. Încercarea la care a fost supusă propria mea voință, care a culminat cu o seară în urmă în fundătura Cain, îmi demonstrase, spre marea mea satisfacție, că eram în stare să fac ceea ce trebuia să fac și că se apropia vremea ca eu și dușmanul meu să stăm față în față pentru ultima oară. Însă până atunci trebuia să mă gândesc, să plănuiesc și să aștept.

După-amiază, am avut treabă și m-am întors acasă abia târziu, odată cu lăsarea serii. Pe masa mea de lucru era un exemplar din The Times adus mai devreme de doamna Grainger. Încă mă văd întorcând plictisit paginile ziarului, până când atenția mi-a fost atrasă brusc de un anunț care mi-a făcut inima să bată cu putere. Cu mâinile tremurând ușor, m-am dus la fereastră, pentru că lumina începea să dispară, și am citit:

Cu o seară în urmă la ora 18.00… Fundătura Cain, Faleză. Domnul Lucas Trendle, asistent principal al casierului-șef de la Banca Angliei… Stoke Newington… ucis cu sălbăticie… funcționar public excepțional Capela de pe aleea Elm… multe acțiuni cantabile… Groaza numeroșilor săi prieteni… autoritățile încrezătoare că vor rezolva misterul…

Se îndreptase către o întâlnire de la Exeter Hall, pentru o acțiune de caritate în care urma să le împartă africanilor exemplare din Sfânta Scriptură și încălțări. Acum, îmi aminteam de grupul de clenci adunați în marele portic corintic când treceam spre faleză după ce ieșisem din fundătura Cain. Din articol reieșea clar că poliția nu găsea niciun motiv care să explice crima, pentru că victimei nu i se furase nimic. Am sorbit detaliile vieții lui respectabile și fără pată, dar era un lucru care mă apăsa și mă apasă încă. Nu mai era bărbatul n iscat. Avea un nume.

Când am citit articolul prima dată, traversasem încăperea cu pași nesiguri, cumva enervat de această informație. Mi-aș fi dorit să rămână îngropat pentru totdeauna în anonimat – începeam să-mi imaginez ce-ar fi putut însemna individualitatea lui dezvăluită, iar mansarda mea mi se părea sufocantă. În cele din urmă, n-am mai suportat. Trebuia să simt gustul crud al Londrei.

Ploaia începuse să se lovească de lucarna micului meu dormitor. Mi-am îmbrăcat paltonul și am alergat pe scări în noaptea care cobora.

Era o ploaie fără milă, care cădea în șuvoaie spumoase din burlane, prăbușindu-se sub forma unor pereți verticali de pe acoperișurile, turlele și parapetele de deasupra orașului, transformând străzile și pasajele în râuri urât mirositoare de

murdărie și gunoaie lichide. L-am găsit pe vechiul meu tovarăș Willoughby Le Grice făcându-și siesta, ca întotdeauna la ora asta, la Ship and Turtle[11], pe strada Leadenhall.

Eu și Le Grice eram prieteni buni încă de când mergeam la școală, dar eram complet diferiți. Mă îndoiesc că lecturase vreo carte în viața lui – nu-l interesau cărțile, muzica sau pictura, așa cum mă interesau pe mine. Cât despre îndeletniciri mai profunde, considera că filosofia era dăunătoare, iar când auzea de metafizică, se enerva. Le Grice era un sportiv: mai înalt ca mine, cu părul des, privirea foarte masculină, gâtul și umerii lați și o mustață stufoasă deasupra buzei. Un englez pursânge și omul perfect pe care să-l ai lângă tine la ananghie. Formam o pereche destul de ciudată, însă nu-mi puteam dori un prieten mai bun.

Am mâncat cocoșul la grătar (în stil indian) pentru care era renumit restaurantul, apoi am dat pe gât un punci cu gin și, așa cum se întâmpla de obicei, Le Grice a acceptat să mergem peste râu, la Teatrul Victoria[12] să urmărim spectacolul de la ora 9 seara.

Nu exista un loc mai bun decât Teatrul Victoria ca să vezi cum se distrează cei din clasele de jos – mi se părea o priveliște fascinantă, ca și când ai ridica o piatră și ai observa viața insectelor de sub ea. Le Grice nu era la fel de încântat ca mine de astfel de lucruri, dar stătea pe scaun fără să scoată o vorbă, întotdeauna cu o țigară de foi încleștată între dinți, în timp ce eu mă aplecam în față nerăbdător. Sub loja noastră, băncile grosolane erau pline până la refuz: vânzători de pește, muncitori, fochiști, birjari, hamali și tot felul de femei cu reputație proastă. O gloată feroce, transpirată, urât mirositoare. În tumultul de fluierături și țipete se auzeau doar strigătele unei femei care vindea picioare de porc și ale portarilor care patrulau pe coridoare și scări. Apoi, în sfârșit, s-a ridicat cortina, maestrul de ceremonii a domolit

gloata, iar spectacolul, sublim în vulgaritatea lui, a început.

Mai târziu, când am ieșit în New Cut, ploaia începuse să se potolească, lăsând străzile pline de noroi și resturi căzute de pe acoperișuri și din burlane. Peste tot erau prezenți oameni abrutizați, care duhneau: se strânseseră pe la colțuri sau se îmbrânceau sub arcadele din care picura apa, stăteau pe scări, se aplecau la ferestre sau se ghemuiau unul în altul pe alei. Chipuri pictate hidos de lumina satanică a lămpilor și strălucirea cuptoarelor unde se coceau castane, care luminau dughenele de pe stradă și clădirile publice, treceau pe lângă noi ca o paradă de damnați.

După ce am traversat râul înapoi, i-am sugerat să mergem la Quinn's. Doream neapărat să merg la Quinn's. Sub pretextul că încercam să găsesc un carnețel pierdut, l-am căutat pe chelnerul care mă servise cu o seară în urmă. Imediat, mi-am dat seama că nu mă ține minte. M-am întors la Le Grice cu inima ușoară și ne-am apucat să mâncăm stridii și să bem șampanie după pofta inimii. Însă stridiile i an stârnit lui Le Grice o foame și mai mare. Dorea carne și un lichior tare, pe care la ora aceea din noapte îl puteam găsi doar la Evans's. Așa că am ajuns pe strada King, la Govent Garden, cu puțin înainte de miezul nopții.

Mesele dispuse în șiruri paralele, aranjate ca în cantina unui colegiu, încă erau pline de clienți care luau cina. Aerul era înecăcios de la fumul de trabuc (pipele erau interzise) și greu din pricina mirosului de grog și carne prăjită. Larma veselă a conversației și hohoti lor de râs era amplificată de un grup de cântăreți care interpretau o piesă în șase părți, vocile lor puternice și frumoase acoperind într-un crescendo sonor clinchetul farfuriilor și tacâmurilor. Înjurai nostru, mesele erau pline cu cârnați aburinzi, rinichi cu piper care sfârâiau, cartofi copți în coajă și zeci de ouă fierte. Am comandat cotlete cu piper și bere amară. Chiar

când au sosit, Le Grice a fost convins de alți meseni să cânte un cântec vesel.

În vreme ce se îndrepta amețit către scenă, în aplauze asurzitoare, eu m-am strecurat neobservat afară. Ploaia începuse din nou să se întețească, însă Londra, strălucitoare și superbă în vulgaritatea ei, și compania nepretențioasă a dragului meu Le Grice își făcuseră efectul. Eram din nou eu însumi.

3

Praemonitus, praemunitus[13]

A doua zi, eu și Bella am ieșit în Parcul Regent. Era o după-amiază neobișnuit de frumoasă pentru luna octombrie în Londra, așa că, după ce am admirat elefanții din Grădina Zoologică, ne-am așezat o vreme lângă fântâna arteziană, vorbind și râzând în soarele palid de toamnă. La ora 4.00, când începuse să se răcorească, ne-am întors la porțile care dădeau către terasa York.

Lângă intrarea în grădinile Societății Toxofilite[14], Bella s-a oprit și s-a întors către mine.

Kitty dorește să merg cu ea mâine, la Dieppe.

La Dieppe? De ce?

Dragul meu, ți-am mai spus. Acela e locul unde s-a născut mama ci și unde intenționează să se retragă. Acolo e o casă pe care și-o dorea foarte mult, iar acum e de vânzare. Vrea să mă duc cu ea să o vadă.

Și te duci?

Desigur.

Și-a trecut ușor degetul înmănușat peste obrazul meu.

Nu te superi, nu-i așa, dragul meu? Spune-mi că nu te superi. Lipsesc doar o zi sau două.

Chiar dacă gândul că nu voi mai avea prezența ei dragă care să mă consoleze în acest moment de criză mă neliniștea profund, i-am zis că nu mă deranja deloc, însă, desigur, asta era exact ce nu ar fi trebuit să spun. Am remarcat că luase în serios indiferența mea prefăcută, pentru că și-a retras imediat mâna de pe obrazul meu și m-a privit cu asprime.

— Bine atunci, a răspuns ea. Probabil că o să mai rămân o perioadă la Dieppe, dacă așa vrea Kitty. Sunt sigură că voi găsi acolo destui domni care să mă distreze.

Era ciudat că niciodată nu mă deranjase faptul că meseria Bellei îi cerea să fie, ca să zicem așa, prietenoasă cu alți bărbați; serviciile pe care le presta pentru cercul select de domni al lui Kitty Daley nu mă prea interesaseră. Însă știam că, într-un fel, atitudinea mea nepăsătoare începuse să o irite și, din când în când, încerca să-mi stârnească gelozia, pe care doamnele o interpretează de cele mai multe ori ca fiind un compliment. Încercarea ei de acum era destul de transparentă, dar, în seara aceea, când eram atât chinuit de întâmplările recente, devenisem deodată gelos pe toți cei care se bucurau de acel trup dulce. Totuși, în tulburarea mea, m-am trezit spunând ceva cu totul nepotrivit.

— Faci ceea ce vrei să faci, i-am răspuns eu pe un ton apăsat și nepăsător. Nu-mi aparții.

— Foarte bine, a replicat Bella. Atunci, chiar o să mă distrez.

Apoi, s-a ridicat și s-a îndepărtat furioasă.

Ei bine, nu puteam s-o las așa, detestam să o văd supărată, astfel că am strigat-o.

S-a întors. Obrajii ei erau roșii și mi-a fost clar că o rănisem.

Nu sunt un monstru. Puteam ucide un necunoscut, însă nu puteam îndura să o văd pe Bella tristă, mai ales că nu mă purtasem cu ea cum ar fi meritat. Am luat-o în brațe – era aproape întuneric și eram singuri pe aleea ce ducea spre ieșirea din parc – și am sărutat-o cu drag.

Ah, Eddie, a rostit ea izbucnind în lacrimi, nu mă mai placi?

Dacă te plac? am strigat eu. Bineînțeles că te plac. Mai mult decât pot spune în cuvinte.

— Adevărat?

— Adevărat, am răspuns eu.

I-am zis că mă detestam că o supărasem atât de tare, că îmi va fi dor de ea cât va fi plecată și că voi număra orele până la întoarcerea ei. Era adevărul, dar i-a stârnit un chicotit.

— Gata, gata, a spus ea, pe un ton de dojană prefăcută, nu face pe poetul cu mine. Îmi ajunge să te gândești din când în când la mine.

Ne-am sărutat din nou, însă când și-a retras buzele am văzut din nou în ochii ei acea privire serioasă.

— Ce s-a întâmplat, Bella? am întrebat eu. E ceva în neregulă?

A ezitat o clipă.

— Nu, nu chiar în neregulă.

— Nu ești…

— Nu, în niciun caz. A dus mâna la buzunar. Am primit asta. A sosit ieri-dimineață, după ce ai plecat tu.

Mi-a întins o bucată de hârtie împăturită.

— Trebuie să plec. Kitty mă așteaptă. Să treci pe la mine când ne întoarcem.

Am urmărit-o în timp ce se îndepărta, apoi, după ce a dispărut, am despăturit hârtia pe care mi-o dăduse.

Era un bilet scurt, scris cu litere mici și îngrijite:

> *Vă scriu ca un prieten devotat.*
>
> *Aveți grijă cu Edward Glapthorn. Nu este ceea ce pare. Dacă țineți la fericirea dumneavoastră, rupeți imediat orice legătură cu el. Știu despre ce vorbesc. Fiți atentă!*

Biletul era semnat „Veritas”, iar la destinatar era scris doar „Domnișoarei Gallini”, fără adresă, ceea ce însemna că îi fusese înmânat personal.

Întâmplarea m-a luat o clipă prin surprindere. Am citit din nou biletul, însă, pentru că afară se întunecase aproape complet, m-am hotărât să mă întorc pe strada Temple să cântăresc mai bine lucrurile.

Eram destul de tulburat și, în vreme ce treceam pe lângă Diorama din Piața Parcului, mi s-a părut că simt o bătaie ușoară pe umăr. Dar, când m-am

întors, nu am zărit pe nimeni. Pe strada pustie nu se vedea decât o trăsură care se îndrepta către parc în lumina slabă a amurgului. Nu se putea așa ceva. Mi-am strâns bastonul și mi-am continuat drumul.

Am ajuns acasă și am aprins lumina, apoi am întins biletul pe masă.

Scrisul mi se părea cunoscut, mi se părea că îl știam de undeva, însă nu puteam sub niciun chip să îmi dau seama de unde.

Am privit atent hârtia prin monoclu, am ridicat-o în lumină, chiar am mirosit-o. Apoi, am examinat pe rând fiecare literă, m-am gândit la cuvintele alese și am încercat să-mi dau seama de ce autorul a subliniat numele Edward Glapthorn. Am studiat înfloriturile semnăturii și am căutat să descopăr ce se ascunde în spatele pseudonimului „Veritas”. În timp ce scriu aceste rânduri, sunt uimit de îngustimea minții mele, de imposibilitatea de a-mi fi dat seama imediat de adevăr, dar asta a fost. Fapta pe care o comisesem în fundătura Cain îmi tulburase, fără îndoială, mintea și îmi slăbise puterea de percepție, de obicei foarte ascuțită. În acele săptămâni întunecate de toamnă, sfâșiat de cea mai teribilă dintre trădări și cu o teamă din ce în ce mai mare pentru propria viață, începeam deja să mă las stăpânit de un fel de nebunie, incapabil să văd ce era chiar sub ochii mei și care, la momentul potrivit, vă va fi dezvăluit și dumneavoastră. Așa că am petrecut peste o oră încercând, din ce în ce mai frustrat, să descifrez secretul. N-am reușit. Am înțeles un singur lucru: în ciuda faptului că îi era adresat Bellei, biletul fusese scris pentru mine. Și s-a dovedit că aveam dreptate.

Cine? Cine știa? Nu omorâsem niciodată pe nimeni, însă eram obișnuit să trăiesc de partea întunecată a lucrurilor. După cum voi povesti mai târziu, slujba mea mă călise pentru violență și pericol și mă instruisem în artele spionajului. Așa

că mi-am luat toate măsurile de precauție, mi-am folosit toată îndemânarea pe care o căpătasem ca să mă asigur că eu și victima mea intraserăm neobservați în fundătura Cain, dar acum era clar că fusesem neatent. Cineva ne urmărise. *Cineva ne văzuse*.

Am măsurat camera cu pași mari, frecându-mi tâmplele și încercând să-mi amintesc fiecare secundă a acelor minute fatidice.

Îmi aminteam că privisem în urmă către intrarea în fundătură, imediat după ce dădusem lovitura fatală și după ce lăsasem cuțitul să alunece prin grilaj. Memoria nu îmi aduse în minte nimic care să-mi dea de înțeles că fusesem văzut. Doar… da, un sunet abia perceptibil, însă nicio mișcare. Crezusem atunci că a fost un șobolan. Însă oare nu cumva cineva ne urmărise în tăcere din umbrele adânci care se prelingeau din colțurile zidurilor?

Acel gând a stârnit un altul. Cum m-a identificat presupusul meu urmăritor? Răspunsul trebuia să fie că deja mă cunoștea. Probabil că îmi observase de mult timp mișcările și mă urmărise în peregrinările mele din noaptea aceea, apoi mă văzuse mergând la Blithe Lodge. Însă de ce, cu toate acele informații, nu mă dăduse deja pe mâna autorităților? De ce îi trimisese Bellei o astfel de scrisoare?

Nu vedeam decât un singur motiv: șantajul. Concluzia aceea mi-a adus o oarecare ușurare. Știam cum să mă comport în astfel de situații. Tot ce trebuia să fac era să obțin un avantaj rapid în fața urmăritorului meu. Apoi, să-l am sub control. Însă nu îmi era prea clar cum aș putea obține un asemenea avantaj și tot nu reușeam să înțeleg de ce șantajistul își dezvăluise scrisul de mână întâi Bellei. Poate că dorea doar să mă chinuiască puțin înainte să-mi dea lovitura de grație.

Acel bărbat – era vorba cu siguranță de un bărbat, unul educat – era inteligent. Puteam să-i recunosc acest merit. Biletul fusese scris cu o mare

subtilitate. Pentru Bella, care nu știa nimic despre întâmplarea din fundătura Cain, scrisoarea făcea aluzie la posibilitatea întunecată care ar alarma-o pe oricare femeie, chiar și pe o cocotă: „Nu este ceea ce pare…” Femeile își pierd imediat încrederea în astfel de personaje, iar imaginația lor începe imediat să transforme aluziile și sugestiile în fapte concrete. Oare ce va născoci imaginația Bellei din aceste insinuări vagi, dar alarmante? Desigur, spre marea ei neliniște, nimic în favoarea mea. Însă mie biletul îmi trimitea un mesaj diferit: era o amenințare că îi va spune Bellei ce făcusem dacă nu ajungem la o înțelegere. În asta consta istețimea acelui bilet: voia să ne chinuiască separat și, semănând mișelește sămânța îndoielii și panicii în nevinovata Bella, pe mine mă pedepsea de două ori.

M-am întors la masă și am luat din nou hârtia. De data asta, am ridicat-o în lumina lămpii și i-am analizat cu atenție fiecare centimetru sub lupă, căutând frenetic un indiciu care să-mi dezvăluie identitatea expeditorului, ceva care să mă pună pe urmele lui. Era cât pe ce să renunț, frustrat și furios, când am observat un șir de găuri mici înțepate în hârtie, chiar sub semnătură.

La o examinare mai atentă, am văzut că aceste semne erau aranjate intenționat sub formă de grupuri separate prin spații. Nu mi-a luat mult să găsesc codurile cele mai simple: fiecare grup de găuri reprezenta un număr care, la rândul său, însemna o literă. Am descifrat repede mesajul: ez/VII/VI. Am luat Biblia și am găsit imediat versetul din Ezechiel la care făcea referire mesajul: „Un sfârșit a venit, sfârșitul a venit: te urmărește, ai grijă, a venit”.

Iată cum teoria mea era dată peste cap de ceva ce nu anticipasem, ceva pentru care trebuia acum să-mi folosesc toată energia ca să descifrez. Eram sigur că „te urmărește” era o atenționare pe care

expeditorul dorea s-o iau neapărat în seamă. Momentan, nu puteam decât să las deoparte temerile pe care biletul le-ar fi putut trezi în Bella, însă eram sigur că foarte curând o să mai primesc și alte informații care, speram eu, îmi vor da ocazia să încep contraofensiva împotriva șantajistului.

Am stat în fața focului vreo jumătate de oră, fumând un trabuc, apoi m-am dus la culcare într-o stare de neliniște stăpânită. În mintea mea se aglomerau tot felul de imagini: zâmbetul muribund al lui Lucas Trendle, elefanții, Bella râzând în soarele de toamnă, o trăsură trecând pe o stradă pustie.

Apoi, când în sfârșit am adormit, am visat ceva ce încă mă bântuie.

Merg printr-o încăpere subterană uriașă, ecoul pașilor mei fiind înăbușit în umbrele fără sfârșit de pe ambele laturi a ceea ce pare a fi culoarul dintre niște coloane de piatră titanice. În mână țin o lumânare care arde cu o flacără puternică, dând la iveală un spațiu deschis dincolo de coloane. Intru în acest spațiu ale cărui hotare nu se văd.

Mai merg o vreme, simțind o pustietate apăsătoare în jurul meu. Mă opresc, iar ecourile pașilor mei se pierd într-un diminuendo bolnav în imensitatea din jur. Flacăra lumânării dezvăluie doar întuneric, un întuneric complet, fără limite, însă simt deodată că nu sunt singur, iar teroarea începe să mă sugrume. Aici e ceva înspăimântător, invizibil, dar prezent. În jur, doar liniște – nu se aud alți pași decât ai mei și totuși simt că pericolul este aproape. Apoi, cu o groază de nedescris, simt o bătaie ușoară pe umăr și o respirație caldă pe obraz. Cineva, ceva care stă în spatele meu suflă încet în lumânare. Las flacăra stinsă să cadă și leșin neajutorat și îngrozit.

M-am trezit de trei sau patru ori din acest coșmar, transpirat, cu inima bătându-mi, strângând

cearșaful mototolit. În sfârșit, odată cu lumina răsăritului, m-am trezit cu gura uscată și o durere de cap înfiorătoare. Când am intrat în salonaș, am văzut o bucată de hârtie albă, dreptunghiulară, strecurată pe sub ușă în vreme ce dormeam.

Era un bilet cu chenar negru, care avea același scris de mână ca biletul primit de Bella. Părea să-mi confirme toate temerile.

> *Domnul Edward Glapthorn este invitat la înmormântarea domnului Lucas Trendle, angajat al Băncii Angliei, la ora 15.00, în 3 noiembrie 1854, la Cimitirul Abney, Store Newington.*
>
> *„În floarea vieții, suntem morți.”*

La prima vedere, citatul de la Pompele Funebre părea potrivit, însă, după ce m-am gândit la el mai atent, cuvintele mi-au adus aminte de alt loc și timp, de un chip pe care deja îl îngropasem în umbrele memoriei un loc al tristeții, ploii și muzicii solemne. M-a uimit și m-a îngrijorat, chiar dacă nu știam exact de ce. Apoi, m-am gândit că găseam semnificații acolo unde nu era cazul și am aruncat biletul.

Șapte zile. Aveam vreme să mă pregătesc. Nu așteptam alte informații, mișcarea următoare a șantajistului va veni cu siguranță în ziua înmormântării. Și, dacă nu venea în persoană, atunci va trebui să mai spună ceva despre el însuși în alt bilet ca să-și atingă scopul, iar asta mi-ar putea oferi avantajul pe care îl caut. Între timp, am reușit aproape să nu mă mai gândesc la povestea asta. Aveam alte treburi mai importante de rezolvat. Pentru că vremea să-mi închei socotelile cu dușmanul meu, Phoebus Daunt, era a nopții.

4

Ab incunabulis[15]

În seara de după întoarcerea Bellei de la Dieppe, în 2 noiembrie 1854, am invitat-o la cină la Hotelul Clarendon[16] Doamna D fusese fermecată de casa pe care o văzuseră și rămăsese în Franța, ca să se ocupe de achiziționarea ei.

— Vrea să se retragă acolo imediat ce va fi posibil, spuse Bella, ceea ce înseamnă, desigur, că poziția mea se va schimba mai repede decât credeam.

Se străduia să pară la fel de dezinvoltă ca de obicei, însă îmi dădeam seama cât de greu îi era. Într-un final, a deschis, în sfârșit, subiectul.

Ai citit biletul?

Am dat din cap în semn că da

— Ce înseamnă asta, Eddie? Vreau să-mi zici adevărul.

— Ce adevăr? am strigat eu furios. Adevărul unei minciuni? Adevărul unei calomnii fără temei? Nu există aici niciun adevăr, te asigur.

— Dar cine ar fi putut să-mi trimită așa ceva?

— Cineva care vrea să-mi facă rău pentru un motiv pe care nu îl cunosc, cineva care are pică pe mine… sau poate pe tine…

Teoria mea a luat-o prin surprindere.

— Pe mine? Ce vrei să spui?

— Gândește-te, draga mea, dacă există în Academie vreo persoană care are motiv să-ți facă rău. Poate cineva care a primit o vizită de la domnul Braithwaite din cauza ta.

Am pus întrebarea știind prea bine că povestea asta nu avea nici

O legătură cu Academia.

— Nu, nimeni. A stat o clipă pe gânduri. Domnul Meredith Gore îți amintești de el? – a fost dat afară de curând, dar nu am fost singura care s-a

plâns de el. Momentan, călătorește prin Europa și se pare că va fi plecat pentru destul de mult timp, deci nu cred că poate fi el. În plus, ce-ar avea de câștigat din asta? Dar acest domn măcar te cunoaște?

Am fost nevoit să recunosc că eu și domnul Meredith nu avuseserăm nicio legătură, că ne întâlniserăm o singură dată, din întâmplare, într-o seară, pe scări la Blithe Lodge, dar, insistând pe această pistă falsă, am spus că era foarte posibil să inventeze o calomnie la adresa mea, chiar și fără să mă cunoască personal, ca să se răzbune pe ea după ce fusese alungat.

— Nu, nu, zise Bella clătinând hotărâtă din cap. E absolut imposibil. Nu, nu poate fi domnul Meredith.

S-a oprit când a venit chelnerul să ne mai aducă șampanie.

— Îmi spui, continuă ea jucându-se cu piciorul paharului, că acuzațiile din bilet sunt nefondate. Însă cum pot fi sigură de asta? La urma urmei, trebuie să existe un motiv pentru care mi-a fost trimis acel bilet. Știu că tatăl tău a murit înainte să te naști și că mama ta, pe care mi-ai spus că ai iubit-o foarte mult, era scriitoare; și mi-ai vorbit de multe ori despre anii pe care i-ai petrecut în străinătate. Dar în trecutul tău există lucruri, poate lucruri importante, pe care le-ai ținut ascunse intenționat și la care se referă probabil acel bilet. Dacă așa este, te implor să-mi zici acum.

— Am crezut că ești mulțumită de mine așa cum sunt, de mine cel rare stă acum în fața ta, am spus eu îmbufnat.

— S-a schimbat situația, răspunse ea lăsându-se pe spate în scaun. Când Kitty se va retrage la Dieppe, va trebui să-i iau locul la Academie, ceea ce îmi va permite să renunț la domnii mei. M-a privit fix. În această situație nouă, Eddie, pentru mine este important să știu totul despre bărbatul de care m-am îndrăgostit.

Era prima dată când îmi zicea direct ce simțea pentru mine, prima dată când pronunțase cuvântul „dragoste". Știam că aștepta să-i spun că simțeam la fel. Însă cum aș fi putut să rostesc ceea ce dorea să audă când încă sufeream după altă femeie, pe care nu mai puteam să o am vreodată?

— Nu ai nimic de spus? a întrebat ea.

— Doar că ești cea mai dragă prietenă a mea, așa cum îți zic mereu, am răspuns eu, și nu îmi place să te văd supărată.

Deci mă placi… mă iubești… doar ca pe o prietenă?

— Doar ca pe o prietenă? Nu e suficient?

— Văd că începi să faci pe filosoful cu mine, deci se pare că mi-am primit răspunsul.

M-am întins să-i iau mâna într-a mea.

— Bella, draga mea, iartă-mă. Dacă vrei să numești sentimentele mele pentru tine „dragoste", ești liberă să faci asta. Sunt mulțumit. Pentru că eu îți sunt prietenul cel mai drag și mai devotat pe care îl poate avea cineva. Dacă asta e dragoste, atunci te iubesc. Și dacă dragostea înseamnă să mă simt bine și în siguranță în prezența ta, atunci te iubesc. Și dacă dragostea înseamnă să știu că niciodată nu sunt atât de fericit ca atunci când îmi cuprinzi chipul în mâini și mă săruți, atunci te iubesc. Și dacă…

Și am continuat așa până când am epuizat toate ideile.

Am zâmbit pe cât de încrezător puteam și am fost răsplătit cu o mișcare abia perceptibilă a buzelor ei.

— Atunci, domnule Edward Glapthorn, să zicem că definițiile tale ingenioase despre iubire sunt suficiente… momentan. Și-a retras mâna din a mea. Însă, de dragul a ceea ce avem și am putea avea împreună, trebuie să mă liniștești… Trebuie să mă liniștești complet. Biletul…

— E fals. Am privit-o cu hotărâre. Cu totul fals, scris de cineva care dorește să-mi facă – să ne facă

– rău, pentru un motiv pe care încă nu îl cunoaștem. Dar trebuie să-i înfrângem, draga mea Bella. Îți promit că vei ști totul despre mine și că nu ne vor avea la mână cu nimic. O să fim în siguranță.

Ce bine ar fi fost să fie adevărat. Eram sincer când îi spuneam că mi-e prietena cea mai dragă din lume și probabil ceea ce simțeam pentru ea era un fel de dragoste. Însă, ca să nu o rănesc și să o scutesc de un scandal, pentru siguranța ei, nu-i puteam mărturisi că tocmai omorâsem un om ca să mă pregătesc să-l omor pe al doilea sau că nu eram ceea ce pretindeam că sunt și că inima mea era dată pentru totdeauna altei femei. Dar merita să știe ceva mai mult despre mine, să o liniștesc până când îl prindeam pe șantajist și îndepărtam pentru totdeauna pericolul din calea noastră. Apoi? Chiar și după ce aveam să-mi înfrâng în sfârșit dușmanul și să mă răzbun pentru ceea ce îmi făcuse, oare ar fi putut ea vreodată să-i țină locul celei pe care o pierdusem, chiar dacă îmi era atât de dragă?

Clarendon era un hotel respectabil, iar noi nu aveam bagaje, însă directorul era o cunoștință veche de-a mea și ne-a oferit, discret, o cameră.

Am stat de vorbă până foarte târziu. Pe scurt, i-am spus lucrurile următoare.

Mama provenea din familia More din Church Langton, o familie de fermieri cu tradiție din West Country. Unchiul ei, Byam More, era administratorul terenurilor lui Robert Fairmile, din Langton Court, de lângă Taunton, a cărui singură fiică, Laura, avea aproape aceeași vârstă cu mama. Cele două fetițe au crescut împreună și au fost cele mai bune prietene chiar și după ce Laura s-a căsătorit și s-a mutat în Midiands.

După vreo lună, și mama s-a căsătorit, însă nu a făcut o partidă atât de strălucită ca prietena sa. Laura Fairmile devenise doamna Tansor din Lvenwood, Northamptonshire, una dintre cele mai

fermecătoare case din Anglia și leagănul unei dinastii vechi și distinse. Mama devenise soția unui ofițer risipitor, cu jumătate de soldă de la husari.

Tatăl meu, poreclit Căpitanul, a avut o prestație modestă în Regimentul 11 al Cavaleriei Ușoare, acei „culegători de cireșe” care au devenit faimoși ca Brigada de Husari a prințului Albert al XI-lea sub comanda lordului Cardigan. Însă Căpitanul murise de mult în momentul acțiunii regimentului în Războiul Rusesc. A părăsit regimentul după ce a fost rănit în Peninsulă și a fost promovat ca ofițer cu jumătate de normă, dar timpul liber nu i-a adus nimic productiv, cu excepția unui avânt reînnoit față de o dragoste veche pentru tărie, căreia a început să-i dedice cea mai mare parte a vremii, renunțând la toate celelalte ocupații. Petrecea foarte puțin timp cu soția, nu făcea nimic și, când nu era prins cu tovarășii săi la cârciuma Bell and Book1[17], în Church Langton, era plecat să-și viziteze vechii colegi de regiment și lua parte la toate activitățile depravate pe care le presupuneau astfel de ocazii. Se pare că nașterea unei fiice nu l-a determinat să-și schimbe felul de a fi, iar în seara morții acesteia, la doar 5 ani, se afla în colțul său obișnuit de la Bell and Book. Și-a dovedit ticăloșia deplină absentând la înmormântarea bietului copil – nu știu exact unde a fost, însă pot să ghicesc.

Mama și Căpitanul, la insistența lui, au părăsit Church Langton curând după aceea și s-au mutat la Sandchurch, în Dorset, de unde se trăgea el. Schimbarea nu a adus vreo îmbunătățire în comportamentul său, nu a făcut altceva decât să schimbe Bell and Book din Church Langton cu King’s Head[18] din Sandchurch. Sper că am spus destul ca să arăt caracterul execrabil al Căpitanului și disprețul lui complet față de îndatoririle de soț și tată.

În vara anului 1819, mama și-a însoțit prietena, pe Laura Tansor, în Franța, unde a stat câteva luni.

Eu m-am născut acolo, în luna martie a anului următor, în orașul breton Rennes. Câteva săptămâni mai târziu, cele două au călătorit împreună la Dinan, unde au închiriat două camere la Tour de l'Horloge. Doamna Tansor a plecat spre Paris, iar mama a mai rămas câteva zile la Dinan. Însă, în timp ce se pregătea să plece la St Malo, a primit vești tulburătoare din Anglia.

Într-o noapte foarte întunecoasă, în vreme ce se întorcea acasă târziu și într-o stare de ebrietate avansată de la King's Head, Căpitanul a deviat de la drumul obișnuit, s-a împiedicat și s-a rostogolit peste stâncă la zece metri distanță de ușa casei. Tom Grexby, învățătorul satului, l-a găsit în dimineața următoare cu gâtul rupt.

Căpitanul nu avusese nicio problemă să-și lase soția să plece' în Franța cu prietena ei. A fost foarte mulțumit că avea casa doar pentru el, că putea să-și petreacă timpul fără să fie deranjat de cele câteva îndatoriri casnice pe care i le cerea ea când era acasă. Și a murit așa, într-o mediocritate mizeră.

Într-o seară de iunie din 1820, mama m-a adus acasă la Dorset, m-a învelii într-o pătură și m-a luat în brațe, apoi a mers cu mine pe strada prăfuită care ducea de la biserică la casa micuță și zugrăvită în alb de pe vârful stâncii. Desigur, prietenii și vecinii ei din Sandchurch o compătimeau sincer. Să se întoarcă și să se trezească fără soț și cu un copil fără tată! În tot satul, capetele se întorceau pline de compasiune pentru dubla tragedie. Mama primea mila generală cu o recunoștință sinceră, pentru că moartea Căpitanului reprezentase pentru ea un șoc puternic, chiar dacă nu fusese un soț prea bun.

Am aflat toate astea mult mai târziu, după moartea mamei mele. Acum, trec la propriile amintiri despre copilăria la Sandchurch.

Trăiam destul de retras împreună cu mama, Beth și Billick, un bătrânel care tăia lemne, avea grijă

de grădină și conducea brișcă. Aveam casa orientată spre sud, pe un petic de teren moale care cobora către Canal, iar din primii mei ani, cea mai puternică amintire este sunetul valurilor și al vântului, de când stăteam în leagăn sub mărul din grădină sau în camera mea, care avea o fereastră mică și rotundă ce dădea către peluză.

Aveam puțin musafiri. Domnul Byam More, unchiul mamei, venea din Somerset de două sau trei ori pe an. Îmi amintesc la fel de bine de o doamnă palidă, cu ochi triști, domnișoara Lamb, care vorbea încet cu mama în vreme ce eu mă jucam pe covoraș în fața șemineului și care se apleca să-mi mângâie părul și își trecea degetele peste obrazul meu, într-un gest plin de afecțiune și blândețe.

O anumită perioadă a copilăriei mele, mama a suferit de o depresie gravă, care acum știu că a fost provocată de moartea prietenei ei din copilărie, Laura, doamna Tansor, al cărei nume l-am aflat, de asemenea, după moartea mamei. Această doamnă (după cum am descoperit mai târziu) o ajutase discret pe mama cu mici cadouri cumpărate din banii proprii și cu alte atenții. Însă, după ce a murit, aceste ajutoare au încetat, iar mama a început să se descurce din ce în ce mai greu, mai ales că moștenirea sărăcăcioasă pe care i-o lăsase Căpitanul se terminase de mult, dar s-a hotărât să facă tot posibilul să ne întrețină pe amândoi cât mai mult timp în casa de la Sandchurch.

Așa se face că editorul Colburn a primit pe biroul său de pe strada New Burlington un plic de hârtie maro care conținea *Edith* sau *Ultima din familia Fitzalan*, prima lucrare de ficțiune care a ieșit din penița unei doamne care locuia pe țărmul din Dorset. În scrisoarea însoțitoare, îi adresa domnului Colburn urări de bine și îi cerea opinia profesională despre opera ei.

Domnul Colburn i-a răspuns sec doamnei, cu o critică amabilă de două pagini, în care i-a pomenit

meritele și defectele, menționând în încheiere că ar fi bucuros să o publice, însă doar dacă mama contribuia la costurile aferente. Ea a acceptat propunerea, aruncând în joc puținii bani pe care îi avea, însă încercarea s-a dovedit de succes, iar domnul Colburn a revenit imediat cu o scrisoare de laudă, în care cerea altă lucrare, de data aceasta în termeni mult mai favorabili.

Așa a început cariera literară a mamei, care a continuat fără întrerupere vreme de zece ani, până la moartea ei. Cu toate că veniturile pe care le obținea din operele ei literare ne asigurau ziua de mâine, efortul era foarte mare, iar efectele asupra sănătății mamei erau tot mai vizibile pe măsură ce creșteam și îi vedeam trupul ușor cocoșat aplecat peste masa pătrată care îi servea drept birou. Uneori, când intram în cameră, nici măcar nu ridica privirea, ci îmi vorbea cu blândețe în timp ce continua să scrie cu chipul apropiat de foaia de hârtie.

— Ce s-a întâmplat, Eddie? Spune-i repede mamei, dragul meu.

Și spuneam ce aveam de spus, apoi ea mă trimitea să vorbesc cu Beth, iar eu plecam, mă întorceam la grijile propriei lumi, lăsând-o să mâzgălească hârtia în lumea ei.

Când am împlinit 6 ani, am fost dat în grija pedagogică a lui Thomas Grexby. Am început să merg la mica școală a lui Tom, din care făceam parte doar eu, el și un băiat plinuț și lipsit de expresie, pe nume Cooper, care considera chiar și cele mai elementare ramuri ale educației drept niște înșelătorii. La școală, Cooper se dedica unor exerciții elementare care presupuneau ore lungi petrecute de unul singur într-o concentrare profundă, cu limba scoasă de efort, lăsându-ne pe mine și pe Tom să citim și să vorbim amândoi. Eu făceam progrese rapide, pentru că Tom era un învățător excelent, iar mie îmi plăcea din ce în ce mai mult să învăț.

Cât am fost în grija lui Tom, am învățat foarte repede să citesc, să scriu și să număr, iar pe aceste fundații solide m-a încurajat să-mi construiesc propriile preferințe. Toate temele și toate subiectele unei teme pe care mi-o prezenta Tom mă făceau să-mi doresc să aflu și mai multe. Așa că mintea mea a început să se umple cu cantități mari de informații nedigerate despre toate subiectele posibile, de la principiile lui Arhimede până la data la care, conform arhiepiscopului Ussher, a fost creată lumea[19].

Însă, treptat, Tom a început să impună o anumită rigoare acestei lăcomii mentale. M-am hotărât să învăț bine limbile greacă și latină și, de asemenea, am căpătat cunoștințe solide de istorie și de literatură vernaculară europeană. Tom era și el un bibliofil convins, însă încercările lui de a realiza o colecție de ediții rare au fost întotdeauna sortite eșecului din cauza mijloacelor sale limitate. Însă cunoștințele sale în domeniu erau extinse, iar eu am aflat de la el despre incunabule și casete, legături și ediții, și despre toate celelalte amănunte îndrăgite de cărturarul bibliograf.

Și așa au continuat lucrurile până când am împlinit 12 ani, moment în care viața mea s-a schimbat.

De ziua mea, în martie 1831, am coborât la micul dejun și am găsit-o pe mama la masa ei de lucru, cu o casetă de lemn în mâini.

— La mulți ani, Eddie! A zâmbit. Vino și sărută-mă.

Am făcut asta cu drag, mai ales că în ultima vreme nu o văzusem aproape deloc – se chinuia să termine altă carte pentru domnul Colburn și termenele sale limită din ce în ce mai solicitante.

— Asta e pentru tine, Eddie, a spus ea încet, întinzându-mi cutia.

Era adâncă, avea balamale, era de 22 de centimetri și sculptată dintr-un lemn închis la culoare și dens, cu o fâșie de lemn mai deschis

deasupra bazei. Capacul era ridicat către exterior, iar pe una dintre fețe era încrustată o emblemă. De o parte și de alta se aflau două mici mânere de alamă, iar în față, un blazon în formă de scut. Timp de mai mulți ani, a stat deasupra șemineului meu de pe strada Temple.

— Deschide-o, a zis mama cu blândețe.

În interior se aflau doi săculeți mici de piele, fiecare conținând o cantitate destul de mare de monede de aur. Le-am răsturnat pe masă. În total, însumau 200 de lire sterline[20].

Nu înțelegeam cum de în casa noastră ajunseseră atât de mulți bani când chipul supt al mamei mele arăta foarte clar ce o obliga să facă nevoia, constant și fără vreo șansă de scăpare, ca să asigure traiul micii noastre familii.

— De unde ai atâția bani? am întrebat eu mirat. Mamă, sunt ai tăi?

— Nu, dragul meu, a răspuns mama. Sunt ai tăi, să faci ce vrei tu cu ei. Un cadou de la o foarte veche prietenă care te-a iubit foarte mult, însă nu te va mai vedea niciodată. A dorit ca banii ăștia să ajungă la tine, ca să știi că se va gândi întotdeauna la tine.

Singura prietenă a mamei la care mă puteam gândi era domnișoara Lamb, cea cu ochii triști, astfel că, vreo câțiva ani, am crezut, iar mama nu m-a contrazis niciodată, că ea fusese binefăcătoarea mea. Însă, chiar dacă nu eram sigur de sursa norocului meu, greutatea acelor monede în căușul palmelor mele a avut un efect foarte puternic, pentru că vedeam în ele o metodă de a o elibera pe mama din chinurile ei literare. Însă, cu o dârzenie pe care nu i-o mai văzusem niciodată, a refuzat să accepte. După ce am discutat, am stabilit că acei bani, cu excepția a 50 de lire pe care am insistat să le ia, urmau să-i fie încredințați unchiului ei More, ca să-i investească așa cum credea el de cuviință pentru a produce profit până când aveam să ajung la vârsta majoratului.

— Mai e ceva, Eddie, a spus ea.

Urma să merg la școală, la o școală adevărată, departe de Sandchurch. Această prietenă specială a mamei, care mă iubise foarte mult, dorise să fiu educat la colegiul Eton după ce împlineam 12 ani și făcuse deja aranjamentele necesare pentru asta.

Vremea aceea venise. După ce vara s-a încheiat, iar frunzele au căzut din castanul din fața porții, dacă treceam examenul, deveneam elev la Colegiul Eton, întemeiat de cel mai devotat și nepământean dintre monarhii englezi, Henric al VI-lea. La început, n-am știut prea bine cum să privesc această schimbare radicală – dacă era bine sau rău –, însă Tom Grexby mi-a explicat curând. Era cel mai bun lucru care mi s-ar fi putut întâmpla, a spus el, iar el știa mai bine decât oricine altcineva că asta însemna să ajung cineva.

— Ned, a zis el, nu uita ce am realizat împreună și mergi mai departe către lucruri și mai mărețe. Viața ta, viața ta adevărată nu e aici – a arătat către pieptul în care îi bătea inima –, ci aici – arătând apoi către cap. Aici e regatul tău, a spus el, și tu ești cel care îl poate mări și îmbogăți, după cum vrei, până la capătul pământului.

Examinarea pentru bursă, care a avut loc în luna iulie, nu a fost prea grea pentru mine, iar curând după aceea am primit o scrisoare care mă anunța în cuvinte de laudă că mă aflam în fruntea listei. Am petrecut restul verii împreună cu Tom, citind foarte mult și făcând plimbări lungi de-a lungul stâncilor, purtând conversații amănunțite despre subiecte pe care le iubeam amândoi. Apoi a sosit și ziua cea mare. Billick a adus brișcă la poarta din față, mi-a așezat bagajele, apoi eu am urcat lângă el. Tom venise din sat să mă conducă și să îmi dea un dar pe care să-l iau cu mine: o ediție frumoasă din *Saducismus Triumphatus* a lui Glanvill[21]. Priveam cu o încântare neîncrezătoare volumul pe care îl țineam în mâini și pe care îmi dorisem să-l citesc încă de când Tom îmi spusese să analizez

controversa celebră a lui Hamlet cu Horatio la apariția fantomei tatălui său – că în pământ și în cer se află mai multe lucruri decât am putea visa noi vreodată[22].

— Ceva pentru biblioteca ta de filosofie, a spus el zâmbind. Însă nu-i zice mamei talc, s-ar putea să creadă că îți influențez mintea tânără în rău. Și pregătește-te, că o să îți pun întrebări din ea când vii acasă.

Apoi, mi-a strâns mâna cu putere, prima dată când cineva îmi făcea asta. Eram foarte emoționat, pentru că știam că nu mai eram un copil, ci devenisem bărbat între bărbați.

La sfârșit, am așteptat în soarele plăcut să iasă mama din casă. Iar când a ieșit, am văzut că ducea ceva, cutia în care fuseseră cele 200 de monede de aur de la prietena ei.

— Ia cutia, Eddie, ca să-ți amintești de doamna care a făcut posibile toate astea. Știu că n-o vei dezamăgi și că vei învăța bine și vei ajunge un mare cărturar. Să-mi scrii cât mai curând, da? Și nu uita niciodată că ești cel mai bun băiat al mamei.

Apoi, mi-a luat mâna, însă nu mi-a strâns-o așa cum făcuse Tom, ci a dus-o la buze și a sărutat-o.

Bellei i-am spus povestea mea ca student la Eton, însă, deoarece este necesar ca acela care citește aceste confesiuni să fie informat în oarecare detaliu despre evenimentele care s-au întâmplat în perioada de școală, mai ales despre modul în care am părăsit-o, o să le descriu într-un loc mai potrivit din această narațiune, împreună cu povestea vieții mele din anii imediat următori.

Bella m-a ascultat cu atenție, ridicându-se din când în când ea să meargă la fereastră în timp ce eu vorbeam. Când am terminat, a rămas o clipă pe gânduri.

— Nu ai zis mare lucru despre slujba ta de acum, a remarcat ea brusc. Poate că răspunsul se

află aici. Mărturisesc că n-am înțeles niciodată prea bine cu ce te ocupi la Tredgolds.

După cum am mai spus, lucrez într-un departament privat al directorului firmei.

Iartă-mă, Eddie, însă răspunsul tău e destul de evaziv.

— Draga mea, trebuie să înțelegi că este vorba de confidențialitatea profesională care nu îmi permite să zic mai multe. Însă te asigur că firma e foarte respectată și că îndatoririle mele acolo sunt de natură pur consultativă și nu au nicio legătură cu povestea asta.

— Și cum pot să cred asta?

Insistența ei mi-a oferit oportunitatea pe care o căutam. M-am ridicat și am început să mă învârtesc în cerc, ca și când mi-aș fi dat brusc seama de ceva.

— Poate că ai dreptate, am spus eu într-un final. Poate că am omis posibilitatea unui antagonism legat de slujba mea.

Am continuat să străbat podeaua, până când Bella s-a apropiat de mine.

— Eddie, ce s-a întâmplat? Arăți ciudat.

Mi-a strâns rugătoare mâna.

Era crud din partea mea să o las să sufere așa, dar nu-i puteam mărturisi adevărul. Nu aveam de ales decât să o las să creadă că acel bilet era legat în vreun fel de serviciul meu. Așa că am recurs direct la minciună.

— Există un bărbat, am spus eu, un client al firmei, care mă acuză pe mine după ce a pierdut un caz pe care l-a avut recent și pentru care a primit consultanță de la firma noastră.

— Și crezi că acest bărbat ar fi putut scrie biletul?

— E posibil.

— Dar în ce scop? Și, mai mult, de ce biletul mi-a fost trimis mie? Și de ce scrie că nu ești ceea ce pari?

I-am zis că bărbatul pe care îl bănuiam că scrisese biletul era bogat și cu influență, însă cu o reputație foarte proastă și că poate nu avea alt scop decât să semene discordie între noi, să-mi plătească pentru partea de vină pe care o avusesem în acel proces pe care îl pierduse. Ea s-a gândit o clipă la asta, apoi a clătinat din cap.

Mi-a fost trimis mie! Cum de știa despre mine sau unde locuiesc?

— Poate că a pus pe cineva să mă urmărească, am presupus eu.

Când a auzit asta, a oftat, cu tot corpul încordat.

— Atunci, înseamnă că sunt în pericol?

I-am răspuns că asta era foarte puțin probabil, dar am implorat-o să nu mai iasă în oraș fără să fie însoțită de domnul Braithwaite.

Am continuat să vorbim până după miezul nopții. I-am promis Bellei că o să aflu adevărul și, dacă bănuielile mele se dovedeau corecte, că o să-l dau în judecată pe acel bărbat, asigurând-o necontenit că în bilet erau scrise doar minciuni. Însă a rămas neliniștită și era clar că nu făcusem altceva decât să înrăutățesc situația cu născocirile mele șubrede. Ne-am întins amândoi pe pat, îmbrăcați, timp de o oră, fără să spunem nimic. Apoi, chiar înainte de răsărit, m-a rugat să o duc înapoi la St John’s Wood.

Am ieșit pe ușa din spate a hotelului Clarendon într-o ceață galbenă și apăsătoare, mergând în tăcere pe străduțele pustii, amândoi cufundați în propriile gânduri.

Când am ajuns la Blithe Lodge, am întrebat-o dacă pot veni duminică în vizită.

— Dacă vrei, a răspuns ea sec în timp ce scotea cheia din poșetă ca să deschidă ușa.

Nu s-a întors să mă sărute.

5

Mors certa[23]

M-am întors pe strada Temple, însă nu mă puteam liniști. Mi-era imposibil să dorm și nu aveam chef nici de citit, nici de orice altceva. Nu reușeam nici măcar să deschid exemplarul din predicile lui Donne, care, ca o baie rece, de obicei mă înviorau și mă readuceau pe calea acțiunii. Pur și simplu, ședeam îngropat în gânduri lugubre, în fața șemineului gol.

Regretam nespus că o mințisem pe Bella, însă înșelăciunea îmi devenise tovarăș permanent. De fapt, deja o trădasem în inima mea. Trăiam pentru alta, o doream pe alta, visam doar să o am pe alta, chiar dacă acum era pierdută pentru mine. Cum aș fi putut să îi spun Bellei acest adevăr? Nu puteam decât să o mint. Era răul cel mai mic.

Lângă lucirea slabă a felinarului de sub fereastra mea, vedeam ceața care se scurgea pe geam. Un sentiment de deprimare și-a făcut loc în mine cu precizia unei lame de cuțit. Intrase tare și adânc. Știam unde se va sfârși. Ca întotdeauna, am încercat să-l țin în frâu, dar în zadar. Sângele a început să-mi pulseze în tâmple până când n-am mai, putut suporta și, lăsându-mă pradă propriilor demoni, mi-am luat din nou paltonul și am coborât scările. Marele Leviatan nu doarme, simte chemarea burdihanului.

Am găsit-o acolo unde știam că o găsesc, unde stăteau întotdeauna cât încă mai era noapte, întorcându-se acasă din Cartierul de Vest.

Am prins-o din urmă la colțul străzii Mount. Câteva cuvinte și am bătut palma.

Casa era a unei evreice care a deschis ușa când a bătut fata, chiar dacă era târziu, și ne-a privit bănuitoare în timp ce urcam cele trei trepte înguste către o cameră lungă și joasă de la etajul al doilea.

Locul avea mobilă puțină, însă frumoasă și destul de curată. În capătul celălalt al camerei, sub o fereastră, o pisicuță dormea într-o cutie împodobită cu panglici roșii, pe care, cu litere grosolane, era scris numele ei: Tyger. Pe masa de lângă cutie zăcea un lucru de mână neterminat, brațul unei rochii de catifea groase atârnând pe podea ca o mortăciune. În capătul opus, de-a lungul ferestrei acoperite pe jumătate de perdea, care avea vedere către stradă, se afla un pat franțuzesc de o persoană, cu o cuvertură decolorată, prea mică să poată ascunde oala de noapte negolită de dedesubt.

— Cum te cheamă? a întrebat ea.

— Geddington, am răspuns eu zâmbind. Ernest Geddington. Infanterist. Dar ție cum ți se zice?

— Poți să mă strigi Lady Jane, a răspuns ea pe un ton exagerat de glumeț. Acum, domnule Ernest Geddington, infanterist, presupun, că ești gata să evaluezi calitatea produselor oferite.

Era o fată slabă, cu părul castaniu, de vreo 20 de ani, și vorbea cu un accent Cockney înăsprit de viața în locurile pline de fum. Încercarea ei de frivolitate era demnă de milă. Ochii ei erau obosiți, zâmbetul – forțat. I-am observat pumnii roșii, picioarele albe și subțiri și tușea înăbușită o dată la câteva secunde. Clătinându-se nesigură pe picioarele obosite și umflate, a început să se dezbrace până când a rămas doar în cămașă și ciorapi, tremurând ușor înaintea mea.

M-a împins către pat și s-a așezat.

— Trăsura dumneavoastră vă așteaptă, domnule Geddington, a spus ea trădându-și oboseala printr-un căscat abia stăpânit.

— Ah, nu, doamna mea, am zis eu întorcându-mă către ea. Îmi știu locul. O să folosesc scara din spate.

Și am mers către câmpiile Bluegate, periculoase, mortale. O porțiune întunecată de piatră umedă duce dintr-o curte strâmtă în altfel de ceață, uscată

și fierbinte, care rănește privirea și plutește în cameră. Un marinar stă ghemuit pe podeaua murdară de la apa de ploaie, altă siluetă murmură într-un colț îndepărtat, iar un divan gol așteaptă.

Mă întind, mi se dă instrumentul visurilor cu încărcătura sa puternică și încep să mă dizolv. Nori, soare puternic, vârfurile strălucitoare ale munților eterni și o mare rece și verde. Un elefant mă privește cu ochi mici și negri, plini de milă. Un bărbat cu părul roșu al cărui chip nu-l pot vedea.

Granițele acestei lumi sunt într-o permanentă schimbare, de la zi la noapte, de la bucurie la durere, de la iubire la ură, de la viață la moarte – și nimeni nu poate spune în ce clipă putem trece această graniță de la o stare a existenței la alta, așa cum se întâmplă când încălzim o substanță inflamabilă. Am primit propriile hotare schimbătoare în care mă mișc, încontinuu și înfometat, ca un animal migrator. Azi, civilizat, mâine, sălbatic; astăzi, plin de decență și grijă față de oameni, mâine, pradă celor mai întunecate dorințe.

Recunosc aceste schimbări pentru că sunt adevărate, la fel de adevărate precum orice altceva din această confesiune, la fel de adevărate ca uciderea lui Lucas Trendle și ura mea pentru Phoebus Daunt – și la fel de adevărate precum dragostea blestemată pe care i-o port celei al cărei nume nu-l pot rosti încă. Dacă toate acestea stârnesc dezgustul, atunci așa să fie. Nu caut – nu vreau să caut – scuze pentru aceste fapte, deoarece pornirea teribilă de a colinda necontenit precum bietul Ahasverus[24] între lumină și întuneric va rămâne în mine și mă va călăuzi până în ziua morții mele.

Un trabuc revigorant și revin pe străzile cufundate în ceață. Din nou, urc obosit scările către camera mea de pe strada Temple, odată cu ivirea zorilor.

Am intrat în sufragerie și m-am lăsat în fotoliul de lângă șemineu, pe care îl părăsisem cu câteva ore înainte, căzând într-un somn adânc și netulburat.

M-am trezit puțin înainte de amiază, cu gândul la Jukes.

Fordyce Jukes era vecinul meu de la parter. Îi uram aspectul soios, privirea vicleană și insinuările:

— Ce bine îmi pare să vă văd, domnule Glapthorn. Întotdeauna e o plăcere, domnule Glapthorn. Ce frig e astăzi, domnule Glapthorn.

Învățasem să mă aștept să deschidă ușa la momentul potrivit, în vreme ce urcam sau coboram scările, să văd acel zâmbet lipicios cu care mă saluta și mă obișnuisem cu acea senzație inefabilă că mă urmărește cineva pe la spate.

A fost Jukes! Eram sigur de asta. Trebuia să-mi dau seama imediat. Mă urmărise în noaptea aceea, în fundătura Cain. Știa totul.

Era funcționar la Biroul de avocatură Tredgold & Orr de pe străduța Paternoster, unde lucram și eu și despre care voi avea ocazia să vorbesc în detaliu mai târziu. Era, desigur, destul de inteligent, de educat și cu destule informații despre venirile și plecările mele ca să mă prindă în capcană. Da, sigur fusese Jukes. Sub masca amabilității, ochiul lui mă veghea necontenit, ca și când ar fi știut cumva că nu eram ce păream a fi. Și avusese de curând ocazia să-mi și vadă hârtiile, după cum voi povesti mai târziu. Însă nu vorbiserăm niciodată despre Bella; conversațiile noastre fuseseră neutre, fără nimic personal; însă mă urmărise și o găsise.

De unde începuse? Știam că e băgăcios și curios. Plimbările mele nocturne erau frecvente, iar scârțâitul scărilor când ieșeam nu scăpase urechilor sale ciulite. Probabil că își urmase într-o noapte impulsul irezistibil de a ieși după mine ca să vadă unde mă duc și ce fac, un impuls repetat și

în alte nopți, până când și-a format un obicei. Câte umbre văzuse ochiul său atent, câte uși, câte locuri întunecate și secrete?

Apoi, într-o seară de la sfârșitul lunii octombrie, m-a urmărit din nou, ceva mai devreme decât de obicei, mirat că aparent nu aveam niciun scop când am intrat pe strada Threadneedle. Nu îl văzuse pe Lucas Trendle în fața băncii, doar eu îl văzusem. Însă și-a continuat drumul, încă nedumerit, când m-am îndreptat către vest, spre faleză.

Nu avea de unde să știe de ce comisesem fapta la care fusese martor, dar știa că o făcusem. Știa!

Acea descoperire m-a făcut să iau foc. După ce mi-am dat pe față cu apă rece, am coborât scările. Ușa lui Jukes a rămas închisă, iar din interior nu se auzea niciun sunet, pentru că acestea erau orele pe care și le petrecea la serviciu, la Tredgolds. Însă știam că făurise un plan pentru a lipsi de la birou în acea după-amiază, ca să își ducă la îndeplinire planul de a mă întâlni la Stoke Newington sau cel puțin să fie satisfăcut de ideea că îi acceptasem invitația de a-i aduce un ultim omagiu lui Lucas Trendle. M-am oprit la baza scării și m-am gândit să intru cu forța în casa lui, ca să îmi confirm bănuiala că el fusese cel care scrisese cele două bilete anonime. Dar asta ar fi fost nesăbuit și fără rost, așa că am ieșit în stradă să îmi duc la îndeplinire planul pe care îl născocisem.

Mă aflam pe aleea Chancery ca să iau autobuzul de 12.30 către Stoke Newington, pentru că astăzi era 3 noiembrie, ziua în care era înmormântat Lucas Trendle. Autobuzul a venit și a plecat fără mine – nu doream să îmi asum vreun risc. Așa că m-am tras înapoi, analizând fiecare chip care trecea pe lângă mine pe stradă, care se oprea sau mergea mai departe. Apoi, m-am dus să stau la coadă pentru următorul „Favorit” verde în care m-am și urcat și din care am coborât imediat ce a pornit. Mulțumit că nu fusesem urmărit, m-am

urcat în final în autobuzul de ora 1 și am ajuns la destinație.

Am intrat prin Porțile Morții[25] deasupra cărora se aflau inscripționate hieroglife care însemnau „Porțile locașului unde se odihnește partea muritoare a omului” și am ajuns în cimitirul Abney din liniștitul sătuc Stoke Newington. Londra se afla în spatele meu, sub un lințoliu roșu-gălbui mohorât și obscur așezat între cer și pământ, alcătuit dintr-o mulțime de coșuri de fum. Aici era senin, ziua era cenușie, însă se întrevedea soarele.

Mai era o oră până la înmormântare. M-am plimbat ca un turist obișnuit pe pajiștile mari și printre cedrii de Liban, privind monumentele din granit și marmură, unele impunătoare, însă cele mai multe foarte simple, pentru că acela era un loc de veci pentru muritorii protestanți, cu îngeri de piatră, coloane și urne împodobite. M-am uitat atent la micuța capelă gotică, apoi m-am îndreptat către un loc neîngrădit, lângă un castan vechi, locul de odihnă preferat al doctorului Watts[26], prietenul fostei doamne Abney și tutorele fiicelor acesteia.

Am rămas acolo, privind în jur modelele trasate de poteci și alei, imaginându-mi cum aveau să se desfășoare evenimentele.

Oare Jukes va risca o abordare directă într-un astfel de loc? Mă va lua rapid deoparte și îmi va face vreo propunere ca să-și țină gura? Nu mă simțeam amenințat fizic de el – era un bărbat pipernicit și slăbănog – și eram oricum bine pregătit pentru eventualitatea în care ar fi trebuit să iau inițiativa și să sugerez o discuție civilizată asupra problemei, ca de la gentleman la gentleman. El va aprecia cu siguranță propunerea mea – nu va fi nevoie de scene neplăcute. Va fi pur și simplu o chestiune de afaceri. Poate o plimbare către capelă, apoi o altă întâlnire, în oraș, la o oră și într-un loc convenabile pentru amândoi, pentru

ca să rezolvăm problema. Apoi, îmi voi folosi avantajul fără drept de apel.

Îmi imaginam toate astea în vreme ce mergeam încet pe alee, ca și când aș fi contemplat cu sobrietate împrejurimile. Mi-am scos ceasul. Câteva clipe mai târziu, orologiul bisericii arăta ora 3 după-amiază.

M-am întors către porți și am văzut un dric tras de patru cai cu panaș și acoperiți cu pături bogate intrând în cimitir, urmat de două trăsuri negre și de alte trăsuri mai mici, acoperite cu catifea neagră. Am numărat patru bocitoare în costume și un grup de doisprezece paji. O treabă destul de costisitoare, mă gândeam eu, în ciuda faptului că domnul Trendle promovase simplitatea.

Un grup mic de săteni care nu făceau parte din familie continua procesiunea. Am privit atent acest grup, m-am apropiat și am încercat să-l găsesc cât mai rapid pe omul meu.

Cortegiul a intrat pe sub una dintre bolțile capelei, pajii au luat sicriul și l-au dus înăuntru, iar bocitoarele au coborât și au urmat acea povară tristă.

Eu mă oprisem în apropiere. Am văzut-o pe mama lui, o femeie slabă sprijinită de brațul unui tânăr gentleman, probabil fratele defunctului. Nu părea să aibă soție și copii, ceea ce mă mulțumea. Însă priveliștea bietei lui mame m-a demoralizat o clipă – în minte mi-a apărut din nou rictusul pe care mi-l aruncase fiul ei când retrăsesem cuțitul din gâtul său.

După ce membrii familiei s-au așezat pe locurile lor în capelă, am privit din nou grupul însoțitor. Cu siguranță, Jukes se afla printre ei, însă nu reușeam să-i zăresc silueta bondoacă. Apoi, mi-a trecut prin minte că poate a trimis vreun agent – oricât de improbabil părea, am cercetat din nou grupul de oameni și m-am apropiat până când m-am amestecat în mulțime.

L-ați cunoscut pe domnul Trendle?

Femeia care mă întrebase pe un ton plângăreț era micuță și grăsuță și mă privea cu niște ochi verzi-cenușii din spatele ochelarilor.

— Oarecum, doamnă, am răspuns eu.

Însoțitoarea mea a dat ușor din cap.

— Ce om minunat… minunat. Atât de bun și generos, care își adora mama… Cumva o cunoșteați pe doamna Trendle?

— Foarte puțin.

— Nici pe soțul ei de-acum?

— Nu.

Nu voiam să continui conversația, însă nu se lăsa.

— Cumva sunteți de la capelă?

I-am răspuns că avusesem doar o relație strict de afaceri cu decedatul.

— Ah, afaceri. Nu înțeleg afacerile. Însă Trendle se pricepea la asta. Ce om deștept! Nici nu vreau să mă gândesc ce vor face sărmanii oameni din Africa fără el.

A continuat o vreme să se plângă, vorbind cu o poftă ciudată despre răutatea și damnarea sigură a persoanei care i-a privat pe africani de marele lor erou.

În cele din urmă, descurajată de lipsa unui răspuns din partea mea, mi-a zâmbit ușor și s-a îndepărtat. Hainele ei de doliu o făceau să arate ca o minge mare și neagră care tocmai evadase din închisoarea de ceață ce se întindea încă în întuneric deasupra orașului plin de murmure din spatele nostru, peste bietele suflete, precum greutatea păcatului însuși.

Niciun semn. Nimic. Am străbătut mulțimea nerăbdător să fac parte din ea, însă precaut la orice contact individual. Când ar putea veni? Oare va veni?

Clopotul capelei a bătut la momentul potrivit, sicriul urmat de bocitoare și însoțitori a fost dus înapoi la dric, iar cortegiul s-a îndreptat încet către locul care fusese pregătit.

Slujba de înhumare a fost ținută de un preot în vârstă, cu părul alb, fiind însoțită de manifestările de durere obișnuite în astfel de situații. Fără să vreau, m-am trezit privind coșciugul în timp ce era coborât cu grijă în pământul primitor, casa cea din urmă a nefericitului Lucas Trendle de la Banca Angliei. Eu fusesem cel care îl adusese aici fără ca el să-mi fi făcut vreun rău.

Grupul a început să se risipească. I-am privit din nou pe mama lui și pe gentlemanul care o însoțise mai devreme. De sub borul pălăriei ieșea un breton îngust de păr roșcat.

Am rămas singur lângă mormânt, alături de gropari și ajutoarele lor. Nici urmă de Fordyce Jukes.

Am așteptat aproape o oră, apoi m-am întors către poarta egipteană, odată cu lăsarea întunericului. Portarul a dus mâna la pălărie în vreme ce mi-a făcut semn să trec printr-o intrare laterală strâmtă. Am respirat adânc. Jukes își bătuse joc de mine, mă trimisese până aici degeaba. Tocmai când îmi spuneam că îmi va plăti scump pentru asta, a venit momentul revelației.

Însă, chiar când treceam către lumea exterioară pe sub arcada cufundată în umbră, am simțit o bătaie ușoară pe umăr, iar un bărbat a trecut pe lângă mine. Instinctiv, m-am tras către stânga, pe partea cu umărul pe care fusesem atins, dar el o luase la dreapta, amestecându-se rapid în grupul care mai rămăsese în fața porților. Apoi, a dispărut în întunericul din ce în ce mai dens.

Nu era Jukes. Era mai înalt, mai masiv, mai rapid. Nu fusese Jukes.

M-am întors pe strada Temple, abătut și confuz. În timp ce treceam pe lângă intrarea de la casa scării, ușa locuinței de la parter s-a deschis.

— Bună seara, domnule Glapthorn, a rostit Fordyce Jukes. Ați avut o zi frumoasă, nu-i așa?

6

Vocat[27]

Convingerea că Fordyce Jukes era cel care mă șantaja nu m-a părăsit, dar nu fusese la Stoke Newington și nu delegase pe altcineva să îi expună intențiile în fața mea, cu excepția acelei bătăi pe umăr, acel gest neliniștitor de presiune, blând, însă hotărât, făcut intenționat. Fără îndoială, fusese atingerea accidentală a unui străin care pleca în grabă. Dar nu fusese prima „întâmplare” de acest gen; încă mă gândeam la incidentul de la Diorama. Și nu avea să fie nici ultima.

De ce mă trimisese Jukes în Stoke Newington dacă nu avusese de gând să vină acolo? Nu puteam să găsesc alt răspuns decât că trăgea de timp, că al doilea bilet, în care mă chema la înmormântarea victimei mele, avusese ca unic scop să mai răsucească puțin cuțitul în rană, iar eu doream să-i plătesc cu vârf și îndesat. Primisem două bilete. Poate că al treilea va da de cap acelui mister.

De atunci, am început să-l urmăresc atent pe Jukes. De la fereastra sufrageriei mele, dacă îmi apropiam fața de geam, puteam să văd în stradă, în locul unde casa scării dădea către trotuar. Îl vedeam ducându-și cumpărăturile sau petrecându-și vremea cu ocupanții camerelor vecine, uneori scoțându-și câinele mic și murdar la o plimbare pe malul râului. La serviciu, avea orar fix, iar activitățile lui cotidiene nu aveau nimic suspicios.

Nu s-a întâmplat nimic. Al treilea bilet pe care îl așteptam nu a venit, nu am auzit nicio bătaie ușoară în ușă și n-am dibuit niciun indiciu care să anunțe un plan în desfășurare. Încet, în zilele care au urmat, am început să îmi recapăt încrederea slăbită și, cu puterea și concentrarea reînnoite, m-am trezit într-o dimineață după un somn bun – primul după mai mult de o săptămână – și am

început să mă gândesc din nou la distrugerea dușmanului meu.

Veți afla mai multe, mult mai multe despre istoria și caracterul acestuia odată cu această narațiune. Era permanent în mintea mea. Îi simțeam zilnic răsuflarea în ceafa, pentru că soarta lui era legată de a mea. *Și îi voi acoperi capul cu munții mâniei mele și îl voi doborî / Iar el va fi uitat de ceilalți oameni*. Acesta este un vers neobișnuit de frumos dintr-o epopee a lui P. Rainsford Daunt (*Fecioara din Minsk, Cartea III*), însă există unul și mai frumos, al domnului Tennyson, care nu îmi ieșea din minte: *Dar eu am fost născut pentru alte lucruri*[28].

În duminica de după înmormântarea lui Lucas Trendle, m-am dus în vizită la Blithe Lodge, așa cum planificasem, și am fost condus în salonașul din spate de către Charlotte, menajera scoțiană. Am așteptat puțin, apoi, în sfârșit, am auzit sunetul distinct al pașilor Bellei pe scări.

— Ce mai faci, Eddie? a întrebat ea.

Nu mi-a luat mâna și nu m-a sărutat spontan, așa cum făcea de obicei; nici măcar nu și-a întins obrazul să o sărut eu.

Am schimbat amabilitățile obișnuite, iar ea s-a așezat pe șezlongul de lângă fereastra înaltă care dădea spre grădina întunecată care se afla dedesubt.

— Ei bine, zise ea, spune-mi cu te mai ocupi. Eu am fost foarte prinsă. Multe lucruri de făcut și multe la care să mă gândesc! Iar Mary pleacă – știi că acel căpitan, Patrick Davenport, se căsătorește cu ea! Ce bucurie și ce curajos a fost el! însă merita asta, draga de ea, iar el o iubește foarte mult. Kitty trimite mâine o fată nouă, dar nu știm cum va merge treaba, iar Kitty s-a întors în Franța, așa că eu trebuie să conduc interviul și să mă ocup de toate. Iar Charlie, după cum știi, e nevoită să plece în Scoția pentru că sora ei trebuie să nască…

A flecărit așa timp de câteva minute, râzând din când în când și împreunându-și degetele în poala rochiei în vreme ce vorbeam. Însă vechea lumină din ochii ei dispăruse. Am văzut-o și am simțit că se schimbase. Nu trebuia să întreb motivul. Vedeam că se gândise la rece la ceea ce îi spusesem la hotelul Glarendon și considerase că totul era o poveste de adormit copiii, o fantezie înjositoare și absurdă a unui răufăcător și a asistentului său viclean – poate chiar una dintre poveștile mamei mele, pe care o adaptasem ca să mi se potrivească. Și asta doar pentru a ascunde un adevăr hidos despre Edward Glapthorn, care nu era ceea ce părea a fi. Se vedea prea bine că ea. Ticsesc să-l creadă pe Veritas.

Charlotte ne-a adus ceai, iar Bella și-a continuat pălăvrăgeala; eu stăteam tăcut, zâmbeam și înclinam capul din când în când în timp ce o ascultam, până când un ciocănit la ușă a anunțat sosirea unui membru al Academiei de care trebuia să se ocupe.

Ne-am ridicat, i-am strâns mâna și am ieșit pe ușa dinspre grădină. Pentru mine, fusese o prietenă dragă, însă nu o iubeam așa cum și-ar fi dorit. Din respect pentru ea, încercasem să o protejez, să nu o lac să sufere. Dacă soarta mea ar h fost alta, m-aș fi căsătorit bucuros cu ea și aș fi fost fericit să mă dăruiesc în întregime ei. Însă inima mea nu-mi mai aparținea și nu o mai puteam încredința cui doream, îmi fusese smulsă de o putere mai mare și dăruită alteia împotriva voinței mele și avea să rămână în posesia ei, biet prizonier uitat, o veșnicie.

În ziua următoare, pentru că mă simțeam morocănos și indispus după conversația cu Bella din seara trecută, i-am trimis o scrisoare lui Le Grice și i-am propus o plimbare cu schiful pe care îl țineam la Temple Pier. El a acceptat imediat. Planul nostru era să vâslim până la podul pietonal Hungerford, să luăm prânzul la clubul lui, apoi să

vâslim înapoi. Era o dimineață luminoasă, însă cu un vânt aspru, iar eu am ieșit imediat să mă întâlnesc cu el, cu o dorință nemăsurată de a face efort.

În capătul scărilor, ușa locuinței lui Jukes stătea întredeschisă. M-am oprit, incapabil să mă stăpânesc.

Pe partea cealaltă a străzii, am văzut silueta vecinului meu, cu spatele încovoiat întors către mine, dispărând spre Grădinile Temple, cu cățelușul în lesă. Eram sigur că un om atât de calculat nu intenționase să lase ușa deschisă. Însă era deschisă, iar pentru mine asta însemna o invitație irezistibilă.

Sufrageria era o cameră mare, lambrisată, care avea în colț o ușă micuță și boltită ce ducea către dormitor și baie. Avea mobilă confortabilă, care dovedea un gust ce părea să nu se potrivească absolut deloc cu personajul Fordyce Jukes. De multe ori m-am întrebat, în vreme ce mă holbam de sus, de la mine din cameră, la el când intra și ieșea, care era universul personal al acelei ființe amuzante, iar asemenea ilustrări neașteptate ale acestui univers pe pereți și pe rafturi m-au distras o clipă de la scopul meu imediat.

Lângă ușa dormitorului se afla un elegant dulap cu geamuri, în care se aflau câteva obiecte rafinate: miniaturi din perioada Tudor (un Hilliard?), cutii mici și pictate, lucrate manual, statuete chinezești din fildeș foarte delicate, porțelanuri Delftware cu albastru și alb, pocale de Boemia, un amestec amețitor de obiecte al cărui singur numitor comun erau rafinamentul și costurile ridicate. Pe pereți se aflau dovezi la fel de amețitoare, etalate cu grijă, ale caracterului neașteptat al preocupărilor lui Fordyce Jukes. Lucrări de Altdorfer, Dürer, Hollar și Baldung. Avea și cărți, iar acestea mi-au atras atenția în mod special. M-am holbat la ediția princeps lucrării Sacramentalia a lui Thomas Netter (folio, Paris,

François Régnault, 1523)[29], pe care mi-o doream de mult timp, și la alte exemplare la fel de prețioase aranjate pe rafturi în alt dulap, încuiat, de lângă birou.

Uimirea mea era fără margini. Părea de neconceput că un om precum Jukes ar fi putut să adune asemenea colecție de rarități chiar sub nasul meu. Cum le găsise pe toate? Cum de își formase gustul și cunoștințele? Și de unde avea bani să facă rost de asemenea comori?

Am început să mă gândesc că poate șantajul era adevărata slujbă a lui Jukes, meseria lui secretă pe care o practica viclean departe de îndatoririle sale de la Tredgolds, cu un succes răsunător. Simțul estetic și cunoștințele se pot dobândi, însă pentru bani, dacă nu îi ai, este nevoie de alte abilități ca să-i strângi. Poate că talentul său, încurajat de funcția pe care o deținea la Tredgolds, era să stoarcă bani de la clienții firmei care aveau ceva de ascuns.

La început, părea doar o născocire de poveste, dar, cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât părea mai plauzibil – o explicație pentru ceea ce găsisem în această peșteră a comorilor care zăcuse atât de mult timp neremarcată la picioarele mele. Înseamnă că eram cea mai recentă victimă a sa? Oare presupunea că aveam mijloacele să-i satisfac cererile și să-l ajut să obțină încă un obiect rar și frumos pentru pereții și dulapurile sale? însă nu aveam de gând să devin victima lui Fordyce Jukes sau a altcuiva. Cu aceste gânduri, mi-am adus aminte de misiunea mea și m-am îndreptat către birou, care, la fel ca al meu cu trei etaje mai sus, stătea lângă fereastra care dădea spre stradă.

Pe suprafața lustruită nu se afla altceva decât o frumoasă călimară din argint. Sertarele erau încuiate. Am privit în jur. În colț, se afla încă un dulap încuiat. Nicio foaie de hârtie. Niciun caiet. Nimic care să-mi arate scrisul de mână al lui Jukes, ca să îl pot compara cu biletele primite de

mine și Bella. Încă un semn că bănuiala mea reînnoită avea un temei. Un bărbat care obținuse atât de multe prin șantaj nu era atât de neglijent, încât să lase astfel de dovezi la vedere.

Apoi, am zărit o carte deschisă pe măsuța de lângă șemineu. M-am apropiat și am văzut că era o Biblie inoctavo din secolul al XVII-lea, însă nu avea nicio frumusețe specială și nici nu era deosebit de rară. Atunci, am văzut cu mirare titlul capitolului la care rămăsese: „Cartea profetului Ezechiel".

Nu găsisem o mostră cu scrisul lui de mână, dar cartea îmi dăduse dovada clară că Jukes era șantajistul.

M-am întors să plec, oprindu-mă o clipă în fața ușii întredeschise ca să văd dacă se întorcea, dar pe stradă nu era nimeni, astfel că am ieșit și m-am îndreptat către Temple Pier.

7

In dubio[30]

L-am găsit pe Le Grice așteptându-mă rezemat de un perete, cu o țigară de foi în mână, în soarele slab, dar plăcut.

— Să te ia naiba, G, a mormăit el vesel când m-am apropiat. Te aștept de mai bine de cincisprezece minute. Unde naiba ai fost? Cursa o să se termine înainte să apucăm să urcăm.

Am tras schiful în apă, ne-am lăsat paltoanele la pupa, ne-am suflecat mânecile și ne-am împins în apa precum cerneala.

În spatele nostru se aflau zecile de catarge de pe docurile Podului Londrei aglomerat de traficul de dimineață și domul înalt al catedralei Sf. Paul. În fața noastră se zărea silueta îndepărtată a Podului Waterloo și curba ușoară a apei către Piața Hungerford. În jurul nostru era plin de ambarcațiuni de toate tipurile și dimensiunile posibile, făcând curse în sus și în jos, iar pe fiecare mal se distingeau contururile înalte ale orașului în lumina cenușie-albicioasă peste care se suprapunea ceața omniprezentă a metropolei. Am trecut pe lângă străduțele înguste care se deschideau către marginea apei, pe lângă siluetele ciudate ale coșurilor de fum și pe lângă locuințele cu forme neregulate ce se ridicau către cer, apoi pe lângă contururile mai rafinate ale turnurilor și parapetelor, pe lângă scările barcagiilor și docurile de ancorare, pe lângă depozite și grădini. Deasupra noastră făceau rotocoale pescărușii, țipetele lor răgușite amestecându-se cu sunetul valurilor care se izbeau de ambarcațiunile ancorate, al pânzelor și fanioanelor umflate de vânt și cu sirena îndepărtată a unei nave cu motor cu aburi.

Am vâslit fără să spunem nimic, bucurându-ne de sentimentul că mergeam împotriva curentului

puternic, că eram departe pe apă, chiar și pe apa murdară a Tamisei, într-o zi de noiembrie. Eu unul mă simțeam ușurat după numeroasele nopți pe care le petrecusem privind prin lucarna de deasupra patului meu. În fața mea, mușchii spatelui masiv al lui Le Grice încordau și destindeau mătasea de culoarea stridiei a vestei sale care părea că plesnește pe el, iar pentru o clipă mintea mea s-a oprit la visul în care vâsleam într-o zi fierbinte de vară în spatele siluetei înfofolite a lui Lucas Trendle. Însă acea nălucă a trecut, iar eu am vâslit în continuare.

Chiar după Essex Wharf, o femeie îmbrăcată în haine zdrențăroase și murdare – cu un coș de nuiele atârnând într-o parte, agățat de umeri cu o fâșie de piele, purtând pe cap ceea ce cândva fusese o bonetă – mergea împleticit pe țărm, căutând senină obiecte cu oarecare valoare în nămolul fetid de la marginea apei. A ridicat privirea și, cu gleznele înfundate în mocirlă, s-a uitat la noi în timp ce treceam pe lângă ea, ducând mâna la ochi ca să se ferească de lumina soarelui.

După ce am ancorat la Hungerford Stairs, m-am dus la pupa să iau paltoanele. Atunci, am văzut la o oarecare distanță în spatele nostru o siluetă într-o barcă mică, având vâslele lăsate în apă. Se părea că parcursese același traseu ca noi, iar acum, la fel ca noi, voia să se odihnească, însă rămăsese destul de departe de țărm.

Nu l-ai văzut? a întrebat Le Grice răsucindu-și gâtul gros spre mine și privind către personajul solitar. Ni s-a alăturat curând după ce am văzut-o pe femeia de la Essex Wharf. E vreun prieten de-al tău?

„Nu e prieten cu mine”, mi-am spus eu. Părea o siluetă amenințătoare, cu pălăria înaltă și neagră ieșind în evidență în lumina care se aprindea către vest, pe cursul apei.

Atunci, mi-am dat seama. Fusesem un prost să cred că Fordyce Jukes m-ar urmări în persoană,

știind că l-aș recunoaște imediat. Sigur avea un complice și iată-l, bărbatul din barcă, omul care părea să nu se grăbească – poate că era cel care mă bătuse pe umăr la Diorama și care se lovise de mine sub poarta egipteană de la cimitirul Abney. Nu mai era invizibil, nu mai era o umbră ascunsă: era aici, în plină lumină, chiar dacă în depărtare. Însă m-am simțit ușurat să îl văd, întrucât speram că, în sfârșit, puteam să fac roata să se întoarcă. „Vino puțin mai aproape, am șoptit eu în gând, doar puțin mai aproape. Lasă-mă să îți văd chipul.”

— Ce spui?

Le Grice venise spre mine să îi dau haina.

— N-am spus nimic. Poftim!

L-am aruncat haina, apoi m-am întors din nou către urmăritorul nostru. Dacă l-aș putea ademeni din siguranța bărcii lui pe uscat, aș putea găsi oportunitatea de a-l înfrunta. Mi-am îmbrăcat paltonul, simțind în buzunar greutatea liniștitoare a pistoalelor pe care le purtam întotdeauna cu mine. Și am mai aruncat o privire atentă, ca să îmi întipăresc în memorie silueta îndepărtată a celui care ne urmărea.

Era foarte înalt, cu umeri lați, chiar mai lați decât ai lui Le Grice probabil. Părea bărbierit, însă gulerul său ridicat putea ascunde o mustață, iar mâinile sale mari, fără mănuși, țineau vâslele ca și cum ar fi încercat să convingă curentul să-l mențină pe loc. Însă, cu cât îl priveam mai atent, cu atât eram mai neliniștit. Fără îndoială, era un oponent formidabil, dar și eu sunt destul de bine făcut și aveam încredere că mă puteam descurca bine într-o luptă, dacă se ajungea la așa ceva. Atunci, de unde neliniștea asta? Ce anume din silueta lui legănată de apă îmi crea această stare de neliniște?

Am ajuns pe stradă și ne-am îndreptat către clubul lui Le Grice, numit United Service. Le Grice hoinărise o vreme fără ceva stabil, însă,

deoarece era tiu de soldat, începutul războiului din Orient în acel an și detașarea trupelor în Crimeea îl stârniseră brusc să se înroleze în armată, dar trebuia deocamdată să-și respecte îndatoririle. Vorbea cu mare interes despre cariera lui militară apropiată. La fel ca toți compatrioții săi, avea mintea plină cu evenimentele din campania din Rusia, mai ales cu atacul eroic al cavaleriei ușoare la Balaclava, care avea să fie imortalizat curând în oda domnului Tennyson[31]. Din partea mea, îl lăsam bucuros să vorbească, pentru că gândurile mele erau ocupate cu prietenul nostru de pe fluviu. Mă așteptam să apară, însă, spre surprinderea mea, se părea că nu ne urmărise nimeni.

Am ajuns fără niciun incident la scările de la intrarea în Club, aglomerate de membrii care soseau. Prânzul a fost excelent. Le Grice, într-o formă de zile mari, a cerut încă o sticlă de șampanie, apoi încă una, însă eu doream să rămân treaz, pentru că mă tot gândeam la bărbatul care ne urmărise, astfel că l-am lăsat să bea singur. După vreo oră, devenise evident că tovarășul meu nu mai era în stare să vâslească înapoi cu mine, așa că, după ce l-am urcat într-o birjă, am revenit singur la debarcader.

Mă opream des ca să mă asigur că nu eram urmărit, până când, în sfârșit, am ajuns la Hungerford Steps, am luat schiful și m-am pregătit să vâslesc înapoi. Capul îmi vâjâia. Unde era? Am pornit, întorcând capul din când în când, așteptându-mă să îl văd, dar nu zăream nimic. Am ajuns la Temple Pier, m-am ridicat să ancorez, m-am dezechilibrat și am căzut în apă. În timp ce stăteam în apa adâncă de jumătate de metru, rece și urât mirositoare, fiind obiectul de amuzament al trecătorilor de pe digul de deasupra, am zărit silueta întunecată a vâslașului singuratic. Din nou își oprise barca pe apă, își lăsase vâslele și privea înainte cu o concentrare care nu prevestea nimic

bun. Nici acum nu-i distingeam trăsăturile chipului, doar această atitudine alarmantă de atenție încordată.

Înjurând printre dinți m-am întors ud leoarcă pe strada Temple. La fiecare colț, mă opream să mă uit în urmă, să văd dacă vâslașul cel misterios coborâse din barcă și mă urmărea, însă nu se zărea nici urmă de el. Mi-am scos furios ghetele, pentru că nu mai suportam apa din ele, și am mers în șosete către scara ce ducea la locuința mea.

Atunci, pentru că șosetele ude mi-au camuflat sunetul pașilor pe trepte, l-am văzut pe Fordyce Jukes aplecat la ușa mea, pregătindu-se să strecoare ceva pe sub ea.

A urlat ca un porc înjunghiat când eu, aruncându-mi ghetele ude pe scări, l-am înșfăcat de gât și l-am trântit la podea.

Ținându-l de ceafă pe ticălos, am descuiat și l-am împins înăuntru.

S-a ghemuit într-un colț, acoperindu-și fața cu mâna.

— Domnule Glapthorn! Domnule Glapthorn! se tângui el. Ce s-a întâmplat? Sunt eu, vecinul Fordyce Jukes. Nu mă recunoașteți?

— Dacă te recunosc? am strigat el. Cum să nu, te cunosc. Știu prea bine cât de ticălos ești.

S-a lăsat ușor pe spate în colțul lui, coborând mâna și dând la iveală îngrijorarea sinceră de pe chip. Gata, îl aveam în mâna mea.

— Ticălos? Ce vreți să spuneți? Ce ticăloșie am făcut?

Am înaintat către el, în timp ce el se retrăgea speriat din ce în ce mai în spate în colț, călcâiele ghetelor sale zgâriind zgomotos podeaua din lemn într-o încercare inutilă de a evita bătaia pe care mă pregăteam să i-o administrez. Însă ceva m-a făcut să mă opresc.

— Acum, hai să vedem, am zis eu. Poate că asta îmi va servi drept dovadă.

M-am întors cu spatele la el și am mers spre ușă, am ridicat hârtia pe care o strecura când sosisem eu pe neașteptate în spatele lui, apoi am început să o citesc.

Era acoperită cu un scris foarte distinct, însă era acea marcă a scribului profesionist, mâna exersată a funcționarului dintr-un birou de avocatură. Nu semăna deloc cu cele două scrisori primite de mine și de Bella. Iar mesajul pe care îl conținea era o invitație pentru domnul Edward Glapthorn de a i se alătura domnului Fordyce Jukes și câtorva prieteni la cină, pentru a sărbători ziua de naștere a acestuia la Albion Tavern, sâmbătă seară, în data de 12 noiembrie.

Eram uluit.

Ce naiba se întâmpla? Crezusem că îl prinsesem pe răufăcător în flagrant și iată ce se întâmplase! Era cumva o diversiune diabolică de la jocul său obișnuit, ca să mă pună pe o cale greșită? Totuși, pe măsură ce analizam mai bine situația, mi se părea din ce în ce mai clară posibilitatea să mă fi înșelat grav în privința identității șantajistului meu. Dar dacă nu era Jukes, atunci cine?

Am simțit cum mi se strânge stomacul când silueta vâslașului singuratic mi-a apărut în minte. Neliniștea pe care o simțisem mai devreme revenise, însă adevărul încă nu începuse să iasă la iveală, iar eu nu pricepeam ceea ce ar h trebuit să pricep când încercasem să deslușesc identitatea autorului scrisorii.

Jukes încă stătea ghemuit într-un colț, însă văzuse cum mă schimbasem la față în timp ce citeam invitația, așa că se mai relaxase.

— Domnule Glapthorn, vă rog. Dați-mi voie să mă ridic.

N-am spus nimic. M-am îndreptat către fotoliul de lângă șemineu și m-am așezat strângând în pumn bucata de hârtie.

L-am auzit cum s-a ridicat de pe podea, s-a șters de praf și s-a apropiat de mine.

— Domnule Glapthorn, vă rog, nu am vrut să vă fac absolut nimic rău. V-ați năpustit așa asupra mea pentru că era prea întuneric, nu-i așa? îmi dau seama că m-ați confundat cu un hoț. Sunt sigur că v-ați speriat când ați găsit pe cineva la ușa dumneavoastră, dar nu am avut intenții rele, domnule. Nu am avut intenții rele…

Și a continuat să repete același lucru din nou și din nou, dând din mânuțele sale grăsuțe ca să accentueze remușcarea și regretul său pentru deranjul provocat.

Am respirat adânc, m-am ridicat din scaun și m-am întors cu fața la vecinul meu.

— Domnule Jukes, îmi cer scuze. Sincer! Eu sunt cel care v-a judecat greșit, foarte greșit. Aveți dreptate. În întuneric, nu am văzut și am crezut că încearcă să intre cineva în casa mea. Am fost pe râu și sunt destul de obosit și amețit de la efort. Nu v-am recunoscut. Este de neiertat.

Mi-am adunat toată voința și i-am întins mâna.

El a strâns-o stângaci, apoi m-am retras din nou la masa de lucru și m-am așezat iarăși.

— În ultima vreme, ne vedem destul de rar, domnule Glapthorn, l-am auzit spunând, însă mintea mea era deja în cu totul altă direcție decât la silueta pipernicită, cu pantaloni de modă veche și frac, care stătea în picioare pe covorul meu turcesc, dând încă din mâini și privind speriat în jur. Veniți atât de rar pe la birou acum și îmi plăceau discuțiile noastre. Știu că nu am fost niciodată prieteni, dar suntem vecini, iar vecinii trebuie să se poarte ca niște vecini. Așa că am crezut că poate domnul Glapthorn are nevoie de companie. Apoi, m-am gândit să chem câțiva prieteni la o micuță cină de sărbătoare, pentru că sâmbătă e ziua mea, și să îl invit și pe domnul Glapthorn…

S-a oprit.

— Din păcate, nu sunt liber sâmbătă, domnule Jukes, însă vă mulțumesc pentru invitație.

— Da, înțeleg, domnule Glapthorn. Sunt sigur că sunteți un om ocupat.

S-a îndreptat către ușă.

— Atunci, a zis el, încercând să-și mai înveselească tonul, eu mă duc.

Eram gata să îmi mai cer o dată scuze pentru comportamentul meu necioplit, însă el m-a oprit cu o mișcare rapidă a capului.

— Vă rog să nu mai spuneți nimic, domnule Glapthorn. Totul a fost o greșeală, nu s-a întâmplat nimic rău.

Am dat din cap. Apoi, mi-a trecut prin minte un gând: poate că mă înșelam absolvindu-l de vină.

— O clipă, domnule Jukes.

A ridicat privirea către mine.

— Sunteți pasionat de religie?

— Pasionat de religie? a rostit el vizibil mirat de întrebarea mea. Da, se poate spune că sunt la fel de credincios ca toți ceilalți. Am fost crescut foarte strict, însă recunosc că poate am lăsat-o mai moale în unele privințe. Dar merg în fiecare duminică la biserica Temple și citesc Biblia în fiecare zi, domnule.

A ridicat capul în vreme ce rostea aceste ultime cuvinte și și-a tras umerii în spate într-un gest de sfidare, ca și cum ar fi vrut să spună: „Poftim. Asta e ticăloșia!"

— În fiecare zi? am întrebat eu ironic.

— În fiecare zi, cu precizia unui ceas, câteva pagini înainte să îl scot pe Micul Fordyce la plimbare. E surprinzător cât poate asimila un om. Termin Vechiul Testament a doua oară pe anul ăsta.

— Excelent, am răspuns eu, excelent. La revedere, domnule Jukes, și…

A ridicat din nou brațul.

— Nu e nevoie, domnule. Chiar nu e nevoie.

Apoi, s-a întors, a zâmbit ușor și a închis ușa.

Am rămas așezat, încă îmbrăcat în hainele ude, privind prin lucarnă către pătura de nori care

alunecau precum fumul deasupra unui câmp de bătălie, până când l-am auzit coborând scările și închizând ușa locuinței sale.

8

Amicus verus[32]

În dimineața următoare, am primit de la Le Grice o scrisoare prin care își cerea scuze pentru excesul de șampanie din ziua precedentă și în care anunța că îl găsesc la Ship and Turtle în acea seară, la ora obișnuită, dacă doream să-l însoțesc.

Era în toane bune, iar eu l-am lăsat bucuros să-mi povestească despre ce făceau colegii săi, cine ce a spus la Club și unde au fost și ce au făcut – bârfă suplimentată de istorisirea tuturor activităților în care era implicat pentru a se pregăti de plecare în război. Îmi părea rău că pleacă și eram îngrijorat pentru siguranța lui, însă entuziasmul lui mă prinsese și pe mine în așa măsură, încât aproape că regretam că nu mă gândisem niciodată să devin și eu soldat.

Ne-am despărțit chiar înainte de miezul nopții. El se pregătea să se întoarcă la locuința lui din Albany[33], când s-a oprit brusc.

Apropo, a spus el, era să uit. Asta mi-a fost trimisă la Club. E pentru tine.

A băgat mâna în buzunarul paltonului și mi-a întins un pachet mic, în care cu siguranță se afla o carte.

N-o să ghicești niciodată de la cine e.

L-am privit absent.

— De la togarul[34] ăla fricos de Daunt. Sigur îți aduci aminte de el. Erați destul de apropiați la școală într-o vreme, nu-i așa? Acum, trăiește din scris poezii. Mi-a transmis urări de bine și m-a rugat să-ți dau asta. Nu i-am scris înapoi, desigur, am vrut să vorbesc întâi cu tine.

A văzut imediat că vorbele lui și pachetul avuseseră un impact destul de mare asupra mea și s-a înroșit.

— G, s-a întâmplat ceva? Pari destul de supărat.

Am întârziat răspunsul și am întors pachetul pe toate părțile.

— Ți-a mai scris vreodată până acum?

— E prima dată, bătrâne. Nu prea e genul meu. N-am crezut că îmi va mai da vreun semn după ce a plecat de la școală. La naiba, era un individ neplăcut și plin de ifose. Asta poate fi un mic semn că s-a schimbat în bine.

Văzând că nu îi răspund, Le Grice a făcut un pas spre mine și m-a privit în ochi.

— Ascultă, a zis el, văd clar că se întâmplă ceva. Nu vreau să te presez, însă, dacă pot să te ajut, o fac bucuros.

— Spune-i că sunt plecat din țară, am răspuns eu. Reședința actuală – necunoscută, data întoarcerii – nesigură.

— Perfect. E foarte simplu, consideră ca și rezolvat.

A tușit nervos și a dat să plece, dar, după câțiva pași, s-a oprit brusc și s-a întors din nou către mine.

— Mai e ceva. Poți să mă trimiți la nebuni, însă, dacă poți, răspunde-mi. De ce ne urmărea individul acela pe fluviu, ieri? N-are rost să mă contrazici, așa că mai bine zi-mi direct.

Îmi venea să-l iau în brațe pe bătrânul urs. Săptămâni întregi, trăisem la limită, prins zi și noapte într-o luptă mentală a nervilor cu dușmanul meu, cu sufletul zdrobit de apăsarea trădării, sfâșiat de furie și disperare, însă era imposibil să mă încred în cineva. Crezusem că nu am niciun aliat, nicio putere alta decât a mea care să mă ajute în bătălia vieții mele, dar iată-l pe bătrânul Le Grice, un prieten devotat, loial, care îmi întindea mâna.

Și ce-ar fi să o accept? Nimeni nu era la fel de credincios ca el, mai dispus să lupte alături de tine până la ultima suflare, mai iertător față de păcatele prietenilor. Da, ce-ar fi să o accept? Atunci, ar

trebui să îi spun secretele pe care le țineam de atâta vreme. Oare ar fi putut să aibă încredere în mine, să fie alături de mine până la lupta finală și să mă ierte? Apoi, a vorbit din nou.

— G, eu și cu tine suntem complet diferiți. Însă tu ești cel mai bun prieten al meu. Știi că aș face orice pentru tine. Nu sunt prea bun la chestiile astea, așa că trebuie să înțelegi singur. Văd că ai necazuri, 1l-are rost să mă contrazici. În ultimele săptămâni, ți-a stat scris pe frunte asta. Nu știu dacă are legătură cu Daunt sau cu individul de pe râu, dar văd că e ceva în neregulă, chiar dacă încerci să pretinzi că totul este bine. Nu e, așa că spune-mi despre ce este vorba și vom vedea ce putem face.

În viața unui om există momente în care trebuie să își încredințeze soarta în mâinile altei persoane, indiferent de riscuri. Într-o clipă, chiar dacă încă aveam anumite îndoieli, m-am hotărât. Voiam să-i mărturisesc.

— La cină, la Mivart's[35], mâine-seară, am răspuns eu.

Și am dat mâna cu el.

M-am întors acasă gânditor, întrebându-mă cât de înțelept era să mă încred în Le Grice, însă eram hotărât să îi spun totuși. Mi se strângea inima la ideea că urma să povestesc ce i se întâmplase lui Lucas Trendle în fundătura Cain și ce plănuiam să fac acum, că îmi dovedisem că sunt în stare să comit o crimă. Eram sigur că, după ce îi voi spune lui Le Grice povestea mea adevărată și îi voi dezvălui răutatea calculată a cunoștinței noastre comune, Phoebus Daunt, îmi voi asigura compasiunea și sprijinul acestuia. Dar știam că până și sufletul său loial o să fie pus la încercare când va afla ce plănuiam. Oare aveam dreptul, în numele prieteniei, să-i dau să poarte o parte din povara mea? Cu aceste gânduri, am ajuns pe strada Temple și am urcat scările.

Odată intrat în casă, am desfăcut pachetul pe care mi-l dăduse Le Grice. După cum bănuiam, conținea o carte mică, în copertă acoperită cu pânză verde-închis, cu paginile netăiate, ce purta titlul Roșa Mundi. Am luat cuțitul de corespondență și am început să tai încet marginile. Am deschis la prima pagină[36].

ROSA MUNDI
și
alte poezii

P. Rainsford Daunt

Misce stultitiam consiliis brevem:
Dulce est desipere in loco.
Hor. Ode, IV VIII

Londra: Edward Moxon, strada Dover
MDCCC-LV

Forzațul fusese semnat de autor: „Prietenului meu E.G., cu amintiri dragi din trecut și speranța că ne vom revedea curând”. Sub dedicație se afla un distih: Când totul va fi dezvăluit și va rămâne / Doar Adevărul, cu minciuna în fărâme, care, după cum am descoperit mai târziu, făcea parte dintr-o poezie de-a lui publicată în acel volum. Eu nu-i puteam găsi vreun sens.

Am aruncat cartea dezgustat, însă nu mă puteam stăpâni să nu privesc pagina de forzaț unde rămăsese deschisă. Să văd din nou scrisul acela după atâția ani! Nu se schimbase prea mult. Recunoscusem înfloritura literei „A” din „Adevărul”, liniile complicate (un blestem al profesorilor de la școală), nervozitatea lor. Dar ce amintire îmi trezise acel scris? Hexametrii latini pe care îi criticam? Sau era vorba de altceva?

După cum stabiliserăm, în seara următoare, m-am întâlnit cu Le Grice la Mivart’s.

Se purta ciudat și părea neliniștit, tușind nervos și trecându-și întruna degetul peste marginea interioară a gulerului cămășii, ca și cum l-ar fi strâns. Ne-am aprins trabucurile și l-am întrebat dacă încă era dispus să asculte ceea ce venisem să-i spun.

Bineînțeles, bătrâne. Sunt pregătit. Dă-i drumul!

— Și, desigur, pot conta pe discreția da absolută – și subliniez absolută?

Și-a lăsat jos trabucul, fierbând de indignare.

— Când îmi dau cuvântul unui prieten de la Club, a zis el cu o seriozitate impresionantă, atunci el se așteaptă să mi-l țin, fără alte întrebări. Așa că, atunci când îmi dau cuvântul în fața ta, nu ar trebui să ai nici cea mai mică îndoială – repet, nici cea mai mică îndoială că aș putea vreodată, în vreun context, să trădez încrederea cu care mă onorezi. Sper că m-am făcut înțeles.

După ce și-a ținut acest discurs scurt, dar hotărât, și-a luat din nou trabucul și mi-a aruncat o privire care spunea clar: „Gata, am zis ce trebuia să zic, acum să nu îndrăznești să mă contrazici”.

Nu, nu m-ar fi trădat niciodată, așa cum o făcuseră alții. Își va ține cuvântul. Însă mă hotărâsem să nu-i spun chiar tot. Și asta nu pentru că nu aveam încredere în el sau pentru că mă temeam că va renunța la prietenia mea când va afla ce făcusem și ce plănuiam să fac, ci pentru că, dacă ar fi știut tot, s-ar fi aflat în pericol de moarte, iar eu nu voiam să-l expun la așa ceva.

Am mai cerut o sticlă și am început să-i povestesc ceea ce îmi propun acum să îți spun și ție, cititorul meu necunoscut, în întregime: circumstanțele extraordinare ale nașterii mele, caracterul și faptele dușmanului meu și pasiunea deșartă care m-a făcut să nu mai pot iubi niciodată.

Dacă, așa cum afirmau înțelepții antici, mărturisirea faptelor e pasul către nevinovăție[37],

atunci sper că această povestire va cântări în favoarea mea pentru cei care o vor citi.

Am început cu numele meu. Când Veritas a avertizat-o pe Bella că Edward Glapthorn nu era ceea ce părea a fi, s-a ridicat la înălțimea pseudonimului său. Pentru Bella, pentru angajatorul meu, pentru vecinii mei de pe strada Temple și pentru alții pe care îi vei cunoaște curând, eram Edward Glapthorn. Însă m-am născut cu numele Edward Charles Glyver, numele cu care eram cunoscut la Eton, când l-am întâlnit pe Willoughby Le Grice și cu a cărui prescurtare, „G”, mă strigase întotdeauna. Însă nici măcar acesta nu era numele meu adevărat, iar Căpitanul și doamna Edward Glyver din Sandchurch, Dorset, nu erau părinții mei. Totul a început cu o înșelătorie și doar atunci când adevărul va ieși în sfârșit la iveală va fi posibilă ispășirea, iar bietul suflet care a încercat toate aceste necazuri își va găsi în cele din urmă liniștea.

Ați aflat deja câte ceva din istoria timpurie a lui Edward Glapthorn, o povestire care, deși incompletă, a reprezentat adevărul despre copilăria lui Edward Glyver. O să mă întorc la momentul potrivit la acea povestire și la continuarea ei. Însă întâi trebuie să punem puțină carne pe oasele lui Phoebus Rainsford Daunt, ilustrul meu dușman rămas în umbră, al cărui nume a apărut deja în paginile acestei istorisiri.

Deja este cunoscut de mulți dintre voi datorită lucrărilor sale literare. Fără îndoială, cândva, pentru amuzamentul posterității, vreun spirit întreprinzător va culege Viața și scrisorile (în trei volume groase și imposibil de citit), care nu vor dezvălui nimic din adevăratul caracter al personajului principal[38]. Până atunci, lăsați-mă să vă fiu eu ghid, la fel cum Virgil a fost pentru Dante în cercurile Infernului.

Ce autoritate am eu ca să îmi asum acest rol? A mea proprie. Am devenit detectivul vieții sale,

încercând să aflu, de-a lungul multor ani, tot ce puteam despre dușmanul meu. O să vi se pară ciudat. Și, fără îndoială, așa este. Însă firea mea de cărturar nu se mulțumește cu generalități facile sau cu mărturii lipsite de substanță; cu atât mai puțin cu deformările adevărului aduse de lauda de sine. La fel ca avocatul, și cărturarul are nevoie de confirmare, verificare și dovezi documentate clar, cu caracter primar. Întoarce pe toate părțile și cântărește, și, desigur, adună toate datele cu răbdare. Le analizează, le compară și le combină, aplică discriminările cele mai fine pentru a separa adevărul de minciună și posibilitatea de probabilitate. Iar eu m-am dedicat prin astfel de metode multor obiecte de studiu de-a lungul vieții, așa cum voi povesti mai târziu, însă pentru nimic nu am acordat atât timp și grijă ca pentru acest subiect. Și norocul a avut un cuvânt de spus, pentru că dușmanul meu devenise celebru, iar celebritatea îi face pe oameni să își dea mai ușor drumul la gură. „Ah, da, l-am cunoscut când eram mici.” „Phoebus Daunt, poetul? Da, mi-l amintesc.” „Trebuie să vorbești cu cutare sau cutare. Știe mult mai mult despre familie decât mine.” Și așa, bucată cu bucată, amintire cu amintire, se adună și formează în final o imagine detaliată și completă.

Toate informațiile sunt acolo și așteaptă să fie culese, numai să știi cum. Sursele principale pe care le-am folosit sunt următoarele: amintiri fragmentare despre perioada petrecută de Daunt la Eton, care au fost publicate în Saturday Review din 10 octombrie 1848, o relatare mai detaliată a adolescenței sale și a carierei literare, presărată cu versuri sentimentale, publicată în 1852 sub numele de Scene din copilărie, mărturia personală a doctorului T, care a îngrijit-o pe mama lui Daunt înainte și imediat după nașterea fiului ei, fragmente din jurnalul nepublicat al doctorului A. B. Daunt, tatăl său (care, mărturisesc cu părere de

rău, a ajuns în mâinile mele prin mijloace neortodoxe), și amintiri ale prietenilor, vecinilor și numeroșilor servitori sau obișnuiți de-ai casei.

Voi spune mai târziu de ce am început acest demers bibliografic. Însă acum Phoebus cel strălucitor e aici, cu noi. Să nu-l facem să aștepte.

A DOUA PARTE

Ascensiunea lui Phoebus:

1819–1848

Nu am întâlnit niciodată mândrie într-o fire nobilă
și nici umilință în cea nedemnă.
Owen Felltham, Decizii (1623), VI, „Despre aroganță”

9

Ora et labora[39]

După cum se menționează în propria povestire publicată în Scene din copilărie, s-a născut la miezul nopții, așa cum a anunțat vechiul orologiu așezat pe hol, lângă camera mamei sale, în ultima zi a anului 1819, în orașul industrial Millhead, în Lancashire.

Cu un an înaintea marelui eveniment, tatăl său fusese trimis la parohia din Millhead de către colegiul său, după ce și-a pierdut bursa în urma căsătoriei. La Cambridge, ca tânăr bursier al Sfintei Treimi care deja obținuse gradul de doctor în Divinitate și prin diversiunea de la disputa teologică, realizase o ediție admirabilă a operelor lui Catul. Reverendul Achilles Daunt obținuse reputația unei persoane care avea multe de spus în lumea cărturarilor și avea de gând să o facă. În mod cert, numeroșii săi prieteni aveau așteptări mari de la el, iar dacă nu ar fi fost această decizie bruscă și pentru unii inexplicabilă de a se căsători, abilitățile lui l-ar fi adus foarte ușor în rândurile cele mai înalte ale colegiului și universității.

Însă toată lumea știa că se căsătorise din dragoste, ceea ce era un lucru foarte nobil pentru un bărbat cu ambiție și mijloace personale limitate. Respectiva doamnă, chiar dacă era o frumusețe și provenea dintr-o familie respectabilă, avea o constituție delicată și era lipsită de avere. Totuși, iubirea reprezintă o justificare irezistibilă.

Când doctorul Daunt i-a comunicat decizia sa decanului colegiului, acel gentleman placid a făcut tot ce i-a stat în putere să-l convingă să nu facă pasul care, cu siguranță, îi va amâna, dacă nu cumva chiar îi va întrerupe de tot cariera universitară. Și asta pentru că în colegiu avea atunci un singur loc vacant. Doctorul Passingham

i-a vorbit cinstit: nu era convins că acest stil de viață va fi potrivit pentru un bărbat cu temperamentul și statutul lui Daunt. Salariul era mic, abia ajungea pentru o persoană; parohia era mică, iar munca grea, fără niciun ajutor din partea nimănui.

Apoi mai era și zona în sine: deloc încântătoare, presărată cu mine și, în ultimii ani, cu numeroase topitorii, ateliere și alte fabrici, toate înconjurate de o întindere de cărămidă înnegrită de fum. Doctorul Passingham nu a spus asta, însă considera că Millhead, pe care îl vizitase o dată, era acel gen de loc în care niciun gentleman n-ar vrea să rămână.

După minute bune de încercări, decanul a început să se alarmeze că Daunt nu răspundea așa cum sperase el vorbelor sale bine intenționate, insistând în schimb în dorința sa de a accepta cu orice preț parohia și greutățile acesteia. În sfârșit, doctorul Passingham n-a avut de ales și, clătinând din cap în semn de regret, a făcut rapid toate aranjamentele.

Astfel, într-o zi friguroasă de decembrie 1818, reverendul Achilles Daunt s-a mutat împreună cu proaspăta sa soție în casa parohială din Millhead. Casa – pe care eu am vizitat-o și am cercetat-o – se înalță pătrată și posomorâtă cu spatele la o fâșie dezolantă de mlaștină și cu fața la priveliștea deprimantă a coșurilor înalte și negre de fum și a locuințelor înghesuite și urâte din valea de dedesubt. Într-adevăr, acest loc a reprezentat o schimbare pentru Daunt. Pajiștile, dumbrăvile și curțile de piatră ale vechii universități dispăruseră. Acum, avea parte în fiecare zi de o priveliște complet diferită, populată de personaje foarte diferite.

Însă noul locatar al casei parohiale de la Millhead era hotărât să lucreze din greu pentru a-și păstori enoriașii din nord și, într-adevăr, se poate

spune că în această primă parohie a sa și-a îndeplinit foarte bine îndatoririle. A devenit faimos în regiune pentru predicile lui foarte bine pregătite, ținute cu pasiune intelectuală și dramatism, atrăgând curând din ce în ce mai muți credincioși duminică, la St Symphorian.

La prima vedere, părea că numele eroului pe care i-l aleseseră părinții săi i se potrivea: era un bărbat înalt și încrezător, cu umerii lați, voce groasă și barbă de profet. Când străbătea străzile ude și murdare din Millhead, avea un aer intimidant, fiind conștient de capacitățile sale. Pentru restul lumii, părea un fel de stâncă sau zid, o cetate ce nu putea fi cucerită de nimeni. Totuși, treptat, și-a dat seama că faptele mărețe nu sunt prea ușor de îndeplinit în acest loc al trudei, unde nu găsea prea multe suflete de care să se apropie. Munca în folosul muncitorilor săraci ai orașului începea să-l deprime mai mult decât era cazul, iar promovarea și plecarea din Millhead nu păreau să vină la fel de repede pe cât sperase. Pe scurt, reverendul Daunt era un om dezamăgit.

Nașterea primului său copil nu prea i-a ridicat moralul, iar venirea pe lume a pruncului Phoebus a adus tragedie încă de la început. După doar trei zile de când reverendul Daunt și-a văzut fiul și moștenitorul, soția lui cea frumoasă a murit, iar el s-a trezit singur, doar cu bebelușul care plângea încontinuu în casa mohorâtă de pe deal, fără să întrevadă vreo posibilitate de plecare.

Durerea l-a adus pe culmile disperării. Casa s-a cufundat într-o liniște adâncă după ce vicarul a întrerupt orice legătură cu alți oameni, în această perioadă sumbră, prietenii îngrijorați din cercul lui restrâns veneau să-și ofere ajutorul. Printre cei mai grijulii era și domnișoara Caroline Petrie, care îl privise întotdeauna admirativ pe vicarul Daunt în amvonul din St Symphorian's. Treptat, domnișoara Petrie s-a transformat în agentul principal al recuperării vicarului și a rezolvat problema

devenind a doua doamnă Daunt în toamna anului 1821.

Reverendul Daunt nu a vorbit niciodată despre trecerea de la o stare de anihilare spirituală și mentală la alta, despre credință și încredere redobândite. Compromisurile pe care a trebuit să le facă în fața sufletului și conștiinței sale se puteau doar bănui. Însă le-a făcut, spre avantajul său și dezavantajul meu.

Formidabila domnișoară Caroline Petrie, care a adus cu ea la casa parohială din Millhead o rentă mică, dar bine-venită, era complet diferită de prima doamnă Daunt. În ciuda vârstei sale, dovedea tărie și maturitate mentală din toate punctele de vedere. Atitudinea ei era impunătoare, transmițând o demnitate a formei și expresiei care atrăgea imediat atenția atât în cercurile înalte, cât și în cele de jos. În parte, acest lucru se datora înălțimii ei neobișnuite (era cu un cap mai înaltă decât domnul Daunt și avea avantajul de a le privi de sus, la propriu, pe toate persoanele cu care vorbea). Un alt motiv era fizionomia ei uimitoare.

La vremea aceea, avea 24 de ani și locuia cu unchiul ei, după ce ambii părinți îi muriseră într-un accident. Nu era o frumusețe în sensul convențional, așa cum fusese întâia doamnă Daunt, prima impresie pe care o lăsau trăsăturile ei fiind aceea de femeie care a trecut prin multe necazuri. Într-adevăr, în petele lăsate de vărsatul de vânt purta semnătura vizibilă a suferinței învinse.

Totuși, oricare poet bun sau pictor flămând de inspirație ar fi căzut imediat în extaz la vederea acelui chip impunător. Părea că are întotdeauna o intensitate austeră a expresiei, ca și când, chiar în acel moment, ar h ridicat privirea din examinarea atentă a unei lucrări care-i suscita un interes deosebit, cu toate că, de fapt, astfel de lucrări îi erau complet străine. Însă avea totuși și o anumită blândețe, o flexibilitate a gurii și ochilor care, după ce îți dădeai seama de ea, sporea atractivitatea

chipului. În afară de asta, avea și personalitate, manierele cele mai încântătoare atunci când dorea și foarte mult bun-simț. Mai mult, era ambițioasă, așa cum aveau să dovedească evenimentele ce au urmat.

Cu banii aduși de ea odată cu căsătoria, au angajat o bonă, pe doamna Tackley, ca să aibă grijă de bebelușul Phoebus. Femeia s-a descurcat minunat până când băiețelul a împlinit 2 ani, iar mama lui vitregă și-a asumat întreaga responsabilitate pentru creșterea și educația acestuia. Astfel, caracterul băiatului a ajuns să semene cu al ei în multe aspecte, mai ales în privința perspectivei ei laice, care contrasta cu dorința soțului de a-și relua viața de cărturar retras. S-au apropiat foarte mult unul de celălalt, iar domnul Daunt îi găsea de multe ori în mijlocul unei discuții, ca doi conspiratori. Vicarul se ocupa de educația formală a băiatului, însă din toate celelalte puncte de vedere se părea că a doua lui soție pusese stăpânire pe el, având o influență dominantă asupra vieții fiului său – și chiar și aici, în camera lui de lucru, autoritatea sa era subminată frecvent. Băiatul se descurca în general foarte bine la lecții, dar, dacă dorea să meargă să-și călărească poneiul sau să pescuiască în pârâul din fundul grădinii, în loc să învețe declinări, tot ce trebuia să facă era să o cheme pe mama vitregă și era eliberat imediat din chinuri. Și în alte ocazii dorințele vicarului erau nesocotite, iar comenzile sale, anulate. Într-o zi, i-a cerut băiatului să-l însoțească într-una dintre cele mai nesigure părți ale orașului, unde sărăcia și deznădejdea se vedeau la fiecare colț, gândindu-se că poate acea experiență îi va fi de folos fiului său și îi va trezi mila pentru suferința celor mai puțin norocoși decât el. Însă la ușă au fost opriți de soția furioasă, care a declarat că sub nicio formă dragul de Phoebus nu va fi expus unor asemenea priveliști dezgustătoare și periculoase. Vicarul a protestat, însă în zadar. A

plecat singur în oraș și nu a mai încercat niciodată să-și ia fiul cu el. Din această întâmplare și din altele care dovedesc influența celei de-a doua doamne Daunt, putem să ne dăm seama că vicarul Daunt și-a pierdut fiul treptat și fără drept de apel.

Printr-o fatalitate sau, așa cum credeam eu cândva, ca o consecință a sortii care mi-a scris istoria, soția vicarului era verișoară de-a doua cu Julius Verney Duport, al 25-lea baron Tansor din Parcul Evenwood din comitatul Northamptonshire, a cărui primă soție a fost deja menționată pe scurt în povestirea despre mama mea. Ruda nobilă a doamnei Daunt avea mai multe parohii în Northamptonshire, iar cea din Evenwood s-a eliberat la începutul verii anului 1830. Când a aflat acest lucru, doamna Daunt a plecat imediat în sud să pledeze în favoarea alegerii soțului ei.

Dar se pare că această doamnă era deja motivată de ceva mai mult decât de îndatoririle ei de soție. Mulți spun că, de multe ori, își mărturisise dorința de a-i scoate pe soțul și mai ales pe dragul ei băiat, Phoebus, din Millhead, oraș pe care îl ura și, fără îndoială, a fost foarte frumos din partea ei să expună calitățile domnului Daunt în fața lordului Tansor. Sunt sigur că soțul ei a fost emoționat de zelul soției în această chestiune. Însă eu bănuiesc că altruismul a fost ceea ce a mânat-o și că, de fapt, când s-a grăbit să meargă în sud cu atâta nerăbdare, își asculta propriul suflet ambițios. Și asta pentru că, dacă avea succes, nu avea să rămână doar o rudă îndepărtată și uitată care trăia în atmosfera mohorâtă din Millhead, ci avea să devină membră a familiei Duport din Evenwood și cine știe ce îi putea aduce asta.

Nu știu cum a decurs întâlnirea dintre doamna Daunt și lordul Tansor, dar, din punctul de vedere al doamnei Daunt, trebuie să fi fost un succes. Domnul Daunt, aflat în nord, a primit imediat o invitație de a veni la ea, iar băiețelul Phoebus a fost trimis la rudele din Suffolk. Rezultatul a fost

că domnul și doamna Daunt s-au întors împreună din Northamptonshire două săptămâni mai târziu, foarte optimiști.

A urmat o așteptare plină de neliniște, însă lordul Tansor nu i-a dezamăgit. Abia au trecut alte două săptămâni și au primit o scrisoare plină de amabilități, în care vicarul Daunt era numit noul paroh al bisericii Sfântul Mihail și toți îngerii din Evenwood.

Conform unuia dintre informatorii mei, la o zi după întoarcerea sa de la rudele din Suffolk, băiatul Phoebus a fost chemat la mama sa vitregă. Așezată într-un fotoliu cu bumbi la fereastra salonului – același în care stătea de obicei prima doamnă Daunt, privind tristă către bucata de mlaștină care se întindea între casa parohială și oraș –, i-a explicat băiatului importanța mutării tatălui său la Evenwood și ce însemna asta pentru ei toți. Mi s-a spus că i se adresa pe un ton melodios, numindu-l „dragul meu copil" în timp ce îi mângâia tandră părul.

Apoi, i-a povestit de rudele și patronii lor, lordul și doamna Tansor: cât de importanți erau în comitat și în țară, că aveau și o casă mare la Londra, pe care o putea vedea la momentul potrivit dacă era cuminte și că trebuia să li se adreseze cu unchiul și mătușa Tansor.

— Știi, nu-i așa, că unchiul Tansor nu are un băiețel al său, a zis ea luându-i mâna și însoțindu-l la fereastră. Dacă ești foarte cuminte – și știu că vei fi sunt sigură că unchiul tău o să fie foarte bun cu tine, pentru că își dorește foarte mult un fiu și ar fi foarte frumos să te porți din când în când ea și când ai fi copilul său. Crezi că ai putea face asta, dragul meu Phoebus? Bineînțeles, vei fi mereu băiețelul tatălui tău și al meu. Asta e doar un fel de joc. Însă gândește-te ce ar însemna pentru unchiul Tansor, care nu are copii, așa cum are tatăl tău, să te aibă mereu în preajmă și să-ți poată arăta lucruri

sau să te poată plimba. Ți-ar plăcea asta, nu-i așa? Să mergi să vizitezi locuri frumoase?

Și, bineînțeles, băiețelul a acceptat. Apoi, ea i-a povestit despre toate minunile de la Evenwood.

— Sunt coșuri de fum la Evenwood? a întrebat băiatul.

— Da, dragul meu, însă nu sunt precum cele din Millhead, murdare și urâte.

— Iar unchiul Tansor e un om important?

— Da, a răspuns ea privind gânditoare către valea înnegrită. Un om foarte important.

La momentul stabilit, toate bunurile familiei au fost trimise în sud, iar casa parohială a rămas în sfârșit în urmă, închisă și pustie. În vreme ce birja se îndepărta de clădirea mohorâtă și bătută de vânt, vicarul Daunt stătea probabil rezemat pe locul său, cu ochii închiși, mulțumindu-i în gând Dumnezeului său. În sfârșit, era izbăvit.

10

În Arcadia[40]

Așa s-a mutat familia Daunt la Evenwood, locul pe care s-au bazat cândva toate ambițiile și speranțele mele.

Noul mediu i se potrivea perfect domnului Daunt. Cu un salariu de 400 de lire pe an și altă sută de lire din pământurile bisericii, își permitea acum să aibă trăsură și o masă îmbelșugată și, de asemenea, avea o poziție cu oarecare autoritate în zonă. Fără să mai fie oropsit de nefericirea traiului de la Millhead, vicarul Daunt era ancorat liniștit și mulțumit în portul însorit din Evenwood.

Casa parohială mare și spațioasă, amenajată într-un fost conac, se înălța din mijlocul unor grădini bine îngrijite, dincolo de care se întindeau pajiști și, peste râu, pădurea. O mare parte din munca la casa parohială – atâta cât era în această parohie de țară mică și prosperă – se putea delega cu ușurință către ajutorul său, domnul Samuel Tidy, un tânăr plin de energie, care îl admira nespus pe domnul Daunt (și mai ales pe soția lui). Lordul Tansor nu-l solicita prea des pe parohul său, iar cele câteva îndatoriri erau îndeplinite fără prea mare efort. Curând, preotul a observat că avea mult timp liber și venituri mai mult decât suficiente pentru a se dedica intereselor sale intelectuale și de colecționar de care se agățase cu atâta disperare la Millhead.

Nu a trecut mult și soția sa a început să împletească o legătură cât mai strânsă între casa parohială și conac. Gradul ei de rudenie cu familia Duport îi dădea, fără îndoială, anumite privilegii, pe care le-a folosit cu abilitate în favoarea ei. Curând, i-a devenit indispensabilă lordului Tansor, așa cum devenise pentru soțul ei după moartea primei neveste. Nimic nu i se părea prea greu și

avea grijă ca lordul să nu fie deranjat de nimic. Desigur, nu făcea ea treburile, însă dădea dovadă de abilitatea de a-i convinge pe alți oameni să ducă totul la bun sfârșit. Curând, a ajuns să cunoască toate treburile domestice ale casei și a început să-și exercite asupra lor un control pe care i se părea minunat să îl aibă. Făcea asta fără să stârnească plângeri din partea angajaților, care, de la mic la mare, chiar și Cranshaw, bătrânul majordom al lordului, ascultau de comenzile ei precum soldații de ale unui general iubit. S-a strecurat în toate treburile casei cu atât de mult tact combinat cu un farmec natural, încât nimeni nu părea jignit în vreun fel de un comportament care, în altă situație, ar fi fost considerat lipsă de respect.

Lordul Tansor era încântat de considerația și ajutorul rudei sale, pe care nu o știuse prea bine înainte să se mărite cu parohul, pe care îl considera acum o podoabă minunată pentru societatea din Evenwood. Abilitățile diplomatice ale doamnei Daunt au fost încercate și cu blânda doamnă Tansor care, departe de a se simți rănită sau indignată de străduința femeii de a-i domina casa, era foarte recunoscătoare să fie eliberată de îndatoriri de care se bucura să scape.

Astfel că vicarul Daunt și soția lui au atins un nivel de prosperitate și importanță de invidiat în ținutul Evenwood. Ar fi fost de iertat dacă doamna Daunt, în timp ce supraveghea treburile, și-ar fi permis cel mai mic zâmbet de satisfacție, însă, în îndeplinirea scopurilor ei, deschisese o veritabilă Cutie a Pandorei, cu consecințe pe care nu avea cum să le prevadă.

Uneori, îmi place să mi-l închipui pe domnul Daunt, pentru care am avut întotdeauna o stimă sinceră, intrând în biroul său într-o dimineață, să spunem o dimineață însorită de august din 1830, și, deschizând larg ferestrele către lumea

strălucitoare care se trezea la viață, privind către parohia sa cu un zâmbet plin de satisfacție.

Să-l vedem acum, în această dimineață imaginată. E devreme, soarele abia a răsărit și nici măcar servitorii nu s-au trezit. Preotul este în toane foarte bune și murmură un cântecel vesel, lăsând aerul dulce și răcoros să intre în cameră dinspre grădină. Se întoarce de la fereastră și privește în jur cu plăcere și mândrie.

Așa cum am văzut eu însumi, cărțile lui sunt aranjate meticulos de la podea până în tavan, pe toți pereții – caiete ordonate (organizate și etichetate cu grijă) și documente (sortate și etichetate) sunt așezate teanc la îndemână, alături de numeroase instrumente de scris, pe o masă pătrată mare, pe care se află și un buchet de flori de sezon reînnoit de soția lui. Totul este ordonat, confortabil și la îndemână, așa cum îi place.

Stă în picioare lângă birou, privindu-și cu drag biblioteca. Într-o firidă din peretele din spate se află lucrările Părinților Bisericii – privirea i se oprește asupra prezenței familiare a lui Eusebiu, a Sfântului Ambrozie (o ediție specială: Paris, 1586), Irenaeus, Tertulian și Sfântul Ioan Gură de Aur. Lângă ușă, într-o casetă ornamentată, se află comentariile sale despre Biblie, scrierile reformiștilor de pe Continent și o ediție prețioasă a lui Antwerp poliglotul; de cealaltă parte a șemineului se află autorii clasici, pasiunea lui de-o viață.

Însă nu este o dimineață ca oricare alta. Din toate punctele de vedere e un nou răsărit, pentru că acum în fața lui se află o provocare nouă, care, cu ajutorul lui Dumnezeu, îl poate reabilita în sfârșit după hotărârea de a părăsi Universitatea.

Târziu în după-amiaza zilei precedente, lordul Tansor trimisese un mesaj în care întreba dacă preotul poate ieși din casă cât mai curând. Însă era imposibil să facă asta chiar atunci, pentru că Daunt

tocmai se întorsese de la Peterborough unde fusese plecat cu treabă și, pe drumul de întoarcere, fusese nevoit să meargă pe jos ultimii șase kilometri, după ce calul său își pierduse o potcoavă. Sosise la casa parohială înfierbântat și în toane proaste și abia avusese timp să își scoată cizmele când apăruse la ușă trimisul lordului Tansor. Dar nu era prea simplu să refuzi o cerere de la conac, cu atât mai puțin din cauza unor umflături la picioare și a transpirației.

A fost primit la conac, unde a fost condus printr-o succesiune de camere formale de primire până la terasa care se întindea pe toată fațada vestică. Aici, l-a găsit pe lord așezat într-un fotoliu de răchită, în lumina violetă a serii, cu prepelicarul lângă el. Fuma trabuc și admira soarele care apunea peste pădurea Molesey, care marca hotarul proprietăților sale în partea vestică.

Acum, câteva vorbe despre patronul vicarului Daunt. Fizic, avea înălțime mijlocie, însă mergea drept ca un soldat, spatele său făcându-l să pară mult mai înalt decât era de fapt. Lumea lui era construită în jurul reședinței sale principale, Evenwood, a casei sale de pe strada Park, a Clubului Carlton și a Camerei Lorzilor. Călătorea foarte rar în străinătate. Avea cunoștințe foarte multe și prieteni foarte puțini.

Nu era posibil să-l înșeli. Își dădea seama imediat cum stătea treaba. Singurul lucru pe care îl puteai face cu lordul Tansor era să i te supui. Pe acel principiu simplu se susținea lumea de la Evenwood și de pe toate domeniile ei. Moștenitorul unei averi imense, pe care o mărise la rândul său semnificativ, era un politician desăvârșit, cu influență la cele mai înalte niveluri. Când interesele familiei Duport (creau acțiune imediată, lordul trebuia doar să susure ceva în urechea Guvernului și dorința îi era îndeplinită. Prin natura sa, era un dușman înflăcărat al oricărei reforme, însă știa mai bine decât oricine altcineva

că, făcute publice, principiile sale puteau să-i pună bețe-n roate în afaceri. Astfel că era atent să-și înfrâneze punctele de vedere ca să nu-și piardă puterea. Toți îi cereau părerea. Nu avea importanță cine era la putere, inteligența sa era prețuită de toată lumea. Pe scurt, lordul Tansor era un om important.

Astfel că o chemare din partea lui era întotdeauna un lucru de luat în seamă, chiar de a trezi emoții. Nu știu dacă vicarul Daunt era emoționat când a venit la patronul său, dar era cu siguranță curios să afle de ce fusese chemat la conac atât de urgent într-o după-amiază de joi.

Când și-a văzut musafirul, lordul Tansor s-a ridicat, a întins rigid mâna și i-a făcut semn să se așeze lângă el. Am făcut rost de un rezumat al conversației lor (de la o sursă foarte de încredere: John Hooper, unul dintre lacheii lordului, cu care mai târziu m-am împrietenit), de la care am dezvoltat în continuare.

— Domnule Daunt, vă mulțumesc că ați venit.

— Bună seara, domnule Tansor. Am venit cât am putut de repede. Sper că nu s-a întâmplat nimic rău.

— Rău? a chicotit lordul. În niciun caz.

S-a ridicat și a lăsat chiștocul trabucului său încă aprins să cadă într-o scrumieră.

— Domnule Daunt, am fost la Cambridge să iau cina cu prietenul meu Passingham.

— Doctorul Passingham? De la Trinity?

Lordul a continuat, ignorând întrebarea:

Ați lăsat o impresie foarte bună acolo, domnule. Foarte bună. Cambridge nu e un loc de care mi-a păsat prea mult, însă, desigur, poate s-a schimbat între timp. Dar Passingham e un om deosebit și a vorbit foarte frumos de calitățile dumneavoastră.

— Sunt flatat să aud asta.

— Nu spun asta ca să vă flatez, domnule Daunt. O să fiu cinstit. I-am cerut intenționat părerea lui Passingham despre competențele dumneavoastră

de cărturar. Din ce mi-a zis el, înțeleg că în trecut v-ați numărat printre persoanele cele mai respectate de acolo.

— Aveam o oarecare reputație, a răspuns vicarul Daunt din ce în ce mai mirat de cursul pe care îl lua acel dialog.

— Și, din câte am înțeles, ați continuat să studiați să citiți, să scrieți articole și altele asemenea.

Da, am încercat să fac asta.

— Lucrurile stau în felul următor. Din cercetările pe care le-am făcut, mi-am dat seama că talentul dumneavoastră vă recomandă pentru o misiune foarte importantă pentru mine. Sper să fiți de acord.

— Dacă pot, desigur…

Vicarul Daunt simțea că răspunsul lui era redundant. Știa foarte bine că nu avea de ales. Acest lucru era destul de enervant pentru mândria lui încă destul de mare, însă învățase să se stăpânească, învățase rapid umilința după ce ajunsese la Evenwood de la Millhead, din necesitate și din îndemnul soției sale, dornică să profite de orice oportunitate apărea de la familia Duport.

Lordul Tansor s-a întors și, urmat de câinele său, s-a îndreptat către ușa-fereastră impunătoare, lăsându-l pe Daunt să presupună că trebuia să îl urmeze.

De cealaltă parte a ușii se afla biblioteca, un apartament magnific, de proporții uriașe, decorat în alb și auriu, cu un tavan somptuos, pictat de Verrio[41]. Bunicul lordului Tansor, al 23-lea baron, fusese un gentleman cu talente diverse, uneori contradictorii. La fel ca tatăl și bunicul lui înainte, și acest gentleman avusese un talent înnăscut pentru afaceri și sporise cu viclenie averea familiei, apoi se retrăsese, de la o vârstă destul de fragedă, la Evenwood. Aici, a locuit lângă Gainsborough, împreună cu soția sa cea grăsuță și

cei doi băieți cu obraji rozalii, a plantat copaci, a crescut porci și – spre indiferența totală a soției sale – a cochetat cu numeroase admiratoare (lordul era frumos și foarte viril) într-un turn izolat, aflat foarte aproape de parc.

De la aceste preocupări, s-a reorientat la un moment dat către cealaltă mare pasiune a lui: cărțile. Lordul era unul dintre marii colecționari ai vremii sale și călătorea în fiecare an la Paris, Köln, Utrecht și în alte orașe de pe Continent, de unde cumpăra în voie de la colecționarii și vânzătorii de carte. La moartea sa, a lăsat în urmă o colecție de peste 40 000 de cărți și manuscrise, pentru care a fost nevoie de transformarea fostei săli de bal din aripa de vest a conacului de la Evenwood în biblioteca în care se aflau acum nepotul său și vicarul Daunt.

Lordul Tansor de acum nu moștenise deloc entuziasmul bibliografic al bunicului său. Lecturile sale se limitau la *Morning Post, The Times*, rapoartele contabile și, din când în când, câte un roman (niciodată poezie) al lui Sir Walter Scott, însă știa mai bine decât oricine că volumele din custodia lui constituiau un bun material neprețuit și, în același timp, o dovadă a talentului familiei de a-și mări posesiunile odată cu fiecare generație. Nu-i păsa o iotă de semnificația spirituală a colecției. Își dorea doar să afle exact ce deținea și valoarea aproximativă în lire, șilingi și penny, dar nu a folosit acești termeni mercenari atunci când i-a spus lui Daunt că misiunea sa era să pregătească un catalog exact al întregii colecții.

Când au intrat în bibliotecă, un bărbat mic de statură și cu o pereche de ochelari rotunzi la ochi a privit în sus de la o masă de scris din capătul opus al încăperii, unde era ocupat cu un teanc de documente.

— Ignorați-ne, domnule Carteret, i-a spus lordul Tansor secretarului.

Bărbatul s-a întors în tăcere la lucrul său, însă domnul Daunt a observat că, din când în când, privea cu coada ochiului către locul unde se aflau ei, apoi revenea la hârtiile întinse pe birou cu o expresie de concentrare exagerată.

— Mi-ar fi de mare ajutor să știu ce am aici, a continuat lordul Tansor către domnul Daunt, privind în jur cu răceală către rafturile de volume aflate în spatele grilajelor aurite de metal.

— Este și un serviciu adus studiului, a răspuns parohul, încântat de misiunea ce i se încredințase.

— Da, aveți dreptate.

Era vorba de o activitate foarte utilă și, pentru domnul Daunt, de un interes fără pereche. Nu-și putea imagina o misiune mai atrăgătoare și mai potrivită pentru talentul și înclinațiile sale. Dimensiunea proiectului era impunătoare, iar el era fericit că asta făcea ca rezultatul lui să fie și mai demn de aplauze. De asemenea, se gândea că așa își va reaprinde reputația de cărturar, pentru că, în pregătirea catalogului colecției, fusese deja hotărât să realizeze comentarii și adnotări cuprinzătoare pentru volumele cele mai importante, care vor avea o mare valoare pentru generațiile viitoare de cărturari și colecționari. Nu cred că lordul Tansor și-a dat seama de scopurile ascunse ale parohului. Planurile lui, ca om de afaceri, erau pur și simplu de a avea un inventar exact al colecției, iar domnul Daunt părea și dornic, și capabil să o facă.

S-a hotărât imediat ca întregul proiect să înceapă chiar de a doua zi. Domnul Daunt urma să vină în fiecare dimineață la conac, cu excepția zilelor de duminică, să lucreze în bibliotecă. Urma să i se pună la dispoziție tot ceea ce era necesar – Carteret trebuia să aibă grijă de asta –, iar prin mărinimia lordului Tansor, domnul Daunt putea avea temporar la dispoziție unul dintre caii săi suri pentru o plimbare prin parc.

S-au retras pe terasă. Vântul blând al apusului bătea peste aleea pietruită care ducea de la grădini la lac. Foșnetul său adâncea senzația de tăcere apăsătoare. Lordul Tansor și parohul Daunt au rămas o clipă să privească straturile de flori și labirintul aleilor de iarbă tunsă.

Mai e ceva ce trebuie să vă spun, domnule Daunt, a continuat lordul Tansor. As vrea să știu că băiatul dumneavoastră va avea o viață frumoasă. În ultima vreme, l-am urmărit cu atenție și i-am descoperit calități de care tatăl lui ar fi mândru. Vă gândiți să-l hirotonisiți?

Parohul Daunt a ezitat.

— Asta a fost întotdeauna… de la sine înțeles.

Nu îi spuse că deja simțise o respingere a unicului său fiu față de acea idee.

— Desigur, e încântător că înclinațiile tânărului coincid cu dorințele dumneavoastră, a continuat lordul Tansor. Poate o să ajungeți să-l vedeți arhiepiscop.

Spre surprinderea lui, preotul Daunt a văzut că expresia lordului Tansor se transformase într-un zâmbet rigid.

— După cum bine știți, a reluat el, soția dumneavoastră a fost drăguță și l-a adus adesea pe băiat în vizită la noi, iar eu m-am atașat de băiețel.

Trăsăturile lordului au redevenit grave.

— Aș putea afirma chiar că vă invidiez. Copiii sunt de fapt un fel de nemurire a noastră, nu-i așa?

Parohul nu îl auzise niciodată pe patronul său vorbind atât de sincer și nu prea știa ce răspuns să dea. Știa că fiul lordului Tansor, Henry Hereward Duport, murise cu doar câteva luni înainte ca el și familia sa să plece din Millhead după insistențele celei de-a doua soții. Când a intrat prima dată pe hol ca musafir la Evenwood, a văzut un portret mare de familie realizat de Sir Thomas Lawrence – lordul și prima sa soție ținând bebelușul în brațe – luminat ziua de un felinar în stil gotic agățat

deasupra, iar noaptea, de șase lumânări mari dispuse într-un semicerc de sfeșnice ornamentate.

Moartea prematură a fiului său, la vârsta de 7 ani, îl expusese cu cruzime pe lordul Tansor lucrului de care se temea cel mai mult. Chiar dacă în general era considerat un om mândru, mândria lui avea un caracter ciudat. Moștenise destul – mai mult decât destul chiar și pentru firea cea mai lacomă și risipitoare, însă a continuat să acumuleze putere și influență nu doar pentru propria slavă, ci și pentru a lăsa copiilor săi o moștenire sporită și de neatins, așa cum făcuseră strămoșii săi. Însă, când își pierduse fiul mult iubit, după ce îi murise și prima soție, se confruntase cu perspectiva teribilă de a-și pierde ce avea mai de preț. Pentru că, fără un urmaș direct, era foarte probabil ca titlul, Evenwood și celelalte proprietăți ale sale să cadă în mâinile rudelor sale secundare, cărora lordul Tansor li se opunea poate irațional, dar violent.

— Revenind la băiat, a continuat el după câteva clipe, vreți să îl pregătiți personal pentru Universitate?

Parohul Daunt i-a răspuns că nu vedea niciun avantaj în a-și trimite fiul la școală.

— Nu ar h prea înțelept, a continuat el, să-l expun unor situații care i-ar putea face rău. Este capabil din multe puncte de vedere, dar e slab și ușor de influențat. Este mai bine să rămână aici, în grija mea, până când devine o persoană mai discretă și mai practică decât acum.

— Sunteți puțin prea dur cu el, a răspuns lordul Tansor cu o ușoară rigiditate. Și lăsați-mă să vă spun că nu sunt în întregime de acord cu planul dumneavoastră. Nu e bine pentru băiat să stea închis în casă. Băieții trebuie scoși în lume de când sunt mici, altfel le va fi greu când vor fi nevoiți să-și croiască propriul drum, așa cum va fi cazul fiului dumneavoastră. Punctul meu de vedere,

domnule Daunt, părerea mea fermă este că trebuie să-l trimiteți cât mai curând la școală.

— Respect părerea dumneavoastră în această privință, a răspuns parohul insinuând, pe cât îndrăznea în răspunsul său cu zâmbetul pe buze, că nu-și va schimba planurile, însă bănuiesc că îl veți lăsa pe tată să facă așa cum crede de cuviință.

Se simțea neliniștit că fusese nevoit să-l înfrunte pe patronul său și se gândea că, de-a lungul anilor, se schimbase foarte mult, potolindu-și temperamentul cândva vulcanic și transformându-se într-o persoană diplomată într-o situație care, în trecut, l-ar fi stârnit să se certe.

Lordul Tansor a lăsat o tăcere amenințătoare să se coboare în conversație și și-a întors privirea către conturul întunecat al copacilor care acum se înălțau negri în lumina slabă de după apus. Cu mâinile împreunate la spate și continuând să privească în întunericul din ce în ce mai dens, a așteptat câteva clipe, apoi a reluat discuția.

— Da, nu pot insista să vă încalc dorințele în privința fiului dumneavoastră. În acest aspect, aveți un avantaj față de mine.

Voia ca parohul Daunt să înțeleagă din asta că el nu mai avea copii și să privească replica lui ca pe un soi de reproș.

— Însă lăsați-mă să vă spun că noile dumneavoastră îndatoriri aici vă vor lăsa puțin timp pentru instruirea fiului. Domnul Tidy poate să facă o mare parte din treaba dumneavoastră de la parohie, însă duminica rămâne – cerința strictă a lordului era ca parohul să țină toate slujbele de duminică și predica de dimineață – și sunt surprins că nu doriți să renunțați la alte ocupații ca să vă îndepliniți activitatea importantă pe care ați acceptat cu mărinimie să o duceți la bun sfârșit.

Domnul Daunt își dădea seama unde voia să ajungă și, știind că un patron putea să ia la fel de bine precum să dea, a realizat că era necesar să își regândească responsabilitățile.

— Îmi pare bine că am căzut de acord, a rostit lordul Tansor, privindu-l pe paroh direct în ochi. De aceea și având în vedere interesele băiatului, despre care am avut de curând plăcerea să vorbesc cu soția dumneavoastră, îmi permit să vă sugerez să-l trimiteți la Eton.

Nu era nevoie ca lordul Tansor să mai spună ceva, pentru parohul Daunt era clar că tocmai se pronunțase o sentință. Nu mai voia să încerce să-și susțină părerea și, după ce au discutat detaliile practice, a aprobat în sfârșit propunerea cu toată bună-cuviința de care era în stare. Tânărul domn Phoebus urma să plece la Eton, instituție cu care familia Duport avea legături vechi.

După ce această problemă a fost rezolvată, lordul Tansor i-a urat domnului Daunt noapte bună și drum bun până acasă.

UN VIS AL MAESTRULUI FIERAR

DECEMBRIE, MDCCCXLVIII[42]

LANȚURI, MEREU LANȚURI. Făurite încet în matrița lor, strânse și îmbinate mai subtil și mai puternic sub mâna maestrului fierar, din ce în ce mai grele până când lanțul Sorții – suficient de puternic ca să-l țină la pământ chiar și pe Marele Leviatan – devine imposibil de rupt. O întâmplare neobișnuită, ceva neprevăzut, o consecință nedorită: toate acestea se adună într-un dans al hazardului, apoi se unesc într-o permanență de rezistența diamantului.

> Coboară acum ciocanul de neoprit. Poc! Poc!
>
> Și legăturile s-au făurit, iar lanțul se mai strânge doar puțin.
>
> Aproape, mai aproape, până când suntem uniți.

Venim pe lume după câteva luni, ca milioane de alți oameni. Răsuflăm pentru prima dată și deschidem ochii pentru prima dată, ca milioane de alți oameni. În feluri diferite și sub influențe diferite de educație și exemplu, creștem și ne hrănim, învățăm și gândim, ca milioane de alți oameni. Ar trebui să rămânem separați și nelegați unul de altul. Însă noi doi am fost individualizați de Maestrul Fierar. Noi am fost făuriți și marcați cu pecetea sa, ca să ne recunoaștem unul pe celălalt, iar lanțurile sunt legate strâns în jurul nostru.

El venea dintr-un loc întunecat din nord, împreună cu tatăl și mama lui vitregă – fără drept de sânge – în paradisul care ar fi trebuit să fie al meu. Eu am fost adus în Anglia din sudul cald. Și acum ne vom întâlni pentru prima dată.

11

Floreat[43]

Zilele în care parohul Daunt depindea de salariu ca să plătească pentru luxurile ocazionale au trecut, însă pentru că lordul Tansor nu considerase necesar să ofere vreun sprijin financiar pentru a-și îndeplini dorința de a-l trimite pe tânărul Phoebus la Eton – i-a dat doar o recomandare, greu de refuzat, pentru rector și celelalte cadre didactice, în care menționa că băiatul corespunde – era imposibil ca fiul parohului să fie susținut acolo ca opidan[44]. Trebuia să intre cu bursă, chiar dacă bursierii erau foarte prost priviți. Însă tânărul s-a descurcat de minune, așa cum era de așteptat de la cineva atât de priceput și instruit în particular în mod constant. Iar în anul 1832, după reformă[45], a devenit Daunt KS, cel mai mic dintre studenții recomandați pentru bonificația regelui Henric al VI-lea.

Așa că Maestrul Fierar ne-a adus împreună, iar consecințele au fost fatale pentru amândoi. Chiar în ziua în care Phoebus Daunt a venit în sud, la Eton, de la Evenwood, ca să înceapă școala, Edward Glyver călătorea din nord, de la Sandchurch, în același scop.

Aici, aș putea să fac o mică pauză și să citez direct din memoriile scrise de Daunt pentru *Saturday Review*. Sunt în mare parte pălăvrăgeli scrise cu aplomb, însă consider că introducerea acestei povestiri va fi interesantă pentru cititorii care au ajuns până aici[46].

Amintiri de la Eton
de
P. RAINSFORD DAUNT

Am ajuns la Eton, în 1832, ca bursier, la cererea patronului tatălui meu, lordul T. Recunosc că primele mele zile acolo au fost pline de nefericire, pentru că îmi era dor de casă și nu cunoșteam pe nimeni la școală. De asemenea, trebuia să îndurăm venerabilele chinuri ale Camerei Lungi – care acum nu mai există – și am onoarea ciudată de a mă număra printre ultimii martori ai vechii ei brutalități.

Prietenul și tovarășul meu cel mai apropiat din perioada petrecută la școală era un băiat din seria[47] mea, pe care îl voi numi G.

Îl văd și acum traversând curtea școlii în ziua sosirii mele, ca un fel de mesager al sorții. Călătorisem singur către Eton – tatăl meu avea treburi preoțești importante, iar mama mea vitregă nu se simțea bine – și stăteam sub statuia fondatorului, admirând proporțiile impunătoare ale capelei. Atunci, am observat o siluetă înaltă, care se distingea dintr-un grup de băieți la intrarea în Camera Lungă. S-a apropiat cu ochii negri plini de hotărâre, mi-a luat mâna cu căldură și s-a prezentat drept vecinul meu. Formalitățile s-au încheiat într-o clipă, iar eu m-am trezit în mijlocul discuției.

Chipul său prelung și palid și rafinamentul trăsăturilor sale îi dădeau un aspect delicat, aproape de fetiță, însă efectul era anulat de umerii lați și mâinile mari, care păreau să fi ajuns la capătul brațelor sale dintr-un trup mai mare și mai aspru.

La prima vedere, părea să posede experiența și înțelepciunea unui băiat dintr-un an mai mare, el fiind cel care mi-a explicat obiceiurile vieții la colegiu și dialectul misterios de acolo.

Așa a început robia mea. N-am stat niciodată să mă gândesc de ce G pusese stăpânire complet pe mine, care până atunci nu avusesem prieteni. Însă pe atunci eram un tânăr docil și, fără să mă gândesc vreo clipă la demnitatea mea, eram fericit să fiu în umbra lui G. Pentru că el părea făcut, fără

îndoială, pentru fapte mărețe într-un domeniu sau altul și nu era deloc în dezavantajul meu să fiu cunoscut drept prietenul lui, și eram scutit de cele mai rele chinuri rezervate elevilor noi care nu se asociau cu cine trebuia.

Avea o precocitate și o înțelegere uimitoare, care îl distingeau din marea gloată. Era Varro[48] al nostru, cu foarte multe cunoștințe obscure, chiar dacă haotice și dezordonate în mintea lui, pe care le împărtășea constant și plin de emfază. Asta îl făcea să pară un fel de mag în ochii noștri și îi dădea aura de strălucire a unui geniu. Eu fusesem instruit de tatăl meu și învățasem de la el cum să deosebesc impostorii de adevărații cărturari. G nu era un impostor. Aduna informații cu lăcomie, dar fără discernământ și totuși avea ceva minunat. Memoria lui era atât de bună, iar felul în care și-o folosea atât de expresiv și captivant, încât l-a cucerit pe pedantul din mine.

Educația pe care o primisem de la tatăl meu fusese elaborată, însă tradițională și, ca toți ceilalți, eram amețit de ceea ce știa G și mă chinuiam să țin pasul cu el în clasă. Chiar compunea versuri latinești și iambi grecești în timpul plimbărilor noastre de duminică, în timp ce eu mă chinuiam destul de mult să îmi scriu versurile, până simțeam că o iau razna.

Da, aveam divergențele noastre. Dar, mai ales în clasa a cincea, am avut o perioadă de aur la care încă îmi place să mă gândesc. Petreceam după-amiezile de vară pe râu – când mergeam la Skindle’s, dincolo de pădurile foșnitoare de la Cliveden –, apoi ne întorceam să facem o baie în apa răcoroasă de la Boveney Weir. Îmi place să-mi amintesc de plimbările de toamnă pe drumul Slough, peste pătura de frunze uscate, în vreme ce G ținea adevărate discursuri – despre ce a avut de spus Avicenna despre sofism ca înțelepciune sau despre martiriul Sfântului Livinus –, apoi ne

întorceam în Camera Lungă să bem ceai și să mâncăm prăjitură Genoa în jurul focului.

G nu mi-a vorbit niciodată despre casa și familia lui și descuraja orice fel de întrebare în acest sens. Așa că nu a existat nicio invitație la el acasă de sărbători sau în vacanțe, iar când i-am sugerat o dată, roșind, că își poate petrece o parte din vacanța de vară la mine, am fost refuzat cu răceală. Îmi aduc aminte bine acea întâmplare, pentru că a coincis cu începutul unei schimbări în relația noastră. În câteva săptămâni, a devenit singuratic și distant, iar uneori părea că disprețuiește chiar compania mea.

Ultima oară l-am văzut într-o frumoasă seară de toamnă. Ne întorceam de la Windsor după slujba de seară la capela St George locul unde noi și alți câțiva colegi care ni se asemănau mergeam să-i hrănim pasiunea lui G pentru vechea muzică bisericească. G era în toane bune și se părea că înstrăinarea noastră luase sfârșit. Chiar când am trecut Podul Barnes Pool, ne-am întâlnit cu elevul mai mic pe care îl avea în subordine. G fusese chemat de urgență la director.

Când l-am văzut îndepărtându-se, am auzit bătaia clopotelor din Turnul Lupton. În aerul încremenit al serii, sunetul îmi vorbea cu o semnificație atât de puternică în timp ce stăteam acolo, sub frontoanele umbrite ale străzii pustii, încât m-am simțit deodată amețit și neajutorat. Curând, am aflat că plecase de la Eton. Nu s-a mai întors niciodată.

Nu vreau să mă opresc prea mult asupra motivului brusc pentru care a părăsit școala atât de repede. Pentru mine, cel mai apropiat prieten al lui, este la fel de dureros ca pentru el să îmi amintesc acea întâmplare.

După ce a plecat, G a devenit curând legendă. Cu timpul, noii elevi aflau povești despre bărbăția lui la Perete[49] sau pe râu și cum îi uimea pe profesori prin cunoștințele sale. Însă eu mă

gândeam doar la G cel în carne și oase: la micile sale artificii de vorbire și la gesturi, la patronajul atât de cald oferit gratuit tovarășului său umil. Fără prezența lui veselă, viața devenise cenușie.

O povestire înduioșătoare, nu-i așa? Și, desigur, sunt mișcat de elogiile pe care mi le-a adus. Recunosc, o vreme, am fost prieteni. Însă este prea înclinat spre literatură, vede înțelesuri acolo unde acestea nu există, face din țânțar armăsar, dramatizează lucrurile fără importanță: problema obișnuită a scriitorașilor profesioniști. Aici este vorba despre amintiri poleite pentru consumul public. Mai rău, exagerează intimitatea noastră, iar afirmațiile sale în privința formației noastre intelectuale sunt, la rândul lor, false, pentru că eu eram studentul atent, iar el – diletantul talentat. În afară de el, am avut mulți alți prieteni la colegiu, chiar și dintre opidani – de exemplu, pe Le Grice –, așa că eram departe de a fi dependent doar de domnișorul Phoebus Daunt pentru companie. Aș fi fost un cățelandru prost în cazul ăsta! Și, în sfârșit, omite să spună – și asta e de înțeles în lumina a ceea ce s-a întâmplat – că prietenia de care ne-am bucurat când eram vecini în Camera Lungă se transformase în cenușă înainte de sfârșitul perioadei noastre la Eton, din cauza perfidiei sale.

Totuși, aceasta este descrierea caracterului meu și a abilităților pe care Phoebus Daunt pretinde că și le-a format după prima noastră întâlnire în curtea școlii, pe care a considerat de cuviință să le prezinte pentru cititorii britanici în paginile publicației Saturday Review. Însă ce credeam eu despre el și care era adevărata natură a relației noastre? Lăsați-mă să vă prezint adevărul.

Bătrânul meu dascăl, Tom Grexby, mă însoțise de la Sandchurch până la Windsor. M-a dus la școală, apoi s-a cazat la Christopher[50] să petreacă noaptea. Eram fericit să știu că dragul meu prieten

îmi era aproape, însă a plecat devreme spre Dorset, a doua zi, iar eu nu l-am mai văzut până la sfârșitul semestrului.

Nu mă simțeam deloc copleșit de noul meu mediu, spre deosebire de alți colegi noi de acolo, pe care îi găseam stând în picioare sau târându-se nervoși prin Camera Lungă, unii palizi și slăbiți, alții cu ifose afectate care nu făceau altceva decât să le trădeze disconfortul. Eu eram puternic la trup și la suflet și știam că n-o să fiu intimidat sau vânat de vreun coleg sau profesor dacă se ajungea la așa ceva.

Patul de lângă mine era gol, însă pe podea se aflau o valiză și o geantă de pânză. M-am aplecat să citesc eticheta scrisă de mână lipită pe valiză.

P. R. Daunt
Casa Parohială Evenwood
Evenwood, Nthants[51]

Numele Evenwood, chiar dacă nu prin asociere cu vecinul meu încă nevăzut, mi-a fost familiar imediat. „Doamna Lamb a venit de la Evenwood să o viziteze pe mama ta.” „Doamna Lamb vrea să te sărute, Eddie, înainte să plece la Evenwood.” „Doamna Lamb spune că, într-o zi, trebuie să mergi la Evenwood să vezi căprioarele.” După toți acei ani, îmi reveniseră amintirile îndepărtate, însă clare, despre femeia îmbrăcată în mătase cenușie care o vizita pe mama când eram mic și care mă privea atât de trist și de dulce, care mă mângâia pe obraz cu degetele ei lungi. Și mi-am dat seama că nu mă gândisem deloc la ea în tot acest timp, până când numele acestui loc, Evenwood, mi-a readus în minte imaginea ei învăluită în ceață. Doamna Lamb. Am zâmbit cu drag la amintirea numelui ei.

În ciuda faptului că am crescut aproape izolat la Sandchurch, fără prea mulți prieteni cu care să vorbesc, în afară de câțiva tovarăși de joacă întâmplători dintre băieții din partea locului, am

avut și am un caracter sociabil natural, însă mi-l manifest foarte rar. Curând, mi-am cunoscut noii colegi din Camera Lungă și am aflat numele lor și locul de unde proveneau, apoi am plecat cu toții să luăm aer în curtea școlii înainte de cină.

L-am văzut imediat, stând neconsolat lângă statuia fondatorului, și am știut că era noul meu vecin din Camera Lungă. Stătea în picioare, cu mâinile în buzunare, dând din când în când cu piciorul în pământ și privind în jos. Era puțin mai scund decât mine, dar era un băiat bine făcut, cu părul negru, ca al meu. Niciunul dintre ceilalți băieți nu-l remarcase și se părea că nimeni nu voia să meargă la el. Așa că m-am dus eu. La urma urmei, eram vecini și, așa cum Fordyce Jukes avea să-mi spună mulți ani mai târziu, vecinii ar trebui să se poarte ca vecinii.

Deci, cu acest sentiment prietenesc, am pornit spre el cu mâna întinsă.

— Tu ești Daunt?

M-a privit bănuitor de sub borul pălăriei noi.

— Și ce dacă sunt? a răspuns el țuguindu-și buzele într-o expresie de acreală.

— Atunci, am zis eu vesel, cu mâna încă întinsă, suntem vecini – și sper că vom fi și prieteni.

A acceptat gestul meu, însă a continuat să tacă. L-am invitat să vină alături de ceilalți, însă nu dorea să-și părăsească micul teritoriu de sub statuia regelui Henric în veșmintele sale de cavaler al Ordinului Jartierei, pe care simțea că și-o însușise pentru uz personal. Dar deja venise vremea cinei, astfel că și-a abandonat locul fără urmă de grație, târându-se alături de mine ca un cățeluș certat, însă încă obraznic.

La prima noastră masă împreună, am încercat să leg o conversație cu el. Am aflat că fusese instruit acasă de tatăl lui, că mama lui murise și că avea o mamă vitregă care era foarte bună cu el și că nu-i prea plăcea noul mediu. I-am spus că era normal să-i fie dor de casă, așa cum se întâmplase cu mai

mulți băieți. Când m-a auzit, în ochii lui albaștri s-a aprins o scânteie de viață.

— Da, a zis el oftând ciudat. Mi-e dor de Evenwood.

— O cunoști pe doamna Lamb? am întrebat eu.

S-a gândit o clipă.

— Știu o doamnă Fox[52], a răspuns, dar nu o doamnă Lamb[53].

Apoi, a chicotit.

Acest schimb de replici părea să fi încurajat în el o intimitate mai mare: s-a aplecat înainte și, coborându-și vocea până la nivelul unei șoapte, a rostit:

— Hei, Glyver. Ai sărutat vreodată o fată?

Adevărul era că nu cunoșteam prea multe fete de vârsta mea, cu atât mai puțin vreuna pe care să-mi fi dorit să o sărut.

— Ce întrebare! am răspuns eu. Dar tu?

— Ah, da. De multe ori… adică am sărutat-o de multe ori pe aceeași fată. Cred că este cea mai frumoasă fată din lume și într-o zi mă voi căsători cu ea.

A început să descrie calitățile de neegalat ale „micii lui prințese” despre care am înțeles că era vecină cu el la Evenwood. Curând, reticența ursuză pe care o afișase anterior a fost înlocuită de o volubilitate exagerată. A început să-mi spună că avea de gând să devină un scriitor faimos și să câștige foarte mulți bani, și să trăiască pentru totdeauna la Evenwood alături de prințesa lui.

Iar unchiul Tansor e foarte bun cu mine, a adăugat el în timp ce ne îndreptam înapoi către Camera Lungă, în care elevii erau, pe vremea aceea, închiși peste noapte. Mama zice că sunt aproape ca un fiu pentru el. E un om minunat.

Puțin mai târziu, a venit și s-a așezat lângă patul meu.

— Ce-ai acolo, Glyver? a întrebat el.

Țineam în mâini caseta din lemn de trandafir în care fuseseră banii mei și pe care mama insistase

să o iau cu mine la Eton, ca să-mi-aduc aminte de binefăcătoarea mea, despre care credeam în continuare că e doamna Lamb.

— Nimic, am răspuns eu. E doar o casetă.

— Am mai văzut asta undeva, a spus el arătând către capac. Ce e?

— Un blazon, am răspuns eu. E un simplu ornament, nimic mai mult.

A continuat să se holbeze la cutie câteva clipe, apoi s-a întors în patul său. Mai târziu, pe întuneric, a șoptit:

— Zi, Glyver, ai fost vreodată la Evenwood?

— Bineînțeles că nu, am răspuns eu la fel de încet. Dormi. Sunt obosit.

Așa am devenit prietenul și aliatul lui Phoebus Rainsford Daunt – de altfel, singurul său prieten și aliat, pentru că nu părea să-și caute alții. Școala îl uimea și îl dezgusta în egală măsură, transformându-l în ținta inevitabilă a caracterului natural răzbunător al colegilor săi. Ar fi trebuit să fie capabil să reziste acelor atacuri, pentru că era un băiat bine făcut, chiar puternic, însă refuza complet să opună vreo rezistență fizică față de cei care îl agresau și de multe ori a fost nevoie să vin eu să-l salvez de la pericol, ca atunci când a fost prins, curând după sosirea noastră în Camera Lungă, și înțepat cu ace în acea operațiune de inițiere cunoscută drept „înțepătura prefectului”. Elevii noi trebuiau să se arate neafectați, indiferenți sau chiar veseli în timpul acestor chinuri. Însă Daunt KS se plângea ca o fată și de aceea atrăgea și mai multă atenție nedorită din partea întregii clase de băieți întotdeauna gata să le îngreuneze viața colegilor. Eu n-am mai fost supus niciodată unor astfel de necazuri după ce l-am prins pe unul dintre cei mai înverșunați torționari, un bădăran pe nume Shillito, cu capul în ușa Camerei Lungi și nu i-am dat drumul până nu am văzut că i se albăstrește fața. Refuzasem să iau

parte la o joacă de-a lor, iar el turnase o găleată de apă rece pe mine. N-a mai făcut asta niciodată. Nu am o fire iertătoare.

Daunt numește „sclavie” această prietenie a noastră, însă era o sclavie ciudată, în care sclavului nu i se cerea nimic. Pe măsură ce trecea timpul, dependența lui față de mine devenea din ce în ce mai enervantă. Era liber să facă tot ce dorea, să-și facă alți prieteni, însă degeaba. Părea să își accepte de bunăvoie statutul său de supus, chiar dacă eu îl încurajam să-și folosească propriile aripi. Totuși, era capabil să poarte discuții aprinse pe teme despre care, spre surprinderea mea, nu avea nici cele mai vagi cunoștințe și curând aveam să descopăr la el o elasticitate a minții și o înțelegere împreună cu o viclenie care se alăturau în mod ciudat cu plictiseala și deprimarea care caracterizau tovărășia lui.

Și eu am observat baza academică solidă pe care o asimilase de la tatăl său, însă avea o incapacitate fatală de a-și fixa ochiul minții asupra obiectului ales. Înmagazina rapid și trecea mai departe. Și eu eram dornic să învăț cât de mult puteam, însă graba mea nu era ca să mă întrec cu mine însumi. El aduna admirabil un volum impresionant de cunoștințe, însă structurile interioare care susțineau edificiul erau fragile și se schimbau constant. Era adaptabil, fluid, curtenitor, reținea întotdeauna și nu era niciodată sigur. Eu căutam să cunosc și să înțeleg; el căuta doar să afle. Geniul său – pentru că așa îl consider – consta în posibilitatea de a reflecta strălucirea altora, însă într-un fel care, printr-o transmutație alchimică, îi servea pentru a se ilumina pe sine. Și-a folosit din plin aceste calități în munca sa: era considerat unul dintre cei mai buni elevi ai școlii, dar acestea mi-au arătat pentru că, îmi place să cred, eram înzestrat cu instincte mai ascuțite, la fel ca tatăl său – adevărata lui față.

Și așa am început amândoi școala și am prins a tinde către un anumit statut. El părea că renunțase la multe dintre timiditățile lui trecute și de multe ori ieșea în evidență pe terenul dejoacă și la râu. Cu toate că ne bucuram un cerc extins de prieteni, noi doi continuam să avem o relație mai apropiată și specială, care se păstrase după prima noastră întâlnire. Însă, a început să arate anumite semne de revenire la vechile sale obiceiuri, exprimându-și dezaprobarea față de unii dintre noii mei prieteni. Apărea tot timpul să propună o activitate sau alta, de cele mai multe ori când nu aveam chef să particip sau când știa că aveam treabă în altă parte. Era ca și când își dorea să aibă prietenia mea doar pentru el, să îi excludă pe toți ceilalți. Pur și simplu, nu mă lăsa în pace, iar faptul că se agăța de mine în detrimentul altor prieteni ai mei începuse să mă enerveze sincer, chiar dacă încercam din răsputeri să nu o arăt.

Lucrurile au culminat însă în asemenea măsură, încât, într-o zi când ne întorceam de la o plimbare de pe Slough Road, m-a scos din sărite atât de tare cu insistența lui să rup legătura cu unii prieteni pe care el nu-i înghițea, încât a trebuit să-i spun în față că îl consideram o pacoste și că aveam alți prieteni de care îmi plăcea mai mult. Am regretat imediat cuvintele dure și mi-am cerut scuze. Acest schimb de replici a dus probabil la acea acuzație de „răceală” în ceea ce mă privește, dar am continuat – împotriva voinței mele – să îi acord destul de mult din timpul meu, chiar și când munceam din greu ca să obțin bursa Newcastle[54] la plecarea de la colegiu.

Însă, curând după această întâmplare, a avut loc un incident care mi-a arătat adevărata fire a lui Phoebus Rainsford Daunt și a dus la plecarea mea din școală. Menționează acest moment de criză în povestirea citată anterior, pe scurt și cu un tact admirabil. Am râs când am citit. Judecați singuri

ce încredere puteți avea în eroul nostru după ce vă voi arăta cum stau de fapt lucrurile.

12

Pulvis et umbra[55]

Într-o după-amiază de miercuri, în toamna anului 1836, când mă întorceam de la Windsor cu un grup mic de prieteni de care Daunt se lipise neinvitat, am fost chemat la directorul, domnul Hawtrey, de la Școala Superioară[56]?

Ai primit vreun permis excepțional la Biblioteca Școlii? a întrebat el.

Accesul în bibliotecă era strict interzis pentru toți băieții, însă eu am confirmat că primisem cheia de la unul dintre profesori, reverendul Thomas Carter, al cărui elev fusesem când el era director-adjunct. Domnul Carter, după ce a citit mai multe lucrări scrise de mine, a apreciat interesul meu plin de entuziasm în chestiuni bibliografice și mi-a acordat libertatea neobișnuită, dar temporară de a merge la bibliotecă să strâng materiale pentru o nouă lucrare pe care o scriam despre istoria și caracterul colecției.

Și ți-ai folosit de curând acest privilegiu? începeam să mă simt stânjenit de acel interogatoriu, însă, deoarece știam că nu făcusem nimic rău și că domnul Hawtrey era la rândul său un bibliofil distins, i-am răspuns fără să stau pe gânduri că fusesem acolo în după-amiaza precedentă, ca să iau notițe despre Bibliotheca Universalis a lui Gesner (Zürich, 1545).

— Și ai fost singur?

— Da, singur.

— Și când ai dat cheia înapoi?

Am răspuns că, în mod normal, i-aș fi dus cheia direct domnului Carter, însă ieri fusesem la râu cu Le Grice și am lăsat cheia la gazda lui – unde aveam și eu voie să folosesc o cameră, până ne-am întors.

— Și, când ai revenit de la râu, i-ai dat cheia înapoi domnului Carter?

— Da, domnule.

— Domnule Glyver, trebuie să-ți spun că am primit o acuzație foarte gravă împotriva dumitale. Conform informațiilor pe care le-am primit, am motiv să cred că ai luat din bibliotecă un obiect de mare valoare fără permisiune, cu intenția de a-l păstra.

Nu-mi venea să cred, iar mirarea mea a fost probabil foarte evidentă și pentru director, care mi-a făcut semn să mă așez și a așteptat să-mi revin înainte să continue.

— Obiectul în cauză este Udallul. Știi probabil despre ce e vorba.

Sigur că știam: singurul exemplar, din aproximativ 1566, din *Ralph Roister Doister*, una dintre primele comedii englezești, scrisă de Nicholas Udall, fost director al acestei școli. Îl examinasem de curând, într-una dintre cercetările mele. Un volum foarte rar, cu o valoare excepțională.

— Știm că era în bibliotecă marți de dimineață, pentru că a fost văzut de unul dintre profesori. Acum, nu mai e acolo.

— Domnule, vă asigur că nu știu nimic despre asta. Nu înțeleg…

— Atunci, ești de acord să-ți verificăm lucrurile?

Am încuviințat fără ezitare, iar domnul Hawtrey, îmbrăcat în roba sa, m-a urmat pe scări, apoi în curtea școlii. După câteva minute, ne aflam în căminul în care stătea Le Grice, unde îmi țineam lucrurile personale și luam micul dejun. Când mi-am deschis valiza, am observat imediat că nu era așa cum o lăsasem. Sub un morman de haine se putea vedea clar cotorul legat în piele de vițel al cărții care lipsea.

— Încă susții că nu știi nimic, Glyver?

Înainte să pot răspunde, Hawtrey luase deja cartea și mi-a cerut să-l urmez înapoi la Şcoala Superioară, unde i-am găsit pe domnul Carter și pe vicerector – rectorul era plecat la Londra cu treabă – care ne așteptau.

Mi s-au pus întrebări timp de peste jumătate de oră, iar eu simțeam cum îmi creste furia. Era evident că fusesem victima unui complot răuvoitor de a-mi distruge reputația și a-mi aduce rușine și, mai rău, pierderea bursei și expulzarea din școală. Oare era posibil așa ceva? Mă porecliseră „băiatul cel învățat" când ajunsesem aici, iar măiestria mea la jocul de la perete îmi atrăsese lauda tuturor. Eram plăcut și admirat de toți, de colegi și de profesori în egală măsură. Și totuși cineva încercase să mă doboare, gelos pe talentele și statutul meu.

Simțeam cum mi se ridică sângele în cap în vreme ce furia ieșea la suprafață ca lava unui vulcan, din adâncurile ființei mele. Într-un final, am izbucnit.

— Domnule, am strigat eu în mijlocul interogatoriului. Nu merit așa ceva, să știți că nu merit! Nu vedeți cât de ridicolă este această acuzație, cât de demnă de disprețul dumneavoastră? Vă implor să vă gândiți: de ce oare aș fi făcut un asemenea gest? Ar fi fost nebunie curată. Mă credeți atât de prost, încât să încerc să fur un obiect atât de prețios? Doar un ignorant ar crede că o carte atât de rară poate fi furată atât de ușor de un biet elev, fără să stârnească nicio bănuială. Sau poate credeți că doream să păstrez cartea, ceea ce este la fel de absurd. Ar fi fost inevitabil să fiu descoperit. Nu, ați fost înșelați, domnilor, iar eu sunt obiectul unei calomnii ticăloase.

Probabil că aveam o figură alarmantă, chiar intimidantă, în timp ce declamam fără să-mi pese de consecințe. Însă sinceritatea patimii cu care vorbeam era evidentă și cred că puteam vedea pe

chipul lui Hawtrey că norocul se întorcea în favoarea mea.

Am continuat să-mi argumentez cu vehemență nevinovăția alte câteva minute, luând în râs ridicolul acelei acuzații. În sfârșit, Hawtrey mi-a făcut semn să mă așez pe scaun, în vreme ce el a discutat în șoaptă cu cei doi colegi ai săi.

— Dacă ești nevinovat, așa cum pretinzi, a spus el, atunci înseamnă că altcineva a sustras volumul Udall din bibliotecă și a încercat să te dea pe tine drept hoț. Spui că acea cheie era în camera ta. Cât timp ai fost la râu?

— Cel mult o oră. Vântul bătea foarte puternic.

Discuțiile între profesori au continuat.

— O să cercetăm în continuare, a zis Hawtrey cu gravitate. Deocamdată, ești liber să pleci. Însă nu mai ai voie nici să folosești biblioteca, nici să mergi în oraș până nu îți dăm noi un semn. Ai înțeles?

În dimineața următoare, am fost chemat din nou la domnul Hawtrey. Acesta m-a informat imediat că apăruse și un martor care jura că mă văzuse când am băgat cartea în valiză.

Nu prea avusesem momente în care să rămân fără grai, însă atunci am fost ca trăsnit, nu reușeam să cred ceea ce auzeam. Când mi-am revenit, am cerut furios numele martorului.

— Doar nu crezi că o să ți-l zic, a răspuns Hawtrey.

— Oricine ar fi acest martor, e un mincinos! am strigat eu. După cum am mai spus, am fost victima unui complot. Și este foarte clar că acel martor poate fi chiar adevăratul hoț.

Hawtrey a clătinat din cap.

— Martorul este o persoană cu un caracter fără pată. Mai mult, mărturia lui se potrivește cu a altui băiat.

Știind bine că era imposibil să existe un martor – cu atât mai puțin doi – la o faptă pe care nu o

comisesem, am continuat să îmi apăr nevinovăția și să susțin ceea ce părea foarte probabil: că fusesem victima unei conspirații intenționate și răuvoitoare. Însă a fost în zadar. Situația era deja în defavoarea mea, iar acum venea acea a doua mărturie, care mi-a hotărât soarta. Argumentele mele au fost respinse, iar verdictul a fost pronunțat. Mi se lua bursa și mi s-a cerut să părăsesc școala imediat, cu orice pretext public doream. Dacă plecam fără să mă împotrivesc, atunci nu se lua nicio altă măsură împotriva mea, iar subiectul era închis. Dacă nu, mă aștepta expulzarea formală și dizgrația publică.

M-am gândit la biata mea mamă, singură în salonașul de acasă, umplând pagină după pagină pentru domnul Colburn, apoi la doamna Lamb, presupusa mea binefăcătoare, a cărei generozitate mă adusese aici. De dragul lor, știam că trebuie să plec în tăcere, chiar dacă eram nevinovat. Așa că am capitulat, cu inima grea și încă fierbând de furie. Domnul Hawtrey avusese suficientă bunătate încât să îmi spună cât de rău îi pare să mă vadă plecând în asemenea circumstanțe, pentru că mă considera unul dintre cei mai buni elevi ai școlii și era sigur că urma să ajung la universitate când va veni vremea. De asemenea, a încercat să îmblânzească efectele imediate ale sentinței mele, sugerându-mi să stau cu unul dintre profesori, care avea o casă la câțiva kilometri de Eton, până când mama avea să fie informată, iar eu puteam pleca acasă. Însă am spus că nu doream să-i scrie mamei și am cerut să fiu lăsat să-i povestesc eu personal de ce nu mă mai întorceam la Eton. După ce a stat să se gândească, domnul Hawtrey a aprobat. Am dat mâna fără să zicem nimic. Astfel lua sfârșit perioada mea de școală. Mai rău, nu mai aveam nicio șansă să ajung la Cambridge, iar visul meu să devin profesor acolo rămânea doar un vis.

În timp ce mă îndreptam către căminul lui Le Grice, am dat în curtea școlii peste Daunt, care stătea cu unul dintre noii lui prieteni nimeni altul decât Shillito, al cărui cap umflat îl prinsesem cândva în ușă. (Poate vă amintiți că, în memoriile sale publicate, Daunt a spus foarte categoric că nu m-a mai văzut niciodată după seara în care ne-am întors de la slujba de vecernie din Capela St George. După cum vă voi povesti acum, aceea a fost o minciună deliberată)

— Ai fost iarăși la director? a întrebat el.

Shillito avea o expresie batjocoritoare și mi-am dat seama imediat cum stăteau lucrurile. Daunt făurise un plan să ia cheia de la apartamentul lui Le Grice și să șterpelească acea carte din bibliotecă, apoi ieșise în față ca martor nedoritor să pârască – îmi imaginez că a oferit un spectacol pe cinste, bazându-se, fără îndoială, pe faptul că tatăl său îl cunoștea pe director –, după care i-a cerut ajutorul lui Shillito în acest complot. Era clar acum de ce Hawtrey fusese atât de încrezător în onestitatea martorului său principal. Se gândea că încă eram prieteni, că încă eram de nedespărțit, la fel ca odinioară. Nu știa că rupsesem relațiile cu Daunt, așa că nu avea cum să creadă că prietenul meu cel mai bun de la școală ar putea îi martor mincinos împotriva mea.

— Glyver se pricepe de minune să-și bage nasul în cărți vechi, l-am auzit pe Daunt spunându-i lui Shillito ca și când ar fi vorbit în numele meu. Tatăl meu e la fel. El și directorul fac parte dintr-un club pentru astfel de persoane[57]. Cred că Glyver a vorbit cu directorul despre vreo carte veche. Nu-i așa, Glyver?

M-a privit rece și obraznic, iar în privirea aceea era concentrată toată invidia josnică pe care o strânsese împotriva mea și dorința mârșavă de a mă face să plătesc pentru că i-am întors spatele și îi preferasem pe alți colegi mai plăcuți. Era scris pe fruntea lui și în atitudinea sfidătoare pe care o

adoptase, ca în cazul celor care consideră că și-au demonstrat fără echivoc puterea asupra altora.

— Vrei să mergem în oraș? a întrebat el, iar Shillito mi-a aruncat alt rânjet disprețuitor.

— Nu pot astăzi, am răspuns eu zâmbind. Am treabă.

Calmul pe care îl afișam păru să îl neliniștească și am văzut cum își strânge buzele.

— Atât ai de spus? a întrebat el clipind ușor.

— Nu-mi trece altceva prin cap. Sau stai, mai e ceva. M-am apropiat și m-am așezat între Daunt și acolitul său. Răzbunarea are memorie bună, i-am șoptit eu la ureche. O maximă la care poate vrei să te gândești. La revedere, Daunt!

Și am dispărut. Nu trebuia să mă uit în urmă. Știam că îl voi mai vedea.

Când i-am povestit episodul lui Le Grice, 20 de ani mai târziu, în atmosfera plăcută de la Mivart's, am încercat din nou aceeași furie înnebunitoare care mă mistuise în acea zi.

— Deci a fost Daunt, a zis Le Grice cu un mic fluierat de surpriză. Ai ținut totul secret. De ce nu mi-ai spus?

Părea mai degrabă dezamăgit că nu mă încrezusem în el, iar acum consideram absurd că nu făcusem asta până atunci.

— Da, ar fi trebuit să o fac, am răspuns eu. Acum, îmi dau seama. Am pierdut totul: bursa, reputația și, mai ales, viitorul. Și totul din cauza lui Daunt. Am dorit să-l fac să plătească, însă când consider eu că e momentul potrivit și în felul meu. Dar s-a întâmplat una, apoi alta, iar ocazia a întârziat să se ivească. Iar când te obișnuiești cu secretele, ți-e din ce în ce mai greu să le divulgi, chiar și prietenului tău cel mai bun.

— Dar de ce naiba încearcă să te găsească acum? a întrebat Le Grice, împăcat puțin de cuvintele mele. Poate chiar are remușcări…

Am râs scurt.

— O cină în doi? Scuze pocăite și regrete că mi-a pătat numele și mi-a distrus viitorul? Mă îndoiesc. Însă trebuie să știi mai multe despre vechiul meu coleg ca să poți înțelege de ce nu cred că remușcarea este motivul dorinței de acum a lui Daunt de a mă găsi.

— Atunci, a rostit Le Grice, hai să achităm și să mergem la Albany. Și putem să vorbim până la răsărit dacă vrei.

După ce am ajuns în sufrageria confortabilă a lui Le Grice, în fața locului strălucitor din cămin, mi-am continuat povestea.

Am călătorit spre casă, în Sandchurch, în compania lui Tom Grexby, care venise la Eton imediat după ce primise scrisoarea mea. Ne-am întâlnit la Christopher, însă, înainte să îi spun ce se întâmplase, m-a luat deoparte să-mi dea vești rele: mama era foarte bolnavă și nu avea mari șanse să-și revină.

Veștile proaste se suprapuneau una peste alta, la fel ca Pelion pe Ossa[58]. Să pierd atât de mult într-un răstimp atât de scurt! N-am plâns. Nu puteam să plâng. Puteam doar să privesc în gol fără să scot un cuvânt, ca și când m-aș fi trezit brusc în mijlocul unui peisaj pustiu, fără niciun punct de referință familiar. Tom mi-a luat brațul și m-a dus în curte, de unde ne-am plimbat pe bulevard până la Podul Barnes Pool.

În scrisoarea pe care i-o trimisesem nu-i spusesem de ce trebuia să plec de la Eton, însă când am ajuns la pod, după ce merseserăm aproape tot drumul de la Christopher fără să scoatem o vorbă, i-am zis ce se întâmplase, dar fără să-i mărturisesc că aflasem numele persoanei care mă trădase.

— Dragul meu! a strigat el. Asta nu poate rămâne așa. Ești nevinovat. Nu, nu pot permite așa ceva!

— Dar nu-mi pot dovedi nevinovăția, am răspuns eu încă amețit, iar situația și mărturiile împotriva mea par să confirme contrariul. Nu, Tom. Trebuie să accept și te implor să faci același lucru.

În cele din urmă, a promis că nu va face nimic în numele meu și s-a întors să pună la punct detaliile călătoriei noastre la Sandchurch. Spre ușurarea mea, Le Grice era pe malul râului, așa că am putut să-mi iau lucrurile de la el fără să fiu nevoit să mint în legătură cu plecarea mea bruscă și să-i explic de ce nu mă mai întorceam. După ce am încărcat toate bagajele, Tom a urcat lângă mine, iar trăsura ne-a condus spre Podul Barnes Pool, îndepărtându-mă pentru totdeauna de Eton.

Când am ajuns la căsuța de pe deal în acea seară, am fost întâmpinat de doctorul satului.

— Mi-e teamă că ai sosit prea târziu, Edward, a spus doctorul Penny. S-a dus.

Am rămas pe hol, privind în gol la toate lucrurile ce-mi erau familiare – ceasul de alamă de lângă ușă, care ticăia așa cum mi-l aminteam, portretul bunicului meu, domnul John More de la Church Langton, vaza înaltă și cilindrică, decorată cu dragoni și crizanteme, în care stăteau umbrela și umbreluța de vară a mamei. Și respiram mirosul plăcut de ceară de albine (mama era obsedată de curățenie). Ușa salonașului era deschisă, dând la iveală masa ei de lucru plină de hârtii. Perdelele erau trase chiar dacă afară încă era zi. O lumânare stinsă, așezată în sfeșnic, stătea pe un mic teanc de cărți, martoră tăcută a ultimelor ore nocturne de muncă.

Am urcat scările apăsat de prezența insidioasă a morții și am deschis ușa de la camera ei.

Ultima ei carte, Petrus, fusese publicată de curând, iar ea se pregătea să înceapă alt roman de dragoste pentru domnul Colburn primele câteva pagini încă zăceau pe podea lângă patul ei, unde îi căzuseră din mână. Anii de muncă fără pauză își

spuseseră cuvântul și, cumva, eram fericit că acele chinuri încetaseră. Chipul ei cândva frumos era supt și plin de riduri, iar părul ei, de care fusese atât de mândră în tinerețe, era acum subțire și cărunt, chiar dacă avea doar 40 de ani. La fel de subțiri îi erau și degetele, încă murdare de cerneala pe care o vărsase în timp ce își îndeplinea obligațiile față de editorul ei. I-am sărutat fruntea rece în semn de adio și am stat lângă ea până a doua zi dimineață, învăluit în liniștea sufocantă a morții și disperării.

Ea fusese singurul meu părinte și singurul meu susținător până când generozitatea binefăcătoarei mele ne-a ajutat să mai ieșim din impas, însă chiar și atunci ea continuase să scrie în fiecare zi, cu aceeași îndârjire. Ce anume o determinase să facă asta, dacă nu dragostea? Ce o susținuse, dacă nu dragostea? Draga mea mamă… nu, mai mult decât o mamă: cea mai bună prietenă și mai înțeleaptă dintre sfetnici.

Nu o voi mai vedea niciodată aplecată la masa ei de lucru, nu voi mai sta lângă ea despachetând emoționat cea mai recentă carte a ei, pe care o așezam apoi cu mândrie alături de celelalte, pe raftul bibliotecii construite de Billick din resturile unui vas de război francez făcut țăndări la Trafalgar. Nu-mi va mai spune povești și nu mă va mai asculta niciodată cu acel zâmbet dulce în timp ce citeam din traducerea mea din *Les mille et une nuits*. Murise, iar lumea părea la fel de întunecată și rece precum camera în care zăcea ea acum.

Am îngropat-o în curtea bisericii deschisă spre mare de la Sandchurch, lângă soțul ei rătăcitor, căpitanul pe care nu-l plângea nimeni. Tom era alături de mine, iar eu mă bucuram mai mult decât oricând de prezența lui. La cererea mea, în sunetul pescărușilor și al valurilor ce se spărgeau în depărtare, domnul March, protopopul de la Sandchurch, a citit cu voce tare un fragment din John Donne, apoi ea a dispărut pentru totdeauna

unde nu o mai puteam vedea, atinge și auzi, o floare ofilită în învelișul ei de pământ crud.

Moartea mamei mele mi-a dat pentru întoarcerea acasă de la școală o scuză pe care a crezut-o toată lumea. Aceeași scuză i-a fost transmisă printr-o scrisoare și lui Le Grice, și celorlalți prieteni ai mei de la Eton. Doar Tom știa adevărul și la el m-am și dus să îi cer ajutorul.

Domnul Byam More, singura mea rudă în viață, s-a oferit să devină tutorele meu, însă, pentru că eu nu eram deloc de acord să mă mut în Somerset, s-a stabilit ca Tom să preia temporar această îndatorire. Urma ca eu să am parte din nou de instruirea lui și să continui să locuiesc în casa din Sandchurch pe care o primisem moștenire de la mama, alături de Beth și de bătrânul Billick. Cele 50 de lire pe care insistasem să le păstreze ea se duseseră pe cheltuieli inevitabile, așa că am fost nevoit să îi cer domnului More, în calitate de administrator al banilor mei, să-mi dea o parte din veniturile rămase, ca să pot întreține casa.

Între timp, încercam să mă obișnuiesc cu senzația neașteptată pe care o aveam știindu-mă stăpân al propriei case la vârsta de 16 ani. Faptul că eram aici singur, fără mama, mi-a trezit la început un sentiment ciudat, ca și când m-aș fi așteptat să o întâlnesc pe scări sau să o văd plimbându-se pe aleea din grădină când priveam pe fereastra dormitorului meu. Uneori, noaptea, eram sigur că o aud mergând prin salonaș. Îmi țineam respirația, inima îmi bătea puternic încercând să înțeleg ce auzeam, să-mi dau seama dacă era, într-adevăr, zgomotul făcut de biata ei fantomă care nu-și putea găsi liniștea, care trăgea scaunul la masa de lucru ca să mai lucreze la o carte neterminată încă sau dacă erau pur și simplu grinzile acelei case vechi care scârțâiau în vreme ce vântul urla dinspre mare.

Am locuit în Sandchurch, sub tutela lui Tom și sub îndrumarea lui educațională, până în toamna

anului 1838. Foștii mei colegi de școală, inclusiv Phoebus Daunt, se pregăteau să plece de la Eton și să meargă la universitate, iar eu doream, la rândul meu, să-mi continui studiile într-o instituție de învățământ potrivită. Astfel, la sugestia lui Tom, am mers la Heidelberg, unde m-am înscris la universitate la anumite cursuri, dedicându-mă subiectelor care mă pasionau. Ambițiile mele intelectuale se spulberaseră, pentru că fusesem nevoit să părăsesc școala prea devreme, răpindu-mi șansa să merg la Cambridge și să devin profesor acolo, astfel că, în ciuda faptului că nu doream diploma, eram hotărât să-mi folosesc timpul cât de bine puteam.

Am mers la cursuri și am citit ca un demon, zi și noapte: filosofie, etică, scrieri juridice, cosmologie, retorică, logică – m-am adăpat cu nesaț din toate ca un om mort de sete. În final, am revenit la subiectele pe care le preferasem în copilărie: vechile texte ale alchimiștilor, învățăturile rozicruciene și misterele grecești antice, și, prin intermediul unui profesor de la universitate, mi-am format o pasiune nouă, cea pentru arheologia vechilor leagăne ale civilizației: Asiria, Babilon și Caldeea. Apoi, cercetam picturile vechilor maeștri germani, cu castele singuratice înconjurate de păduri, sau călătoream în toată regiunea ca să ascult vreun virtuoz din partea locului cântând Buxteliude[59] la o orgă de la începutul secolului al XVIII-lea sau corul satului intonând vechi imnuri germane într-o biserică de țară zugrăvită în alb. Bântuiam librăriile din vechile orașe germane și dezgropam rarități strălucitoare: cărți de rugăciuni, manuscrise cu anluminuri de la curtea Burgundiei și alte comori bibliografice de care știam, dar pe (arc, până atunci, nu le mai văzusem niciodată. Eram nebun să văd, să aud, să știu!

Aceea a fost perioada mea de aur (Phoebus Daunt poate să rămână cu a sa): mai ales fericirea

de a merge pe poteca numită Philosophenweg[60] cu un braț de cărți într-o dimineață strălucitoare de vară, să mă duc în locul meu retras de peste Neckar, de unde puteam privi în jos către Biserica Heiliggeist și Podul Vechi, prin aerul curat și limpede, apoi să mă întind pe iarba moale, cu soarele strecurându-se printre ramuri, cu cărțile și visurile mele, cu rândunele zburând pe sub norii ce păreau pictați de Poussin – o infinitate de albastru deasupra mea.

13

Omnia mutantur[61]

Omul care cunoaște e mai puternic, spune proverbul[62], iar eu mi-am dovedit că aceste vorbe sunt adevărate, pentru că îmi spoream în fiecare zi nivelul de cunoștințe despre subiectele care mă interesau. Aveam un sentiment amețitor de o dezvoltare din ce în ce mai mare a abilităților mele mentale și fizice, până când am ajuns la concluzia că niciun subiect nu este prea greu ca să mi-l însușesc și nicio activitate – prea dificilă ca să o duc la bun sfârșit.

Totuși, sufeream în permanență de accese de furie care mă rodeau, care de multe ori amenințau să-mi distrugă încrederea în mine. Mă trezeam că, fără voia mea, mă adânceam într-o atmosferă neagră și apăsătoare chiar și în cele mai frumoase zile, când lumea din jurul meu era plină de viață și speranță. Apoi, stingeam lumina și mă plimbam prin cameră ca un animal în cușcă, ore în șir, măcinat de un singur gând.

Cum să mă răzbun? Mi-am pus de nenumărate ori această întrebare, imaginându-mi felurile în care puteam să-l fac pe Phoebus Daunt să simtă ce simțisem eu și născocind mijloacele potrivite ca să-i distrug lui speranțele. După cum aflasem de la Le Grice, acum era la Cambridge, unde amândoi intraseră la Colegiul Regal. După cum era de așteptat, Daunt își asigurase bursa Newcastle, fiind primit la colegiu cu acele așteptări tipice pentru cei care dețin acest premiu. Cu siguranță, a continuat să învețe la fel de bine, însă cu acea tendință către indisciplină care i-ar fi stârnit o mânie profundă tatălui său.

Vechiul prieten al parohului, domnul Passingham de la Trinity, făcea tot posibilul să-l țină sub supraveghere părintească pe tânăr și, din

când în când, mai trimitea în Northamptonshire rapoarte discrete despre progresul acestuia. Curând, aceste rapoarte au început să devină o problemă pentru preotul Daunt.

Le Grice mi-a povestit câteva întâmplări la care fusese martor și care îi scoteau în evidență caracterul urât, iar acestea se potriveau într-un mod lugubru cu scrisorile din ce în ce mai îngrijorătoare care circulau cu o frecvență din ce în ce mai mare între biroul decanului de la Trinity și casa parohială din Evenwood.

Prima poate fi privită probabil ca o glumă de student (cu toate că tatăl lui nu a considerat-o astfel când a aflat despre ea). După ce decanul colegiului l-a dojenit blând pentru o faptă rea, tânărul Daunt a lăsat un coșuleț de piele la ușa acelui domn, cu un bilet adresat lui: „Cu complimente de la domnul Daunt". Când l-a deschis, a găsit înăuntru o pisică moartă și cinci șobolani jupuiți. Când a fost chemat și luat la întrebări, Daunt și-a susținut nevinovăția cu sânge rece, afirmând că nu și-ar fi scris numele pe coș dacă vinovatul ar fi fost el. Astfel că a fost lăsat să plece, cu scuzele de rigoare.

A doua întâmplare este mai gravă și spune multe despre viitorul caracter al lui Daunt.

A fost invitat la o cină organizată de rector. În capul mesei se afla domnul Okes[63] care discuta cu un invitat al colegiului, episcopul Kaye, iar în cealaltă parte, vreo doisprezece bărbați purtau și ei conversațiile lor. Daunt, unul dintre cei trei boboci prezenți acolo, s-a trezit așezat lângă Le Grice, iar de cealaltă parte a mesei stătea un profesor senior al colegiului, dr. George Maxton, un, domn foarte în vârstă și cu mari probleme de auz.

Către sfârșitul acelui dineu, Daunt s-a aplecat și, cu un zâmbet fix, i-a vorbit acestui domn venerabil.

— Domnule Maxton, vă place petrecerea?

Bunul domn, văzând că i se adresează cineva, însă în imposibilitatea de a auzi ceva din cauza zgomotului din jur, a zâmbit și a dat din cap.

— Crezi că e foarte frumos aici, nu-i așa, moșule?

Altă încuviințare.

Daunt a continuat păstrându-și zâmbetul.

— Stridiile abia le poți înghiți, vinul alb e execrabil, conversația, obositoare și totuși ți se pare că este pe gustul tău. Ce zevzec ești.

Daunt a continuat cu acest comportament impertinent și l-a insultat vreme de câteva minute, adresându-i jignirile cele mai urâte bietului domn surd care stătea la masă în fața lui, ca și când ar fi discutat despre subiectele cele mai obișnuite. În tot acest timp, domnul Maxton, fără să își dea seama ce i se spunea de fapt, accepta mojiciile tânărului cu gesturi mute de curtenie, iar Daunt a continuat să își insulte cu zâmbetul pe buze colegul de masă. După cum spusese și Le Grice, acela era un comportament deloc adecvat pentru un viitor gentleman.

Au mai existat și alte întâmplări – foarte numeroase, într-adevăr t are au demonstrat comportamentul josnic al lui Daunt în perioada petrecută la universitate și i-au arătat răutatea înnăscută și egocentrismul. Citeam cu nesaț scrisorile lui Le Grice, care reprezentau începutul a ceea ce avea să devină un depozit extins de informații despre viața și caracterul lui Phoebus Daunt.

O să mă răzbun pe el. Acest lucru a devenit un fel de promisiune pentru mine. Însă întâi trebuia să ajung să-l cunosc ca pe mine însumi: familia, prietenii și cunoștințele, locurile unde îi plăcea să se relaxeze – tot cadrul în care se desfășura viața lui, apoi trăirile interioare: speranțele și temerile sale, incertitudinile și dorințele sale, ambițiile și toate cotloanele secrete ale sufletului său. Doar după ce stăpâneam perfect subiectul Phoebus

Rainsford Daunt puteam să știu de unde să dau lovitura care îi va aduce catastrofa. Pentru moment, trebuia să am răbdare până când reveneam în Anglia ca să îmi pun planul în mișcare.

La Evenwood, munca domnului Daunt la Biblioteca Duport se apropia de un sfârșit triumfător după aproape opt ani. Devenise o misiune faimoasă, articole despre progresele lui apărând cu regularitate în presa periodică, iar publicarea catalogului final, cu notele și comentariile sale, era așteptată cu nerăbdare de comunitatea de cărturari și colecționari din Anglia și de pe întreg Continentul. În timpul activității sale, parohul trimisese și primise sute de scrisori, iar lordul Tansor a acceptat să angajeze un copist care să-l ajute să ducă la bun sfârșit această misiune măreață. Secretarul particular al lordului, Paul Carteret, fusese de asemenea angajat să-l ajute pe paroh când avea nevoie. Astfel, cu ajutorul acestei mici echipe și motivat zilnic de propria ardoare și energie, putea să întrevadă acum sfârșitul drumului.

Asistența domnului Carteret s-a dovedit a fi neprețuită, mai ales cunoștințele sale extinse despre familia Duport, din care făcea și el parte. Informațiile lui despre documentele de familie depozitate în Sala Documentelor de la Evenwood i-au permis parohului Daunt să stabilească unde, când și de la cine a cumpărat cel de-al 23-lea baron Tansor anumite obiecte, dar și locul de proveniență al unora dintre cărțile colecției achiziționate anterior. Tot Carteret avea misiunea importantă și dificilă de a lista și descrie manuscrisele care constituiau aria sa de interes.

Lordul Tansor dorise un tip superior de inventar pentru bunurile sale, însă nu era atât de filistin, încât să nu se simtă satisfăcut de adevărata natură a acestei proprietăți sau a nu se mândri cu ceea ce fusese strâns de bunicul său pentru beneficiul

prosperității. Într-un final, valoarea sa materială s-a dovedit dificil de calculat. Singurul lucru sigur era că acea colecție nu avea preț, dar valoarea ei din alte puncte de vedere fusese confirmată clar în urma activității parohului Daunt, iar acum era prezentată lumii drept una dintre cele mai importante colecții de acest gen din Europa. Chiar și doar pentru această confirmare și pentru renumele sporit pe care i-l adusese publicarea catalogului, lordul Tansor se declarase foarte mulțumit.

Primise nestematele intelectuale și artistice ale Colecției Duport de la bunicul său, prin tatăl său. Acum, la cine ar trebui să ajungă? Cum ar putea fi transmise intacte generațiilor următoare și moștenitorilor, și urmașilor lor, devenind astfel un simbol al acelei continuități după care tânjea sufletul lui? Pentru că încă nu fusese binecuvântat cu vreun moștenitor din unirea sa cu a doua doamnă Tansor. În mintea lordului, încheierea misiunii lui Daunt nu făcea altceva decât să îi sublinieze poziția dinastică precară. Soția lui era acum doar obiect de decor, urmându-și supusă soțul în oraș și prin țară, oropsită și ștearsă. Se părea că nu mai există speranță.

Aceea a fost perioada în care lordul Tansor – influențat, cred eu, de ruda sa, doamna Daunt – a început să îi acorde favoruri speciale fiului parohului. Ceea ce urmează se bazează pe informațiile pe care le-am obținut la câțiva ani după evenimentele descrise.

În timpul vacanței de vară din 1839, lordul Tansor și-a făcut cunoscută părerea că ar fi bine pentru fiul parohului dacă „și-ar face puțin de cap”. Prin asta, lordul dorea să spună că nu i-ar face niciun rău o perioadă de distracții nevinovate, mai ales că era un student desăvârșit. A sugerat că vreo câteva săptămâni petrecute în casa lui de la Park-lane, unde urma să meargă și el cu doamna Tansor, ar fi o distracție utilă pentru tânăr. Mama

vitregă a băiatului era încântată să-l audă pe lordul Tansor vorbind atât de plin de entuziasm despre educația socială pe care urma să o primească fiul ei adoptiv.

În privința viitorului său după terminarea studiilor universitare, tânărul arăta o anumită deschidere către societate, ceea ce, fără îndoială, l-a alarmat pe tatăl său, însă l-a încântat pe lordul Tansor. Acesta îl aproba tacit pe tânărul care expunea posibilitățile diverse ce îl așteptau după absolvire: niciuna nu implica hirotonisirea, iar una dintre ele era o carieră în litere, complet împotriva preferințelor tatălui său. Parohul privea neajutorat, plângând în sinea lui.

În acea vară, Phoebus Daunt „și-a făcut de cap puțin” sub ochiul atent al lordului Tansor. Însă această destrăbălare nu a fost excesivă: o succesiune de cine anoste la Park-lane, la care participau miniștri ai (tabinetului, ziariști politici de factură mai serioasă, ecleziaști distinși, magnați militari și din domeniul maritim și alte personalități publice, iar la prânz se destindeau cu un concert în parc sau o expediție la curse (care îi plăcea foarte mult). Apoi, mergeau la Cowes, unde se plimbau cu barca și mergeau la petreceri la fel de anoste. Lordul Tansor ridica mâna dreaptă cu degetele strâns lipite și brațul îndoit de la cot chiar în spatele băiatului și îl prezenta:

— Phoebus, băiatul meu – se obișnuise să-l numească „băiatul meu” –, dânsul este lordul Cotterstock, vecinul meu. Ar vrea să te cunoască. Phoebus, băiatul meu, ai cunoscut-o pe doamna GoughPalmer, soția ambasadorului? Prim-ministrul o să ajungă mâine aici, fiule, și aș vrea să-l cunoști.

Iar Phoebus îi cunoștea, îi fermeca și, în general, reflecta razele părerii bune a lordului Tansor despre el, ca o oglindă, până când toți erau convinși că era cel mai minunat tânăr din lume.

Și așa și-a petrecut toată vacanța. În septembrie, când s-a întors la Evenwood, devenise un adevărat gentleman: înalt, cu maniere lustruite și elegante, care îi lipsiseră complet până atunci. Și aspectul său fizic se schimbase după ce unchiul Tansor îl trimisese la croitorul și pălărierul său, iar mama lui vitregă și-a ținut o clipă respirația când l-a văzut pe tânărul îmbrăcat elegant – în redingotă albastră, pantaloni ecosez, pălărie înaltă și jiletcă frumoasă, la care se adăuga mustăcioara ce abia îi mijea – care a coborât din trăsura lordului.

De atunci, de câte ori venea la Evenwood, studentul era invitat imediat la conac, unde-i povestea lordului ce făcuse în semestrul care tocmai se încheiase. Acesta era încântat să audă cât de bine era pricit băiatul de către profesorii săi și ce impresie bună lăsa la universitate. I-a spus unchiului Tansor că se întrevedea un post de intern, însă el personal nu simțea că era cea mai potrivită alegere pentru talentul său. Lordul Tansor l-a aprobat. Nu era prea apropiat de oamenii din mediul universitar și ar fi preferat să-l vadă pe băiat croindu-și drum în uriașa lume a metropolei. Iar tânărul nu a putut decât să fie de acord.

Formarea lui Phoebus Rainsford Daunt părea un proces fără sfârșit. Cu fiecare lună care trecea, lordul Tansor găsea noi metode de a-l pregăti pe tânăr pentru lume, profitând de orice ocazie pentru a-l introduce în cele mai ilustre cercuri și a-l așeza în drumul unor persoane care, la fel ca lordul Tansor, aveau greutate.

În ultima zi de decembrie 1840, la jumătatea ultimului său an la universitate, Daunt a devenit major, iar lordul a găsit de cuviință să organizeze o petrecere strălucitoare în cinstea lui. La masă s-au servit supe și pește, șase feluri de antreu, cap de broască-țestoasă, fripturi, claponi, pui și curcani, porumbei și becaține, garnituri de trufe, ciuperci și sparanghel american, deserturi și înghețată, și chiar câteva sticle de Bordeaux din 1784 rămase de la

tatăl lordului Tansor, toate servite de lachei și ospătari angajați special – spre consternarea personalului existent – pentru a oferi servicii în stil franțuzesc.

Printre oaspeți – în jur de treizeci – s-au numărat, pentru avantajul sărbătoritului, mai multe personalități literare. Lordul Tansor, chiar dacă avea o oarecare prejudecată înnăscută împotriva profesiei de scriitor, fusese impresionat de dedicația către literatură pe care începuse să o afișeze tânărul. De multe ori, îl găsea în vreun colț al bibliotecii (în care își petrecea o mare parte a timpului când venea acasă), captivat de vreun volum. Lordul Tansor îl văzuse nu o dată absorbit de vreuna dintre epopeile lui Southey și, dacă revenea după o oră, se mira să-l găsească în același loc, cu aceeași lectură – lordului i se părea de neconceput să acorzi atât de multă vreme și atenție unei cărți atât de plictisitoare. (Odată, se aventurase și el să citească un volum al Laureatului[64] și s-a hotărât după aceea să nu mai încerce asta, i doua oară.) Mai mult, băiatul arătase că are talent în domeniul său, după ce a publicat o odă afectată, în stilul lui Gray, în *Eton College Chronicle*, iar alta în *Stamford Mercury*. Desigur, lordul Tansor nu se pricepea, însă a considerat că aceste ambiții poetice trebuie încurajate, deoarece erau inofensive și, dacă ar avea succes, ar conduce către un nou tip de respect pentru el însuși în calitate de patron al unui tânăr geniu.

Și așa s-au perindat cu toții la Evenwood, la chemarea lordului Tansor: Horne, Montgomery, de Vere și Heraud[65], și alți câțiva din tagma lor. Trebuie să recunoaștem că nu erau printre cei mai buni, însă lordul Tansor era mulțumit atât de prezența lor, cât și de încurajările pe care le dădeau când maestrul Phoebus le prezenta efuziunile sale poetice. Domnii literați păreau să creadă că tânărul avea vocația unui bard înnăscut, ceea ce confirma părerea lordului Tansor că făcuse o alegere

înțeleaptă să-i permită tânărului să urmeze o astfel de carieră.

Poetul se simțea, la rândul său, flatat de atențiile lui Henry Drago[66], distinsul autor de recenzii și colaborator principal la *Fraser's* și la *Quarterly*, care i-a dat cartea de vizită și s-a oferit să-i găsească un editor pentru poeziile sale. Două săptămâni mai târziu, a sosit o scrisoare în care acest gentleman spunea că domnul Moxon[67], prieten de-al său, fusese atât de încântat de versurile pe care i le adusese criticul, încât dorea să-l întâlnească pe tânărul geniu cât mai curând, pentru o propunere de publicare.

Înainte să-și absolve studiile la Cambridge, Daunt terminase deja *Itaca: dramă lirică*, scriere care, alături de alte câteva efuziuni diverse, a fost publicată de domnul Moxon în toamna anului 1841. Așa începea cariera literară a lui P. Rainsford Daunt.

Doamna Daunt, stabilită acum drept castelană *de facto* la Evenwood, urmărea această evoluție cu un zâmbet cald de satisfacție – era foarte încântată să vadă că planul de a-l face pe fiul ei vitreg să-i intre în grații lordului Tansor reușise atât de bine. Soțul ei, mult mai lucid, se simțea foarte neliniștit de ridicarea exagerată în slăvi a fiului său – din punctul lui de vedere, băiatul nu făcuse nimic să merite laurii pe care îi primea, norocul său fiind că intrase sub aripa protectoare a lordului. Întrezărind finalul muncii sale la catalog, parohul dorea să-și îndrepte acum întreaga atenție asupra caracterului și viitorului fiului său. Însă poziția sa slăbise mult comparativ cu dominația din ce în ce mai puternică a lordului Tansor asupra unicului său copil. Ce era de făcut? Să renunțe la traiul confortabil din acest loc frumos și să riște să se mute în alt Millhead? Asta ieșea din discuție.

Totuși, dorea să facă tot ce-i stătea în putere să-și redobândească fiul și să-l aducă pe o cale mai potrivită cu educația și familia sa.

Poate că nu mai era posibil să-l hirotonisească – speranța cea mai dragă a parohului –, însă poate reușea măcar să mai atenueze efectul atențiilor din ce în ce mai acaparatoare ale lordului Tansor.

Parohul se gândea că găsise soluția problemei. Dacă fiul său pleca pentru o perioadă mai lungă de timp de la Evenwood și de sub influența lordului Tansor, atunci poate strânsoarea patronului asupra lui slăbea. Așa că a stabilit în secret, prin intermediul unui văr de-al său, arhidiaconul Septimius Daunt din Dublin, ca băiatul să mai petreacă un an de studii la Trinity College. Tot ce-i mai rămăsese de făcut era să le comunice fiului său și lordului Tansor decizia pe care o luase.

14

Post nubila, Phoebus[68]

La o săptămână după majoratul său, P. Rainsford Daunt, agitat și roșu la față, pleca de la casa parohială din Evenwood, călare pe murgul sur împrumutat de la tatăl său, către conac, unde a fost primit imediat și cu îngrijorare de lordul Tansor.

Parohul îl chemase pe fiul său în acea dimineață și îi comunicase decizia de a-și aprofunda studiile la Dublin, după ce își obținea diploma. S-au rostit cuvinte grele nu am transcrierea exactă – de ambele părți, făcând imposibil orice compromis. Parohul îi spusese băiatului pe un ton rece și direct că, dacă nu acceptă decizia lui, se va duce personal la lordul Tansor și îi va cere să intervină în numele lui.

Bietul de el nu avea idee că era deja prea târziu, că pierduse orice șansă de a influența în vreun fel viitorului fiului său și că lordul Tansor nu va face nimic să-i susțină dorința în această chestiune.

— Nu zic că e o idee rea ca tânărul să plece în Irlanda, a spus lordul Tansor când, în acea după-amiază, parohul a venit să discute cu el. Asta, desigur, e o chestiune pe care trebuie să o rezolvați voi doi personal. Spun doar că, în general, studiile în străinătate sunt supraapreciate și că tinerii ar trebui să rămână acasă și să-și vadă de viitorul lor aici. Cât despre Irlanda, consider că sunt puține locuri pe acest pământ unde un englez să se simtă atât de puțin acasă ca acolo sau unde e atât de puțin probabil să-i fie oferite privilegiile și confortul demne de un gentleman.

După alte câteva sentințe mușcătoare asemănătoare, transmise pe tonul baritonal caracteristic lordului Tansor, parohul Daunt și-a dat seama cum stăteau lucrurile și s-a îngrozit. Fiul său nu a plecat la Dublin.

Phoebus Daunt a absolvit în acea vară și s-a întors la Evenwood într-o zi însorită, pentru a se gândi ce va face cu viitorul său.

Un fragment de ficțiune, parte a unui roman neterminat denumit *Marchmont* sau *Ultimul din familia FitzArthur*[69], descrie această întoarcere, însă acțiunea are loc nu vara, ci toamna, pentru a spori efectul dramatic. Atașez aici o parte din ea:

Fragment din Marchmont
de
R RAINSFORD DAUNT

Drumul încadrat de copaci coboară abrupt de pe colina pe care este așezat orășelul E, șerpuind către râu. Lui Gregorius îi plăcuse întotdeauna acel drum, însă astăzi senzația coborârii agale pe sub bolta de ramuri prin care treceau razele de soare era minunată după plictiseala și disconfortul călătoriei de la Paulborough, lângă bagaje, în spatele diligenței.

La poalele dealului, drumul se bifurca. În loc să traverseze râul pe la podul de lângă moară, o lua spre nord, pe un traseu mai lung, printr-o pădure deasă, apoi intra în parc pe la porțile din vest. Își propusese să rămână o vreme la Templul Grecesc construit pe o movilă terasată chiar în interiorul porților – de acolo, putea admira priveliștea sa preferată asupra conacului, dincolo de parc.

Pădurea era răcoroasă și umedă în această perioadă muribundă a anului, iar el era fericit să intre pe portița care dădea în parc și să se afle din nou în lumina soarelui. După câțiva metri, ajunse pe aleea de piatră care ducea de la

> drumul de trăsuri până la templul ridicat pe un dâmb abrupt și înconjurat din trei părți de un pâlc de copaci bătrâni. Mergea cu privirea ațintită intenționat spre aleea de pietriș, ca să se lase copleșit de plăcere la vederea neașteptată a casei din locul său preferat.
>
> Însă, la jumătatea drumului, a auzit zgomotul unui vehicul care intra în parc în spatele lui, pe poarta vestică. Se îndepărtase puțin de potecă, așa că s-a întors că vadă cine era. O trăsură cu doi cai urca panta mică dinspre porți. După câteva clipe, trăsura se afla în dreptul său. A trecut pe lângă el, iar din interior cineva l-a privit. A fost ceva foarte scurt, însă imaginea i se întipări în minte în timp ce privea trăsura care cobora către conac.
>
> A rămas privind gânditor până când aceasta a dispărut din raza lui vizuală, uimit într-un fel neașteptat, care l-a împiedicat să-și reia imediat drumul către templu. Acel chip palid și frumos însă îi rămăsese în minte, ca o stea pe cerul rece și întunecat.

În ciuda încercărilor de a ascunde locul („Paulborough”, în loc de „Peterborough”) și pe el însuși (prezentat ca „Gregorius”) sub alte denumiri, locul și sursa amintirii lirice a autorului sunt simplu de explicat și datat. La 6 iunie 1841, ziua în care Phoebus Daunt s-a întors definitiv de la Cambridge, la ora 3 după-amiază, domnișoara Emily Carteret, fiica secretarului lordului Tansor, se întorcea la Evenwood după ce petrecuse doi ani în străinătate.

Domnișoara Carteret avea 17 ani, locuise cu sora mai mică a mamei ei vitrege la Paris și se

întorcea la Evenwood pentru a se stabili alături de tatăl ei la Dower House. Cei mai apropiați vecini ai lor erau familia Daunt, care locuia de cealaltă parte a zidului parcului, iar ea și fiul parohului crescuseră aproape împreună.

Micuța Carteret fusese o domnișoară serioasă încă de la o vârstă fragedă, cu o minte serioasă și așteptări serioase de la ceilalți. Tânărul ei vecin, chiar dacă reușea să fie serios atunci când dorea, considera că firea ei meditativă era supărătoare. Tot ce voia el era să facă tumbe cu ea pe pante sau să se cațăre în copaci, sau să alerge după pui, însă ea se gândea la atât de multe lucruri și atât de mult timp, încât el renunța să o mai urmărească și o lăsa singură, încă gânditoare, și își vedea de ale lui. În ceea ce o privea, tânăra domnișoară îl considera uneori barbar și înspăimântător, chiar dacă știa că putea să se poarte frumos cu ea și că nu era deloc un băiat prost.

Dar, în mod ciudat, băiatul a descoperit că reticența ei față de el nu o făcea decât și mai fascinantă. Chiar dacă era mai mică cu patru ani, domnișoara Carteret părea să-l domine cu înțelepciunea ei, iar, pe măsură ce creșteau, suveranitatea ei asupra lui s-a desăvârșit. În timp, i-a cerut un sărut. Ea a refuzat. El i-a cerut din nou, iar ea a refuzat din nou. Însă, în cele din urmă, a capitulat. În ziua celei de-a unsprezecea aniversări a lui, a bătut la ușa casei parohiale cu un cadou în mână. „Acum, ai voie să mă săruți”, a spus ea. Iar el a sărutat-o. El a început s-o numească prințesă.

Pentru el, ea era Dulcinea și Guinevere, eroina de legendă la (are nu putea ajunge, Rosalinda și Celia, prințesele de poveste la care visase vreodată. Ea avea o frumusețe gravă și impunătoare, precum și o minte serioasă. Tatăl ei, domnul Paul Carteret, vedea clar cum o privea Phoebus Daunt pe fiica sa, chiar înainte să plece din țară. Acum, după doi ani de călătorii și

educație și după ce petrecuse ceva vreme în înalta societate pariziană, devenise irezistibilă.

Adevărul era că domnul Carteret, spre deosebire de părerea generală de la Evenwood, nu îl putea considera pe Phoebus RainsIbrd Daunt drept un specimen precoce de bărbăție englezească, întotdeauna îl considerase pe fiul parohului drept lingușitor, înșelător, șiret, un personaj care obținea prin viclenie toate favorurile posibile și foarte răzbunător față de cei pe care nu-i putea păcăli. Așa că putem presupune că nu era prea încântat de ideea întoarcerii fiicei sale la Evenwood și de atențiile lui P. R. Daunt într-o perioadă în care steaua tânărului gentleman se înălța irezistibil. Domnul Carteret îl displăcea pe protejatul lordului Tansor și nu avea încredere în el. În mai multe ocazii, îl întâlnise în Sala Documentelor, unde nu avea treabă, băgându-și nasul în hârtiile păstrate acolo, și era sigur că acesta citise pe ascuns corespondența lordului, care stătea pe biroul secretarului.

Însă, la fel ca în cazul vecinului său, parohul, poziția domnului Carteret depindea de lordul Tansor. Astfel că domnul Carteret nu prea știa cum ar fi trebuit să reacționeze dacă – și părea foarte plauzibil să se întâmple asta – tânărul îi mărturisea patronului său natura sentimentelor pe care i le purta fiicei secretarului. Oare cum îi va putea interzice avansurile amoroase – mai ales dacă le făcea cu acordul lordului – fără consecințe severe asupra intereselor sale? Momentan, nu avea de ales decât să urmărească desfășurarea evenimentelor și să spere.

La prima lor întâlnire după întoarcerea ei din Franța, în prezența tatălui ei, domnișoara Carteret l-a primit pe tânăr cu o politețe rezervată. L-a întrebat amabilă cum îi merge, i-a spus că se schimbase foarte mult de când se văzuseră ultima dată și a acceptat un exemplar din Itaca semnat de autor. Era foarte frumoasă în rochia ei franțuzească

și cu boneta cochetă, cu panglici în nuanțe delicate și cu un buchețel de trandafiri, violete și aglice, însă tatăl ei fu foarte ușurat să observe că era la fel de serioasă și de supusă ca înainte. Din fericire, în toate situațiile în care au fost nevoiți să se întâlnească în acea vară, domnișoara Carteret și-a menținut același aer de detașare calmă și curtenitoare față de fostul ei prieten de joacă.

Pe măsură ce se apropia anul 1841, P. Rainsford Daunt, absolvent de facultate, era din ce în ce mai hotărât să cucerească lumea literelor. În primăvara următoare, lordul Tansor a plătit un pictor să-i facă portretul, iar doamna Daunt a fost foarte emoționată când la casa parohială a sosit o invitație pentru tânărul gentleman, în care acestuia i se cerea să onoreze cu prezența balul mascat al Maiestății Sale de la Palatul Buckingham, la care era recreată atmosfera de la curtea regelui Edward al III-lea și a reginei Philippa, cu o splendoare uluitoare. O săptămână mai târziu, era prezentat oficial la Curte, la o recepție la palatul St James, strălucitor, purtând pantaloni bufanți, până la genunchi, pantofi cu cataramă și sabie.

Între timp, tatăl său stătea retras în biroul lui, trist, corectând textul catalogului, lordul petrecea multă vreme în oraș cu avocatul său, Christopher Tredgold, iar eu apucasem deja calea care avea să mă ducă la fundătura Cain, pe faleză.

15

Apocalypsis[70]

Am plecat din Heidelberg în februarie 1841 și am călătorit întâi la Berlin, apoi în Franța. Am ajuns la Paris cu două zile înainte să împlinesc 21 de ani și m-am cazat la Hôtel des Princes[71] – puțin cam scump, însă îmi permiteam. Când am ajuns la majorat, ce mai rămăsese din capitalul meu, care îi fusese încredințat domnului Byam More, era acum al meu. Cu acest gând, mi-am permis să intru destul de adânc în rezervele mele, gândindu-mă că aveam să le refac foarte curând, așa că m-am abandonat plăcerilor diverse pe care Parisul i le putea oferi unui tânăr atrăgător, cu o imaginație bogată și o părere bună despre el însuși. Însă orice plăcere are un sfârșit și, în curând, ideea sâcâitoare că trebuia să îmi câștig existența cumva a început să-mi copleșească zilele și nopțile. Fără chef, după șase săptămâni de distracție, am început să mă pregătesc pentru întoarcerea în Anglia.

Atunci, în dimineața de dinaintea zilei în care urma să plec, am dat peste Le Grice în Sala de Lectură Galignani[72], locul pe care obișnuiam să-l frecventez zilnic în timpul șederii mele. Am petrecut o seară încântătoare, povestind ce făcuserăm în cei cinci ani de când nu ne văzuserăm.

Desigur, avea vești despre mai mulți dintre foștii noștri colegi, printre care și Daunt. Am ascultat politicos, însă am schimbat subiectul imediat ce s-a ivit ocazia. Nu aveam nevoie să aud iarăși de Phoebus Daunt – se afla deja constant în gândurile mele, iar dorința de a mă răzbuna pe el pentru ce-mi făcuse încă mă ardea ca o flacără.

Le Grice era în drum spre Italia, fără vreun scop precis, doar ca să se distreze într-un mediu plăcut

și cu o companie simpatică, unde se putea gândi ce să facă mai departe. Având în vedere propria incertitudine în privința acestui subiect, nu a fost nevoie de prea multă muncă de convingere din partea lui ca să mă facă să abandonez planul de întoarcere în Sandchurch și să-l însoțesc în călătorie. I-am scris imediat domnului More, cerându-i să-mi trimită banii din contul meu din Londra și i-am trimis vorbă lui Tom că voi rămâne pe Continent ceva mai mult. În dimineața următoare, eu și Le Grice ne-am început călătoria spre sud.

După multe ocoluri distractive, am ajuns la Marsilia, de unde am mers de-a lungul coastei ligurice până în Pisa și, în sfârșit, ne-am cazat într-un palazzo florentin superb, aproape de Dom. Am rămas aici câteva săptămâni, până când căldura verii ne-a alungat către aerul mai răcoros al munților, apoi spre Ancona, pe coasta Adriaticii.

La sfârșitul lunii august, după ce am ajuns în nord, la Veneția, I, e Grice a început să dea semne de nerăbdare. Eu nu mă puteam sătura să admir biserici, picturi și sculpturi, însă acestea nu reprezentau deloc o pasiune pentru Le Grice. Spunea plictisit că toate bisericile seamănă între ele și și-a exprimat sentimente asemănătoare când s-a confruntat cu o succesiune de reprezentări ale Răstignirii și Nașterii. În sfârșit, în a doua săptămână din septembrie, ne-am despărțit cu promisiunea de a ne revedea la Londra, imediat ce ne permit împrejurările.

Le Grice a plecat la Trieste, ca să ia vaporul spre Anglia, iar eu, după câteva zile petrecute singur în Veneția, am mers din nou spre sud. În anul următor, cu *Ghidul pentru Asia Mică*[73] al lui Murray, m-am plimbat prin Grecia și Levant, ajungând până în Damasc, apoi m-am întors la Brindisi, prin Ciclade. După ce am petrecut un

timp în Napoli și Roma, am revenit în Florența, la sfârșitul verii anului 1842.

În prima noastră vizită în orașul lui Medici, cunoscuserăm un cuplu de americani care se prezentase drept domnul și doamna Forrester. Când m-am întors în Florența, m-am dus la reședința familiei Forrester și, aflând că postul de profesor particular pentru cei doi băieți ai lor devenise vacant din cauza nepotrivirii fostului tutore, mi-am oferit imediat serviciile. Am rămas timp de trei ani și jumătate în serviciul bine plătit și lipsit de pretenții al celor doi Forrester, însă în acea perioadă devenisem leneș și, în nepăsarea mea, mi-am neglijat studiile. De multe ori mă gândeam la fosta mea viață din Anglia și la faptul că, într-o zi, trebuia să mă întorc, dar aceste gânduri invocau de fiecare dată fantoma lui Phoebus Daunt și treaba neterminată dintre noi. (Nici măcar în Florența nu reușisem să uit de el: în ziua în care am împlinit 21 de ani, am primit un exemplar din cel mai recent volum al său, *Regele tătar: poveste în XII cânturi*, de la doamna Forrester, o femeie foarte pedantă. „Îl iubesc pe domnul Daunt, șoptea ea. E un adevărat geniu și totuși atât de tânăr!”)

În acea perioadă, am început să-mi formez anumite obiceiuri care amenințau din când în când să anuleze irevocabil orice urmă de talent cu care fusesem înzestrat. Pe atunci, declinul meu era destul de insesizabil, însă am început să mă urăsc pe mine și viața pe care o duceam. În cele din urmă, după un incident nefericit în care fusese implicată fiica unei personalități a orașului, mi-am cerut scuze celor doi Forrester și am părăsit în grabă Florența.

Tot nu aveam nicio dorință de a mă întoarce acasă, astfel că m-am îndreptat spre nord. La Milano, m-am apropiat de un gentleman englez, un anume domn Bryce Furnivall, de la Departamentul de cărți ilustrate al Muzeului Britanic, care se

pregătea să plece la St Petersburg. Conversațiile cu domnul Furnivall mi-au reaprins vechea pasiune pentru literatură, iar când a întrebat dacă doream să-l însoțesc în Rusia, am acceptat bucuros.

La St Petersburg, am fost primiți cu bunăvoință de faimosul bibliograf V. S. Sopikov, al cărui magazin din Gostini Dvor a devenit locul meu preferat[74]. Apoi, după o săptămână, tovarășul meu, domnul Furnivall, a trebuit să revină la Londra, însă eu am preferat să rămân. Eram vrăjit de acest oraș extraordinar în alb și auriu, fermecat de clădirile și palatele sale mărețe, de priveliștile panoramice, de canale și biserici. Am găsit o cameră aproape de Nevski Prospekt, am început să învăț limba rusă și chiar am întâmpinat iernile îngrozitoare cu o oarecare plăcere. De obicei, mă plimbam noaptea pe străzi, încotoșmănat în blănuri, cu zăpada căzând în jurul meu, apoi admiram peisajul de pe Podul Leului de lângă Canalul Griboedova sau urmăream gheața care plutea pe mărețul fluviu Neva:

A trecut aproape un an până să încep să mă gândesc să mă întorc, în sfârșit, acasă. Înainte să plec, domnul Furnivall îmi spusese destul de călduros să trec pe la muzeu să îl văd ca să discutăm despre posibilitatea unei angajări în departamentul său, pe un post care se eliberase de curând. Și, pentru că nu prea aveam alte planuri de carieră, părea o ofertă atrăgătoare. Fusesem prea mult timp în exil. Venise vremea să fac ceva pentru mine. Astfel că, în februarie 1847, am părăsit St Petersburgul și am călătorit spre vest, ocolind din când în când după cum aveam chef: în cele din urmă, am ajuns în Portsmouth la începutul lunii iunie.

Billick adusese brișcă să mă ia de unde mă lăsase diligența de Portsmouth, la Wareham. După ce ne-am bătut cu drag pe spate o clipă, când ne-

am revăzut, am făcut drumul de două ore înapoi într-o liniște totală. Spre mulțumirea amândurora, până am ajuns la Sandchurch s-a auzit doar sunetul scos de tovarășul meu care mesteca necontenit tutun.

— Lasă-mă aici, Billick, am spus eu când trăsura a trecut prin fața bisericii.

El și-a continuat drumul la deal, iar eu am bătut la ușa căsuței de lângă curtea bisericii.

Tom a deschis ușa cu ochelarii în mână, ținând sub braț cartea pe care o citea atunci.

A zâmbit și a întins mâna, iar cartea a căzut.

— Călătorul s-a întors, a zis el. Hai, băiete, intră și simte-te ca acasă.

Chiar fusese o a doua mea casă camera asta joasă, prăfuită, ticsită din podea până în tavan și sus pe scări cu cărți de toate formele și dimensiunile. Familiaritatea sa caldă – măsuța de toaletă cu trei picioare susținută de un teanc de volume aproape mucegăite, îmbrăcate în piele, undițele de pescuit așezate în cruce deasupra șemineului, bustul decolorat, din marmură, al lui Napoleon pe un raft mic de lângă ușă – era în egală măsură pregnantă și dureroasă. Iar Tom, cu chipul său prelung luminat de flacăra focului, cu urechile lui mari din care ieșeau smocuri de păr cenușiu, cu accentul său ritmat, de Norfolk, îmi reamintea de copilărie.

— Tom, am spus eu, cred că ai mai chelit de când nu ne-am văzut.

Și am râs amândoi, și am pus capăt tăcerii în acea noapte.

Am vorbit ore în șir despre ce făcusem și văzusem în timpul călătoriei mele pe Continent, dar și despre vremurile trecute, până când ceasul a bătut de miezul nopții, iar Tom a zis că o să aducă felinarul și o să mă însoțească până acasă. M-a lăsat la poartă, sub castan, iar eu am intrat în casa tăcută.

După aproape nouă ani de rătăcire, m-am întins din nou în patul meu și am închis iarăși ochii în sunetul muzicii eterne a mării care se lovea de țărm.

Vara a trecut în liniște, iar eu mi-am umplut timpul cât de bine am putut, citind mult și încercând să lucrez pentru casă și grădină. Însă, odată cu sosirea toamnei, am început să mă simt neliniștit și neîmplinit. Tom venea și stătea mai mereu cu mine și vedeam clar că nepăsarea mea îl deranja.

— Ce vrei să faci, Ned? a întrebat el în cele din urmă.

— Cred că ar trebui să-mi găsesc o slujbă, am oftat eu. Aproape că mi-am epuizat capitalul, casa asta e într-o stare destul de proastă, iar domnul More mi-a scris să mă anunțe că, înainte să moară, mama a împrumutat de la el o sută de lire de care are nevoie acum.

— Dacă încă nu știi ce vrei să faci, a spus Tom după o clipă de tăcere, aș îndrăzni să-ți fac o sugestie.

În timpul călătoriei mele în Levant, îi scrisesem despre noua mea pasiune pentru civilizațiile antice ale Asiei Mici. Știind că urma să revin în Anglia, însă fără să fi aflat că mă gândeam să mă angajez la Muzeul Britanic, acționase în numele meu pentru a se interesa de posibilitatea ca eu să mă alătur unei expediții pentru excavarea monumentelor de la Nimrud.

— Ar fi o experiență, Ned, și ai avea și ceva bani. Ai începe să-ți faci un nume într-un domeniu din ce în ce mai căutat.

I-am spus că era o idee minunată și i-am mulțumit din suflet că s-a gândit la mine, însă, în sinea mea, aveam oarecare rezerve. Domnul care coordona expediția, pe care Tom îl cunoștea printr-o relație, locuia la Oxford și a rămas stabilit ca Tom să-i scrie imediat și să-i sugereze să vină

împreună cu mine acolo, când considera profesorul că ar fi momentul potrivit.

Răspunsul a sosit după câteva săptămâni. Într-o dimineață de toamnă însorită și cu vânt, Tom a venit să-mi spună că primise răspuns de la profesorul S de la Oxford[75], care era interesat să mă primească la New College ca să discutăm despre candidatura mea pentru expediție.

Camerele profesorului erau pline de mulaje și fragmente de basorelief, de inscripții acoperite cu caractere cuneiforme misterioase, despre care citisem în povestirile lui Rawlinson despre călătoriile sale în Susiana și Kurdistan[76] și de sculpturi înfățișând tauri musculoși înaripați, din bazalt negru și lucios. Hărțile și planurile acopereau toată podeaua, mesele și spătarele scaunelor, iar pe șevaletul din mijlocul încăperii se afla ceea ce inițial am crezut că este pictura monocromă a unui uriaș rege încoronat, cu barbă împletită și atitudine impunătoare, sub ale cărui picioare stătea ghemuit un dușman sau un rebel care capitulase în fața puterii cuceritorului.

Când am privit mai de aproape, am văzut că nu era un tablou, ci ceea ce profesorul, văzându-mi interesul, a descris drept desen fotogenic – o tehnică inventată de domnul Talbot[77], care studia textele cuneiforme. Am rămas uimit; imaginea regelui, o prezență de piatră uriașă și impunătoare stând în deșertul nesfârșit, nu fusese realizată de vreun instrument trecător inventat de om, ci de însăși lumina eternă. Lumina lumii; soarele care cândva strălucise deasupra Babilonului antic și care acum se chinuia să lumineze străzile cenușii de octombrie din Oxford în secolul al XIX-lea fusese capturat și reținut, ca sclavul de la picioarele regelui, și făcut nemuritor.

Vă spun asta pentru că acel moment a fost unul semnificativ în viața mea, așa cum avea să se dovedească. Până atunci, urmasem căile familiare

ale cunoașterii care se desprinseseră din domeniul sigur al artelor liberale. Acum, vedeam că știința, pe care o neglijasem în educația mea, oferea nenumărate posibilități la care nici măcar nu visasem.

Profesorul mirosea puțin a răscopt, închis fiind în camerele sale de la mansardă, și părea să creadă că, dacă stă foarte aproape de cineva și vorbește tare, aplică metoda perfectă de abordare a unui interviu. M-a întrebat mai ales despre cunoștințele mele legate de Mesopotamia și regii babilonieni, și nenumărate subiecte generale, în timp ce Tom rămăsese la o oarecare distanță de noi, cu un zâmbet încrezător pe chip.

Trecusem inspecția. Și, într-adevăr, mi s-a confirmat când, la câteva zile de la întoarcerea noastră în Sandchurch, profesorul a scris să mă cheme înapoi la Oxford cât mai curând, pentru a-i cunoaște pe ceilalți membri ai echipei acelei expediții.

Însă până atunci în sufletul meu se născuse o dorință nouă. Acea întemnițare măreață de lumini și umbre pe care o observasem în imaginea fotogenică a marelui rege de piatră începuse să mă obsedeze și toate gândurile de a merge să sap în căldura și praful deșertului mesopotamian mi se șterseseră din minte. Și, mai ales, mă săturasem de călătorii. Doream să mă stabilesc, să găsesc o slujbă plăcută și să deprind arta fotografică, artă care, într-o zi, m-ar putea ajuta să-mi câștig existența.

Nu i-am spus nimic lui Tom, însă am inventat o scuză bună ca să nu mă întorc la New College, așa cum îmi ceruse profesorul, și, prefăcându-mă bolnav și slăbit, am reușit să rămân închis în casă câteva zile.

În prima zi a așa-zisei mele boli, a început ploaia venită dinspre sud, continuând în zona Canalului până când s-a lăsat întunericul peste

faleză și peste casă. De dimineață, m-am așezat cu Călătoriile în Asiria ale lui Buckingham[78] în fotoliul de lângă fereastra care dădea spre mare a salonașului, într-o încercare inutilă de a-mi liniști mustrările de conștiință că îl mințisem pe Tom. Însă, când a intrat Beth să-mi aducă prânzul, deja mă plictisisem de Buckingham și m-am întors la vechiul exemplar cu predicile Donne, în care m-am pierdut tot restul după-amiezii.

După cină, am început să mă gândesc la lucruri practice. Aveam multe de făcut ca să pot intra într-o firmă și să am succes, mai ales că nu aveam o diplomă de studii universitare. Înainte ca Tom să intervină în numele meu, eram hotărât să vând casa și să mă mut la Londra, ca să încerc acolo să lucrez într-un mediu în care să-mi folosesc capacitatea intelectuală. Plănuisem, înainte de toate, să accept invitația domnului Bryce Furnivall de a aplica pentru postul vacant de la Departamentul cărților ilustrate de la Muzeul Britanic. Era o idee care îmi surâdea – focul literar ardea puternic în mine și știam că puteam să lucrez o viață întreagă într-un astfel de domeniu, pe care îl consideram fascinant.

Indiferent unde mergeam, în Mesopotamia sau pe strada Great Russell, aveam în primul rând nevoie de bani ca să mă întrețin. De asemenea, trebuia să încep să revizuiesc și să sortez documentele mamei mele, pentru că nu prea le dădusem atenție. Zăcuseră acolo în ultimii 11 ani, neatinse și pline de reproș, în teancuri legate, pe masa ei de lucru. Trebuia să încep să fac cel puțin asta. Așa că mi-am propus să încep să mă uit peste ele la prima oră, mi-am aprins un trabuc (un obicei prost, pe care l-am căpătat în Germania), mi-am tras scaunul aproape de foc și m-am pregătit să-mi petrec seara cu o mică ediție a poeziilor lordului Rochester,

Însă, în vreme ce flăcările pâlpâiau, iar ploaia continua să-mi bată în geam, am lăsat cartea și am

început să privesc lung către teancurile de hârtii galbene de pe masa de lucru.

Pe peretele de lângă masă se afla un set de rafturi făcute de Billick, pe care erau așezate lucrările publicate ale mamei mele, în două sau trei volume învelite în pânză verde-închis sau albastră, cu cotoarele și titlurile lucind în lumina flăcării, aranjate după data publicării, de la *Edith* până la Petrus sau sclavul nobil, încercarea ei nesigură de a aborda genul istoric, publicată în anul morții ei. Sub această bibliotecă se afla locul ei de muncă – măreața masă pătrată, cu diagonală de doi metri și jumătate, care avea să stea mai târziu în apartamentul meu de pe strada Temple.

Era un peisaj plin de hârtii, cu piscuri micuțe și depresiuni umbrite, chei prăpăstioase și nesigure și urmele unor mici cutremure, unde o crustă de hârtie alunecase peste cele de dedesubt, iar acum se rezema de ele. Știam că hârtiile care se întindeau înaintea mea conțineau schițe în lucru și fragmente de romane, dar și socoteli și alte note legate de întreținerea gospodăriei. Sistemul curios al mamei mele consta în alcătuirea unor mici batalioane de hârtii și alte obiecte dintr-o anumită categorie, pe care apoi le lega cu fir sau panglică, sau cu fâșii subțiri de tafta. Apoi, le făcea stivă, (ară etichete, aproximativ în ordinea în care le strânsese, una peste alta. Efectul, acolo unde stiva rămăsese intactă, era asemănător câmpului de luptă de la Pharsalus[79] pe care îl văzusem odată, cu careuri și eșaloane comasate, față în față. În mijloc, înconjurat din trei părți de ziduri de hârtie, se afla spațiul cât o coală de hârtie în care lucrase ea.

Se mai aflau acolo și câteva caiete mici, pătrate, cu coperte tari, negre și lucioase, fiecare legat cu panglici delicate de mătase de aceeași culoare, care îmi atrăgeau atenția când eram copil datorită asemănării lor cu ciocolata neagră. În ele, mama își scria gândurile, aplecată și mai mult deasupra

paginii decât atunci când lucra la operele ei literare, pentru că acele pagini erau foarte mici, de cel mult zece centimetri pătrați, ceea ce o obliga să scrie foarte mărunt. Nu am știut niciodată de ce alesese de bunăvoie să se chinuiască atât caietele erau făcute special pentru ea, la o papetărie din Weymouth, ceea ce părea un lux destul de neobișnuit. Vreo douăsprezece astfel de volume micuțe stăteau acum aliniate pe o latură a mesei de lucru, la margine, lângă cutia din lemn de trandafir care cândva conținuse cele 200 de lire.

M-am gândit să arunc o privire într-unul dintre aceste caiete miniaturale înainte să mă retrag la culcare. Nu știam ce conțin și o curiozitate neliniștită – nu-mi puteam explica acel fior pe care îl simțeam în timp ce mă îndreptam către masă – m-a trezit din amorțeala care începuse să mă cuprindă în fața focului deja aproape și ins, citind obscenitățile explicite ale lordului Rochester.

Am luat primul caiet de la locul lui și i-am desfăcut panglica de mătase. L-am așezat sub lumina lumânării și am deschis coperta neagră și tare, apoi am început să citesc literele mici apăsate pe pagină de sus în jos, cu atenție și hotărâre. Povesteau despre ultimele săptămâni ale mamei la Church Langton, înainte să se mute împreună cu Căpitanul în Sandchurch. Curios, am citit încă vreo câteva pagini, apoi am închis volumul și am luat altul. Am continuat să mă uit la caietele micuțe, unul după altul, timp de aproape o oră. Era aproape 11 noaptea când mi-am băgat nasul într-un ultim volum înainte să merg la culcare.

Primele două pagini îngălbenite nu conțineau nimic interesant, mai mult rezumate ale activităților zilnice. Eram pe punctul de a închide caietul și de a-l lua pe următorul când privirea mi s-a oprit asupra unui pasaj:

> Știu prea bine că asta e o nebunie, o nebunie fatală. Iar sentimentele mele se

> revoltă împotriva sa, tot ceea ce am mai sfânt se îngrozește de această idee. Și totuși mi se cere, iar eu nu pot să iau cupa de la buzele mele. Se pare că natura mea nu-mi aparține, ci e formată de mâinile altcuiva, nu ale lui Dumnezeu! Ieri, am vorbit foarte mult. L avea uneori lacrimi în ochi, alteori era furioasă și amenințând chiar cu mai rău. Oare se poate mai rău? Da! Iar ea este în stare de asta. El nu va fi acasă în acea noapte și asta ne va da mai mult timp. După cină, L a venit din nou în camera mea și am plâns împreună. Însă hotărârea îi revenise și era din nou foc și pară, blestemându-l cu o vehemență greu de suportat. A plecat abia în zori, lăsându-mă sfârșită de furia ei, așa că nu m-am întors de la E aici decât azi după-amiază. Căpitanul nu era acasă, așa că nu a zis nimic de întârzierea mea.

Fragmentul purta o dată: „25.VI.19”.

Să mă holbez atât de fix la jurnalul intim al mamei părea o imensă lipsă de respect, însă nu m-am putut hotărî să leg din nou panglica și să las conținutul acelui caiet să rămână necunoscut. Și asta pentru că, fiind jurnal sau un fel de cronică personală, trebuia să conțină un adevăr despre ea, ceva ascuns, dar sincer despre personajul puțin cocoșat și distras, care scria întruna, din amintirile copilăriei mele. Simțeam imboldul de a descoperi ce se ascundea în spatele cuvintelor pe care tocmai le citisem, chiar dacă asta însemna amânarea planurilor mele de a-mi face un rost în lume.

Însă adevărul transmis de acest fragment misterios îmi scăpa complet. Nu era simpla consemnare a unor fapte, așa cum fuseseră celelalte pasaje, ci o criză iminentă care vorbea despre o căutare interioară profundă, ale cărei

rădăcini păreau imposibil de bănuit deocamdată. Un pasaj ulterior, datat câteva zile mai târziu, chiar dacă mai clar în detalii, rămânea la fel de ermetic unei interpretări imediate:

> Apariția de astăzi a lui L la ușă, atât de sălbatică și neașteptată, a fost un deranj foarte mare, agravat de apariția lui Beth pe scări chiar la sosirea ei, auzind-o ciocănind furioasă ca diavolul însuși. Beth a întrebat dacă doamna era bolnavă, însă eu am trimis-o să aducă imediat ceva de băut, apoi am dus-o pe L în salonaș. Când s-a întors, L era calmă și grațioasă ca întotdeauna. El se întorsese, însă o refuzase din nou, iar de data aceea se întâmplase ceva și mai teribil, despre care nu voia să vorbească, dar care deschisese o nouă prăpastie între ei. Am văzut cum începea să se înfurie din nou și am implorat-o cu blândețe să se liniștească, lucru pe care l-a făcut. Venise până aici să îmi spună – pentru că nu avea încredere în altceva decât în propriile cuvinte șoptite – că doamna de Q_ urma să fie în oraș în lunea și marțea următoare și că ar trebui să mă aștept să aud mai multe curând după aceea.

Cine era „L”? Cine era acel bărbat despre care se vorbea: Căpitanul sau altcineva? Dar „doamna de Q”? Eram foarte treaz, ținut ca într-o gheară de fier de ceea ce citisem. Încercam să leg amintirea vieții liniștite și muncitoare a mamei de aceste dezvăluiri intime ale unei situații tensionate în care fusese implicată, dar am renunțat curând și am început să citesc în continuare, parcurgând cu nerăbdare paginile mici și galbene, căutând o lumină care să dezvăluie misterul.

Și așa a început. Am deschis alt caiet mic și negru, apoi încă unul, absorbit, conștient de ciudățenia a ceea ce citeam, însă transfigurat, până când ochii mi-au obosit. În sfârșit, când a doua sau a treia lumânare pe care o aprinsesem s-a terminat, când am ridicat privirea, am văzut un arc rozaliu de lumină târându-se deasupra liniei orizontului, dincolo de fereastra salonașului. O nouă zi se ivea pentru lumea de afară și pentru mine.

16

Labor vincit[80]

Mai târziu în acea dimineață, l-am auzit pe Tom ciocănind la ușa din față. Când i-am deschis, nu a fost nevoie să mă prefac obosit.

Dragul meu, mi-a spus el intrând și însoțindu-mă până la fotoliul de lângă șemineu, unde adormisem complet îmbrăcat, cu doar o oră înainte. Ce s-a întâmplat? Să-l chem pe doctorul Penny?

Nu, Tom, am răspuns eu, nu e nevoie. O să-mi revin repede, sunt sigur. Este doar o indispoziție temporară.

A rămas cu mine o vreme, în timp ce am luat micul dejun. Apoi, observând cartea lui Buckingham pe pervaz, m-a întrebat dacă mă mai gândeam la expediția în Mesopotamia. Constată din răspunsurile mele evazive că interesul meu pentru acel proiect se diminuase, însă a fost suficient de amabil, încât să spună că se aștepta să văd lucrurile altfel după ce îmi trecea indispoziția. Dar nu-l puteam lăsa să creadă asta și i-am zis că mă hotărâsem definitiv să nu-l însoțesc pe profesorul S în Nimrud.

Îmi pare rău să aud asta, Ned, a spus el, pentru că eu consider că era o oportunitate promițătoare, din care aveai doar de câștigat. Te gândești să-ți câștigi existența altfel?

Nu îl văzusem pe Tom supărat pe mine prea des, însă nu-l puteam învinui pentru felul în care se descărca. Perspectiva aventurii și avansării în domeniul arheologiei fusese doar o pasiune temporară și ar fi trebuit să fiu sincer cu el și să-i spun asta de la bun început.

Am încercat să mai dreg atmosfera și i-am zis că mă gândeam la o slujbă la Muzeul Britanic, însă

am deteriorat-o din nou, adăugând că este posibil ca nici asta să nu mi se potrivească acum.

— Atunci, a spus Tom ridicându-se să plece, o să-i scriu profesorului. Să ai o dimineață plăcută, Ned. Sper să te văd sănătos curând.

Am primit fără replică reproșul nerostit din cuvintele lui și am rămas lângă fereastră, privindu-l mohorât cum se întorcea pe poteca spre sat.

Nu aveam să văd Mesopotamia, iar strada Great Russell trebuia să existe în continuare fără mine. Eu eram atras irezistibil de micile caiete negre care zăceau împrăștiate pe masa de lucru a mamei. Dorința de a descoperi sensul a ceea ce scrisese era mai mare decât oricând, iar curând avea să mă mistuie, ducând la un final pe care atunci nici nu l-aș fi bănuit.

Descifrarea jurnalelor și documentelor mamei – pentru că asta devenise de fapt activitatea mea – a început în ziua următoare și a continuat, într-o primă fază, aproape fără întrerupere timp de două sau trei luni. Tom plecase să petreacă o vreme la un văr din Norwich, gândindu-se că era mai bine pentru amândoi să amâne pe mai târziu discuțiile despre viitorul meu. Așa că am rămas în casă, singur și nederanjat, cu excepția câtorva scurte vizite zilnice ale lui Beth, și m-am dedicat zi și noapte activității mele, părăsind casa doar din când în când pentru a căuta informații care să explice sau să confirme anumite referințe.

Pe lângă încredințarea gândurilor personale jurnalelor, obiceiul mamei mele era să nu arunce nimic, așa că în casă existau nenumărate obiecte – facturi, note de plată, bilete, note ciudate, liste, scrisori, schițe și adrese – legate în mănunchiuri pe acel câmp de bătălie de hârtie. Am început să le citesc și pe acestea, una câte una, zi după zi, noapte după noapte. Am ales, am combinat, am sortat, am împărțit pe categorii, utilizând toate abilitățile mele de elev și toată capacitatea mea

intelectuală pentru a face ordine în acea grămadă și a aduce lumina cunoașterii asupra umbrelor fluide în care era ascuns adevărul.

Treptat, din umbre a început să se contureze o poveste sau, mai degrabă, elementele fragmentare și incomplete ale unei povești. Ca și când aș fi extras cioburi sparte din pământ, am adunat cu mare greutate toate aceste fragmente și le-am întins bucată cu bucată, căutând modelul comun care avea să-mi arate întregul.

Un cuvânt mi-a furnizat indiciul vital. Un singur cuvânt. Numele unui loc de care, la început, îmi aminteam doar vag, însă care a început să se contureze tot mai clar, aducând cu el două imagini care păreau să nu aibă vreo legătură: a unei doamne îmbrăcate în mătase cenușie și, cealaltă, a unei genți, o valiză obișnuită care avea o etichetă cu un nume și o adresă scrise pe ea.

P. R. Daunt
Parohia Evenwood
Evenwood, Nthants

Evenwood. Într-o notă din iulie 1820, mama – probabil fără să vrea – scrisese numele întreg. Înainte de aceasta și după aceea, era menționat simplu ca „E”, iar în forma asta nu fusesem în stare să-l identific. Însă, odată ce aveam numele, am început să fac și legăturile: doamna Lamb locuise la Evenwood, Phoebus Daunt venise dintr-un loc cu același nume. Dar era oare posibil să existe mai multe localități Evenwood? Mama strânsese o bibliotecă imensă ca să o ajute la lucru, iar lista denumirilor geografice a lui Bell și Dicționarul lui Cobbett[81] mi-au dat imediat răspunsul. Nu, era unul singur: Northamptonshire; baston, șase kilometri; Peterborough, 19 kilometri; Parcul Evenwood reședința lui Julius Verney Duport, al 25-lea baron Tansor.

În acea primă noapte la Eton, în Camera Lungă, îl întrebasem pe Daunt dacă o cunoștea pe doamna Lamb, apoi el mă întrebase pe mine dacă am fost vreodată la Evenwood. Amândoi am răspuns negativ și nu ne-am mai gândit la acea coincidență. Însă, în timp ce îmi aminteam de asta prima dată după 15 ani, întrebarea lui mi s-a părut ciudată sau, mai degrabă, tonul nerăbdător, aproape bănuitor cu care a pus acea întrebare mi s-a părut semnificativ. Totuși, ce legătură avea Daunt cu toate astea?

Apoi, m-am gândit la identitatea lui „L”, personajul central al misterului. Oare era vorba de doamna Lamb? Am căutat zile întregi prin teancurile de scrisori și alte documente, încercând să-mi dau seama dacă numele ei, ca și prenumele, începea cu litera „L”, însă, spre uimirea mea, nu am găsit nici măcar o scrisoare de la ea sau vreo mențiune despre ea. Totuși, această doamnă ne vizitase în calitate de prietenă a mamei mele și, după cum mă gândeam, îmi arătase o generozitate imensă.

Frustrat și nedumerit, m-am întors la singura certitudine pe care o aveam: locul care îi lega pe doamna Lamb, pe Phoebus Daunt și pe mama. Am luat ediția din 1830 a Dicționarului heraldic al lui Burke[82] și am deschis la baronia Tansor:

> Baronul Tansor (Julius Verney Duport) din Parcul Evenwood, co. Northampton din Anglia, născut la 15 oct. 1790, tatăl său Frederic James Duport 1814 ca al 25-lea deținător al titlului; educație Colegiul Eton, Colegiul Trinity, Cambridge; căsătorit prima dată la 5 dec. 1817, cu Laura Rose Fairmile (decedată la 8 feb. 1824), singura fiică a lui Sir Robert Fairmile din Langton Court, Taunton, Somerset; au avut un copil,

Henry Hereward, n. 17 nov. 1822, decedat la 21 nov., 1829.

S-a căsătorit a doua oară la 16 mai 1827, cu Hester Mary Trevalyn, a doua fiică a lui John David Trevalyn, din Ford Hill, Ardingly, Sussex…

Am citit din nou paragraful, atent mai ales la prima soție a lordului Tansor, fiica lui Sir Robert Fairmile, din Langton Court.

Cunoșteam foarte bine acest nume: fusese angajatorul domnului Byam More, unchiul mamei mele și fostul meu tutore. Inima a început să-mi bată cu putere în timp ce scriam data morții primei doamne Tansor. Apoi, am deschis unul dintre micile volume negre la fragmentul datat 11 februarie 1824, pe care îl citeam acum pentru prima dată:

Am primit de la doamna E o scrisoare prin care am fost anunțată că, vineri seara, se sfârșise. O lumină s-a stins din lume și din viața mea, iar acum va trebui să merg prin amurgul zilelor mele până când voi fi și eu chemată. În scrisorile ei din ultima vreme, L părea distrată și confuză, iar eu începeam să mă tem pentru sănătatea ei mintală. Însă doamna E spune că sfârșitul i-a venit liniștit, fără agonie, lucru pentru care îi mulțumesc lui Dumnezeu. Nu o mai văzusem de când venise aici cu acea casetă pentru micul E și pentru a-mi spune că făcuse toate pregătirile pentru când avea să meargă la școală. Era foarte schimbată și aproape că am plâns când i-am văzut fața suptă și mâinile subțiri. Îmi amintesc că E s-a jucat la picioarele ei tot timpul cât a stat aici și ah! Privirea aceea tristă din ochii ei frumoși! E un

tânăr atât de inteligent, încât orice mamă ar fi mândră de el. Însă ea a știut că el nu o va cunoaște niciodată și că nu va afla vreodată că ea i-a dat viață, iar asta o durea îngrozitor. M-am minunat de voința ei și i-am și spus asta, deoarece, chiar și în acel moment, dacă ar fi reușit, în sfârșit, să desfacă tot ceea ce era făcut, i l-aș fi dat înapoi, chiar dacă îl iubesc ca pe propriul meu copil. Însă L era la fel de hotărâtă, dar profund îndurerată, precum fusese în primul moment în care m-a făcut părtașă la cauza ei și am văzut că nimic nu o putea clinti. „E al tău acum”, a zis ea încet înainte să plece, iar eu am plâns când am auzit-o. Dacă ar fi fost necredincioasă jurămintelor ei de căsătorie, poate că situația nu ar fi fost atât de teribilă. Însă se născuse legal, iar tatăl său trebuia să trăiască fără să cunoască existența fiului său. Ea simțea dureros tot răul pe care i-l făcuse, dar nimic nu o putea convinge să desfacă acel rău. Acesta era blestemul firii ei pasionale.

Ne-am îmbrățișat, iar eu am condus-o pe alee până la locul unde o aștepta trăsura în care se afla doamna E, sub castanul de lângă poartă. Le-am văzut coborând dealul până în sat. Aproape de poale, chiar când trăsura lua curba către stradă, o mână slăbită, acoperită de o mănușă neagră, și-a făcut apariția prin fereastră în semn de rămas-bun. Nu voi mai vedea niciodată acea mână. Mă duc să mă rog pentru sufletul ei, să-și găsească în eternitate pacea pe care inima ei neliniștită nu o aflase pe acest pământ.

„Doamna E” mai fusese menționată și înainte, însă nu m-am gândit prea mult la ea, iar referințele la „L” au început să fie din ce în ce mai puține, până când, în aprilie 1824, au încetat definitiv. Nu mai aveam nicio îndoială: Laura Duport, doamna Tansor, era „L”.

Totuși, rezolvarea acestui mic puzzle dezvăluise un alt mare mister a cărui rădăcină părea să fie menționată în acest fragment care m-a lăsat fără cuvinte când l-am citit prima oară. Nu o să vă mai obosesc cu felul în care am înțeles, după mari eforturi, implicațiile a ceea ce scrisese mama și identitatea persoanei pe care o numise „micul E”. Când, în sfârșit, am potrivit ultimul fragment de adevăr la locul său, am simțit o dezolare teribilă. O agonie mult prea adâncă pentru lacrimi. Am stat acolo o oră, poate două, holbându-mă pe fereastră la castanul de lângă poartă și dincolo de el, către marea neliniștită. În sfârșit, când s-a lăsat întunericul, m-am ridicat și am coborât pe plajă, unde am stat pe malul apei și am plâns până am rămas fără lacrimi.

Doamna Lamb nu existase niciodată altfel decât sub forma unui nume preluat de doamna Tansor când venea să ne viziteze pe mama și pe mine. Acum, știam de ce doamna în haine cenușii mă privea cu atâta tristețe când stăteam și mă jucam la picioarele ei, de ce îmi mângâia obrajii cu atâta dragoste, de ce îmi dăduse cutia cu lire când am împlinit 12 ani și de ce fusesem trimis la Eton datorită ei. Făcuse toate astea pentru că era femeia care îmi dăduse viață. Doamna Tansor era mama mea.

„E al tău acum.” Deznădejdea se transformă rapid în neînțelegere furioasă. Nu înțelegeam: mama pe care o iubeam nu era mama mea, mama mea adevărată mă abandonase și totuși se părea că amândouă mă iubiseră. Atunci, fiul cui eram? Mă durea capul încercând să descurc ițele!

Măcar știam acum toată povestea: mama și prietena ei, Laura Tansor, care era în prima fază a sarcinii, plecaseră împreună în Franța, iar eu mă născusem acolo și fusesem adus înapoi în Anglia ca fiu al Simonei Glyver, nu al doamnei Tansor. Însă motivele și patimile din spatele acestor evenimente simple încă îmi erau necunoscute. Cum aș putea să le aduc la lumină?

Pentru cea care stătuse noapte de noapte la patul meu când eram copil, care se plimbase cu mine pe faleză la apus și care fusese axul în jurul căruia se învârtise toată lumea mea, simțeam în egală măsură ranchiună și milă: ranchiună pentru că îmi ascunsese adevărul, milă pentru ceea ce suferise probabil ca să păstreze secretul prietenei ei. Acțiunile ei fuseseră un fel de trădare pentru care o condamnam, dar ce mama mai bună aș fi putut avea?

Încă mai aveam multe de descoperit, însă, înainte de toate, am conștientizat un lucru: nu eram fiul Căpitanului și al doamnei Edward Glyver. Sângele meu nu era al lor, ci mă lega de alte locuri și timpuri, și de alt nume, un nume vechi și distins. Nu aveam nimic din bărbatul pe care îl considerasem tatăl meu, nimic din femeia pe care o numisem mamă. Ochii care se reflectau în oglindă în fiecare dimineață nu erau ai ei, așa cum îmi plăcuse mie întotdeauna să cred. Atunci, ai cui? Cu cine semănăm? Cu tatăl meu adevărat, cu mama mea adevărată sau cu fratele meu mort? Cine eram?

Întrebările mi se învârteau în cap, zi și noapte. Mă trezeam din somn într-o stare de agitație extremă, ca și când mi s-ar fi deschis pământul sub picioare și cădeam într-o prăpastie fără fund. Atunci, mă ridicam și mă plimbam prin casa tăcută, uneori timp de ore întregi, încercând să uit acest sentiment îngrozitor al abandonării. Însă nu puteam. Nu aparțineam acestui loc pe care

obișnuisem să-l numesc acasă, unde trecutul nu mai avea nicio semnificație.

Încetul cu încetul, am început să îmi cântăresc situația mai rece și mai detașat. Încă nu știam de ce se întâmplase acel lucru aveam să aflu mult mai târziu și treptat, dar, dacă tot ceea ce dedusesem din jurnalele mamei era adevărat, atunci aveam de-a face cu un fapt simplu, cu consecințe extraordinare: *eram moștenitorul de drept al uneia dintre cele mai vechi și mai puternice familii din Anglia*.

Părea absurd. Trebuia să existe o altă explicație. Însă, după ce am recitit jurnalele, n-am putut ajunge la altă concluzie. Și totuși la ce-mi folosea adevărul pe care acum eram convins că-l dețin? Cine ar mai fi crezut că tot ceea ce scrisese mama mea – nu o pot numi altfel – era adevărul, și nu o fantastică ficțiune? Chiar dacă m-ar fi crezut, cum puteam dovedi acel adevăr? Acuzații lipsite de substanță, posibilități neconfirmate – nimic mai mult. Sigur acela ar fi fost verdictul imediat dacă aș fi mers pe calea legală. Însă unde era confirmarea? Unde erau dovezile? întrebările începeau din nou să se înmulțească, bubuind cu insistență în creierul meu, până când am simțit că înnebunesc.

Am citit din nou fragmentul despre familia Tansor din Dicționarul lui Burke. Patru coloane mari conțineau numele și rangul unor persoane de care nu auzisem niciodată și pe care trebuia să-i consider înaintașii mei. Maldwin Duport, primul baron Tansor, chemat în Parlament în 1264, Edmund Duport, al șaptelea baron, ajuns duce sub Henric al IV-lea, însă care a murit fără fii, Humfrey Duport, al zecelea baron, închis și executat pentru trădare în 1461, Charles Duport, al 20-lea baron, devenit papistaș și plecat în exil cu Iacob al II-lea[83], rudele mele mai apropiate William Duport, al 23-lea baron și fondator al marii Biblioteci de la Evenwood, și, în sfârșit, tatăl meu,

Julius Duport, al 25-lea baron, care preluase titlul după moartea fratelui său mai mare, și fratele meu decedat, Henry Hereward. Am început să umplu un caiet cu numele lor, datele nașterii și morții lor și toate aspectele vieții lor pe care le putusem afla de la Burke sau de la alte autorități la care aveam atunci acces.

Cât de ciudat era, cât de foarte ciudat era să mă consider membru al acestei vechi familii! însă oare voi fi și eu menționat în vreun rezumat de mai târziu? Oare vreun cercetător curios al heraldicii va deschide Dicționarul lui Burke după 100 de ani și va citi despre Edward Charles Duport, născut la 9 martie 1820. La Rennes, Ille-et-Vilaine, Franța?

Doar dacă găseam o dovadă sigură și de necontestat pentru a susține mărturia indirectă a jurnalelor mamei mele. Doar atunci.

Informația despre familia Tansor din *Dicționarul* lui Burke se încheia cu următoarele note:

> Apariție – prin mandat scris, 49 Hen. III, 14 dec. 1264.
>
> Blazon: în primul și al patrulea sfert trei, trei coloane care se arcuiesc din jumătatea superioară a leului pe fond roșu; în al doilea sfert, o bandă lată verticală zimțată prin centrul unui scut, un V inversat de culoare albă cu cinci trandafirii roșii; în alt treilea sfert, picături verticale pe fond alb, partea posterioară a leului străpunsă de o sabie. Partea de sus: jumătatea superioară a unui bărbat încoronat și cu barbă albă, îmbrăcat cu o mantie tivită cu hermină, ținând în mâna dreaptă un sceptru, iar în stânga – un glob de aur. Pe lateral: doi lei-arcași afrontați, fiecare cu o săgeată în arcul încordat și având pe frunți câte o

bandă azurie. Motto: Fortitudine Vincimus.

Blazonul Tansor se afla la începutul referirii la această familie. Admirând dispunerea neobișnuită a leilor-arcași[84], am știut fără urmă de îndoială că tot ceea ce dedusesem din jurnalele mamei era adevărat. Pe cutia de lemn care cândva conținuse cele 200 de lire era incrustată aceeași stemă.

Fortitudine Vincimus[85] era mottoul familiei Tansor. Acum, urma să fie și al meu.

Din când în când, mă vizita Tom și vorbeam vreo oră. Însă îi puteam citi disperarea în timp ce privea hârtiile care se întindeau pe masa de lucru și se prelingeau pe podea. De asemenea, vedeam că observase privirea plină de concentrare sălbatică din ochii mei, care trăda nerăbdarea mea de a mă întoarce cât mai repede la lucru – despre care nu spuneam nimic. Nu mă iertase complet că refuzasem oportunitatea de a merge în Mesopotamia cu profesorul S și se îngrijora că nu dădeam vreun semn să caut o modalitate de a-mi câștiga existența. Capitalul meu se diminuase mai repede decât anticipasem eu, mai mult din cauza anilor petrecuți în străinătate, și plătisem și datoriile mamei mele, pe care le ținuse în frâu scriind, iar acum era absolut necesar să găsesc o sursă regulată de venit.

— Ce se întâmplă cu tine, Ned? m-a întrebat Tom într-o dimineață de martie, în vreme ce îl conduceam la ușă. Mă doare să te văd așa, închis aici zi și noapte, fără nicio perspectivă concretă.

Nu-i puteam spune că nutream o altă ambiție. Așa că i-am zis că plănuiam să plec la Londra ca să caut o slujbă temporară potrivită, până când s-ar fi ivit o oportunitate pentru una permanentă.

M-a privit cu îndoială.

— Acesta nu e un plan, Ned, a spus el, însă trebuie să faci cum crezi tu mai bine. Desigur,

Londra îți oferă mult mai multe oportunități decât Sandchurch și te-aș sfătui să faci mișcarea asta cât mai curând. Cu cât stai mai mult închis aici, cu atât mai greu o să-ți fie să te desprinzi.

În săptămâna care a urmat, m-a vizitat din nou, insistând să ies din casă și să iau aer; într-adevăr, nu ieșisem de mai multe zile.

Ne-am plimbat pe sub faleza înaltă, apoi pe porțiunea de nisip moale, spălat de valuri. Cerul era de un albastru perfect – albastrul amintirilor mele din Heidelberg –, iar soarele strălucea măreț, aruncând săgeți de lumină către coamele valurilor care se spărgeau neîncetat, ca și când Dumnezeu însuși arunca miliarde de stele nou-născute pe suprafața apei.

Am mers o vreme în liniște.

— Ești fericit, Ned? a întrebat Tom deodată.

Ne-am oprit, iar eu am privit peste valurile care dansau, până acolo unde cerul se unea cu orizontul sclipitor.

— Nu, Tom, am răspuns eu, nu sunt fericit și nu știu dacă am fost fericit vreodată. Însă sunt hotărât. M-am întors către el și am zâmbit. Mi-a făcut bine ieșirea asta, Tom, după cum ai bănuit și tu. Ai dreptate. Am stat prea mult întemnițat. Mă așteaptă o altă viață.

— Îmi pare bine să te aud vorbind astfel, a răspuns el luându-mi mâna. O să-mi fie dor de tine, Dumnezeu mi-e martor. Ai fost cel mai bun elev și cel mai bun prieten al meu. Însă m-ar îndurera mai mult să rămâi să te ofilești aici și să nu lași nimic în urma ta.

— Am de gând să las ceva în urma mea, Tom, nu-ți fie teamă. Din momentul acesta, am renăscut.

Era adevărat. Simțeam energia în mine în timp ce priveam oceanul atotputernic, acoperit de lumina soarelui – o nouă conștiință că viața mea avea alt scop. Mă hotărâsem. Aveam să plec la Londra și de acolo să încep marea mea aventură.

Restabilirea mea.

17

Alea iacta est[86]

Singura persoană pe care o cunoșteam la Londra era vechiul meu prieten din școală și tovarăș de călătorie, Willoughby Le Grice, căruia i-am scris imediat să-i cer recomandări de cazare. Mi-a răspuns și m-a anunțat că un coleg de-al său de la Club sugerase să-i scriu domnului Prospero Gallini, fost maestru de scrimă, care avea o pensiune la Camberwell.

Mă hotărâsem să renunț la numele de Glyver, pe care aveau să-l mai știe doar cei câțiva, cum ar fi Le Grice și Tom Grexby, care mă cunoșteau deja. Nu era al meu prin naștere, era un nume fals care îmi fusese impus de alții, fără cunoștința sau consimțământul meu. Ce loialitate puteam să am față de numele de Glyver? Niciuna. Căpitanul Glyver nu era tatăl meu. Atunci, de ce să-i port numele? Eram cine eram, indiferent de cum alegeam să mă numesc și astfel, până când puteam să-mi recapăt numele și titlul de drept, aveam dreptul să folosesc orice pseudonim mi se părea potrivit pentru scopurile mele actuale. Întreaga mea viață avea să fie o mască, o schimbare zilnică de haine și caracter. Urma să trăiesc într-o lume costumată, în care voi fi când un personaj, când altul, în funcție de împrejurări. O său fiu Incognitus. Necunoscut.

Mai erau, desigur, și câteva aspecte practice. În cercetările pe care urma să le fac despre identitatea mea adevărată, numele de Glyver putea să mă dezavantajeze. În privința poveștii născocite de doamna Tansor, existau multe aspecte pe care încă nu le cunoșteam, iar să folosesc numele mamei mele ar fi însemnat să-mi dezvălui imediat interesul și legătura cu protagoniștii. Nu, pentru moment era mai bine să lucrez din umbră.

Așa că i-am scris domnului Gallini ca Edward Glapthorn numele cu care aveam să fiu cunoscut în noua mea viață. Săptămâna următoare, după ce am primit un răspuns satisfăcător, am luat diligența de la Southampton ca să fac toate aranjamentele cu noul meu proprietar, care era exact așa cum îl descrisese prietenul lui Le Grice: înalt, amabil, liniștit, însă cu o statură patriciană melancolică, asemenea unui împărat roman exilat.

Satul Camberwell – în ciuda vecinătății cu metropola – era încântător, cu câmpii întinse și grădini, cu plimbări plăcute prin păduri și pe poteci până la Dulwich. Casa domnului Gallini se afla pe o stradă liniștită aproape de Green – nu departe, după cum am descoperit mai târziu, de locul de naștere al poetului Browning[87]. Mi s-au oferit două camere la primul etaj – o sufragerie mare și un dormitor micuț alăturat – la o chirie foarte rezonabilă. Am acceptat pe loc.

Chiar când plecam, după ce am încheiat afacerea la un pahar cu vin și un trabuc, ambele de o calitate excelentă, ușa din față s-a des< bis și și-a făcut apariția cea mai frumoasă fată pe care o văzusem vreodată. Îmi plăcea să mă consider un tânăr destul de pretențios când venea vorba de sexul opus, însă mărturisesc că m-am simțit ca un școlar când am văzut acei ochi negri și trupul pe care rochia ei albastră și subțire de dimineață și pelerina cu guler de dantelă nu reușeau să-l ascundă.

— Permite-mi să ți-o prezint pe fiica mea, Isabella, a spus domnul Gallini. Draga mea, dânsul este domnul care ne-a fost recomandat. Sunt fericit că a acceptat să închirieze camerele.

Engleza lui era perfectă, chiar dacă o vorbea cu accentul încă sesizabil al țării sale natale. Domnișoara Gallini a zâmbit, a întins mâna și a zis că speră să-mi placă la Camberwell. N-am putut răspunde decât că eram sigur că o să-mi placă

mult. Așa a început legătura mea cu Isabella Gallini, frumoasa mea Bella.

Venise vremea să las în urmă Sandchurch. Am început să împachetez jurnalele și hârtiile mamei în trei valize mari și i-am spus domnului Gosling, fostul ei avocat, că vreau să vând casa. Mi-a fost greu să o las așa pe Beth, pentru că fusese acolo de când mă știam și continuase a găti și a face curățenie pentru mine și după întoarcerea mea de pe Continent, însă s-a stabilit să lucreze pentru Tom, ceea ce mi-a mai ușurat puțin conștiința. Billick a primit vestea plecării mele în obișnuitul său fel taciturn: și-a țuguiat buzele, a dat încet din cap, ca o acceptare tăcută a inevitabilului, și mi-a strâns mâna cu putere. „Vă mulțumesc, domnule”, a zis el când a luat punga mică de monede pe care i-am întins-o, apoi a scuipat o bucată de tutun și s-a îndepărtat fluierând pe potecă. A fost ultima oară când l-am văzut.

Nu porneam într-o nouă viață fără niciun fel de plan. Încă din clipa în care văzusem desenul fotogenic al marelui rege de piatră din camerele profesorului S de la Oxford, îmi venise ideea că producerea unor astfel de imagini poate reprezenta un mijloc de a-mi câștiga existența sau cel puțin de a-mi suplimenta veniturile. Nu i-am spus asta lui Tom, de teamă să nu stârnesc altă neînțelegere între noi, însă începusem să mă documentez în privința posibilităților și tehnicilor acestui nou domeniu minunat. Mă flatam că mă aflu printre pionierii săi, iar dacă viața mea nu ar fi luat altă întorsătură, probabil că m-aș fi remarcat și lumea și-ar fi amintit de mine așa cum își amintește de domnul Talbot și de monsieur Daguerre[88].

Mereu fusesem fascinat de camera obscură și de abilitatea ei de a așterne imagini trecătoare pe hârtie, creațiile unei clipe care apoi, la fel de rapid, se stinge când camera este închisă. Tom – spre încântarea mea – avea una și, când eram copil, de multe ori mă rugam de el, după ce ne terminam

lecțiile, în serile plăcute de vară, să mergem în grădinița lui și să mă lase să mă uit prin „oglinda magică”. Acele amintiri mi-au fost trezite din nou de desenul fotogenic din camera profesorului, iar acum eram hotărât să învăț singur cum să captez și să rețin lumina pentru totdeauna.

În acest scop, cu câteva săptămâni mai devreme, îi scrisesem domnului Talbot, iar el acceptase să mă primească la reședința sa din Lacock[89], unde am fost introdus în minunata artă a desenelor fotogenice de tipul celui pe care îl văzusem la New College și în toate misterele sciagrafelor[90], developării și expunerii. Chiar am primit una dintre zecile de camere ale domnului Talbot, montate în casă și pe lângă casă. Erau mici miracole perfecte: cutii simple de lemn unele dintre ele de doar opt centimetri pătrați (doamna Talbot le numea „curse de șoareci”) – făcute după desenele domnului Talbot de către un tâmplar din partea locului, cu o lentilă de alamă fixată în partea frontală. Și totuși ce minuni produceau! M-am întors acasă, la Sandchurch, plin de entuziasm pentru noua mea pasiune și dornic să încep cât mai curând să fac propriile fotografii.

Apoi, a venit acea zi fierbinte de iulie când am închis în urma mea ușa din față a casei de pe deal, pentru, credeam eu, ultima oară. M-am oprit o clipă sub castan ca să privesc încă o dată locul pe care îl numisem în trecut casa mea. Nu-mi puteam stăpâni amintirile. M-am revăzut jucându-mă în grădina din față, cățărându-mă în copacul de deasupra mea ca să mă uit din cuibul meu marinăresc către apele etern schimbătoare ale Canalului și târându-mă pe cărare, indiferent de anotimp și vreme, către și de la școala lui Tom. Îmi aminteam cum stăteam să o privesc pe mama prin fereastra salonașului, aplecată ore în șir deasupra hârtiilor ei, fără să ridice privirea. Și îmi aminteam sunetul vântului în largul mării, țipătul păsărilor marine din fiecare dimineață, cântecul neîncetat al

valurilor care se spărgeau de țărm sub stânci, urlând pe vreme rea precum bubuitul unui tun îndepărtat. Însă acestea erau amintirile lui Edward Glyver, nu ale mele. Eu doar le împrumutasem, iar acum i le dădeam înapoi. Era timpul ca noul meu eu să înceapă să-și creeze propriile amintiri.

În timpul primelor mele săptămâni la Camberwell, am făcut mai multe drumuri în oraș ca să îmi caut o slujbă. Totul a fost zadarnic și, în curând, deoarece mica mea rezervă de bani se termina rapid, am început să mă tem că va trebui să încep să predau din nou – o perspectivă care nu-mi surâdea deloc. Poate că, dacă aș fi avut o diplomă, ar fi fost mai ușor, însă nu aveam. Și asta din pricina lui Phoebus Daunt.

Vara era pe sfârșite, iar eu, hotărât să nu mă las pradă lenei, am început să citesc iarăși din jurnalele mamei mele. Atunci, am făcut o descoperire importantă.

Privirea mi s-a oprit asupra unei note datate 31. VII. 19: „La domnul AT, ieri: L nu era acolo, însă el m-a liniștit și mi-a explicat cerințele". „L" era Laura Tansor, desigur, dar identitatea „domnului AT" îmi era necunoscută. Am căutat imediat într-un teanc de documente amestecate, toate datate 1819. Nu mi-a luat prea mult să găsesc o factură pentru o cazare de o noapte, în data de 30 iulie a acelui an, la hotelul Fendalls, Palace Yard. Pe spate era un bilet:

ANSON TREDGOLD, ESQ.
PARTENER SENIOR
TREDGOLD, TREDGOLD & ORR
PATERNOSTER-ROW 17, CITY

„Domnul AT", m-am gândit eu, ar putea fi acest domn Anson Tredgold, avocat consultant. Asta explica un fragment anterior: „L a acceptat cererea mea și voi vorbi cu avocatul ei. Înțelege că mi-e teamă să nu fiu descoperită și am nevoie de ceva

care să mă absolve dacă fapta iese la iveală”. Din asta reieșea clar că exista un document sau un acord legal pe care îl semnaseră ambele femei. N-am găsit nici urmă de asemenea document în hârtiile mamei, dar, știind cât de important era pentru cazul meu, am început să mă gândesc la o metodă de a pune mâna pe un exemplar. Marele meu plan începuse.

A doua zi, am scris firmei familiei Tredgold, cu un scris prefăcut, folosind numele de Edward Glapthorn. M-am prezentat drept secretarul și copistul domnului Edward Charles Glyver, fiul doamnei Simona Glyver din Sandchurch, Dorset, și am solicitat o întrevedere cu domnul Anson Tredgold privind o problemă confidențială legată de doamna sus-menționată. Am așteptat cu nerăbdare un răspuns, însă acesta nu a venit. Săptămânile treceau încet, iar eu, între timp, continuam să-mi caut de lucru, dar tot fără succes. August a venit și a trecut, iar eu am început să mă întreb dacă voi mai primi vreun răspuns de la domnul Anson Tredgold. Abia în prima săptămână din septembrie am primit un bilet scurt, prin care eram informat că un domn pe nume Christopher Tredgold urma să mă primească în particular (cuvântul era subliniat), duminica următoare.

Distinsa firmă a familiei, Tredgold, Tredgold & Orr, a mai fost menționată în această poveste, în relație cu vecinul meu Fordyce Jukes și în calitate de consilier legal al lordului Tansor. Biroul lor se află în Paternoster-row[91], aproape de catedrala St Paul: o insuliță a lumii dreptului într-o mare de editori și vânzători de cărți a căror activitate dăduse faimă străzii în rândul celor cu înclinații literare. Firma ocupa o casă frumoasă, despărțită de restul, vizavi de cafeneaua Chapter. După cum aveam să descopăr curând, o parte a clădirii, spre deosebire de multe altele din oraș, era încă folosită de asociatul senior, domnul Christopher Tredgold,

ca reședință particulară. La parter, erau birourile funcționarilor, deasupra cărora, la primul etaj, se aflau camerele asociatului senior și ale colegilor săi juniori, deasupra acestora, la al doilea și al treilea etaj, erau camerele private ale domnului Tredgold. O ciudățenie a felului în care era construită clădirea consta în faptul că la etajele rezidențiale se putea ajunge din stradă pe două scări, fiecare cu propria intrare, ambele dând în două străduțe înguste care începeau de pe fiecare latură a casei.

Într-o dimineață frumoasă, luminoasă și uscată, în care se simțea însă în aer mirosul distinct al toamnei, am văzut pentru prima dată sediul firmei Tredgold, Tredgold & Orr, care avea să-mi devină atât de familiară. Strada era neobișnuit de liniștită, se auzeau dangătele muribunde ale orologiului unei biserici din apropiere și foșnetul câtorva frunze care cădeau pe lângă mine peste o grămadă mică.

Un servitor m-a condus la etaj, unde am fost primit de Christopher Tredgold în salonul său, o încăpere bine proporționată, cu două ferestre mari care dădeau spre stradă, acoperite cu perdele de pluș galbene, prin care intra lumina soarelui de afară.

Totul era strălucitor și moale. Covorul, cu un model delicat, roz și albastru-deschis, o întindere primăvăratică aducându-mi aminte de pajiștea pe care mă întindeam în colțișorul meu de deasupra Philosophenweg. Mobila – puțină, dar de cea mai bună calitate și destul de diferită de moda greoaie din prezent – strălucea, iar lumina dansa de pe argintul lucios, armăturile de alamă și sticla strălucitoare. Canapeaua lungă și un scaun pentru două persoane, cu tapițerie în culori asortate, albastru și auriu, așezate în fața șemineului Adam elegant – fiecare piesă conținând și perne moi de Berlin – erau confortabile și îmbietoare. În spațiul dintre cele două ferestre, sub un medalion clasic

frumos, se afla o vioară pe un raft de alamă ornamentat, iar pe masa Chippendale de lângă el era deschisă partitura uneia dintre lucrările divine ale lui Bach pentru acel instrument fără pereche. Domnul Christopher Tredgold mi s-a părut un gentleman în vârstă de vreo 50 de ani. Avea o înălțime medie, era bărbierit, cu părul complet cenușiu, pomeți proeminenți și ochi foarte albaștri, larg deschiși pe chipul său bronzat. Era îmbrăcat imaculat, în pantaloni gri și pantofi strălucitori, iar în mâna stângă ținea un monoclu legat de vestă cu o panglică de mătase de un albastru-închis, a cărui lentilă avea să o șteargă necontenit în timpul discuției noastre, cu o batistă roșie de mătase pe care o ținea mereu la el în acest scop. Însă, la toate întâlnirile noastre de după aceea, nu l-am văzut nici măcar o dată ducând monoclul la ochi.

Dulcis a fost cuvântul care mi-a venit în minte când l-am văzut prima dată pe domnul Christopher Tredgold. Plăcut, blând, fermecător, suav, rafinat: toate aceste trăsături de caracter păreau să se amestece cu atmosfera încăperii, cu eleganța și parfumul acesteia, stârnind o senzație de dulceață și liniște visătoare.

Domnul Tredgold s-a ridicat de pe scaunul de lângă fereastră, mi-a strâns mâna și m-a invitat să iau loc pe scaunul dublu, în vreme ce el (spre ușurarea mea) s-a așezat pe canapea. Mi-a zâmbit angelic, cu chipul strălucitor.

— Când am primit scrisoarea dumneavoastră, domnule… Glapthorn… a început el ezitând o clipă, privind către micul teanc de hârtii pe care le ținea, m-am gândit că ar fi mult mai bine pentru amândoi să avem această discuție într-un mediu privat.

— Domnule Tredgold, am răspuns eu, vă sunt recunoscător pentru timpul pe care mi-l acordați.

— Nu e nicio problemă. Vedeți, domnule Glapthorn, scrisoarea dumneavoastră m-a făcut

foarte curios. Da, pot să spun că m-a făcut foarte curios.

A zâmbit din nou.

— Iar când sunt foarte curios, a continuat el, subiectul este, cu siguranță, neobișnuit. Am un instinct remarcabil. Mi s-a mai întâmplat. Sunt foarte curios, cercetez subiectul într-un mediu privat, cu atenție, discret și în tihnă, apoi – așa se întâmplă mereu – la rădăcina tuturor lucrurilor găsesc ceva extraordinar. Îmi place să las obișnuitul altora și să păstrez neobișnuitul pentru mine.

Mi-a zis toate astea pe cel mai blând ton de tenor și într-un ritm lent și apăsat, ca de imn. Înainte să pot răspunde ceva, și-a consultat din nou notițele, și-a șters monoclul și a început ceea ce părea a fi un lei de introducere pe care o pregătise dinainte pentru întâlnirea noastră.

În scrisoarea dumneavoastră, domnule Glapthorn, i-ați menționat pe Edward și pe mama acestuia, doamna Simona Glyver. Îmi permiteți să vă întreb ce relație aveți cu aceste persoane?

— După cum am spus în scrisoare, am fost angajat de domnul Edward Glyver ca secretar particular, ca să-l ajut să ordoneze și să cerceteze documentele mamei sale.

— Ah, a zâmbit domnul Tredgold, scriitoarea.

— Îi cunoașteți opera?

— Din auzite.

Atunci, nu mi s-a părut ciudat – însă, mai târziu, da – faptul că domnul Tredgold cunoștea adevărata identitate din spatele lucrărilor anonime sau cu pseudonim ale mamei. Mi-a făcut semn să continui.

— În prezent, domnul Glyver locuiește pe Continent și dorește să încheie cât mai repede treburile mamei sale. Pentru că îi este imposibil să se ocupe singur, mi-a delegat mie partea legată de afaceri.

— Ah, a rostit domnul Tredgold, partea legată de afaceri. Într-adevăr. Și-a șters din nou monoclul. Domnule Glapthorn, trebuie să vă întreb ce autoritate aveți ca să colaborăm?

Venisem pregătit pentru asta, așa că am băgat mâna în buzunar.

— O scrisoare de la domnul Edward Glyver, am spus eu, care îmi acordă temporar dreptul de gestionare a treburilor sale.

— Aha, a răspuns el luând documentul și analizându-l. E puțin cam dezordonat, însă pare în regulă, deși, desigur, nu am avut plăcerea de a-l cunoaște pe domnul Glyver și nu cred că avem o scrisoare de la dânsul.

Eram pregătit și pentru asta.

— Atunci, o semnătură pe care să o confruntăm? am întrebat eu.

— Da, e perfect, a zis domnul Tredgold, iar eu i-am întins o factură semnată, desigur, de mine, pentru o traducere a unei ediții de buzunar din Platon de Ficino (Lyons, 1550, legată frumos, în stil franțuzesc) pentru Field & Co., Regent's Quadrangle.

Asta a părut să-l mulțumească pe domnul avocat, care, după ce și-a șters din nou monoclul, s-a rezemat de spătar și a continuat cu altă întrebare.

— Ați menționat că este vorba despre o problemă confidențială în ceea ce o privește pe distinsa scriitoare, mama domnului Glyver. Îmi puteți spune despre ce e vorba?

Ochii săi albaștri s-au dilatat puțin, iar el și-a lăsat capul într-o parte și și-a îndepărtat o șuviță de păr de pe frunte.

— Într-unul dintre documentele doamnei Glyver este menționat un acord pe care l-a încheiat cu o anumită doamnă, despre care am dedus că a fost clienta firmei dumneavoastră. Doamna Laura Tansor?

Domnul Tredgold nu a zis nimic.

— Din păcate, se pare că doamna Glyver nu are un exemplar al acestui acord, iar fiul ei este îngrijorat că acesta ar putea conține vreo înțelegere pe care el va h obligat să o îndeplinească în numele ei.

— Foarte lăudabil, a răspuns domnul Tredgold. S-a ridicat de pe scaun, s-a îndreptat către un mic birou franțuzesc, a deschis un sertar și a scos din el o bucată de hârtie.

— Cred că acesta este documentul pe care îl căutați.

18

Hinc illae lacrimae[92]

Eram uimit. Mă așteptasem ca domnul Tredgold să se eschiveze în bunul stil avocățesc, să mă amâne, ba chiar să mă refuze vehement, însă nu mă gândisem nicio clipă că o capitulare atât de ușoară ar fi posibilă.

Era un acord destul de simplu.

> Eu, Laura Rose Duport din Evenwood, comitatul Northamptonshire, prin prezenta o absolv solemn și irevocabil pe Simona Frances Glyver din Sandchurch, comitatul Dorset, de toată răspunderea legală, vina sau posibila acuzare ce ar putea deriva din orice acord privat privind afacerile mele personale pe care Simona Frances Glyver și eu, Laura Rose Duport, îl încheiem sau derulăm și specific că Simona Frances Glyver va fi exonerată și în afara oricărei acuzații și a oricăror consecințe care pot apărea din sus-numitul acord, iar prevederile incluse aici trebuie adăugate celor din testamentul meu.

Documentul fusese semnat de ambele părți și datat 30 iulie 1819.

— Cine l-a întocmit?

Domnul Anson Tredgold, tatăl meu. Era foarte în vârstă atunci, din păcate, a răspuns fiul clătinând din cap.

N-am întrebat dacă un astfel de acord ar fi avut vreo greutate în fața legii dacă era contestat – am văzut că asta nu avea importanță. Era doar un gest, o consimțire voită din partea doamnei Tansor în

fața dorinței firești a prietenei ei de a avea iluzia unei forme de protecție dacă nu mai rămânea nimic de făcut în fața complotului periculos în care se implicaseră amândouă.

— Eu cred, a continuat domnul Tredgold, că domnul Edward Glyver poate fi sigur acum că nimic din acest acord nu-l mai poate afecta în vreun fel. Rămâne un fel de… cum să-i spun… Curiozitate nesatisfăcută. Cum am mai zis, ceva neobișnuit.

A zâmbit.

— Știați… tatăl dumneavoastră știa despre ce acord privat e vorba în acest document?

Mă bucur că m-ați întrebat asta, domnule Glapthorn, a răspuns el după o pauză. Desigur, eu nu am fost de față când s-a întocmit documentul, pentru că am intrat de curând în firmă. Tatăl meu a fost consilierul legal al domnului Tansor, astfel că era firesc ca doamna să vină la el pentru orice înțelegere. Însă, după ce am primit scrisoarea dumneavoastră, am făcut câteva mici săpături. Tatăl meu era un om metodic și prudent, așa cum trebuie să fie orice avocat, însă, de data asta, mă tem că a fost ușor neatent în afacerile sale cu doamna Tansor. Spun asta pentru că nu a lăsat nici

O notă sau altă însemnare despre această înțelegere. După cum ziceam, era un domn în vârstă…

— Și știți dacă lordul Tansor era înștiințat că soția lui îl consultase pe tatăl dumneavoastră în această privință?

Domnul Tredgold și-a șters monoclul.

— Cât despre asta, pot să spun cu siguranță că nu știa. De asemenea, pot să afirm că acordul pe care îl țineți în mână nu a fost inclus în testamentul doamnei, pentru că dânsa a venit mai târziu la mine, vizită de care domnul Tansor știa de data asta, ca să își scrie prevederile testamentare după nașterea fiului ei, Henry Hereward Duport.

Mai aveam o ultimă întrebare pentru domnul avocat.

— Doamna Glyver…

— Da?

— Cred că au fost îndeplinite anumite înțelegeri, de natură financiară.

— Așa este: o sumă lunară de bani trimisă prin Dimsdale & Co.

— Iar această înțelegere a încetat?…

— După moartea doamnei Tansor, în anul 1824.

— Aha. Atunci, domnule Tredgold, nu vă mai rețin. Se pare că înțelegerea a fost încheiată în favoarea tuturor părților implicate și cred că-i pot transmite domnului Edward Glyver că nu mai trebuie să se îngrijoreze în privința acestei chestiuni.

M-am ridicat să plec, însă domnul Tredgold a țâșnit de pe scaun cu o viteză care m-a uimit.

— Sub nicio formă nu vă las să plecați, domnule Glapthorn, a rostit el luându-mi brațul. Trebuie să rămâneți, să luăm prânzul. Este pregătit.

Și, cu această amabilitate total neașteptată față de mine, m-a însoțit într-o încăpere alăturată, unde fusese pregătit un bufet rece substanțial. Am vorbit peste o oră la o masă excelentă, pregătită și adusă pentru domnul Tredgold de un protejat nici mai mult nici mai puțin decât al domnului Brillat-Savarin[93] însuși. Am descoperit curând că domnul avocat petrecuse un timp în Heidelberg ca student, ceea ce a stârnit povestirea unor amintiri comune plăcute despre oraș și împrejurimile sale.

— Factura pe care mi-ați arătat-o mai devreme, domnule Glapthorn, a spus el. Aveți aceleași interese literare ca și domnul Glyver?

I-am răspuns că studiasem destul de mult domeniul.

— Atunci, poate vă exprimați părerea într-o privință.

Și s-a îndreptat către o bibliotecă închisă cu geam din colțul camerei, de unde a scos un volum

să mi-l arate – *Epithalami* a lui Battista Marino (Paris, 1616 – prima ediție de colecție și singura tipărită în afara Italiei)[94].

— Superb, am rostit cu admirație.

Remarcile domnului Tredgold despre caracterul, proveniența și raritatea volumului erau foarte exacte și raționale. Chiar dacă inferioare alor mele, cunoștințele lui despre acest domeniu m-au impresionat în general. Imediat s-a recunoscut inferior față de judecata mea în aceste privințe și a sugerat cu amabilitate o nouă întâlnire, în care să-mi arate mai mult din colecția sa.

Așa am reușit să-l farmec pe domnul Christopher Tredgold.

Am ieșit pe una dintre ușile laterale, însoțit către ușa ce dădea spre stradă de bărbatul care îmi deschisese cu câteva ore înainte. Chiar când am ajuns la ea, l-am auzit pe domnul Tredgold strigând:

— Veniți din nou duminica viitoare.

Și m-am dus și duminica următoare, și în cea de după ea. La a cincea vizită în Paternoster-row, la începutul lunii octombrie, îmi făcusem deja un plan prin care, speram eu, puteam să profit de prietenia mea din ce în ce mai strânsă cu avocatul.

— Domnule Tredgold, am spus eu înainte să mă întorc la Camberwell, mă tem că asta va fi ultima dintre plăcutele noastre duminici.

M-a privit, iar zâmbetul i-a dispărut o clipă.

— Poftim? De ce?

— După cum v-am spus, am fost angajat doar temporar de domnul Glyver. Contractul se va termina imediat după întoarcerea lui de pe Continent, în câteva zile, când îl voi lăsa să se ocupe personal de ultima parte a îndatoririlor mele.

— Iar dumneavoastră ce veți face? a întrebat domnul Tredgold, sincer îngrijorat pentru mine.

Am clătinat din cap și am răspuns că nu aveam nicio ofertă imediată de angajare.

— Atunci, a zâmbit el, pot să vă fac eu una.

Lucrurile mergeau chiar mai bine decât îndrăznisem eu să sper. Întrevedeam o metodă să mă pot alătura firmei într-un post minor, chiar și de servitor, însă iată că domnul Tredgold se oferea să mă angajeze ca asistent al său. Mai mult, s-a oferit să mă prezinte domnului Ephraim Gadd, QG, unul dintre clienții principali ai familiei Tredgold, care, în acel moment, căuta un profesor particular de limbi clasice pentru cei care aplicau la Inner Temple și nu aveau diplomă.

— Dar nici eu nu am diplomă, domnule, am spus eu.

Domnul Tredgold a zâmbit serafic din nou.

— Vă asigur că asta nu va b un obstacol. Domnul Ephraim ia întotdeauna în considerare sfaturile primite de la Tredgold, Tredgold & Orr.

Odată cu noua mea slujbă au venit un salariu bun, de 150 de lire pe per annum[95] și o locuință la un etaj superior pe strada Temple, într-o clădire a firmei, pentru care trebuia să plătesc doar o chirie modică. S-a stabilit să-mi încep activitatea – rămasă încă foarte vagă – în prima zi din noiembrie, peste patru săptămâni, după ce apartamentul pe care îl primisem era eliberat de locatarul actual. _

M-am întors la Camberwell fericit pentru triumful meu, dar întristat că trebuia să părăsesc o locuință atât de confortabilă. Domnul Gallini se purtase foarte frumos cu mine în timpul scurt care trecuse de când ne cunoșteam, fusese primul prieten nou pe care mi-l făcusem la Londra și chiar eram trist să părăsesc o casă atât de liniștită, asta ca să nu mai vorbesc de farmecul frumoasei domnișoare Bella, și să mă mut în centrul agitat al orașului. Însă am plecat, la sfârșitul lunii octombrie am plecat din Camberwell și m-am mutat pe strada Temple. După acest nou început, am sărbătorit Crăciunul din 1848 la biserica Temple, cântând din toți rărunchii rugăciunile

alături de noii mei vecini, cu un sentiment de recunoștință sinceră.

Prima scrisoare pe care am primit-o în noua mea casă a fost de la domnul Gallini și Bella (cu care mă hotărâsem să mențin legătura), care îmi făceau urările de sezon și îmi transmiteau dorința lor să mă vadă împlinit în noua carieră. La câteva zile după Crăciun, am mai primit încă două scrisori, de data aceea la altă adresă pe care o lăsasem, pe strada Upper Thames, în apropiere, pe care o alesesem pentru Edward Glyver.

O scrisoare era de la domnul Gosling, reprezentantul legal al mamei, din Weymouth, care mă anunța că vânduse casa din Sandchurch, însă, din cauza stării destul de precare a acesteia, nu obținuserăm prețul anticipat. Toate procedurile decurseseră conform instrucțiunilor mele: banii datorați domnului More îi fuseseră returnați, iar această plată, alături de alte cheltuieli necesare, lăsaseră o balanță de 107, 4 șilingi și 6 centime. Era mult mai puțin decât mă așteptasem, dar măcar acum aveam o slujbă și un acoperiș deasupra capului.

Cealaltă scrisoare era de la doctorul Penny, medicul care avusese grijă de mama în ultima fază a bolii ei.

Sandchurch, Dorset,
4 ianuarie 1849

> Dragul meu Edward,
>
> Cu mare regret, trebuie să te anunț că bietul Tom Grexby a murit seara trecută. Sfârșitul a venit repede și fără durere, însă prea pe neașteptate.
>
> Îl văzusem chiar cu o zi înainte și părea sănătos. S-a îmbolnăvit în cursul după-amiezii. Au trimis după mine, dar, când am sosit, el își pierduse deja

cunoștința și nu am mai putut face nimic. A murit în pace, imediat după ora 8.

Înmormântarea este astăzi, în data de 11. Îmi pare rău că trebuie să-ți dau vești atât de triste.

Cu dragoste,
Matthew Penny

O săptămână mai târziu, într-o după-amiază aspră de ianuarie, m-am întors la Sandchurch pentru ultima dată în viață, ca să-l vizitez pe dragul meu prieten și profesor la locul său de odihnă, în curtea micuță a bisericii, cu vedere către apele cenușii ale Canalului. Dinspre est bătea un vânt aspru, iar pământul era tare ca piatra din cauza înghețului. Am rămas singur în curtea bisericii după ce au plecat toți, urmărind cum ultimele urme ale zilei cedează în fața întunericului, până când a devenit imposibil să-mi dau seama unde se sfârșea cerul și începea întinderea necuprinsă de ape negre.

Mă simțeam complet singur după ce fusesem privat de prietenia înțelegătoare a lui Tom. El fusese singurul om care îmi înțelesese cu adevărat pasiunea intelectuală. Cât timp fusesem elevul lui, îmi pusese la dispoziție cunoștințele sale vaste cu generozitate și complet dezinteresat și mă încurajase în absolut orice, oferindu-mi astfel posibilitatea să mă ridic peste nivelul mediu. Ocolind capcanele unui sistem inflexibil, mă învățase să gândesc, să analizez și să asimilez, să îmi impun părerea despre un subiect și să mi-l însușesc. În ceea ce mă aștepta, aveam nevoie de toată această putere mentală pe care i-o datoram în întregime lui Tom Grexby.

Am rămas lângă mormânt până când am amorțit de frig, cu gândul la acele zile pe care le petrecusem când eram copil împreună^ cu Tom, în casa lui prăfuită și plină cu cărți. Chiar dacă nu mă puteam consola cu certitudinile pioase ale

creștinismului, pentru că pierdusem deja orice urmă de supunere față de acea credință, rămăsesem încă influențat de puterea sa poetică și îmi veneau în minte cuvintele înălțătoare ale lui John Donne rostite și la înmormântarea mamei:

> Și vor intra pe acea poartă, și vor locui în acea casă unde nu vor fi nici nor, nici soare, nici întuneric, nici strălucire, ci o singură lumină; nici zgomot, nici tăcere, ci o singură muzică; nici teamă, nici speranță, ci un singur sentiment; nici dușmani, nici prieteni, ci o singură comuniune și ființă; nici început, nici sfârșit, ci o singură eternitate.[96]

Am părăsit curtea bisericii înghețat și cu inima grea, dornic să simt căldura și confortul de la hanul King's Head. Și totuși, în ciuda disconfortului meu, fără să vreau, am urmat întâi cărarea ce ducea spre faleza înaltă, ca să mai privesc o dată vechea mea casă.

Stătea nemișcată în aerul înghețat, întunecată și zăvorâtă, cu grădina în paragină și micul gard alb rupt de furtuni. N-aș putea să spun exact ce simțeam în timp ce priveam acel peisaj dărăpănat, dacă era tristețe pentru ceea ce pierdusem sau părere de rău vinovată pentru că îmi abandonasem casa copilăriei. Deasupra mea, ramurile golașe ale castanului în care îmi construisem cuibul corbului trosneau în vântul aspru. Nu aveam să mai urc niciodată în vechiul meu punct de observație, să privesc marea care se schimba permanent și să visez la ochii Șeherezadei sau la o călătorie alături de Sindbad prin Valea Diamantelor[97]. Însă toate lucrurile se supun inevitabil schimbării, astfel că m-am întors cu spatele la trecut și cu fața spre vântul de est, care mi-a uscat imediat lacrimile. Aveam de îndeplinit lucruri mari, însă știam că în cele din urmă voi intra pe acea poartă și în acea

casă unde totul va fi bine, unde, așa cum spusese predicatorul Donne, teama și speranța nu mai existau, contopite într-un singur sentiment.

În acel ianuarie rece, moartea mi-a mai luat un prieten: pe Prospero Gallini, care a murit cu gâtul rupt după ce a căzut pe scară. Bella mi-a scris să-mi dea vestea înfiorătoare, iar eu, desigur, m-am dus imediat la Camberwell să fiu alături de ea.

— Încă nu știu ce să fac, a spus ea în timp ce ne întorceam de la înmormântare, dar e sigur că trebuie să părăsesc acest loc. Am datorii de plătit și trebuie să vând casa. Voi pleca la Londra, să-mi găsesc o slujbă.

I-am spus să mă anunțe după ce se stabilește și am rugat-o să mă considere prietenul și protectorul ei la Londra. Când am plecat, mi-a oferit o ediție fermecătoare a cărții lui Dante, Vita Nuova, exemplar care îi aparținuse tatălui ei.

— Pentru prietenul meu cel bun și înțelegător, a zis ea, la care mă voi gândi întotdeauna cu drag.

— Promiți să-mi scrii?

— Promit!

După câteva săptămâni, am primit o scrisoare în care îmi spunea că găsise o slujbă de damă de companie la o anumită doamnă Daley din St John's Wood. M-am bucurat cu gândul la tatăl ei și m-am hotărât să fac tot posibilul, prin scrisori regulate, să am grijă de ea. Asta am și făcut, însă aveam să ne întâlnim din nou abia după patru ani.

Masa cea mare la care mama petrecuse multe ore de muncă era așezată acum în fața ferestrei, în noua mea locuință de pe strada Temple, cartierul Whitefriars. Pe ea, jurnalele care dezvăluiseră identitatea mea pierdută erau aranjate în ordine, înconjurate, ca la Sandchurch, de teancuri formate din zeci de hârtii îngălbenite, așezate acum cronologic și cu etichete pe care notasem conținutul lor. Caietele goale, proaspăt luate de la

papetărie, mă așteptau, creioanele fuseseră ascuțite, cerneala și penița erau pregătite. Eram gata să-mi încep demersul măreț, să arăt lumii întregi cine sunt eu de fapt.

Începusem perfect. Acordul dintre mama și doamna Tansor, care cântărea foarte mult ca dovadă a afirmațiilor mele, era acum în posesia mea și, printr-un noroc neașteptat, îmi asigurasem o slujbă la firma familiei Tredgold, consilierii legali ai lordului Tansor. Nu puteam prevedea ce va ieși din acea situație. Însă eram sigur că vor apărea anumite avantaje dacă reușeam să-i câștig domnului Christopher Tredgold încrederea deplină.

Iar un avantaj, oricât de mic, poate însemna totul pentru un om ingenios.

Primul meu musafir pe strada Temple a fost Le Grice, care a apărut pe neanunțate, într-o după-amiază cu zăpadă, la câteva zile după întoarcerea mea de la înmormântarea lui Tom. Felul răsunător în care a urcat scările de lemn și cele trei bătăi asurzitoare în ușă care au urmat erau imposibil de confundat.

— Bine te-am găsit, Mare Rege! a tunat el, apoi m-a îmbrățișat și m-a bătut pe spate cu dosul palmei lui mari.

Și-a scuturat zăpada de pe cizme, apoi, după ce și-a scos pălăria, a făcut un pas înapoi și mi-a analizat regatul.

— Comod, a spus el, dând aprobator din cap. Foarte comod. Dar cine e piticul acela enervant de la parter? Și-a scos nasul urât prin ușa întredeschisă și m-a întrebat dacă îl caut pe domnul Glapthorn. I-am zis politicos să-și vadă de treabă. Și cine e Glapthorn și când e acasă?

— Pe pitic îl cheamă Fordyce Jukes, am răspuns eu. Iar domnul Glapthorn sunt eu.

Desigur, această informație l-a surprins pe musafirul meu.

— Glapthorn?
— Da. Te deranjează că mi-am luat un nume nou?
— Nici vorbă, prietene, a răspuns el. Cred că îți înțeleg motivele. Fugi cumva de creditori? Sau vreun soț furios îl caută pe E. Glyver cu pistolul în mână?
Am zâmbit.
— Oricare motiv sau ambele sunt perfecte.
— N-o să te presez. Dacă un prieten vrea să-și schimbe numele și dorește să păstreze motivele pentru el, n-am nimic împotrivă. Din fericire, pot să te strig în continuare „G”. Dar, dacă ai nevoie de ajutor, spune-mi. Sunt întotdeauna gata și fericit să-ți fiu de folos.
L-am asigurat că nu aveam nevoie de niciun ajutor, nici financiar, nici de altă natură; am cerut doar să trimită pe numele E. Glapthorn scrisorile expediate pe strada Temple sau la firma la care lucram.
— Lucrezi cumva pentru Guvern, într-un sediu secret?
— Nu, nici vorbă, am răspuns eu.
Părea dezamăgit, însă s-a ținut de cuvânt și nu mi-a mai pus alte întrebări. Apoi, a dus mâna la buzunar și a scos un exemplar împăturit din ziarul *Saturday Review*.
— Apropo, am găsit asta la Club. E vechi de câteva luni deja. Vrei să vezi? Pagina douăzeci și doi.
Nu-l văzusem, pentru că nu era o publicație pe care o citeam prea des. M-am uitat la data de pe copertă: 10 octombrie 1848. Pe pagina respectivă se afla un articol intitulat „Amintiri de la Eton. De P. Rainsford Daunt”, din care am citat mai devreme.
— Se pare că scrie destul de mult despre tine, a zis Le Grice.
Trecuseră mulți ani de când mă trădase Daunt, însă dorința de a-l face să plătească pentru asta era

la fel de puternică. Deja începusem să adun informații despre el și le păstram într-o cutie sub pat: recenzii și aprecieri critice ale operei sale, articole pe care le scrisese pentru presa literară, note despre tatăl său din surse publice și impresiile mele despre prima lui casă de la Millhead, pe care o vizitasem în luna noiembrie a anului precedent. Arhivele erau deocamdată sumare, însă creșteau pe măsură ce mai descopeream, în istoria și personalitatea sa, câte un aspect pe care îl puteam folosi împotriva lui.

— Voi citi mai târziu, am spus eu aruncând ziarul pe masă. Mi-e foame și vreau să mănânc bine. Unde să mergem?

— Cum unde? La Ship and Turtle! a exclamat Le Grice deschizând ușa. Lac cinste, bătrâne. Londra ne așteaptă! Ia-ți haina și pălăria, *domnule Glapthorn*, voi li ghidul tău.

În noiembrie 1854, așezați în fața șemineului în care ardea focul, în locuința lui Le Grice din Albany, cu un pahar de coniac în mână, îmi venea greu să cred că trecuseră doar șase ani de când părăsisem Sandchurch ca să merg la Londra. Mi se părea că toată viața mea trecuse, că se adunaseră prea multe amintiri, prea multe speranțe și prea multă disperare! Chipuri în flăcări, mirosul unei dimineți de septembrie, moarte și dorință: impresiile și amintirile se derulau prin fața mea unite și despărțite din nou, o multitudine de fantome într-un dans etern.

— N-am spus nimănui, să știi, a răspuns încet Le Grice, cu capul lăsat pe spate, privind cum fumul din trabucul său se ridica în cerculețe către tavanul ascuns în umbră. N-am spus nimănui nimic despre viața pe care o duci. Când mă întreabă cineva, spun mereu că ești plecat sau că nu mai știu nimic de tine. E bine așa, nu? Asta ai vrut?

A ridicat capul și m-a privit direct, însă eu nu am răspuns.

— Nu știu unde duc toate astea, G, însă, dacă tot ceea ce îmi spui e adevărat…

— E adevărat. Fiecare cuvânt.

— Atunci, înțeleg. N-ai fost Edward Glyver, așa că poți foarte bine să fii Edward Glapthorn. Am crezut că ai cămătari pe urme și nu vrei să recunoști. Dar trebuia să-ți păstrezi secretele până când reușeai să faci lumină. Ce poveste, G! Nu zic că nu-mi vine să cred, pentru că trebuie să cred. Se pare că încă mai sunt lucruri de spus, iar eu sunt ochi și urechi, bătrâne. Vrei să continui acum sau să dormi aici și să o luăm mâine-dimineață de la capăt?

M-am uitat la ceas. 1.50.

— Nici vorbă de somn în noaptea asta, am rostit eu. Și acum, lasă-mă să-ți mai spun ceva despre domnul Tredgold.

INTERMEZZO

1849–1853

I

Cabinetul domnului Tredgold

Domnul Christopher Tredgold se ținuse de cuvânt și îl sfătuise pe acel exponent strălucitor al profesiunii juridice, domnul Ephraim Gadd, QC, că alegerea cea mai bună era să se folosească de serviciile mele pedagogice pentru a le împărtăși cunoștințele mele lingvistice candidaților care trebuiau admiși la Inner Temple și care nu aveau calificările universitare necesare, persoane asupra cărora domnul Ephraim își exercita autoritatea de magistrat[98]. Aceste îndatoriri mi se păreau simple și le îndeplineam cu ușurință în afara orelor de program la firma Tredgold, despre care voi vorbi în cele ce urmează.

Aprecierea pe care domnul Tredgold o arătase față de mine la prima noastră întâlnire se văzuse

din nou și în prima mea zi de slujbă. Când am sosit la Paternoster-row, am fost condus imediat de către Jordyce Jukes în biroul său personal de la primul etaj. Jukes era unul dintre cei mai vechi funcționari ai firmei și ocupa o funcție importantă în spatele unui birou înalt de lângă ușa principală a clădirii, unde, în calitate de portar al firmei, îi întâmpina pe clienți și îi conducea la unul dintre avocați.

Admirația lui pentru avocatul senior nu avea margini. Curând, amabilitățile sale față de mine, pe care abia mă cunoștea, au devenit la fel de exagerate. Era permanent cordial, binevoitor, chinuindu-se tot timpul să-mi zâmbească sau să-mi dea bună ziua când treceam. Mi-a displăcut de la bun început, cu gâtul lui gros și nasul mare și turtit.

Își purta părul scurt, ca al unui terier, și îl pieptăna în față într-o coroană de țepi mici și negri. Linia dreaptă unde părul atingea ceafa și în jurul urechilor și al tâmplelor făcea ca această coafură să pară o pălărie ciudată pusă pe un cap cu păr foarte normal. Îi uram și cățelul mic și ros de molii, fața maronie și bărbierită și privirea răutăcioasă, își pocnea mereu degetele, dând din cap sau scărpinându-și coroana de țepi, în timp ce în ochii săi mici și verzi apărea o energie strălucitoare, agitată, care nu ieșea complet la iveală, ci rămânea mereu ascunsă, tupilată, ca un asasin care se furișează nevăzut în ganguri și pe străduțe lăturalnice ca să-și încolțească victima. Toate astea îl făceau respingător în ochii mei.

În curând, amabilitățile sale deveniseră atât de insistente, încât atunci când apăream dimineața la birou încercam să evit a mai intra pe ușa principală și să-mi fac drum pe scările din spate, însă tot îl întâlneam, îl vedeam în stradă la încheierea zilei, așteptându-mă.

— În sfârșit, domnule Glapthorn, spunea el cu vocea lui ciudată și pițigăiată. Mă gândeam să ne

întoarcem împreună. O companie și o discuție prietenoasă la finele zilei pot fi foarte plăcute.

Interesul nedorit al lui Jukes față de mine a început încă din prima mea dimineață la Paternoster-row. Când am intrat pe ușa principală, a sărit de la biroul său și a început să facă plecăciuni slugarnic.

— Mă simt onorat să vă cunosc, domnule Glapthorn, a zis el strângându-mi mâna cu putere în timp ce pronunța cuvântul „onorat”. Sper să ne vedem des, în mediul social și la serviciu. Știți, suntem vecini. Nou-veniții sunt întotdeauna bine primiți, domnule – ulei proaspăt pentru marele motor Tredgold, nu-i așa? Trebuie să mergem înainte, nu-i așa, domnule Glapthorn? Da, sigur. Foarte bine că domnul avocat senior v-a adus printre noi, ne așteptam din partea lui la asta.

A continuat să vorbească până am ajuns la ușa biroului domnului Tredgold. M-a condus în încăpere, înclinându-se din nou, apoi, dând din cap, a închis încet ușa în urma lui.

Avocatul senior s-a ridicat de la birou cu un zâmbet strălucitor.

— Bine ați venit, domnule Glapthorn! a spus el strângându-mi mâna cu căldură. Vă rog să vă așezați, domnule. Aveți nevoie de ceva? Să cer ceai? Dimineața asta e destul de rece, nu vi se pare? Vreți să stați mai aproape de foc?

A continuat pe același ton cald și înțelegător vreme de câteva minute, până când, în sfârșit, l-am convins că nu mi-era frig deloc și nu aveam nevoie de băuturi calde ca să mă înzdrăvenesc. Apoi, l-am întrebat care erau îndatoririle mele la firmă.

— Îndatoriri? Da, sigur. Aveți și îndatoriri.

Și-a șters monoclul și a zâmbit.

— Domnule Tredgold, îmi permiteți să vă întreb care sunt acelea?

— Bineînțeles. Însă, domnule Glapthorn, mai întâi, trebuie să știți câte ceva despre colegii mei. Ne numim Tredgold, Tredgold & Orr, însă acum

există un singur Tredgold, și acela sunt eu. Domnul Donald Orr este partenerul junior și îl mai avem pe domnul Thomas Ingrams. Aici sunt șase funcționari, printre care și domnul Jukes, care este cel mai vechi. Obiectul de activitate e foarte variat. Infracțiuni, divorțuri, faliment și insolvență (specialitatea domnului Donald Orr), atestări, gestionarea terenurilor și a proprietăților și multe altele, și, desigur, reprezentăm interesele unui mare număr de personaje distinse.

— Cum ar fi lordul Tansor?

— Da.

— Și în care domeniu de activitate va fi nevoie de serviciile mele?

— Sunteți foarte bun pentru un anumit domeniu, domnule Glapthorn și se pare că vă doriți să fiți încadrat acolo.

— Care anume, domnule Tredgold?

— Pentru început, poate vreți să vă aruncați un ochi pe niște acte ale unui caz de faliment pe care l-am avut recent. V-ar plăcea?

— Nu sunt aici ca să fiu eu mulțumit, domnule Tredgold, am răspuns. Sunt aici ca să vă mulțumesc pe dumneavoastră și să am un mijloc de trai.

— Dar eu sunt mulțumit, a rostit el, și voi fi și mai mulțumit dacă acceptați să vă uitați pe aceste documente.

— Trebuie să fac și altceva decât să le citesc?

— De data asta, nu. Veniți cu mine!

Apoi, mi-a luat brațul și m-a condus pe culoar într-o încăpere mică și întunecată, cu un birou mare în mijloc și un foc care ardea vesel în șemineu.

— Așteptați aici, vă rog, a spus el.

După câteva minute, s-a întors cu un teanc mare de hârtii și le-a lăsat pe birou.

— Vă simțiți confortabil aici?

— Perfect.

— Atunci, vă las la treabă. Azi, nu voi fi la birou. Plecați când doriți. O zi bună, domnule Glapthorn!

M-am dedicat documentelor pe care mi le dăduse domnul Tredgold. Când le-am terminat de citit, pentru că nu aveam altă ocupație, am revenit pe strada Temple. Tot restul săptămânii, intram dimineață în micul meu cabinet și găseam un nou teanc de hârtii care mă așteptau, pe care le citeam cu atenție, fără vreun scop aparent, apoi mă întorceam acasă. Vineri, chiar înainte să plec, ușa de la biroul domnului Tredgold s-a deschis.

— A fost o săptămână excelentă de lucru, domnule Glapthorn. Pot avea plăcerea companiei dumneavoastră duminică la ora obișnuită?

Mă aflam din nou în reședința privată a domnului Tredgold, luând o gustare delicioasă. După aceea, ca întotdeauna, am început să vorbim despre cărți. În timp ce mă conducea pe scări, Harrigan, majordomul, mi-a dat o cheie.

— Când veniți data viitoare, domnul Tredgold a zis să folosiți asta. Nu e nevoie să ciocăniți.

Uimit de acest semn al aprecierii de care mă bucuram din partea asociatului senior, l-am privit o clipă pe Harrigan, însă chipul lui era lipsit de expresie. Atunci, am observat-o, chiar în spatele lui, pe o femeie de vârsta mea, care mă privea cu aceeași indiferență. Cei doi – despre care aflasem că sunt soț și soție, Albert și Rebecca Harrigan – erau singurele persoane care se aflau în clădire duminică, atunci când veneam în vizită la domnul Tredgold. Îi zăream uneori în timp ce-și vedeau în liniște de treabă, fără să vorbească unul cu altul.

A mai trecut o săptămână. Mergeam zilnic de pe strada Temple la Paternoster-row, citeam cu atenție hârtiile pe care mi le lăsa domnul Tredgold pe birou, apoi reveneam acasă. În a doua după-amiază de vineri, în vreme ce mă pregăteam să plec, domnul Tredgold, la fel de zâmbitor, m-a invitat

din nou duminică. De data aceasta, aveam cheie și am intrat pe ușa din spate.

După prânz, ne-am așezat pe sofaua din fața șemineului și am început să vorbim despre cărți. În timpul discuțiilor noastre bibliografice, domnul Tredgold alegea un volum din colecția lui ca să argumenteze sau ca să-mi ceară părerea într-o chestiune tipografică sau de proveniență. De data aceasta, a vorbit despre prevederile testamentare obișnuite pe care firma era solicitată din când în când să le întocmească, fapt care m-a făcut să menționez testamentul ironic întocmit de Aretino[99] pentru elefantul papei Leon al X-lea, Hanno, în care poetul lăsa solemn organele private ale animalului unuia dintre cardinalii Preasfinției Sale.

— Ah, Aretino, a rostit domnul Tredgold zâmbind și ștergându-și monoclul. Scandaloasele „Șaisprezece poziții".

Pentru că devenisem un cunoscător al istoriei literaturii de gen în timpul șederii mele la Heidelberg (și pentru că aveam ediții bune din Rochester și Cleland[100]. Dar și exemplare rare ale genului din perioade anterioare), știam referința, însă am fost luat prin surprindere de mențiunea lipsită de jenă a gazdei mele despre această capodoperă a imaginarului erotic.

— Domnule Glapthorn. Și-a lăsat batista roșie de mătase și m-a privit în ochi. Îmi spuneți ce credeți despre asta?

S-a ridicat și s-a îndreptat către un dulap masiv din lemn de nuc pe care îl remarcasem de fiecare dată, așezat între cele două uși care permiteau accesul în cameră. A scos din buzunarul vestei o cheie legată de un delicat lanț de aur și a descuiat dulapul, dezvăluind șase sau opt rafturi de cărți așezate una lângă alta și mai multe cutii de lemn subțiri, de culoare verde-închis. A scos unul dintre volume, a încuiat din nou dulapul și s-a întors la locul său.

Spre uimirea sa, era ediția foarte rară, tipărită la Paris, în 1798 (P. Didot) a sonetelor lui Aretino, cu gravuri de Coiny după Carrache, ceva ce nu văzusem niciodată în timpul cercetărilor mele bibliografice.

— Domnule Glapthorn, a zis el, am presupus că o astfel de operă v-ar interesa în calitate de cărturar și colecționar. Sper că nu v-am lignit în vreun fel.

— În niciun caz, am răspuns eu întorcând volumul încet ca să-i admir legătura. Desigur, cunoșteam ilustrațiile și versurile care le însoțeau: trupurile musculoase, membrele înlănțuite strâns, acuplarea pe pernele cu ciucuri, în paturile cu baldachine mari. Însă faptul că și protectorul meu le cunoștea era complet neașteptat.

Acest volum a stârnit o discuție despre acest domeniu în general și curând mi-am dat seama că, măcar în această ramură, cunoștințele domnului Tredgold erau cu mult peste ale mele. M-a chemat lângă dulap, a descuiat din nou ușile și am petrecut o oră foarte plăcută admirând împreună bijuterii ale literaturii erotice pe care le colecționase de-a lungul a 20 de ani.

— Poate că v-ar interesa și astea, a spus el, apoi a luat și a deschis una dintre cutiile verzi și înguste pe care le observasem mai devreme.

Acolo se afla o colecție completă, așezată pe un strat de hârtie moale, gofrată, a tipăriturilor lui Rowlandson în care artistul înfățișase diverse doamne care se pregăteau să-și ofere farmecele bărbaților care le priveau intens. Celelalte cutii aveau tipărituri și desene asemănătoare, realizate de unii dintre cei mai mari artiști ai genului.

Eram complet uluit.

— Domnule, am rostit eu zâmbind, se pare că aveți părți foarte ascunse.

— Ei bine, a răspuns el, dreptul poate fi o treabă plictisitoare. Uneori, o abatere inofensivă e binevenită. Ca o compensație.

Conversația a continuat într-un mod foarte plăcut și la ceai, când am discutat despre diverse rarități din domeniul literaturii voluptuoase pe care am fi vrut să le vedem. Domnul Tredgold dorea să adauge la colecție și un exemplar din Cabinetul lui Venus, traducerea parțială și anonimă din 1658 a faimoasei Geneanthropeia a lui Sinibaldi. Am reținut, gândindu-mă că poate știu un loc de unde să fac rost de un exemplar și că o astfel de achiziție m-ar apropia și mai mult de protectorul meu.

La 5, mult mai târziu decât ora mea obișnuită de plecare, m-am ridicat. Însă, înainte să apuc să spun ceva, domnul Tredgold a sărit în picioare și mi-a luat brațul.

— Edward, a zis el – sper că nu te superi că îți spun pe nume –, vreau să știi că sunt foarte mulțumit de treaba pe care o faci.

Una dintre mâinile sale continua să o țină strâns pe a mea, iar cu cealaltă mă cuprinsese pe după umeri.

— Mă bucur să aud asta, domnule Tredgold, însă nu știu în ce fel v-am făcut să fiți mulțumit de mine.

— Ai făcut ce ți-am cerut, nu-i așa? a întrebat el.

— Desigur.

— Și ai făcut asta cum ai putut mai bine, cu atenție și fără să pleci pe furiș?

— Da, domnule.

— Așa cred și eu. Iar dacă îți pun o întrebare despre oricare dintr e documentele pe care le-ai citit, ești în stare să răspunzi?

— Da, dacă îmi permiteți să-mi consult agenda.

— Ți-ai făcut însemnări! Excelent! Dar cumva ți s-a părut că activitatea este puțin cam plictisitoare? Nu e nevoie să răspunzi. Știu că așa este. Un om cu talentul tău nu trebuie să stea închis. Vreau să folosesc talentul tău, Edward. Mă lași să fac asta?

Am tăcut, fără să știu ce răspuns aș putea să dau unei întrebări atât de ciudate, iar domnul Tredgold a luat tăcerea mea drept răspuns afirmativ.

— Ei bine, Edward, perioada de probă s-a încheiat. Vino în biroul meu mâine la ora 10. Am o mică problemă pe care doresc să o discut cu tine.

Mi-a urat o seară plăcută, a zâmbit și s-a retras în biroul său.

II

Madame Mathilde

În dimineața următoare, după cum mi se ceruse, m-am prezentat în biroul personal al domnului Tredgold. Când am plecat, o oră mai târziu, eram asistentul confidențial al asociatului senior, o slujbă care presupunea îndatoriri de „o natură mai discretă și mai personală”. În următorii cinci ani, am îndeplinit aceste îndatoriri, de care știam doar eu și domnul Tredgold, cu un succes destul de mare.

E simplu de ghicit că un avocat atât de distins și de renumit precum domnul Tredgold avea nevoie de multe ori pentru un caz să pună mâna pe informații esențiale care să spunem așa – nu erau simplu de obținut prin mijloacele obișnuite. În astfel de ocazii, când era de preferat ca el să nu cunoască sursele acestor informații sau mijloacele prin care acestea ajungeau la el, domnul Tredgold mă chema pe mine și îmi sugera un tur sau două prin Grădinile Temple. Atunci, propunea o anumită problemă – desigur, doar la nivel teoretic – și o discutam (la modul general).

— Mă întreb, spunea el, dacă se poate face ceva.

Nu mai zicea nimic altceva și ne întorceam la Paternoster-row vorbind despre subiecte generale.

Nu mi se dădeau instrucțiuni precise și nu existau consemnări ale conversațiilor. Însă, când trebuia întreprinsă o acțiune discretă și personală, îndeplinirea ei era datoria mea de angajat la Tredgold, Tredgold & Orr.

Prima „mică problemă” pe care mi-a încredințat-o domnul Tredgold pentru o analiză de ordin teoretic o privea pe o anume doamnă Bonner-Childs și poate fi considerată un exemplu tipic pentru activitatea pe care am avut-o acolo.

Această doamnă fusese la un stabiliment de pe strada Regent, denumit Cuibul frumuseții, condus de o anume Sarah Bunce, alias madame Mathilde[101]. Aici, madame le ademenea pe femeile naive care doreau să descopere frumusețea eternă (o piață destul de mare, desigur) să își lase banii – sau, în cele mai multe cazuri, pe ai soților lor – contra unor ingenioase preparate cu nume exotice (pentru eliminarea completă și permanentă a ridurilor sau pentru a menține pentru totdeauna un ten tineresc) care costau 20 de guinee. De asemenea, salonul mai dispunea de o cameră amenajată somptuos ca o baie arăbească. Nefericita doamnă Bonner-Childs, tentată să se desfete cu această plăcere, după ce și-a luat hainele din nou, a observat că inelul și cerceii ei cu diamante dispăruseră. Când i-a cerut socoteală lui *madame* Mathilde, proprietara a informat-o că, dacă va face scandal pentru acea pierdere, atunci Madame îl va informa pe soțul doamnei Bonner-Childs, secretar-asistent la Consiliul Indiei, că soția lui folosea baia pentru activități imorale.

Succesul salonului condus de *madame* Mathilde – la fel ca Academia lui Kitty Daley – depindea de amenințarea cu spectrul fatal al scandalului public, care i-ar fi îngropat pe nefericiții ademeniți în astfel de locuri, însă, în acest caz, doamna Bonner-Childs l-a informat imediat pe soțul ei i le cele întâmplate, iar el, crezând pe deplin în nevinovăția soției sale, a mers imediat la domnul Christopher Tredgold.

Eu și superiorul meu am făcut o plimbare în Grădinile Temple. Domnul Bonner-Childs era pregătit să o dea în judecată dacă s-ar fi ajuns la așa ceva, însă sperase că domnul Tredgold ar putea sugera o metodă prin care procesul putea să fie evitat, iar soția lui să-și recupereze bijuteriile. Oricum ar fi, onorariul, indiferent de nivel, nu reprezenta o problemă.

— Oare se poate face ceva? s-a întrebat domnul Tredgold cu voce tare, apoi ne-am întors la Paternoster-row, vorbind, ca de obicei, despre lucruri generale.

A doua zi, am început să observ cine intra și ieșea zilnic de la Cuibul frumuseții. Și așa am ajuns să găsesc ceea ce căutam.

Burnița din acea dimineață se transforma încet în ploaie. Tot orașul era cuprins de tunete. La toate nivelurile vieții, de la subzistență la nepăsare luxoasă, locuitorii traversau înainte și înapoi arterele îmbâcsite și murdare ale marelui animal fără somn, fiecare după statutul lui – târându-se prin întuneric și noroi, adăpostit în trăsuri acoperite, înghesuit umăr la umăr cu alții în autobuze aglomerate sau aplecat periculos în căruțe zgomotoase și încărcate –, toți prinși în treburile lor personale.

Nu era nici măcar prânzul, însă lumina părea deja să dispară, iar la ferestrele caselor și magazinelor ardeau felinare. E o lume întunecată, după cum spuneau și preoții în predicile lor, iar în ziua aceea, metafora a prins viață.

Stăteam de ceva vreme pe strada Regent și priveam indiferent în vitrina de la Messrs Johnson & Co.[102], gândindu-mă că poate ar fi cazul să-mi cumpăr o pălărie nouă, când am văzut reflectându-se în geam imaginea unei femei. Avea aproximativ 30 de ani și, după ce a trecut chiar prin spatele meu, s-a oprit în față la Cuib și a citit firma pictată sinistru de deasupra ușii. A ezitat o clipă, apoi și-a continuat drumul, însă a făcut doar câțiva pași și s-a oprit, apoi s-a întors la ușa salonului.

Avea chipul unei femei cinstite și deschise și purta o pereche de cercei frumoși, cu smaralde. I-am ieșit imediat în față pentru a o împiedica să intre. Pe moment, s-a speriat, dar am convins-o repede să se îndepărteze de ușă. Aceea a fost prima mea lecție de îndrăzneală și am învățat-o bine. Spre surprinderea mea, am mai descoperit că

aveam o putere de convingere naturală în astfel de situații și i-am câștigat rapid încrederea acelei doamne, care a acceptat, după ce am discutat despre asta pe o străduță lăturalnică, să mă ajute în planul meu.

Câteva minute mai târziu, a intrat în salon și a cerut imediat o baie. Și-a scos hainele și bijuteriile într-o cameră alăturată, așa cum făcuse și doamna Bonner-Childs. După ce m-am convins că madame Mathilde era singura persoană de acolo în acel moment, am intrat în spatele complicei mele și, așteptând până când ea a intrat în camera de baie, am avut satisfacția s-o surprind pe madame în timp ce sustrăgea cu cerceii de smarald ai doamnei.

Am schimbat câteva cuvinte, rezultatul fiind că madame și-a recunoscut greșeala. Trăia foarte bine de pe urma Cuibului frumuseții și nu putea risca să fie dată în judecată, acțiune care am asigurat-o că era foarte simplu de întreprins.

— A fost o greșeală, domnule, pur și simplu o greșeală, a zis ea pe un ton plângăreț. Voiam doar să-i pun într-un loc sigur – așa cum a făcut fata cu cerceii celeilalte doamne, numai că atunci eu nu am știut asta…

Și așa, într-un final, a scos bijuteriile doamnei Bonner-Child, dând din mâini neajutorată și promițând solemn să o concedieze pe lata care fusese atât de inconștientă, încât să ascundă obiectele fără să spună nimănui.

Domnul Tredgold și-a arătat mulțumirea că problema a fost rezolvată atât de rapid și de discret, fără a recurge la proces public, iar domnul Bonner-Childs a semnat imediat un cec substanțial pentru serviciile oferite de firmă, din care un procent considerabil a fost transferat în contul meu de la Coutts & Co.

Trebuie să povestesc, pe scurt, și despre cazul lui Josiah Pluckrose, deoarece este reprezentativ pentru partea mai puțin plăcută a muncii mele

pentru domnul Tredgold, dar și din alte motive, pe care le voi arăta mai târziu.

Acest Pluckrose era un bărbat oarecare, măcelar dintr-o familie veche de măcelari, și reușise să strângă un capital destul de mare, prin mijloace pe care domnul Tredgold le descria în șoaptă drept „îndoielnice”. Renunțase la arta măcelăriei la vârsta de 24 de ani, făcuse box o perioadă scurtă de vreme, lucrase ca barcagiu și meșteșugar de pensule, apoi, într-un fel miraculos, se ridicase din mocirlă ca pseudogentleman, cu o casă pe strada Weymouth și o avere destul de mare.

Înalt și masiv, cu ochi de reptilă și o cicatrice lividă pe unul dintre obraji, Pluckrose avusese o soție care în trecut fusese servitoare la case mari și cu care se purtase înfiorător în perioada scurtă în care fuseseră căsătoriți. Într-o zi de toamnă din 1849, această nefericită doamnă a fost găsită moartă – lovită cu bestialitate în zona capului –, iar Pluckrose a fost arestat pentru crimă. Acesta mai angajase și în trecut firma Tredgold pentru anumite chestiuni de afaceri, astfel că a fost solicitată să-i apere interesele și de acea dată.

— O treabă foarte neplăcută, a mărturisit domnul Tredgold, care nu cred că poate fi evitată, dat fiind faptul că el ne-a adus mulți clienți în firmă. Desigur, susține că e nevinovat, însă tot este destul de dezgustător.

Apoi, m-a întrebat dacă văd cumva vreo rezolvare la această „mică problemă”.

Pe scurt, am găsit o rezolvare – și, pentru prima dată de când am început să lucrez acolo, am avut oarecari mustrări de conștiință. Nu e cazul să povestesc aici detaliile, procesul a început în ianuarie 1850, Pluckrose a fost achitat de acuzația că și-a ucis soția, iar un bărbat nevinovat a sfârșit în ștreang, în locul lui. Nu sunt mândru de asta, însă mi-am îndeplinit misiunea atât de bine, încât nimeni nici măcar domnul Tredgold – nu a bănuit

vreodată adevărul. Și așa am scăpat de odiosul Pluckrose.

Sau, cel puțin, asta am crezut.

După chestiunea cu madame Mathilde, în februarie 1849, mu început o viață pe care nici n-aș fi bănuit-o cu jumătate de an în urmă, complet străină preocupărilor și intereselor mele anterioare. Curând, am descoperit că aveam un talent deosebit pentru activitatea pe care trebuia să o fac pentru domnul Tredgold – într-adevăr, am făcut totul cu o eficiență care m-a surprins până și pe mine. Am strâns informații și am format o rețea de legături atât în pătura de sus, cât și în cea de jos a Capitalei, am descoperit mici indiscreții, am distrus și am obținut probe, am văzut, am urmărit, am avertizat, am lingușit, uneori am amenințat. Escrocherie, delapidare, aranjamente ilegale, chiar crimă – natura cazului nu avea importanță. M-am specializat în găsirea punctelor slabe și în furnizarea de mijloace prin care să strivesc o eventuală acțiune împotriva unui client. Am descoperit că talentul meu special era să adulmec fragilitatea umană – acele mici semințe ale josniciei și egoismului care, aduse la lumină și stropite bine cu apă, se transformă în autodistrugere. Firma continua astfel să prospere, iar zâmbetul serafic al domnului Tredgold devenea tot mai larg.

Londra însăși a devenit atelierul meu, fabrica mea, biroul meu ei îi dedicam toate talentele mele de exersare și asimilare. Doream să o stăpânesc din punct de vedere intelectual, așa cum stăpâneam toate subiectele care mă pasionaseră în trecut, să o îmblânzesc și să arunc o lesă în jurul ei, percepând-o ca pe Marele Leviatan, monstrul fără somn în ale cărui măruntaie din ce în ce mai mari locuiam acum.

De sus până în adâncuri, de la rafinament strălucitor la barbarie, de la Mayfair și Belgravia la

aleea Rosemary și câmpiile Bluegate, ajunsesem să-i cunosc trăsăturile, firile multiple care se împleteau, milioanele de deosebiri și gradații. În timpul zilei, îi vedeam pe hoții de buzunare și pe alți răufăcători la treabă în mulțimea din Cartierul de Vest, iar noaptea, când se lăsau umbrele, îi zăream pe pungașii care operau cu brutalitate. Mai analizam, cu o atenție particulară, clasificarea viciului: curtezanele în mătase agățate fără rușine de brațul lorzilor și domnilor lor, codoașe și toate categoriile de femei imorale. În fiecare zi, mai adăugam câte ceva la bagajul meu de cunoștințe; în fiecare zi, îmi îmbogățeam experiența cu ceea ce acest loc – unic pe pământul lui Dumnezeu – putea să-i ofere unui om plin de pasiune și imaginație.

Nu am intenția să povestesc despre numeroasele mele aventuri amoroase – au fost anoste. Însă trebuie să vorbesc despre una dintre ele. Femeia cu pricina era o prostituată pe care codoașa ei o ținea îmbrăcată în haine scumpe. S-a întâmplat curând după povestea cu madame Mathilde. Eu mă întorsesem pe strada Regent să mă uit din nou la Messrs Johnson & Co. Mi-a atras atenția în timp ce se pregătea să traverseze: bine îmbrăcată, micuță, cu gropiță în bărbie și urechiușe delicate. Era o dimineață cenușie și umedă, iar eu eram suficient de aproape, încât să văd picături de rouă mici ca niște pietre prețioase atârnându-i de bucle. Era gata să se alăture unui grup de pietoni într-un pasaj de pe partea cealaltă a străzii. După ce a traversat, s-a oprit și s-a întors pe jumătate, jucându-se nervos cu o buclă dezordonată de păr. Atunci, am văzut-o pe o femeie în vârstă care traversa în spatele ei. Mi-am dat seama că o urmărea, că fusese plătită de codoașa ei ca să se asigure că nu fugea cu hainele. Fetele ca ea erau prea sărace ca să-și cumpere hainele necesare pentru locurile unde puteau agăța clienți, cum ar fi galeriile teatrelor și Café Royal.

Am început să o urmăresc. Mergea cu pași repezi prin mulțime, sigură de drumul ei. În Long Acre, am ajuns-o din urmă. Ne-am înțeles rapid, supraveghetoarea ei s-a retras într-o clădire publică din apropiere, iar eu și fata am intrat într-o casă de la colțul străzii Endell.

Numele ei era Dorrie, alintul de la Dorothy. Mai târziu, mi-a spus că devenise ceea ce era pentru a o ajuta pe mama ei, care era văduvă și nu-și putea găsi o slujbă. Am vorbit destul și am simțit că sunt foarte atras de fată. La cererea mea, m-a dus, cu supraveghetoarea la câțiva pași în urma noastră, într-o cameră înghesuită și umedă dintr-o curte mohorâtă din apropiere. Din câte îmi dădeam seama, mama ei avea doar 40 de ani, însă era încovoiată și slabă, și tușea ascuțit. Când am regăsit pe chipul ei semnele evidente ale chinului și grijilor permanente, m-am gândit imediat – deși situația era foarte diferită – la greutățile propriei mame și la cum o transformaseră.

Aproape fără să mă gândesc, am luat o hotărâre pe care nu am regretat-o niciodată. Timp de mai mulți ani, până când circumstanțele au împiedicat asta, doamna Grainger venea de două sau trei ori pe săptămână pe strada Temple să-mi curețe locuința și să-mi spele rufele.

Dimineața, când intra, spuneam:

— Bună dimineața, doamnă Grainger. Ce mai face Dorrie?

— E bine, domnule, mulțumesc. O fată bună.

Nu zicea niciodată mai mult

Așa am devenit un fel de binefăcător pentru Dorrie Grainger și mama ei. Totuși, din acest gest de caritate din partea mea avea să apară un fir nou în acea plasă fatală de contexte care deja se strângea în jurul meu.

MARELE LEVIATAN

ÎN ZORI, FEBRUARIE, MDCCL[103]

O, orașule! Adânc și lat!
Pântece al tuturor!

Acest soare, această lună, aceste stele – le ating, le simt.
Ard. Îngheț.
Și macin munții în mâna mea și îi prefac în pulbere.
Beau vârtejurile, devorez pădurile.

Eu sunt în toate lucrurile, în lumină și aer, și în muzica nemaiauzită.
O, oraș al sângelui, osului și cărnii!
Al mușchilor, dinților și ochiului!

Teatru al deșertăciunii, iad după care tânjesc:
Sălbatic, urlând la picioarele mele.
Viața mea. Moartea mea.

III

Evenwood

După ce mi-am preluat locuința de pe strada Temple și am început lucrul la firma Tredgold, ambițiile mele fotografice s-au domolit o vreme, însă am continuat corespondența cu domnul Talbot. Dar, după ce m-am stabilizat, mi-am construit o mică încăpere obscură în camera de zi, într-un spațiu încadrat de perdele. Tot acolo îmi țineam și aparatele de fotografiat (cumpărate recent de la Horne and Thornethwaite)[104], lămpile, tifonul, tigăile și bolurile, tăvile și pensulele moi, soluțiile de fixare și developare, cupele, sticlele, colile de hârtie, seringile și toate celelalte instrumente necesare pentru această artă. Am studiat din greu pentru a mă familiariza cu procesele chimice și tehnice necesare, iar în serile de vară îmi duceam aparatul la râu sau în colțuri cu peisaje pitorești de lângă Școala de Avocatură, ca să îmi exersez tehnicile compoziționale. Așa am început să-mi construiesc experiența și cunoștințele și să strâng multe exemplare potrivite din propria operă fotografică.

Satisfacția observației concentrate și atente, nevoia de a percepe gradațiile rapide ale luminii și umbrei și selectarea unghiului și distanței potrivite, urmărirea atentă a fundalului – aceste lucruri mă împlineau și mă duceau pe alt tărâm, departe de îndatoririle mele de multe ori sordide de la firma Tredgold.

Din punct de vedere artistic, activitatea mea preferată – sământa plantată de un desen fotogenic realizat de domnul Talbot după Mănăstirea Lacock – era să încerc să imortalizez spiritul sau atmosfera pe care le evocau anumite locuri. Londra oferea o diversitate de astfel de subiecte – palate vechi, case particulare de toate felurile și vârstele, fluviul

și podurile sale, marile clădiri publice –, așa că în curând mi-am dezvoltat simțul pentru linia și forma arhitecturală, pentru umbră, cer, textură și profil.

Într-o duminică din luna iunie 1850, simțind că am atins un nivel destul de bun în domeniu, m-am hotărât să-i arăt domnului Tredgold câteva mostre din opera mea fotografică.

— Sunt excelente, Edward! a spus el uitându-se prin teancul de tipărituri făcute în fundătura Pump și în camerele domnului Ephraim Gadd de la King's Bench. Ai un ochi excepțional. Chiar excepțional.

S-a ridicat brusc, ca și când i-ar fi venit o idee.

— Cred că pot să-ți fac rost de o comandă. Ce zici?

Desigur, i-am răspuns că aș fi foarte încântat.

— Perfect. Săptămâna viitoare, trebuie să-i fac o vizită unui client important și, când văd ce ai făcut aici, mă gândesc că poate acest domn ar dori să aibă o reprezentare fotografică a proprietății sale de la țară, ca amintire de neuitat pentru posteritate. Respectiva proprietate ar oferi posibilități uluitoare pentru aparatul tău.

— Atunci, sunt mai mult decât încântat să accept propunerea. Unde este proprietatea?

— La Evenwood, în Northamptonshire. Casa celui mai important client al nostru, lordul Tansor.

Nu știu dacă domnul Tredgold mi-a remarcat surprinderea. Îmi zâmbea ca de obicei, însă ochii lui mă priveau cu o oarecare precauție, așteptând un răspuns negativ. Și-a dres glasul.

— M-am gândit, a continuat el, că poate ești curios să vezi casa răposatei doamne Tansor – vorbesc, desigur, din perspectiva prieteniei ei cu mama fostului tău patron, doamna Simona Glyver. Însă, dacă propunerea mea nu corespunde dorințelor tale…

Am ridicat mâna.

— În niciun caz. Vă pot asigura că nu mă împotrivesc deloc unei astfel de excursii.

— Bine. Atunci, am stabilit. Îi scriu imediat lordului Tansor.

Cum aș fi putut refuza să accept neașteptata propunere a domnului Tredgold, când Evenwood era locul pe care îmi doream cel mai mult să îl văd? Deja știam, din povestirile pe care le citisem, istoria măreţului conac, ordinea clădirilor și topografia întinsului parc. Aveam ocazia să văd pe viu ceea ce până atunci doar îmi imaginasem.

De când începusem să lucrez pentru domnul Tredgold, nu făcusem progrese prea mari în căutarea unei dovezi clare care să confirme ceea ce citisem în jurnalele mamei mele. Aveam doar aluzii și indicii care reprezentau mărturia puternică și, pentru mine, convingătoare în privinţa adevărului despre nașterea mea, însă acestea nu erau chiar de necontestat și nu făceau deloc lumină în privinţa motivelor acelei conspiraţii între mama și prima soţie a lordului Tansor sau a modului în care își duseseră planul la îndeplinire. Deja citisem cuvânt cu cuvânt, de mai multe ori jurnalele și chiar făcusem însemnări despre ele, reîncepusem să reexaminez și să indexez fiecare bucăţică de hârtie pe care o lăsase în urmă, de la facturi și chitanţe până la scrisori și liste (am descoperit că mama fusese o mare amatoare de liste, făcuse zeci de liste). Speram să găsesc măcar un mic fragment, pe care poate îl sărisem, despre adevăr, dar mi-era din ce în ce mai clar că nu prea mai aveam ce să scot din documentele pe care le aveam și că nu obţineam nimic dacă rămâneam în camera mea și tânjeam după moștenirea pierdută. Ca să pot recăpăta acea moștenire, trebuia să încep să-mi lărgesc orizonturile, și ce metodă mai bună de a începe era decât să-mi văd cu propriii ochi vechea locuinţă?

După câteva zile, domnul Tredgold m-a informat că lordul Tansor era încântat să-l însoţesc

la Evenwood, unde aveam voie să mă plimb pe unde doream. În dimineața următoare, ușurați că scăpăm de căldura și praful Londrei, am luat amândoi trenul spre nord, către Peterborough.

Imediat după ce am urcat în tren, eu și domnul Tredgold am început obișnuita discuție despre cărți, care a durat tot drumul până la Peterborough, în ciuda încercărilor mele de a-l face pe patronul meu să-mi povestească despre Evenwood și locuitorii săi. După ce am ajuns la Easton, la șase kilometri de Evenwood, domnul Tredgold a mers înainte la conac și m-a lăsat în urmă, să vin cu bagajele. La poartă, chiar după satul Evenwood, m-am dat jos din căruță. Era aproape ora două când am urcat panta lungă care începea de la poartă și m-am oprit în vârf ca să admir râul și priveliștea de dincolo de el, ce se deschidea în fața privirii mele lacome.

Iar acum, în sfârșit, vă voi descrie Evenwoodul, pe care l-am văzut prima dată în acea după-amiază perfectă de iunie din 1850 probabil, o după-amiază ca aceea în care sosiseră preotul Daunt și familia lui, cu 20 de ani în urmă. Îmi aduc aminte de acea după-amiază de parcă s-ar fi întâmplat ieri.

Satul, complet izolat, este așezat în apropiere de un afluent mai lent al râului Nene, Even, denumit Evenbrook de către oamenii din partea locului – acest râu șerpuiește prin parc și se varsă în râul principal în est, după câțiva kilometri. O biserică și parohia de lângă ea, casa nobilă de la sfârșitul secolului al XVII-lea, grupuri de căsuțe pitorești, câteva ferme, apoi conacul: toată Anglia este plină de astfel de topografii, însă Evenwood nu se compară cu nimic.

Trestia foșnitoare și sălciile arcuite, casele de piatră în culori deschise, cu acoperiș de stuf sau din piatră Collyweston[105], parcul cu formele sale neregulate, cu lacul și copacii săi vechi și, în mijlocul acestora, splendoarea de poveste a casei

lordului Tansor, sunt izvoare de alinare și mângâiere pentru cei obosiți de viața de zi cu zi. Locul acela părea cumva atemporal, închis și protejat de răutatea existenței (Ic către râul cu meandre și de pantele line și împădurite de pe ambele laturi, care, în zilele frumoase, par să se piardă în forma unor panglici de culoare verde-cenușiu.

Dacă lecturați ediția plictisitoare, dar foarte utilă a *Ghidului comitatului Northamptonshire* a lui Verekker (o copie a ediției adăugite din 1812 se află în fața mea chiar în timp ce scriu acum)[106] veți afla că reședința Tansor este situată „într-un parc împădurit, cu o suprafață de mai multe hectare, în care creșteau stejari, frasini și ulmi, traversată de Even (sau Evenbrook). Conacul este construit din cărămidă și gresie. Secolele care au trecut i-au dat o neregularitate plăcută a formei, în egală măsură impunătoare și romantică". De asemenea, de la Verekker mai aflați amănuntele de arhitectură despre casă: autorizația de crenelare acordată în 1330, extensiile elisabetane ale locuinței medievale fortificate, finisajele iacobine, proiectul realizat de Talman la începutul secolului trecut și îmbunătățirile regăsite în stilul clasic al lui Henry Holland, care a lucrat și la Althorp, alt conac important din comitat.

Ceea ce nu veți găsi în Verekker sau în alt ghid este descrierea puterii pe care o are Evenwood de a vrăji sufletul și simțurile. Arta umană nu poate transmite senzația de ceva pierdut și totuși etern pe care o inspiră astfel de locuri. Indiferent de lumină și anotimp, acest loc are o frumusețe transcendentală, însă vara este paradisul însuși. E de preferat să veniți dinspre sud, așa cum am făcut și eu, într-o după-amiază de vară. După ce intrați în parc, urcați panta despre care am vorbit, în vârful ei vă opriți, așa cum am făcut și eu, ca să priviți conacul. În stânga, deasupra zidului scund care marchează granița, lumina dansează pe

suprafața râului care cotește blând spre nord și atunci zăriți biserica – într-o astfel de zi, turla ei delicată se înalță pe fundalul unui cer foarte albastru și fără nori – orientată către casa parohială acoperită cu iederă, de pe latura din spate a micului cimitir.

Înaintați încă puțin. Trăsura coboară către râu, îl traversează pe un pod frumos cu balustradă, apoi o ia la dreapta și atunci vedeți conacul în întregime, lăsând în urmă hățișul de copaci. Drumul se bifurcă și ocolește ambele laturi ale unui oval perfect de pajiște în centrul căruia se află un grup de statui clasice – Poseidon cu tritoni –, iar în cele din urmă, intră pe o poartă masivă într-o curte închisă, pavată cu pietriș.

Ochiul este atras mereu în sus, către frontoane și coșuri de fum canelate și, deasupra tuturor, șase turnuri înalte care aveau în vârf cupole boltite, cu modele complexe din plumb. În spatele formalismului fațadei lui Holland, rămășițele epocilor trecute se amestecă într-o confuzie pitorească: alei pietruite între pereți înalți, o arcadă boltită. Cărămizile din perioada Tudor se combină cu pietrele șlefuite, nișele și crenelurile contrastează cu coloanele și frontoanele în stil clasic. Iar în mijloc, o curte medievală retrasă, presărată cu urne și statui, care vara se umplea cu parfum de lavandă și crini și purta ecoul ciripitului de păsări și al susurului apei.

Evenwood. Mă plimbasem în vis pe coridoarele și prin sălile sale mărețe, adunasem reprezentări ale acelui loc, citisem cu lăcomie tot ce se publicase despre istoria și caracterul lui, indiferent de cât de banale și lipsite de consistență erau, de la William Camden până la pamfletul publicat în 1825 de predecesorul preotului Daunt ca paroh. Ani întregi, fusese nu o construcție din piatră, lemn și sticlă pe care o puteai atinge sau privi în lumina soarelui și a lunii, ci un loc de vis învăluit în ceață, de o perfecțiune imposibilă, la fel ca

măreţul Pavilion al Califului descris de domnul Tennyson[107].

Acum, se întindea în faţa mea. Nu era un vis, era foarte real, înfipt în pământul pe care mergeau propriile picioare, spălat de ploile secolelor, încălzit şi luminat de nenumărate răsărituri, ridicat şi modificat de generaţiile dispărute de muritori.

Eram copleşit, aproape înecat în lacrimi, când am zărit pentru prima dată un loc pe care până atunci îl văzusem doar cu ochii minţii. Apoi, aproape ca senzaţia pe care ţi-o dă durerea fizică, am fost sigur că mai văzusem acel loc – nu în cărţi şi desene, nu în imaginaţie, ci cu propriii ochi. Mi-am spus: am mai fost aici. Am mai respirat aerul acesta, am mai auzit sunetele acestea ale vântului printre copaci şi muzica apelor din depărtare. Într-o clipă, eram din nou copil, visând la o clădire măreaţă – jumătate palat, jumătate fortăreaţă –, cu turle înalte şi turnuri ridicate către cer. Dar cum era posibil? Numele acestui loc îmi era vag cunoscut din copilărie, însă nu îmi aduceam aminte să fi fost vreodată aici. Atunci, de unde această siguranţă a recunoaşterii?

Într-un fel de ameţeală, încurcat de acel amestec de real şi imaginar, am înaintat puţin, iar perspectiva a început să se schimbe. Umbrele şi unghiurile erau delicate şi clare, contururile au devenit mai dure, pantele s-au întins şi au devenit mai line. Am auzit un câine lătrând, am văzut ciori care croncăneau pe turnuri şi coşuri şi porumbiţe albe care îşi luau zborul. Între zidurile înalte se afla un bazin cu peşti, încadrat de două pavilioane mici de piatră deschisă la culoare. Pe măsură ce mă apropiam, detaliile vieţii cotidiene erau din ce în ce mai vizibile: plante cultivate, o mătură rezemată de un zid, perdelele de la o fereastră unduite de vântul lin, fumul înălţându-se pe gura unui coş, o găleată cu apă lăsată la o poartă.

Ştim deja, din povestea vieţii sale publicată în Saturday Review, că Evenwood i-a luat tânărului

Phoebus Daunt vederea la fel ca viziunea Sfântului Pavel. Era ca și când, după cum el însuși mărturisea, „nu mai trăisem până atunci”.

Nu-l condamn pe micul Phoebus că s-a simțit astfel când a văzut pentru prima dată frumusețea de la Evenwood. Niciun om care poate să vadă și să simtă nu ar rămâne insensibil la vederea acestui loc. Și eu am simțit același lucru ca el când i-am zărit prima dată cupolele și crenelurile înălțându-se în aerul văratic; iar odată cu familiaritatea a venit și o dragoste mai mare, până când, chiar și doar în amintire, Evenwood căpăta o asemenea putere de a subjuga, încât uneori eram bolnav de dorința de a-mi petrece întreaga viață în acel loc și de a-l face al meu.

Dacă Phoebus Daunt chiar a încercat un astfel de sentiment când a venit prima dată la Evenwood, atunci îl iert cu toată binecuvântarea. Dacă însă credea cu adevărat cuvintele pe care le-a scris în memoriile sale publicate, că Evenwood era „un Eden făcut pentru mine”, atunci se înșela amarnic.

Fusese făcut pentru mine.

Cufărul meu de voiaj, în care aveam aparatul de fotografiat, trepiedul și alte echipamente necesare, fusese așezat pe un cărucior într-o curte îngustă care pornea de la intrare. Lacheul care se ocupase de asta, un anume John Hooper, era un tip plăcut și prietenos și am vorbit cu ușurință cu el în timp ce trăgeam amândoi căruciorul către destinație. În scurt timp, am avut ocazia să-i cer discret informații despre anumite chestiuni legate de Evenwood, pe care el a fost încântat să mi le dea.

Adusesem cu mine vreo duzină de plăci negre care conțineau negative pregătite după un proces inventat recent de domnul Blanquart-Evrard[108]. Am lucrat timp de trei ore și am fost sigur că lordul Tansor va fi mulțumit de rezultate.

Tocmai terminasem de luat câteva instantanee ale Oranjeriei și intram printr-o mică poartă dintr-

un zid vechi de piatră, când mi-a atras atenția râsul cuiva. Înaintea mea se afla o porțiune întinsă de gazon pe care patru persoane două doamne și doi bărbați – jucau crochet.

Nu i-aș fi remarcat prezența dacă n-ar h râs, însă imediat ce am auzit acel sunet distinct și fornăitul de la sfârșit, am știut că era el.

Se înălțase și avea umerii mai lați decât îmi aminteam eu. Acum, avea o barbă neagră care, împreună cu batista de mătase pe care și-o legase pe cap, îl făcea să arate ca un pirat. Iată-l, în carne și oase: I'. Rainsford Daunt, poetul iubit, al cărui volum recent, Cucerirea Perului tocmai fusese publicat cu un mare succes.

N-aveam cuvinte. Să-l văd acolo sprijinit în ciocan și să-i aud vocea cu care făcea complimente galante partenerei sale, o tânără brunetă foarte înaltă, însemna să răsucesc cuțitul în rana care mă rodea de atâta vreme. O clipă, m-am gândit să mă duc la el, însă, uitându-mă la ghetele mele prăfuite, am observat că unul dintre genunchii pantalonilor mei se rupsese în curtea cu pietriș, când mă aplecasem să-mi reglez trepiedul. Eram o priveliște destul de neplăcută, cu mâinile murdare și colorate, pentru că fusese greu să trag căruciorul dintr-un loc în altul. Spre deosebire de mine, Daunt era elegant, se simțea în voie pe gazonul proaspăt tuns, cu vesta strălucind în soare, fără să-și dea seama că fostul său prieten stă ascuns în umbra unui mare tufiș de dafin.

Mărturisesc că, fără să vreau, l-am invidiat, iar cuțitul s-a mai răsucit puțin. Părea atât de sigur pe el, se simțea atât de bine în confortul lui. Dacă aș fi știut atunci cât de mare îi era de fapt norocul, poate că aș fi fost tentat să fac o faptă necugetată. Însă, în ignoranța mea, m-am mulțumit să-l observ, gândindu-mă la momentul în care am vorbit pentru ultima dată cu el în curtea școlii și întrebându-mă dacă încă își amintea ce-i șoptisem atunci. Mă îndoiam. Arăta ca un om care dormise bine.

Aproape că îmi era milă să-l deranjez din pacea lui, dar, într-o zi, va simți cuvintele mele. Și atunci își va aminti.

Am rămas ascuns în spatele dafinului timp de un sfert de oră sau chiar mai mult, până când Daunt și tovarășii săi au luat ciocanele și s-au întors pe o mică terasă umbrită, unde îi aștepta ceaiul. El a plecat agale, cu tânăra înaltă, iar ceilalți doi mergeau în urma lor, vorbind și râzând.

Era puțin înainte de 5 după-amiază, așa că m-am întors în curtea de la intrare. Începusem deja să-mi strâng lucrurile când domnul Tredgold a apărut pe scări.

— Edward, aici erai. Bănuiesc că ai avut o după-amiază productivă. Mă bucur. Am terminat treburile pe care le aveam cu Domnia Sa lordul, însă mai trebuie să faci ceva înainte să plecăm.

— Desigur. Ce anume?

A tușit.

— L-am convins pe lord că ar fi minunat pentru amintirea lui să îi faci o fotografie. I-am spus să-și imagineze ce ar însemna ca urmașii săi să aibă o imagine directă și reală a lui de acum. I-am zis că e ca și când ar trăi din nou în ochii lor. Sper că nu este prea mare deranjul din partea ta. Lordul ne așteaptă pe terasa bibliotecii.

Terasa bibliotecii se afla în aripa vestică a casei. Daunt și prietenii săi luau ceaiul pe cea sudică. Am cântărit rapid șansele să dau nas în nas cu el și mi-am dat seama că erau minime. În afară de asta, ideea de a-l vedea pe omul despre care credeam că e tatăl meu era irezistibilă, iar dacă Daunt chiar ar fi apărut, eram încrezător că mustața pe care o lăsasem de curând să crească l-ar fi împiedicat să mă recunoască.

— Desigur, am răspuns eu calm. Mi-au mai rămas două negative și aș fi încântat să le folosesc pentru Domnia Sa. Așteptați o clipă, să-mi strâng lucrurile…

Când am ajuns pe terasă, lordul Tansor se plimba, oțelul bastonului său răsunând pe pietre, soarele răsfrângându-se în pălăria lui de mătase.

— Domnia Voastră, a început domnul Tredgold apropiindu-se de el. Dânsul este domnul Glapthorn.

— Glapthorn. Bine ați venit! Văd că aveți toate instrumentele, aparate de fotografiat și ce mai trebuie. Un cufăr de voiaj? Totul la îndemână deci? Foarte bine. Așa trebuie. Acum, să începem.

M-am apucat să montez trepiedul în timp ce lordul Tansor și-a continuat plimbarea, discutând cu domnul Tredgold. Mi-am dat seama că nu-mi puteam lua ochii de la el.

În vârstă de 59 de ani, era mai scund decât mă așteptam, însă cu spatele drept și umerii puternici. Micile sale manierisme m-au fascinat imediat: mâna stângă la spate în timp ce mergea, felul în care își dădea capul pe spate când vorbea, frazele aspre și sacadate și accentele ascuțite cu care își sublinia discursul, ticul nervos de la ochiul stâng când domnul Tredgold îi făcea o observație, ca și când răbdarea lui stătea să-și atingă limita.

Mai presus de orice, am remarcat absența completă a oricărei urme de umor sau vulnerabilitate în ochii cu pleoape grele, mai ales în gura lui micuță, care aproape părea fără buze. Am observat că dinții lordului Tansor nu se vedeau aproape niciodată. Gura lui părea permanent închisă, chiar și atunci când vorbea, ceea ce îți lăsa impresia că e un om pentru care dezaprobarea și suspiciunea față de ceilalți oameni sunt instinctive și ireversibile. Totul la el era ordonat, stăpânit și reținut. Avea o putere și o voință atât de concentrate în felul în care te analiza din cap până-n picioare și în ținuta încordată pe care o adopta de obicei – umerii trași în spate, picioarele ușor despărțite –, încât uitai rapid că era un om mic de statură. Am întâlnit mulți oameni impresionanți, însă puțini chiar au reușit să mă marcheze ca el

printr-un sânge rece atât de desăvârșit, căpătat în urma unui exercițiu îndelungat de autoritate personală și politică. Am brațe puternice și trup masiv și mă simt un uriaș față de el, dar când s-a apropiat să mă întrebe dacă eram gata, abia l-am putut privi în ochi.

Și totuși credeam că era tatăl meu! Oare era adevărat? Sau mă iluzionasem? Mă gândeam că lângă mine, în soarele de iunie, chiar stătea tatăl meu, care mă considera doar un străin ocupat cu aparatul de fotografiat și trepiedul. Oare va veni ziua în care să mă pot arăta în fața lui sub adevărata mea identitate?

Soarele se retrăsese spre vest, luminând capătul terasei, dincolo de care pavajul era înălțat și se afla o ușă. Am coborât pe o alee cu pietriș, iar lordul Tansor, ținându-și strâns bastonul în mâna dreaptă și cu mâna stângă pe lângă corp, s-a așezat în fața acestei porțiuni înălțate, cu ușa în spatele umărului său stâng. Prin obiectivul aparatului meu, fiecare detaliu al fizicului său își mărea claritatea și contururile: ghetele cu vârf pătrat, lustruite ca întotdeauna, ghetrele de deasupra, de aceeași culoare cenușie ca pantalonii și vesta, haina neagră cu patru nasturi și cravata neagră, pălăria strălucitoare. Stătea drept și nemișcat, cu buzele strânse, mustața albă tunsă perfect, ochii mici și negri privind peste parcul scăldat în soare și dincolo de el, spre ferme și pășuni, râuri și lacuri, păduri și cătune liniștite. El era stăpânul tuturor. Al 25-lea baron Tansor.

Mâinile îmi tremurau când am terminat expunerea, însă, în sfârșit, isprăvisem. Mă pregăteam să încep expunerea ultimului negativ, dar lordul mi-a spus că nu dorea să mă mai rețină. Mi-a mulțumit brusc și s-a retras.

Eu și domnul Tredgold am rămas peste noapte la Peterborough și ne-am întors la Londra în dimineața următoare. Am părăsit Evenwoodul fără

să-l mai zăresc pe Phoebus Daunt, însă îmi stăruia în minte acea imagine fixă cu el stând în soare, râzând, vesel și sigur pe el, fără nicio grijă.

Cu o seară înainte, amândoi fuseserăm mult prea obosiți ca să povestim despre întâmplările acelei zile, iar în timpul călătoriei spre casă de a doua zi, patronul meu nu prea părea cu chef de vorbă. S-a așezat confortabil pe locul lui imediat după ce am urcat în tren și a scos ultimul număr din David Copperfield[109] cu aerul cuiva care nu vrea să fie deranjat. Însă, chiar înainte să intrăm pe peronul din Londra, a ridicat privirea și m-a iscodit.

— Ți-a plăcut la Evenwood, Edward?

Da, foarte mult. Este așa cum ați spus, un loc fermecător.

219

— Fermecător. Da. Acesta este cuvântul cu care descriu mereu acel loc. Aproape că te transfigurează, te duce departe, într-o altă lume, mai bună. Oare cum o fi să trăiești acolo? Nu cred că aș mai vrea să plec.

— Presupun că ați fost de multe ori acolo cu afaceri, am zis eu.

— Da, de multe ori, însă acum nu atât de des ca atunci când trăia prima doamnă Tansor.

— O cunoșteați pe doamna Tansor? m-am trezit că întreb pe un ton nerăbdător.

— Oh, da, a spus domnul Tredgold privind pe fereastra vagonului în timp ce intram sub bolta peronului. O cunoșteam foarte bine. Gata, am ajuns. Suntem acasă.

IV

În căutarea adevărului

Vreme de câteva săptămâni, nu l-am văzut pe domnul Tredgold. A părăsit Londra a doua zi, ca să-și viziteze fratele la Canterbury, iar eu eram implicat în investigarea unui caz de fraudă care mă obliga să fiu plecat mult din birou. Abia după o lună de la întoarcerea noastră de la Evenwood, am primit invitația de a-mi petrece duminica împreună cu asociatul senior.

Ne-am reluat repede vechile discuții pe teme bibliografice, însă mi se părea că patronul meu nu mai avea același entuziasm autentic pe care îl împărtășeam pentru cărți. Zâmbea, își ștergea monoclul, își îndepărta șuvițele de păr de pe față, iar amabilitatea lui era aceeași ca întotdeauna. Însă simțeam că în el se schimbase ceva, iar asta nu-mi dădea pace.

Negativele de la Evenwood fuseseră developate, fixate și imprimate, iar toate fotografiile, cu excepția portretului lordului Tansor, fuseseră încadrate, pe cheltuiala mea, într-un album elegant, pe care era reliefat blazonul Duport. Portretul, pe care l-am înrămat separat în marochin, ar fi fost o lucrare foarte frumoasă dacă n-ar fi fost stricat de chipul unui servitor curios, pe care nu-l zărisem, care trăgea cu ochiul prin ușă chiar în spatele lordului Tansor. Însă domnul Tredgold mi-a lăudat opera și a spus că va trimite fotografiile la Evenwood.

— Lordul va dori să-ți plătească, a zis el. Doar trimite-i o notă de plată.

— Nu, am răspuns eu, nici nu vreau să aud. Dacă lordul e mulțumit de rezultat, nu vreau altă răsplată.

— Ești foarte generos din fire, Edward, a spus domnul Tredgold închizând albumul. Să muncești

atât de mult și să nu vrei să fii plătit.

— Nu așteptam vreo plată.

— Sunt sigur că nu. Dar cred că faptele bune sunt răsplătite întotdeauna, în viața asta sau în altă viață. Iar acest lucru se leagă de altă credință a mea, aceea că tot ceea ce ne-a fost furat ne va fi returnat într-o zi de providența binevoitoare.

— Sunt convingeri foarte liniștitoare.

— Și eu cred la fel. Dacă aș crede altceva, că bunătatea nu va primi o răsplată într-un loc mai bun și că pierderea, adevărata pierdere, este ireversibilă, atunci toată speranța ar muri pentru mine.

Niciodată nu-l auzisem pe domnul Tredgold vorbind atât de serios și într-o manieră atât de reflexivă. S-a lăsat liniștea câteva clipe, în vreme ce el contempla portretul lordului Tansor.

— Știi, Edward, a rostit el în sfârșit, mi se pare că există un fel de legătură între aceste convingeri ale mele și procesul fotografic. Aici, ai surprins și ai imortalizat o ființă vie, întemnițând pentru totdeauna lumina și forma, și toate trăsăturile exterioare ale persoanei. Poate că liniile sufletului și ale caracterului nostru sunt imprimate asemănător în mintea lui Dumnezeu, pentru contemplația Sa eternă.

— Atunci, vai și-amar de păcătoși, am spus eu zâmbind.

— Însă nimeni nu este în întregime rău, Edward.

— Dar nici în întregime bun.

— Nu, a zis el încet, privind portretul lordului Tansor, nu sunt nici în întregime buni. Apoi, a continuat mai senin: însă, în epoca în care trăim, avem puterea să prindem clipa trecătoare și să o fixăm pe hârtie! Este extraordinar. Unde vor duce toate astea? Și totuși unii doresc ca aceste descoperiri minunate să fi fost făcute în epocile trecute. Imaginează-ți cum ar fi fost să o privești în ochi pe Cleopatra sau pe Shakespeare însuși! Să vezi lucrurile de demult așa cum erau, lucruri la

care putem doar să visăm – ar fi fost minunat, nu-i așa? Și nu doar ca să analizăm erele moarte ale trecutului, ci și pe oamenii pe care i-am pierdut de curând, pe care ne-am dori foarte mult să-i mai vedem în forma lor vie, așa cum cei care urmează după noi vor putea să-l vadă pe lordul Tansor după ce acesta nu va mai fi. Prietenii noștri care au murit înainte să fie descoperit acest miracol sunt acum dispăruți pentru totdeauna din fața ochilor noștri… când încă erau în putere, așa cum a fost imortalizat lordul în acest portret fotografic. Acum, ei se regăsesc doar în amintirea noastră imperfectă și inconstantă. Nu găsești că e trist?

M-a privit și, pentru o clipă, am crezut că are ochii plini de lacrimi. Însă s-a ridicat și s-a dus în cabinetul său să aducă un obiect pe care dorea să mi-l arate. Am mai vorbit încă o jumătate de oră, iar domnul Tredgold mi-a spus că avea o ușoară durere de cap și m-a rugat să-l scuz. Când am plecat, m-a întrebat dacă aveam mulți prieteni la Londra.

Am un prieten bun, am răspuns eu, și mi se pare suficient. Și, desigur, vă am pe dumneavoastră, domnule Tredgold.

— Deci, mă consideri prieten?

— Bineînțeles.

— Atunci, în calitate de prieten, sper că vei veni să-mi ceri ajutorul dacă vei avea vreodată nevoie. Ușa mea ți-e întotdeauna deschisă, Edward. Mereu. Să nu uiți asta.

Emoționat de tonul său sincer, i-am zis că voi ține minte cuvintele lui și i-am mulțumit pentru bunătate.

— Nu trebuie să-mi mulțumești, Edward, a spus el zâmbind larg. Ești un tânăr extraordinar. Consider că am datoria, o datorie foarte plăcută, de altfel, să-ți ofer ajutorul când ai nevoie. Și, în afară de asta, după cum ți-am zis când ne-am întâlnit prima dată, obișnuitul îl las altora, extraordinarul îl păstrez pentru mine.

Așa au mai trecut încă trei ani. În zilele de luni și marți, lucram ca asistent confidențial al domnului Tredgold, uneori în birou, însă de cele mai multe ori urmărind câte o pistă care mă ducea în toate colțurile Londrei și din când în când chiar și dincolo de ele. În zilele de miercuri, îi preluam pe elevii trimiși de domnul Ephraim Gadd, iar joia și vinerea îmi reluam îndatoririle la firma Tredgold. În fiecare zi, luam prânzul la Dolly's și cina la London Restaurant[110].

Cu excepția vizitelor ocazionale pe care le făceam duminică la reședința asociatului senior, timpul meu liber era dedicat reluării studiului documentelor lăsate de mama. Pentru a-mi face munca mai ușoară, am început să învăț stenografie, folosind sistemul domnului Pitman[111] pentru a face însemnări despre fiecare obiect sau document. Apoi, le indexam și le aranjam într-un set de sertare compartimentate construite special, care semăna cu trusa unui farmacist. Însă, în toată întinderea de hârtie în care am scotocit la fel ca un explorator pe un ocean necunoscut, tot nu am găsit ceva care să întărească sau să continue descoperirea mea inițială. Timpul și moartea lucraseră și ele în defavoarea mea: Laura Tansor nu mai era și nu mai puteam s-o întreb nimic, iar prietena ei pe care eu o numisem mamă o urmase în liniștea eternă. Însă munca mea la firma Tredgold mă făcuse mai isteț în arta detectivisticii, iar acum începeam să urmez noi piste.

Treptat, analizând chitanțe și alte documente, am început să descopăr activitatea mamei mele din vara anului 1819, după ce am mers la câteva dintre hanurile și hotelurile la care fusese ea și căutând acolo măcar o persoană care să-și amintească de ea. Nu am avut succes, dar, în cele din urmă, am fost trimis la un bătrân din Folkestone care fusese căpitanul pachebotului cu care mama și prietena ei ajunseseră la Boulogne, în august 1819. Și le

amintea bine pe cele două doamne, una mică de statură și destul de agitată, iar cealaltă înaltă și brunetă, cu o „atitudine de regină”, după cum spunea el, care îl plătise substanțial pentru ca ea și prietena ei să nu fie deranjate cu nimic în timpul călătoriei.

Apoi, am călătorit în Vest, să fac cercetări despre familia Fairmile din care provenea doamna Tansor, din Langton Court, care locuiau într-o casă elisabetană frumoasă situată la câțiva kilometri de locul unde se născuse mama. Am dat acolo peste o venerabilă doamnă Sykes, care mi-a spus volubilă câte ceva despre fosta Laura Fairmile.

Mi s-a părut interesant în primul rând ce am aflat de la ea despre mătușa domnișoarei Fairmile din partea mamei. Această doamnă, Harriet Gilman, se căsătorise cu marchizul sărac de Quebriac, care locuia în Anglia încă din zilele Terorii. După Pacea de Amiens[112], cuplul a revenit la vechiul castel al marchizului, situat la câțiva kilometri de orașul Rennes. Însă domnul a murit curând, iar castelul a ajuns în mâinile creditorilor săi. Astfel că văduva a fost nevoită să se mute într-o casă mică din oraș, pe Rue du Chapitre, care aparținea familiei soțului ei decedat. În această casă au ajuns doamna Tansor și prietena ei mai târziu.

În sfârșit, referirile din jurnalele mamei mele la „doamna de Q” erau explicate, iar în septembrie 1850, pe baza acestei noi descoperiri, am plecat în Franța după ce am obținut o vacanță scurtă de la domnul Tredgold.

Casa de pe Rue du Chapitre era ocupată, însă la biserica St Sauveur l-am găsit pe un preot bătrân care mi-a spus că doamna de Quebriac murise cu 20 de ani în urmă. Își amintea că nepoata doamnei, însoțită de o prietenă, a stat acolo câteva luni, timp în care s-a născut și un copil, însă nu-și amintea exact care dintre doamne născuse sau dacă era băiat ori fată. Preotul m-a trimis la un anume

doctor Pascal, care locuia tot pe Rue du Chapitre, însă și el era bătrân, cu puține amintiri care să-mi folosească și care nu au adus mare lucru în plus față de ce-mi spusese deja preotul. Însă doctorul m-a informat că un fost servitor al doamnei de Quebriac încă trăia, chiar în afara orașului. Am ajuns acolo plin de speranță, dar am aflat că bătrânul murise cu doar câteva săptămâni în urmă.

Însă, indiferent cât de interesante ar fi fost, aceste mici descoperiri pe care le-am realizat în Franța n-au făcut altceva decât să-mi arate cât de departe mă aflam de obiectivul meu. Toate eforturile îmi sporiseră colecția de legături posibile, ipoteze și posibilități, dar nu eram deloc mai aproape să descopăr dovada de necontestat de care aveam nevoie, care ar fi confirmat fără umbră de îndoială că eram moștenitorul pierdut al lordului Tansor, fiul după care tânjea.

Cât despre Phoebus Daunt, încercările mele de a aduna informații despre el cu scopul de a găsi un mijloc cât mai bun să mă răzbun au avut ceva mai mult succes, fiind influențate în mare măsură de faptul că-l văzusem de curând la Evenwood. Trecuseră mulți ani de la plecarea mea forțată de la Eton, dar furia pe care mi-o stârnise perfidia lui rămăsese la fel de mare. El prosperase, își făcuse un nume, așa cum și eu sperasem cândva să fac, însă speranțele mele fuseseră spulberate din cauza lui. Poate că, până acum, aș fi fost o personalitate importantă la Universitate, cu perspective chiar mai mari. Dar pierdusem totul, totul îmi fusese furat de trădarea lui.

De când îl cunoscusem pe doctorul T. În timpul primei mele vizite la Millhead, primeam din când în când scrisori foarte lungi de la acel domn indiscret, care îmi povestea istoria preotului Daunt și a familiei sale în timpul șederii lor în Lancashire. Informațiile pe care le-am obținut pe această cale aveau o importanță redusă, însă îmi

foloseau ca să-mi dau seama ce influență avusese – și probabil încă avea – a doua doamnă Daunt asupra fiului ei vitreg.

Apoi, într-o zi, când mă aflam în Piccadilly, m-am întâlnit din întâmplare cu un fost coleg de școală care, la o cină scumpă la Grillon's[113], pe care mi-am permis-o cu greu, mi-a povestit câte ceva despre cunoștința noastră comună. După cum mi-a spus informatorul meu, în ultima vreme Daunt se distra cu o balerină franțuzoaică și se zvonea că o ceruse în căsătorie pe domnișoara Eloise Dinever, moștenitoarea unui bancher, însă fusese refuzat. Lua cina la clubul său, Athenaeum, în serile în care se afla în Londra, avea o lojă la Regal[114] și putea fi văzut pe Rotten-row[115] în multe sâmbete între orele i și 7 seara, atunci când era sezon. Avea o casă frumoasă în piața Mecklenburgh și era un personaj atât în cercurile mondene, cât și în societatea literară.

— Dar de unde are atâția bani? am întrebat eu surprins, știind ce costuri implica o asemenea viață la Londra.

Știam că epopeile sale în versuri abia i-ar aduce o masă, iar de lojă la operă nici nu putea fi vorba.

— Rămâne un mister, a răspuns informatorul meu coborându-și vocea. Însă se pare că are destui.

Un mister era exact ceea ce căutam – voiam ceva ascuns de ochii publici, pe care Daunt nu dorea să-l scoată la vedere, un secret care, odată aflat, ar fi putut fi folosit împotriva lui. Se prea putea să nu fie nimic, însă, atunci când la mijloc sunt bani, experiența mă face să adopt un punct de vedere mai sceptic. Totuși, cu toate mijloacele pe care le aveam la dispoziție, fiindcă deja începusem să strâng o mică armată de agenți și iscoade în toată Capitala, nu reușeam să găsesc sursa bogăției evidente a lui Daunt.

A mai trecut un timp, dar nu a apărut nicio informație nouă despre Daunt, iar eu nu făcusem niciun progres în căutarea unei dovezi care să-mi

ateste adevărata identitate. Săptămânile treceau una după alta, lunile se scurgeau și ele și, încet-încet, începeam să mă cufund într-o apatie de care nu reușeam să scap. Aceea a fost, într-adevăr, o perioadă neagră. Eram permanent la limită, consumat de o furie oarbă. Ca să mă liniștesc, petreceam ore lungi de uitare la câmpiile Bluegate, beneficiind de serviciile experte ale lui Chi Ki, maestrul meu în opiu. Apoi, noapte după noapte, hoinăream pe străzi pe traseul meu obișnuit, din Cartierul de Vest, pe Podul Londrei, urmărind strada Tamisa până dincolo de Turn și până la docul St Katharine și străduțele, și fundăturile periculoase din jurul său, până aproape de strada Ratcliffe, ca să observ fața nevăzută a Londrei în toată oroarea ei. În astfel de excursii, făcându-mi loc prin mulțimile murdare de marinari indieni și evrei, malaysieni și suedezi, și toate categoriile plevei umane britanice, am reușit să cunosc caracterul metropolei noastre și am învățat să am încredere în abilitatea mea de a frecventa fără teamă cele mai letale cartiere ale sale.

În vreme ce îmi trăiam acea viață nocturnă tras din ce în ce mai adânc de demonii mei, steaua literară a lui Daunt se înălța tot mai sus. Am ajuns la concluzia că lumea înnebunise. Nu puteam să deschid un ziar sau o revistă fără să dau peste vreun articol care să elogieze geniul extraordinar al lui P. Rainsford Daunt.

Din penița lui plină de inspirație curgeau nenumărate volume groase, un șuvoi necontenit de prostii în distihuri rimate și versuri albe. În 1846, fusese publicată acea monstruozitate, Peștera lui Merlin, în care poetul îl copia pe Southey, pe care îl și întrecea în cel mai execrabil nivel al său, însă pe care critica britanică îl considera nejustificat „sublim”, afirmând că „Domnul Phoebus Daunt nu are egal, e un maestru al poemului epic, Virgil al secolului al XIX-lea”. Acest volum a fost urmat, în 1848, de la fel de plictisitorul *Copilul faraonului*,

apoi, în 1849, de *Montezuma*, iar în anul următor, de *Cucerirea Perului*. Odată cu fiecare volum publicat, mă întâmpinau din ce în ce mai multe aprecieri umflate la adresa operei poetului de câte ori deschideam *Blackwood's* sau *Fraser's*; în fața ochilor mei uimiți se desfășurau, în *The Times*, paragrafe care informau publicul adorator că domnul Phoebus Daunt, „renumitul poet”, se afla în oraș, continuând apoi să înșire detaliile plictisitoare ale activităților sale aici. Așa am aflat că fusese la Gore House să pozeze pentru contele d'Orsay[116], care mai i arz iu a modelat bustul de ghips al tânărului geniu. Bineînțeles, includerea lui printre personalitățile invitate la ceremonia de deschidere a Marii Expoziții[117] a stârnit un interes destul de mare în rândul straturilor superioare ale societății. În primăvara anului 1851, la micul dejun, am deschis *Illustrated London News* și am fost întâmpinat de o gravură ridicolă a poetului – îmbrăcat într-un palton larg, închis la culoare, pantaloni deschiși la culoare și strânși pe glezne, vestă brodată și joben – alături de nobilul său patron, lordul Tansor, stând mândru lângă regină și prințul consort lângă o casetă aurită în care se afla diamantul Koh-i-Noor[118].

Și eu, ca toți ceilalți, am fost la expoziție din dorința de a vedea cele mai noi descoperiri din domeniul fotografiei. Eram însoțit de Rebecca Harrigan, menajera domnului Tredgold, cu care legasem un soi de prietenie. Observasem nu o dată că mă privea cu interes. Avea un chip cu trăsături bine conturate și era destul de drăguță, și, după cum mi-am dat seama imediat ce am început să vorbesc cu ea, avea și o minte ascuțită și un spirit foarte îndrăzneț. Curând, am început să o plac foarte mult.

Într-o seară, în curtea bisericii Sfântul Pavel, am găsit-o adăpostindu-se de ploaie în porticul catedralei. Am vorbit vrute și nevrute până s-a

oprit ploaia, apoi am întrebat-o dacă vrea să ia cina cu mine.

— Dacă soțul tău n-are nimic împotrivă, am adăugat eu, crezând că ea și servitorul domnului Tredgold, Albert, erau soț și soție.

— Ah, nu e soțul meu, a răspuns ea cu o privire rece.

— Nu e soțul tău?

— Nu el.

— Atunci…

— Să vă spun ceva, domnule Glapthorn, a zis ea scurt, adresându-mi un zâmbet viclean încântător. Pot să iau cina cu dumneavoastră și să ies basma curată.

Era îmbrăcată respectabil și sobru, într-o rochie de tafta albastră, cu eșarfa și bonetă asortate, un costum care, împreună cu poșeta ei delicată, o făceau să arate ca fiica unui vicar. După ce am mai mers puțin pe jos, am oprit o birjă pe strada Fleet și am dus-o la Limmer's[119], unde i-am cerut ospătarului o masă pentru mine și sora mea.

În acea seară, Rebecca mi-a povestit câte ceva despre ea. Numele ei adevărat era Dickson. Rămasă orfană de la 9 ani, fusese obligată să se descurce singură pe străzile teribile din Bermondsey. Însă, la fel ca mine, era foarte isteață și curând și-a găsit un protector, un spărgător notoriu pentru care, după cum spunea ea, „a furat ca o fetiță ascultătoare ce era”, primind în schimb hrană și un acoperiș deasupra capului. Când a venit vremea, a trecut la prostituție, apoi, prin relațiile unuia dintre clienții ei, a reușit să se angajeze servitoare în casa unui director de la Compania Indiilor Orientale. Acolo, l-a cunoscut pe Albert Harrigan, servitor în aceeași casă. Ea și Harrigan au început curând o legătură amoroasă, însă concubinul ei (al cărui nume adevărat era Albert Parker) avea o nevastă și un copil abandonați undeva în Yorkshire. Totul a mers perfect până când patronul lor și-a pierdut toți

banii într-o speculație eșuată cu căi ferate și s-a sinucis. Consilierul legal al acestuia fusese nimeni altul decât domnul Christopher Tredgold, care atunci s-a întâmplat să aibă nevoie de un servitor la reședința sa particulară. Harrigan a fost angajat imediat, urmat după câteva săptămâni de așa-zisa lui soție. Dar relația lor s-a consumat rapid, iar acum stăteau împreună doar de nevoie.

Mi-a spus toate astea – piperându-și istorisirea cu câteva anecdote destul de deocheate – cu încântarea unui povestitor de tavernă, însă când venea ospătarul să ne aducă mâncarea, târfulița cea isteață își lua imediat un aer perfect de sfială, zâmbind dulce și schimbând subiectul, cu un accent impecabil, către ceva complet neinteresant.

În săptămânile următoare, eu și Rebecca ne-am dus mai departe prietenia, la un stadiu pe care bănuiesc că nu e cazul să-l descriu. Dacă Harrigan bănuia ce este între noi, atunci nu părea să-l deranjeze în vreun fel. Cât despre Rebecca, simțul umorului și poftele ei naturale și sănătoase, alături de acea șiretenie optimistă pe care ți-o dă faptul că te-ai ridicat după atâta ghinion, au început curând să aibă un efect pozitiv asupra mea. Și, pentru că nu dorea să-mi atârne lațul de gât și să mă târască la altar, ne-am înțeles foarte bine, ne întâlneam când aveam chef și ne vedeam nestingheriți de treburile personale.

Așa a arătat viața mea între 1849 și 1853. Și probabil așa ar fi continuat dacă n-ar fi avut loc două întâmplări.

Prima a avut loc în martie 1853. Forțat de un caz pe care trebuia să-l rezolv pentru domnul Tredgold, m-am trezit la St John’s Wood. Tocmai intram pe o străduță frumoasă, încadrată de copaci, când numele de pe poarta unei vile mari, zugrăvite în alb, ascunsă pe jumătate în spatele unui paravan de arbuști, m-a făcut să mă opresc. Mă aflam în fața la Blithe Lodge, unde locuia de patru ani frumoasa Isabella Gallini. Am spus deja cum mi-

am reînnoit prietenia cu Bella și cum, cu aprobarea doamnei Kitty Daley, a devenit amanta mea. Până la marile evenimente din toamna aceluiași an, am descoperit că reușeam să-i rămân fidel Bellei, cu câteva excepții minore, pe care le recunosc aici doar ca să fiu cinstit. Însă la Rebecca am renunțat. Ea; i primit vestea fără prea mare afectare.

— Nu contează prea mult, a răspuns ea. Încă îl am pe Albert, chiar așa cum e. Și presupun că vom rămâne prieteni. Ești un aventurier, Edward Glapthorn, așa cum ești și domn, și la fel sunt și eu. Și asta ne face cumva egali, nu-i așa? Prieteni și egali. Așa că sărută-mă și să încheiem definitiv subiectul.

Al doilea eveniment a fost cu totul diferit și mult mai însemnat.

Era dimineața zilei de 12 octombrie 1853 – o dată care mi-a rămas întipărită pentru totdeauna în memorie. Tocmai ieșeam din biroul meu de la firma Tredgold și mă pregăteam să cobor pe scara angajaților când l-am văzut pe Jukes sărind de pe scaun auzind sunetul clopoțelului de la ușa din față. Nu vedeam cine era musafirul, însă după o clipă Jukes a alergat pe scări spre mine.

— Lord Tansor însuși, a șoptit el emoționat.

M-am rezemat de perete și am privit în jos.

Stătea drept pe scaun, cu ambele mâini încleștate pe bastonul pe care îl ținea în față. Înainte de sosirea lui, întreaga firmă își vedea de treabă în liniște – se auzeau doar foșnetul obișnuit al hârtiilor și scrijelitul penițelor, și sunetul ocazional al conversațiilor pe ton coborât dintre angajați. Dar, în prezența lui, atmosfera s-a transformat ca după o avertizare. S-a lăsat imediat o tăcere încordată. Toate conversațiile au încetat, angajații se mișcau prin birou concentrați, deschizându-și sertarele cu cea mai mare grijă sau închizând încet ușa în urma lor. Am observat îndeaproape acest fenomen și am sesizat că, din când în când, câțiva angajați ridicau privirea din

hârtiile lor și se uitau neliniștiți la musafir, care, în timp ce stătea acolo și aștepta dând din picior întoarcerea lui Jukes, părea gata să cântărească adevărul în balanța dreptății, împotriva sufletului lor păcătos.

În câteva clipe, Jukes a trecut din nou în grabă pe lângă mine, alergând pe scări către locul unde stătea musafirul. Am intrat în biroul meu, iar lordul l-a urmat pe funcționar până la ușa biroului personal al domnului Tredgold. Când a intrat lordul Tansor, am auzit salutul plin de căldură al asociatului senior.

Jukes a închis ușa de la birou și s-a întors la postul său.

— Lordul Tansor, a spus el din nou, văzându-mă la ușa biroului meu. S-a oprit și s-a aplecat către mine cu un aer confidențial. Există firme, a spus el, care ar da orice, chiar orice, să aibă asemenea client, însă domnul avocat îl ține legat de noi. Da, lucrează cu firma Tredgold de când e aici domnul avocat. Un mare om. Unul dintre primii din regat, deși nu știu câți au auzit de el. Și e al nostru.

Și-a ținut micul discurs șoptind rapid, privind întruna către ușa de la biroul domnului Tredgold. A dat din cap și a dispărut pe scări scărpinându-se în cap cu o mână și pocnindu-și degetele de la cealaltă.

M-am întors la biroul meu, lăsând ușa ușor întredeschisă. La un moment dat, am auzit ușa de la biroul asociatului senior și sunetul înăbușit al conversației celor doi bărbați care treceau pe coridor către scări.

— Îți rămân dator, Tredgold.

— Nici vorbă, Domnia Voastră, a răspuns domnul Tredgold. Instrucțiunile dumneavoastră în această chestiune sunt bine-venite și vor fi îndeplinite imediat.

Am ieșit în grabă din biroul meu.

— Ah, vă rog să mă scuzați, i-am spus asociatului senior. Nu mi-am dat seama.

Domnul Tredgold mi-a zâmbit. Chipul lordului Tansor a rămas inexpresiv la început, dar apoi m-a privit mai atent.

— Îmi pari cunoscut, a spus el scurt.

— Este domnul Edward Glapthorn, a răspuns imediat domnul Tredgold. Fotograful.

— Ah, fotograful. Foarte bine. Ai lucrat excelent, Glapthorn. Excelent!

Apoi, s-a întors către asociatul senior, a dat din cap în semn de rămas-bun și a coborât scările cu pași scurți și rapizi. Într-o clipă, a dispărut.

— E o zi minunată, Edward, a zis domnul Tredgold, zâmbind larg. N-ai vrea să mă însoțești la o mică plimbare în Grădinile Temple?

V

În Grădinile Temple

Odată ce am ieșit din clădire și am intrat în Grădinile Temple, domnul Tredgold a început să povestească, în obișnuitul său stil ocolit și abstract, despre o „mică problemă” cu care se confrunta.

— Spune-mi, Edward, a început el, cât de vaste sunt cunoștințele tale de genealogie?

— Știu câte ceva despre subiect, am răspuns eu.

— Dragul meu Edward, cred că știi câte ceva despre multe subiecte.

A zâmbit, și-a scos batista roșie de mătase și a început să-și șteargă monoclul în timp ce mergea.

De exemplu, ce poți să-mi spui despre baronii prin citație?

— Cred că aceste titluri descriu vechiul obicei de a-i chema pe oamenii care au o anumită distincție să facă parte din parlamentul regelui prin emiterea unei citații[120].

— Corect! a exclamat domnul Tredgold. Acum, prin mai multe declarații juridice elaborate încă din vremea dinastiei Stuart, aceste baronii trebuie să fie moștenite de urmași indiferent dacă sunt bărbați sau femei. Titlul nobiliar al lordului Tansor este o astfel de baronie. Poate, a continuat el, te-ar interesa, din punctul de vedere al cercetătorului, să îți spun, pe scurt, linia nobiliară a lordului Tansor?

I-am răspuns că mi-ar face plăcere și l-am rugat să înceapă.

— Bine, atunci, și, te rog, oprește-mă dacă ai cunoștință despre ce îți zic. În perioada domniei lui Henric al III-lea, lordul Maldwin Duport era un personaj cu putere și influență. De origine bretonă, cu un strămoș ce îl însoțise pe Cuceritor, acesta era descris memorabil într-una dintre cronici drept „un bărbat al durerii și sângelui”. Putem presupune că era un om periculos și cu înclinații războinice, însă

ale cărui servicii erau foarte căutate în acele vremuri nesigure și violente. Era un important proprietar de pământ, deja baron, cu proprietăți în Buckinghamshire, Bedfordshire, Warwickshire și Northamptonshire, dar și în nordul și vestul țării.

— În decembrie 1264, Maldwin a fost chemat să participe la Parlamentul rebelilor de către Simon de Montfort în numele regelui Henric și fiul acestuia, prințul Edward, erau întemnițați după Bătălia de la Lewes. Maldwin fost chemat în Parlament și în 1283, 1290 și 1295, iar succesorii săi au fost chemați la rândul lor în secolele următoare. În timp, prezența lor constantă în Parlament a fost interpretată drept rang nobiliar care deriva din Parlamentul din 1264, ceea ce îi conferea vechime acestei baronii în nobilimea engleză, alături de baroniile Despencer și de Ros.

— Moșia principală – sau caput – a lordului Maldwin era castelul Tansor din Northamptonshire, la câțiva kilometri distanță în sud față de reședința actuală de la Evenwood a lordului Tansor –, așa că a fost chemat în Parlament ca Malduino Portuensi de Tansor. Desigur, familia a trecut și prin multe greutăți, mai ales în perioada Commonwealth-ului, însă aproape toți membrii familiei Duport au avut căsătorii benefice, iar în vremea lui George, al 22-lea baron, la începutul secolului trecut, se ridicaseră deja la rangul de putere și influență de care se bucură astăzi.

— Dar această poziție este acum amenințată sau cel puțin așa consideră lordul Tansor. Absența unui moștenitor direct, fie el bărbat sau femeie, este un fapt îngrijorător pentru el, iar această lipsă și consecințele pe care le poate aduce reprezintă pentru el un fel de semnal că familia intră în declin. Teama lui este că titlul și proprietatea ar putea trece într-o ramură a familiei în care, ca să mă exprim în cuvintele lui, toate calitățile care au fost demonstrate de generațiile trecute ale

strămoșilor săi sunt absente. Lordul a fost foarte lipsit de noroc. După cum știi, singurul său fiu din prima căsătorie a murit când încă era copil, iar mariajul său prezent a fost până acum neroditor.

Domnul Tredgold își scosese batista, însă, în loc să-și șteargă monoclul, și-a șters fruntea. Am observat că se înroșise puțin, astfel că l-am întrebat dacă preferă să ne retragem din bătaia soarelui care strălucea neobișnuit de puternic pentru acea perioadă a anului.

— Nu, în niciun caz, a răspuns el. Îmi place să simt lumina cerului pe față. Așa, unde eram? Da. Deci se pare că acum nu există un moștenitor direct, fapt care mărește posibilitatea ca titlul să fie trecut unei ramuri colaterale a familiei, fapt căruia Domnia Să i se împotrivește din răsputeri.

— Și există colaterali legitimi? am întrebat eu.

— Da, a răspuns domnul Tredgold. Vărul și secretarul său, domnul Paul Carteret[121], și, la momentul potrivit, fiica domnului Carteret. Însă, după cum spuneam, aversiunea Domniei Sale pentru succesiunea colaterală este de neclintit. Poate că e oarecum irațională, deoarece baronia a trecut la ramuri colaterale de mai multe ori de-a lungul istoriei, însă ea există. Hai să ne așezăm, am obosit puțin.

Domnul Tredgold mi-a luat brațul și m-a dus pe o bancă într-un colț al grădinilor.

Bineînțeles, e timp să rezolvăm satisfăcător problema lordului Tansor. Doctorul său consideră că este posibil ca doamna să poată naște totuși un moștenitor. Cred că toate lucrurile astea se știu deja. Însă lordul nu e pregătit să-și lase norocul în seama naturii și, după ce s-a gândit atent mai mulți ani, a luat până la urmă o hotărâre. Nu a divorțat, l-am sfătuit să nu facă asta, deoarece nu există alt motiv decât lipsa unui moștenitor și i-ar fi dăunat reputației sale să se poarte ca un autocrat oriental și să ia astfel de măsuri. A înțeles asta și a luat o măsură alternativă.

A făcut o pauză, a ridicat privirea către albastrul strălucitor al cerului care se zărea printre ramurile copacului sub care stăteam și și-a dus mâna la ochi ca să se protejeze de soare.

— O măsură alternativă?

— Da. Una destul de neobișnuită. Adopția unui moștenitor ales de el.

Nu pot să descriu ce am simțit când am auzit acele cuvinte. Un moștenitor ales de el? Dar eu eram moștenitorul lordului Tansor! încercând din greu să-mi păstrez calmul, am avut o senzație stranie, aceea că mă prăbușeam într-un întuneric complet și infinit.

— Edward, te simți bine? Ești puțin cam palid.

— Mă simt minunat, mulțumesc, am răspuns eu. Vă rog, continuați.

Însă eram departe de a mă simți bine. Credeam că-mi va sări inima din piept, atât de cuprins de panică am fost la auzul acestei întorsături neașteptate de situație. Apoi, mi-am dat seama că speranțele mele nu se sfârșiseră încă – orice ar fi însemnat de fapt această întorsătură, încă puteam să-mi cer drepturile la moștenire dacă descopeream dovada adevăratei mele identități. Nu era totul pierdut. Nu încă.

— Firma, zicea domnul Tredgold, a fost însărcinată cu modificarea prevederilor testamentare ale lordului Tansor, prin adăugarea unui codicil. Desigur, titlul de baron este o chestiune separată și trebuie să meargă, așa cum spune legea, la următorul moștenitor, direct sau colateral, ceea ce înseamnă că, după cum stau lucrurile acum, domnul Paul Garteret, prin mama lui născută Duport, poate deveni al 26-lea baron Tansor. Sper că nu e prea încurcat.

— Deloc.

— E bine atunci. Vreau să știi foarte bine situația, ca să înțelegi intențiile actuale ale lordului. Înțelegi, Edward, nu-i așa?

Era o întrebare atât de ciudată, încât nu am știut cum să răspund la ea, așa că am preferat să fac un semn aprobator din cap.

— Perfect. Titlul nu este dreptul lordului Tansor. Însă posesiunile materiale ale lordului, inclusiv Evenwood, cea mai importantă și mai nobilă dintre averile sale, sunt ale lui și are dreptul, după anumite proceduri legale, să le lase oricui dorește, atât timp cât are numele de Duport. Așa că a luat o hotărâre cu consecințe importante. A separat rangul de baron conferit prin decretul care l-a chemat pe lordul Maldwin Duport în Parlament, în 1264, de averile materiale pe care le-a adunat familia, ceea ce înseamnă că viitorul deținător al titlului nu va rămâne cu mare lucru în afara rangului nobiliar. Lordul dorește ca toate proprietățile moștenite de el și toate posesiunile pe care i le-a lăsat tatăl lui să-i revină moștenitorului său ales.

— Și lordul Tansor a făcut alegerea?

— Da.

Domnul Tredgold a tăcut o clipă. Ochii lui albaștri s-au întors spre ai mei.

— Este vorba de domnul Phoebus Rainsford Daunt, poetul. Probabil că ai citit recenziile noului său volum[122]. Cred că a fost foarte bine primit.

Un sentiment teribil de neajutorare a început să pună stăpânire pe mine probabil că așa se simt cei care știu că se apropie nenorocirea, dar nu au nicio putere să o împiedice. Consider acea clipă drept una dintre cele mai importante ale vieții mele, pentru că atunci am fost convins fără îndoială că fusesem împins – și încă eram împins – de o fatalitate de care nu puteam să scap. În amintirile lui despre prima noastră întâlnire, în curtea școlii de la Eton, Daunt mă comparase cu un mesager al sorții, ca și când ar fi știut, așa cum știu eu acum, că destinele noastre erau strâns legate. Oare consecințele trădării sale din copilărie fuseseră

doar un preludiu al acestei pierderi mult mai mari, pe care tot el avea să mi-o aducă? Această posibilitate teribilă era ca un cuțit înfipt în inimă. Însă, din nou, mă salva gândul că niciunul dintre noi nu putea ști sfârșitul către care ne îndreptam. Cine avea să primească premiul cel mare? Moștenitorul cel adevărat sau cel fals? Ca să pot răspunde la acea întrebare, trebuia să continui să sper și să cred că, în cele din urmă, voi trăi viața pe care fusesem născut să o am. Totuși, eram uimit de ironia întregii situații și nu mi-am putut stăpâni un zâmbet amar.

— Găsești că e ceva amuzant, Edward? a întrebat domnul Tredgold.

— Nu, am răspuns eu rapid, luându-mi o expresie de îngrijorare pe care nici nu trebuia să mi-o prefac.

— După cum spuneam, lordul Tansor intenționează, prin această separare, să îi lase domnului Daunt posesia moșiei Evenwood și a tuturor celorlalte proprietăți pe care le-a moștenit de la tatăl său, cu condiția ca domnul Daunt să poarte numele și blazonul Duport după moartea lordului.

Iar lordul Tansor poate să facă toate astea?

Cu siguranță. Poate lăsa oricui proprietatea pe care a moștenit-o de la tatăl său. Va fi nevoie ca lordul să semneze un contract de despăgubire pentru proprietatea împărțită și să-l înscrie la Arhive, apoi va putea să-i lase domnului Daunt această parte de moștenire, însă e

O procedură foarte simplă și se poate face imediat[123].

Aerul devenea mai răcoros pe măsură ce soarele după-amiezii începea să pălească.

Deja eram de aproape o oră în Grădini, o oră care avea să-mi schimbe viața pentru totdeauna.

— Domnul Phoebus Daunt are un viitor strălucit, într-adevăr, am zis eu cât de nepăsător puteam, deși în interior simțeam că ard. Este un

tânăr foarte norocos. Deja e un poet renumit și se așteaptă să moștenească toată averea și posesiunile lordului Tansor, și chiar Evenwoodul.

— Se așteaptă, da, a rostit domnul Tredgold, acesta este cuvântul cel mai potrivit. *Pro tempore*[124], iar până la executarea codicilului, domnul Daunt rămâne doar moștenitorul teoretic al averii lordului. Iar lordul Tansor este sănătos și puternic și este posibil ca din căsătoria lui actuală să se nască un copil, un moștenitor cu sângele lui, oricât de improbabilă ar părea acum această variantă, iar asta ar aduce revocarea prevederilor propuse acum. În plus, cine știe ce mai poate aduce viitorul? Nimic nu e sigur.

O clipă, am stat și ne-am privit într-o tăcere stânjenitoare. Apoi, s-a ridicat și a zâmbit.

— Însă, desigur, ai dreptate. După cum stau lucrurile acum, se poate spune că domnul Phoebus Daunt este un tânăr foarte norocos. Deja se bucură de afecțiunea lordului Tansor și curând o să fie uns, dacă-i pot zice așa, ca moștenitor legal al lordului. Când va veni vremea, domnul Phoebus Daunt sau mai bine spus domnul Phoebus Duport, cu toate că nu va fi al 26-lea baron Tansor, va fi totuși un om foarte puternic.

Am plecat din Grădini și ne-am întors la Paternoster-row.

— Iertați-mă, domnule Tredgold, am zis eu, după ce o vreme ne-am continuat drumul în liniște, însă nu mi-e foarte clar ce trebuie să fac eu în procesul pe care tocmai mi l-ați prezentat. Este o chestiune de ordin legal, iar eu nu sunt avocat. Acest caz e complet diferit de Cuibul frumuseții.

Domnul Tredgold a zâmbit la amintirea primului meu succes pentru firmă.

— Da, așa este, a răspuns el luându-mi brațul. Ei bine, Edward, mai e ceva. Mai este un fel de element suplimentar pe care lordul Tansor încă nu îl știe și care momentan trebuie să rămână confidențial. Am primit o scrisoare – o scrisoare

personală – de la secretarul Domniei Sale, domnul Paul Carteret. Circumstanțele în care acesta a ajuns să fie angajat de ruda sa sunt interesante, însă nu ne interesează acum. Se pare că domnul Carteret – pe care îl cunosc și îl plac de ani buni – este tulburat de o mică descoperire pe care a făcut-o. Nu i s-a părut firesc să-mi dezvăluie toate amănuntele, însă scrisoarea lui pare să sugereze faptul că această descoperire are o importanță directă și fundamentală pentru chestiunea despre care tocmai am discutat. Pe scurt, domnul Carteret pare să insinueze că, dacă deducția mea este corectă, fără ca lordul să știe acest lucru, există un moștenitor legitim și direct. Aceasta este problema pentru care am nevoie de ajutorul tău. Acum, aș bea niște ceai. Mă însoțești?

Ceasul de pe raftul lui Le Grice a bătut ora 3 după-amiază.

Nu a spus nimic după ce am terminat de povestit conversația mea cu domnul Tredgold din Grădinile Temple. În spatele său, în umbră, se afla un portret al tatălui său, generalul de brigadă Sir Hastings Le Grice, din Divizia 22 de infanterie, care se remarcase alături de Napier în Bătălia de la Meeanee[125]. Întins dedesubt, cu picioarele sprijinite pe suportul de alamă, fiul generalului privea în tavan, răsucindu-și mustața între degete.

— E o poveste foarte încâlcită, G, a rostit el într-un final, luând vătraiul și aplecându-se pentru a răscoli cărbunii aproape stinși, așa că spune-mi dacă am înțeles bine. Bătrânul Tansor și-a pus în cap să-i lase lui Daunt totul, în afară de titlul său, pe care nu are dreptul să i-l dea. Tu crezi că ești moștenitorul lui Tansor, însă nu poți dovedi asta. Acum, acest Carierei a scos la iveală un mic secret care poate să facă sau nu lumină în întregul caz. Până acum, toate bune. Însă uite cum stă treaba: ai dreptate să-l faci pe Daunt să plătească pentru ce ți-a făcut la școală, li porți pică de prea mult timp,

însă e treaba ta și nu pot să fiu sigur că eu n-aș simți la fel dacă aș fi în locul tău. Însă, G, nu-l poți învinui pe Daunt dacă bătrânul Tansor îl place. Mi se pare ciudat că e vorba chiar de Daunt, poți fi sigur de asta, e un ghinion extraordinar, dar…

— Ghinion? am strigat eu. Nu e vorba de ghinion sau întâmplare, sau coincidență! Nu vezi? Aici, între mine și el, lucrează soarta. Era scris să fie Daunt! Nu putea să fie altcineva. Și au venit altele și mai rele. Mult mai rele.

— Atunci, a zis Le Grice încet, ai face bine să te grăbești și să-mi spui și restul. Regimentul pleacă în trei săptămâni, iar dacă trebuie să pier vitejește pentru regină și patrie, măcar să știu că ești în regulă înainte să plec. Așa că dă-i bătaie, mare rege, zi-mi totul despre Carierei și descoperirea lui misterioasă.

Și-a umplut din nou paharul și s-a lăsat pe spate în scaun, iar eu mi-am aprins încă un trabuc și am început să-i povestesc despre scrisoarea domnului Carteret, în care, cu toate că încă nu știam, fuseseră semănate semințele unei trădări și mai mari.

A TREIA PARTE

În umbră

octombrie 1853

O să am grijă atât de prietenul rapid, cât și de inamicul lent.
Owen Felltham, *Decizii* (1623), III,
„Prieten sau dușman, când primejdia e mare”

19

Fide, sed cui vide[126]

Întors în locuința mea după discuția cu domnul Tredgold din Grădinile Temple, m-am gândit la noua posibilitate care îmi apăruse în cale.

Poziția mea părea amenințată în mod fatal de decizia lordului Tansor de a-l face pe Daunt moștenitorul său, însă Tredgold mă pusese pe urmele posibilității uimitoare de a găsi o rezolvare în favoarea mea, dacă deducția lui în privința descoperirii domnului Garteret era corectă. Oare secretarul lordului Tansor chiar era în posesia dovezii de care aveam nevoie?

Aceasta este scrisoarea primită de domnul Tredgold, care îmi fusese înmânată când ne-am despărțit, cu cuvintele: „Citește asta, Edward, și zi-mi ce crezi că ar trebui făcut”.

Casa Dower, Parcul Evenwood
Evenwood, Northamptonshire

Miercuri, 5 octombrie 1853

DRAGUL MEU TREDGOLD,

Îți scriu strict *personal și confidențial*, deoarece cinstea și respectul tău pentru funcția pe care o am aici mă asigură că niciun cuvânt sau aluzie despre această epistolă nu va ajunge la un terț, cu atât mai puțin la patronul meu.

De-a lungul anilor, am avut de multe ori ocazia să corespondăm din punct de vedere profesional și am fost încântat să te întâmpin la Evenwood în calitate de musafir de onoare și prieten. Astfel că sper și cred că sinceritatea aprecierilor mele sunt suficiente ca să te facă să păstrezi confidențialitatea acestei acțiuni.

Ceea ce doresc să îți comunic atât de urgent nu trebuie scris, pot doar să-ți transmit în persoană, pentru că stă la rădăcina acelei chestiuni. Știu foarte bine că poziția mea este foarte delicată, din moment ce sunt la mijloc propriile interese. Însă știi că nu mint când spun că mereu am avut cea mai sinceră dorință să-l servesc pe patronul meu cât de bine am putut, fără niciun interes personal.

De ceva vreme, mă tulbură o problemă pe care am întâmpinat-o, destul de neașteptat, în timpul slujbei mele aici, legată de chestiunea atât de importantă pentru patronul meu, pe care el caută să o rezolve prin mijloace pe care amândoi le cunoaștem. Consecințele sunt extrem de importante pentru Domnia Sa și au originea în acțiunile unei anumite persoane care acum nu mai e printre noi și pentru care am avut cândva o considerație deosebită. Însă nu pot spune mai multe în scris.

Nu pot să vin în oraș în următoarele săptămâni, așa că îți rămân dator dacă ai reuși să aranjezi o întâlnire în afara Capitalei, în particular. Nu vreau să-ți stric planurile pe care poate deja ți le-ai făcut; pot să zic doar că în diminețile de marți o să fiu la Stamford și că salonul de la hotelul George mi se pare un loc plăcut să bei ceva răcoritor la prânz.

Nu pot să-ți exprim suficient nevoia de discreție absolută.

Te rog, răspunde-mi direct prin poștă, Peterborough.

CU RESPECT,
P. CARTERET

În dimineața următoare, eu și domnul Tredgold ne-am făcut planul. Știind că nu putea risca să meargă el la asemenea întâlnire clandestină, patronul meu a sugerat să mă duc eu să mă întâlnesc cu domnul Carteret în locul lui. Am acceptat imediat, iar el a răspuns și i-a cerut domnului Carteret permisiunea de a-și trimite agentul de încredere. Două zile mai târziu, a venit altă scrisoare. Secretarul nu aproba așa ceva și spunea că va vorbi doar cu domnul Tredgold în persoană. Însă următorul schimb de scrisori a reușit să-l mai îmbuneze și s-a stabilit ca eu, ca înlocuitor al domnului Tredgold, să merg la Stamford să mă întâlnesc cu domnul Carteret marțea următoare, în data de 25 octombrie, însă m-am hotărât să plec cu o zi mai devreme și m-am cazat la Hotelul George ca să-mi fie la îndemână.

Pentru că s-a nimerit ca ziua de dinaintea plecării mele să fie o duminică, domnul Tredgold m-a invitat să-mi petrec după-amiaza în reședința lui particulară.

— Poate că ar trebui să ne abatem puțin de la obișnuita noastră distracție bibliofilă, a zis el după prânz, în timp ce stăteam în fața locului, și să

vorbim puțin despre chestiunea Carteret. Ești de acord?
— Bineînțeles, sunt complet la dispoziția dumneavoastră.
— Ca întotdeauna, Edward, a zâmbit el. Nu mă îndoiesc că scrisoarea domnului Carteret ți se pare foarte uimitoare – și eu gândesc la fel – pentru problema pe care vrea să o dezvăluie. Este posibil ca domnul Carteret să acorde o importanță exagerată descoperirii sale, însă, pentru că îl cunosc drept un gentleman cu o judecată dreaptă asupra lucrurilor, bănuiesc că nu mi-ar fi scris astfel decât dacă problema era într-adevăr esențială. Nu știu dacă domnul Carteret va alege să-ți povestească ție personal despre ce este vorba. Orice s-ar întâmpla, te rog, spune-mi. Sunt sigur că nu trebuie să-ți repet că e nevoie de discreție absolută.
— Înțeleg perfect.
— Asta este una dintre cele mai valoroase calități ale tale, Edward, a zis domnul Tredgold. Înțelegi din instinct ce este necesar într-o anumită situație. Ce altceva mai pot să-ți spun?
— Ați zis că domnul Carteret este vărul lordului Tansor.
— Așa este. E fiul mai mic al mătușii lordului, care acum nu mai trăiește. Tatăl său, domnul Paul Carteret senior, a avut dificultăți financiare și i-a lăsat pe cei doi fii să se descurce singuri. Domnul Lawrence Garteret, acum decedat, a intrat în serviciul diplomatic, iar domnul Paul Carteret junior a primit o slujbă de la ruda sa de rang nobil.
— Un gest foarte generos, am remarcat eu.
— Generos? Da, se poate spune și așa, însă oferta a fost făcută probabil mai mult din datorie față de doamna Sophia Carteret, mătușa lordului.
— De asemenea, ați mai menționat în timpul discuției noastre din grădină că domnul Carteret va moșteni titlul Tansor.

— Așa este, asta în cazul în care lordul nu va avea moștenitori proprii.

Domnul Tredgold și-a scos batista roșie și a început să-și șteargă monoclul.

— Trebuie să fii conștient, a continuat el, că hotărârea lordului Tansor de a-i lăsa moștenire domnului Phoebus Daunt cea mai mare parte a averii sale a fost întărită de o întreagă istorie de resentimente între cele două ramuri ale familiei. Un dezacord financiar între tatăl lordului Tansor și domnul Paul Carteret senior a înrăutățit, din păcate, relația lordului cu vărul său. În opinia sa, ramura Carteret poartă și stigmatul bolii mintale.

Și-a coborât vocea și s-a aplecat spre mine.

— Mama domnului Carteret senior a murit nebună, însă nu există nici cel mai mic semn că fiul său a moștenit boala. Iar domnul Carteret junior este unul dintre oamenii cei mai sănătoși la cap pe care îi cunosc și fiica lui, departe de a fi atinsă de vreo boală mintală, este o tânără foarte inteligentă și, de asemenea, foarte frumoasă. Însă lordul Tansor este foarte sensibil la acest subiect, în primul rând pentru că fratele mai mare al lordului, Vortigern Duport, a murit în urma unui atac de epilepsie. Mai vrei ceai?

Am sorbit în liniște, iar domnul Tredgold păru foarte preocupat de bucata de tavan de deasupra capului meu.

— Vrei să-ți spun câte ceva despre Phoebus Daunt? a întrebat el pe neașteptate.

— Despre domnul Daunt?

— Da, ca să înțelegi mai bine circumstanțele care au dus la situația de acum.

— Sigur că vreau.

Iar domnul Tredgold a început să-mi povestească în detaliu felul în care preotul Daunt și familia sa sosiseră la Evenwood, ca rezultat al legăturii de rudenie dintre cea de-a doua soție a sa și lordul Tansor, și cum fiul parohului intrase în grațiile lordului datorită influenței mamei sale

vitrege. Multe dintre informațiile pe care mi le-a dat atunci sunt incluse într-o secțiune anterioară din această povestire.

— Trebuie să recunoaștem că tânărul este foarte talentat, a zis domnul Tredgold. Geniul său literar este bine-cunoscut, iar lordul Tansor e încântat de el. Însă se pare că are și un talent extraordinar pentru afaceri, ceea ce este și mai mult pe placul lordului. Cred că acest lucru a jucat un rol important în dorința lordului Tansor de a-l numi moștenitor al averii sale, în defavoarea domnului C arterei și succesorilor lui.

Era o viziune complet nouă și neașteptată asupra dușmanului meu, despre care doream să aflu mai multe. După cum spunea domnul Tredgold, când a împlinit 21 de ani, Daunt a primit 200 de lire de la lordul Tansor. După doar șase luni, tânărul ceruse să-l vadă pe protectorul său și i-a mărturisit cu o figură solemnă, că depusese întreaga sumă la o speculație cu căi ferate recomandată de o veche cunoștință de la colegiu.

Lordul Tansor nu a fost încântat. Se așteptase la mai mult. O prostească speculație cu căi ferate! Ar fi preferat ca băiatul să fi pierdut suma pe mesele de jocuri de la Crockford's[127] – la urma urmei, câteva sacrificii pe altarul zeiței norocului nu ar fi fost deloc ieșite din comun din partea unui tânăr (însă el nu fusese niciodată atât de iresponsabil). Dar confesiunea sa fusese aruncată doar pentru efect, pentru că, văzând cum chipul lordului Tansor se întunecă a dezaprobare, Daunt, rânjind fără îndoială cu satisfacție în gând, a anunțat imediat cu mândrie că speculația avusese succes și că adusese un profit frumos: investiția sa inițială se dublase.

Lordul Tansor, cu toate că a fost foarte mulțumit să audă acest lucru, încă era înclinat să creadă că pur și simplu fusese foarte norocos. Așa că vă puteți imagina surpriza lui când, după câteva luni, a aflat că profitul din prima afacere fusese învestit

în a doua, cu rezultate satisfăcătoare. A început să creadă că băiatul chiar avea nas pentru astfel de lucruri – mai cunoscuse astfel de oameni – și, după un timp, după alte câteva demonstrații ale instinctului financiar al lui Daunt, s-a hotărât să-i lase în grijă o parte din propriii bani. Și, fără îndoială, aștepta cu nerăbdare rezultatul.

Însă nu a fost deloc dezamăgit. Și-a recuperat investiția în trei luni, împreună cu un profit substanțial. După cum sugerase și domnul Tredgold, nu exista o metodă mai bună pentru Daunt să se recomande în fața lordului Tansor. Să citească recenziile care îi ridicau opera în slăvi era una, însă acest talent recent descoperit era cu totul altceva. L-a impresionat pe lordul Tansor, om de afaceri desăvârșit, așa cum n-ar fi putut-o face niciun poem epic. Treptat, lordul a început să-i încredințeze lui Daunt afaceri mai mici, până când, lucru valabil în momentul în care scriu, protejatul său avea să-și bage degetele în plăcinte din ce în ce mai mari ale familiei Duport.

Am spus că Phoebus Daunt are probabil deja o avere frumușică.

— Așa s-ar părea, a răspuns domnul Tredgold cu precauție. Dar, din câte știu, lordul Tansor nu i-a dat nimic altceva decât cele două sute de lire de care am vorbit și cred că nici preotul Daunt nu a contribuit în vreun fel la întreținerea fiului său. Viața pe care o duce acum se datorează probabil felului în care și-a mărit acea sumă inițială prin speculații și investiții.

Mi-am zis că, într-adevăr, trebuie să fie un geniu ca să mărească atât de mult o asemenea sumă.

— Momentan, domnul Phoebus Daunt nu se află la Evenwood, a spus domnul Tredgold îndepărtând o scamă de pe rever. Se află în Vest, să vadă o proprietate achiziționată recent de lordul Tansor. Însă sunt sigur că vor mai fi și alte ocazii să vă cunoașteți. Edward, cred că ți-am zis tot ce voiam, așa că nu-mi rămâne decât să-ți urez drum

bun. O să aștept cu mare interes raportul tău, scris sau verbal.

Am dat mâna cu el și m-am întors să plec, dar am simțit pe umăr mâna domnului Tredgold.

— Ai grijă, Edward, a spus el încet.

Mă așteptasem să-i văd zâmbetul obișnuit. Însă nici urmă de el.

În acea seară, m-am dus la Blithe Lodge. Bella era în toane debordante, iar eu eram fermecat de ea în timp ce stăteam lângă foc în salonașul particular al lui Kitty Daley, vorbind verzi și uscate și râzând de bârfele picante din Academie.

— Ești așa de dulce, am spus eu simțind un acces brusc de afecțiune pentru ea, așa cum stătea în lumina flăcării, privind visătoare către șemineu.

— Nu-i așa? a răspuns ea zâmbind.

Apoi, s-a aplecat către mine, mi-a cuprins fața între degetele ei lungi, făcându-mă să-i simt inelele pe piele, și m-a sărutat tandru.

— Ești o dulce, cea mai dulce dintre toate.

— Ești foarte sentimental în seara asta, a zis ea mângâindu-mi părul. Îmi place. Sper că nu ai conștiința încărcată.

— De ce aș avea conștiința încărcată?

— Pe mine mă întrebi? a râs ea. Toți bărbații care vin aici au conștiința încărcată, indiferent dacă recunosc sau nu asta. Tu de ce n-ai avea-o?

— E destul de dur ce spui, când tot ce am vrut a fost să-ți fac un compliment.

— Bărbații sunt niște martiri, a zis ea ciupindu-mă de nas.

Apoi, s-a așezat la picioarele mele, și-a lăsat capul pe genunchii mei și și-a ațintit din nou privirea către foc. Afară, ploaia începuse să bată în ferestrele casei.

— Nu-i așa că e minunat să ascuți ploaia și vântul, a rostit ea ridicându-și privirea, când ești înăuntru și protejat?

Apoi, lăsându-și din nou capul pe genunchii mei, a șoptit:
— O să-ți fiu mereu dragă, domnule Edward Glapthorn?
M-am aplecat și i-am sărutat părul parfumat.
— Mereu.

În după-amiaza următoare, în 24 octombrie 1853, cu un an și o /. I înainte de întâlnirea mea întâmplătoare cu Lucas Trendle, am luat un tren expres către nord, până la Stamford și am sosit la hotelul George chiar înainte să se lase întunericul.
M-am trezit în dimineața următoare și am văzut că ziua devenise cenușie, umedă și rece. Pentru că era zi de piață, orașul era plin de fermieri și muncitori locali, iar la prânz hotelul era deja plin de o turmă zgomotoasă de domni cu cizme murdare și obraji roșii, nerăbdători să se desfete în confortul acelui loc.
În bar, norii groși de fum înțepător pe pipă se amestecau cu aromele apetisante de friptură și bere tare. Înghesuiala de trupuri voinice de la țară și de ospătari grăbiți m-a împiedicat la început să-mi dau seama dacă părea să mă aștepte cineva. Însă, după câteva clipe, s-a făcut un spațiu și am văzut un bărbat așezat în fața unei ferestre ce dădea în curtea lungă și pietruită în jurul căreia era construit hotelul. Citea ziarul și ridica din când în când capul cu un aer nerăbdător. Am știut imediat că acela era domnul Paul Carteret.
Aspectul său exterior era o colecție de forme rotunde. Un chip rotund, din care creștea o barbă neagră-argintie tunsă cu grijă, ca un gazon bine întreținut, ochi mari și rotunzi în spatele ochelarilor rotunzi, urechi rotunde, un nas perfect rotund deasupra gurii rotunde de heruvim și un trup mic și rotund nu corpolent, pur și simplu rotund. Avea un aer natural de bunătate, formele sale rotunde fiind un fel de indicator al caracterului său: acea întrepătrundere firească, demnă de

invidiat, între sentiment și temperament, în care nu există în exces nici demnitatea prețioasă, nici lipsa de îngăduință față de greșelile altora.

— Am onoarea să vorbesc cu domnul Paul Carteret?

A ridicat privirea din ziar și a zâmbit.

— Bănuiesc că sunteți domnul Edward Glapthorn. Da. Sigur sunteți domnul Glapthorn. Sunt încântat să vă cunosc.

S-a ridicat, obligat să privească în sus către mine din cauza staturii lui scunde, apoi și-a întins mâna, strângând-o pe a mea cu o putere remarcabilă. Apoi, a chemat un ospătar și am început o conversație generală care a durat până la un punct în care m-a privit în ochi și mi-a spus:

— E cam mare înghesuială aici, domnule Glapthorn. Vreți să ne plimbăm puțin?

Am părăsit zarva și fumul barului și ne-am îndreptat către Town Bridge și turla înaltă a bisericii Sfânta Maria, care privea de pe dealul său mic către râul Welland. Domnul Carteret mergea cu un pas vioi, întorcându-se din când în când ea și când s-ar fi așteptat să vadă pe cineva urmărindu-ne. Nu am apucat să mergem prea mult, că a început din nou să plouă torențial. M-a prins de după umăr și m-a grăbit către vârful dealului.

— Aici, a rostit el.

Am urcat rapid cele câteva trepte, puține, dar abrupte, după care am alergat printr-un cimitir mic și înghesuit către porticul bisericii să ne adăpostim de ploaia care cădea din ce în ce mai puternic.

S-a așezat pe una dintre băncile tari de piatră tăiate în zidurile interioare de pe ambele părți și mi-a făcut semn să stau și eu pe cea din fața lui. Pe jos încă era noroi de la o îngropăciune recentă – mormântul cel nou se afla foarte aproape, în raza mea vizuală –, iar adăpostul nostru era luminat de două ferestre gotice, însă acestea nu aveau sticlă, iar ploaia, aruncată de rafale puternice de vânt, a început curând să-mi cadă pe haină. Dar domnul

Carteret nu părea să-mi fi remarcat disconfortul și îmi zâmbea în continuare, cu mâinile sale rotunde pe genunchi, părând la fel de mulțumit ca și când ar fi stat în fața unui șemineu.

— Domnule Glapthorn, a început el aplecându-se în față peste lespezile ude și murdare din piatră, cum a fost primită scrisoarea mea pe strada Paternoster?

— Desigur, domnul Tredgold este îngrijorat de implicațiile sale.

Nu mi-a răspuns imediat și am observat pentru prima dată o privire îngrijorată în ochii săi rotunzi, care mă fixau din spatele ochelarilor săi groși.

— Din câte înțeleg, domnule Glapthorn, ați venit aici cu autoritatea și încrederea completă a domnului Christopher Tredgold, pe care am plăcerea să-l cunosc de mulți ani. Astfel că sunt foarte fericit să mă încred cu desăvârșire în alegerea făcută de domnul Tredgold pentru înlocuitorul său.

I-am răspuns că îi apreciam bunăvoința și l-am asigurat că misiunea mea era doar să ascult, să notez și să-i raportez totul superiorului meu. El a dat aprobator din cap, însă nu a spus nimic. Tăcerea a persistat timp de câteva clipe.

— Scrisoarea dumneavoastră a menționat o anumită descoperire, am îndrăznit eu în cele din urmă.

— O descoperire? Da, așa e.

— Domnule, vă stau la dispoziție dacă doriți să-mi dați mai multe informații despre natura acesteia.

Am scos un carnet și un creion și l-am privit întrebător.

— Bine, a zis el, apoi s-a lăsat pe spate și a început să-mi povestească istoria sa.

— Am fost angajat de vărul meu, lordul Tansor, a început el, ca secretarul său particular, cu peste treizeci de ani în urmă. Draga și răposata mea

mamă trăia, dar tatăl meu murise de curând. Era un om bun, însă din păcate iresponsabil, așa cum fusese și tatăl lui. Ne-a lăsat cu datorii și cu o reputație proastă, ca rezultat al investițiilor lui prostești și nechibzuite în domenii despre care nu știa nimic.

— După moartea tatălui meu, lordul Tansor a fost bun și ne-a lăsat pe mine, pe răposata mea soție și pe mama mea să locuim împreună cu mama lui vitregă la Casa Dower din Evenwood, pe care a renovat-o pe cheltuiala lui. De asemenea, m-a angajat ca secretar personal.

— Pentru felul în care vărul meu s-a purtat cu mine, când eu și fratele meu rămăseserăm aproape pe drumuri, o să-i fiu mereu profund recunoscător. Cât încă sunt angajatul lui, intenționez să-l servesc cât de bine pot, singurul meu scop fiind să-mi merit salariul și să lucrez pe măsura așteptărilor.

— Domnul Tredgold v-a spus, cu siguranță, că lordul Tansor nu are moștenitori. Singurul său fiu, Henry Hereward, a murit când era copil, curând după ce împlinise 7 ani. Pentru vărul meu, șocul a fost foarte mare, fiindcă îl iubea enorm pe băiat. Ca și când pierderea unicului său fiul nu a fost de-ajuns, asta a însemnat, în plus, și dispariția singurului său moștenitor direct.

— Continuarea liniei genealogice a reprezentat principiul de bază al vieții vărului meu. Nimic altceva nu are importanță pentru el. Primise foarte mult de la tatăl lui, care, la rândul său, primise mult de la tatăl lui, iar lordul Tansor dorea ca și fiul său să primească la fel de mult de la el în acest ciclu de a da și a primi, a cărui menținere considera că era una dintre cele mai importante responsabilități ale sale.

— Însă când acest ciclu s-a rupt, când acest lanț de aur a cedat, ca să spun așa, efectul a fost aproape catastrofal asupra lui, iar timp de câteva săptămâni după moartea lui Henry Hereward, a rămas încuiat, refuzând să primească pe cineva sau

să mănânce și ieșind doar noaptea ca să bântuie camerele și coridoarele de la Evenwood asemenea unei fantome chinuite.

Treptat, și-a revenit. Fiul său cel iubit nu mai era, dar și-a dat seama că încă avea timp să facă alt moștenitor, pentru că atunci avea doar 39 de ani.

— Sunt sigur că știți deja toate astea, domnule Glapthorn, însă trebuie să auziți din nou de la mine. Eu nu-l privesc pe lord așa cum o fac majoritatea oamenilor, care îl consideră rece și rezervat, preocupat doar de treburile lui. Știu că are un suflet, un suflet care simte, un suflet foarte generos, chiar dacă a arătat asta doar în situații de criză. Însă acesta există.

L-am lăsat să continue. Ploaia nu contenea.

Curând, a zis:

— Văd că ploaia nu dă semne să înceteze, iar noi începem să ne udăm aici. Să intrăm.

Ne-am ridicat și ne-am îndreptat către ușa neagră, masivă și nituită a bisericii. Însă era încuiată.

— Ei bine, a oftat el, se pare că trebuie să rămânem unde suntem.

— O metaforă a sorții, probabil, am răspuns eu.

A zâmbit și s-a așezat din nou, dar, de data aceasta, s-a retras într-un colț departe de fereastră, sub o tăbliță memorială care începuse deja să se înnegrească, în amintirea lui Thomas Stevenson și a soției sale, Margaret, decedați la trei luni distanță unul de celălalt (tot acolo se odihnea și fiica lor, Margaret, ob.[128] 1827, aet.[129] 17).

— L-am cunoscut pe Tom Stevenson, a rostit el văzând că mă uit la placă. Sărmana lui fiică s-a înecat de pe podul de-acolo.

A tăcut câteva clipe.

— I-am împărtășit durerea lordului Tansor, pentru că primul meu copil a murit chiar cu un an înainte de bietul Henry Hereward. Înecat, dacă vă vine să credeți, la fel ca fata lui Tom Stevenson,

însă în Evenbrook, care trece prin parcul Evenwood. Se plimba pe podul pentru trăsuri, așa cum le place copiilor. Însă bona ei s-a întors să ridice ceva ce îi căzuse. Totul într-o clipă. 6 ani. Doar 6 ani.

A oftat și și-a rezemat capul rotund de piatra rece.

— Curentul care a luat-o s-a dus către capătul său neștiut. Însă durerea din suflet rămâne, domnule Glapthorn.

A oftat din nou, apoi a continuat.

— Moartea unui copil, domnule Glapthorn, este cel mai trist lucru. Tom Stevenson a fost cruțat să vadă soarta bietei sale fiice – el a murit înaintea ei, după cum se vede. Însă lordul Tansor și eu nu am avut parte de asemenea mângâiere. Am suferit amândoi durerea cea mai adâncă a pierderii. Săraci sau bogați, toți îndurăm astfel de încercări singuri. Iar în încercarea lui, lordul Tansor a fost – este – la fel ca mine și ca dumneavoastră, și ca alt suflet omenesc. Are un statut privilegiat în viață, dar și el are greutăți, chiar foarte mari. Însă mă aștept să nu mă credeți. Probabil, considerați că sunt doar un vechi angajat servil.

I-am spus că nu aveam nici pe departe temperamentul natural al sanculotilor[130] și că eram fericit că lordul Tansor fusese dăruit cu o soartă atât de bună.

— Da, sunt de acord cu asta, a răspuns domnul Carteret zâmbind. Acestea sunt vremuri democratice și progresiste, după cum îmi zice mereu și fiica mea. A oftat. Lordul Tansor nu vede, nu își dă seama că într-o zi totul se va sfârși, iar acel moment poate că nu e chiar atât de îndepărtat. El crede în ordine perpetuă, care se autosusține. Știți, nu e vorba de orgoliu, ci de un fel inocență tragică.

Apoi, s-a scuzat că mi-a ținut ceea ce el numea obișnuita lui predică și a continuat să vorbească despre actuala doamnă Tansor și despre disperarea

tot mai mare a lordului că nu avea moștenitori din căsnicia cu ea.

După o vreme, a tăcut și a rămas așezat cu mâinile pe genunchi, ca și când ar fi așteptat să zic ceva.

— Domnule Carteret, iertați-mă.

— Da, domnule Glapthorn?

— Sunt aici să vă ascult, nu să vă pun întrebări. Însă vă rog să îmi permiteți să vă pun o singură întrebare, despre domnul Phoebus Daunt. Domnul Tredgold mi-a vorbit despre el ca fiind persoana care se bucură de un interes special din partea lordului Tansor. Puteți să-mi spuneți, acum sau la următoarea noastră întâlnire, dacă poziția acestui domn față de lord este cumva legată de îngrijorarea exprimată în scrisoare?

— Întrebarea dumneavoastră are un aer foarte juridic, domnule Glapthorn. Dacă m-ați fi întrebat dacă domnul Phoebus Daunt a devenit obiectul ambiției lordului Tansor de a-și asigura un moștenitor, răspunsul ar fi fost, desigur, unul imediat și afirmativ. De fapt, sunt sigur că domnul Tredgold v-a zis deja asta. Dacă îl învinuiesc pe vărul meu pentru ceea ce vrea să facă pentru domnul Daunt? Nu. Dacă mă simt nedreptățit? Nu. Lordul Tansor are dreptul să facă tot ce poftește cu averea sa. Chiar dacă moștenesc titlul, probabil că acesta nu ar fi altceva decât un rang lipsit de conținut, un nume și atât; și chiar nu mi-l doresc – deplin sau lipsit de conținut. Însă chestiunea pe care voiam să i-o prezint domnului Tredgold și pe care v-o prezint acum dumneavoastră nu îl privește pe domnul Daunt în mod direct, cu toate că, indirect, are un efect chiar foarte important asupra planurilor sale. Însă, dacă voi spune mai mult, cel mai bine ar fi să o fac la următoarea noastră întâlnire. Văd că ploaia s-a mai domolit. Vreți să ne întoarcem?

Am așteptat la ușa barului până când domnul Carteret a luat o geantă de piele de la hamal și a vorbit puțin cu el. L-am văzut cu coada ochiului cum îi dă un pachet mic, apoi îi mai spune câteva cuvinte. După aceea, a revenit lângă mine și am mers împreună către grajduri, unde s-a îmbrăcat într-o haină de călărie, și-a pus pe cap o pălărie veche și și-a prins geanta la piept.

— Ajungeți acasă înainte să se lase întunericul? am întrebat eu.

— Dacă plec acum, da. Și, ca să-mi fie drumul mai ușor, mă gândesc la ceaiul și la draga mea fată care mă așteaptă.

— Ne-am strâns mâinile, iar eu am așteptat în curte, în timp ce el se urca pe calul său negru.

— Veniți mâine la ceai, a zis el. Pe la patru după-amiază. Casa Dower, Evenwood. Chiar lângă porțile parcului. Zona sudică.

Se pregătea să treacă prin arcada din capătul curții pietruite când s-a întors și a strigat:

— Veniți cu bagajul și rămâneți peste noapte.

După cină, m-am retras în camera mea să scriu un raport scurt pentru domnul Tredgold despre prima mea întâlnire cu domnul Carierei și am lăsat scrisoarea la recepție pentru a fi expediată la prima oră a doua zi de dimineață. Apoi, copleșit de oboseală și fără să simt nevoia obișnuitei mele doze de opiu, m-am dus la culcare și am adormit curând, adânc și fără vise.

După o vreme, m-am trezit din nou la realitate din pricina unei bătăi insistente în geam. M-am ridicat din pat să văd despre ce e vorba chiar când clopotul bisericii St Martin din apropiere a bătut ora 1.

Era doar un fir de iederă care se legăna în bătaia vântului, însă atunci am privit în jos către grajduri.

Sub arcada din capăt se afla ceea ce părea a fi un călător nocturn, încet, bezna din jurul său s-a coagulat într-o formă și mai întunecată, care mi-a permis să disting conturul unui bărbat luminat pe

jumătate de felinarul de pe cealaltă parte a arcadei. Fuma – reușeam acum să disting capătul aprins al trabucului în timp ce trăgea din el. A rămas nemișcat câteva clipe, apoi s-a întors brusc și a dispărut în umbrele arcadei.

Atunci, nu m-am gândit că ar fi ceva ciudat. Poate că era un client întârziat în drumul său spre casă sau unul dintre angajații hotelului. M-am întors în pat și am adormit din nou.

În după-amiaza următoare, am luat unul dintre caii hotelului până la Evenwood și am ajuns în sat chiar înainte de ora 3.

Pe strada principală a satului, am tras frâiele calului ca să privesc atent în jur. Aici se afla biserica Sfântul Mihail și toți îngerii, cu turla sa înaltă, în spatele căreia se afla casa parohială acoperită de plante agățătoare, casa în care locuiau reverendul Achilles Daunt și familia sa. Se lăsase o tăcere completă, întreruptă doar de foșnetul slab al vântului care trecea printre copacii ce încadrau ambele laturi ale drumeagului care ducea la biserică. Am mers mai departe, urmând marginea parcului, până când am ajuns la casa cu turnulețe, amenajată în stil scoțian de către lordul Tansor în 1817, într-un acces temporar de entuziasm după ce citise *Waverley* a lui Scott. Când am ajuns în parc, drumul principal pentru trăsuri și-a început urcușul, iar reședința principală nu se vedea de aici, un deliciu oferit cu viclenie de Brown cel Talentat când a remodelat Parcul, însă în stânga se putea zări o clădire printr-un pâlc des de copaci.

O potecă desprinsă din drumul principal traversa domeniul, ajungând la un spațiu cu pietriș. De aici, intersecta o zonă de gazon foarte bine întreținut și ducea la intrarea principală din Casa Dower – o clădire frumoasă, cu trei niveluri, din piatră de Barnack, construită în al doilea an al domniei regelui William și reginei Mary[131], după cum arătau cifrele sculptate pe frontonul semicircular de

deasupra micii verande. Mi s-a părut că mă uit la casa de păpuși a copilului unui uriaș, perfectă atât prin proporțiile sale simple, cât și prin bunul gust al construcției. Câteva trepte duceau până la veranda cu coloane. Am descălecat, am urcat treptele și am bătut la ușile duble, înalte și fără geamuri, însă nu mi-a deschis nimeni. Atunci, am auzit o femeie plângând în spatele casei.

Mi-am priponit calul și am mers în direcția din care se auzea sunetul. Am trecut printr-o poartă și am coborât câteva trepte într-o grădină împrejmuită, acoperită de umbrele amiezii, apoi către ușa deschisă din spatele reședinței.

O servitoare tânără stătea pe scaun, alinată de una mai în vârstă, cu bonetă și șorț.

— Haide, Mary, spunea femeia mai în vârstă mângâind părul fetei și încercând să-i șteargă lacrimile cu șorțul. Încearcă să fii tare, draga mea – pentru domnișoara.

A ridicat privirea și m-a văzut.

— Iertați-mă, am zis eu, am bătut la ușa din față.

— Ah, domnule, nu e nimeni acasă, Samuel și John sunt la conac cu Domnia Sa lordul. Vedeți, suntem toți năuciți. Ah, domnule, cât de teribil…

A continuat așa, fără ca eu să pot înțelege ceva, timp de câteva clipe, dar am întrerupt-o.

— Doamnă, cred că e o neînțelegere. Sunt aici pentru că m-a invitat domnul Paul Carteret.

— Nu, nu, domnule, a spus ea în timp ce Mary începuse să plângă din nou. Domnul Carteret e mort. A fost ucis în drum spre casă, aseară, iu timp ce se întorcea din Stamford, iar acum suntem toți năuciți.

20

Vae victis![132]

Mă mândresc cu faptul că, de obicei, îmi păstrez calmul în situații-limită, o calitate necesară pentru activitatea mea la firma Tredgold. Însă atunci n-am putut să-mi ascund groaza, o groază teribilă, la auzul acestor vești.

Mort? am strigat eu aproape isteric. Mort? Ce spuneți acolo? Nu se poate.

— E adevărat, domnule, a răspuns femeia, e prea adevărat. Și ce-o să facă domnișoara Emily acum?

Lăsând-o pe Mary cu lacrimile ei, femeia care s-a prezentat drept doamna Rowthorn, menajera familiei Carteret, m-a condus în bucătărie, apoi pe scări, pe unde am ajuns în capătul unui vestibul.

După cum mi-era obiceiul, m-am străduit să rețin rapid detaliile din jurul meu. O podea cu gresie albă și neagră, două ferestre care încadrau ușa principală încuiată cu două lacăte, unul sus și celălalt jos, și cu un drug central solid. Pereți de culoare verde-deschis cu tencuială frumoasă, modele de ghips la fel de frumoase pe tavan și un șemineu alb și simplu din marmură. O scară cu o elegantă balustradă din fier forjat ducea la primul etaj. Patru uși dădeau în afară două în față și două în spate –, iar o alta dădea în grădină.

Pe una dintre ușile din față a intrat o tânără.

Era înaltă, neobișnuit de înaltă pentru o femeie, aproape la fel de înaltă ca mine, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu o bonetă asortată, care se confunda cu nuanța părului ei.

Privindu-i chipul, am avut senzația că, până în acel moment, nu știusem ce e frumusețea umană. Cea pe care crezusem eu că o cunosc, chiar și a Bellei, părea acum înșelătoare și trecătoare, un vis de frumusețe omenească îndeplinit doar pe

jumătate, clădit din invenție și dorință. Însă acum frumusețea se afla la vedere chiar în fața mea, adevărată și fără artificii, ca lumina unei stele sau ca un răsărit de soare deasupra unei întinderi de zăpadă.

Stătea în picioare în lumina slabă a după-amiezii, cu mâinile încrucișate în față, privindu-mă liniștită. Mă așteptasem să fie rotundă și amabilă ca domnul Carteret un înger simpatic. Purta ochelari, la fel ca tatăl ei, dar asemănarea dintre ei se oprea aici, iar aceștia nu-i știrbeau frumusețea neobișnuită a chipului, ba chiar i-o accentuau, un fenomen pe care-l observasem de multe ori.

Avea drăgălășenia exagerată a unei păpuși, care însă părea cumva amplificată și transformată într-una nobilă. Ochii ei cu pleoape mari, migdalați și negri ca părul, erau foarte mari și îi dominau întregul chip, care era palid ca luna de noiembrie. Nasul îi era poate puțin prea lung, iar buza de sus puțin prea scurtă și alunița de pe obrazul stâng putea fi considerată stânjenitoare. Însă frumusețea ei nu stătea în perfecțiunea trăsăturilor individuale, ci părea că se naște din întreg, așa cum muzica trece dincolo de notele scrise.

Am dorit-o pe domnișoara Emily Carteret încă din acea primă clipă, așa cum nu mai dorisem nicio altă femeie. Sufletul ei părea să-l lumineze pe al meu și nu aveam de ales decât să urmez calea pe care mi-o deschidea ea. Și totuși, dacă îmi puteam dovedi adevărata identitate, eram veri, aveam același sânge al familiei Duport. Gândul apela mă înfiora și mă făcea să o doresc și mai mult.

Însă doamna Rowthorn m-a trezit din visare.

— Ah, domnișoară, a rostit ea vizibil agitată, acest domn venise să-l viziteze pe bietul dumneavoastră tată.

— Mulțumesc, Susan, a răspuns domnișoara Carteret cu calm. Te rog, adu-ne niște ceai în

salonaș și spune-i lui Mary că poate pleca acasă dacă dorește.

Doamna Rowthorn a făcut o reverență, apoi a alergat pe scări spre bucătărie.

— Presupun că sunteți domnul Glapthorn. Vă rog să intrați.

Vocea ei era joasă și caldă, dantelată cu o muzicalitate mângâietoare, dar distantă, care mă trimitea cu gândul la sunetul unei viole într-o cameră goală.

Am urmat-o în apartamentul din care tocmai apăruse. Jaluzelele fuseseră trase, iar lămpile ardeau. Cu spatele la fereastră, mi-a făcut semn ușor cu mâna să mă așez pe micul scaun capitonat din fața ei.

— Domnișoară Carteret, am început eu privind-o. Nici nu știu ce să spun. E o veste îngrozitoare. Dacă aș putea…

Mi-a întrerupt micul discurs de condoleanțe pe care plănuisem să-l rostesc.

— Vă mulțumesc, domnule Glapthorn, însă nici nu doresc, nici nu am nevoie de sprijinul dumneavoastră – bănuiesc că asta doreați să-mi oferiți. Unchiul meu, lordul Tansor, a avut grijă de tot.

— Domnișoară Carteret, am zis eu, văd că îmi știți numele și bănuiesc că știți și că aveam o întâlnire astăzi, cu tatăl dumneavoastră, pentru o chestiune confidențială.

Am făcut o pauză, dar ea nu a spus nimic. Am continuat:

— Am venit aici în numele domnului Christopher Tredgold, de la firma Tredgold, Tredgold & Orr, al cărui nume sunt sigur că vă este cunoscut.

Stătea nemișcată, ascultând în liniște.

— Am sarcina de a-l ține pe domnul Tredgold la curent cu tot ce se întâmplă în perioada în care mă aflu aici și trebuie să onorez această sarcină. Îmi

permiteți să vă întreb, dacă îmi puteți spune, cum s-a petrecut acest lucru înfiorător?

Nu mi-a răspuns imediat. Și-a îndreptat privirea către jaluzelele de la fereastră. Apoi, încă întoarsă cu spatele la mine, a început să povestească pe un ton neutru și detașat cum calul tatălui ei, acel căluț negru pe care îl văzusem în curtea hotelului George, fusese găsit tropăind fără călăreț prin parc, la ora 6 cu o seară în urmă, pe drumul care ieșea din pădurea Molesey. A fost trimis un grup în cercetare. Curând, l-au găsit chiar între copaci, aproape de aleea ce intra în parc de pe drumul Odstock. Era viu, însă își pierduse cunoștința, fiind bătut cu bestialitate în față și cap. A fost dus într-o căruță la conac, unde încă se afla trupul său. Lordul Tansor fusese informat imediat, iar acesta trimisese la Peterborough după medicul său personal, însă domnul Carteret a murit înainte ca acesta să sosească.

— Se crede că a fost urmărit din Stamford, a zis ea întorcându-se din nou către mine și fixându-mă cu privirea.

Se părea că, în ultimele luni, mai avuseseră loc câteva astfel de clacuri, organizate de patru sau cinci bandiți care îi urmăreau pe fermieri și pe alți oameni care păreau să se întoarcă de la piață cu bani. Un fermier din Bulwick fusese bătut grav cu doar o săptămână în urmă, însă până acum nu murise nimeni. Atacurile stârniseră furia comunității, fiind subiectul unor chemări la acțiune în paginile ziarului *Stamford Mercury*.

Mă privea de sus, în timp ce eu stăteam așezat într-o poziție ciudată pe scăunelul meu, ca un școlar căruia i se făcea observație.

Avea privirea cea mai fixă pe care o văzusem vreodată la cineva. Ochii ei negri și fără expresie nu dezvăluiau nimic despre ea, ci păreau mai degrabă un set de dispozitive mecanice perfecte. M-au trimis imediat cu gândul la obiectivul camerei mele: duri, pătrunzători, atotvăzători,

absorbind impasibili totul, surprinzând și înregistrând toate detaliile și nuanțele obiectelor care intrau în raza lor vizuală, fără să dea ceva înapoi. Disconfortul stârnit de acea privire, combinația tulburătoare între caracterul de nepătruns și cunoaștere mă afectau intens, producându-mi un fel de paralizie a voinței. Simțeam că știuse imediat ce și cine eram, în toate deghizările mele. Mi se părea că ochii aceia descoperiseră toate depravările vieții mele și înregistraseră toate acțiunile pe care le comisesem în lumina zilei sau la adăpostul nopții, că descoperiseră de ce eram în stare și ce aveam de gând să fac atunci când se va ivi ocazia. În acea clipă, mi s-a făcut brusc frică de ea, pentru că atunci am știut că nu aveam de ales decât să o iubesc fără să primesc nimic în schimb.

Atunci am fost întrerupți de doamna Rowthorn, care a intrat cu o tavă cu ceai. Pentru prima dată de la începutul discuției noastre, domnișoara Carteret a plecat de lângă fereastră și s-a așezat în fața mea. A turnat ceaiul, pe care l-am băut în liniște.

— Domnișoară Carteret, am zis eu într-un final, mi-e greu să vă pun asemenea întrebare, însă o voi face, pentru că, după cum spuneam, trebuie să-i fac domnului Tredgold un raport cât mai detaliat și mai cuprinzător despre aceste întâmplări îngrozitoare. Așa că trebuie să mă informez cât de bine pot despre circumstanțele exacte ale morții tatălui dumneavoastră. Este posibil, chiar probabil să fi fost ultima persoană, în afară de atacatorii săi, care l-a văzut în viață, iar o asemenea situație mă face părtaș la această tragedie. Însă vreau să vă implor să mă considerați prietenul dumneavoastră – și al tatălui dumneavoastră pentru că, deși l-am cunoscut abia ieri, deja îl plăceam și îl respectam foarte mult.

A lăsat ceașca jos.

— Pentru mine, sunteți un străin, domnule Glapthorn, a răspuns ea. Tot ce știu despre

dumneavoastră este că sunteți reprezentantul domnului Tredgold, că tatăl meu a plecat ieri la Stamford să vă întâlnească și că trebuia să veniți aici ca să vă continuați discuția. Tatăl meu mi-a zis să pregătim o cameră pentru dumneavoastră și, desigur, sunteți bine-venit să rămâneți aici cât aveți nevoie ca să vă scrieți raportul pentru domnul Tredgold. Sunt sigură că, după ce terminați, veți dori să reveniți cât mai curând la Londra. Doamna Rowthorn vă va conduce în camera dumneavoastră.

S-a ridicat și a sunat după menajeră.

— La revedere, domnule Glapthorn! Să-i ziceți doamnei Rowthorn dacă aveți nevoie de ceva.

— Domnișoară Carteret, nu vă pot spune cât regret…

— Nu dumneavoastră trebuie să vă pară rău pentru ce s-a întâmplat, m-a întrerupt ea. Sunteți foarte amabil, însă nu am nevoie de mila dumneavoastră. Nu mă ajută. Nimic nu mă poate ajuta.

Curând, doamna Rowthorn a apărut la ușă. (Știam despre menajere destul cât să-mi dau seama că viteza cu care a ajuns însemna că trăsese cu urechea la conversația noastră.) M-am înclinat ușor către domnișoara Carteret și am urmat-o pe menajeră înapoi în vestibul.

După câteva clipe, am fost condus într-o încăpere micuță, dar primitoare, de la al doilea etaj al casei. Am ridicat jaluzelele de la una dintre cele două ferestre și am văzut că încăperea dădea către pajiștea din față și spre copacii dinspre porțile sudice. M-am întins pe pat, am închis ochii și am încercat să gândesc.

Însă capul meu era plin de domnișoara Carteret și, de câte ori încercam să-mi abat gândurile către scrisoarea trimisă de tatăl ei domnului Tredgold, tot ce vedeam erau ochii ei negri umbriți de pleoapele mari. Am încercat să mă gândesc la Bella, dar nu am reușit. În cele din urmă, am scos

hârtie, toc și cerneală, mi-am aprins trabucul și am început să compun raportul pentru patronul meu, în care povesteam felul în care murise domnul Carteret, așa cum îmi fusese relatat.

Când am terminat raportul și am luat cina adusă de doamna Rowthorn pe o tavă, se lăsase deja întunericul. Tocmai deschisesem fereastra, simțind nevoia să respir aerul rece al serii, când liniștea a fost întreruptă de sunetul unui pian.

Melodia delicată și armoniile sale zguduitoare, trecerile de la major la minor și de la pianissimo la forte îmi copleșeau sufletul. Ce patos, ce frumusețe tristă, cum nu mai simțisem vreodată în viață. N-am recunoscut imediat piesa – deși știam că e Chopin –, însă am ghicit pianistul. Nu putea fi altcineva decât ea. Mi se părea că atunci cânta pentru tatăl ei, că exprima prin instrument și prin aranjamentul perfect de tonuri și ritm al compozitorului agonia pe care nu putea sau nu dorea să i-o împărtășească unui străin.

Am ascultat vrăjit, imaginându-mi degetele ei lungi plimbându-se pe clape, ochii plini de lacrimi, capul aplecat în durere. Însă s-a oprit la fel de brusc pe cât începuse și am auzit zgomotul cu care a lăsat capacul pe instrument. M-am întors la fereastră și am privit spre grădină. Am văzut-o mergând repede pe gazon. Chiar înainte să ajungă pe domeniu s-a oprit, a privit în urmă către casă și a înaintat spre copaci. Atunci l-am văzut pe el, o siluetă întunecată apărând din umbră și strângând-o la piept.

Au rămas câteva clipe într-o îmbrățișare tăcută, apoi ea s-a retras și a început să vorbească plină de vervă, dând din cap și răsucindu-se din când în când ea să privească spre casă. Nu mai avea rezerva și distanțarea rece pe care mi le oferise mie mai devreme, ce vedeam acum era o femeie cuprinsă de o emoție irezistibilă. A dat să plece, dar bărbatul a prins-o de braț și a tras-o din nou

spre el. Au continuat să vorbească unul lângă altul, timp de alte câteva minute, apoi ea s-a retras din nou, părând să protesteze, făcând semn din când în când spre umbrele din spatele lui. Într-un final, s-a întors alergând către casă, lăsându-l pe bărbat cu brațele întinse o clipă sau două. Am văzut-o dispărând pe verandă și am auzit ușa din față închizându-se. Când am privit către domeniu, bărbatul nu mai era.

Deci avea un iubit. Nu avea cum să fie Daunt, pentru că domnul Tredgold îmi spusese că acesta se afla în Vest, cu afaceri din partea lordului Tansor. De asemenea, menționase în treacăt că încercările lui de a o cuceri pe domnișoara Carteret fuseseră descurajate de tânără, din respect pentru sentimentele tatălui ei, care nu îl plăcea deloc pe fiul vecinului său, cu care avea acum o prietenie rece. Însă era frumoasă și liberă, și avea probabil mulți admiratori printre burlacii ținutului. Sunt sigur că nu asistasem la o întâlnire cu vreun necioplit din partea locului. Însă, cu cât mă gândeam mai mult la spectacolul mut pe care îl văzusem, cu atât mi se părea mai ciudat. Era de așteptat ca un bărbat care face curte să apară la ușa principală și să se anunțe cu îndrăzneală, nu să stea ascuns în umbre. Nu mi se părea nici că era vorba de o ceartă între iubiți, ci de ceva mult mai însemnat. Se părea că pentru frumoasa domnișoară Carteret era mult mai mult decât vedeam cu ochiul liber.

Am auzit o bătaie în ușă, iar menajera a intrat să ia tava.

— Doamnă Rowthorn, am întrebat eu în timp ce ea se pregătea să iasă, câte astfel de atacuri au avut loc în ultima vreme?

— Păi, să vedem. Domnul Burton, care are o fermă pe moșia lordului Cotterstock la Bulwick – el a fost ultimul, bietul de el. A mai fost și omul lui Squire Emsley și cred că încă un domn din

Fotheringhay, însă nu țin minte. Bietul nostru stăpân a fost al treilea sau al patrulea, cred.

— Și toți aveau bani la ei?

— Cred că da, mai puțin stăpânul.

— Cum adică?

— Adică, domnule, ceilalți toți fuseseră cu treabă la Staihford, pentru că era zi de piață când au fost atacați. Domnul Burton a rămas fără aproape cincizeci de lire. Însă stăpânul își ține toți banii la bancă în Peterborough; nu știu cât are la el de obicei.

— Și atunci de ce s-a dus ieri la Stamford?

— Pentru a se întâlni cu dumneavoastră, domnule, și ca să meargă la bancă.

— La bancă? Dorea să scoată bani?

— Ah, nu, domnule, a răspuns ea. Cred că voia să ia niște hârtii pe care le păstra în siguranță acolo. Înainte să plece, mi-a zis să găsesc ceva în care să le țină și i-am găsit o geantă veche de piele a domnului Lari, care păstra vânatul pentru lord, ce atârna de vreo doi ani de ușa cămării…

Mi-am amintit perfect acel obiect și felul în care domnul Carteret îl legase strâns peste haina de călărie, la hotel, în curtea grajdurilor.

— Și unde este geanta acum? am întrebat eu.

A tăcut o clipă.

— Aici e o problemă, a spus ea. Nu-mi amintesc să o fi văzut când l-au… Mă scuzați, domnule, vă rog să mă iertați…

A lăsat tava jos ca să-și caute batista, iar eu mi-am cerut scuze pentru lipsa de tact. Când și-a mai revenit, după câteva cuvinte de consolare, a luat din nou tava și mi-a urat noapte bună.

Acum, eram sigur că domnul Carteret nu fusese urmărit și atacat de această presupusă bandă pentru banii pe care credeau că-i are la el. Nu era o crimă întâmplătoare. Domnul Carteret fusese atacat cu un scop foarte precis, iar acum puteam să bag mâna-n foc că motivul era conținutul genții care lipsea. Însă nu puteam bănui ce anume, în afară de

bani, putea să aibă cu el domnul Carteret și ce putea să fie atât de valoros, încât să fie nevoie de o crimă atât de brutală pentru a intra în posesia acelui obiect.

Acest loc tăcut, situat într-o izolare elegantă între zidurile parcului Evenwood, devenise deodată un loc al conspirației și morții violente. Treptat, dar sigur, am început să fiu convins că exista o legătură între moartea domnului Carteret și scrisoarea pe care i-o trimisese domnului Tredgold. Am ajuns la concluzia că o astfel de ipoteză nu se baza pe nimic. Totuși, domnul Tredgold îmi spusese să am grijă, așa că am început să mă întreb dacă nu cumva cuvintele lui însemnau mai mult decât un simplu rămas-bun.

Am rămas treaz încă o oră și ceva, întorcând în minte întâmplarea pe o parte și pe alta, întrecându-mă în temeri vagi și bănuieli nefondate, până când n-am mai rezistat și am suflat în lumânare. Am zăcut cu ochii deschiși în întuneric, ascultând țipătul unei bufnițe ce răzbătea dinspre domeniu și privind umbrele copacilor care se jucau pe tavanul alb. N-aș putea spune exact cât timp am stat așa, însă, în cele din urmă, am căzut într-un somn cu întreruperi și vise bântuite de chipul domnișoarei Emily Carteret.

21

Requiescat[133]

M-am trezit devreme și am coborât, însă toată casa era cufundată în liniște, iar ușa principală era încuiată și zăvorâtă, astfel că am folosit scările din spate ca să ajung la bucătărie. Acolo, am întâlnit-o pe servitoarea Mary Baker, care trebăluia la o chiuvetă mare, de piatră. Când mi-a auzit pașii, s-a întors și a făcut o reverență.

— Aveți nevoie de ceva, domnule? Ați sunat?

— Nu, nu, Mary, am răspuns eu. Mă duc să mă plimb puțin, însă ușa principală era încuiată.

S-a uitat la ceasul agățat pe perete. Abia trecuse de 5.30.

— Stăpânul venea întotdeauna jos cu cheile la ora șase fix, a spus ea. În fiecare dimineață, fără greș.

— Presupun că domnișoara Carteret are cheile acum, am răspuns eu.

— Nu știu, domnule. Ieri, am fost atât de supărată, încât doamna Rowthorn m-a trimis acasă, iar eu m-am dus și m-am întors aici (1 i s-de-dimineață.

— Locuiești în sat, Mary?

— De când mă știu, domnule.

— Îmi dau seama că a fost un șoc îngrozitor. Fără noimă și neașteptat.

— Ah, domnule, bietul nostru stăpân… un om atât de bun, atât de bun cu noi toți.

Vocea începu să-i tremure și era cât pe ce să izbucnească în lacrimi.

— Trebuie să fii puternică, Mary, am zis eu, de dragul stăpânei tale.

— Da, domnule, o să încerc. Vă mulțumesc.

Chiar când mă pregăteam să plec, mi-a trecut prin minte un gând.

— Spune-mi, Mary, dacă nu e prea mult pentru tine, cine l-a găsit pe domnul Carteret?

— John Brine, domnule.

— Și cine este John Brine?

L-a descris drept omul de încredere al domnului Carteret.

— Și câți servitori sunt aici, în afară de John Brine?

— Doamna Rowthorn, desigur, și cu mine. Eu o ajut mai ales pe doamna Barnes, bucătăreasa, și la curățenie, iar fata domnului Tidy vine de trei ori pe săptămână să mă ajute. Apoi, în afară de John Brine, mai sunt sora lui, Lizzie – menajera domnișoarei Emily –, și Sam Edwards – grădinarul.

S-a întors cu spatele la chiuvetă și a început să-și șteargă mâinile de șorț. Se părea că John Brine se afla cu treabă la conac când fusese găsit calul domnului Carteret alergând prin parc fără călăreț. Brine împreună cu alți doi servitori ai lordului Tansor – Robert Tindall și William Hunt – plecaseră imediat să îl caute pe domnul Carteret. Cei doi bărbați au mers pe drumul principal către porțile din partea sudică a parcului, în timp ce Brine a urmat cărarea ce ducea printr-o pădurice către poarta vestică spre drumul Odstock.

— Înseamnă că domnul Carteret a fost găsit doar de John Brine? am întrebat eu.

— Cred că da, domnule. S-a întors imediat să-i caute pe ceilalți și s-au dus toți acolo.

— Și unde îl pot găsi pe John Brine?

Mary m-a trimis într-o curte aflată dincolo de grădină, încadrată pe o parte de două sau trei grajduri și un depozit. Acolo, l-am găsit pe un bărbat robust, pe la vreo 30 de ani, cu păr și barbă aurii. Când am intrat, și-a ridicat privirea către mine, însă nu a spus nimic.

— John Brine?

— Eu sunt, a răspuns el pe un ton bănuitor, ridicându-se și îndreptându-și spatele.

— Aș vrea să-ți pun câteva întrebări despre atacul asupra domnului Carteret. Eu sunt…

— Știu cine sunteți, domnule Glapthorn, a răspuns el. Ni s-a zis să vă așteptăm. Însă nu știu de ce aveți impresia că puteți să mă luați la întrebări. L-am spus lordului Tansor tot ce știu și nu cred, cu scuzele de rigoare, că Domnia Sa ar considera că se cuvine să repet aceleași lucruri unui străin. Sper că mă înțelegeți, domnule. Acum, vă rog să mă scuzați.

Și s-a întors la treaba lui. Dar nu aveam de gând să mă dau bătut prea ușor.

— Așteaptă o clipă, Brine. Trebuie să știi că voi mai rămâne aici o zi sau două, cu permisiunea expresă a domnișoarei Carteret. Sunt obligat din punct de vedere profesional, pentru motive cu care nu are rost să te încarc pe tine, să mă informez cât mai în detaliu despre circumstanțele în care s-a petrecut acest incident îngrozitor. Ți-aș rămâne dator, domnule Brine, dacă mi-ai povesti, în cuvintele dumitale, cum l-ai găsit pe domnul Carteret. Nu vreau să mă bazez pe zvonuri care pot deforma sau contrazice adevărul pe care știu că aș putea să-l aud din gura dumitale.

M-a privit o clipă, încercând să cântărească sinceritatea micului meu discurs. Apoi, a părut să se relaxeze, mi-a făcut semn să mă așez pe un scaun vechi de lângă ușă și a început să povestească.

În mare, mi-a confirmat ceea ce auzisem deja de la Mary. Se afla la conac când unul dintre băieții grădinarului alergase în curtea grajdurilor să spună că iapa cea neagră a domnului Carteret galopa prin parc, însă nici urmă de călăreț. Cu toate că se lăsa întunericul, Brine și doi servitori au încălecat și au plecat imediat, servitorii către South Gates, iar Brine spre vest, în pădure.

Brine l-a găsit zăcând cu fața în jos printre copaci, puțin în afara drumului, nu departe de poarta vestică.

— Crezi că a căzut acolo unde a fost atacat? am întrebat eu.

— Nu, a răspuns Brine, nu cred. Drumul cotește brusc în acel punct, chiar înainte de porți. Cred că îl așteptau la cotitură, printre copaci. Probabil că i-a văzut când era deja prea târziu. După ce a căzut, presupun că atacatorii au alungat calul și l-au târât în pădure – iarba era culcată. Când l-am găsit, respira încă, dar își pierduse cunoștința.

— Și geanta?

— Geanta?

— Geanta pe care o avea la piept.

— Nu avea nicio geantă.

Atunci, l-am întrebat unde îl duseseră pe domnul Carteret.

— William Hunt s-a întors la conac și a adus o căruță în care l-am urcat.

— L-ați dus la conac, nu aici?

— Da. Așa a vrut lordul Tansor. A zis că trebuie să păstrăm tăcerea până când venea domnul Vyse de la Peterborough. Robert Tindall a fost trimis imediat după el.

— Gât era ceasul?

— Aproape opt.

— Însă domnul Carteret a murit înainte să sosească doctorul?

— La nouă și jumătate sau cam așa ceva. Lângă el se aflau domnișoara Carteret, lordul și doamna Tansor.

Am întins mâna, pe care mi-a strâns-o după ce a ezitat o clipă. Eram hotărât să-l atrag de partea mea, cu toate că părea destul de încet la minte și posac.

— Mulțumesc, Brine. Îți sunt recunoscător. Air, Brine, am adăugat eu în timp ce mă pregăteam să plec, unde se află acum domnul Carteret?

— În capela de la conac. Lordul Tansor a crezut că este cea mai bună soluție.

— Da, așa e, am aprobat eu. Mulțumesc, Brine. Ah, ai putea să trimiți asta la Peterborough la vreme ca să prindă poșta de după-amiază?

I-am întins al doilea raport scris pentru domnul Tredgold, în care descriam teribilul atac asupra domnului Carteret.

— O să coste ceva, am adăugat eu, apoi am scos câteva monede. Astea ar trebui să fie de ajuns.

Nu a spus nimic, s-a mulțumit să facă un semn din cap și a băgat banii în buzunar.

M-am întors în grădină, apoi am traversat pajiștea către casă. Când am pășit pe drum, am observat ceva întunecat zăcând la pământ și m-am aplecat să văd ce era. Era chiștocul unui trabuc fumat pe jumătate, suficient de mare cât să-mi dau seama – eram deja un cunoscător – că era vorba de una dintre cele mai bune mărci de trabuc, Ramón Aliones. Iubitul domnișoarei Carteret era un om cu gust. Am aruncat chiștocul și mi-am văzut de drum.

Cu puțin înainte să ajung în vârful pantei lungi, în punctul din care se vedea conacul, m-am oprit și am privit în urmă. Dedesubt și în spatele meu se aflau turnulețele casei portarului, la dreapta, domeniul de unde se zărea casa Dower de dincolo de ea. Mai departe la dreapta se afla zidul după care se zăreau acoperișul casei parohiale și turla bisericii Sfântul Mihail și toți îngerii. Lumina irezistibilă și proaspătă a dimineții se răsfrângea în linia îndepărtată a râului; către vest, marele arc de pădure care acoperea zonele mai înalte dinspre Molesey și Easton rămânea tăcut, ascuns pe jumătate în umbră.

M-am întors și mi-am reluat urcușul. Drumul începea să șerpuiască blând, încadrat pe ambele părți de stejari, apoi devenea din nou drept și, în cele din urmă, cobora și traversa podul arcuit de peste Evenbrook, în timp ce râul își continua

drumul sinuos prin parc, către vest. Am ieșit dintre copaci și m-am oprit.

Casa se afla dedesubt, splendoarea ei magică fiind și mai amețitoare în lumina încețoșată de octombrie decât la primea mea vizită în timpul verii. Am coborât dealul și am traversat podul și, în cele din urmă, am ajuns în curtea interioară. Înaintea mea se aflau ușile principale ale casei; de o parte și de alta, două coloane dorice elegante susțineau un fronton cu blazonul Tansor și inscripția: „Un lucru minunat, însă de timp nu e cruțat. Anno 1560”. Puțin mai departe, la stânga și la dreapta, două dintre numeroasele turnuri cu cupolă pentru care este renumit Evenwood se înălțau în atmosfera luminoasă, iar dincolo de ele se afla o mică arcadă prin care se vedea o curte pietruită.

N-am stat să mă gândesc ce aș putea să spun sau să fac dacă mă întâlneam cu cineva. Nu-mi făcusem niciun plan, nu pregătisem vreun alibi sau vreo scuză. Fără să ezit, m-am pomenit că trec prin arcadă și intru în curte, fără să-mi pese de posibilele consecințe. Pur și simplu, eram intoxicat de frumusețea sobră a clădirii, care părea să îndepărteze orice urmă de gândire rațională.

Am intrat în una dintre cele mai vechi părți ale casei. Trei laturi ale curții erau acoperite de arcade deschise, neschimbate încă din Evul Mediu, a patra, care forma zidul exterior și în care se afla capela, era închisă, modificată în secolul anterior, cu patru ferestre dreptunghiulare de sticlă pictată, două pe fiecare parte a unei uși arcuite la capătul unei mici scări semicirculare. Pe acoperiș se afla un orologiu minunat, din lemn colorat în nuanțe strălucitoare, montat într-o carcasă gotică având modele complicate, ale cărei panouri aurite erau mângâiate de razele soarelui matinal.

Când am urcat scările, a bătut jumătatea de oră. M-am uitat la ceasul meu de buzunar: 6.30. Casa era deja în picioare, însă tot nu mă gândeam că

exista posibilitatea să fiu descoperit în timp ce mă furișam neinvitat pe după clădire. Am împins ușa și am intrat.

Interiorul capelei, lambrisat cu lemn închis la culoare și pavat cu marmură albă, era rece și tăcut. Am observat încântat cele trei orgi mici realizate cu un secol în urmă, despre care știam din cercetările mele că fuseseră create de Snetzler[134]. De o parte și de alta a naosului central, trei sau patru rânduri de scaune sculptate erau orientate către altarul simplu și îngrădit, deasupra căruia se afla un tablou reprezentând Sacrificiul lui Isaac. În fața altarului, așezat pe un piedestal și luminat de patru lumânări înalte care ardeau în sfeșnice aurite, stătea sicriul deschis al domnului Paul C arterei.

Bustul său fusese acoperit cu o pânză albă. Am tras-o ușor și l-am privit pe bărbatul pe care ultima oară îl văzusem plecând călare de la hotelul George din Stamford, abia așteptând un ceai bun și compania fiicei sale.

Moartea nu fusese prea blândă cu el. Falca îi fusese legată, însă restul bietului său chip rotund dovedea clar violența la care fusese supus. Ochiul lui stâng era închis și neatins, însă cel drept dispăruse complet, redus la un ghiveci înfiorător de os și carne, împreună cu toată partea laterală a feței. Mai văzusem răni și înainte, în numeroasele mele nopți periculoase prin Londra, și am știut cu o siguranță rece că persoana care făcuse așa ceva avusese într-adevăr intenții criminale, deoarece ar fi avut enorm de pierdut dacă victima ar fi supraviețuit atacului. Acum, eram sigur că domnul Carteret fusese sortit la un asemenea sfârșit încă din clipa în care a plecat călare din Stamford: își purta propriul certificat de deces în geanta pe care și-o legase la piept și care acum dispăruse.

Cu toate că în copilărie mergeam cu supunere la biserică, nu prea mai aveam nimic din ceea ce s-ar fi putut numi religie. Rămăsese doar convingerea viscerală că viața noastră este controlată de un

mecanism universal mai presus de noi. Poate că era același lucru cu Dumnezeul celorlalți oameni. Sau poate că nu. În orice caz, nu se reducea la forme și ritualuri și nu necesita doar acceptare oarbă și resemnare, deoarece consideram că medierea sau intervenția erau inutile. Totuși, după ce am tras din nou pânza peste chipul domnului Carteret, m-am trezit că îmi aplec capul – nu în rugăciune, pentru că nu aveam vreo divinitate la care să mă rog, ci din milă omenească.

În timp ce stăteam în această postură de rugăciune, am auzit ușa capelei deschizându-se.

În cadru stătea un bărbat înalt, cu barbă albă, îmbrăcat în veșminte preoțești. Își scosese pălăria, dând la iveală două porțiuni de păr alb pieptănate pe spate, pe ambele părți ale cheliei roz. Nu putea fi altul decât reverendul Achilles Brabazon Daunt, pastorul de la Evenwood.

— Mă scuzați, a început el pe un ton de bariton. Nu credeam să găsesc pe cineva aici la ora asta.

Însă nu a plecat, ci a închis ușa în urma lui și s-a îndreptat spre mine.

— Nu cred că am avut plăcerea să vă cunosc.

Nu mai aveam cum să dau înapoi, așa că i-am zis cum mă cheamă și adevărul: că venisem să-l întâlnesc pe domnul Carteret în interes de serviciu, că mă poftise într-o vizită de o zi sau două și că aflasem teribila veste abia când am ajuns la casa Dower, cu o zi în urmă.

Am schimbat obișnuitele cuvinte de condoleanțe, am discutat puțin despre ticăloșia oamenilor și despre șansele pe care le aveam să-i prindem pe atacatori.

— Asta nu trebuie să rămână așa, a spus el clătinând încet din cap. Nu trebuie să rămână așa. Acești netrebnici vor fi prinși cu siguranță, nu am niciun dubiu în privința asta. O astfel de crimă nu poate rămâne ascunsă. Dumnezeu le vede pe toate și tot la fel și vecinii oamenilor. Lordul Tansor va

da un anunț în Mercury și va oferi o recompensă grasă pentru orice informație care ar duce la prinderea lor. Asta cred că o să dezlege câteva limbi. Bănuiesc că astfel de atrocități sunt obișnuite la Londra, dar nu și aici.

— Fiecare om are puterea de a ne distruge, am spus eu.

Pe chipul său a apărut un zâmbet.

— Sir Thomas Browne! a strigat el cu satisfacție. „Și sperăm ca niciunul dintre cei pe care îi întâlnim să nu ne omoare.” Mereu există ceva bun la Sir Thomas, un soi de *sortes Homericae*[135]. Mereu îl folosesc. Deschide cartea oriunde și vei vedea cum răzbate înțelepciunea din pagini.

Am contemplat în tăcere sicriul timp de câteva clipe. Apoi el s-a întors din nou spre mine.

— Vreți să vă rugați alături de mine, domnule Glapthorn? m-a întrebat el.

Mirabile dictu![136] Iată-mă îngenunchind lângă sicriul domnului Paul Carteret, alături de reverendul Achilles Daunt, tatăl dușmanului meu, care stă la dreapta mea și murmură o rugăciune pentru sufletul bietei victime și pentru ca pedeapsa să se abată asupra capetelor ucigașilor săi, dorință la care am adăugat cu bucurie un „Amin” și din partea mea.

Ne-am ridicat și am ieșit din nou în curte.

— Vreți să ne întoarcem împreună?

Am acceptat propunerea lui și am plecat amândoi.

— Nu-mi sunteți complet străin, domnule Daunt, am spus eu în timp ce coboram treptele capelei. Am avut oportunitatea să vă consult catalogul[137] și sunt încântat, chiar și doar pentru asta, că v-am cunoscut în persoană.

— Înseamnă că vă interesează astfel de lucruri? a întrebat el cu bucurie.

Și așa l-am atras către mine, la fel cum făcusem și cu domnul Tredgold. Era pur și simplu din cauza

înclinațiilor bibliofile cei care le posedă constituie un fel de francmasonerie, gata să-i considere frați de sânge pe cei binecuvântați cu aceeași pasiune. Nu mi-a luat mult să-i dovedesc cât de familiarizat eram atât cu studiul cărților în general, cât și cu Colecția Duport în particular. Când am început să urcăm din nou panta către poarta sudică, ne aflam deja în mijlocul unei discuții în care dezbăteam dacă „Macrobius” (Veneția: N. Jenson) din 1472 sau volumul în folio *Conjuración de Catalina* (Madrid: J. Ibarra) din 1772, cu legătura sa rară și semnată de Richard Wier, era exemplul perfect de artă tipografică din colecție.

De asemenea, a vorbit mult și despre domnul Carteret, pe care îl cunoștea de când venise prima dată la Evenwood ca pastor. După ce lordul Tansor îi oferise serviciile secretarului său ca asistent al pastorului în pregătirea marelui catalog, cei doi ajunseseră să se împrietenească. Domnul Carteret fusese foarte util mai ales în privința manuscriselor, care, chiar dacă erau mult mai puține comparativ cu cărțile tipărite, conțineau mai multe exemplare importante.

Nu era un cărturar instruit, a zis domnul Daunt, însă era foarte bine informat despre manuscrisele lăsate de bunicul lordului și pregătise deja câteva descrieri și rezumate exacte, care m-au scutit de o muncă destul de grea.

Ajunseserăm în punctul în care aleea spre casa Dower se desprindea din drumul principal.

— Domnule Glapthorn, dacă nu aveți treabă, ați vrea să bem un ceai la casa parohială, în această după-amiază? Colecția mea personală este modestă, însă am câteva piese care v-ar putea interesa. V-aș invita chiar acum la micul dejun, dar trebuie să merg la vecinul meu, pastorul Stark, la Blatherwycke, apoi să mă duc la Peterborough. Însă mă întorc la vreme pentru ceai. E bine la ora 3?

22

Locus delicti[138]

După ce m-am despărțit de pastorul Daunt, am fost întâmpinat la casa Dower de către doamna Rowthorn. În timp ce mă îndreptam spre scară, am observat că una dintre ușile care dădeau în vestibul era întredeschisă.

Nu pot rezista în fața unei uși deschise pe jumătate, așa cum nu mă pot abține să nu trag cu ochiul pe o fereastră luminată și fără perdele pe lângă care trec într-o noapte întunecată. Pot să respect intimitatea impusă de o ușă închisă, dar nu același lucru se întâmplă când ușa este întredeschisă. Pentru mine, este o invitație pe care o voi accepta întotdeauna. Iar aceasta era cu atât mai tentantă cu cât știam că ducea în camera în care domnișoara Carteret cântase la pian cu o seară în urmă.

Mi-am văzut de drum, însă am așteptat la primul etaj, pândind câteva clipe ca să mă asigur că menajera se întorsese într-o zonă îndepărtată a casei, apoi am coborât în grabă scările din nou și am intrat în cameră.

Atmosfera era închisă, apăsătoare și tăcută. Instrumentul muzical pe care îl auzisem – un pian Broadwood mare, de șase octave – era așezat în fața ferestrei din spate. Pe el era deschisă o partitură care parcă aștepta să fie cântată: un Studiu al lui Chopin. Am întors paginile, dar nu era piesa pe care o auzisem în noaptea precedentă. Am privit în jur. Jaluzelele fuseseră trase, iar soarele dimineții arunca prin ele o lumină argintie și fără glas. Privirea mi-a căzut pe cele trei sau patru sofale căptușite cu catifea de culoare închisă, cu scaune asortate și cu perne colorate de Berlin; pereții, acoperiți cu un tapet roșu cu model, erau

împodobiți cu o adevărată colecție de portrete, gravuri și imagini.

Mai multe mese rotunde acoperite cu fețe de masă cu ciucuri, pe care erau așezate cutii lăcuite, ornamente ceramice și figurine de bronz, se aflau așezate printre scaune și sofale, iar deasupra șemineului, în partea dreaptă a ușii, atârna o reprezentare din secolul al XVII-lea a parcului Evenwood învăluit în umbră.

Atmosfera confortabilă, însă deloc ieșită din comun a încăperii m-a făcut să mă simt puțin înșelat; atunci am observat sub pian două sau trei foi de partitură rupte în două, care păreau să fi fost smulse dintr-o compilație mai mare. M-am îndreptat către instrument și m-am aplecat să iau hârtiile.

— Știți să cântați, domnule Glapthorn?

Domnișoara Emily Carteret stătea în ușă, privindu-mă în timp ce eu culegeam foile rupte și le așezam pe scaunul de la pian.

— Mă tem că nu atât de bine ca dumneavoastră, am răspuns eu.

Era adevărat, cu toate că vorbele mele sunau cumva fals, ca o încercare patetică de amabilitate. Însă cuvintele mele au avut totuși un oarecare efect asupra ei; începuse a mă privi cu o concentrare ciudată a expresiei, ca și când se aștepta să-i mărturisesc o faptă rea.

— M-ați auzit cântând seara trecută. Sper că nu v-am deranjat.

— În niciun caz. Mi s-a părut foarte tulburător. Cel mai plăcut acompaniament în timp ce admiram grădina întunecată.

Am vrut să-i dau de înțeles că nu doar o auzisem cântând, ci și fusesem martorul întâlnirii dintre ea și iubitul ei, însă a remarcat pe un ton neutru că nu-i lăsasem impresia că as fi avut vreo înclinație către contemplare.

Am regretat imediat tonul cinic pe care-l folosisem, pentru că am observat că era trasă la

față, cu cearcăne în jurul ochilor, semn al orelor lungi de nesomn. Își pierduse din rigiditatea primei noastre întâlniri, dar ochii ei încă mă măsurau cu o intensitate critică, la fel ca un juriu de acuzatori care examinau un martor recalcitrant. Însă, acum, suferința ei era vizibilă. La urma urmei, era om și nimic nu o pregătise pentru așa ceva, pentru uciderea fără sens a tatălui ei. Nu-i stătea în fire să vorbească despre nefericirea ei, vedeam asta prea bine, însă sufletul ei preaplin[139] trebuia cumva să se descarce ca să nu se frângă.

A ridicat de pe scaun foile rupte ale partiturii.

— Una dintre piesele preferate ale tatălui meu, a rostit ea fără să explice însă de ce sfâșiase hârtiile astfel. Vă place Chopin, domnule Glapthorn?

În general, prefer muzica mai veche, de exemplu, Bach, dar am fost la concertul domnului Chopin din casa lordului Falmouth…

— În iulie 1848, m-a întrerupt ea. Am fost și eu acolo!

Atunci, mi-am adus aminte că, în vara acelui an, mă aflasem în Londra, curând după ce mă mutasem la Camberwell, și văzusem reclama pentru acel recital. Faptul că amândoi fuseserăm prezenți în acea seară să-l ascultăm pe maestru a produs în ea o schimbare majoră. Privirea i s-a mai înmuiat și, în vreme ce ne-am povestit amintirile acelei seri, un zâmbet slab atenua din când în când duritatea expresiei de pe chipul ei.

— Domnișoară Carteret, am spus eu încet, în timp ce mă pregăteam să plec, sper că nu considerați o insolență din partea mea să vă rog încă o dată să mă considerați prieten, pentru că îmi doresc sincer să vă fiu unul. Mi-ați zis că nici nu doriți, nici nu aveți nevoie de mila mea, însă mă tem că trebuie să insist în a v-o oferi, fie că vreți, fie că nu. Vă rog să-mi dați voie.

Nu a spus nimic, însă nici nu m-a îndepărtat ca înainte. Am prins curaj și am continuat:

— Am trimis raportul către domnul Tredgold și mă voi întoarce la Stamford în această seară, ca să iau mâine trenul de Londra. Însă, dacă îmi permiteți, o să mă întorc pentru înmormântarea tatălui dumneavoastră. Desigur, nu vă voi cere din nou ospitalitatea…

— Bineînțeles că puteți reveni, domnule Glapthorn, m-a întrerupt ea, iar în seara asta nu vreau să aud că intenționați să stați în altă parte decât aici. Vă rog să mă iertați că am fost atât de rece înainte. Din păcate, nu-mi stă în fire să mă apropii prea mult de oameni. Spre dezavantajul meu, nu am moștenit firea deschisă a tatălui meu.

I-am mulțumit pentru generozitate, apoi am mai vorbit puțin despre aranjamentele care fuseseră deja făcute. Constatarea urma să se facă lunea următoare, la Easton, orașul cel mai apropiat de Evenwood, de către domnul Rickman Godlee, medicul legist al districtului, iar înmormântarea, la biserica Sfântul Mihail și toți îngerii, peste exact o săptămână.

Apropo, domnule Glapthorn, a spus ea, mi s-a cerut să stau de vorbă cu niște polițiști din Peterborough în această după-amiază. Deja le-am zis autorităților că sunteți și dumneavoastră de acord să le răspundeți la întrebări. Sper că nu aveți nimic împotrivă.

Am răspuns că, desigur, ca reprezentant al firmei Tredgold, Tredgold & Orr și ca ultimă persoană care îl văzuse în viață pe tatăl ei, aș vrea să fac tot ce-mi stă în putință ca să ajut la identificarea ucigașilor domnului Carteret.

Mi-a mulțumit și m-a informat că polițiștii urmau să sosească la ora 2 după-amiază, dacă eram de acord. Pentru că aveam un răgaz de o oră înainte de invitația la casa parohială, am răspuns că voi ajunge la vreme, apoi m-am întors să plec.

Domnișoară Carteret, am rostit eu din ușă, sper că aveți prieteni aici și că nu veți fi prea singură în perioada care va urma.

— Prieteni? Bineînțeles. Însă nu mă deranjează să fiu singură. Am crescut mai mult singură după ce a murit biata mea soră. Vă asigur că singurătatea nu mă sperie.

— Și cred că aveți noroc și de vecini foarte cumsecade.

— Vă referiți la domnul și doamna Daunt?

I-am povestit pe scurt întâlnirea mea cu pastorul și părerea bună pe care mi-o făcusem despre acel domn.

— Pastorul Daunt este, într-adevăr, un vecin foarte bun, a spus ea. Nu mi-aș putea dori altceva.

— Iar domnul Phoebus Daunt este o prezență încântătoare în orice cerc social, am continuat eu pe cât de natural puteam.

Atracția mea pentru domnișoara Garteret nu mă împiedica să încerc a afla cât mai multe despre dușmanul meu.

— Îl cunoașteți pe domnul Phoebus Daunt?

Gura i s-a strâns și am observat cum își trece mâna peste frunte în timp ce vorbea, însă mă țintuia cu privirea.

— Reputația sa literară e cartea lui de vizită, am răspuns eu. Oare cine nu a citit și admirat Itaca?

— Cumva vă bateți joc de distinsul meu vecin, domnule Glapthorn?

Am căutat pe chipul ei un semn care să-mi confirme că părerea ei despre creațiile literare ale lui P. Rainsford Daunt era aceeași ca a mea, dar nu am găsit.

— Deloc. E minunat să fii poet și este de invidiat să poți scrie atât de multă poezie.

— Acum, sunt sigură că sunteți rău.

M-a privit în ochi, apoi a râs – un râs spontan și cristalin, care a stârnit în mine un răspuns asemănător. Chipul ei zâmbitor era și mai minunat, iar câteva clipe a rămas așa, legănându-se dintr-o parte în alta, ca un copil. Apoi, s-a liniștit și a privit în altă direcție, ridicând câteva petale de

flori care căzuseră dintr-o vază de pe o masă alăturată.

— Domnule Glapthorn, o să vă spun ceea ce probabil știți deja, și anume că am crescut cu domnul Daunt și că este foarte urât să luați în râs eforturile literare ale prietenului meu din copilărie.

— Ah, dar nu le iau în râs, domnișoară Carteret, am răspuns eu. Pur și simplu, nu le bag în seamă.

Își revenise complet. S-a întors către mine și a întins mâna.

— Ei bine, domnule Glapthorn, a zis ea, poate că trebuie să fim prieteni la urma urmei. Nu știu cum ați reușit să mă faceți să râd într-un astfel de moment, însă mă bucur că ați făcut-o. Totuși, vreau să vă previn să nu-l subestimați pe domnul Daunt. Este excepțional în multe privințe și destul de asemănător cu dumneavoastră.

— Cu mine? Cum așa?

— În primul rând, vrea să-și facă un nume, așa cum, din scurta noastră întâlnire, cred că doriți și dumneavoastră. Apoi, cred că ar fi un dușman foarte periculos, așa cum ați fi și dumneavoastră.

— Atunci, am răspuns eu, îmi voi păstra pentru mine părerea despre producțiile sale literare. N-ar fi prea înțelept să mă împotrivesc unui om atât de periculos.

Nu m-am putut stăpâni să nu folosesc un ton mândru, pe care l-am regretat îndată ce am văzut zâmbetul de pe chipul domnișoarei Carteret dispărând.

— V-am avertizat, a răspuns ea. Îl cunosc bine, la fel de bine ca toată lumea, cred eu, și repet că nu este un om cu care să te pui. Însă poate îl cunoașteți așa cum îi cunoașteți opera?

Desigur, am mințit și am zis că nu avusesem încă plăcerea de a-l întâlni în persoană, dar speram să îndrept asta cât mai curând.

S-a îndreptat către fereastră și a ridicat jaluzelele.

— E o dimineață foarte plăcută, a rostit ea. Vreți să facem o plimbare prin grădină?

Am înconjurat de mai multe ori grădina, la început în tăcere, apoi, răspunzând întrebărilor mele, a început să-mi povestească despre copilăria ei la Evenwood și cum se rătăcise o dată prin conac și era sigură că nu va mai fi găsită niciodată. După aceea, mi-a povestit câte ceva despre ziua teribilă în care a murit sora ei, pe care și-o amintea chiar și acum, în toate detaliile ei dureroase, cu toate că avusese doar 4 ani când au adus micul trup ud și murdar înapoi la casa Dower. A tăcut din nou, amintirea dureroasă a acelei pierderi amplificând, fără îndoială, agonia pe care o simțea față de uciderea brutală a tatălui ei. Așa că am schimbat subiectul și am întrebat-o despre anii petrecuți în străinătate și despre Paris. Și, pentru că mi-a spus că adora limba franceză, i-am sugerat să vorbim în franceză, ceea ce am și făcut până când, copleșit de fluența ei, am greșit un cuvânt, iar ea a râs de stânjeneala mea.

— Văd că nu sunteți obișnuit să râdă cineva de dumneavoastră, domnule Glapthorn, a zis ea. Bănuiesc că doar puțini oameni vă întrec, iar când o fac nu vă pică prea bine. Am dreptate?

Am recunoscut că, în general, avea dreptate, însă, în privința felului în care vorbea limba franceză, mă înclinam în fața superiorității ei și că asta era adevărat – eram încântat să râdă de mine. După ce ne-am mai plimbat o vreme prin grădină, ne-am așezat să ne odihnim pe o băncuță de piatră, fără să scoatem un cuvânt.

Soarele de toamnă ne încălzea fețele, iar când m-am întors să vorbesc cu ea, am văzut că ținea ochii închiși. Cât de frumoasă era! își lăsase ochelarii acasă, iar pielea ei palidă, încadrată și scoasă în evidență de negrul părului, era scăldată în lumina clară de octombrie care îi dădea un aer ciudat, aproape nepământean. Stătea complet nemișcată, cu capul înclinat într-o parte și cu

buzele ușor întredeschise. Era compoziția cea mai fermecătoare și îmi doream să fi avut aparatul de fotografiat cu mine ca să surprind acea clipă trecătoare și să o păstrez pentru totdeauna. Apoi, a deschis ochii și m-a privit.

— Treaba dumneavoastră cu tatăl meu, a zis ea. Aveți voie să-mi spuneți despre ce era vorba?

— Mă tem că asta trebuie să rămână confidențial.

— Nu aveți încredere în mine? a întrebat ea.

Ochii ei aveau o duritate care se potrivea cu tonul vocii. M-am străduit să caut un răspuns potrivit, însă nu puteam decât să mă eschivez.

Domnișoară Carteret, nu e o chestiune de încredere între mine și dumneavoastră, ci între mine și patronul meu.

A rămas gânditoare o clipă, apoi s-a ridicat și s-a așezat în soare.

— Atunci, nu mai e nimic de spus, a încheiat ea. Începusem să sper că poate vom deveni prieteni, dar fără încredere…

— Domnișoară Carteret, vă asigur…

Însă a ridicat mâna să mă oprească.

— Fără asigurări, domnule Glapthorn, a rostit ea pe un ton foarte afectat. N-am nevoie de asigurări. Toate asigurările se acordă mult prea ușor.

Apoi, s-a întors și s-a îndreptat către casă, lăsându-mă singur. Chiar când am ajuns-o din urmă, un domn înalt și slab, cu o expresie lugubră, îmbrăcat în pantaloni ce păreau că provin de la o persoană mult mai scundă, a apărut pe aleea care ducea de la casa portarului la domeniu. S-a înclinat slugarnic când a văzut-o pe domnișoara Carteret. Expresia ei s-a schimbat imediat.

— Domnul Gutteridge, a șoptit ea cu ochii spre vizitator. Antreprenorul de pompe funebre. Mă tem că trebuie să ne continuăm conversația altădată. La revedere, domnule Glapthorn!

Apoi, a plecat.

În ora următoare, am explorat parcul și am analizat conversația pe care tocmai o avusesem cu domnișoara Carteret.

Desigur, îmi părea său că o tulburasem într-un astfel de moment dureros, însă răposatul ei tată îi ceruse domnului Tredgold confidențialitate strictă, iar eu, ca agent al domnului Tredgold, eram supus aceleiași obligații. Și totuși trebuia să recunosc că datoria mea era amenințată acum de dorință și că nu știam dacă voi avea puterea să o refuz din nou. Asemenea unui somnambul pe jumătate conștient, simțeam că mă împleticeam spre ceva necunoscut; și, odată cu această nouă nebunie, toate intențiile mele cândva sincere față de Bella îmi dispăruseră din minte. Atât de orbit eram de frumusețea doamnei Carteret și de surd la chemările tăcute ale conștiinței.

Am mers pe o alee ce se desprindea din drumul principal care ducea către Templul Vânturilor, construcția greacă realizată de străbunicul lordului Tansor, în 1726. De aici, am urcat în pădurea care reprezenta limita vestică a parcului, apoi am coborât din nou printre șirurile tăcute de stejari și frasini și printre frunzele foșnitoare ale copacilor, până când am ajuns la fațada vestică a conacului.

Priveliștea zidurilor și turnurilor sale mi-a adus aminte de misiunea pe care o aveam de îndeplinit. Dacă îmi atingeam scopul, atunci acest loc minunat ar fi al meu prin dreptul la succesiune. Nu puteam lăsa ceea ce putea să fie doar o toană de moment să mă distragă de la calea pe care o pornisem. Și ce dacă domnișoara Carteret era frumoasă? Și Bella era frumoasă, bună și deșteaptă, tovarășa iubitoare pe care și-o putea dori orice bărbat. Despre domnișoara Emily Carteret nu știam nimic, doar că era mândră și stăpână pe ea și că, probabil, inima ei era dată deja altcuiva. Însă, despre Bella știam că era deschisă, blândă și că mă iubea doar pe mine. Ce puteam să fac cu domnișoara Carteret cea rece? Am ajuns la

concluzia că suferem de o perturbare temporară a facultăților emoționale, stârnită de moartea îngrozitoare a domnului Carteret. După ce am rămas o vreme să analizez situația în care mă găseam, am început să cred că acționasem doar dintr-un moft prostesc, așa cum fac uneori îndrăgostiții. Și așa m-am întors la casa Dower, sigur că, data următoare când aveam s-o văd pe domnișoara Carteret, vraja ei avea să fi dispărut deja în aerul rece de octombrie în care mă plimbam.

Inspectorul George Gully, însoțit de un polițist, mă aștepta în salonaș. M-am așezat într-un fotoliu și mi-am aprins un trabuc.

Lungul interogatoriu a fost destul de direct, iar inspectorul a părut mulțumit de relatarea perfect adevărată – pe cât puteam să-i spun din adevăr – pe care i-am făcut-o despre întâlnirea cu domnul Carteret la Stamford.

— Ne-ați fost de mare ajutor, domnule Glapthorn, a zis el în cele din urmă, închizând agenda. Dat fiind că sunteți un străin în aceste locuri, nu cred că e cazul să vă deranjăm mai mult de-atât. Însă dacă am vrea să discutăm din nou cu dumneavoastră…

— Bineînțeles.

I-am întins o carte de vizită cu adresa de la Tredgold, Tredgold & Orr.

Doar biletul, domnule. Mulțumesc. După cum am spus, e doar o precauție. Sunt sigur că nu va fi nevoie să vă mai deranjăm. O să-i prindem curând pe acești nemernici, sunt sigur.

— Credeți că sunt din partea locului?

— Fără îndoială, a răspuns inspectorul. Din păcate, nu e primul caz în ultima vreme, dar este primul fatal. Însă deja avem suspecții noștri… Nu spun mai multe.

Mi-a aruncat o privire ce părea să zică: „O să vedeți de ce suntem în stare, noi cei din comitate!”

— Domnule inspector, am rostit eu ridicându-mă în picioare, o să-i spun superiorului meu că, în opinia mea, ancheta nu putea fi în mâini mai bune. Iar dacă mai pot face și altceva ca să vă ajut, vă rog să mă informați fără ezitare. Acum, vă rog să mă scuzați.

Însă acel țăränoi nu avea să descopere niciodată cine l-a ucis pe domnul Paul Carteret. Moartea acestuia era învăluită într-un mister mult mai mare, care depășea abilitățile inspectorului George Gully și polițiștilor săi.

23

Materfamilias[140]

Jumătate de oră mai târziu, puțin înainte de ora 3, am ajuns la casa parohială, unde pastorul Daunt m-a primit în biroul său. Am petrecut o oră plăcută vorbind despre colecția sa destul de mare de texte biblice și teologice. Nu era un domeniu la care mă pricepeam prea bine și m-am mulțumit să-l las pe pastor să aleagă volumele rare și importante și să discute despre ele în detaliu – unde puteam, adăugam și eu câte un comentariu. Atunci, o ediție din Călătoria pelerinului a lui Bunyan (Ponder, 1678) mi-a atras atenția.

— Ah, Bunyan! am strigat eu luând volumul. Îl citeam des când eram copil.

— Citeați asta? a rostit pastorul Daunt pe un ton aprobator. Vă admir gusturile din copilărie, domnule Glapthorn. N-am putut să-l fac niciodată pe fiul meu să-i placă această carte, cu toate că îi citeam din ea când era mic. Mă tem că alegoria nu l-a atras. A oftat. Însă era un copil plin de imaginație și cred că și acum este, cu toate că se manifestă în ceea ce aș putea numi un domeniu profesional.

— Cred că domnul Carteret mi-a menționat că fiul dumneavoastră s-a născut în nord.

Pastorul Daunt părea dornic să vorbească, iar eu – să-l ascult.

— Da, într-adevăr. Am locuit în Lancashire după ce m-am căsătorit – adică, după prima căsătorie. Din păcate, draga mea soție, prima mea soție, a dispărut dintre noi curând după nașterea lui Phoebus.

A oftat din nou și s-a întors cu spatele și l-am văzut privind un portret mic așezat printre tablourile în ulei care împodobeau o boltă dintre rafturi. Acesta înfățișa o femeie slabă și fragilă, cu

o rochie de un mov-deschis și bonetă, cu ochi albaștri și bucle care i se revărsau pe gât. Era evident că dragostea lui pentru prima soție era încă puternică. Și-a dres glasul și și-a șters barba, pregătindu-se să vorbească din nou, când ușa s-a deschis și o femeie înaltă, îmbrăcată în mătase foșnitoare neagră a intrat în cameră.

— Ah! Iartă-mă, Achilles, nu știam că avem musafiri.

— Draga mea, a răspuns pastorul Daunt cu aerul cuiva care fusese prins făcând ceva nepermis, dânsul este domnul Edward Glapthorn.

M-a privit cu aroganță și a întins mâna. Probabil, se aștepta să i-o sărut cu umilință, ca unei regine, însă abia i-am atins vârfurile degetelor și m-am înclinat rigid.

— Sunt onorat să vă cunosc, doamnă Daunt! am zis eu, apoi m-am retras câțiva pași.

Recunosc că era o femeie al naibii de frumoasă. Îmi dădeam seama că aspectul ei fizic împreună cu inteligența și hotărârea ei au făcut, dacă nu ușoară, cel puțin mai suportabilă durerea pastorului Daunt după pierderea primei soții, și am înțeles de ce acesta, îngropat de viu la Millhead, cedase farmecelor ei. Adusese viață și speranță în acel loc posomorât și bănuiam că îi era recunoscător pentru asta. Însă era clar că n-o iubise niciodată.

Domnul Glapthorn, a continuat pastorul, stă la casa Dower.

— Așa deci, a venit replica pe un ton rece. Sunteți prieten cu familia Carteret, domnule Glapthorn?

— Am venit de la Londra să-l văd pe domnul Carteret cu treabă, am răspuns eu intenționând să-i dau cât mai puține informații despre vizita mea.

Se așezase lângă soțul ei, acoperindu-i protector mâna cu a ei, în I ¡mp ce povesteam despre evenimentele tulburătoare care se petrecuseră și despre felul în care comunitatea din Evenwood primise vestea uciderii bunului lor vecin.

— Domnul Paul Carteret era vărul meu de-al doilea, a intonat doamna Daunt, așa că, desigur, această crimă îngrozitoare mă afectează mai ales pe mine…

— Probabil, nici pe-aproape cât o afectează pe fiica lui, am obiectat eu.

Mi-a aruncat o privire cu care părea că voia să-mi zdrobească impertinența.

— Desigur, oricine poate presupune că domnișoara Emily Carteret este cea mai îndurerată de pierderea tatălui ei, mai ales din cauza circumstanțelor teribile în care s-a petrecut. O cunoașteți pe domnișoara Garteret?

— Ne-am cunoscut abia acum.

A tăcut și a dat din cap, ca și când ar fi vrut să-și arate înțelegerea deplină.

— Iar dumneavoastră lucrați undeva, domnule Glapthorn?

— Sunt cărturar particular.

— Cărturar particular? Interesant. Și acesta este un domeniu de lucru?

— Poftim?

— Tocmai ați spus că ați venit să-l vedeți pe domnul Carteret cu treabă.

— E un fel de a spune.

— Un fel de a spune. Înțeleg.

Pastorul Daunt, care părea destul de stânjenit, a intervenit: Draga mea, domnul Glapthorn a fost amabil și m-a complimentat pentru activitatea mea bibliografică. Pentru noi, cărturarii, e întotdeauna plăcut să primim aprecierea unui cunoscător.

Mă privea așteptând probabil o remarcă din partea mea, însă, înainte să apuc să deschid gura, doamna Daunt s-a băgat din nou.

— Catalogul soțului meu a fost deja apreciat de cele mai eminente autorități, a zis ea, sugerând că lauda pe care i-o adusesem eu era nesemnificativă. Iar dumneavoastră ați publicat ceva până acum, domnule Glapthorn?

Bineînțeles, am recunoscut că nu.

— Fiul soțului meu este și el un autor publicat, a continuat ea. După cum probabil știți deja, este un poet distins. Mereu a avut un dar remarcabil al expresiei literare, nu-i așa, Achilles?

Pastorul a zâmbit neajutorat.

— Bineînțeles, geniul său a fost remarcat imediat de lordul Tansor, care a fost un al doilea tată pentru Phoebus. Achilles, sunt sigur că domnul Glapthorn este interesat să vadă noul volum al lui Phoebus. Toate recenziile îl laudă, a spus ea privindu-și soțul care se îndrepta către birou ca să ia ultima operă ieșită de sub penița lui P. Rainsford Daunt – *Penelopa: o tragedie în ver*suri.

Am răsfoit din politețe volumul, oprindu-mă din când în când să citesc un vers sau două și dând din cap ca și când aș fi apreciat frumusețea lor. Însă, bineînțeles, cartea era plină de versurile sale obișnuite, febrile și umflate.

— Remarcabil, am zis eu. Într-adevăr, remarcabil. Fiul dumneavoastră are mai multe astfel de volume, nu-i așa?

— Da, are, a răspuns doamna Daunt. Și toate au fost foarte bine primite. Achilles, adu-i domnului Glapthorn exemplarul din New Monihly…

— Nu vă deranjați, domnule Daunt, am rostit eu în grabă. Cred că am citit acel articol. Ce frumos să aveți un poet în familie! Desigur, este celebru și mărturisesc că speram să am plăcerea de a-l cunoaște pe fiul dumneavoastră în timpul șederii mele în Northamptonshire.

— Mă tem că e plecat. Phoebus se bucură de încrederea personală a rudei mele de rang nobil, a spus doamna Daunt. Pentru că în ultima vreme nu s-a simțit prea bine, lordul l-a rugat pe Phoebus să se ocupe de afaceri în numele lui.

— O să fie un mare șoc pentru fiul dumneavoastră când va afla de atacul asupra domnului Carteret, am zis eu.

— Cu siguranță, va fi distrus, a răspuns doamna Daunt pe un ton solemn. Are o fire simțitoare și plină de compasiune. Și, desigur, îi cunoștea pe domnul Carteret și pe fiica lui încă de când era mic.

După câteva clipe de tăcere, m-am întors către pastor.

— Domnule Daunt, presupun că faima de acum a fiului dumneavoastră îl împiedică să vă calce pe urme.

Recunosc că era o întrebare răutăcioasă, dar era îndreptată către soția lui, nu către el, și, într-adevăr, înainte ca el să apuce să deschidă gura, doamna Daunt deja răspundea:

— Soarta noastră aici este foarte norocoasă. Nu suntem bogați, însă suntem protejați de un stăpân iubitor și generos.

— Vă referiți cumva la Dumnezeu?

— Nu, domnule Glapthorn, mă refer la bunăvoința de care ne bucurăm din partea lordului Tansor. Dacă Phoebus nu ar fi avut alte perspective, atunci sunt sigură că Biserica ar fi fost un mediu potrivit pentru talentul său. Însă are perspective mărețe, atât ca autor, cât și ca…

A ezitat o clipă. Am privit-o cu sprânceana ridicată, așteptând. Însă, înainte să continue, s-a auzit un ciocănit în ușă, iar o servitoare a intrat cu o tavă cu ceai.

Această diversiune i-a permis doamnei Daunt să schimbe repede subiectul și, în vreme ce turna și oferea ceaiul, a început să mă întrebe tot felul de lucruri despre mine. Am locuit toată viața la Londra? Studiasem și eu la Cambridge, ca fiul ei vitreg? Asta era prima mea vizită la Evenwood? De cât timp îl cunoșteam pe domnul Carteret? Făceam parte din Clubul Roxburghe, ca soțul ei? Îl cunoșteam pe răposatul domn Dibdin[141], cu care se întâlneau din când în când la Evenwood? I-am răspuns la toate întrebările politicos, însă cât puteam de scurt. Desigur, și-a dat seama că o

evitam și îmi punea și mai multe întrebări. Ne-am continuat acest balet în vreme ce pastorul Daunt ne asculta fără să scoată o vorbă. Apoi, m-a întrebat dacă fusesem la conac. I-am spus că vizitasem capela în acea dimineață, pentru a-i aduce un ultim omagiu domnului Carteret, dar speram să cunosc mai bine reședința lordului Tansor într-un viitor nu prea îndepărtat.

— Însă trebuie să vedeți Biblioteca înainte să plecați, a spus brusc domnul Daunt.

— Mă tem că trebuie să mă întorc la Londra, mâine.

— Dar putem merge acum, dacă nu vă e prea greu.

— Nimic nu mi-ar putea plăcea mai mult, am aprobat eu.

Ne-am terminat repede ceaiul, iar doamna Daunt s-a ridicat să plece.

— La revedere, domnule Glapthorn! Sper să am plăcerea să vă revăd curând. Poate la următoarea dumneavoastră vizită la Evenwood, cu puțin noroc, vi-l voi prezenta și pe fiul meu vitreg.

I-am răspuns că speram să am curând această plăcere.

S-a ridicat în picioare, iar eu i-am privit ochii cenușii. Oare câți ani avea? 53 sau 54?[142] Nu-mi aminteam. Indiferent de vârstă, încă avea acea privire fascinantă de cochetărie studiată. Începusem să îmi dau seama cum reușise să-l aducă pe hui ei vitreg în atenția lordului Tansor: frumusețea și farmecul ei de necontestat, la care se adăuga personalitatea ei impunătoare fuseseră folosite fără îndoială la maximum în favoarea lui. În timp ce mă privea cu acei ochi impunători, am avut senzația o clipă că ghicise într-un fel pe care încă nu-l puteam înțelege că reprezentam o amenințare pentru perspectiva măreață a dragului ei Phoebus. Pe scurt, nu mă plăcea și nu avea încredere în mine, iar sentimentul era reciproc.

Rămași din nou singuri, eu și pastorul Daunt am revenit la discuția anterioară despre filosofia neoplatonică, folosind ca referință principală traducerile lui Taylor Platonicianul[143] din Plotin și Produs. Pastorul vorbea despre redarea perifrastică a lui Taylor din *De antro nympharum*[144] al lui Porfiriu, care ne-a dus la subiecte la fel de interesante despre teologiile lumii antice, un subiect de care amândoi eram interesați și pe care îl cunoșteam.

Domnule Glapthorn, a spus Daunt într-un final, aș putea să vă cer o favoare?

Desigur, am răspuns eu. Despre ce e vorba?

Chiar dacă, în general, sunt un admirator al domnului Taylor, abilitățile sale filologice și lingvistice nu se ridică întotdeauna la înălțimea propagandei entuziaste pe care o face pentru aceste subiecte importante. Traducerea lui din lamblichus este o dovadă în acest sens. Așa că m-am gândit să pregătesc o nouă traducere din *De mysteriis*[145], din care prima parte va fi publicată în *Classical Journal*[146]. Lucrarea este acum în procesul corecturii și este revizuită de prietenul meu, profesorul Lucian Slake de la Barnack. Poate cunoașteți lucrarea profesorului Slake despre Euhemerus[147]? Cunoștințele despre Iamblichus ale profesorului sunt solide, însă nu atât de vaste, cred eu, ca ale dumneavoastră. Favoarea pe care doresc foarte mult să v-o cer este să acceptați să vă aruncați o privire peste textul corectat, înainte ca lucrarea să meargă la tipar.

Mi-am dat seama imediat că tocmai mi se oferise ocazia unei legături mai strânse cu pastorul Daunt, care, la rândul ei, putea deschide o oportunitate în cercetarea mea despre fiul său. Așa că i-am răspuns că aș fi încântat și onorat să-i revizuiesc lucrarea și astfel am stabilit ca pastorul Daunt să-i trimită imediat vorbă profesorului Slake

și să-l roage să-mi trimită mie corecturile la hotelul George, înainte de plecarea mea la Londra.

— Acum, să mergem, a spus el vesel.

Colecția de cărți adunată de William Duport, al 23-lea baron Tansor imediat după Revoluția din Franța, se putea compara cu bibliotecile alcătuite de al doilea conte Spencer la Althorp și de al treilea duce de Roxburghe. Al 23-lea baron moștenise 3000 de volume, strânse la întâmplare de înaintașii săi de-a lungul secolelor. Curând după ce a preluat titlul, acesta a mărit colecția, achiziționând întreaga bibliotecă a unui nobil maghiar, aproximativ 5000 de volume, remarcabilă deoarece includea multe sute de ediții princeps tipărite din clasicii greci și romani, dar și multe exemplare importante de ediții tipărite de lux din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, cum ar fi cele ale lui Baskerville și Foulis. A început să-și extindă și mai mult colecția, prin mijloace metodice – și uneori neconvenționale –, călătorind în toată lumea pentru a căuta ediții vechi ale autorilor clasici care nu existau în colecția contelui Laczko, achiziționând un număr mare de Biblii, cărți din secolul al XV-lea[148] și – o pasiune specială de-a sa – exemplare din literatura engleză timpurie. La moartea sa, în 1799, biblioteca avea 40 000 de volume.

Biblioteca inițială de la Evenwood fusese amenajată într-o cameră întunecată și umedă din perioada elisabetană, în aripa nordică a clădirii, în care deja nu mai aveau loc achizițiile lordului. Astfel că, în 1792, după cum am descris anterior, lordul Tansor a luat înțeleaptă hotărâre de a reamenaja sala de bal din aripa de vest, cu faimosul ei tavan realizat de Verrio, și de a o transforma într-o sală în care să mute colecția care creștea rapid. A fost nevoie de douăsprezece luni pentru reamenajare, cu cheltuieli foarte mari, iar în vara anului 1793, cărțile adunate până la acea dată

au fost transferate în lăcașul lor de azi, lor alăturându-li-se ulterior alte câteva mii.

Am văzut această cameră minunată în după-amiaza zilei de 27 octombrie 1853, în compania reverendului Achilles Daunt. Traversaserăm parcul de la casa parohială, cu soarele care asfințea în fața noastră, vorbind despre domnul Carteret.

Departe de soția lui, pastorul Daunt era un om complet diferit – volubil, energic, o companie entuziastă și plăcută. În prezența ei, părea cumva diminuat, lăsa impresia că nu dorea să-și măsoare tăria de caracter cu a ei. Acum, în aer liber, în timp ce ne plimbam pe deal către râu, părea un alt om. Am vorbit despre mai multe subiecte legate de *Bibliotheca Duportiana*, apoi l-am felicitat din nou pentru realizarea sa. Din punctul meu de vedere, era o operă care avea să mențină viu numele realizatorului său pentru învățații în domeniul cărților tipărite din generațiile următoare.

— Desigur, a fost o muncă imensă, a spus el, pentru că volumele lui fuseseră catalogate corespunzător înainte și erau în dezordine. Mai precis, exista lista scrisă de mână a pastorului Burstall[149], cu cărți englezești din secolul al XVII-lea, pe care a întocmit-o… când să fi fost? În jur de 1810. Burstall, după cum probabil știți deja din micul său volum despre Plantin, era un cărturar foarte atent, iar eu am putut folosi aproape cuvânt cu cuvânt multe dintre descrierile sale. Da, m-a scutit de o muncă grea, însă lista lui a adus la lumină și un mic mister.

— Mister?

— Mă refer la dispariția ediției princeps a unei cărți minore, însă foarte nobilă, Decizii, a lui Felltham[150]. Cartea, care este menționată clar în lista lui Burstall, nu a putut fi găsită nicăieri. Am căutat-o și în gaură de șarpe. Desigur, colecția conține și ediții ulterioare, însă nu și pe prima. Era imposibil ca pastorul Burstall să o fi inclus din greșeală în lista lui și eram sigur că nu fusese

vândută. Am petrecut multe ore cercetând dosarele cărților înlăturate, care au fost ținute cu meticulozitate de-a lungul anilor. Cel mai curios lucru a fost că, atunci când i-am menționat asta domnului Carteret, el își amintea să fi văzut această ediție. Știa că o citea prima soție a lordului Tansor, cu ceva vreme înainte de nefericita ei moarte. E greu de crezut că a fost furată – era o cărticică minunată, fără îndoială, însă nu foarte valoroasă. Domnul Carteret a căutat cu atenție în camerele doamnei, gândindu-se că poate nu a adus-o înapoi la bibliotecă, însă a fost de negăsit. Nu s-a găsit nici până în ziua de azi.

— Că veni vorba despre domnul Carteret, am zis eu pe când ne apropiam de porțile de fier ale curții principale, bănuiesc că lordul Tansor va căuta alt secretar.

— Da, cu siguranță, va fi necesar acest lucru. Afacerile lordului sunt multe și diverse, iar domnul Carteret a fost un domn conștiincios și muncitor. Nu va fi ușor să-i găsească un înlocuitor – nu era doar un simplu secretar. Se poate spune că făcea munca mai multor oameni, pentru că, în afară de faptul că se ocupa de afacerile lordului Tansor și de corespondența de la moșie, care e destul de consistentă, era și păstrătorul de facto al Sălii Documentelor, bibliotecar și contabil. Bineînțeles, există un administrator pentru ferme și păduri, căpitanul Tallis, însă domnul Carteret era din toate celelalte puncte de vedere administratorul de la Evenwood, chiar dacă nu a fost răsplătit mereu de lord cu gratitudinea pe care o merita un asemenea servitor bun și credincios.

— Și, în afară de asta, era și un cărturar deosebit?

— Da, așa este, a răspuns pastorul Daunt. Cred că aici și-a ratat adevărata vocație, chiar dacă și celelalte talente ale sale erau deosebite. Lista alcătuită de domnul Carteret pentru colecția de manuscrise dovedește un intelect cunoscător, care

știe să aleagă. Cu foarte puține modificări, am inclus-o integral ca anexă în catalogul meu. Din păcate, aceasta va fi singura sa amintire, însă e una nobilă. Ce bine ar fi fost dacă ar fi trăit să-și termine opera. Acea operă măreață ar fi fost, într-adevăr, monumentală.

— Opera? am întrebat eu.

— Istoria familiei Duport, începând din vremea primului baron. O întreprindere îndrăzneață, căreia îi era dedicat de aproape douăzeci și cinci de ani. Desigur, în timpul serviciului său, a avut acces la documentele de familie păstrate în Sala Documentelor, o colecție imensă, care acoperă aproape cinci sute de ani; iar istoria lui urma să aibă drept reper examinarea acestor documente. Din păcate, mă tem că e greu să găsească pe cineva cu talentul și capacitatea de lucru necesare pentru a termina ceea ce a început el, iar eu cred că asta este o mare pierdere, pentru că istoria aceasta e bogată și fascinantă. În sfârșit, am ajuns.

24

Littera scripta manet[151]

Stăteam în fața porții din aripa de vest, cu grădinile sale îngrijite și umbra îndepărtată a pădurii Molesey. O terasă pavată, cu balustradă și încadrată de urne mărețe – aceeași terasă unde îi făcusem lordului Tansor acel portret fotografic – se întindea de-a lungul acestei zone de vest.

Când am intrat în bibliotecă, soarele după-amiezii târzii, care intra prin șirul de ferestre înalte și boltite, transforma interiorul marii săli într-un aranjament orbitor de alb și auriu. Deasupra noastră, tavanul lui Verrio era o trâmbă de culoare, în jurul nostru, ridicându-se din podea până în tavan pe trei laturi ale spațiului uriaș, se afla priveliștea măreață a bibliotecilor vopsite în alb, dispuse în arcade înalte cu coloane. Ochii mei se înecau în priveliștea care mi se deschisese în față: șir după șir de cărți de toate tipurile – ediții în folio, în cvarto, în octavo, fascicule cu douăsprezece file – care demonstrau toate fațetele artei tiparului și legării.

După ce a scos o pereche de mănuși albe de bumbac din buzunar și le-a tras cu grijă pe mâini, pastorul Daunt s-a îndreptat către una dintre arcade și s-a întins să scoată un volum gros.

— Ce credeți despre asta? a întrebat el lăsând volumul cu grijă pe o masă de lemn aurită, cu ornamente complicate.

Era un exemplar perfect din Legenda Aurea a lui Jacobus de Voragine, tradus și tipărit de Caxton, la Westminster, în 1483: un volum foarte rar și foarte însemnat. Pastorul Daunt a scos altă pereche de mănuși de bumbac din sertar și mi le-a oferit. Mâinile îmi tremurau ușor când am deschis cartea masivă și am privit uluit literele negre tipărite în ea.

— *Legenda de aur*, a rostit pastorul în șoaptă. Cartea cea mai citită după Biblie în creștinismul medieval.

Am întors cu smerenie paginile uriașe, privind câteva clipe o gravură din Gloria Sfinților, apoi atenția mi-a fost atrasă de un fragment din „Viața lui Adam”:

„În Paradisul de la început,
Dumnezeu a sădit o grădină de dorințe și plăceri.”

Un loc de dorințe și plăceri. Nu se putea găsi o definiție mai bună pentru Evenwood. Iar acest paradis avea să fie al meu într-o zi, când, în sfârșit, totul va ieși la lumină. Aveam să-i respir aerul, să mă plimb prin sălile și pe coridoarele sale și să mă desfăt în curțile și grădinile sale. Însă mai presus de toate aceste plăceri va fi să intru în posesia acestei biblioteci minunate, pe care o voi putea folosi după placul inimii. Oare ce-și putea dori mai mult un pasionat de cărți ca mine? Aici se aflau minuni fără sfârșit, comori dincolo de imaginație. În aceste confesiuni, ați cunoscut partea mea cea mai rea. Lăsați-mă să adaug câte ceva și în celălalt taler al balanței, să arăt ceea ce cred eu i a am mai bun: devotamentul meu pentru viața intelectuală, pentru acele facultăți cu adevărat divine ale intelectului și imaginației, care, exersate la maximum, ne pot transforma în zei.

— Acesta, a spus pastorul Daunt punând mâna pe marea carte care îmi vrăjise sufletul, a fost primul volum pentru care am scris o descriere. Îmi amintesc ca și când ar fi fost ieri. August 1830. În 29, o zi cu vânt puternic și ploaie, și atât de întunecată pentru acea perioadă a anului, încât abia se vedea ceva dincolo de terasă. Aici, lămpile ardeau toată ziua. Cartea nu se afla la locul ei – vedeți că arcadele din această secțiune a bibliotecii sunt așezate în ordine alfabetică după autor – și am

vrut mai întâi să o mut acolo unde trebuia și să o analizez mai târziu, însă, într-o clipă, m-am hotărât să încep cu ea chiar atunci. Așa că și-a păstrat un loc special în sufletul meu.

Zâmbea ca pentru el, mângâindu-și barba lungă și privind volumul deschis. Am simțit atunci o apropiere atât de mare față de el, încât m-am surprins dorindu-mi să fi fost tatăl meu.

A așezat cartea la locul ei și a scos alta: Nova Legenda Angliae a lui Capgrave, tipărită de Wynkyn de Worde, în 1516. Lăsându-mă să studiez cu atenție cartea, s-a îndreptat către altă arcadă și a adus prima ediție tipărită a marelui tratat de misticism al lui Walter Hylton, Scala Perfectionis (Scara perfecțiunii), retipărită de Worde, în 1494, și prima carte semnată de el. Abia începusem să o examinez, că s-a întors cu o comoară nouă: ediția retipărită a cărții Ars Moriendi a lui Pynson. A dispărut iarăși, întorcându-se cu Vi. Tas Patrum a Sfântului Ieronim, în traducerea lui Caxton, încheiată în ultima zi a vieții sale și tipărită într-un volum elegant, de Worde, în 1496.

Am continuat așa până la lăsarea întunericului, când a apărut un servitor să ne aducă lumină. În cele din urmă, când reverendul așeza la locul lui un frumos exemplar din Sallust a lui Barclay, am început și eu să cercetez încăperea.

În firida dintre cele două ferestre arcuite care dădeau spre terasă, m-am oprit să privesc o mică vitrină cu geam, în care se afla un pergament ciudat, murdar și îngălbenit, lat de doar câțiva centimetri și înalt de patru sau cinci centimetri, așezat pe o bucată de catifea albastră. Fusese împachetat o lungă perioadă de timp, însă atunci era desfăcut, fixat la toate cele patru colțuri de greutăți rotunde de alamă, fiecare fiind însemnată cu blazonul Duport.

Era scris cu litere mici și înghesuite, realizate elegant, și împodobit cu numeroase floricele,

parafe și prescurtări. Pe dulăpior se afla o lupă cu care am descifrat încet cuvintele de la început: *HENRICUS Dei gratia Rex Angliae Dominus Hyberniae et Dux Aquitaniae dilecto et fideli suo Malduino Portuensi de Tansor militi saluteni*.[152]

În timp ce recitam cuvintele scrise pe acea hârtie, mi-am dat seama că era vorba despre citația originală, trimisă de Simon de Montfort în numele regelui Henric al III-lea, prin care Sir Maldwin Duport era chemat în Parlament, în 1264. Era un document extrem de rar și probabil singurul de acest fel. Felul în care supraviețuise părea de-a dreptul miraculos.

Pe moment, am fost transfigurat atât de raritatea documentului, cât și de semnificația acestuia. Știind acum că eram descendent al lui Sir Maldwin Duport, mă întrebam ce calități moștenisem oare de la acest bărbat de fier și sânge? Curajul, speram eu, și o voință îndrăzneață și neabătută, un spirit care nu se pleacă prea ușor, hotărâre dincolo de limitele obișnuite și puterea de a lupta până când toți dușmanii dispăreau. Pentru că și eu fusesem chemat, ca strămoșul meu, nu prin voința unui monarh, ci de Soartă, să îmi cer drepturile pe care le aveam prin naștere. Și cine îmi putea lua ceea ce îmi lăsase Maestrul Fierar?

Am lăsat jos lupa și am continuat să inspectez biblioteca. La capăt era o ușă întredeschisă, în fața căreia, după cum cititorii mei știu deja, nu am putut rezista. Așa că mi-am băgat capul să văd ce era acolo.

Camera din spatele acelei uși era mică și părea lipsită de ferestre, însă, la o examinare mai atentă, am văzut sus un șir de deschideri ciudate cu geamuri de formă triunghiulară prin care trecea suficientă lumină cât să-mi dau seama de caracterul și conținutul acelei încăperi. Am luat una dintre lumânările aprinse lăsate mai devreme de servitor și am intrat.

După formă, mi-am dat seama că era parterul turnului octogonal în stil gotic pe care îl observasem în capătul sudic al terasei. Lângă unul dintre pereți se afla un birou plin de hârtii, iar restul camerei era amenajată cu rafturi și dulapuri pline cu teancuri de documente etichetate, care îmi aminteau irezistibil de masa de lucru a mamei de la Sandchurch. În colțul îndepărtat se afla o ușă micuță și arcuită, în spatele căreia am presupus că trebuie să fie scara către etajul superior.

Însă când am intrat în cameră primul lucru care mi-a atras atenția a fost un portret atârnat deasupra biroului. Am ridicat lumânarea ca să-l văd mai îndeaproape.

În el era înfățișată o doamnă pe de-a-ntregul, într-o rochie neagră croită în stil spaniol. Părul ei negru, încununat cu dantelă neagră, era dat pe spate și îi cădea pe umerii goi în două șiruri de bucle lungi. Gâtul ei frumos era încercuit de o panglică de catifea neagră. Privea în depărtare ca și când ceva îi atrăgea atenția, degetele lungi ale mâinii stângi atingeau o broșă mare de argint prinsă la pieptul rochiei, iar mâna dreaptă, în care ținea un evantai, atârna languros într-o parte. Artistul o pictase rezemată de o statuie veche de piatră, din spatele căreia se vedea o lună strălucitoare trăgând cu ochiul de după norii furioși și întunecați.

Totul alcătuia o compoziție fermecătoare. Însă chipul ei! Avea ochi mari, cu pupile negre și vii, și sprâncene subțiri și negre. La fel de frumos era nasul ei, lung, dar fin, și gura ei delicată. Efectul frumuseții fizice alături de acea expresie de încăpățânare pe care artistul o reprodusese atât de bine erau încântătoare.

Am apropiat lumânarea și am citit inscripția: „R.S.B.fecit[153]. 1819”. Atunci am știut fără urmă de îndoială că aceea era prima soție a lordului Tansor – frumoasa, îndărătnica mea mamă. Am încercat să compar această frumusețe uluitoare cu amintirile

pe care încă le aveam despre doamna Lamb, mereu tristă și ștearsă, însă nu am putut. Artistul o pictase în floarea tinereții ei, în punctul culminant al frumuseții și mândriei ei, în clipa de dinainte să facă acel pas care avea să-i schimbe viața – și pe a mea – pentru totdeauna.

Am auzit un zgomot în spatele meu. Pastorul Daunt stătea în ușă, ținând o carte în mâinile înmănușate.

— Aici erați, a zis el. Am considerat că trebuie să vedeți asta.

Mi-a întins un exemplar din Pseudodoxia Epidemica a lui Sir Thomas Browne, prima ediție, din 1646.

Am zâmbit, i-am mulțumit și am început să cercetez volumul, însă mintea mea era în altă parte.

— Deci ați găsit sanctuarul domnului Carteret. Mi se pare ciudat să fiu aici și să nu-l văd la locul lui obișnuit.

A făcut un semn către birou.

— Și văd că ați găsit-o și pe doamna. Desigur, eu nu am cunoscut-o, a murit înainte să venim noi la Evenwood, însă oamenii încă și-o amintesc și vorbesc despre ea. Din câte se spune, era o femeie extraordinară. După cum probabil ați observat, portretul este neterminat, de aceea este așezat aici. Dumnezeule, atât de târziu s-a făcut?

Ceasul bibliotecii tocmai bătuse de 6.

— Mă tem că trebuie să mă întorc la casa parohială. Soția mea mă așteaptă. Domnule Glapthorn, sper că ați petrecut o după-amiază plăcută.

Ne-am despărțit la capătul potecii care se deschidea, printr-o poartă din zidul parcului, dincolo de casa Dower, către casa parohială.

Pastorul a tăcut o clipă, privind în direcția luminilor casei Dower.

— Biata fată, a zis el.

— Domnișoara Carteret?
— Acum, e singură pe lume, are exact soarta de care se temea cel mai mult tatăl ei. Însă este puternică și a fost crescută bine.
— Poate se va căsători, am spus eu.
— Să se căsătorească? Da, poate așa se va întâmpla, însă mă întreb cine o va lua. Cândva, fiul meu avea această intenție, iar soția mea, adică soția mea și cu mine, desigur, am fi fost de acord. Însă ea nu-l vrea și mă tem că nici tatăl ei nu-l plăcea prea mult. Domnul Carteret nu era un om bogat, iar fiica lui depinde acum de generozitatea lordului Tansor. Și, în plus, are păreri foarte fixe despre chestiuni care n-ar trebui s-o privească pe o domnișoară. Probabil asta e din cauza anilor petrecuți în străinătate. Eu n-am părăsit niciodată aceste meleaguri și sper să nici nu fie nevoie vreodată să fac asta. Dar fiul meu mi-a spus că dorește să plece în America. Vom vedea. Acum, domnule Glapthorn, vă urez o seară plăcută în continuare și sper să am plăcerea de a ne revedea foarte curând!
În timp ce se pregătea să plece, privirea mea s-a îndreptat către turnurile porților sudice și ceva care îmi mocnise în minte toată ziua ieși deodată la suprafață.
— Domnule Daunt, mă scuzați că întreb, dar de ce credeți că domnul Carteret a mers spre casă prin pădure? O cale mai rapidă de la Easton la casa Dower este prin sat.
— Da, acum, că spuneți asta, îmi dau seama că, într-adevăr, acela ar fi fost drumul cel mai scurt, a răspuns el. Singurul motiv să intre în parc din drumul Odstock prin porțile vestice ar fi fost dacă domnul Carteret trebuia să meargă la conac, care este mult mai aproape de acea intrare.
— Și știți dacă, într-adevăr, avea vreun motiv să facă asta?
— N-am idee. Poate că avea treabă cu lordul Tansor înainte să plece acasă. Acum, domnule

Glapthorn, vă doresc o seară plăcută!

Ne-am strâns mâinile și l-am privit cum se îndreaptă spre poarta din zid. În vreme ce trecea prin ea, s-a întors și mi-a făcut cu mâna. Apoi, a dispărut.

Am urmat cărarea ce ducea în curtea grajdurilor. Acolo, am găsit-o pe Mary Baker, servitoarea de la bucătărie, cu un felinar în mână.

— Bună seara, Mary! am spus eu. Sper că te simți mai bine decât la ultima noastră întâlnire.

— Da, domnule, mulțumesc, sunteți foarte amabil. Îmi pare rău că m-ați văzut așa. Adevărul e că mi-a picat foarte greu. Stăpânul a fost foarte bun cu mine, cu noi toți. Un om extraordinar, probabil știți deja asta. Și teribila întâmplare mi-a adus aminte de ce a pățit biata mea soră.

— Sora ta?

— Singura mea soră, domnule, Agnes Baker. Puțin mai mare decât mine și ca o mamă pentru mine după ce a murit mama noastră, când noi încă eram mici. Lucra în bucătărie la conac, cu doamna Bamford, până când a venit bruta aia și a luat-o.

A ezitat puțin, ca și când ar fi fost cuprinsă de o emoție puternică.

— Îmi pare rău, domnule, sunt sigură că nu doriți să auziți toate astea. O seară bună, domnule!

S-a întors să plece, însă am oprit-o. Ceva se răsucea într-un colț întunecat și nevizitat al memoriei mele.

— Stai, Mary, nu pleca, te rog! Stai jos și povestește-mi despre sora ta.

Cu puțină muncă de convingere, a acceptat în cele din urmă să amâne treaba pe care o avea de făcut și ne-am așezat pe o băncuță cioplită în jurul trunchiului gros și noduros al unui măr vechi, în lumina slabă.

— Ai pomenit ceva de o brută, Mary. Ce-ai vrut să zici?

— Am vrut să spun nemernicul care mi-a luat sora și a ucis-o.

— A ucis-o? Nu mai spune!

— Ba spun! A ucis-o cu sânge rece. S-a căsătorit cu ea, apoi a ucis-o. Am știut de când l-am văzut că era un om rău, însă Agnes nici n-a vrut să audă. A fost singura dată când ne-am certat vreodată. Însă am avut dreptate. Era un om rău, care a fermecat-o.

— Continuă, Mary.

— Ei bine, domnule, se considera un gentleman și se și îmbrăca precum unul. Chiar vorbea puțin ca un domn. Dar nu era gentleman. Nici pomeneală. Nu era mai mult decât un servitor când a venit prima dată la Evenwood.

– Și cum l-a cunoscut sora ta?

— Venise din Londra, cu domnul Daunt.

— Cu domnul Daunt? am răspuns eu fără să-mi vină să cred. Pastorul?

— Ah, nu, domnule. Cu domnul Phoebus Daunt, fiul său. A venit cu domnul Phoebus și cu alt domn, la un dineu, la ziua lordului. Eram chiar lângă poartă când au trecut pe-acolo. Însă el nu fusese invitat la cină – doar domnul Phoebus și celălalt domn. El părea un servitor sau ceva asemănător, căci conducea trăsura în care se aflau ceilalți. Totuși, era atât de bine îmbrăcat și atât de plin de el, și părea că se înțelegea bine cu cei doi domni. Oricum, așa a cunoscut-o pe Agnes, în acea seară, în curtea de lângă ghețărie. Ah, ce viclean era. Lingușea și gângurea, iar ea, biată proastă, a crezut tot și l-a considerat un om deosebit, care se uita la ea chiar dacă era o servitoare. Însă nu era mai bun decât ea, ba din contră, era mult mai rău. Noi suntem oameni cumsecade, crescuți cum trebuie. Dar el a apărut de nicăieri și s-a îmbogățit. Dumnezeu știe cum. Nimeni n-ar putea ști de ce l-a adus domnul Phoebus. S-a întors o săptămână mai târziu, însă nu cu domnul Phoebus și nu ca să-l vadă pe acesta. Apoi, ce credeți? Agnes vine a

doua zi și spune: „Mary, aștept felicitări, pentru că mă voi căsători, iar asta e dovada” și a ridicat mâna să-mi arate inelul pe care-l primise de la el. După doar o săptămână! Nimeni nu-i putea zice nimic. Nu asculta pe nimeni, doar dădea din cap. Și așa s-a dus, biata mielușică. Și, dacă vă vine să credeți, domnule, atunci am văzut-o pentru ultima oară. Biata mea soră, care mi-a fost prietena cea mai apropiată și mai dragă din lume.

— Apoi, ce s-a întâmplat, Mary? am întrebat-o, din ce în ce mai sigur de deznodământul poveștii ei.

— Ei bine, domnule, după o lună am primit de la ea o scrisoare în care îmi spunea că se ținuse de cuvânt și se căsătorise cu ea și că trăia bine la Londra. Și, desigur, m-am mai liniștit nițel, însă tot credeam că povestea asta n-avea să-i aducă altceva decât necazuri, dacă rămânea legată de un astfel de om. Am tot așteptat, sperând să aud din nou vești de la ea, dar n-am mai primit nicio scrisoare. Au trecut șase luni, domnule, șase luni încheiate, iar eu înnebuneam de îngrijorare, întrebați-o pe doamna Rowthorn dacă nu mă credeți. Așa că John Brine, ca să mă liniștească, mi-a zis că va merge la Londra să o găsească și să-mi aducă vești. Vai, domnule, cum mai tremuram când am primit scrisoarea de la el… și aveam dreptate să tremur! N-am putut s-o deschid, așa că i-am dat-o doamnei Rowthorn, iar ea mi-a citit-o.

— Erau cele mai rele vești pe care le puteam primi: biata mea soră fusese ucisă de bruta aia, bătută cu sălbăticie, atât de rău, încât abia i-au recunoscut chipul. Însă a fost luat și judecat, așa că m-am simțit mai bine la gândul că va fi spânzurat pentru fapta lui rea, deși până și asta mi se părea o soartă prea bună pentru el. Dar chiar și această alinare mi-a fost luată, pentru că un avocat rău i-a convins pe jurați să învinovățească pe altcineva. Au spus că acest alt bărbat fusese amantul ei! Agnes a mea! Ea n-ar h făcut niciodată așa ceva.

Așa că soțul ei a fost eliberat să ucidă din nou, iar celălalt bărbat a fost spânzurat, chiar dacă Dumnezeu mi-e martor că era la fel de nevinovat precum biata mea soră.

A tăcut, lacrimile i se adunaseră în frumoșii ochi căprui. Mi-am lăsat mâna peste a ei, să o mai liniștesc puțin, apoi i-am pus întrebarea finală.

— Cum îl chema pe soțul surorii tale, Mary?

— Pluckrose, domnule. Josiah Pluckrose.

25

In limine[154]

Pluckrose.

Îmi aminteam zâmbetul cinic și disprețuitor pe care îl aruncase juraților când fusese achitat de uciderea soției sale, sora lui Mary Baker, Agnes. „Proștilor, părea el să spună, știți că eu am făcut-o, însă am fost mult prea isteț pentru voi.” Iar pentru faptul că scăpase cu basma curată trebuia să-mi mulțumească… mie!

Era un animal de om, înalt și masiv, rapid, umerii chiar mai lați decât ai lui Le Grice și palme uriașe – îi lipsea degetul arătător de la mâna dreaptă, tăiat accidental în timpul carierei sale de măcelar. Nu mi-e frică de nimeni, însă Josiah Pluckrose avea ceva ce nu îndrăzneam să înfrunt: acei ochi înguști transmiteau o înclinație brută, neînfrânată pentru violență teribilă și inutilă, care devenea și mai tulburătoare din cauza blândeții felului său de a se îmbrăca și a se purta. Dacă l-ai h întâlnit din întâmplare pe stradă, după aspect, aproape ai fi jurat că e un gentleman. Aproape. Își ștersese de mult de pe mâini sângele măcelăriei, însă măcelarul din el nu dispăruse.

Totul îl proclama pe Josiah Pluckrose vinovat de uciderea cu sânge rece a bietei sale soții după o ceartă oarecare, dar, din cauza mea, înșelase clopotele din St Sepulchre[155] și trăia ca să ucidă din nou.

După achitare, se întorsese în casa lui de pe strada Weymouth, sfidându-și vecinii și opinia publică, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Desigur, domnul Tredgold nu spusese niciodată că dorea să afle cum făcusem trucul. Îl văzusem pe extraordinarul domn Robert-Houdin[156] într-un spectacol la Paris și încercasem pe propria piele

efectul pe care îl putea avea arta iluzionismului, atunci când e practicată de un maestru, asupra celor care doresc să creadă în imposibil. Nu puteam folosi oglinzi sau puterea electricității pentru a produce impresia de vinovăție care ar condamna un om nevinovat și a-i refuza lui Caleraft[157] sau altui călău plăcerea de a strânge gâtul mizerabil al lui Pluckrose. Însă aveam la dispoziție alte mijloace deja încercate, la fel de productive, pentru a-mi convinge complet audiența: documente aparent scrise de mâna lui, care dovedeau legătura nefericită a acelui neghiob cu doamna Agnes Pluckrose, născută Baker, și martori, dintre care unii erau gata să jure pentru a dovedi temperamentul vulcanic al omului și faptul că se afla în casă în acea după-amiază blestemată, iar alții pentru a confirma prezența lui Pluckrose într-o clădire publică din Shadwell în momentul în care fusese înfăptuită crima. După ce și-au făcut treaba, martorii, selectați cu atenție, pregătiți pe îndelete și foarte bine plătiți, reveniseră în adâncimile de nepătruns ale Londrei.

Așa că, după o nouă investigație, domnul William Cracknell, asistent de farmacie pe aleea Bedford, Bloomsbury, a ieșit pe Ușa Datornicilor de la Newgate într-o dimineață rece de decembrie pentru întâlnirea cu domnul Caleraft, în timp ce Josiah Pluckrose, învârtind bastonul cu vârf de argint cu care zdrobise craniul bietei sale soții și purtând cizmele cu care îi rupsese coastele în timp ce aceasta zăcea pe jumătate moartă, mergea vesel în aceeași dimineață pentru a lua o gură de aer pe câmpia Hampstead.

După proces, nu simțisem deloc nevoia să mă felicit pentru triumful meu. Nici eu și nici domnul Tredgold nu simțeam vreo satisfacție că mușteriul nostru fusese eliberat. Așa că Pluckrose fusese uitat.

După ce Mary a plecat, în timp ce mă plimbam prin curtea grajdurilor, îmi aminteam fără să vreau

de dovada adusă de domnul Henry Whitmore, chirurg și farmacist din piața Coldbath, Clerkenwell, în privința violenței la care fusese supusă Agnes Pluckrose. Copleșit de furie, am părăsit curtea aproape năuc și am pășit furios în întuneric.

Povestea lui Mary despre felul în care sora ei fusese sedusă de acea brută mă emoționase mai mult decât credeam că ar fi posibil. Însă la mijloc era mai mult decât Pluckrose, era vorba, din nou, de Phoebus Daunt! Părea să mă bântuie la fiecare colț, un acord continuu, cu vibrații discordante în viața mea. Eram complet zăpăcit de asocierea dezvăluită de Mary. Oare ce interese comune, mă întrebam eu uluit, ar putea să-i lege pe acest criminal și pe fiul pastorului de la Evenwood?

După ce m-am plimbat fără țintă în această stare morbidă vreme de o oră și ceva prin parc, m-am trezit la baza unei poteci abrupte care urca șerpuit spre Templul Vânturilor. Pentru că nu simțeam nevoia să mă întorc chiar atunci la casa Dower, am urmat calea către movila artificială pe care se afla templul și am ajuns la o scară scurtă ce ducea la o terasă. Acolo, m-am întors o clipă să privesc înapoi peste parc, către luminile conacului.

Mă pregăteam să cobor din nou treptele, când am observat că ușa de la porticul nordic al templului era deschisă. Din instinct, m-am hotărât să arunc o privire înăuntru.

Clădirea, proiectată parțial, la fel ca versiunea faimoasă de la castelul Howard, după Villa Rotonda din Vicenza a lui Palladio, avea forma unui cub cu dom și patru porticuri cu ferestre amplasate la fiecare punct cardinal[158]. Interiorul, care, chiar și în întuneric, se vedea că este decorat superb, în stil scagliola[159], mirosea a umezeală și putreziciune, iar când am intrat, am simțit cum calc pe bucăți de ipsos care se desprinseseră din tavan. În mijlocul acelui spațiu se afla o masă

rotundă, placată cu marmură, și două scaune din fier forjat; al treilea scaun stătea căzut puțin mai în spate. Pe masă se afla mucul unei lumânări într-un sfeșnic de plumb.

Mi-am lăsat pălăria și bastonul pe masă, am scos un chibrit din buzunarul vestei și am aprins restul de lumânare, apoi un trabuc, ca să îmi mai treacă din groază și să mă liniștesc. Lumina care pâlpâia dezvăluia decorațiunile interioare ale templului, însă era evident că acel loc nu mai fusese renovat de ani buni. Multe dintre panourile ușii cu geamuri ale porticului nordic erau sparte – fragmente de sticlă murdară încă acopereau podeaua –, iar pânzele de păianjen înnegrite de praf, care se unduiau straniu în aerul umed, atârnau peste tot ca niște haine de cimitir.

Am lăsat lumânarea pe masă și m-am îndreptat către scaunul răsturnat să-l ridic. În timp ce făceam asta, am observat o formă mică și neagră pe podea, care se distingea printre umbrele aruncate de flacără. Curiozitatea m-a făcut să mă aplec.

Era o mierlă – biata pasăre zburase probabil prin ușa deschisă a templului și se izbise de oglinda mare cu ramă aurită, crăpată și pătată, agățată de perete deasupra locului în care zăcea acum. Avea aripile întinse, ca și când ar fi încremenit în zbor. Dintr-un ochi ce se holba fără viață curgea un firicel de lichid negru și vâscos, care păta podeaua prăfuită; celălalt ochi era închis într-o pașnică moarte.

Cumva, mă afecta să o văd întinsă în locul acela sinistru, la vedere, departe de pământul cald. Am ridicat-o cu blândețe de vârful unei aripi, cu intenția de a o duce într-un loc mai potrivit în afara templului. Însă, când am ridicat-o de pe podeaua murdară, am zărit ceva ciudat.

Dedesubt, ascunsă de aripile întinse ale păsării, se afla o bucată mică de piele maro tocită, de vreo opt centimetri pătrați, cu o gaură într-un colț. Mi-am apropiat descoperirea de lumânarea care acum

arsese aproape complet și am văzut ce era: o etichetă, se pare, pe care era inscripționat un nume în litere aurii și șterse:, J. Earl”.

Am recunoscut numele, dar nu-mi puteam aminti pe moment cum sau unde îl auzisem. Însă mi se părea că trebuie neapărat să-mi aduc aminte, așa că am rămas nemișcat vreme de câteva clipe, încercând să aflu de ce îmi era cunoscut.

În cele din urmă, mi s-a părut că aud vocea doamnei Rowthorn, menajera domnului Carteret. Ceva ce spusese ea, un amănunt nesemnificativ la care fusesem atent doar pe jumătate și pe care apoi îl uitasem. Însă nimic nu se uită cu adevărat și, încet, morții din sicriele memoriei au început să iasă la suprafață.

„I-am am găsit o geantă veche de piele a domnului Earl, care păstra vânatul pentru lord, ce atârna de vreo doi ani de ușa cămării

Acest petic pătrat de piele pe care îl țineam acum în mână fusese cusut de geanta domnului Carteret. Eram sigur de asta. Această deducție a dus imediat la alta: geanta trebuie să fi fost aici, în Templul Vânturilor. Însă se ridica o problemă. Oare și domnul Carteret fusese aici? Părea imposibil. Mărturiile celor care îl găsiseră indicau foarte clar că fusese atacat imediat ce intrase în parc prin poarta vestică. Nu, nu venise la templu, însă geanta fusese cu siguranță aici.

Am privit în jur și am încercat să-mi imaginez ce se întâmplase. Un scaun fusese răsturnat, iar această bucată de piele fusese cumva ruptă din geantă. După aceea, probabil în ziua următoare, o pasăre zburase în templu și, din cauza spaimei, confundase reflexia murdară a lumii exterioare cu libertatea vie a cerurilor nesfârșite, se izbise de oglindă și căzuse la pământ chiar acolo unde se afla bucata de piele. Iar pasărea și obiectul de sub ea ar h rămas acolo probabil săptămâni sau luni întregi, poate chiar ani, dacă eu, într-un acces de furie după ce auzisem povestea lui Mary despre

ucigașul Pluckrose, n-aș fi urcat poteca până la Templul Vânturilor.

Însă nu fusese o simplă întâmplare. Credeam că sforile se aflau în mâinile Maestrului Fierar și că acesta mă împinsese aici cu scopul precis de a găsi respectivul obiect. Însă care era oare semnificația lui? M-am așezat la masă, mi-am aruncat pe podea trabucul care încă ardea și mi-am îngropat capul în mâini.

Eram sigur măcar de un lucru: domnul Carteret murise din cauza bagajului pe care îl ducea. Și mai eram sigur că intenționase să-mi arate conținutul genții la următoarea noastră întâlnire și că fusese atacat de un singur tâlhar care știa valoarea și importanța acestui conținut.

Am început să mă întreb de ce fusese adusă geanta la templu după atac. Oare moartea domnului Carteret fusese provocată de cineva la ordinele altcuiva? Poate că primise instrucțiuni să aducă geanta și conținutul acesteia aici, la templu, pentru a fi examinate de angajator. Cumva, mica etichetă de piele fusese desprinsă de pe geantă.

Această ipoteză părea perfect plauzibilă, chiar probabilă, însă nu puteam merge mai departe. Ceea ce ducea domnul Carteret în geantă și identitatea criminalului și a stăpânului său rămâneau mistere pe care încă nu le puteam dezlega. Până nu le scoteam la lumină, nu aveam altceva de făcut decât să bâjbâi încă puțin în întuneric.

Am băgat bucata de piele în buzunar și m-am întors către locul în care încă se afla pasărea, cu gândul să o iau și să o duc de-acolo, apoi să mă întorc la casa Dower. În acea clipă, lumânarea aproape terminată de pe masă s-a stins și, în întunericul care se lăsase brusc, mi-am dat seama că acolo se mai afla cineva. În cadrul ușii era o siluetă, o formă întunecată pe fundalul unui cer senin și plin de stele.

Nu a scos niciun cuvânt, ci s-a îndreptat încet către mine, cu un felinar mic în mâna stângă, până când fața ei a fost atât de aproape de a mea, încât îi simțeam respirația caldă.

— Bună seara, domnule Glapthorn! Ce vă poate aduce aici la ora asta?

Vocea ei avea o blândețe delicioasă și ademenitoare, care mi-a făcut sângele să fiarbă de dorință, însă privirea ei lipsită de orice expresie spunea altceva. Am încercat să sfâșii puterea acelei priviri și m-am uitat fix în ochii ei negri, dar știam că era în zadar. Pentru mine, totul se terminase. O ușă masivă de fier se închisese în urma mea, despărțindu-mă de viața pe care o trăisem până atunci. Știam că, din acea clipă, inima mea era a ei, la bine și la rău.

— Aș putea să vă întreb același lucru, domnișoară Carteret, am răspuns eu.

— Eu vin des la templu. Era unul dintre locurile preferate ale tatălui meu. Uneori, își aducea aici instrumentele de scris să lucreze. Și tot aici l-am văzut ultima dată în viață. Așa că am motive destul de întemeiate. Însă care sunt motivele dumneavoastră?

A continuat să mă privească, stând nemișcată în hainele ei de doliu, dar zâmbea – un zâmbet trist, de copil, dezvăluindu-și din nou, preț de o clipă, o vulnerabilitate emoționantă.

— Mă credeți dacă vă spun că nu am avut absolut niciun motiv să vin aici, că nu doream altceva decât să iau aer și m-am trezit aici din pură întâmplare?

— De ce să nu vă cred? Sincer, domnule Glapthorn, conștiința dumneavoastră pare gata să protesteze împotriva motivelor dumneavoastră. Pur și simplu, am întrebat ce v-a adus aici. N-am vrut să insinuez că nu aveți dreptul să căutați prin acest loc umed în întuneric dacă așa doriți. Nu trebuie să-mi dați socoteală, mie sau altcuiva.

Îmi spunea toate astea pe un ton scăzut, dulce și încurajator, care nu se potrivea deloc cu ironia din cuvintele ei. Nu am răspuns nimic, însă mi-am luat bastonul și pălăria și am urmat-o dincolo de ușă.

Stătea pe scările care duceau către o terasă îngustă, sub care terenul cădea abrupt către drumul principal pentru trăsuri. Acolo unde poteca dinspre templu se unea cu drumul se vedeau două lumini strălucind în întuneric.

— Deci nu ați venit singură, am zis eu.

— Nu, m-a adus John Brine cu trăsura.

Deodată, părea că nu mai are deloc chef să vorbească și a mai coborât câteva trepte abrupte către terasă. Apoi, ridicând felinarul foarte aproape de chip și cu o expresie neliniștită, s-a întors și a spus:

— Tatăl meu credea că tot ce facem în viața asta va fi judecat în cea viitoare. Dumneavoastră, domnule Glapthorn, credeți același lucru? Vă rog să-mi spuneți.

I-am răspuns că, din păcate, eu și domnul Carteret nu am fi fost de acord în această chestiune și că eram înclinat mai degrabă către o teologie fatalistă.

Pe chipul ei a apărut o ciudată expresie de concentrare.

— Spuneți, deci, că nu credeți în parabola oilor și caprelor? În care cei buni ajung în rai, iar cei răi vor arde în focul veșnic?

— Am fost crescut cu această credință, am răspuns eu, însă, pentru că nu am fost niciodată prea ascultător, nu mi s-a părut niciodată o filosofie confortabilă. E ridicol de simplu să păcătuiești, nu-i așa? Prefer să cred că am fost predestinat pentru iertare. Se potrivește mai bine propriei păreri despre mine și, desigur, mă scutește de necesitatea obositoare de a face întotdeauna bine.

Zâmbeam în timp ce rosteam acele cuvinte, pentru că le rostisem în parte ca o încercare de

frivolitate. Însă devenea, în mod ciudat, din ce în ce mai agitată și a început să se plimbe încoace și-ncolo pe terasă, murmurând ceva doar pentru ea, legănând micul felinar într-o parte, până când, în sfârșit, s-a oprit în capătul scărilor care duceau la potecă și a privit în întuneric.

Schimbarea bruscă a atitudinii ei era dramatică și neliniștitoare, și nu-i găseam niciun motiv. Însă atunci am ajuns la concluzia că durerea pe care o ținuse în ea începuse, în sfârșit, să iasă la suprafață, mai ales într-un loc atât de strâns legat de tatăl ei mort. Voiam să-i spun cât puteam eu de tandru că nu era nicio rușine să-și plângă tatăl, dar abia am apucat să cobor pe terasă, că m-a privit și, cu o voce tulburată, m-a anunțat că trebuia să se întoarcă la casa Dower, apoi a luat-o la fugă spre cărarea unde o aștepta John Brine cu trăsura.

Eram hotărât să nu alerg după ea precum un Touchstone în călduri după Audrey a lui[160], ci să plec cât de detașat puteam, cu pași mari și repezi, urmărind lampa de pe cărare. Când am ajuns-o din urmă, era deja în trăsură și își trăgea o pătură peste picioare.

Apoi, spre uimirea mea, a întins mâna și mi-a aruncat un zâmbet fermecător.

— Dacă v-ați terminat plimbarea, domnule Glapthorn, poate doriți să mă însoțiți la casa Dower. Sunt sigură că ați mers prea mult pe jos în seara asta. John, te rog, du-ne înapoi.

În timp ce ne îndreptam spre casă, a început să vorbească despre tatăl ei, despre cum o dusese la încoronarea reginei[161], a doua zi după ce împlinise 14 ani, și despre ziua în care, la sugestia lordului Tansor, doamna Adelaide Paget, pe atunci paj, o prezentase noii regine, și ea aproape o fetiță la rândul ei. De la aceste amintiri, a trecut la pasiunea exagerată a domnului Carteret pentru anșoa (pe care nu o putea înțelege), pasiunea pentru ceramica de Delftware (din care remarcasem destule exemplare deosebite în diverse colțuri ale casei

Dower) și despre relația apropiată pe care o avea cu mama lui. Nu știu cum și de ce erau legate între ele toate aceste lucruri în mintea ei, însă a continuat cu amintirile despre gusturile și personalitatea lui, trecând rapid de la una la alta.

Am văzut în depărtare casa cu multe turnulețe, care se înălța pe fundalul cerului nocturn, pătată ici și colo cu mici puncte de lumină. Imaginea trecătoare a ferestrelor capelei mi-a atras atenția, o lucire abia zărită de roșu-rubiniu și albastru luminată din interior de lumânările montate în jurul sicriului domnului Carteret. În acel moment, clopotele de la Evenwood au bătut ora 9 și am realizat că tovarășa mea tăcuse. Când a vorbit din nou, tonul și felul în care se purta arătau clar că gândurile ei reveniseră la suferința pentru soarta bietului ei tată și la încercările care o așteptau în zilele următoare.

— Domnule Glapthorn, părinții dumneavoastră sunt în viață?

— Mama mea e moartă, am răspuns eu. Iar pe tatăl meu nu l-am cunoscut niciodată.

Am rostit acele cuvinte fără să mă gândesc, apoi mi-a venit imediat în minte situația mea ciudată.

În numele cui vorbeam? Pentru orfanul Edward Glyver, a cărui mamă nu mai era și al cărui tată murise înainte să se nască el? Sau pentru Edward Glapthorn, pe care îl inventasem după ce aflasem adevărul despre nașterea mea și care avea doi tați și două mame? Sau pentru viitorul Edward Duport, a cărui mamă era, într-adevăr, moartă, însă al cărui tată încă trăia aici, în acest conac, la mai puțin de un kilometru de locul unde ne aflam noi?

— Îmi pare foarte rău pentru dumneavoastră, a răspuns ea. Toți copiii au nevoie de prezența unui tată.

— Însă nu orice tată, am remarcat eu cu gândul la îngrozitorul căpitan Glyver, merită acest nume. Însă cred, domnișoară Carteret, după scurta mea

întâlnire cu tatăl dumneavoastră, că ați fost norocoasă din acest punct de vedere.

— Dar unii copii nu-și merită părinții.

S-a întors cu spatele la mine și am văzut-o ducându-și mâna la față.

— Domnișoară Carteret, iertați-mă, s-a întâmplat ceva?

— Nu s-a întâmplat nimic, vă asigur.

Însă continua să privească în întuneric cu mâna pe obraz. Am văzut că suferea și m-am gândit să mai încerc o dată să o încurajez să-și dea pe față durerea.

— Domnișoară Carteret, lăsați-mă să vă spun, ca o persoană care se gândește sincer la binele dumneavoastră, că durerea nu trebuie ținută ascunsă. Este…

Însă nu am apucat să-mi termin discursul stângaci, căci s-a întors imediat spre mine cu un aer jignit.

— Să nu vă gândiri, domnule, să-mi țineți predici despre durere. Nu primesc lecții despre acest subiect din partea nimănui, cu atât mai puțin din partea cuiva care, pentru mine, este aproape un străin!

Am încercat să mă scuz pentru obrăznicie, dar m-a redus la tăcere cu altă privire teribilă, urmată de alte cuvinte la fel de dure, care m-au făcut să stau în banca mea și să-mi țin gura până când am ajuns la destinație.

Am intrat pe domeniu în această atmosferă ciudată și, în sfârșit, am ajuns la casa Dower. Când trăsura s-a oprit, am observat că fața ei își recăpătase trăsăturile abstracte și fără expresie. Fără să scoată un cuvânt sau să mă privească, și-a ridicat încet pătura de pe picioare și, cu ajutorul lui John Brine, a coborât.

— Mulțumesc, John! a spus ea. Ești liber.

Apoi, s-a întors spre mine. Avea în ochi o tristețe fără margini.

— Cred că tatăl meu avea dreptate, a zis ea aproape șoptind.

Părea că se uită prin mine, ca și când vorbea cu un personaj nevăzut, din depărtare.

— Vom fi judecați pentru faptele noastre, iar pentru mine nu există speranță.

Am privit-o cum se îndrepta către casă. A rămas o clipă sub felinarul porticului, iar eu îmi doream să se întoarcă spre mine și să vină înapoi, însă am văzut-o pe doamna Rowthorn deschizând ușa din față și spunându-i ceva ce n-am putut să aud, după care ea și-a ridicat brusc poalele rochiei și a alergat înăuntru.

26

Gradatim vincimus[162]

L-am acostat pe John Brine în curtea grajdurilor, în timp ce deshăma caii de la trăsură.

— Brine, am găsit ceva.

Nu a spus nimic, doar m-a privit cu căutătura lui aspră și amenințătoare.

Am dus mâna la buzunar și am scos mica bucată de piele pe care o descoperisem la templu. Mi-a luat-o și a început să o cerceteze la lumina de lângă ușa magaziei de harnașamente.

James Earl, a zis el. Era responsabil de vânătoare aici în trecut. Domnule, pot să vă întreb unde ați găsit asta?

— La templu, am răspuns eu privindu-l în ochi. Cred că nu e un loc prea umblat.

Nu de când a murit cel mic.

— Cel mic?

— Singurul fiu al lordului, stăpânul Henry. S-a dus acolo pe ponei. Acelui băiețel nu i se refuza nimic, iar lordul îl răsfăța. Era ziua lui și primise poneiul cadou de la tatăl său.

Îmi poți spune ce s-a întâmplat?

A rămas o clipă pe gânduri, apoi mi-a făcut semn către ușa deschisă a magaziei.

— Vă rog să așteptați acolo, domnule, a zis el în vreme ce ducea caii la grajd.

S-a întors după câteva minute. Încă avea o privire neîncrezătoare, dar părea că dorește să-și termine povestea.

— Era o ceață foarte deasă. Călăriserăm prin tot parcul…

— Iartă-mă, l-am întrerupt eu, vrei să spui că îl însoțeai pe băiat?

— Și eu eram doar un băiețel, iar tatăl meu, care era grăjdarul lordului, era bolnav în ziua aceea și mi-a zis să mă duc eu cu ei – cu lordul și cu fiul

său –, în locul lui, ca să mă asigur că totul e bine. Însă, după ce am traversat pădurea, băiatul a plecat de capul lui. Vedeți dumneavoastră, era încăpățânat ca mama lui.

— Am plecat după el, desigur, dar calul meu s-a împiedicat de o piatră și n-am putut să țin pasul. O apucase pe cărarea care ducea la templu – ați văzut-o și dumneavoastră, domnule: abruptă, accidentată și periculoasă chiar și pentru un călăreț încercat. Și, cum spuneam, era o ceață foarte deasă. Lordul a descălecat și i-a strigat băiatului să se întoarcă. Însă aceea a fost o greșeală, pentru că atunci când băiatul a încercat să întoarcă poneiul, animalul a alunecat și l-a aruncat pe micul călăreț. N-am crezut vreodată să-l văd pe acel om plângând și nici nu l-am mai văzut de-atunci. Însă a plâns, un plâns înspăimântător, un sunet pe care nu vreau să-l mai aud niciodată. Mi-a sfâșiat inima, cu bietul băiețel întins la picioarele sale, palid și nemișcat. Și așa l-au îngropat pe singurul fiu al lordului Tansor, iar din acea zi lordul nu a mai călcat în templu și puțini sunt cei care merg acolo.

— Însă cineva *a fost* acolo, și asta recent, am spus eu. Cineva care știe mult mai multe despre atacul asupra domnului Carteret decât știm noi.

Habar n-aveam câtă încredere să am în acel om, apoi mi-am adus aminte că se oferise să plece la Londra, în numele lui Mary Baker, să afle vești despre sora acesteia, nefericita doamnă Agnes Pluckrose. Acea acțiune dovedea un spirit generos și curajos și, cu domnul Carteret mort, exista posibilitatea să nu mai aibă cum să-și câștige pâinea, astfel că, dându-mi seama că aveam nevoie să găsesc un mijloc de a mă informa despre întâmplările și oamenii de la Evenwood, m-am hotărât să risc și să-i acord încredere lui Brine.

— Brine, cred că ești un om cinstit și ai fost un servitor credincios pentru fostul tău stăpân. Însă acum nu mai ai stăpân, iar viitorul domnișoarei

Carteret e departe de a fi sigur. Nu-l cunoșteam de multă vreme pe fostul tău stăpân, dar știu că a fost un domn extraordinar, care nu merita o astfel de soartă. Mai mult, moartea lui a pus în pericol afacerea noastră, iar asta trebuie reparat. Nu pot spune mai multe acum. Însă poți să ai încredere în mine și să mă ajuți, atât cât poți tu, să-i caut pe cei responsabili de această faptă îngrozitoare și să duc la bun sfârșit chestiunea care m-a adus aici?

Brine nu a răspuns nimic, însă am observat un licăr de interes în ochii lui.

— Acordul nostru se bazează în primul rând pe confidențialitate, am continuat eu. Sunt sigur că înțelegi ce vreau să spun. Și asta nu implică niciun risc pentru tine. Pur și simplu, doresc să fiu informat despre ceea ce se întâmplă aici, despre cine intră, cine iese, ce vorbesc servitorii despre răposatul domn Carteret, lucruri din astea. Te voi răsplăti cum se cuvine pentru loialitate și discreție și mă voi asigura că nu-ți va părea vreodată rău că m-ai ajutat. Iată mâna mea, John Brine. O accepți?

A ezitat, așa cum, de altfel, mă așteptam, și m-a privit pieziș timp de câteva clipe, fără să scoată o vorbă. Însă a văzut în mine ceva ce părea să-l fi convins. Mi-a luat mâna și mi-a strâns-o cu putere.

Dar apoi a părut să dea înapoi și am crezut că s-a răzgândit.

— Ce s-a întâmplat, Brine?

— Păi, domnule, mă gândeam…

— Da?

— Sora mea Lizzie, domnule, care e servitoarea domnișoarei Carteret. Este o fată isteață și mult mai deșteaptă decât mine când vine vorba de astfel de lucruri. Așa că, domnule, mă gândeam, ca să vă spun drept, dacă nu cumva e mai avantajos pentru dumneavoastră să îi faceți și ei aceeași ofertă pe care mi-ați făcut-o mie. Nu cred că e cineva mai potrivit decât ea pentru asta. Stă permanent lângă stăpâna ei și intră, și iese cum vrea din camera domnișoarei. Da, domnule, știe tot ce se întâmplă

aici și vă poate da orice informație doriți. Dacă vreți să o cunoașteți, domnule, stă la doi pași de aici.

M-am gândit o clipă la propunerea lui. Datorită serviciului meu la firma Tredgold, aveam deja experiență în recrutarea unor oameni ca Brine ca să-mi ating scopul, însă, de cele mai multe ori, se dovedea că femeile lucrează mai eficient și mai subtil decât bărbații.

— Da, vreau să o cunosc pe sora ta, am zis eu în sfârșit. Să mergem.

Am intrat în sat și ne-am oprit în fața unei căsuțe de la colțul străzii ce ducea la biserică.

— Intru eu primul, domnule, dacă nu vă e cu supărare, a spus Brine în fața ușii.

Am dat din cap, iar el a intrat pe ușa joasă, lăsându-mă în stradă, în cele din urmă, a deschis din nou ușa și mi-a făcut semn să intru.

Sora lui stătea lângă șemineul aprins, iar în mână ținea o carte pe care a lăsat-o pe masă când am intrat eu. Am observat că era un volum de poezii al doamnei Hemans[163], iar când am aruncat o privire în camera cu mobilă simplă, am văzut și câteva lucrări ale domnișoarei Austen, un roman recent al domnului Kingsley și un volum sau două ale domnișoarei Martineau[164] alături de alte lucrări moderne care indicau faptul că domnișoara Brine avea, în materie de literatură, gusturi net superioare membrilor clasei ei.

Părea să aibă aproape 30 de ani, părul auriu și pielea pistruiată a fratelui său, însă era mai scundă și mai slabă, cu ochi verzi pătrunzători și, așa cum o descrisese fratele ei, cu privirea inconfundabilă a unei persoane care le știe pe toate. Da, era o femeie isteață. M-am gândit că va fi foarte potrivită.

Domnișoară Brine, ți-a explicat fratele tău natura acestei înțelegeri?

— Da, domnule.

— Și ce spui?

— Sunt fericită să vă fiu de folos, domnule.

— Și nu te simți tulburată de ceea ce îți cer să faci?

S-au privit reciproc, apoi sora a vorbit:

Dacă pot vorbi în numele fratelui meu, domnule, voi spune că, dacă dragul nostru stăpân ar fi fost în viață, nu ne-am fi gândit nici măcar o clipă la o astfel de înțelegere. Însă acum, nu mai e, Dumnezeu să-l ierte, așa că suntem destul de neliniștiți în privința viitorului nostru aici. Cine știe, poate că domnișoara o să vrea să plece înapoi în Franța, unde zice că a fost atât de fericită. Iar, dacă va face asta, sunt sigură că nu mă va lua cu ea. Mi-a mai spus asta. Și, chiar dacă va rămâne aici, noi ce putem face?

— Poate că se va căsători și va rămâne aici, am zis eu.

— Da, poate, a răspuns ea. Dar trebuie să ne pregătim și pentru ce e mai rău, domnule. Ar fi minunat să putem pune niște bani deoparte pentru astfel de zile. Și o să vă servim bine.

— Sunt sigur de asta.

Mi-am dat seama că Lizzie va fi membrul cel mai util al acelui parteneriat și că îl va instrui și pe fratele ei.

— Deci nu simțiți pentru stăpâna voastră aceeași loialitate ca pentru tatăl ei?

A ridicat din umeri.

— Puteți spune și așa, domnule, a răspuns Lizzie. Însă e adevărat că, din cauză că situația s-a schimbat atât de brusc, trebuie să avem mai multă grijă de noi decât în trecut.

— Spune-mi, Lizzie, îți place de stăpâna ta? E bună cu tine?

Întrebarea l-a făcut pe fratele ei să o privească puțin chiorâș, ca și când i-ar fi știut răspunsul care nu a venit imediat.

— Nu mă plâng, a zis ea în cele din urmă. Însă acela nu e locul meu. Sunt sigură, după cum mi-a spus mereu stăpâna, că sunt înceată și

neîndemânatică, și că nu am manierele delicate ale fetei care a servit-o la Paris și pe care mi-o dă mereu drept exemplu. Desigur, poate că sunt și proastă, pentru că, bineînțeles, nu mă aștept ca o domnișoară cu atâtea calități precum domnișoara Carteret să aibă o părere prea bună despre o fată simplă ca mine.

A privit către volumul de poezii de pe masă.

I-am mulțumit pentru sinceritate și, după ce am mai schimbat vreo două vorbe, am plecat.

Afară, în fața ușii, am pecetluit înțelegerea cu o strângere de mână. Și astfel, John Brine, fostul om de încredere al lui Paul Carteret, împreună cu sora lui, Lizzie, servitoarea domnișoarei Carteret, au devenit ochii și urechile mele în casa Dower de la Evenwood și în împrejurimile acesteia.

În vreme ce mă întorceam împreună cu John Brine, am deschis un alt subiect pe care doream să-l discut cu noul meu agent.

— Brine, aș vrea să-mi povestești despre Josiah Pluckrose.

Efectul cuvintelor mele a fost extraordinar.

— Pluckrose! a mugit el roșu la față. Ce aveți de împărțit cu diavolul ăla ucigaș? Spuneți-mi ori vă dobor cu sau fără înțelegere!

În mod normal, n-aș fi tolerat asemenea obrăznicie din partea unui om obișnuit, precum John Brine. Chiar și așa cum stăteau lucrurile, eram la un pas să-i dau o lecție să mă țină minte, căci mă puteam măsura ușor cu el la înălțime și greutate și știam, poate chiar mai bine decât el, cum să mă port în astfel de situații. Însă nu am făcut nimic, pentru că, la urma urmei, aveam aceeași părere despre Josiah Pluckrose?

— Am un singur scop în privința acelui domn, am răspuns eu, iar acela este să-l trimit cât mai curând și cu toate respectele mele în adâncurile iadului.

Atunci, chipul lui Brine a căpătat o expresie mai înțelegătoare, iar bărbatul a început să se scuze,

foarte stânjenit, pentru izbucnirea de mai devreme. Dar l-am oprit și i-am povestit despre discuția pe care o avusesem cu servitoarea Mary Baker, însă, desigur, nu am mers până acolo încât să-i divulg întâlnirea mea anterioară cu cumătrul Pluckrose.

Apoi, mi-a spus pe un ton nostalgic și domol, care aproape m-a făcut să-l îndrăgesc, că în trecut îi fusese dragă Agnes Baker, lăsându-mă să-i interpretez vorbele cum doream.

— Brine, am rostit eu în vreme ce treceam pe sub arcada casei portarului, văd că avem aceeași părere despre chestiunea. Josiah Pluckrose. Însă ceea ce aș vrea neapărat să știu, am continuat eu, simțind nevoia să-mi mai aprind un trabuc, dar neavând niciunul rămas, este cum a ajuns un asemenea om în preajma domnului Phoebus Daunt. Nu cred că sunt singurul care a observat nepotrivirea dintre cei doi. Poți să-mi spui ce părere avea domnul Carteret despre asta?

— Părerea pe care ar fi avut-o orice domn întreg la minte, a răspuns Brine destul de evaziv. Știu asta pentru că l-am auzit zicându-i domnișoarei Emily.

— Ce-i spunea, Brine? Te rog, vorbește, pentru că de acum înainte nu trebuie să existe secrete între noi.

— Îmi pare rău, domnule, însă nu mi se pare corect să vorbesc despre o discuție privată pe care am auzit-o.

Am blestemat în gând scrupulele sale. Ce spion avea să iasă din el! I-am reamintit destul de răspicat termenii înțelegerii noastre și, după câteva clipe, deși încă nu părea convins, a început să povestească despre conversația pe care o auzise din întâmplare între domnul Carierei și fiica sa.

— Lordul dăduse o petrecere de ziua lui, apoi a trebuit să-i duc pe stăpân și pe domnișoara Emily cu trăsura de la conac. E o trăsură veche, care i-a aparținut mamei domnului Carteret, dar încă merge bine și…

— Treci la subiect, Brine. Te rog!

— Bine, domnule. Cum spuneam, domnule, m-am dus să-i iau pe stăpân și pe domnișoara cu trăsura și am văzut imediat că se întâmplase ceva. Ea avea fața neagră ca furtuna când am ajutat-o să urce, iar domnul Carteret părea la fel de furios.

— Continuă.

— Bătea vântul în noaptea aceea – îmi amintesc prea bine – și ne-a îngreunat drumul spre casă, deoarece sufla puternic dinspre râu. Însă, chiar și cu vântul în față, puteam să aud frânturi din ceea ce ziceau stăpânul și domnișoara.

— Atunci a vorbit domnul Carteret despre Pluckrose?

— Nu i-a pronunțat numele, însă am știut că despre el e vorba. În noaptea aceea, condusese trăsura în care veniseră domnul Phoebus Daunt și alt domn – a fost aceeași seară blestemată când a pus ochii pe Agnes. Fusese agitație în încăperile servitorilor – Pluckrose își primise acolo cina, în timp ce ceilalți doi domni erau sus cu lumea bună, iar el îl amenințase pe majordomul lordului, domnul Cranshaw. Am auzit de toată tărășenia de la John Hooper, care văzuse totul. În cele din urmă, am ajuns acasă și am ajutat-o să coboare – pe domnișoara Emily, adică – și, să mă ia naiba, a luat-o la goană spre casă, în vreme ce tatăl ei alerga și-i striga să se oprească. Eu am dus trăsura la grajduri și am legat caii – așa cum am făcut în seara asta –, apoi m-am dus în bucătărie, pentru că fusese o seară obositoare, iar Susan Rowthorn mă aștepta mereu cu ceva bun în astfel de ocazii. „Se întâmplă ceva, mi-a zis când am deschis ușa. Stăpânul și domnișoara sunt foc și pară.” Exact astea au fost cuvintele ei: foc și pară. Știm cu toții că domnișoara e iute la mânie. Însă Susan mi-a spus că niciodată nu a auzit uși trântite și de-astea.

— Și care crezi că era pricina furiei lor?

— Ah, nu doar cred, domnule. Susan mi-a zis tot ce s-a petrecut. Auzise și ținuse minte tot, așa

cum se întâmplase, după cum îi e obiceiul. Mă întreb, domnule, dacă nu cumva era mai bine să o angajați pe ea decât pe mine.

A zâmbit prostește și, din nou, l-am înjurat în gând, pe el și încercările lui eșuate de a face o glumă.

— Haide, Brine, am spus eu nerăbdător, treci la subiect. Ce ți-a zis femeia?

— Ca să vă scutesc de pălăvrăgeala lui John Brine, o să vă povestesc eu, în cuvintele mele, ce s-a întâmplat în acea seară fatală, când Josiah Pluckrose a venit la Evenwood în compania lui Phoebus Daunt, iar domnul Carteret și fiica lui s-au certat prima dată în viața lor. Povestirea mea se bazează pe amintirile menajerei familiei Carteret, doamna Susan Rowthorn, și ale lui John și Lizzie Brine.

Când s-a întors la casa Dower, după ce fusese furioasă tot drumul, domnișoara Carteret a alergat înăuntru, urmată de tatăl ei care o striga, și s-a dus direct în camera ei, trântind ușa în urmă. Abia apucase să sune după servitoarea ei, Lizzie Brine, când a auzit un ciocănit în ușă, iar tatăl ei a intrat încă îmbrăcat în palton și foarte agitat.

— Nu merge așa, Emily. Chiar nu merge. Îmi spui totul. Sau nu vom mai fi prieteni. Și cu asta am încheiat discuția.

— Ce vrei să-ți spun dacă nu e nimic de spus?

Stătea în fața ferestrei, cu pelerina pe braț, cu părul răvășit de vântul care continua să bată afară. Disperată și încă furioasă de întorsătura pe care o luaseră lucrurile și simțindu-se umilită de tatăl ei, nu avea chef să se împace cu el.

— Nimic de spus! Cum poți spune așa ceva? Uite cum stă treaba. De acum înainte, nu vei mai avea de-a face cu acest om, ai înțeles? Bineînțeles, vom continua să păstrăm o legătură socială decentă cu vecinii noștri, dar nimic mai mult. Sper că m-am făcut înțeles.

— Nu, domnule, nu te-ai făcut înțeles. Furia ei ieșise complet la suprafață. Pot să te întreb despre cine vorbești?

— Despre domnul Phoebus Daunt, desigur, după cum am mai zis.

— E absurd! îl cunosc pe Phoebus Daunt de când aveam 6 ani, iar tatăl lui este unul dintre cei mai buni și mai dragi prieteni ai tăi. Știu că nu ai pentru Phoebus respectul pe care îl au alții, însă sunt uimită că ești atât de pornit împotriva lui.

— Dar v-am văzut la masă. S-a aplecat spre tine într-un fel foarte… A făcut o pauză. Într-un fel foarte familiar. Ah! Nu spui nimic. Dar de ce să spui? înțeleg, acesta e felul tău, să mă lași să cred ceva și să faci altceva.

— S-a *aplecat spre mine*? Asta e acuzația ta?

— Deci negi că i-ai încurajat în secret… atențiile?

Și-a băgat mâinile în buzunare și se legăna pe călcâie ca și când ar fi provocat-o: „Haide! Neagă dacă poți!”

Dar ea a negat cu un soi de furie rece în voce, însă și-a întors privirea în altă parte în timp ce vorbea.

— Nu știu de ce te porți așa cu mine, a continuat ea aruncându-și pelerina pe pat. Am fost mereu atentă la dorințele tale. Am o vârstă și știi că aș putea să plec de aici chiar mâine și să mă căsătoresc cu cine doresc.

— Dar nu cu el, nu cu el! a rostit domnul Carteret aproape plângând, trecându-și mâna prin păr.

— De ce nu cu el dacă asta e alegerea mea?

— Te implor, din nou, să-ți dai seama ce fel de om e după oamenii de care se înconjoară.

A rămas o vreme nemișcată, așteptând să vadă dacă tatăl ei avea de gând să-i dea mai multe explicații. Chiar atunci s-a mai auzit o bătaie în ușă. Era Lizzie Brine, care i-a găsit pe domnul

Carteret și pe domnișoară privindu-se fără să scoată o vorbă.

— S-a întâmplat ceva, domnișoară?

Și-a privit stăpâna, apoi pe domnul Carteret. Bineînțeles, auzise ușa trântită și vocile ridicate. Rămăsese pe coridor o vreme înainte să-și facă simțită prezența. Și nu era singură, căci menajera, Susan Rowthorn, atentă cum era să-și facă treaba, deja găsise un motiv să urce scările cât de repede o duceau picioarele ei scurte, ca să inspecteze camera de lângă odaia domnișoarei Carteret, care avea și o ușă de legătură, iar doamna Rowthorn, fără îndoială, din motive dictate de slujba ei, se simțise obligată să privească prin gaura cheii.

— Nu, nu s-a întâmplat nimic, Lizzie, a spus domnișoara Carteret. La urma urmei, se pare că nu am nevoie de tine în seara asta. Poți să pleci acasă. Dar să vii mâine la prima oră.

Iar Lizzie s-a înclinat și a plecat, închizând ușor ușa în urma ei. Însă nu a plecat imediat acasă. A mers în vârful picioarelor până în camera alăturată, lângă doamna Rowthorn, care, ghemuită lângă ușa de legătură, s-a întors spre ea și și-a dus mâna la buze, cerându-i să tacă.

Rămași singuri din nou (sau cel puțin așa credeau ei), tatăl și fiica s-au privit stânjeniți câteva clipe, fără să scoată o vorbă. Până la urmă, a început domnișoara Carteret.

— Tată, pentru că mă iubești, îți cer să fii direct cu mine. Care dintre tovarășii lui Phoebus Daunt ți se pare atât de respingător? Sper că nu te referi la domnul Pettingale.

— Nu, nu este vorba de domnul Pettingale. Cu toate că nu îl cunosc pe acel domn, nu am motive să am gânduri rele în privința lui.

— Atunci, la cine te referi?

— Mă refer la cealaltă… persoană. Nu am văzut în viața mea un om mai detestabil și mai infam decât el. Și se prezintă drept prietenul domnului Phoebus Daunt! Vezi! Bruta asta arogantă, acest…

Moloh cu față umană vine aici, la Evenwood, însoțindu-l pe domnul Daunt. Ce spui despre asta?

— Ce pot să spun? a răspuns ea. Se liniștise și stătea în cadrul ferestrei cu perdele în postura care-i era caracteristică, având mâinile încrucișate în față și capul aplecat ușor într-o parte, cu fața lipsită de orice expresie. Nu cunosc persoana pe care o descrii. Dacă, într-adevăr, este prieten cu domnul Phoebus Daunt, atunci e treaba domnului Daunt, nu a noastră. Poate că are motive bine întemeiate pentru care este necesar să aibă de-a face, eventual doar temporar, cu persoana despre care vorbești. Nu uita că nu suntem în poziția în care să judecăm. Cât despre domnul Daunt, pot să te asigur pe viața dragei mele mame și în fața lui Dumnezeu că nu există motive – absolut niciun motiv – să mă acuzi că mi-am încălcat îndatoririle pe care o fiică le are față de tatăl ei.

Cu toate că nu a spus nimic clar, atitudinea ei și tonul apăsat cu care rostise acele cuvinte avuseseră efect asupra domnului Carteret, care a încetat să-și tot scoată ochelarii și și-a băgat batista în buzunar.

— Înseamnă că mă înșel cu totul, draga mea?

Îi pusese întrebarea încet, pe un ton aproape rugător.

— Să te înșeli, tată?

— Să mă înșel când cred că ai o afecțiune secretă pentru domnul Phoebus Daunt.

— Dragă tată… S-a aplecat către el și i-a luat mâinile în ale sale. Simt pentru el ceea ce am simțit întotdeauna. E vecinul nostru și prietenul meu din copilărie. Asta e tot. Iar dacă mă obligi să fiu directă, atunci o să-ți spun că nu îmi place domnul Daunt, însă mă voi purta mereu frumos cu el, de dragul tatălui său. Dacă tu confunzi bunul-simț cu dragostea, atunci îmi pare rău, însă chiar nu am nicio vină.

Zâmbea, și ce tată ar fi putut rezista unui astfel de zâmbet? Așa că domnul Carteret și-a sărutat

fiica și a zis că era un bătrân prost dacă a crezut că fiica sa ar putea să se întoarcă împotriva lui.

Apoi, a părut că-i trece prin minte alt gând.

— Însă, draga mea, a întrebat el neliniștit, intenționezi probabil să te căsătorești destul de curând, nu-i așa?

— Poate că ar trebui, a răspuns ea blând. Însă nu acum, tată, nu acum.

— Și nu cu el, draga mea.

— Nu, tată, nu cu el.

A dat din cap, a sărutat-o din nou și i-a urat noapte bună. Când a trecut de colțul coridorului care ducea către dormitorul său, doamna Rowthorn împreună cu Lizzie Brine s-au întors în liniște în bucătărie.

Aceasta este povestirea exactă și adevărată sau pe cât de exactă și adevărată pot eu să o redau a ceea ce s-a petrecut în acea noapte între domnul Paul Carteret și fiica sa.

Dar dacă rămăseseră lucruri nerostite? Dacă în fiecare suflet erau secrete pe care nu și le puteau spune unul altuia?

27

Sub rosa[165]

După ce am trecut prin curtea de la grajduri, am intrat în casa Dower pe la bucătărie. Acolo, am dat peste Susan Rowthorn, care era prinsă într-o discuție cu bucătăreasa, doamna Barnes. De-a lungul carierei mele, învățasem să mi-i apropii pe servitori, și tocmai mi se ivise o astfel de ocazie.

— Luați ceva de mâncare în cameră, domnule? a întrebat menajera.

— Sigur, vreau ceva de mâncare, am răspuns eu, însă prefer să mănânc aici, cu voi, dacă n-aveți nimic împotrivă.

Gestul meu curtenitor a avut efectul scontat. Le-am lăsat pe cele două femei să pregătească masa, iar eu m-am dus în cameră să-mi fac plinul de trabucuri.

M-am oprit la marginea scărilor.

Chiar lângă ușa principală se aflau un geamantan de piele și trei sau patru genți mai mici. Pleca oare cineva? Venise cineva în vizită? Am citit inițialele de pe capacul geamantanului: „M-MB”. Un musafir, am tras eu concluzia. O întrebare în plus pentru doamna Rowthorn.

După ce mi-am luat trabucurile din geantă, m-am întors în bucătărie, iar în drum am observat că ușa salonului, care fusese închisă când văzusem geamantanul, era acum deschisă. Desigur, am tras cu ochiul înăuntru, însă camera era goală. Totuși, nasul meu, foarte sensibil la mirosuri, a simțit un parfum slab de levănțică în aer.

Masa pregătită de doamna Barnes a fost copioasă, iar după excursia mea la templu și călătoria înapoi în trăsură cu domnișoara Carteret a picat excelent. M-am așezat lângă foc, lăsând-o pe doamna Rowthorn să vorbească liber mai mult de o oră. Ceea ce mi-a spus ea, ocupată cu un cotlet și

doi rinichi fripți, la care adăugase un pahar generos de punci de gin, ca să meargă mai bine, urmați de o felie de plăcintă cu mere excelentă, am inclus în povestirea precedentă. Rămânea o singură întrebare.

— Domnișoara Carteret este ocupată cu musafirii?

— Ah, are doar un musafir, domnule, a răspuns doamna Rowthorn. Pe domnișoara Buisson.

— Ah, da. E o rudă?

— Nu, domnule, o prietenă. Din perioada petrecută la Paris. John Brine tocmai i-a dus lucrurile în cameră. Ce șoc pentru ea, biata fată, să ajungă aici și să ne găsească pe toți în starea asta.

Am întrebat-o dacă doamna Buisson îl cunoscuse pe domnul Carteret, iar doamna Rowthorn mi-a răspuns că tânăra venise de multe ori în Anglia și că era o preferată a răposatului lor stăpân.

— Presupun că domnișoara Carteret are destule prietene în vecinătate, am încercat eu.

— Prietene? a venit imediat răspunsul. Da, se poate zice și așa. Domnișoara Langham și fiica domnului Granville Lorimer, însă, în mod ciudat, niciuna nu îi este atât de apropiată ca domnișoara Buisson.

— Cum așa?

— Sunt nedespărțite, domnule. Acesta e cuvântul cel mai potrivit. Când sunt împreună, sunt ca surorile, chiar dacă sunt atât de diferite la înfățișare și la fire. A dat din cap. Nu, domnișoara nu are altă prietenă ca domnișoara Buisson.

Când mă pregăteam să ies, John Brine a coborât scările în hol. S-a înroșit ușor când m-a văzut, dar am distras imediat atenția femeilor răsturnând al treilea (sau era al patrulea?) pahar de punci cu gin pe care-l beam. Mi-am cerut scuze pentru neîndemânare și m-am fofilat.

M-am întors în camera mea, mi-am mai aprins un trabuc, mi-am scos ghetele și m-am întins în pat.

Mă simțeam rău și aveam o stare de neliniște. Era, fără îndoială, de la excesul de punci și trabucuri. Însă, chiar dacă eram obosit, mintea îmi era neliniștită, hărțuită și agitată, iar somnul părea imposibil. Mâine, aveam să mă întorc la Londra fără să știu nimic în plus despre descoperirea domnului Carteret față de momentul când ajunsesem în Northamptonshire, însă fiind sigur că acesta fusese motivul morții sale. Iar dacă la mijloc stătea moștenirea Tansor, asta însemna că și eu eram implicat în complotul care dusese la uciderea lui.

Am încercat să mă gândesc la alte lucruri: la Bella, la ce făcea ea. Știam că, în seara asta, fusese o petrecere la Blithe Lodge, pentru unul dintre cei mai distinși membri ai Academiei, contele de B. Urma să fie scoasă cea mai frumoasă argintărie, iar doamna D strălucea, cu siguranță, în rubine și perle, cu una dintre bonetele ei cu pene de păun pe care le purta în astfel de ocazii, ca pentru a-și arăta poziția superioară în forul politic al Academiei. Mi-am imaginat-o pe Bella îmbrăcată în rochia ei albastră de mătase, cu colierul ei Castellani[166] preferat în jurul gâtului ei delicat și cu o cunună de trandafiri albi artificiali în părul des și negru. I se va cere să cânte și, desigur, avea să-i farmece pe toți cei prezenți. Iar unii chiar vor începe să creadă că s-au îndrăgostit de ea.

Am închis ochii, însă tot nu reușeam să adorm. Am rămas în această stare de veghe aproape o oră, pe jumătate treaz, pe jumătate ațipit, până când bătăile ceasului de la poartă m-au trezit. Complet treaz și fără nicio șansă de a mai adormi, mă gândeam ce aș putea să fac, când am auzit un sunet ciudat. Am crezut că poate era vântul, însă când am privit din nou pe fereastră am văzut că ramurile copacilor abia se mișcau. S-a lăsat din nou liniștea,

dar, după câteva clipe, l-am auzit din nou – un scâncet rugător, așa cum fac câinii în somn.

M-am ridicat din pat și mi-am încălțat ghetele. Cu lumânarea în mână, am deschis ușa – coridorul în care dădea camera mea era întunecat, iar casa cufundată în tăcere.

În dreapta mea se afla scara principală care ducea în vestibul, în față, coridorul respecta aproape în întregime lungimea casei. Am zărit în stânga două uși despre care credeam că ascund camere cu vedere la pajiștea din față, la fel ca a mea. Camera de vizavi, despre care am aflat mai târziu că fusese biroul domnului Carteret, dădea către grădinile din spate. Am înaintat încet pe coridor și am observat că, la capăt, cotea spre dreapta, către zidul din spate al casei.

Am ascultat atent timp de câteva clipe, însă nu am auzit niciun sunet, așa că am început să merg mai repede. Mi-am făcut mâna căuș în jurul lumânării, ca să nu se stingă, iar în clipa următoare, umbrele lungi ale degetelor mele alunecau tăcute pe pereți și uși, pe ambele părți. Apoi, când am ajuns la a doua ușă din fața casei, am auzit același scâncet, ca un oftat blând și involuntar. Am lăsat sfeșnicul pe podea și am îngenuncheat, iar ghetele mele au scârțâit ușor. Gaura cheii avea un mic dop de alamă, însă l-am scos repede și mi-am lipit urechea de ușă.

Tăcere. Am așteptat cu răsuflarea tăiată. Ce era? Un foșnet ca de mătase căzută pe podea, iar o clipă mai târziu, am început să aud frânturi dintr-o conversație șoptită. M-a încordat să aud ce se spunea, apăsându-mi urechea și mai tare de ușă și încordându-mi concentrat ochii, dar nu am reușit să aud nimic până când…

— *Mais il est mort. Mort!*[167]

Nu mai era șoaptă, ci un strigăt îndurerat – strigătul ei! Apoi, a venit replica din partea celeilalte voci:

— *Sois calme, mon ange! Personne ne sait.*[168]

Conversația s-a transformat din nou în șoaptă. Uneori, mai auzeam câte ceva, când una dintre ele ridica puțin vocea.

— *Il ne devrait pas s'être produit…*

— *Qu'a-t-il dit?*

— *Qu'est-ce que je pourrais faire?… Je ne pourrais pas lui dire la vérité…*

— *Mais que fera-t-il?…*

— *Il dit qu'il le trouvera…*

— *Mon Dieu, qu'est-ce que c'est que ça?*[169]

Când m-am mișcat puțin ca să scap de un cârcel de la picior, am răsturnat sfeșnicul și am stins lumânarea. Am auzit imediat pași prin cameră, grăbindu-se către ușă. Nu aveam vreme să mă întorc în camera mea, așa că am ridicat în grabă sfeșnicul, am alergat cât m-au ținut picioarele înapoi pe coridor și am ajuns în punctul unde cotea către zidul din spate chiar când s-a deschis ușa.

Nu le puteam vedea, însă îmi imaginam cele două chipuri speriate privind neliniștite în stânga și în dreapta pe coridor. În cele din urmă, am auzit ușa închizându-se, iar după câteva clipe, am aruncat o privire după colț, să mă conving că aveam drum liber.

M-am întors în camera mea și am scris imediat tot ce îmi aminteam din discuția dintre domnișoara Carteret și prietena ei. Precum cărturarii care lucrează cu fragmente ale unui text antic, am încercat să umplu golurile și să găsesc un sens pentru ceea ce auzisem, dar fără succes. Transcrierile mele incomplete și fără legătură scrise mai sus – refuzau să-și dezvăluie secretele. Convins că vedeam mister și conspirație acolo unde nu existau, am mers la fereastră și am privit din nou spre grădina luminată de razele lunii.

Domnișoara Carteret, domnișoara Carteret! Eram vrăjit complet și absurd de frumoasa mea verișoară și mă uram pentru ridicolul acelei situații. Se întâmplase în două zile… în doar două

zile! Mi-am spus din nou că era un simplu capriciu. „Uit-o! O ai pe Bella, care e tot ce ți-ai putea dori. De ce să-ți petreci timpul gândindu-te la așa ceva, în loc să-ți duci la bun sfârșit măreața misiune?”

Însă cine poate auzi vocea rațiunii atunci când dragostea șoptește dulce și convingător în cealaltă ureche?

Doamna Rowthorn m-a trezit devreme, ciocănind la ușa camerei mele ca să-mi aducă tava cu micul dejun, așa cum cerusem.

După jumătate de oră, când am coborât în vestibul, am aruncat o privire în salon, apoi în cele două săli de primire din fața casei, dar nici urmă de domnișoara Carteret sau de prietena ei, mademoiselle Buisson. Un mic ceas franțuzesc de pe șemineu suna de 7.30 când am deschis ușa din față și am ieșit în aerul rece și cenușiu al dimineții.

Trăgeam adânc din primul meu trabuc din acea zi, sperând că tutunul puternic va avea efectul stimulant dorit asupra facultăților mele încetinite, când Brine mi-a adus calul din grajd. Mi-a urat călătorie plăcută, iar eu l-am întrebat dacă o văzuse pe domnișoara Carteret în acea dimineață.

— Nu, domnule, a răspuns el. În dimineața asta, nu. I-a spus surorii mele că va coborî târziu și că nu dorește să fie deranjată.

— Te rog să-i transmiți domnișoarei Carteret respectele mele.

— Așa voi face, domnule.

— Ai pus bine adresa pe care ți-am lăsat-o?

— Da, domnule.

Am încălecat, iar când am trecut pe sub arcada întunecată, cu ecou, în stil scoțian, am tras frâul. Am întors calul și am galopat înapoi în parc.

Am urcat panta cea lungă, iar pe aleea cu stejari din vârful ei, m-am oprit și am privit râul învăluit în ceață de pe domeniul Evenwood.

Era o zi încărcată cu nori grei și cenușii, în care vântul rece șoptea dinspre est printre copacii desfrunziți, dar, chiar și într-o astfel de zi, inima mea era fermecată de frumusețea casei, acest loc de dorințe și plăceri. Oare când va veni ziua să-i trec pragul ca stăpân al său, când picioarele mele vor păși, în sfârșit, dincolo de porțile sale?

Când am trecut pe lângă casa parohială, i-am văzut pe domnul și doamna Daunt mergând de braț pe aleea ce pornea de la biserică. Atunci când m-a văzut, pastorul s-a oprit și și-a ridicat pălăria în semn de salut, iar eu i-am întors gestul.

Însă soția lui i-a dat imediat drumul și a luat-o singură înainte pe potecă.

În clipa următoare, lăsam în urmă Evenwoodul și pe domnișoara Emily Carteret.

După o călătorie rece și umedă călare, am intrat pe strada High din Stamford cu puțin înainte de ora 9. Am lăsat armăsarul în seama grăjdarului de la hotelul George, apoi am vorbit cu hamalul să-mi ia bagajul și să mi-l ducă la gară, ca să iau următorul tren spre Peterborough. Călătoria îmi limpezise gândurile, mă liniștise și îmi stârnise pofta de mâncare, astfel că, deoarece mai aveam o oră la dispoziție, am comandat cotlet, șuncă, ouă și un ibric de cafea tare și m-am așezat lângă foc, într-unul dintre separeurile din camerele publice, ca să citesc ziarul înainte să plec spre gară.

Mai erau zece minute până la trenul pe care îl așteptam când, intrând în sala de așteptare de la clasa întâi, mi-am adus aminte de ceva ce-mi spusese domnul Daunt pe drumul de întoarcere de la bibliotecă. Îmi vorbise despre o dorință mai veche a lui, aceea ca fiul său să devină avocat, la fel precum cel mai bun prieten al său de la Cambridge. Nu mă gândisem prea mult la cuvintele rectorului, însă acum, în vreme ce stăteam în sala de așteptare a gării din Stamford, acestea mi-au revenit în minte cu o forță ciudată.

Cred cu tărie în puterea instinctelor, în capacitatea de a ajunge la adevăr fără ajutorul rațiunii sau gândirii. Iar puterea instinctelor mele este destul de mare m-au ajutat foarte mult și am învățat să mă încred în ele atunci când își făceau simțită prezența. Nu știi niciodată unde te pot duce. Acela a fost un astfel de caz. Nu pot să spun exact de ce, dar pe moment am fost convins că trebuie să aflu numele acestui prieten al domnului Daunt de la Universitate. Acționând din instinct, mi-am schimbat imediat planurile și, după ce mi-am consultat ghidul Bradshaw[170], m-am hotărât să mă duc până la Cambridge.

Trenul de Yarmouth, pe care trebuia să-l iau până la Ely, sosise deja. Eram pe punctul de a-mi lua geanta, când unul dintre servitorii de la restaurantul hotelului George m-a ajuns din urmă gâfâind și mi-a dat un plic gros, aproape la fel de mare ca un pachețel.

— Ce e asta?

Mă scuzați, domnule, hamalul a zis că este pentru dumneavoastră.

„Ah, m-am gândit eu. Corecturile pentru traducerea din Iamblichus a domnului Daunt.” Profesorul Slake mi le-a trimis, așa cum a fost vorba. Aproape că uitasem de ele. Pentru că trebuia să urc imediat în tren, nu aveam timp să îl cert pe angajatul idiot și cu fața roșie al hotelului pentru că uitase să-mi dea pachetul mai devreme, așa că l-am dat la o parte fără nicio vorbă, am băgat hârtiile în buzunarul paltonului și m-am așezat pe locul meu chiar când șeful gării sufla în fluier.

Spre consternarea mea, vagonul pe care îl alesesem era aproape plin, așa că am petrecut două ore și un sfert într-o călătorie lipsită de confort, înghesuit între o doamnă bondoacă și foarte brutală, un coș cu un Mii de prepelicar așezat pe genunchii ei și un băiețel neastâmpărat, de vreo 13

ani (foarte interesat de cățeluș), ținându-mi geanta la picioare, căci rafturile pentru bagaje erau pline.

Am coborât din tren la Ely, spre marea mea ușurare, și am prins trenul de legătură către Cambridge, la un interval de câteva secunde. Gând, în sfârșit, am ajuns la destinație, am luat un taxi spre oraș și m-am oprit la porțile colegiului St Catharine.

28

Spectemur agendo[171]

În anul 1846, datorită bunăvoinței fostului meu tovarăș de călătorie, domnul Bryce Furnivall de la Muzeul Britanic, am început o corespondență cu pastorul Simeon Shakeshaft de la colegiul St Catharine, expert în literatura alchimiei, care mă interesa încă din perioada studiilor mele la Heidelberg. Am continuat să ne scriem, iar domnul Shakeshaft a avut un rol important când mi-am alcătuit o mică bibliotecă de texte alchimice și ezoterice. Acest domn, la fel ca pastorul de la Evenwood, făcea parte din Clubul Roxburghe, iar eu îmi amintisem că pastorul Daunt menționase faptul că prietenul său îi cunoscuse fiul când acesta studiase la Colegiul Regal[172]. Pastorul Shakeshaft îmi scrisese recent, la adresa la care mă cazasem, despre *Magus* a lui Barrett[173], un compendiu ciudat de povești oculte pe care îmi doream să-l achiziționez, astfel încât, pentru că încă nu avusesem ocazia să ne cunoaștem personal, aveam satisfacția de a prinde doi iepuri deodată.

Locuința domnului Shakeshaft se afla în capătul curții fermecătoare, încadrată de copaci, cu cărămidă roșie, care formează elementul definitoriu de la St Catharine. După ce am urcat o scară îngustă până la primul etaj, am fost primit cu amabilitate în biroul tapetat cu cărți al domnului Shakeshaft. Am vorbit o vreme despre mai multe subiecte de interes comun, iar gazda mea mi-a adus să văd câteva obiecte superbe din propria colecție de scrieri ezoterice. A fost încântător și mă simțeam bine să-mi folosesc energia mentală pentru acțiuni precum contemplarea fascinată, după evenimentele dificile din ultimele câteva zile.

Astfel că am simțit o oarecare strângere de inimă când am revenit la scopul inițial și am deschis subiectul Phoebus Daunt.

— Domnul Daunt are un cerc larg de cunoștințe la colegiul la care a studiat? am întrebat eu cât mai firesc cu putință.

Domnul Shakeshaft și-a țuguiat buzele, încercând să-și amintească.

— Hm, n-aș spune larg. Nu era prea agreat printre colegi și, din câte țin minte, majoritatea prietenilor săi veneau din alte Case.

— Și avea vreun prieten de care vă amintiți în mod special? a fost următoarea mea întrebare, iar de data aceasta, răspunsul a venit instantaneu.

— Da. Un tânăr de la Trinity. Erau foarte apropiați, mereu îi vedeai împreună. Și eu aveam grijă de ei – eu și tatăl tânărului Daunt suntem prieteni vechi, după cum știți deja. Dar stați puțin. A rămas o clipă pe gânduri. Da, îmi aduc aminte, au fost ceva necazuri.

— Necazuri?

— Nu pentru Daunt. Pentru celălalt domn, tânărul Pettingale.

Îmi aduceam aminte acel nume din povestirile auzite de la John și Lizzie Brine despre petrecerea dată de lordul Tansor, după care domnul Carteret își acuzase fiica de încurajare secretă a intențiilor lui Phoebus Daunt. La acea petrecere, fusese invitatul lui Daunt și fuseseră duși la Evenwood de Josiah Pluckrose.

— Aș vrea să vă întreb, dacă puteți să-mi spuneți, despre ce necazuri vorbiți?

— Ah, a răspuns Shakeshaft, mai bine vorbiți cu Maunder.

Și așa am și făcut.

*

Jacob Maunder, doctor în religie de la Colegiul Trinity, ocupa o casă superbă în Marea Curte, cu o priveliște frumoasă asupra Fântânii Nevile. Înalt și gârbovit, cu un zâmbet leneș și o privire sarcastică,

ocupa postul de proctor senior la universitate într-o perioadă care coincidea cu cea petrecută de Phoebus Daunt la Colegiul Regal, îndatoririle unui proctor sunt de natură disciplinară, astfel că deținătorii acestei funcții sunt expuși la slăbiciunile cele mai sordide și mai neplăcute ale celor *in statu pupillari*[174]. „Când mergi noaptea pe străzi, după cum remarca domnul Okes, paznicul de la colegiu, rar poți vedea Constelația Fecioarei." De asemenea, acea funcție necesita o inimă sănătoasă, după cum descoperise nefericitul domn Wale[175] când a fost urmărit de o bandă de elevi între Casa Senatului și porțile colegiului său.

Nu mi-l pot imagina pe Jacob Maunder fugind din fața pericolului. Mi se părea că-și merită pe deplin reputația – pastorul Shakeshaft mi-l descrisese mai mult ca pe un personaj dârz și de neclintit, care se asigură că statutul și legile universității sunt respectate, și mai puțin ca pe un judecător milos al nebuniilor tinereții. În vreme ce îi întindeam o scrisoare de recomandare de la Shakeshaft, l-am întrebat dacă își amintea cumva de un domn pe nume Pettingale?

— Este puțin cam neobișnuit, domnule…

— Glyver.

Nu mi se părea nimic în neregulă să folosesc numele după care mă cunoștea pastorul Shakeshaft.

— Aha. Văd că domnul Shakeshaft vorbește foarte frumos despre dumneavoastră. Lucrați și dumneavoastră în universitate?

I-am spus că îmi făcusem studiile în Germania, la care el și-a ridicat privirea de pe biletul de la Shakeshaft.

— La Heidelberg? înseamnă că îl cunoașteți pe profesorul Pfannenschmidt.

Sigur că îl cunoșteam pe Johannes Pfannenschmidt, cu care petrecusem multe ore plăcute vorbind despre misterele religioase ale anticilor. Faptul că îl cunoșteam pe Herr Professor

a îmblânzit considerabil comportamentul domnului Maunder și a înlăturat orice urmă de reținere în privința răspunsurilor pe care voiam să mi le dea.

— Pettingale. Da, mi-l amintesc pe acel domn și pe prietenul său.

— Domnul Phoebus Daunt?

— Exact. Fiul vechiului meu prieten.

— Domnul Shakeshaft a vorbit despre niște necazuri în care s-a băgat domnul Pettingale. M-ar ajuta foarte mult, într-o cercetare strict confidențială, dacă m-ați putea informa mai în detaliu despre natura și consecințele acestor chestiuni.

— Bine spus, domnule Glyver, a zis el. Nu o să insist să-mi dezvăluiți motivele pentru care faceți această investigație, însă datele generale ale acestei întâmplări sunt publice și o să vi le povestesc.

— Am avut prima dată de-a face cu domnul Lewis Pettingale când l-am prins într-o casă rău-famată, foarte la modă, din păcate, printre studenții acestei universități. Tinerețea poate fi destul de permisivă în privința moralității. A zâmbit. Desigur, a fost pedepsit și i s-a spus că dacă mai face asta va fi suspendat o anumită perioadă de timp. Însă domnul Shakeshaft se gândește la ceva mult mai grav, cu toate că, în final, domnul Pettingale a scăpat fără nici cea mai mică acuzație.

Din punctul meu de vedere, totul a început când am fost chemat, în calitate de proctor senior, de un inspector de poliție din Londra care dorea să investigheze posibila legătură a domnului cu un caz serios de fals. Se pare că tânărul mersese la o firmă de avocați din Londra – Pentecost & Vizard, din câte îmi aduc aminte – pentru consultanță în privința unei datorii considerabile. Avea un titlu de creanță pentru suma de o sută de lire, semnat de un anumit domn Leonard Verdant. Avocații i-au scris acestui domn Verdant și au cerut plata imediată a sumei respective, sub amenințarea cu darea în

judecată. În douăzeci și patru de ore, a apărut un mesager la biroul avocaților, cu datoria în numerar și o cerere de la domnul Verdant pentru o factură semnată.

— După ce a fost informat că datoria fusese plătită, domnul Pettingale s-a dus din nou la avocați să-și primească banii, care i-au fost plătiți, la cererea lui, cu un cec pe numele bancherilor firmei Dimsdale & Co., Cornhill – și pe al meu, de asemenea. Cecul a fost onorat, iar problema a fost rezolvată satisfăcător pentru ambele părți.

— Însă, o săptămână și ceva mai târziu, un funcționar din biroul avocaților a observat că acele trei cecuri cu suma totală de opt sute de lire fuseseră extrase din contul firmei fără să fi fost făcută vreo înregistrare a respectivelor tranzacții. A fost tras semnalul de alarmă și a fost chemată poliția. Câteva zile mai târziu, un anume Hensby a fost reținut la seiful băncii firmei în vreme ce încerca să încaseze un cec fals, de data asta de șapte sute de lire.

— Pentru fraudă – deoarece în mod clar era vorba despre fraudă erau necesare două lucruri: un specimen al semnăturii autorizate și cecuri în alb. Polițiștii au presupus că semnătura necesară fusese obținută de pe factura trimisă acestui domn Verdant sau chiar din cecul achitat domnului Pettingale pentru suma datorată acestuia. Și-au amintit că domnul Pettingale ceruse în mod expres un cec, nu bani în numerar, iar poliția a fost informată de către avocați că nu au mai fost autorizate și alte cecuri după emiterea acestuia. Coincidența era clară, astfel că atât domnul Verdant, cât și domnul Pettingale au devenit suspecți. În privința domnului Pettingale, acesta nu putea nega că a dorit să-i fie plătită datoria inițială de la domnul Verdant, însă a negat orice legătură cu falsurile ulterioare și, într-adevăr, nu exista nici cea mai mică dovadă care să-l facă părtaș la ele. Când inspectorul l-a întrebat de ce i se datorau

bani, a răspuns că îi împrumutase bani acestui Verdant – pe care a susținut că-l întâlnise de mai multe ori la cursele din Newmarket – pentru a-l ajuta cu o datorie.

— Și existau motive ca povestea lui să fie pusă sub semnul întrebării? am vrut eu să știu.

Domnul Maunder mi-a aruncat un zâmbet sceptic.

— Niciunul pe care eu sau poliția să-l putem descoperi. Domnului Pettingale i s-a cerut să meargă la Londra cu ofițerii de poliție și a fost chemat ca martor în procesul care a urmat, însă nu a fost identificat de acel Hensby, care pretindea că fusese angajat temporar de un domn – care nu era domnul Pettingale – pe care îl cunoscuse la o cafenea de pe strada Change, să-i facă diverse servicii, unul fiind să meargă cu aceste cecuri false la Dimsdale & Co. Și să aducă înapoi banii la o oră stabilită, la cafenea.

— Iar Hensby a reușit să-l identifice pe acest domn?

— Din păcate, nu. Ne-a dat doar o descriere vagă, care făcea ca identificarea lui de către poliție să fie aproape imposibilă. Cât despre domnul Verdant, când poliția l-a căutat la adresa lui din Minories, dispăruse și de atunci n-a mai fost văzut. Bietul fraier Hensby, pentru că așa îl consider, a fost judecat, găsit vinovat și închis pe viață. Desigur, o păcăleală a justiției. Omul abia era în stare să-și scrie propriul nume, darămite să aibă talentul de a face falsuri atât de convingătoare după semnătura autorizată.

A tăcut și m-a privit așteptând să-mi continui întrebările.

— Domnule Maunder, din ceea ce mi-ați povestit reiese clar că vinovatul era misteriosul domn Verdant, care probabil nu lucra singur. Domnul Pettingale pare să fie complet nevinovat.

— Da, se pare că da, a răspuns el zâmbind. Desigur, și eu l-am luat la întrebări pe domnul

Pettingale în numele autorităților universității și singura concluzie pe care am putut să o trag, împreună cu poliția, a fost că el nu a făcut parte din această conspirație; sau, mai bine spus, nu există dovezi consistente care să confirme că a făcut.

A zâmbit din nou, iar eu am înțeles.

— Atunci, îmi permiteți să vă întreb dacă aveți îndoieli de ordin personal cu privire la această chestiune?

— Domnule Glyver, nu ar fi deloc corect să aduc în discuție părerile mele personale. După cum am mai zis, ceea ce v-am povestit este public. Dincolo de asta, înțelegeți singur. Desigur, nu înseamnă neapărat că sunt o fire bănuitoare. Și, mai mult, se pare că întâmplarea respectivă nu a influențat prea mult personalitatea domnului Pettingale. După ce a ieșit de aici, mi se pare că s-a dus la hanul Bar by Gray's.

— Iar prietenul domnului Pettingale, domnul Phoebus Daunt?

— Nu există absolut niciun motiv pentru care să credem că a fost implicat în vreun fel în această poveste. Desigur, nu a fost chemat să dea socoteală în fața poliției sau a universității. Singura legătură pe care a avut-o cu interogatoriul domnului Pettingale a fost aceea că și-a însoțit prietenul la Newmarket de câteva ori.

Am rămas pe gânduri câteva clipe.

— Se știe cum au fost obținute cecurile în alb? A existat cumva o spargere anterioară?

— Da, aveți dreptate, a spus domnul Maunder. A avut loc o spargere cu câteva zile înainte ca domnul Pettingale să ceară consultanță legală în privința datoriei. Se poate presupune că acele cecuri au fost furate atunci. Din nou, bănuiala a căzut asupra misteriosului domn Verdant. Însă, pentru că acest domn a fost imposibil de găsit, chestiunea a rămas nerezolvată. Acum, domnule

Glyver, vă rog să mă scuzați, dar am o întâlnire cu maestrul.

I-am mulțumit pentru timpul acordat, ne-am strâns mâinile și m-a condus la ușă.

Am plecat de la Colegiul Trinity şi am luat un autobuz din piață până la gară, unde aveam de așteptat doar câteva minute până la următorul tren spre Londra. În vreme ce mergeam spre sud, am simțit un fel de exaltare, de parcă deschisesem puțin o ușă, oricât de puțin, și o mică rază de lumină pătrunsese în întunericul prin care rătăcisem.

De vinovăția lui Lewis Pettingale în conspirația descrisă de domnul Maunder nu aveam nici cea mai mică îndoială, însă era clar că nu lucrase singur. Acest Leonard Verdant era cu siguranță conspirator, o dovadă în acest sens fiind numele său ciudat, în spatele căruia se ascundea… cine? Aveam bănuielile mele, dar deocamdată rămâneau neverificate. Apoi mai era domnul Phoebus Daunt. Ah, Phoebus strălucitor și incoruptibil! Iată-l, ca de obicei, fluierând cu inocență din umbră. Oare era la fel de vinovat ca prietenul său Pettingale și misteriosul domn Verdant? Dacă da, oare ce alte nelegiuiri mai avea pe conștiință? În sfârșit, am început să simt cum câștig teren în fața dușmanului meu; că primisem ceva care poate îmi oferea mijloacele de care aveam nevoie ca să-l distrug.

Totuși, față de prioritățile mele, toate astea nu-mi aduceau decât o liniște îndepărtată. Reveneam la Londra fără să fi aflat de ce domnul Carteret îi trimisese acea scrisoare domnului Tredgold, iar speranțele mele că secretarul era în posesia unor informații care să-mi susțină cauza fuseseră, la rândul lor, distruse. Singura certitudine pe care o aveam era aceea că lucrurile pe care le știa domnul Carteret despre succesiunea Tansor duseseră, direct sau indirect, la această catastrofa. Cât despre mine, la ce schimbare fusesem supus în doar

câteva zile! Părăsisem Londra crezând că mă îndrăgostesc de Bella. Mă întorceam sclavul alteia, în a cărei prezență ardeam să fiu mereu și pentru dragostea căreia trebuia să întorc spatele unei fericiri sigure.

Nu mă întrebați de ce o iubeam pe domnișoara Carteret. Cum poate fi explicată o pasiune atât de bruscă? Mi se părea foarte frumoasă, desigur, mai frumoasă decât oricare altă femeie care îmi apăruse în cale până atunci. Cu toate că nu știam prea multe despre personalitatea ei, părea să aibă o minte ageră și știam din experiență directă că avea un talent muzical mult peste cel obișnuit. Aceste calități – și, fără îndoială, multe altele pe care încă nu le știam – erau demne de admirație și respect, însă nu o iubeam pentru ele. O iubeam pentru că… pentru că o iubeam; pentru că nu mă puteam stăpâni să nu mă las cuprins de această boală irezistibilă a inimii. O iubeam pentru că o forță superioară îmi refuzase orice altă alegere. O iubeam pentru că soarta mea era să o iubesc pe ea.

A PATRA PARTE

Sigiliul se rupe

Octombrie-noiembrie 1853

Nimic nu-l atrage pe om în asemenea ceață de greșeli precum propria curiozitate de a căuta ceea ce se află dincolo de el. Owen Felltham, Decizii (1623), XXVII,
„Despre curiozitate în cunoaștere"

29

Suspicio[176]

În noaptea aceea am luat cina la Quinn's – stridii, un homar cu peștișori uscați ca garnitură, apoi o sticlă de Clos Vougeot excelent de la Hotel de Paris. Era încă devreme, noaptea nu coborâse deocamdată peste Haymarket. Priveam pe fereastră agitația obișnuită a metropolei, priveliștea familiară a trecătorilor comuni făcând lucruri comune, pe care o poți observa de la orice fereastră din Londra la ora 8 într-o seară de vineri. Însă, după câteva ore, după ce mulțimile se retrag spre teatru, iau cina la Dubourg's sau la Café de l'Europe și merg veseli spre casă, către căldură și confort, acest bulevard strălucitor de magazine, restaurante și cafenele căpăta un aspect complet diferit, se transforma într-un râu murdar al celor damnați. Ce plăceri aveți, domnule? Găsiți orice, chiar aici sau alături, fără prea mare efort, la orice oră din noapte, după ce clopotul de la Biserica St Martin bate ora 12. Băutură să îți îneci mințile, tutun, băieți sau fete, sau și una, și alta… pe alese. Ah! De câte ori mă aruncasem în acel râu!

Evenwood! Te-am visat? Aici, odihnindu-mă din nou pe spatele solzos al Marelui Leviatan, simțind respirația adâncă și grea a monstrului de sub mine, inima lui bătând în același timp cu a mea, care făcea ca lucrurile pe care abia le văzusem, le auzisem și le atinsesem să pară la fel de reale în imaginație și de ireale în realitate precum palatul Schahriar.[177] Și care chiar respirasem același aer cu domnișoara Emily Carteret, când mă aflasem atât de aproape încât puteam să-i văd pieptul pulsând, atât de aproape încât era suficient să-mi întind degetele ca să-i mângâi pielea albă?

O iubeam. Acela era adevărul gol-goluț. Mi se întâmplase brusc și fără milă: nu puteam să scap și nu puteam să neg. Nu simțeam nicio bucurie pentru această nouă stare a mea – cum ar putea un sclav cucerit să fie vesel? O iubeam fără speranța că mă va iubi la rândul ei. O iubeam și mă gândeam cu amărăciune că îi voi frânge inima dragei mele Bella. Pentru că nu există o stăpână ca Dragostea. Și nu-i pasă de cei care suferă când cei dragi îi trădează pentru altcineva. Dragostea zâmbește doar cu zâmbetul cuceritorului, văzându-și regatul din ce în ce mai mare.

Poate că a doua sticlă de Clos Vougeot a fost totuși o greșeală. Puțin după ora 10, am ieșit din casă destul de nesigur pe picioare, cu capul ușor și inima grea. Începuse să plouă și, cuprins de melancolie și simțind o mare nevoie de companie, m-am îndreptat spre strada Leadenhall, sperând să-l găsesc pe Le Grice la obișnuita lui cină de vineri seara la Ship and Turtle. Fusese acolo, după cum mă așteptam, însă plecase cu doar câteva minute în urmă și nimeni nu știa unde. Am ieșit din nou în stradă, înjurând în gând. În mod normal, când aveam astfel de stări de melancolie, mă îndreptam spre nord, către Blithe Lodge, însă eram prea laș să dau acum nas în nas cu Bella. Aveam nevoie de timp să-mi recapăt calmul și să învăț să mă prefac.

Am rătăcit prin noroiul și mocirla din piața Trafalgar, apoi am luat-o spre est, de-a lungul falezei, fără niciun scop și îngropat în gânduri, dar imediat după ce am trecut de St Stephen, Walbrook, pașii mei au căpătat o direcție precisă.

— Bine ați venit, bine ați venit! N-ați mai trecut de mult pe aici, a spus vânzătorul meu de opiu.

Și, cu o plecăciune, m-a condus prin bucătăria neagră și plină de aburi, către un pat scund, pe roți, așezat lângă un perete murdar și umed din spatele camerei, unde m-am ghemuit și mi-am lăsat capul pe o pernă soioasă în vreme ce maestrul, cu multe cuvinte liniștitoare, mi-a adus rapid acel mijloc de a mă transporta în altă lume.

În câmpiile Bluegate, am avut un vis. Iar în vis eram întins pe un munte rece, iar deasupra mea se aflau doar stelele, însă nu mă puteam mișca, eram ținut în loc de lanțuri grele, care erau prinse de mâinile, picioarele, pieptul și brațele mele și îmi înconjurau și gâtul. Și strigam să fiu salvat de frig și de greutatea apăsătoare și sufocantă a lanțurilor, dar nu am primit ajutor de nicăieri și nimeni nu mi-a răspuns până când, în cele din urmă, am leșinat.

Un somn în somn. Un vis în vis. Mă trezesc – din ce? Iar inima îmi saltă de bucurie, căci mă aflau în lumina caldă și înviorătoare a soarelui, într-o curte izolată, unde curge apa și cântă păsărelele. „Ea e aici?” întreb eu. „Da, este”, vine răspunsul. Și așa mă întorc și o văd lângă fântână și zâmbind atât de dulce, încât am crezut că îmi sare inima din piept. Nu mai poartă haine de doliu, ci o rochie grațioasă, din mătase strălucitoare, are părul negru desfăcut și mâna întinsă către mine: „Vii?”

Mă conduce printr-o ușă arcuită într-o sală de bal părăsită și luminată cu lumânări. Ecourile slabe ale unei muzici ciudate se aud din depărtare. Se întoarce către mine. „L-ai întâlnit pe domnul

Verdant?” Apoi, o rafală bruscă de vânt stinge toate lumânările și aud cum cade apa la picioarele mele.

„Îmi cer scuze, spune ea de undeva din întuneric. Însă ți-am uitat numele.” Râde. „Un mincinos are nevoie de o memorie bună.” Apoi, dispare și rămân singur pe un țărm mohorât și pustiu. Privesc oceanul negru și o lumină galbenă, slabă care apare la orizont. În depărtare, ceva plutește pe valuri. Privesc atent și, îndurerat, îmi dau seama ce este.

O mierlă, moartă și înțepenită, cu aripile întinse, care călătorește spre eternitate..

Ceasul de pe șemineu a bătut 5.30. Era deja duminică dimineață, iar eu petrecusem a doua noapte aiurea, căutând uitarea în compania demonilor mei. Am ajuns acasă obosit, cu o senzație de greață, și am adormit în fotoliu, în palton și cu ghetele în picioare.

Când m-am trezit, încăperea era rece și avea un aer mohorât foarte ciudat, cu toate că era plină de lucruri familiare: masa de lucru a mamei mele acoperită, ca de obicei, cu hârtii, lângă ea, dulapul cu cele câteva sertare pline ochi cu notele pe care le făcusem despre documentele și jurnalele ei, zona înconjurată de draperii dintr-un colț, în care păstram aparatul de fotografiat și alte instrumente fotografice, covorul turcesc tocit, șirurile de cărți, fiecare dintre ele un prieten vechi de-al meu, masa cu trei picioare pe care îmi țineam exemplarul din predicile lui Donne, portretul mamei mele, care fusese așezat deasupra șemineului, în cel mai frumos salonaș al nostru de la Sandchurch, și, pe șemineu, lângă ceas, caseta din lemn de trandafir care cândva conținuse cele 200 de lire de la „doamna Lamb”.

Am rămas privind șemineul gol, cu trupul obosit și sufletul neliniștit. Ce mi se întâmpla? Nu aveam vreo fericire sau vreo mulțumire, doar agitație și

supărare. Naufragiasem pe un ocean de mistere, la fel ca mierla din visul meu – fără putere și înghețat. Oare ce creaturi întunecate sălășluiau în adâncurile nevăzute de dedesubt? Ce prăbușire mă aștepta? Sau poate că asta era soarta mea, să fiu tras și împins astfel pentru totdeauna, când încoace, când încolo, de vânturile și curenții întâmplării, fără răgaz? Scopul pe care îl avusesem cândva – simplu și suprem –, acela de a dovedi că sunt fiul de drept al lordului Tansor, părea că se dezintegrase și se făcuse fărâme, la fel ca o corabie imperială plină de comori făcută țăndări de un țărm stâncos.

Pe masa cu trei picioare de lângă mine se aflau o foaie de hârtie și un creion. Le-am luat și am început să scriu în grabă o însemnare pentru mine însumi, subliniind problemele cu care mă confruntam și care cereau o rezolvare imediată.

Am citit de trei, patru, cinci ori, cu o disperare crescândă, ceea ce scrisesem. Aceste enigme disparate și totuși, se părea, legate între ele se răsuceau și vibrau, și bubuiau în capul meu precum legiunile lui Satan, refuzând să se unească într-o concluzie unică, până când n-am mai putut îndura.

M-am ridicat să-mi scot haina, însă atunci mi-a căzut ceva din buzunar și a aterizat pe covorașul din fața șemineului. M-am uitat și am văzut că era pachetul cu corectura traducerii pastorului Daunt din Iamblichus, pe care o primisem de la servitorul hotelului George înainte să iau trenul din Stamford. Mi-era imposibil să mă concentrez atunci la așa ceva, astfel că am aruncat pachetul pe masa de lucru, cu gândul de a-l deschide mai târziu, când aveam mintea limpede.

Am moțăit o oră și ceva. Când m-am trezit, m-am gândit brusc că un cotlet și o cafea caldă n-ar fi o idee rea. Am examinat mai atent acel gând și am decis că asta voi face. Era încă devreme, însă știam un loc.

M-am ridicat tremurând și mi-am luat paltonul care zăcea pe podea. Aoleu!

Apoi, parchetul păru să se prăbușească sub mine, iar eu făceam tumbe în aer și mă învârteam, coborând din ce în ce mai jos într-un mare gol urlător.

Când mi-am revenit, doamna Grainger îmi ștergea fața cu un șervet ud.

— Dumnezeule, domnule! a spus ea. Am crezut că ați murit. Vă puteți ridica, domnule? Haideți, încă puțin. V-am salvat, nu vă faceți griji. A venit și Dorrie să ajute. Fii atentă, draga mea. La-i brațul domnului Glapthorn. Cu grijă. Așa. Gata, totul e bine acum.

N-am auzit-o niciodată spunându-mi atâtea cuvinte. Așezat pe spate în fotoliu, cu șervetul ud legat pe frunte, am fost surprins să o văd și pe fiica ei. Atunci, spre uimirea mea completă, am aflat că era luni dimineață și că dormisem 24 de ore.

După ce mi-am mai revenit puțin, le-am mulțumit și am întrebat-o pe fată ce mai făcea.

— Mi-e bine, domnule, mulțumesc.

— După cum vedeți, domnule Glapthorn, a răspuns mama ei zâmbind, o duce foarte bine. Încă e o fetiță bună.

Dorrie nu a spus nimic, însă, într-adevăr, părea în formă, cu un zâmbet larg pe chip, îmbrăcată într-o rochie care îi scotea foarte bine în evidență trupul – era adorabilă și părea mulțumită.

Am răspuns că mă bucuram să aud asta și să văd că Dorrie o duce bine și mă simțeam foarte mândru că am făcut o faptă bună prin simplul fapt că o angajasem pe mama ei și că-i trimiteam din când în când bani lui Dorrie.

— Să o ducă bine? a strigat doamna Grainger aruncându-i fiicei sale o privire plină de viclenie. Și încă în ce fel, domnule. Haide, Dorrie, spune-i.

M-am uitat întrebător la fată, care a roșit ușor înainte să înceapă a vorbi.

— Domnule, am venit să vă spun că mă voi căsători și să vă mulțumesc pentru tot ce-ați făcut pentru noi.

A înclinat capul ușor, aruncându-mi o privire atât de drăgălașă și modestă, încât aproape că mi-a topit inima.

— Și cine este viitorul tău soț, Dorrie? am întrebat eu.

— Domnule, îl cheamă Martlemass, Geoffrey Martlemass.

— Un nume foarte frumos. Doamna Geoffrey Martlemass. Până acum, e perfect. Și ce fel de om este domnul Martlemass?

— Un om bun și blând, domnule, a răspuns ea fără să-și poată stăpâni un zâmbet.

— Foarte bine. Și cu ce se ocupă blândul și bunul domn Geoffrey Martlemass?

— E secretar, domnule, secretarul domnului Gillory Piggott, de la Gray's-Inn.

Lucrează în domeniul legal! Se pare că domnul Martlemass are toate atuurile. Te felicit, Dorrie, pentru norocul de a-l fi găsit pe domnul Martlemass! însă vreau să-i transmiți că nu-i permit să facă vreo prostie, iar dacă nu te iubește așa cum meriți, o să trebuiască să-mi dea socoteală.

Am mai făcut câteva glume, apoi Dorrie s-a dus să pregătească micul dejun, doamna Grainger a luat mopul și găleata, iar eu m-am dus în dormitor să mă spăl pe față și să mă schimb.

După ce micul dejun a fost gata, iar barba mea rasă, m-am simțit înviorat și gata pentru o nouă zi. Dorrie a plecat să-și întâlnească iubitul la Gray's-Inn, iar acea informație mi-a arătat imediat ce aveam de făcut în următoarele ore.

— Dorrie, am zis eu galant, dacă îmi permiți, te însoțesc până acolo.

I-am oferit brațul meu, gest care a părut să o uimească profund pe doamna Grainger, și am plecat.

Era o dimineață senină și luminoasă, dar încă bătea ușor vântul dinspre fluviu. În timp ce mergeam, Dorrie mi-a spus mai multe despre Geoffrey Martlemass, pe care începeam să-l consider un tip săritor, chiar dacă părea puțin prea serios la prima vedere, o impresie întărită atunci când l-am zărit pe bărbatul scund, cu o fizionomie de om agitat, cu o pereche de favoriți stufoși și impunători, care stătea lângă intrarea în fundătura Field.

— Dorothy, dragostea mea, a strigat el pe un ton plângăcios atunci când ne-a văzut. Ai întârziat. Ce s-a întâmplat?

Dorrie mi-a lăsat brațul și l-a luat pe-al lui, apoi a râs și l-a apostrofat cu blândețe, amintindu-i că întârziase doar cu un minut sau două peste ora stabilită și că nu trebuia să-și facă atâtea griji pentru ea.

— Griji? Dar bineînțeles că îmi fac griji, a răspuns el, vizibil convins că nu putea fi niciodată suficient de grijuliu pentru buna stare a iubitei sale.

Ne-a făcut cunoștință, iar domnul Martlemass, mai mare cu câțiva ani decât Dorrie, și-a scos pălăria (dezvelind un creștet chel aproape în întregime, cu excepția celor două mici smocuri de păr de deasupra fiecărei urechi) și s-a aplecat, apucându-mi mâna și strângând-o cu atâta putere, încât a fost nevoie ca Dorrie să-i zică să se oprească.

— Domnule, a rostit el solemn, punându-și din nou pălăria și îndreptându-și trupul, aveți înfățișare de om și totuși știu că sunteți un sfânt. Mă uimiți, domnule. Am crezut că epoca minunilor a trecut, însă iată-vă, un sfânt în carne și oase care umblă pe străzile Londrei.

Domnul Martlemass a început să mă laude în fel și chip pentru că, după cum spunea el, „le salvasem pe Dorothy și pe respectabila ei mamă de la moarte sigură sau chiar mai rău”. Nu l-am

întrebat ce i se părea că ar fi mai rău decât moartea, dar recunoștința lui sinceră pentru puținul pe care îl făcusem ca să o scap pe Dorrie de stilul de viață în care o întâlnisem prima dată era emoționantă și tulburătoare. Atunci am aflat că făcea parte dintr-o mică societate caritabilă ce se ocupa cu salvarea și reabilitarea femeilor decăzute și că era epitrop la Biserica St Bride[178], unde o cunoscuse pe Dorrie. În mod normal, nu prea ascult un lingușitor, însă domnul Martlemass avea o sinceritate pe care nu puteam să n-o admir.

L-am lăsat să pălăvrăgească în continuare, ceea ce părea foarte hotărât să facă, însă, în cele din urmă, le-am spus că trebuie să-i părăsesc și am dat să plec.

— Ah, domnule Martlemass, am zis eu întorcându-mă spre ei, ca și când mi-aș fi adus aminte de ceva. Cred că un vechi prieten de la colegiu are birouri la Gray's-Inn. Am pierdut legătura și aș vrea să-l revăd. Mă întreb dacă nu cumva, din întâmplare, îl cunoașteți pe domnul Lewis Pettingale?

— Pe domnul Pettingale? Nu mai spuneți! Bineînțeles că îl cunosc. Are biroul chiar deasupra biroului patronului meu, domnul Gillory Piggott, QC[179]. Domnul Piggott este la tribunal astăzi, a adăugat el cu vocea scăzută, așa că am avut voie să fac o pauză de o oră și să mănânc un meniu „obișnuit" cu pește la Three tuns[180], cu logodnica mea. Domnul Piggott este un patron foarte cumsecade.

Mi-a arătat o ușă neagră dintr-un șir de case din cărămidă roșie, în partea din spate a tribunalului. I-am mulțumit și i-am spus că voi încerca să dau de domnul Pettingale a doua zi, deoarece acum aveam treburi urgente de rezolvat în cealaltă parte a orașului.

Ne-am despărțit, iar eu m-am îndepărtat de străduța Gray's-Inn, murdară și mohorâtă chiar și într-o astfel de zi frumoasă. M-am oprit la o tarabă

cu cărți și am cercetat volumele aproape mucegăite expuse acolo (sperând, ca orice pasionat, să descopăr vreo raritate extraordinară). După cinci sau zece minute, m-am întors la fundătura Field.

Locul era părăsit, păsărelele îndrăgostite zburaseră, așa că am deschis ușa cea neagră și am urcat scările.

30

Noscitur e sociis[181]

În timpul serviciului meu ca agent privat al domnului Tredgold, învățasem să-mi urmez nasul. Rar mă înșelase. Iar domnul Lewis Pettingale avea un miros distinct, chiar dacă nu știam despre el nimic altceva decât că părea să fie un prieten apropiat al lui Daunt. Însă, pentru mine, acest detaliu era suficient ca să-mi sacrific o oră-două din viață pentru a-l cunoaște și a vedea ce-ar putea ieși din asta. Deja plănuisem cum să-mi fac intrarea. Mă gândeam că ar fi util să discut despre subiectul cecurilor falsificate.

La primul etaj, m-a întâmpinat o plăcuță pe care era pictat: „Domnul LJ. Pettingale”. Mi-am lipit urechea de ușă. Cineva tușește înăuntru. O ușă interioară se închide. Bat încet la ușă – nu se cădea să dau buzna pur și simplu, însă nu răspunde nimeni. Așa că intru.

E un birou mare și bine mobilat, cu lambriuri de stejar, un șemineu din piatră și un tavan de ghips din perioada Stuart. La intrare, în stânga mea, se află două ferestre înalte, cu priveliște spre curtea de dedesubt. Un foc arde plăcut în coșul de fier ornamental din cămin, iar de o parte și de alta sunt așezat scaune confortabile. Deasupra șemineului atârnă un tablou înfățișând un cal cu un terier la picioare, într-un parc. În colțul camerei, în dreapta mea, se mai află o ușă, închisă, dincolo de care se deslușește vocea cuiva care încearcă să cânte, pe un ton subțire de tenor, o variantă din aria „Il mio tesoro”[182], în timp ce se aude apa curgând.

M-am hotărât să-l las pe cântăreț să se spele, m-am așezat într-un fotoliu cu picioarele pe suport și mi-am aprins un trabuc. Aproape că terminasem de fumat când ușa din colț s-a deschis, iar de după ea și-a făcut apariția un bărbat înalt și slab, îmbrăcat

într-un halat din brocart cu modele la modă, papuci și o bonetă din catifea roșie, de sub care îi coborau pe umeri câteva șuvițe de păr bălai. Avea vârsta mea, dar părea îmbătrânit prematur. Pielea îi era pământie, iar de unde îl priveam eu, puteam să jur că n-avea sprâncene.

— Bună dimineața! am spus eu zâmbind larg și aruncând în foc chiștocul trabucului.

A rămas nemișcat, vreme de câteva clipe, chipul său osos trădându-i nedumerirea.

— Cine naiba ești?

Vocea, precum orice altceva mai avea, era subțire, stridentă și plângăcioasă.

— Grafton, Edward Grafton. Încântat de cunoștință. Un trabuc? Nu? Ah, da, prost obicei, așa e.

Calmul meu l-a luat o clipă prin surprindere, apoi m-a întrebat pe un ton de superioritate dacă ne cunoșteam de undeva.

— Hm, am putea găsi un subiect, am răspuns eu. Vă place filosofia? Am putea petrece câteva ore bune vorbind despre natura cunoașterii. E un subiect foarte vast. Am putea începe cu Aquino, care a afirmat că, pentru fiecare gânditor, cunoașterea e în funcție de propria fire; sau, în cuvintele Sfântului Augustin…

Însă domnul Pettingale nu părea dornic să înceapă o discuție despre această temă interesantă. A bătut furios din piciorul încălțat cu papuc și a amenințat că va chema ajutor dacă nu plecam, făcându-se roșu la față – aproape la fel de roșu precum tichia lui – de atât efort. I-am sugerat să se liniștească și i-am zis că am venit doar să cer o opinie avizată, că bătusem la ușă, dar nu mă auzise.

După ce s-a mai liniștit, m-a întrebat dacă și eu lucram în domeniu, dacă nu cumva eram avocat junior? Din păcate, nu, i-am răspuns eu, e vorba de o treabă personală, care implică o chestiune legală despre care aș vrea să mă consult cu el. Zâmbind i-

am făcut semn să se așeze, ceea ce și face cu o oarecare ezitare, cu o figură neroadă în acele haine. După ce s-a așezat, m-am ridicat de pe fotoliu și m-am dus lângă una dintre ferestrele înalte, prin care se răsfrângeau razele soarelui.

— Domnule Pettingale, am început eu, uitați despre ce e vorba. O să vă povestesc un caz. Cu câțiva ani în urmă, doi ticăloși care se dădeau drept domni au înșelat o firmă de avocați cu o sumă importantă de bani – să zicem, de dragul adevărului, o mie cinci sute de lire; au făcut asta cu mare iscusință și aproape că îți vine să le admiri iscusința, iar cei doi nemernici au ieșit din această poveste fără să pățească absolut nimic, însă mult mai bogați decât intraseră. Există și un al treilea ticălos, ajungem imediat la el. Mai mult decât atât, au potrivit lucrurile de așa natură încât, în final, un nevinovat a fost trimis în celălalt capăt al lumii, în locul lor, să muncească toată viața din greu, în sălbăticia tărâmului lui Van Diemen[183]. Acum, chestiunea pentru care vreau să vă cer o părere avizată este aceasta: știind, cred că știu, identitatea a două dintre cele trei persoane pe care vi le-am descris, cum aș putea să-i dau cel mai bine în judecată ca să-i aduc, în sfârșit, în fața tribunalului?

Discursul meu a dat roadele așteptate. A rămas cu gura deschisă, mai roșu decât înainte, și a început să transpire.

— Nu spuneți nimic, domnule Pettingale? Un avocat care nu are nimic de spus! O priveliște foarte neobișnuită. Însă, judecând după înfățișarea dumneavoastră atât de stingherită, bănuiesc că v-ați dat seama că am jucat un mic joc. Atunci, haideți să fiu direct. Ce s-a făcut e bun făcut. Secretul dumneavoastră este în siguranță, cel puțin deocamdată. N-am nimic cu dumneavoastră, domnule Pettingale. Adevăratul meu interes este legat de prietenul dumneavoastră, distinsul scriitor. Înțelegeți la cine mă refer?

A dat amețit din cap.

— Aș vrea să știu mai multe despre legătura pe care o aveți cu acest domn. N-o să vă încarc cu motivele pentru care vă întreb acest lucru.

— Presupun că este vorba de șantaj, s-a tânguit Pettingale scoțându-și tichia și folosind-o ca să-și șteargă fruntea umedă de sudoare. Deși nu pot să-mi explic cum ați descoperit toate astea.

— Șantaj? Da, domnule Pettingale, ați nimerit. O lovitură chiar la țintă! Văd că sunteți un bărbat inteligent. Mingea e în terenul dumneavoastră. Fiți rapid, îndrăzneț, fără rețineri. Chiar îmi doresc foarte mult să nu aveți nicio reținere. Haideți să fim complet cinstiți unul cu celălalt. Și, ca să fie totul în regulă, puteți strecura și câteva vorbe despre al treilea ticălos. Repet, sunt sigur că știți la cine mă refer.

A dat din nou din cap fără să scoată o vorbă. Am așteptat, însă tăcea în continuare. Și-a mușcat limba, iar pumnul îi devenise alb din pricina forței cu care strânsese brațele fotoliului. Începeam să-mi pierd răbdarea, lucru pe care i l-am comunicat și lui.

— Nu pot, a rostit el într-un final, cu un fel de scâncet șovăielnic. O să… O să…

În timp ce vorbea, l-am surprins aruncând o privire fugară către ușă, apoi, într-o clipă, a fost în picioare. Însă eram pregătit. L-am trântit din nou pe scaun și l-am ținut acolo. I-am cerut din nou să înceapă să-mi povestească, dar nu deschidea gura. Pentru a treia și ultima oară, i-am cerut să vorbească și mi-am scos unul dintre pistoale, pe care l-am lăsat pe masă prefăcându-mă foarte hotărât. S-a albit la față, însă continua să nu zică nimic. Am încercat și alte mijloace de convingere.

Posibilitatea să ți se rupă degetele unul câte unul pare a fi un imbold suficient de puternic ca să faci ce ți se cere: a capitulat imediat. Atunci, acolo, chiar dacă a fost nevoie de ceva mai multă muncă de convingere pe parcurs, domnul Lewis

Pettingale de la Gray's-Inn mi-a spus, în acea după-amiază de octombrie, următoarea poveste.

Îl cunoscuse pe Phoebus Daunt la Varsity, prin intermediul unui prieten comun de la Colegiul Regal, pe nume Bennett. S-au plăcut pe loc și curând au legat o prietenie strânsă, după ce au descoperit o pasiune comună, deși în mare parte neverificată, pentru cursele de cai. Mergeau mereu la Newmarket, de câte ori se ivea ocazia, unde se înhăitau cu oameni destul de periculoși veniți de la Londra. Aceștia știau ce căutau ei și îi întâmpinau pe Daunt și pe Pettingale cu brațele deschise. Făceau pariuri și pierdeau bani. Însă nu conta, noii lor prieteni erau dispuși să le acorde un mic credit în avans, apoi și mai mult. În cele din urmă, cu optimismul specific tinereții, eroii noștri au hotărât să treacă la ceva și mai riscant: să parieze tot ce aveau – sau, mai bine zis, tot ce primiseră în avans – pe o singură cursă. Dacă alegerea lor se dovedea a fi corectă, totul era bine.

Însă nu a fost corectă și nu a fost bine. Dar creditorii lor le-au oferit o posibilitate să iasă din necaz. Dacă domnii aveau să coopereze într-o înșelătorie pe care ei o plănuiau, atunci datoria lor era considerată achitată. Poate chiar primeau și niște bani în plus. Dacă nu… Au acceptat imediat oferta, iar un membru al bandei, un domn masiv, cu o impresionantă mustață până la urechi, a fost desemnat să-i asiste pe novici în derularea unei mici fraude foarte bine plănuite.

Cei doi tineri studenți au dus la bun sfârșit acțiunea cu un talent vizibil pentru ceea ce li se ceruse, mai ales din partea fiului pastorului. Nu e nevoie să repet ce știam deja de la domnul Maunder despre felul în care a fost realizată frauda, voi spune doar că Pettingale a mărturisit că persoana din umbră care îl angajase pe Hensby fusese Daunt și tot Daunt fusese cel care, după ce își demonstrase în fața acelei bande talentul

remarcabil în reproducerea de semnături, falsificase hârtiile.

— Și cine era domnul Verdant? am întrebat eu. Și el făcea parte din înșelătorie, nu-i așa?

— Bineînțeles, a răspuns Pettingale. Un personaj important în mica frăție cu care m-am încurcat la Newmarket. El a fost cel desemnat să ne asiste. Nu se putea face nimic fără el. Domeniul lui de activitate era tâlhăria. Nimeni nu e mai bun decât Verdant. A intrat în biroul avocatului și ne-a adus cecurile în alb.

— Deci Verdant, am zis eu. Un nume neobișnuit.

— E un pseudonim, a răspuns Pettingale. Nu e numele lui adevărat, pe care puțini îl știu.

— Însă presupun că voi îl știați.

— Da. Numele lui era Pluckrose. Josiah Pluckrose.

Nu am avut nicio reacție când am auzit numele lui Pluckrose, însă în sinea mea am fost fericit că bănuielile pe care le aveam în privința identității domnului Verdant se dovediseră corecte. Originea pseudonimului său era următoarea: în 1838, la Doncaster, pariase 20 de guinee furate pe un cal aproape necunoscut, pe nume Princess Verdant, care i-a răsplătit încrederea terminând pe un loc foarte bun, însă victoria a fost influențată și de faptul că era un cal de 4 ani intrat într-o cursă pentru cai de 3 ani[184]. Nu avea importanță. După aceea, a rămas cunoscut ca „domnul Verdant" pentru prietenii și tovarășii săi din bandele de răufăcători.

După ce i-au înșelat cu succes pe avocați, Pluckrose s-a certat cu foștii săi colegi la împărțeala câștigului și a părăsit banda foarte mânios, jurând să se răzbune pe toți. Și asta a și făcut. Niciunul dintre tovarășii săi – cinci la număr – nu a mai apucat sfârșitul anului: unul a fost găsit în râu, la Wapping, cu gâtul tăiat, altul a fost ucis în bătaie într-o seară după ce a plecat de la taverna

Albion[185], iar cei trei care au rămas pur și simplu au dispărut de pe fața pământului și nu au mai fost văzuți niciodată. Pettingale nu putea afirma cu certitudine că Pluckrose îi omorâse singur, dar știa sigur că el le semnase certificatele de deces.

— Ultimul a fost Isaac Gabb, cel mai tânăr membru al bandei; fratele lui mai mare avea o bodegă în Rotherhithe, unde se întâlnea banda. Tânărul Gabb era un om decent, în ciuda faptelor sale. Fratele lui a primit foarte rău vestea și, din ce aud, încă este afectat. L-ar fi pedepsit pe Pluckrose dacă ar fi putut, n-am nici cea mai mică îndoială, dar el îl știa doar după numele de Verdant, iar acesta dispăruse fără urmă, la fel ca Isaac, și nimeni n-a mai auzit niciodată de el. Verdant a murit. Trăiască Pluckrose.

Apoi, povestea lui Pettingale a atins subiectul care mă interesa cel mai mult. După ce a făcut acei bani din frauda inițială, Phoebus Daunt a prins gustul pentru infracțiuni și a început să se considere un fel de căpitan al unei bande de filfizoni. Însă, pentru că nu știa prea bine ce să facă în lumea în care tocmai își primise certificatul de absolvire, dar putea să-l îmbrobodească pe lordul Tansor să-i ofere un fel de bursă, și pentru că simțea că un bărbat cu geniul său avea nevoie de un capital minim cu care să-și stabilească o poziție în societate, pe care în acel moment nu putea pune mâna, a apelat la ideea practică și deloc nouă de a lua de la alții ceea ce îi trebuia. În acest demers, s-a folosit de prietenul și tovarășul său în ale fraudei Pettingale pentru consultanță legală și de vechiul lor coleg Josiah Pluckrose, alias Verdant, pentru mușchii și talentele sale demonstrate în mânuirea rângii și a altor instrumente ale artei spargerilor.

Recunosc că n-aș fi fost mai uimit nici dacă Pettingale mi-ar fi spus că Phoebus Daunt nu era nici mai mult, nici mai puțin decât Jack cu Arcuri

la Călcâie[186] însuși. Dar avea de zis chiar mai mult de-atât.

Talentul extraordinar pentru afaceri pe care credea lordul Tansor că îl descoperise la preferatul său nu era de fapt decât un talent josnic pentru a concepe înșelătorii prin care să ia bani de la naivi. Poate că l-aș fi considerat destul de inofensiv, fiindcă orice om trebuie să se descurce, iar în lume sunt o grămadă de fraieri care merită și sunt dornici să fie înșelați, dar pentru că și-a exersat înșelătoriile pe tatăl meu, care era departe de a fi un naiv, ci care doar avusese încredere în cineva căruia îi arătase un grad neobișnuit de atenție și de la care avea dreptul să se aștepte la loialitate și supunere, situația se schimba radical. Și totul pentru a intra și mai mult în grațiile lordului, cu scopul – pe care și-l atinsese deja – de a se vârî cât mai adânc în afacerile acestuia.

„Speculațiile" despre care îi vorbise lordului Tansor nu erau altceva decât o fațadă, iar „profiturile" pe care i le adusese protectorului său nu erau decât rezultatul înșelătoriilor și escrocheriilor sale. Unele dintre acestea aveau scenarii de-a dreptul fenomenale: mine de aur imaginare în Peru, un proiect de tunel săpat prin Alpii elvețieni, linii de cale ferată care nu au fost construite niciodată. Altele erau mai banale sau pur și simplu înșelătorii mărunte pe care le făcea cu cei creduli.

Aveau ca arme tot felul de documente false născocite cu mare talent și încredere de Daunt: referințe și recomandări foarte convingătoare, atribuite unor bărbați cunoscuți, cu reputație, declarații fictive de venit din partea unor bănci și contabili importanți, certificate de proprietate contrafăcute, hărți realizate perfect ale unor porțiuni de pământ inexistente, planuri mărețe de clădiri care nu aveau să fie construite niciodată. Daunt, cu ajutorul tânărului avocat Pettingale, a început să atingă un adevărat rafinament al

falsurilor, iar Pluckrose avea sarcina să-i încurajeze pe cei slabi de înger pe care îi asaltau și să-i descurajeze pe cei care intenționau să ciripească autorităților despre pierderile lor. Își alegeau cu mare grijă victimele, adoptau deghizări și pseudonime viclene, închiriau spații, angajau oameni precum nefericitul Hensby și se purtau întotdeauna cu gravitate și sobrietate. Apoi, după ce își duceau fapta la bun sfârșit, pur și simplu dispăreau fără să lase nimic în urmă.

Acum, aveam într-adevăr măsura caracterului lui Phoebus Rainsford Daunt și cât de fericit eram că, în sfârșit, descoperisem adevărul! Scriitorașul insolent și spilcuit era și un mare escroc: un tâlhar versat, cu nimic mai presus de ciomăgarii de pe Bulevard[187]. Domnul Pettingale povestea în continuare. Culoarea din obraji revenise la paloarea obișnuită, iar transpirația îi dispăruse de pe frunte. Într-adevăr, mi se părea că e mult mai liniștit în timp ce îmi vorbea și am început să-mi dau seama că între avocat și prietenul său literat lucrurile nu stăteau la fel de bine ca odinioară.

— Nu ne vedem la fel de des ca înainte, a zis el în cele din urmă, privind meditativ către foc. Totul era bine când eram mai tineri. E greu de explicat, însă soiul acesta de treabă te stârnește foarte mult. Și aduce cașcaval acasă. Dar începe să nu mai meargă la fel de bine – unii dintre cei de care ne-am legat erau oameni de treabă, cu soții și familii, și i-am lăsat fără nimic. Oricum, i-am spus lui Daunt că nu putem s-o ținem așa la nesfârșit. Mai devreme sau mai târziu o să ni se înfunde. Nu-mi surâdea să-l urmez pe Hensby sau chiar mai rău. Mi-a ajuns până peste cap când am auzit ce i-a făcut nemernicul acela de Pluckrose propriei soții. N-am înțeles niciodată de ce l-a adus Daunt și i-am și zis. Pluckrose este în stare de orice. Desigur, știam asta. Din păcate, atunci ne-am cam certat. Să fraierești un naiv e una. Să-ți omori nevasta este deja cu totul altceva. O treabă foarte murdară. Și

cel mai rău e că Pluckrose a scăpat din cauza unei înșelăciuni, iar un biet sărman nevinovat a plătit în locul lui și a fost spânzurat pentru ceea ce făcuse el. A fost o treabă foarte vicleană, n-am văzut alta mai bună. Domnul Ephraim Gadd, cu instrucțiuni de la firma Tredgold. Însă chiar credeam că venise vremea să ne descotorosim de Pluckrose odată pentru totdeauna și că va fi floare la ureche. Am crezut că Daunt va fi de acord cu mine – în ochii celorlalți, crema lumii literare și toate astea. Mi-a spus că puteam să fac ce voiam, însă el abia începuse și tocmai pornise o treabă nouă care putea să-l aranjeze pe toată viața.

— O treabă nouă?

— Apropo de unchiul lui, după cum îl numește el. Lordul Tansor, un om foarte puternic. Bănuiesc că îl știți din auzite. Mi se pare că i-a murit fiul și s-a gândit să-l adopte pe Daunt. Foarte ciudat, dar așa s-a întâmplat. Cam dificil bătrânul, însă bogat precum Cresus, iar Daunt avea o poziție foarte avantajoasă, pentru că erau mari șanse să-i calce pe urme la un moment dat. Însă nu mai avea răbdare. A vrut să mai ciupească puțin de ici și de colo înainte. Întâi, a făcut rost de niște bani gheață, apoi, prin viclenie, i-a câștigat încrederea unchiului Tansor. După aceea, a falsificat semnătura bătrânului – floare la ureche pentru Daunt, care este un adevărat geniu la astfel de lucruri. Uimitor să vezi așa ceva. Dă-i un minut și îți reproduce chiar și semnătura reginei, atât de bine cât să-l înșele chiar și pe prințul-consort. Bătrânul e foarte ager, însă Daunt a știut cum să-l păcălească. L-a îmbrobodit atât de bine, încât nu a bănuit nimic. Dar e un joc periculos – i-am și spus asta –, însă nimic nu l-a putut convinge să renunțe. Secretarul bătrânului a început să-l bănuiască, un domn cu mintea foarte ageră, pe nume Carteret. Când secretarul a prins să-l bănuiască, Daunt și-a început această treabă. Tocmai pornisem să facem o chestie, prima după multe luni, însă Daunt s-a

răzgândit. Totul a fost pus în pericol. Multe cuvinte rostite la mânie și foarte neplăcute. Zicea că are ceva mai bun.

— Și ce anume era?

— Asta: că bătrânul are un conac mare la țară am fost și eu acolo. Iar conacul respectiv era plin ochi cu bunătăți.

— Bunătăți?

— Gravuri, porțelanuri, sticlărie, cărți Daunt știa câte ceva despre cărți. Totul făcut cu mare viclenie și în tăcere. Toate bunătățile acelea au fost duse în siguranță într-un depozit, ferite de ochii bătrânului sau de vreo prezență neștiută. Au o valoare regească.

— Și unde se află acest depozit?

— Ah, dacă aș ști… M-a dat afară. A renunțat la parteneriat. Nu l-am mai văzut de un an.

Îl aveam, îl aveam, în sfârșit, la mână! După atâția ani, aveam posibilitatea să-l înfrâng. Loja lui de la operă, casa lui din piața Mecklenburgh, caii, cinele sale… toate erau plătite cu bani câștigați din fărădelegi! Aproape că deliram de bucurie gândindu-mă la izbânda mea. Acum, îl puteam distruge oricând, iar în scandalul care avea să urmeze, oare lordul Tansor se va grăbi să-și salveze moștenitorul? Nu cred.

— Desigur, ai vorbi împotriva lui, i-am spus eu lui Pettingale.

— Să vorbesc? Cum adică?

— Să declari public ceea ce tocmai mi-ai zis mie.

— Stai puțin.

Pettingale a încercat să se ridice din scaun, însă l-am împins înapoi.

— S-a întâmplat ceva, domnule Pettingale?

— Uite cum stă treaba, a spus el. Nu pot să mă implic. Mi-aș pierde viața imediat.

— Nu-ți face griji, i-am zis eu pe un ton liniștitor. S-ar putea să am nevoie de tine să-i mărturisești doar în particular lordului Tansor. Fără

repercusiuni. Doar o conversație privată cu Domnia Sa. Asta poți să faci, nu-i așa?

S-a gândit o clipă. Ga să-l conving, am luat pistolul de pe masă.

În cele din urmă, cu fața albă ca varul, a spus că ar putea face asta dacă nu i se dezvăluia identitatea în fața lordului Tansor.

— Vom avea nevoie de niște dovezi, am zis eu. Ceva de netăgăduit, scris. Ai putea pune mâna pe așa ceva?

A dat din cap în semn că da.

— Bravo, Pettingale! am spus eu zâmbind și bătându-l pe umăr. Însă nu uita un lucru: dacă le spui cumva foștilor tăi tovarăși despre conversația noastră sau dacă îți trece prin cap să nu cooperezi, să fii sigur că vei plăti un preț foarte mare. Sper că m-am făcut înțeles.

Nu mi-a răspuns, așa că am repetat. M-a privit cu ochi obosiți și resemnați.

— Da, domnule Grafton, a răspuns el, închizând ochii și oftând. Înțeleg perfect.

31

Fiamma fumo est proxima[188]

Am plecat din fundătura Field în toane foarte bune. În sfârșit, aveam instrumentele cu care să-i distrug reputația lui Daunt, așa cum și el o distrusese cândva pe a mea. Era extraordinar să simt ce putere aveam asupra dușmanului meu și să știu că acum își vedea de treabă fără să bănuiască deloc că deasupra capului său atârna sabia lui Damocles. Însă nu știam când să-l fac pe Pettingale să depună mărturie și nu cunoșteam dovezile pe care pretindea că le are pentru a dovedi fărădelegile lui Daunt. Dacă aș face asta înainte să dovedesc că eram fiul lordului Tansor, atunci răzbunarea mea ar fi incompletă. Ar fi mult mai chinuitor pentru Daunt dacă, în momentul culminant al distrugerii sale, mă puteam dezvălui drept moștenitorul cel adevărat!

M-am întors cu gândul la moartea domnului Carteret și la subiectul „descoperirii” sale. În timpul întâlnirii noastre de la Stamford, îmi spusese că problema despre care voia să discute cu domnul Tredgold avea o importanță critică pentru viitorul lui Daunt. Acum, eram absolut sigur că domnul Carteret avea informații despre succesiunea Tansor, informații care m-ar fi ajutat să-mi dovedesc identitatea; și poate chiar mi-ar fi oferit dovada de netăgăduit pe care o căutam. De aici deduceam că lucrul care avea atâta valoare pentru mine avea aceeași valoare și pentru alții.

Capul îmi era plin de bănuieli și ipoteze, însă nu puteam trage o concluzie clară. Am revenit acasă și i-am scris domnului Tredgold o scrisoare lungă, în care am încercat să menționez în capitole separate toate chestiunile care aveau legătură cu evenimentele recente. Apoi, m-am dus în grabă pe

strada Paternoster și am bătut la ușa asociatului senior.

Nu mi-a răspuns nimeni. Am bătut din nou. În cele din urmă, a apărut Rebecca pe scara interioară care ducea la locuința particulară a domnului Tredgold.

— Nu e aici, a răspuns ea. A plecat ieri, la Canterbury, să-și vadă fratele.

— Când se întoarce? am întrebat eu.

— Joi, a răspuns ea.

Trei zile. Pur și simplu, nu puteam să aștept atât.

Când m-am așezat la biroul meu, am găsit un plic în care se afla un bilet cu marginile negre, cu următoarele rânduri tipărite cu litere negre:

Familia și prietenii răposatului domn Paul
Carterret, M. A.[189],
F. R. S. A.[190] îi solicită

Domnului Edward Glapthorn

favoarea de a fi prezent vinerea următoare, în data de 4 noiembrie 1853, pentru a le fi alături la un ultim omagiu adus celui decedat. Participanții la înmormântare sunt așteptați la ora 11, la Casa Dower, Evenwood. Northamptonshire, pentru ca apoi să plece în trăsuri la biserica Sfântul Mihail și toți îngerii, Evenwood. Așteptăm un răspuns cât mai curând la antreprenorul de pompe funebre, domnul P. Gutteridge, Baxter's Yard, Easton, Northamptonshire.

I-am scris un răspuns formal de confirmare domnului Gutteridge și o scrisoare personală domnișoarei Carteret, apoi am chemat un funcționar să le ducă la poștă.

După ce am terminat cu asta, m-am hotărât să plec imediat la Canterbury, să-mi văd patronul. Așa că i-am scris rapid un bilet Bellei, cu care trebuia să mă întâlnesc în seara aceea, și am

deschis ghidul Bradshaw pentru a consulta mersul trenurilor.

Am ajuns la Canterbury și m-am oprit în fața unei case înalte și impunătoare, de trei niveluri, de lângă Westgate. Casa Marden se afla puțin în afara străzii, de care era despărțită de o zonă îngustă și pavată și de un gard scund, de cărămidă, acoperit de o balustradă.

Am fost primit înăuntru și condus într-o încăpere de la parter. După câteva clipe, a intrat domnul Jonathan Tredgold.

Era mai scund și mai durduliu decât fratele său, cu același păr moale, însă mai închis la culoare și mai rar. Ținea în mână cartea mea de vizită.

— Domnul Edward Glapthorn?

M-am înclinat ușor.

— Vă rog să-mi iertați vizita neașteptată, domnule Tredgold, am început eu, însă aș dori, dacă e posibil, să stau de vorbă cu fratele dumneavoastră.

Și-a îndreptat umerii și m-a privit ca și când i-aș fi adresat o insultă.

— Fratele meu e bolnav, a răspuns el. Foarte bolnav.

A remarcat șocul produs de cuvintele lui și mi-a făcut semn să stau jos.

— Acestea sunt vești foarte triste, domnule Tredgold, am zis eu. Foarte bolnav. Este…

— Mă tem că a avut un atac de paralizie. Total neașteptat.

Domnul Tredgold nu m-a putut asigura, după cum stăteau lucrurile atunci, că paralizia fratelui său se va vindeca rapid sau că, dacă se vindeca, nu va rămâne profund afectat.

— Cred că fratele meu mi-a vorbit de dumneavoastră, a spus el după o scurtă tăcere. Apoi, și-a lovit genunchiul și a strigat: Știu! Ați fost secretarul sau ceva asemănător al fiului scriitoarei.

M-am chinuit să ascund efectul acestei referiri complet neașteptate și uluitoare la mama mea vitregă, dar fără prea mare succes.

— Fără îndoială, sunteți surprins de memoria mea. Însă e suficient să mi se spună ceva o singură dată și îmi rămâne în minte pentru totdeauna. Dragul meu frate zice că este un adevărat fenomen. Era un motiv de amuzament pentru noi, un mic joc pe care îl jucam de câte ori venea aici. Christopher mereu încerca să mă prindă. Cu câțiva ani în urmă, mi-a spus că aveați această legătură cu doamna Glyver, care cred că era clientă a firmei și ale cărei romane eu și sora mea le admiram foarte mult, și, bineînțeles, n-am uitat aceste detalii. E un dar pe care îl ai și, în plus față de acest amuzament inofensiv pe care ni-l permite mie și fratelui meu când ne întâlnim, are și o utilitate practică în cariera mea medicală.

Rostise acele cuvinte cu o serie de oftaturi adânci. Era evident că frații erau foarte apropiați și am ghicit și că informațiile profesionale pe care le deținea îl făceau să fie mai liniștit în privința stării de sănătate a asociatului senior decât dacă ar fi fost în necunoștință de cauză.

— Domnule Tredgold, am zis eu, am venit să vă văd fratele nu doar în calitate de angajat. De când am început să lucrez pentru dânsul, a devenit aproape ca un tată pentru mine, iar generozitatea lui față de mine a fost nemăsurată. De asemenea, avem multe pasiuni comune în domenii specializate. Pe scurt, este o persoană pe care o respect foarte mult și sunt îndurerat să aud aceste vești teribile. Mă întreb dacă nu cumva e lipsă de politețe să vreau să…

— Doriți să-l vedeți? m-a întrerupt doctorul Tredgold anticipând întrebarea mea. Apoi, poate luăm cina împreună.

L-am însoțit pe doctorul Tredgold pe scară, până la un dormitor din aripa din spate a casei. O soră stătea lângă pat, iar în fotoliul de lângă fereastră

era așezată o doamnă în negru care citea. Când am intrat, a ridicat privirea.

— Domnule Edward Glapthorn, v-o prezint pe sora mea, domnișoara Rowena Tredgold. Draga mea, domnul Glapthorn a venit de la birou să-l vadă pe Christopher.

Părea să aibă vreo 50 de ani și, cu părul albit prematur și ochii albaștri, semăna foarte mult cu fratele ei bolnav, care zăcea nemișcat pe pat, cu ochii închiși și gura strâmbă.

După ce s-au terminat prezentările, a revenit la cartea ei, însă am surprins-o cu coada ochiului privindu-mă în timp ce stăteam lângă pat alături de doctorul Tredgold.

Să-l văd pe patronul meu într-o astfel de stare era foarte dureros. Doctorul Tredgold mi-a șoptit că paralizia îl afectase pe fratele său în partea stângă, că vederea îi fusese deteriorată grav și că momentan nu putea să vorbească. L-am întrebat ce șanse existau să-și revină.

— Poate să-și revină. Am mai avut asemenea cazuri. Umflătura din creier încă e în fază acută. Trebuie să-l urmărim atent să nu se agraveze. Dacă se trezește curând, putem spera că, în timp, se va putea mișca din nou și poate chiar va începe să comunice.

— A existat o cauză imediată? am întrebat eu. O emoție mult prea puternică sau altă catastrofa care ar fi putut provoca acest atac?

— Nimic clar, a răspuns el. A sosit aici noaptea trecută, într-o stare foarte bună. Pentru că nu a coborât la ora obișnuită în această dimineață, și eu, și sora mea am zis să urcăm să vedem dacă se simțea bine. Când l-am găsit, avusese deja atacul.

Am luat cina cu domnul Tredgold și sora lui, într-o încăpere rece, cu pereți înalți și cu mobilă puțină, cu excepția unei imitații de bufet elisabetan de dimensiuni monstruoase, care ocupa aproape un perete întreg. Domnișoara Tredgold nu a fost prea vorbăreață, însă am simțit din nou că era cu ochii

pe mine. Privirea ei avea o concentrare încordată, ca și când încerca fără succes să dezgroape ceva ascuns în adâncurile memoriei.

Deodată, s-a auzit un ciocănit puternic la ușa din față și, după câteva clipe, a intrat un servitor să anunțe că doctorul Tredgold era chemat de urgență la casa unui vecin bolnav. Am folosit această ocazie ca să-i părăsesc pe doctor și pe sora lui. Cu toate că au insistat să rămân acolo peste noapte, am preferat închiriez o cameră la hotelul Royal Fountain. Doream să fiu singur cu gândurile mele, pentru că tocmai îmi pierdusem singurul aliat, singura persoană care m-ar fi putut ajuta să găsesc drumul prin labirintul de presupuneri și speculații care înconjura moartea domnului Carteret.

Am găsit ușor cameră. Pentru că mă durea capul, am luat câteva picături de laudanum[191] și am închis ochii. Însă somnul mi-a fost tulburat de un vis ciudat.

Mă aflu într-un loc mare și întunecat. La început, sunt singur, însă apoi, ca și când ar fi coborât o lumină, încet, dintr-o sursă nevăzută, recunosc chipul domnului Tredgold. Stă pe un scaun, cu o carte în mână, întorcând lent paginile și zăbovind din când în când mai mult asupra unui pasaj care îl interesează. Ridică privirea și mă vede. Are gura trasă într-o parte și pare că rostește cuvinte și propoziții, dar nu se aude niciun sunet. Îmi face semn să mă apropii și îmi arată cartea. Mă uit în jos la ce dorește să-mi arate. Este portretul unei doamne în negru. Mă uit mai atent. E tabloul cu doamna Tansor, pe care îl văzusem în biroul domnului Carteret de la Evenwood. Apoi se face și mai multă lumină, iar în spatele domnului Tredgold zăresc o siluetă pe un podium învelit în negru, așezată la un birou înalt și scriind într-un dosar. Și această persoană este îmbrăcată în negru și pare să poarte o perucă uriașă, precum cea a judecătorilor, dar îmi dau seama că este domnișoara Rowena Tredgold, cu părul desfăcut

lăsat pe umeri. Se oprește din scris ca să mi se adreseze.

— Acuzatul să vină la bară. Spuneți-le juraților care este numele dumneavoastră.

Deschid gura să spun ceva, însă nu reușesc. Sunt la fel de înțepenit precum domnul Tredgold. Mă întreabă din nou cum mă cheamă, dar tot nu pot vorbi. De undeva se aude un clopot.

— Bine, spune ea, pentru că nu vreți să mărturisiți în fața tribunalului cine sunteți, verdictul este că veți fi dus într-un loc de execuție și veți fi spânzurat. Aveți ceva de comentat?

Îmi umplu plămânii cu aer și încerc să țip și să mă împotrivesc din toți rărunchii. Însă e doar tăcere.

A doua zi, m-am întors pe strada Temple și am rămas acasă, copleșit de o stare șovăielnică a minții, în care nimic nu putea fi fixat sau reținut. Astfel, fiind aproape după-amiază, m-am gândit să cobor Treptele Temple și să mă plimb cu barca, o jumătate de oră.

În acea seară, Bella m-a primit la Blithe Lodge cu căldura ei obișnuită și cu multe dovezi de prietenie.

Era prima noastră întâlnire de când o cunoscusem pe domnișoara Carteret și simțeam acut că acela fusese un „lucru păcătos și vinovat”[192]. M-am așezat la o oarecare distanță și am privit-o pe Bella care stătea lângă foc în salonul lui Kitty Daley, alături de câteva nimfe junioare ale Academiei. Desigur, toate nu erau altceva decât târfe, dar nu existau fete mai dulci, mai bune și mai vesele decât ele, iar Bella era cea mai dulce și mai bună dintre toate. Părea vie și proaspătă, vorbindu-le cu ușurință și amuzament fetelor adunate în jurul ei despre insistența lordului R, în timpul unei întâlniri recente cu o nimfă absentă atunci, ca ea să se îmbrace precum regina, cu o diademă de diamante false și eșarfa de un

albastru-deschis în jurul bustului, în vreme ce el îi șoptea cuvinte calde de încurajare la ureche, cu un accent german.

Încăperea s-a umplut de râsete, a fost adusă șampanie, s-au aprins țigări, domnișoara Nancy Blake s-a dus la pian să cânte un vals vesel, iar domnișoarele Lilian Purkiss (o amazoană cu părul roșu) și Tibby Taylor (scundă, cu ochi cenușii și seducător de agilă) se alergau în jurul mobilei, chicotind în timp ce se loveau de mese și scaune. Bella, pocnind din degete în ritmul valsului, mă privea din când în când și zâmbea. Știam că, deși se afla în centrul acelei veselii, nu mă uitase. Când avea companie, mă căuta întotdeauna din ochi sau îmi dădea de înțeles, printr-o privire iubitoare ori apăsându-mi ușor brațul când trecea pe lângă mine, că eu eram singurul care-i stăpânea gândurile. Chiar și după ce voi pleca în acea seară, ea avea să continue a se gândi la mine și la ce se întâmplase între noi, și la ce vom face când voi reveni la Blithe Lodge.

Însă eu ce-i puteam oferi? Doar ignorare, neglijare și trădare. Eram un prost, știam asta, și nu meritam ca o asemenea ființă minunată să-mi dea atâta atenție. Dar se părea că aceea era soarta mea, să îndepărtez cu bună știință de mine această comoară. Ea era prezentă în simțurile mele în acele clipe, în salonul lui Kitty Daley. Știam că nu mă mai puteam gândi la altcineva de când văzusem chipul domnișoarei Emily Carteret, pe care o iubeam așa cum nu o puteam iubi vreodată pe Bella. Însă nu puteam să renunț deocamdată la Bella. Adevărul era că afecțiunea mea pentru ea nu dispăruse complet și nu era înăbușită de ceea ce simțeam pentru domnișoara Carteret. Rămânea acolo și adevărată, chiar dacă era umbrită de o forță mai mare și mai ciudată. În vreme ce o priveam, mi-am dat seama că și inima mea s-ar frânge dacă o părăseam atunci, fără să primesc ceva în schimb.

După ce restul fetelor au plecat, a venit și s-a așezat lângă mine, punându-și mâna încărcată de bijuterii într-a mea și privindu-mă zâmbitoare în ochi.

— Ai fost foarte tăcut în seara asta, Eddie. S-a întâmplat ceva?

— Nu, am răspuns eu mângâindu-i obrazul cu degetul, apoi lipindu-mi buzele de mâna ei. Nu s-a întâmplat nimic.

32

Non omnis moriar[193]

Este joi, 3 noiembrie 1853. Am ajuns în gara din Peterborough și am luat o trăsură până la Duport Arms în Easton. Din câte știu eu, orașul, aflat la șase kilometri sud-vest de conacul care aparține familiei de la care și-a luat numele, nu iese în evidență cu nimic, poate doar pentru vechimea sa (așezarea a fost întemeiată încă din perioada vikingilor), pentru piața pietruită și caracterul pitoresc al caselor sale cu acoperiș de ardezie, dintre care multe dădeau către vale, așezate pe coama dealului domol pe care este construit orașul, spre Evenwood și granițele împădurite ale marelui parc.

După ce m-am cazat în camera mea – un apartament lung și slab luminat, cu vedere spre piață –, am deschis geanta și am scos un carnețel mic și negru, păstrat din vremea studenției mele în Germania. Am smuls câteva notițe pe care le făcusem despre *Antropometamorfoza* lui Bulwer[194], iar pe prima pagină rămasă am scris cuvintele:, Jurnalul lui Edward Duport, noiembrie MDCCCLIII". Am analizat o vreme titlul și, în final, am ajuns la concluzia că era foarte potrivit. Însă senzația pe care am avut-o când am scris prima dată literele numelui meu adevărat mi-a creat un fior care, în egală măsură, mă însuflețea și îmi trezea un sentiment ciudat de neliniște, ca și când, într-un fel pe care nu-l puteam înțelege, nu aveam dreptul să posed ceea ce îmi aparținea de drept.

Înainte să plec la Northamptonshire, mă hotărâsem să încep să notez pe scurt ce făceam în fiecare zi, parțial ca o continuare a obiceiului mamei mele vitrege, însă cu scopul suplimentar de a-mi oferi mie și, poate, posterității o relatare

exactă a evenimentelor din perioada care tocmai începuse și despre care eu eram convins că va reprezenta o fază critică a măreţului meu proiect. Gata cu nehotărârea și frământarea. Uitasem cine eram și de ce eram în stare și, mai mult, uitasem ce destin aveam. Dar acum mi se părea că aud din nou ciocanul Maestrului Fierar, puternic ca un tunet, din ce în ce mai aproape, cu lovituri tot mai rapide și mai puternice, ca să creeze legături imposibil de frânt, cu scânteile ridicându-se către cerul rece, iar marele lanţ se strângea în jurul meu și eram tras tot mai aproape și mai repede către soarta care îmi era rezervată. Pentru că aceea era după-amiaza vieţii mele, iar noaptea se apropia.

Așa că am început să scriu în nou meu jurnal, iar din această sursă provine cea mai mare parte a restului confesiunii mele.

Ora 10. Piaţa era pustie. O ploaie subţire cădea de o oră, lovindu-se de fereastra mea, sub care o placă fisurată cu blazonul vechii mele familii – cu mottoul „Fortitudine vincimus” pictat pe el – se legăna în vânt.

Am luat cina la o bodegă unde singura mea companie era un ospătar posac, cu părul lins.

Eu: „Cam gol în seara asta”.

Ospătarul: „Doar dumneavoastră, domnule, și domnul Green, venit tot de la Londra.”

Eu: „De-al casei?”

Ospătarul: „Poftim?”

Eu: „Domnul Green este de-al casei aici?”

Ospătarul: „Vine din când în când. Mai doriţi un pahar, domnule?”

M-am întors în camera mea și m-am întins pe pat, apoi am scos un exemplar din *Rugăciunile* lui Donne, pe care îl adusesem să citesc ultima predică a autorului, incomparabila „Duelul morţii”. Cartea aceea era un vechi tovarăș al meu, pe care îl cumpărasem în timpul lungii mele șederi pe Continent[195]. Am admirat reproducerea

uluitoarei prefațe a ediției din 1634, care înfățișa efigia autorului într-o firidă, învelită în linţoliu, apoi am privit o clipă la semnătura mea din tinerețe de pe pagina de forzaț: „Edward Charles Glyver”. Edward Glyver dispăruse, îi venise rândul lui Edward Duport. Însă aici și acum, Edward Glapthorn adormise lângă versurile lui John Donne și s-a trezit când a bătut de miezul nopții.

M-am dus la fereastră. Piața era luminată de un singur felinar aflat la distanță. Încă ploua cu găleata. Am remarcat un călător întârziat, înfășurat într-o mantie lungă și cu o pălărie pleoștită. Respirația mea aburise geamul, iar când l-am șters cu mâneca, trecătorul dispăruse.

Am pus capul din nou pe pernă și am mai dormit o oră și ceva, însă apoi m-am trezit brusc. Ceva mă trezise. Am aprins lumânarea – ceasul meu de buzunar arăta 20 de minute după ora 1. Nu se auzea niciun sunet, doar ploaia care se lovea de fereastră și scârțâitul firmei de la han. Oare se legănase aceasta în balamale? Sau erau pași pe scândurile vechi din fața ușii mele?

M-am ridicat în capul oaselor. Din nou… și din nou! Nu era firma care se legăna în vânt, ci alt sunet. Am întins mâna după pistol și am auzit clanța apăsată încet și în liniște.

Dar ușa era încuiată și, la fel de încet și în liniște, clanța a revenit în poziția inițială. Scândurile dușumelei au scârțâit din nou, apoi s-a lăsat tăcerea.

Cu pistolul în mână, am deschis atent ușa și am privit pe coridor, însă nu am zărit pe nimeni. De o parte și de alta a camerei mele erau altele, cu numerele 1 și 3. Scările coborau la bar și urcau la etajul următor, unde mai erau două camere. Nu puteam ști dacă musafirul meu nepoftit încă era în clădire, poate chiar într-una dintre aceste camere, dar am fost sigur că nu se mai întoarce. Am mers în vârful picioarelor până la prima dintre camerele

alăturate: ușa era descuiată și încăperea goală. Însă cealaltă cameră, de la capătul scărilor, era încuiată.

Am rămas treaz încă o oră, cu pistolul la îndemână. Dar, așa cum mă așteptam, n-am mai fost deranjat. În cele din urmă, am tras concluzia că mă înșelasem, că nu fusese decât alt oaspete – poate chiar domnul Green – care a încurcat camerele.

Și m-am lăsat în voia somnului.

Când m-am trezit, se zărea un soare slab, însă, când am privit pe fereastră, am văzut că piața era încă udă de la ploaia nocturnă și spre est cerul arăta amenințător. Am coborât și l-am întrebat pe ospătarul meu din seara trecută dacă domnul Green coborâse încă. Ospătarul, la fel de posac, nu știa, astfel că am luat micul dejun singur.

După ce am terminat de mâncat, m-am întors să mă pregătesc. Trebuia să fiu foarte atent ca să nu mă recunoască Phoebus Daunt, care eram sigur că va fi prezent la înmormântare. M-am privit atent în oglindă. Nu ne mai văzuserăm de 17 ani, de la ultima noastră întâlnire în curtea școlii, în toamna anului 1836. Oare va fi în stare să recunoască trăsăturile vechiului său coleg de școală în chipul care se vedea acum în oglindă? Nu credeam. Părul meu era mai lung și mai des și, după ce îl vopsisem, mai negru decât înainte. Eram încrezător că schimbările aduse de timp, împreună cu mustața deasă pe care mi-o lăsasem și o pereche de ochelari verzi de sticlă, vor face imposibilă descoperirea. Mi-am luat paltonul, am cerut o umbrelă de la ospătarul posac care părea să fie singurul angajat al clădirii și am plecat.

O plimbare plăcută de-a lungul unui drum abrupt și umbrit de copaci, unde, de o parte și de alta, creștea iederă, m-a dus afară din oraș, până la Odstock Mill. La poalele dealului, am apucat-o pe drumul care cotea spre est, către satul Evenwood. Mai era un sfert de oră până la 11.

În sat, oamenii mergeau deja pe drumul ce ducea la biserică – săteni, m-am gândit eu după ce m-am apropiat și am recunoscut-o pe Lizzie Brine, care mergea alături de altă femeie. Nu m-a văzut, pentru că mă străduiam să stau cât mai departe și chiar mă hotărâsem să nu mă duc la casa Dower împreună cu ceilalți invitați, ci să observ totul de la distanță.

Așa că am așteptat până când micul grup a intrat în curtea bisericii, apoi m-am așezat la distanță, în spatele unui platan mare. De acolo, vedeam perfect și biserica, și drumeagul cu pietriș care ducea la casa Dower. Și eram ferit și de privirea celor care veneau pe poteca dinspre sat. În stânga mea, era Sfântul Mihail și toți îngerii, o construcție impresionantă, ridicată în secolul al XIII-lea, dominată de celebra sa turlă înaltă și ascuțită, sprijinită pe un turn subțire. În vreme ce priveam crucea aurită din vârf, a început ploaia. În scurt timp, s-a transformat în potop și am fost obligat să deschid umbrela împrumutată.

Când ceasul a bătut ora 11, am auzit un sunet de pași pe pietriș și i-am zărit, din ascunzătoarea mea, pe cei care deschideau procesiunea venind pe drumul dinspre casa Dower, în fața trăsurilor – un cortegiu de persoane care duceau giulgiul, bărbați cu pene[196] și paji, urmați de bocitoare cu baghete, toți îmbrăcați solemn și cu o înfățișare mai melancolică decât era necesar, din cauza ploii torențiale care le uda hainele închiriate.

După câteva clipe, a apărut dricul cu pereți de sticlă și acoperiș din pene negre de struț, decorat cu cranii și heruvimi aurii; în interior, sicriul acoperit era așezat pe un material purpuriu-închis. Imediat în spatele dricului urmau șase sau șapte trăsuri funerare. Atunci l-am văzut pe pastorul Daunt apărând de pe veranda bisericii alături de ajutorul său, domnul Tidy. Când prima trăsură a trecut pe lângă mine, am observat că una dintre perdele era trasă și l-am văzut pe lordul Tansor.

Avea chipul îndurerat și gura încleștată. A dispărut imediat, însă nu înainte să zăresc fugitiv silueta înaltă, cu barbă a bărbatului care stătea în dreapta lui. Am recunoscut imediat profilul dușmanului meu.

Celelalte trăsuri, toate cu perdelele trase, au trecut după ei. Înainte de poartă era un spațiu deschis, unde au oprit, iar pasagerii au coborât. Servitorii s-au grăbit cu umbrelele deschise să-i conducă pe participanții la înmormântare la adăpost, pe veranda bisericii. După ce a intrat și ultima persoană, groparii au ridicat sicriul din dric și l-au purtat prin ploaie până la aleea încadrată de copaci dinspre biserică. Lordul Tansor, cu spatele drept și privirea îndreptată înainte, ca un adevărat simbol al autorității mândre, a făcut semn că nu vrea umbrelă, preferând să meargă prin ploaie, însă Daunt, la câțiva pași în spatele lordului, i-a făcut semn unui servitor să-i facă lui serviciul pe care nobilul său patron îl refuzase.

Domnișoara Carteret era în a doua trăsură, cu doamna Daunt și alte două femei, dintre care pe una nu o cunoșteam, iar cealaltă probabil că era musafira ei din Franța, domnișoara Buisson. Era subțire, de înălțime medie și, în afară de părul auriu strâns în bonetă, trăsăturile ei erau ascunse de văl. Când a coborât din trăsură, domnișoara Carteret i-a luat brațul prietenei sale și s-a tras lângă ea. Astfel înlănțuite, s-au îndreptat spre biserică, urmate de John Brine care le ținea o umbrelă mare deasupra capului.

Cu toate că și domnișoara Carteret purta văl, ținuta și grația trupului ei înalt nu puteau fi ascunse. Stătea cu spatele la mine, însă îi vedeam chipul cu ochii minții, așa cum îl văzusem prima dată, în lumina acelei după-amiezi târzii de octombrie. Am urmărit-o cu privirea în timp ce mergea către biserică la brațul prietenei ei și mă gândeam cum, într-o singură clipă, văzusem în ochii aceia poruncitori tot ce-mi dorisem, dar și de

ceea ce mă temusem vreodată. Era evident că suferea – îmi dădeam seama de asta după capul ei aplecat și felul în care se sprijinea de domnișoara Buisson; iar eu suferеam pentru ea și îmi doream să o alin pentru pierderea tatălui său iubit.

După ce tot grupul a intrat în biserică, iar orga a început să cânte o piesă solemnă, mi-am părăsit locul de sub ramurile ude ale platanului. M-am oprit pe verandă. Corul începuse să cânte „La jumătatea vieții suntem în moarte”[197], cu disonanțe sfâșietoare. Sunetul dulce-amar care răzbătea prin bolțile bisericii îmi rupea inima și simțeam cum îmi dau lacrimile în timp ce mă gândeam la omul a cărui viață fără vină fusese curmată atât de brutal. Apoi am auzit vocea rezonantă a pastorului Daunt care rostea cuvintele Sfântului Ioan: „Eu sunt învierea și viața, a spus Domnul, cel care crede în mine va trăi și dincolo de moarte, iar cine trăiește și crede în Mine nu va muri niciodată”[198].

Am rămas pe verandă până când enoriașii au început să rostească împreună versurile Psalmului 90, *Domine refugium*[199], în care psalmistul deplânge caracterul fragil și trecător al vieții noastre pe pământ și suferința inseparabilă de natura noastră păcătoasă, apoi, când au ajuns la versurile în care Moise vorbește despre Dumnezeu care, cu înțelepciunea Sa, ne judecă păcatele și cântărește faptele noastre ascunse, mi-am luat umbrela și m-am întors în curtea bisericii.

În curând, am auzit ușa bisericii deschizându-se. Imediat urma să înceapă ceremonia de îngropăciune domnului Garteret. M-am îndepărtat și m-am ascuns în nișa ușii vestice, sub clopotniță, de unde puteam observa grupul de participanți la înmormântare și servitori, alături de săteni și de servitorii de la casa Dower, care îi urmau pe gropari prin ploaie către movila de pământ care urma să devină locul de veci al lui Paul Stephen Carteret. Lordul Tansor mergea chiar în spatele sicriului, ignorând ploaia care cădea fără

întrerupere. La câțiva pași în urma lui, Phoebus Daunt, acum cu umbrela în mână, mergea solemn, ca un soldat la paradă. Unul câte unul, cei prezenți s-au strâns lângă mormânt.

Era o priveliște foarte tristă: doamnele în bumbac și crepon se ghemuiau sub umbrele, domnii stăteau în mare parte în ploaie sau sub tisele care creșteau în curtea bisericii, cu panglicile negre ale pălăriilor fluturând în vânt, șirurile de bocitoare și alți mercenari furnizați de domnul Gutteridge ridicând cu tristețe bastoanele și penele ude leoarcă, și sicriul simplu de lemn purtat către groapa înfricoșătoare din pământul umed, având-l în față pe pastorul Daunt. Toată acea priveliște accentua cumva zădărnicia vieții omenești. Totul era negru, negru, negru, la fel precum cerul negru și furios de deasupra.

Nu-mi puteam lua ochii de la sicriu și am văzut din nou cu ochii minții brutalitatea nemiloasă la care fusese supus chipul rotund și blând al domnului Carteret. Iar acum avea să fie părăsit într-o groapă noroioasă din pământ. Niciodată nu m-am simțit atât de disperat și deznădăjduit, văzând cum a ajuns și cum avea să ajungă fiecare dintre noi. M-am gândit fără să vreau că secretarul răposat seamănă cu servitorul particular dispărut al lui Donne, pe care, cât era în viață, îl considerase al lui „pentru totdeauna, fără să iasă vreodată în față”, însă care în moarte a trebuit să sufere insulta de a i se h „publicat” praful – o imagine puternică și teribilă – „amestecat cu praful străzilor și grămezilor de băligar și înghițit în băltoace și mlaștini”. Era, după cum spunea predicatorul, „*defăimarea* cea mai josnică și vrednică de dispreț, *anularea* cea mai mortală și mai categorică a omului la care ne-am putea gândi vreodată”[200]. Iar eu mă gândeam la asta și, într-adevăr, avea dreptate.

Domnișoara Carteret ieșise din biserică alături de domnișoara Buisson, amândouă lângă pastorul

Daunt, care începuse ultima parte a „Rânduielii pentru îngroparea morților”.

— Omului născut din femeie îi este sortită o viață scurtă și plină de nefericire. Se înalță, însă este rupt precum o floare; zboară precum umbra și nu rămâne niciodată la fel. La jumătatea vieții, suntem în moarte…

Ploaia începuse să se mai domolească. În cele din urmă, au îngropat trupul lui Paul Carteret în sunetul jalnic al unicului clopot al bisericii. *Requiescat in pace* era tot ce-mi venea în minte. Participanții, în grupuri mici, conduși de lordul Tansor cu Daunt lângă el, s-au dus la trăsuri, bocitoarele și bărbații cu pene au plecat, iar pastorul Daunt s-a întors la biserică.

Doar domnișoara Carteret a mai rămas o vreme lângă mormânt, iar domnișoara Buisson însoțită de John Brine s-a îndreptat către trăsură. Când a ajuns la poartă, a întors capul să vadă dacă prietena ei o urma, însă domnișoara Carteret nu s-a mișcat de la locul ei preț de câteva minute, cu privirea pironită pe sicriu. Înfățișarea ei nu trăda niciun semn de durere sau cel puțin nu plângea, însă, când și-a îndepărtat panglicile negre ale pălăriei, pe care o rafală de vânt i le aduseseră pe față, am văzut că mâinile îi tremurau. Apoi, a făcut un semn cu capul către gropari să-și continue treaba și s-a întors către biserică.

Am rămas singur, privindu-i silueta înaltă până când a ajuns în spațiul deschis de dincolo de poartă, unde o aștepta prietena ei. Când a ajuns la ușa trăsurii, domnișoara Buisson a scos o batistă albă, i-a șters fața cu blândețe și i-a sărutat obrazul.

Am așteptat până când trăsura domnișoarei Carteret s-a îndepărtat pe poteca mocirloasă către casa Dower, apoi am părăsit curtea bisericii și am pornit înapoi spre Easton. Îmi doream enorm să o mai văd o dată, să-i aud vocea și să privesc din nou

în ochii aceia tulburători, dar mă așteptam ca Daunt să fie printre cei adunați la casa Dower și nu eram prea sigur de abilitatea de a-mi ascunde identitatea în prezența lui. Însă, când am ajuns la marginea orașului, dorința de a mă hrăni din nou cu frumusețea ei a fost mai puternică decât orice altă teamă. M-am răsucit pe călcâie și m-am întors către Evenwood.

Când am ajuns la drumul ce ducea la casa parohială, mi-a trecut prin cap, în semn de politețe, să-i las vorbă pastorului Daunt că nu i-am citit încă lucrarea. Când am bătut la ușă, servitoarea m-a informat că pastorul și doamna Daunt împreună cu domnul Phoebus Daunt încă se aflau la casa Dower, așa că am cerut stilou și hârtie și am mers în biroul pastorului Daunt să-i scriu un bilet. După ce am terminat și mă pregăteam să plec, am observat pe masă trei sau patru caiete groase legate în piele, fiecare cu o etichetă pe care scria, Jurnal zilnic". Recunosc, era urât ce făceam, dar nu m-am putut abține să nu deschid unul dintre volume ca să-l citesc. În clipa următoare, am scos agenda și am început să scriu repede, căci erau pagini ce conțineau note referitoare la anii din Millhead ai pastorului. Mă așteptam ca servitoarea să se întoarcă dintr-un moment în altul, însă nu a făcut-o, așa că am continuat cât de mult am putut, dar să nu bată la ochi, apoi m-am făcut nevăzut. Nu descoperisem nimic important, însă aveam satisfacția că acum știam mai multe despre evoluția și personalitatea dușmanului meu – chiar și doar acest lucru îmi justifica acțiunile.

Zece minute mai târziu, priveam peste gazonul din fața casei Dower. Prin fereastra salonașului, l-am recunoscut cu ușurință pe lordul Tansor, care vorbea cu pastorul Daunt. În spatele lui se afla doamna Daunt, așezată alături de fiul ei vitreg. Pentru a vedea mai bine ce se întâmplă, m-am strecurat printre copacii din care picura apa și m-am oprit în niște tufișuri de lângă o fereastră.

Jaluzelele erau trase pe jumătate, însă, ghemuit fiind, vedeam ce se petrece în cameră.

Domnișoara Carteret stătea singură lângă foc. În restul încăperii, oaspeții ei – vreo doisprezece oameni – stăteau de vorbă în grupuri. O tânără s-a desprins de unul dintre aceste grupuri și s-a dus lângă ea. Avea părul neobișnuit de blond, trăsătură care, împreună cu felul foarte familiar cu care i-a luat mâna domnișoarei Carteret, mi-a confirmat că aceea era domnișoara Buisson.

Nu au vorbit, ci au rămas cu mâinile încleștate timp de câteva clipe, până când l-au văzut pe Phoebus Daunt care se apropia de ele; atunci și-au desprins mâinile ca să-l salute. El s-a plecat ușor în fața lor, iar domnișoara Carteret i-a răspuns printr-un semn din cap și câteva cuvinte. Chipul îi rămânea lipsit de orice expresie, iar ea abia dădea din cap, în loc de răspuns la orice îi spunea el. S-a înclinat din nou în fața domnișoarei Carteret, apoi a domnișoarei Buisson, după care a plecat. Peste câteva clipe, l-am văzut ieșind pe ușa principală și îndreptându-se înapoi către casa parohială.

Pe parcursul acestui scurt episod, inima îmi bătuse de emoție, așteptam încordat să văd cum îl primea domnișoara Carteret pe Daunt, dar curând mi-am dat seama că între ei nu era nici cea mai mică scânteie de intimitate și am respirat ușurat, chiar și mai mult când am văzut că, după plecarea lui Daunt, domnișoara Buisson s-a aplecat către domnișoara Carteret și i-a șoptit ceva la ureche. Vorbele ei i-au produs un zâmbet involuntar, pe care a încercat imediat să-l ascundă ducându-și mâna la gură. Judecând după privirea neastâmpărată de pe chipul domnișoarei Buisson, am ghicit că remarca nu îl avantaja pe Daunt și am fost foarte fericit să văd că domnișoara Carteret reacționase, chiar și în starea în care se afla, la comentariul prietenei ei.

Acum, că dușmanul meu plecase, m-am gândit că, la urma urmei, puteam să mă duc la

domnișoara Carteret, care mă invitase. Apoi, mi-am dat seama că sunt leoarcă și puțin murdar, și că valiza mea era la hanul Duport Arms, însă eram așteptat și poate i s-ar fi părut ciudat să nu vin deloc. Am tot șovăit preț de câteva minute, dar, în cele din urmă, mi-am învins îndoielile. Eram pe punctul de a-mi părăsi ascunzătoarea când ușa principală s-a deschis. Au apărut lordul și doamna Tansor urmați de domnișoara Carteret și prietena ei, și de pastorul și doamna Daunt. Micul grup a coborât scările și a urcat două trăsuri care așteptau și care s-au îndepărtat către parc.

Mă simțeam obosit și respins, și fără niciun motiv să rămân. M-am întors prin ploaie la Easton.

În restaurantul de la Duport Arms, prietenul meu, ospătarul cel posac, arunca rumeguș proaspăt pe podea.

— A plecat domnul Greeri? am întrebat eu.

— Acum două ore, a răspuns el văzându-și de treabă fără să ridice privirea.

— Mai aveți și alți oaspeți în seara asta?

— Nu.

Urma să ajungă diligența de Peterborough, astfel că, după altă cină de unul singur, l-am trimis sus după bagaje, în timp ce eu mă întăream cu un gin cu apă și un trabuc. După zece minute, urcasem deja în trăsură și mă făceam comod, mulțumit că eram singurul pasager, când chipul lui John Brine, roșu de efort, a apărut la fereastră.

— Domnule Glapthorn, domnule, bine că v-am prins. Lizzie mi-a spus că ar trebui să știți.

A făcut o pauză să respire și l-am auzit pe birjar întrebându-l dacă dorea să urce.

— O clipă, am strigat eu și m-am întors către Brine: Ce să îmi spui?

— Domnișoara Carteret și prietena ei vor pleca la Londra, săptămâna viitoare. Lizzie a zis că sigur doriți să știți asta.

— Și unde va locui domnișoara Carteret?

— În casa mătușii ei, doamna Manners, pe strada Wilton. Lizzie o să vină cu ea.

— Bună treabă, Brine. Spune-i lui Lizzie să-mi transmită toate mișcările domnișoarei Carteret la adresa pe care v-am lăsat-o.

M-am aplecat către el și am coborât vocea:

— Am motive să cred că domnișoara Carteret e în pericol după ce tatăl ei a fost atacat și aș vrea să stau cu ochii pe ea, să o protejez.

A dat din cap, semn că înțelegea perfect cum stătea treaba, apoi i-am întins un șiling ca să se învioreze nițel înainte să se întoarcă la Evenwood. După ce a pornit diligența, am tras perdeaua zdrențăroasă de mătase, ca să nu mai văd ploaia, și am închis ochii.

33

Periculum in mora[201]

— Îți aduci aminte de ultima oară când am mers la Grădinile Cremorne[202]? l-am întrebat pe Le Grice.

Era deja trecut de 3 dimineața, iar focul aproape că se stinsese de tot. Povesteam evenimentele care urmaseră după moartea violentă a domnului Paul Carteret.

Le Grice a ridicat privirea și a rămas o clipă pe gânduri.

— Cremorne? a întrebat el în cele din urmă. Bineînțeles. Am luat vaporașul, cu trei penny. Oare când a fost asta?

— În noiembrie anul trecut, am răspuns eu. La câteva zile după ce mă întorsesem de la înmormântarea domnului Carteret. Am jucat popice.

— Da, așa e, apoi am urmărit festivalul naval. Da, și îmi amintesc și de o mică încăierare înainte să plecăm. Dar ce legătură are?

— O să-ți spun în timp ce tu mai arunci un buștean în foc și îmi umpli din nou paharul.

Noaptea de miercuri, 9 noiembrie 1853, mi-a rămas întipărită în minte. Ne distraserăm amândoi foarte bine timp de o oră și ceva. Pe măsură ce se apropia ora 11, iar chioșcurile luminate de felinare au început să se umple de târfe în roșu și de tipii lor chercheliți, am avut chef să ne continuăm distracția în altă parte, însă, în mod ciudat, Le Grice mi-a zis că își dorea foarte mult să se ducă acasă să se culce. Astfel că, înainte de miezul nopții cu câteva minute, am plecat din Grădini.

La ghișeul de la intrarea dinspre strada King, am nimerit într-o încăierare. Lin grup de patru sau cinci femei – toate erau târfe, din câte mi-am dat seama – și câțiva huligani se certau destul de

aprins cu un bărbat scund, remarcabil prin mustățile sale proeminente. Gând ne-am apropiat, unul dintre huligani l-a înșfăcat pe bărbat de guler și l-a aruncat la pământ. La lumina marii stele de deasupra ghișeului, am recunoscut imediat chipul domnului Geoffrey Mardemass, logodnicul lui Dorrie Grainger.

Sosirea noastră agitase cumva și mai mult apele, însă huliganii au ales imediat să o ia la sănătoasa, convinși de scurta demonstrație a forței și hotărârii noastre, iar târfele au dispărut în întuneric, strigând și batjocorind.

— Sunteți domnul Glapthorn, nu-i așa? a întrebat bărbatul cel pitic în timp ce îl ajutam să se ridice. Ce coincidență nemaipomenită!

Fără să asculte sfatul iubitei sale, filantropul domn Mardemass fusese în acea noapte într-o misiune, cu gândul de a aduce lumina lui Hristos printre târfele din Cremorne, o misiune care l-ar h taxat până și pe Sfântul Pavel. Era destul de abătut de eșecul său, dar părea gata să o ia de la capăt cu forțe proaspete. Ne-a trebuit destulă muncă de convingere până când a acceptat să se întoarcă acasă și să le lase pe țintele nedoritoare ale cruciadei sale să rămână în beznă.

— Am luat o birjă, a rostit Le Grice, și m-ai lăsat în Piccadilly. Ce s-a întâmplat după aceea?

După ce Le Grice coborâse în siguranță, la intrarea dinspre Piccadilly în Albany, eu și domnul Martlemass ne-am continuat drumul spre est.

— Noaptea asta a fost un eșec, a spus el dând trist din cap, în vreme ce treceam pe lângă Temple Bar, însă sunt fericit că ne-am întâlnit din nou. Voiam să vă întreb de bietul dumneavoastră prieten.

Nu puteam să-mi dau seama la cine se referă, iar el, văzând nedumerirea mea, a dezvoltat întrebarea.

— Prietenul dumneavoastră, domnul Pettingale. De la Gray's-Inn.

— Ah, da. Pettingale. Da, desigur.

— Are răni foarte grave?

Nu aveam nici cea mai vagă idee ce voia piticul să spună, însă, desigur, mi-a stârnit imediat interesul când a pronunțat numele lui Pettingale, așa că am încercat să mă prefac că știu despre ce e vorba.

— Foarte grave? Hm, așa și așa.

— Toți membrii Societății sunt îngrijorați – un atac asupra unui ocupant al acestui spațiu este un fapt fără precedent –, iar patronul meu, domnul Gillory Piggott, ca vecin al domnului Pettingale, este foarte furios.

— E de înțeles.

Alte replici subtile din partea mea au scos în curând suficiente informații cât să-mi dau seama de poveste în linii mari.

La câteva zile după întâlnirea mea cu el, domnul Lewis Pettingale se întorsese într-o seară, în locuința lui, la ora 8. Vecinul său, domnul Gillory Piggott, care a apărut în fundătura Field o jumătate de oră mai târziu, a observat un bărbat masiv care cobora scările ce duceau la apartamentul domnului Pettingale. Ca de obicei, în dimineața următoare, un ospătar de la cafeneaua de lângă poarta hanului Gray a urcat aceleași scări ca să-i aducă domnului Pettingale micul dejun, dar, când a bătut la ușa avocatului, nu a primit niciun răspuns.

Ușa era descuiată. Ospătarul a intrat și a văzut trupul domnului Pettingale prăbușit lângă colțul șemineului. Fusese bătut destul de grav, în față și în cap, dar era încă viu. Fusese chemat un doctor, iar în după-amiaza aceea, avocatul fusese dus cu trăsura la casa lui din Richmond, ca să fie consultat de doctorul său personal.

Ajunseserăm deja la colțul străzii Chancery, iar domnul Martlemass, insistând să nu mă abat din drumul meu, a coborât din birjă și, după ce mi-a

strâns mâna cu puterea lui obișnuită, s-a îndepărtat rapid în direcția locuinței sale din piața Red Lion.

În ultima parte a drumului către strada Temple, m-am gândit la ceea ce putea să însemne atacul asupra lui Pettingale, însă, așa cum mi se întâmpla de obicei în ultima vreme, mă simțeam ca și când aș fi bâjbâit prin beznă. Nu puteam ști sigur dacă exista vreo legătură cu fostul asociat al avocatului, Phoebus Daunt, dar instinctul îmi spunea că așa era. Sau poate, pur și simplu, trecutul întunecat al lui Pettingale își cerea revanșa. Am decis că o excursie la Richmond ar putea fi, în egală măsură, plăcută și constructivă.

În dimineața următoare, m-am trezit devreme și am ajuns la Richmond puțin după ora 10. Am luat micul dejun la Star and Garter[203], lângă porțile parcului, unde am început să-i întreb pe ospătari dacă îl cunoșteau pe domnul Lewis Pettingale. La a treia încercare, am primit informația pe care o căutam.

Casa se afla în cartierul Green, pe strada Maids of Honour, o zonă cochetă de case cu trei etaje, din cărămidă[204]. A lui se afla la capătul străzii, iar în față avea o grădină bine îngrijită. Am intrat printr-o poartă de fier forjat și am mers pe alee până la ușa principală, care mi-a fost deschisă de o fată de vreo 20 de ani, cu chipul palid.

— Dă-i asta stăpânului tău. Aștept aici.

I-am dat un bilet, însă m-a privit lung și mi-a dat biletul înapoi.

— Domnul Pettingale e aici să-și vindece rănile, nu-i așa?

— Nu, domnule, a răspuns ea privindu-mă fix, ca și când aș fi venit să o ucid.

— Ce se întâmplă aici?

Întrebarea fusese adresată de un bărbat cu o căutătură fioroasă, cu un bandaj pe un ochi și barbă albă și ascuțită.

— Domnul Pettingale este acasă? am întrebat din nou, cu o oarecare nervozitate.

— Din păcate, nu, domnule, a răspuns bărbatul luându-și un aer protector în fața fetei.

— Și unde îl pot găsi? am continuat eu.

La întrebarea mea, fata a început să se joace neliniștită cu șorțul, aruncându-i bărbatului o privire tulburată.

— Phyllis, du-te înăuntru, a spus el.

După ce fata a dispărut, s-a întors către mine și și-a îndreptat spatele, ca și când s-ar fi pregătit să facă față unui atac din partea mea.

— Domnul Pettingale, a zis el în cele din urmă, a părăsit țara, iar dumneavoastră, dacă i-ați fi fost prieten, ar fi trebuit să știți deja asta.

— Nu sunt prietenul domnului Pettingale, am răspuns eu, însă nici nu doresc să-i fac vreun rău. L-am cunoscut de curând și, desigur, nu mă așteptam să aibă atât de multă încredere în mine. A plecat pe Continent?

— Nu, domnule, a răspuns bărbatul, după ce s-a mai destins puțin. În Australia.

Fuga lui Pettingale și motivul pentru care fusese atacat ridicau întrebări și mai dificile. De asemenea, mă privase de mijloacele de a-l deconspira pe Phoebus Daunt în fața lordului Tansor și a lumii, de a le arăta că nu era altceva decât un hoț și un escroc.

M-am întors la Londra foarte nefericit. Orice aș fi făcut, mă loveam de întrebări fără răspuns, presupuneri neconfirmate și bănuieli lipsise de temei. În uciderea domnului Carteret se afla cheia către restituirea dreptului meu de naștere – eram sigur de asta. Însă cum puteam descoperi acea cheie? Mi-am dat seama că nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce să fac mai departe. Un singur om putea aduce la lumină adevărul care se ascundea în spatele scrisorii pe care domnul

Carteret i-o trimisese domnului Tredgold: autorul însuși, însă morții nu pot vorbi.

Când am ajuns pe strada Temple, în această stare de deprimare și frustrare, m-am întins pe pat și am căzut într-un somn adânc, din care am fost trezit de o bătaie puternică în ușă.

Când am deschis, l-am văzut, spre surprinderea mea, pe unul dintre curierii de la firma Tredgold, care mi-a întins un pachet învelit în hârtie maro.

— Domnule, a venit pentru dumneavoastră la birou. Are și o scrisoare.

Întâi, am deschis curios scrisoarea. Era un bilet scurt de la prietenul pastorului Daunt, profesorul Lucian Slake din Barnack:

STIMATE DOMN,

Cu regret vă anunț că tocmai am aflat de la angajații hotelului

George că pachetul pe care vi l-am trimis a fost rătăcit și găsit abia acum. I-am scris directorului că depun plângere pentru neplăcerea pe care acest incident le-a provocat-o tuturor celor implicați. Însă, pentru că pastorul Daunt și-a luat măsuri de precauție și mi-a lăsat adresa dumneavoastră de la serviciu, vă trimit acum corectura traducerii sale parțiale din Iamblichus, așa cum mi s-a cerut. După părerea mea, este o lucrare bună, o corectură necesară a variantei lui Taylor, însă dumneavoastră știți mai bine.

Cu respect,
LUCIAN M. SLAKE

Eram amețit. Am rupt imediat ambalajul pachetului, care, într-adevăr, conținea corectura traducerii pastorului Daunt. Atunci ce se afla în celălalt pachet, cel pe care mi-l dăduse servitorul de la hotelul George când mă pregăteam să iau trenul către Peterborough?

Încă stătea pe masa mea de lucru, ascuns sub câteva numere mai vechi din *The Times*, iar la

destinatar avea adresa „E. Glapthorn, Esq., Hotel George”. Atunci am remarcat pentru prima dată că purta mențiunea „Confidențial”.

Înăuntru erau vreo 30 sau 40 de pagini de hârtie neliniată, împachetată precum filele unui mic volum incvarto, prima având forma unei pagini de titlu, scrisă cu litere mari și frumoase. Toate celelalte pagini erau pline de un scris mic și înghesuit, care însă aparținea altcuiva decât persoanei care scrisese pe plic.

Curios, am mai aruncat un lemn pe foc, mi-am tras scaunul mai aproape de șemineu și am aprins lampa. Am ridicat foile în lumină, cu mâinile tremurânde, și am început să citesc[205].

Mărturia lui P. Carteret, Esq.

Despre răposata Laura, doamnă Tansor

I
Vineri, 21 octombrie 1853

Pentru cine este necesar să citească.

Eu, Paul Stephen Carteret, de la casa Dower, Evenwood, comitatul Northamptonshire, în deplinătatea facultăților mintale și fizice, jur solemn că următoarea depoziție este adevărul și numai adevărul. Așa să îmi ajute Dumnezeu!

Am început astfel pentru că doresc să menționez încă de acum că îmi asum caracterul și responsabilitățile unui martor la anumite evenimente, însă nu voi sta în boxa martorilor ca să-mi rostesc depoziția. Totuși, doresc din suflet ca acela care citește aceste pagini, luându-mi locul chiar dacă doar în imaginație – în fața Justiției Oarbe, să mă ia în considerare cu toată seriozitatea cuvenită, ca și când mi-aș rosti depoziția cât mai exact și mai complet.

Fărădelegile, la fel ca păcatul însuși, sunt diverse atât ca formă, cât și din punctul de vedere al gravității efectelor, astfel că pedepsele atribuite

celor care le săvârșesc sunt foarte diferite. Însă fărădelegea pe care urmează să o povestesc aici unde se află oare între celelalte fărădelegi și ce pedeapsă merită? Nu am nicio îndoială că a fost o fărădelege, dar cum s-o numesc? Aceasta este prima mea dilemă.

Trebuie să las răspunsul la această problemă pe seama unor minți mai luminate decât a mea. Însă sunt sigur de un lucru: fapta despre care voi vorbi are încă efect și este considerată un act de daună morală împotriva altei persoane. Și ce anume este asta dacă nu o fărădelege? Nu au fost furate bunuri materiale și nu s-a vărsat nicio picătură de sânge. Și totuși aș spune că e vorba despre un soi de hoție și un soi de crimă. Pe scurt, că este vorba despre o fărădelege.

Mai e și altă problemă: răufăcătorul este mort, iar victima nu știe de răul care i-a fost făcut. Dar insist să o numesc fărădelege, iar conștiința mea nu va fi împăcată până nu voi scrie toate datele acestui caz, atât cât le cunosc. Încă nu pot spune cum se vor sfârși toate acestea, pentru că, deși știu câte ceva, nu știu totul. Astfel că scriu aceste rânduri ca o introducere necesară la un proces viitor, al cărui rezultat nu îl pot prevedea și în care voi juca sau nu un rol. Consider că dezvăluirile mele au declanșat deja consecințe periculoase, care acum nu mai pot fi înlăturate.

Peste patru zile, mă voi întâlni cu un reprezentant al firmei Tredgold, Tredgold & Orr, consilierii juridici ai patronului meu. Nu îl cunosc pe acest domn, însă am fost asigurat că se bucură de încrederea deplină a domnului Christopher Tredgold, pe care îl cunosc și îl respect, ca partener de afaceri și ca prieten, de peste 25 de ani. Doresc să-i povestesc agentului domnului Tredgold chestiunea care mă îngrijorează atât de mult, deoarece, de-a lungul serviciului meu, am făcut numeroase descoperiri.

Ca să prezint lucrurile în adevărata lor lumină, trebuie să spun întâi câte ceva despre mine și situația mea.

Am început actuala mea slujbă de secretar al vărului meu, al 25-lea baron Tansor, în februarie 1821. Venisem de la Oxford cu trei ani în urmă, fără să știu prea bine ce doream să fac în viață și, o vreme, am stat nepăsător acasă.

Pe atunci, locuiam împreună cu tatăl și mama mea – fratele meu mai mare se angajase ca diplomat în străinătate – într-un cămin foarte confortabil, pe celălalt mal al râului față de Evenwood, la Ashby St John, într-o casă veche, pe care o cumpărase străbunicul meu, cel care adusese prosperitatea familiei. Însă, ca fiu mai mic, nu puteam rămâne pentru totdeauna dependent de tatăl meu; și, dincolo de asta, doream foarte mult să mă căsătoresc cu cea mai mare dintre fiicele vecinilor noștri, domnișoara Mariana Hunt-Graham. Astfel că, în cele din urmă, după ce am călătorit o vreme, m-am hotărât să-l urmez pe fratele meu Lawrence în Serviciul Extern, având la dispoziție, pe lângă o diplomă respectabilă și prestația fratelui meu, și o recomandare puternică din partea vărului meu, lordul Tansor, către secretarul la Externe de atunci[206]. Pe baza acestei hotărâri, tatăl meu – deși cu o ușoară ezitare – mi-a îngăduit să o cer de soție pe domnișoara Hunt-Graham și ne-a acordat o alocație până aveam să-mi încep noua carieră. Ea m-a acceptat și ne-am căsătorit în decembrie 1820, o zi pe care o voi considera întotdeauna una dintre cele mai fericite din viață.

Însă, la o lună după căsătoria mea, tata s-a îmbolnăvit și a murit, iar moartea lui a însemnat ruina noastră. Fără ca vreunul dintre noi să știe, nici măcar mama mea, Sophia Duport pe numele de fată, tata investise toată averea noastră în speculații dezastruoase, împrumutase bani cu

nesăbuință și aproape că ne-a lăsat pe drumuri. A trebuit să vindem casa împreună cu prețioasa colecție de monede romane a tatei și era evident că eu și noua mea soție nu puteam să începem o viață la Londra. Biata mea mamă a suferit enorm de rușinea care s-a abătut asupra noastră, iar fără generozitatea nobilului ei nepot, care mi-a oferit imediat un post de secretar particular al său și o locuință pentru toți împreună cu mama sa vitregă la casa Dower din Evenwood, nu știu ce s-ar h ales de noi. Lui îi datorez totul.

În momentul în care am început slujba, vărul meu era căsătorit cu prima lui soție, Laura, doamna Tansor, a cărei familie, la fel precum cea a tatălui meu, era din vest. Între lord și doamna Tansor apăruseră probleme care acum păreau că se rezolvaseră, dar, în acea perioadă, doamna își părăsise soțul ca să petreacă un an și ceva în Franța. S-a întors de pe Continent la sfârșitul lunii septembrie 1820, complet schimbată.

Nu pot să mă gândesc la doamnă fără duioșie. E imposibil. Știu foarte clar că personalitatea ei avea multe defecte, însă când am cunoscut-o, în primii ei ani de căsnicie cu vărul meu, mi se părea că este precum zeița cipriotă a lui Spenser, „născută din spuma fertilă a oceanului”[207]. Eram deja îndrăgostit de domnișoara Hunt-Graham și nu aveam ochi pentru nimeni altcineva, dar eram om și era imposibil ca un bărbat tânăr să nu o admire pe doamna Tansor. Era plină de frumusețe și grație și foarte spirituală, veselă și cu foarte multe calități, un suflet atât de plin de viață, încât cei din jurul ei păreau inerți comparativ cu ea. Nu putea exista un contrast mai mare decât cel dintre ea și soțul ei, vărul meu. El era grav și rezervat, și diferit din toate punctele de vedere de vesela lui soție. Cu toate astea, o vreme au părut că se potrivesc foarte bine, deoarece fiecare neutraliza excesele din comportamentul celuilalt.

Aveam aproape zilnic ocazia să-i văd pe vărul meu și pe soția lui, după întoarcerea acesteia din Franța. Primisem un birou lângă biblioteca de la Evenwood, la parterul Turnului lui Hamnet[208], la etajul căruia se afla Sala Documentelor, ce conținea documente legale, fișe, note și corespondență personală, inventare și altele asemenea, toate legate de familia Duport, unele vechi de pe vremea primului baron Tansor, din secolul al XIII-lea. Veneam zilnic în acest birou să-mi îndeplinesc îndatoririle, care în curând au inclus și administrarea bibliotecii – pe atunci, necatalogată – după ce am demonstrat un interes bine instruit pentru manuscrisele depozitate în Sala Documentelor, care fuseseră colecționate de bunicul nostru.

Dimineață, prima mea grijă era să merg la vărul meu, la ora 8, ca să primesc instrucțiunile pentru ziua respectivă. De obicei, îl găseam luând micul dejun cu soția lui, în Salonul Galben, la o măsuță de lângă o fereastră boltită ce dădea spre o grădină izolată și îngrădită de zid, în aripa sudică a casei. Când am început eu să lucrez la Evenwood, doamna Tansor se întorsese în Anglia și părea că se împăcase cu soțul ei de aproape un an. Un portret de-al ei, început înainte de despărțirea despre care am vorbit mai sus, atârna neterminat pe unul dintre pereții acestui apartament modest și reprezenta un fel de memento zilnic al transformărilor ciudate ale aspectului ei fizic, petrecute de când începuse artistul să o picteze – de la frumusețea uluitoare și captivantă de demult, cu ochi mândri și strălucitori și părul des și negru, la femeia slabă și ușor gârbovită, cu părul albit prematur ici și colo, care stătea în fiecare dimineață față în față cu soțul ei, indiferent că era ploaie sau soare, indiferent de anotimp, privind tăcută în grădină peste umărul lui, în timp ce el, cu spatele la fereastră, citea The Times și își bea cafeaua.

Ce schimbare! Și cât de trist era să vezi asta! În fiecare dimineață când intram, ea abia îmi observa prezența și nu intervenea în discuțiile mele cu soțul ei. Uneori, se ridica absentă de la masă, lăsându-și șervetul să cadă pe podea și, fără să scoată o vorbă, ieșea din încăpere asemenea unei fantome.

Își petrecea aproape toată ziua, mai ales în lunile mohorâte de toamnă, închisă în camera ei de deasupra bibliotecii, fără să primească pe nimeni cu excepția servitoarei și tovarășei ei, domnișoara Eames, și desigur, a soțului ei la vremea mesei. Însă, cu timpul, a început să se gândească să iasă în oraș sau altundeva, indiferent de vreme sau de starea drumurilor. De exemplu, odată, a insistat cu vechea ei forță că trebuie să meargă neapărat să-și revadă o veche prietenă și a plecat pe coasta de sud în toiul unei ploi torențiale, însoțită doar de domnișoara Eames, în ciuda împotrivirii vărului meu și spre consternarea celor care o iubeau și îi doreau binele. Judecând după jurnalul meu, s-a întâmplat spre sfârșitul anului 1821.

Îmi amintesc de acea întâmplare mai ales pentru că, după ce s-a întors de pe coastă, se părea că își recăpătase ceva din vechea ei veselie, ca și când i s-ar fi luat o piatră de pe suflet. Încet-încet, a început să-i ofere mici atenții soțului ei, iar când intram dimineața în Salonul Galben o vedeam uneori zâmbind la un compliment al lordului Tansor un zâmbet șters și dureros, însă mă bucuram din inimă să-l văd. Apoi, în primăvară, a început să-și umple vremea – plănuia o nouă parcelă de grădină, să înlocuiască perdelele de la salonașul ei personal, organiza petreceri de weekend pentru unii dintre asociații politici ai soțului ei, uneori îl însoțea pe lord în oraș. Astfel, în căsnicia vărului meu a revenit o stare de mulțumire, ca și când lucrurile n-ar mai fi fost – și nici nu aveau să mai fie vreodată – ca în trecut, dar ochii doamnei nu și-au recăpătat niciodată energia

radiantă surprinsă atât de bine în portretul atârnat lângă masa de mic dejun din Salonul Galben.

Această revenire parțială a fericirii între vărul meu și soția lui, chiar dacă era fragilă, a continuat, culminând cu anunțul, care i-a bucurat pe prietenii lor, că doamna era însărcinată. Bucuria lordului Tansor la auzul veștii a fost evidentă, pentru că vărul meu fusese foarte neliniștit și trist că, până atunci, căsnicia lui cu doamna Tansor îi refuzase lucrul pe care și-l dorise cel mai mult: un moștenitor din sângele său.

Schimbarea produsă în el a fost remarcabilă. Îmi amintesc că l-am auzit chiar și fluierând, ceva ce nu mai făcuse niciodată până atunci, într-o dimineață în care coborâse la micul dejun ceva mai târziu decât de obicei. Devenise foarte grijuliu cu soția lui și îi satisfăcea toate poftele și capriciile – era atât de atent la bunăstarea ei, încât, de multe ori, mă expedia dimineața spunându-mi că nu îi stă mintea la afaceri în perioada aceea sau mă certa pentru că deranjam când, după cum zicea el, vedeam că doamna e obosită sau că doamna avea nevoie de el în acea dimineață, sau îmi transmitea prin cuvinte, priviri ori vreun alt semn că nu dorea să facă altceva decât să stea cu doamna.

Însă obiectul atenției sale primea aceste demonstrații neobișnuite de afecțiune fără prea mare satisfacție. Din contră, părea din ce în ce mai iritată, aproape pe punctul de a strica starea de pace și echilibru care se stabilise între ei. Această atitudine nu l-a îndepărtat pe soțul ei, dar a creat o atmosferă destul de apăsătoare, iar vărul meu, cu o răbdare ieșită din comun, căuta chiar și mai multe moduri de a-și manifesta grija pentru starea soției sale, în timp ce ea devenea arțăgoasă și dificilă, refuzându-i atențiile cu o brutalitate pe care el nu o merita. Într-o dimineață, când mă pregăteam să bat ca de obicei la ușa Salonului Galben, am auzit-o spunându-i pe un ton răstit că nu dorea să o țină astfel în puf, că nu voia și nici nu merita așa ceva.

M-am gândit mai târziu la vorbele ei și am ajuns la concluzia că încă se simțea vinovată că-și abandonase soțul, fapt la care se adăugau și neliniștile obișnuite ale maternității.

Lucrurile au continuat astfel până în 17 noiembrie 1822, când, puțin după ora 3 după-amiază, doamna a născut un fiu. Băiatul, care avea să fie botezat cu numele de Henry Hereward, a fost de la bun început sănătos și energic, însă mama lui, slăbită prea mult de efortul de a-l fi adus pe lume, s-a prăbușit într-o stare de boală care a durat multe zile. Zăcea respirând greu, între viață și moarte, în patul mare, cu baldachin, cu un model fantastic realizat de du Cerceau[209], care fusese adus la Evenwood de doamna Constantia Silk după căsătoria ei cu tatăl lordului Tansor. Treptat, a început să își revină, să mănânce și să se ridice. La o săptămână de la nașterea fiului lor, soțul ei, însoțit de bonă, i-a adus pentru prima dată copilul, dar ea nu a vrut să-l vadă. Sprijinită în capul oaselor pe patul cu perdele, a închis ochii și a zis că dorea doar să doarmă. Vărul meu a apostrofat-o cu blândețe și i-a spus că trebuie să-l cunoască pe fiul și moștenitorul lor frumos, însă, cu ochii încă închiși, ea i-a zis în șoaptă că nu dorea să-l vadă.

Mi-am făcut datoria, a rostit obligată de soțul ei să deschidă ochii și să privească pentru prima dată chipul fiului lor.

Nu a vrut nici măcar să participe la botezul băiatului, care fusese amânat până după ce și-a revenit ea complet.

Astfel că lordul Tansor a lăsat-o în pace și nu s-a mai întors. De atunci, s-a dedicat în întregime fiului său, după ce înainte soția lui fusese singura lui grijă.

II

Vineri, 21 octombrie 1853
(continuare)

A venit iarna anulai 1822, umedă și rece. Doamna s-a ridicat din pat, dar refuza să se îmbrace în haine de stradă, preferând să rămână înfășurată într-un șal, așezată într-un fotoliu în fața focului din cămin, care ardea zi și noapte; uneori, adormea acolo până când servitoarea ei venea și trăgea perdelele dimineața. Au trecut multe săptămâni, dar tot nu voia să-și vadă fiul sau să-și părăsească apartamentul. Când prietenii o sfătuiau să se ridice și să-și îndeplinească îndatoririle de mamă, le răspundea mereu același lucru: „Mi-am făcut datoria. Am plătit datoria. Nu mai am altceva de făcut”.

A renunțat treptat la toți musafirii, chiar și la draga mea soție, de care era atașată. Doar însoțitoarei ei, domnișoara Julia Eames, îi permitea să stea cu ea în camera mohorâtă în care își petrecea zilele. Vărul meu nu o avea la inimă pe domnișoara Eames și, de multe ori, punea sub semnul întrebării necesitatea ca ea să rămână în casa lui, când soția lui avea atâtea cunoștințe, atât la tară, cât și în oraș. Însă, din păcate, doamna nu dorea să îi facă pe plac, iar acest subiect a început a pricinui certuri regulate între ei, deoarece ea refuza furioasă să renunțe la însoțitoarea ei.

Doar domnișoara Eames a fost cea către care doamna s-a întors pentru alinare și tovărășie în săptămânile de după nașterea fiului ei. Mi-am dat seama de apropierea dintre ele când, într-o zi pe la sfârșitul primăverii anului 1823, doamna mi-a trimis vorbă să îi aduc un exemplar din *Deciziile* lui Felltham din bibliotecă. Am acceptat cu mare bucurie rugămintea, gândindu-mă că asta ar putea însemna o întoarcere la vechile ei obiceiuri, pentru că doamna, chiar dacă era pasionată de rochii și bijuterii, și alte bagatele, fusese întotdeauna o cititoare pasionată și isteață, spre deosebire de vărul meu, ale cărui gusturi în materie de literatură erau destul de rudimentare și care, la fel ca în

cazul altor trăsături și pasiuni ale doamnei, considera că pasiunea pentru poezie și filosofie a soției lui era de neînțeles.

Când am dus în salonul doamnei volumul cerut, am găsit-o prinsă într-o discuție personală cu domnișoara Eames, cu care vorbea intens, dar în șoaptă, una lângă alta, cu scaunele trase în jurul unei mese de lucru mici pe care, la vedere, se afla o cutie de scris din abanos, în care se aflau scrisori și alte hârtii. Când m-a văzut intrând, doamna Tansor a închis încet caseta și s-a lăsat din nou pe scaun, iar domnișoara Eames s-a ridicat și s-a îndreptat către mine, întinzând mâna către cartea pe care o adusesem. Mi s-a părut că, prin gestul ei, dorea să mă împiedice să mă apropii prea multe de caseta de scris și de conținutul ei.

Poate că această întâmplare pare un fleac, însă a căpătat importanță retrospectiv, după cum voi povesti aici.

Acum, să continui mărturisirea și să o închei cât mai repede.

Cu toate acestea, doamna nu a putut fi convinsă să renunțe la autoimpusul ei exil din societate și refuza sub orice formă să părăsească apartamentul. Însă, când zilele de vară au început să se micșoreze, veselia a început treptat să-i revină, iar într-o zi senină și rece de la începutul lunii octombrie 1823, înfășurată în blănuri, a părăsit camera ei pentru prima dată de la nașterea fiului lor – am văzut-o cu ochii mei de la fereastra Sălii Documentelor cum stătea la aer pe terasa bibliotecii, plimbându-se încoace și-ncolo, la brațul domnișoarei Eames. În dimineața următoare, bona l-a adus pe conașul Henry să fie legănat câteva minute pe genunchii mamei, iar în dimineața următoare, a început să ia din nou micul dejun cu soțul ei, în Salonul Galben.

Vărul meu i-a întâmpinat întoarcerea la viața cotidiană cu o decentă rece; cât despre ea, îl privea cu indiferență, cu toate că mânca împreună cu el și

stătea cu el în unele seri, însă niciunul dintre ei nu vorbea, după care se retrăgeau fără vreo urare de noapte bună, fiecare în dormitorul său, în colțuri opuse ale casei. Nu părea prea interesată nici măcar de fiul ei, dar nu a ridicat nicio obiecție atunci când vărul meu l-a adus pe domnul Thomas Lawrence să picteze portretul de familie care acum împodobește holul de la Evenwood.

Însă doamna a început să dea semne îngrijorătoare ale unei boli nervoase grave – la început, abia vizibil, însă cu o frecvență și o intensitate din ce în ce mai mari. În noiembrie 1823, după cum am notat în jurnalul meu, și-a exprimat dorința nepotolită de a merge să-și viziteze vechea prietenă de pe coasta de sud. Soțul ei i-a interzis așa ceva, dar doamna a găsit un mijloc de a fugi de la Evenwood când lordul Tansor a trebuit să plece cu treabă în oraș. La întoarcerea ei, s-au certat foarte rău, iar ea s-a încuiat în cameră timp de două zile și a refuzat să iasă – nici măcar domnișoara Eames nu a reușit să o convingă. Până când, în cele din urmă, vărul meu a ordonat ca ușa să fie spartă. Când lordul a intrat în apartament să se convingă că nu se rănise în vreun fel, ea i-a dat o bucată de hârtie pe care era copiat un fragment din ediția Deciziilor lui Felltham pe care i-o adusesem cu câteva luni în urmă. Pe hârtie erau scrise următoarele:

> Când vei vedea trupul cu chipul trist și cenușiu al morții la vreme târzie de noapte, când întunericul tăcut înghite lumina slabă a lumânării tale, iar lângă tine bate solemn un clopot, să vestească întregii lumi; care acum, așa cum a fost întotdeauna, prin acest sunet, încremenește în atenție oarbă: spune-mi dacă poți găsi atunci un gând care să te facă să te gândești la plăceri și la jucăriile trecătoare ale vieții.[210]

Cândva, fusese cea mai strălucitoare podoabă a societății, frumoasă și fără griji. Acum, toate

gândurile ei erau îndreptate asupra contemplării pline de tristețe a morții inevitabile. Chiar și acum mă doare să vorbesc despre aceste ultime luni, în care doamna Tansor a devenit chiar și mai imprevizibilă și mai confuză. Vărul meu a dat instrucțiuni ca, de atunci înainte, soția lui să nu mai fie lăsată niciodată singură și a angajat-o pe o femeie din sat, doamna Marian Brine, să doarmă în patul pliant de lângă patul doamnei. În timpul zilei, chiar dacă domnișoara Eames era cu ea, o servitoare trebuia să stea la ușa apartamentului ei, ale cărui chei fuseseră confiscate, ca să o împiedice să se mai încuie pe dinăuntru.

Însă aceste măsuri s-au dovedit insuficiente, iar într-o noapte, îmbrăcată doar în cămașă de dormit, când un îngheț târziu făcuse pământul tare ca piatra, a ieșit din casă și a fost găsită în dimineața următoare, pe poteca din apropierea templului grecesc care se află la marginea vestică a parcului, murdară, despletită și plângând, cu bietele ei picioare goale pline de tăieturi de la mersul prin mărăcini și rugi.

Au acoperit-o și a fost dusă înapoi pe brațe de Gabriel Brine, grăjdarul de atunci al lordului și soțul femeii care o veghea în timpul nopții. Brine însuși mi-a povestit că, în vreme ce o ducea în brațe, murmura și scâncea din când în când „E pierdut pentru mine, fiul meu, hui meu”, însă, când a încercat să o liniștească, spunându-i că totul era bine, iar conașul Henry era în siguranță în leagănul său, păruse că înnebunește – a început să țipe, să dea din picioare și să se răsucească, blestemându-l înfiorător, până când, ajungând în curtea principală și văzându-l pe soțul ei în lumina felinarului din galerie, așteptând neliniștit întoarcerea ei, a tăcut, a închis ochii și s-a lăsat pe spate, lipsită de orice vlagă, în brațele lui Brine.

Lordul Tansor a rămas o clipă să privească în tăcere distrugerea soției sale cândva frumoase. Și eu eram acolo, chiar în spatele ușii. L-am văzut pe

lord făcându-i lui Brine un semn cu capul, iar acesta și-a dus nefericita povară pe scări până în camera ei, în marele pat sculptat al doamnei Constantia, de unde nu avea să se mai ridice niciodată.

A murit în pace, la 8 februarie 1824, puțin după ora 6 seara. Trei zile mai târziu, a fost înmormântată în mausoleul construit de străbunicul soțului ei.

Așa s-a sfârșit viața Laurei Rose Duport, născută Fairmile, soția celui de-al 25-lea baron Tansor. Acum, voi trece la consecințele ascunse ale acelei vieți tragice și, în cele din urmă, la crima care cred că a fost comisă împotriva intereselor celor mai dragi ale vărului meu; și mă rog mereu ca sufletul răufăcătorului să fie iertat prin mila lui Dumnezeu care ne va judeca pe toți.

III

Sâmbătă, 22 octombrie 1853

Imediat după înmormântarea soției sale, lordul Tansor a chemat-o pe domnișoara Eames, fosta însoțitoare a doamnei, și i-a cerut să părăsească Evenwoodul cât mai curând cu putință. La salariul pe care i-l datora a mai adăugat o sumă suplimentară generoasă, mulțumindu-i cu răceală pentru serviciile pe care i le oferise răposatei sale soții. Spera că nu se va plânge de felul în care se purtase el cu ea, iar ea i-a răspuns să nu-și facă griji și că era recunoscătoare pentru aprecierea pe care o primise în casa lui.

Nu a întrebat-o pe domnișoara Eames și nici nu s-a gândit măcar dacă avea unde să se ducă. Pentru că nu avea. Tatăl ei, văduv, murise curând după ce doamna fugise în Franța, iar celelalte surori ale ei erau căsătorite. Însă una dintre ele locuia la Londra, iar domnișoara Eames a rugat-o, printr-o

telegramă trimisă din Easton, să-i ofere adăpost temporar.

Lordul a lăsat-o pe domnișoara Eames să se pregătească de plecare, apoi a venit în biroul meu și mi-a cerut să adun toate documentele personale ale doamnei Tansor și să le duc în Sala Documentelor. Oare dorea să le folosească după ce erau strânse? Nu. Dorea ca eu să le examinez și să le ordonez într-un anumit fel? Nu. Avea și alte instrucțiuni privind documentele doamnei? Nu. A mai cerut un singur lucru: ca tabloul neterminat al doamnei să fie scos din Salonul Galben și dus într-un „loc mai retras”. Domnia Sa se gândea la un anumit loc? Nu. Avea ceva împotrivă dacă îl așezam în biroul meu? Absolut deloc.

După o oră și ceva, la ușa mea a mai bătut cineva. Era domnișoara Eames, care venise să-și ia rămas-bun de la mine. A vorbit foarte frumos despre micile servicii pe care i le făcusem în perioada în care am lucrat la Evenwood și mi-a zis că mă va considera întotdeauna un prieten. Apoi, mi-a spus ceva care mi s-a părut foarte ciudat:

— O să aveți întotdeauna o părere bună despre mine, domnule Carteret, nu-i așa? Nu mi-ar plăcea – n-aș îndura – dacă n-ați avea.

Am asigurat-o că nu-mi trecea prin cap nimic care să-mi schimbe părerea foarte bună pe care o aveam despre ea, pentru că, într-adevăr, o consideram o persoană foarte sensibilă și de încredere, care dovedea multă bunătate și compasiune. I-am zis asta și am adăugat că nimeni nu ar fi putut să-și slujească stăpâna la fel de bine și cu atâta loialitate ca ea. Asta mă făcea să o admir – îndeplinirea datoriei față de patron sau binefăcător era, în mintea mea, o virtute foarte importantă.

— Atunci, sunt mulțumită, a spus ea aruncându-mi un zâmbet șters. Amândoi suntem servitori credincioși, nu-i așa?

Și, cu această ciudată remarcă, s-a retras să se pregătească pentru călătorie. Aceea a fost ultima dată când am văzut-o pe domnișoara Julia Eames.

În dimineața următoare, după ce l-am așteptat, ca de obicei, pe vărul meu, am început să caut prin apartamentul doamnei scrisori și alte documente pe care să le duc în Sala Documentelor, așa cum mi se ceruse. Am strâns destule hârtii de pe biroul ei verde lăcuit, așezat lângă fereastra salonașului și mult mai multe din sertare și dulapuri, însă nu am găsit pe nicăieri cutia de scris pe care o văzusem de multe ori și pe care mi-o aminteam din ziua în care îi adusesem doamnei exemplarul din *Deciziile* lui Felltham. Am căutat cu atenție în fiecare dulap și sertar, de două sau trei ori, chiar m-am lăsat în genunchi ca să mă uit sub patul cu perdele, dar în zadar. Nedumerit în privința locului în care s-ar h putut afla caseta, am pus teancul de documente în geanta pe care o adusesem cu mine, am revenit în biroul meu, apoi am urcat în Sala Documentelor.

Nu-mi stătea în fire să las pur și simplu documentele în asemenea dezordine, așa că m-am gândit să le sortez în funcție de tip, după care să fac un inventar general preliminar înainte să le depozitez. Am făcut asta rapid și simplu, iar în mai puțin de o oră, aveam deja teancuri separate de facturi, chitanțe, scrisori, caiete de schițe, note și corespondență, și ciorne de scrisori ale doamnei, alături de multe obiecte diverse, printre care un album de autografe, un caiet de însemnări cu învelitoare de mătase roșie, într-o ramă de oțel aurită, un caiet care părea să conțină poezii și fragmente de proză compuse de ea și o agendă de adrese într-un portofel cu model în relief. Nu m-am putut stăpâni – cine ar fi putut? – să nu mă uit în unele dintre ele în timp ce le adăugam la teancul lor, însă recunosc că m-am simțit puțin vinovat, deoarece primisem instrucțiunea de a lăsa documentele nesortate, în starea în care se aflau.

Albumul de autografe reprezenta un dosar interesant al prietenilor și oaspeților distinși, atât de la Evenwood, cât și la casa din oraș a lordului, din Park-lane. Apoi, m-am uitat mai mult decât ar fi trebuit la un caiet cu desene în tuș și schițe în creion încântătoare făcute de doamnă de-a lungul anilor. Seria de scene franceze, fără îndoială un memento al escapadei sale pe Continent, era foarte bine realizată; doamna era o desenatoare talentată, care știuse să aleagă compoziția. Cele mai multe erau semnate și datate „LRD, 1819”, iar una sau două aveau și descrieri. Îmi amintesc mai ales o schiță romantică, semnată „Rue du Chapitre, Rennes, seara”, reprezentând o casă veche și impunătoare, pe jumătate din lemn, cu grinzi sculptate în modele complicate și o intrare cu copertină, care dezvăluia jumătate dintr-o curte interioară. De asemenea, am găsit mai multe desene terminate ale aceluiași loc, toate realizate cu mult sentiment și mare grijă.

Clopotul capelei, care bătea ora 12, m-a trezit din reverie. Am așezat teancurile separate, pe care le legasem cu o panglică, într-o cutiuță cu închizătoare din fier, la care am atașat o etichetă de identificare. Eram pe punctul de a mă întoarce în biroul meu când, luând geanta, am observat o bucată de hârtie pe care uitasem să o scot.

Nu părea să fie ceva important, era o factură datată 15 septembrie 1823, pentru o casetă din lemn de trandafir sculptată de James Beach, tâmplar, din Church-hill, Easton. Nu îmi dau seama exact de ce o menționez aici – poate din simplul motiv că doresc să prezint evenimentele cât mai exact și pentru că mi s-a părut ciudat ca doamna să comande un astfel de obiect aparent fără valoare, din proprie inițiativă, la un meșter din oraș, când lordul Tansor avea un tâmplar excelent, care ar fi putut-o face într-o clipă. Însă astfel se întâmplaseră lucrurile și nu aveam de ce să răpesc din timpul lordului pentru așa ceva și deja mă

întinsesem mult prea mult cu activitatea care mi se ceruse. Deci am așezat factura la locul ei în geantă, am închis-o și am coborât în biroul meu.

Nu aveam de ce să analizez mai mult documentele personale ale doamnei Tansor și nici nu primisem instrucțiuni de la patronul meu să fac asta. Toate documentele legale și financiare importante trecuseră deja prin mâna lordului în timpul căsniciei lor, iar acum se aflau în custodia mea, astfel că, în următoarele câteva săptămâni, conținutul micii casete a început să-mi iasă din minte, iar treptat a dispărut complet.

Mulți ani, nu am avut motiv să-mi amintesc de documentele personale ale doamnei. În perioada care a urmat, viața, așa cum se întâmplă de fiecare dată, ne-a adus și bune, și rele. Mama vitregă a lordului Tansor, Anne Duport, cu care împărțiserăm casa Dower, murise în 1826. În primăvara următoare, vărul meu s-a căsătorit cu Hester Trevalyn și toată lumea credea că, în timp, pentru că lordul avea doar 36 de ani, iar noua sa soție era cu zece ani mai tânără, căsnicia lor va fi binecuvântată cu un moștenitor care să ducă mai departe numele familiei.

După moartea primei sale soții, lordul se dedicase complet creșterii fiului său. Nu am nicio îndoială că și-a regretat prima soție, însă a făcut-o în felul lui. Oamenii spuneau despre el că este lipsit de sentimente, mai ales că, în mai puțin de un an de la moartea doamnei Tansor, a pus ochii pe domnișoara Trevalyn, dar acel verdict s-a născut probabil din reticența de nepătruns care îi caracteriza firea și din neputința celor care îl criticau de a înțelege responsabilitățile poziției sale.

Față de fiul său, manifesta o capacitate naturală pentru afecțiune spontană. Își adora copilul. Acesta este cuvântul. Băiatul semăna izbitor cu mama lui, cu ochii săi mari și negri și pletele negre, iar după

ce a mai crescut, a început să dovedească și câte ceva din personalitatea doamnei. Era nepăsător, încăpățânat, îl trăgea tot timpul pe tatăl său de mânecă și îi cerea să-l lase să facă asta și aia, iar când i se refuza ceva, pleca urlând. Însă nu l-am văzut niciodată pe tatăl lui furios de aceste capricii, pentru că, o clipă mai târziu, băiatul se întorcea cu alt plan, pe care tatăl său i-l aproba și pleca sărind și țopăind ca un sălbatic fericit. Avea vigoare și un farmec înnăscut, care îl transformau imediat în preferatul tuturor celor care îl cunoșteau.

Și, dincolo de toate aceste calități naturale, era moștenitorul tatălui său. E imposibil de descris importanța pe care o avea băiatul în ochii vărului meu. Niciun tată nu-și putea dori mai mult pentru fiul său, niciun tată nu a făcut mai mult pentru fiul său. Imaginați-vă efectul pe care l-a avut asupra vărului meu ziua cenușie în care moartea a bătut ușor la ușă și i-a luat nu doar singurul copil, ci și unicul moștenitor.

A fost o catastrofa imensă, un afront uriaș, o nedreptate pe care vărul meu nu putea să o accepte sau să o înțeleagă. Era tată și simțea ca un tată, dar era și baron de Tansor, al 25-lea cu acel nume. Cine avea să fie cel de-al 26-lea? Gândul acesta îl distrugea. Își pierduse liniștea, iar vreme de câteva săptămâni ne-am temut teribil pentru sănătatea lui mintală.

E greu pentru mine să scriu despre toate aceste lucruri, pentru că, în calitate de văr al lordului Tansor, am avut și am un loc în succesiunea colaterală la baronie. Aș vrea să menționez foarte clar că această posibilitate nu a umbrit niciodată datoria pe care o am față de vărul meu, interesul lui a fost întotdeauna pe primul loc în ce mă privește. Ceea ce face acest lucru atât de dificil pentru mine este că pierderea lui Henry Hereward a venit pentru vărul meu la doar 15 luni după ce draga noastră fiică, Jane, a dispărut atât de crud de

lângă noi. Cei doi copii s-au jucat de multe ori împreună și se jucaseră și în după-amiaza în care îngerașul nostru a căzut de pe podul care duce de la poarta sudică, peste râu, la conac. Din acea zi, viața noastră a devenit mai cenușie.

Însă vărul meu este cel despre care scriu și am zăbovit mai mult asupra durerii sale la moartea unicului fiu din acest motiv: ca să arăt cât de clar pot natura teribilă a fărădelegii care cred că i s-a adus cu bună știință. În lumina a ceea ce am spus despre dorința aproape maniacă a lordului Tansor de a avea un moștenitor direct (nu cred că era nebun, folosesc sintagma ca metaforă), oare ar exista un rău mai mare, inclusiv atac fizic sau crimă, care i s-ar putea face unui astfel de om?

Las întrebarea fără răspuns și, pro tempore, îmi continui mărturisirea. Mă tem că am început să bat câmpii, dar am încercat să anticipez cât mai bine întrebările și obiecțiile interlocutorului meu imaginar. După ce am început să scriu, am rămas surprins să văd cât de dificil mi-a fost să vorbesc despre lucrurile cele mai frapante în mintea mea se îngrămădesc o groază de lucruri.

Voi fi cât mai succint. Moartea unicului său fiu și moștenitor ar fi fost suportată, atât cât poate fi suportat un astfel de eveniment de către un suflet simțitor, dacă ar fi avut moștenitori din a doua căsnicie, însă asta nu s-a întâmplat și, probabil, nici nu se va mai întâmpla vreodată. Odată cu trecerea anilor, lordul a fost obligat să se gândească la altă soluție și acum, în vârstă de 63 de ani, a găsit o metodă să își asigure un succesor. Voi reveni la momentul potrivit asupra acestui punct.

IV
Duminică, 23 octombrie 1833

În vara anului 1830, micul nostru cerc s-a extins odată cu venirea pastorului Achilles Daunt, pe care

acum sunt mândru să-l numesc prieten și care a fost chemat să locuiască la Evenwood de către vărul meu. Pastorul Daunt, însoțit de a doua lui soție și de fiul lui din prima căsătorie, venea dintr-o parohie din nord și avea o binemeritată reputație de cărturar. Evenwood oferă multe plăceri, însă mă tem că intelectuali desăvârșiți nu sunt prea mulți aici, astfel că venirea pastorului Daunt a fost binevenită pentru mine, deoarece mi-a oferit un prieten cu vaste cunoștințe, cu care să împărtășesc și să discut pasiunile mele istorice și paleografice. Am avut onoarea să-mi ajut prietenul cu puținul de care am fost capabil, la pregătirea marelui catalog al Bibliotecii Duport, iar la sugestia lui, am preluat, mai târziu, misiunea de a strânge material pentru a scrie o istorie a familiei Duport, o acțiune pe care, din fericire, vărul meu a susținut-o și a încurajat-o.

Unicul fiu al prietenului meu a devenit curând preferatul lordului Tansor, care a avut un rol important în trimiterea băiatului la Eton. Aveam motive să mă îngrijorez din pricină că vărul meu începea să-l considere pe fiul pastorului drept propriul fiu. Am privit cum, de-a lungul timpului, această preferință evidentă se transforma în ceva mai mult decât simplu favoritism. Devenise un fel de dragoste care se hrănea cu ea însăși, orbindu-l pe vărul meu. Băiatul era puternic, sănătos, vesel și priceput, și aprecia atenția primită de la patronul nobil al tatălui său, deci poate că a fost firesc ca lordul Tansor să vadă în el imaginea – palidă în ochii unui observator mai puțin subiectiv moștenitorului pierdut. Însă ceea ce nu mi se părea firesc (nu doresc să-l critic pe vărul meu cel nobil, dar simt că am obligația solemnă de a-mi spune părerea) era dorința lordului – exprimată în nenumărate beneficii de ordin material, contabilizate personal de către mine, în biroul meu – de a și-l însuși pe fiul preotului (dacă pot să zic așa). Desigur, nu-l putea cumpăra pe față, ca pe un

armăsar de rasă sau ca pe o trăsură nouă, însă putea, după cum a și făcut-o, să și-l însușească treptat pe băiat, legându-l din ce în ce mai mult de el cu cel mai puternic lanț: interesul personal. Ce tânăr abia ieșit din universitate nu s-ar fi simțit extrem de flatat și împins să aibă o părere bună despre sine tratat fiind cu atâta atenție de unul dintre cei mai importanți nobili ai ținutului? Cu siguranță, nu domnul Phoebus Daunt.

Ideea de a-l adopta pe domnul Phoebus Daunt i-a venit vărului meu după ce tânărul s-a întors de la Cambridge. Odată cu trecerea timpului, această idee i s-a fixat în minte, iar în momentul în care scriu aceste rânduri se pare că nimic nu-l mai poate face pe lord să se răzgândească în această privință. Nu este datoria mea să pun sub semnul întrebării înțelepciunea sau corectitudinea dorinței vărului meu de a-i lăsa acestui domn cea mai mare parte a averii sale, cu singura condiție de a-și schimba numele cu cel al nobilului său patron, afirm doar că alegerea moștenitorului nu demonstrează aceeași agerime a minții pe care lordul o dovedește de obicei. Mai mult, după ce le-a dezvăluit decizia sa părților implicate, efectul asupra fiului prietenului meu a fost dăunător, amplificându-i defectele. Această micuță ceremonie a avut loc la trei luni după aceea, la o petrecere privată de la Evenwood, la care au fost invitați doar domnul și doamna Daunt și fiul lor, și pot să spun că, după ce vestea a început să circule, mulți oameni din societatea noastră locală au remarcat că tânărul și mama lui vitregă au început imediat să-și dea aere și să se poarte într-un chip insuportabil (regret franchețea remarcilor mele, dar nu mi le retrag), în timp ce pastorul a păstrat o tăcere demnă în privința subiectului, ba chiar a părut că nu dorește să discute despre asta.

Aș putea să zic mult mai multe despre domnul Phoebus Daunt, însă îmi dau seama că m-aș îndepărta de la scopul inițial.

Să revenim la istoria familiei vărului meu (și, desigur, a mea). Nu este nevoie să-mi obosesc cititorul reproducând în detaliu progresul acestei lucrări sau sursele care necesită o analiză atentă și răbdătoare. Mi-am continuat opera an după an, încet, dar sigur, cercetând documentele adunate și depozitate de toate generațiile care s-au succedat, luând notițe și scriind primele ciorne.

În luna ianuarie a acestui an, 1853, scriam despre perioada tulbure a războiului civil, în timpul căruia averea familiei s-a aflat în pericol. Am privit, așa cum făceam de multe ori, portretul neterminat al soției vărului meu, care acum era fixat pe peretele biroului meu. Îndatoririle mele de secretar se terminaseră pentru ziua respectivă, iar în următoarea oră ar fi trebuit să mă dedic istoriei familiei în vremea lui Carol I, însă eram foarte obosit și, în timp ce contemplam acel chip frumos din tabloul de deasupra, brusc mi s-a trezit dorința – nu pot să spun de ce – să cercetez din nou rămășițele vieții Laurei Tansor, pe care le strânsesem după moartea ei. Era o dovadă a lipsei de metodă și nu-mi stătea deloc în fire să mă abat de la cursul firesc al acțiunii, deoarece începusem să strâng materialul pentru proiectul meu *Histona Duportiana* strict din punct de vedere cronologic. Dar am cedat acestei dorințe bruște și, după ce am urcat în Sala Documentelor, am deschis caseta în care pusesem hârtiile doamnei cu aproape 30 de ani în urmă.

I-am privit din nou schițele și desenele minunate, mai ales pe cele realizate în perioada în care locuise în Franța, și i-am citit pentru prima dată poeziile și alte scrieri, care mi-au readus-o imediat în minte, atât de pasionale și pline de viață erau. Apoi mi-a atras atenția un teanc mare de scrisori și, pentru că nu doream să pierd vremea, am început să iau notițe, însă, când am terminat, am descoperit că mă confrunt cu o enigmă.

Corespondența doamnei acoperea o perioadă lungă de timp și începea cu scrisorile primite de la vărul meu când îi făcea curte, incluzând și un număr destul de mare de scrisori de la familia și prietenii ei din vest. Când am de-a face cu un număr atât de mare de obiecte, de obicei, încep prin a le ordona după dată și expeditor, dar, după ce le-am ordonat astfel, a devenit evident că multe scrisori lipseau, mai ales cele de la o anumită Simona More, căsătorită Glyver, care părea să fie o veche prietenă din copilărie a doamnei. Erau anumite scrisori – cel puțin, una pe lună, uneori, două sau trei – de la această doamnă, începând cu august 1816, anul în care doamna l-a cunoscut pe vărul meu, însă în iulie 1819 corespondența cu ea a încetat, fiind reluată cu frecvența anterioară abia în octombrie 1820. Din scrisorile ei către doamna Tansor reieșea foarte clar că domnișoara More sau mai degrabă doamna Glyver, după noul ei nume, era foarte apropiată de prima soție a vărului meu, ceea ce făcea ca perioada de întrerupere a corespondenței – vreo 15 luni să fie și mai ciudată.

Alte documente – facturi, note de plată etc. – aveau întreruperi asemănătoare. După ce m-am gândit mai bine la această chestiune, când m-am dus la casa Dower să-mi consult propriul jurnal în privința datelor, am tras concluzia că toate documentele, oricât de neimportante, datate între iulie 1819, chiar înainte de plecarea doamnei în Franța, până la întoarcerea la soțul ei, la sfârșitul lunii septembrie anul următor, au fost eliminate și poate chiar distruse.

Am început să-i pun întrebări discrete vărului meu, vrând să aflu dacă documentele primei sale soții erau încă în posesia lui, dar se pare că nu erau. Chiar am mai căutat o dată prin fostele ei camere și în alte locuri unde mă gândeam că ar putea fi, însă nu am găsit nimic. Așa că, nedumerit, am pus scrisorile din nou în casetă.

V
Duminică, 23 octombrie 1833
(continuare)

Din jurnalul meu reiese că, în data de 25 martie 1853, am primit următoarea scrisoare:

STIMATE DOMN CARTERET,

Vă informez cu regret că sora mea, domnișoara Julia Eames, a murit joia trecută, în data de 21. Familia și numeroșii săi prieteni îi mulțumesc lui Dumnezeu că, deși a suferit enorm, ultimele ei ceasuri au fost liniștite.

Înainte să-i vină sfârșitul, draga mea soră a avut suficientă putere ca să ceară cu insistență să vă scriu acest bilet, pentru a fi trimis după ce Dumnezeu o va fi luat, să vă anunț că aici se află ceva ce dorea foarte mult să aveți dumneavoastră, ceva ce i s-a încredințat ei spre păstrare și care acum trebuie să ajungă la dumneavoastră.

În consecință, sper că îmi veți face favoarea unui răspuns cât mai curând, în care să specificați data și ora la care ne puteți face o vizită, pentru a-mi face această ultimă datorie față de sora mea răposată.

Cu respect,
Dna C. McBryde

Vărul meu se afla atunci pe Insula Wight, pentru a-l sfătui pe prințul consort în privința unei chestiuni legate de noua reședință a Majestății Sale[211] și nu se întorcea prea curând, așa că am stabilit imediat o vizită la doamna McBryde în săptămâna următoare.

Am fost primit cu amabilitate de această doamnă, care semăna foarte mult cu răposata ei soră, într-o casă frumoasă din piața Hyde-Park, în noul cartier rezidențial al Londrei numit Tyburnia.[212] După ce am făcut cunoștință și am schimbat amabilitățile de rigoare, în care i-am

adresat doamnei McBryde condoleanțele mele sincere pentru pierderea suferită, am fost invitat la ceai, însă am refuzat. Apoi, s-a îndreptat către un dulap mare din colțul camerei, pe care l-a descuiat.

— Asta a vrut sora mea să aveți.

O văzusem ultima oară cu treizeci de ani în urmă, pe o masă din salonul doamnei de la Evenwood. O casetă de scrisori mare, din abanos, cu inițialele „LRDU sculptate pe capac.

— Și mai e și asta.

Mi-a întins o scrisoare adresată mie.

După alt schimb de replici, am plecat. Pentru că mai aveam treabă în oraș și în ziua următoare, îmi rezervasem o cameră la hotelul Hummums[213], astfel că am mers acolo.

Nu am cercetat imediat conținutul cutiei. Am lăsat caseta pe masa din cameră și am deschis scrisoarea.

După cum bănuisem, era de la domnișoara Eames, scrisă cu o mână nesigură și datată cu trei zile înainte de moartea ei. O transcriu aici.

Dragul meu domn Carteret,

Nu știu cât mai am de trăit pe acest pământ, însă știu că nu mult. Nu doresc să ajung la Domnul fără să-mi îndeplinesc datoria față de draga mea prietenă, răposata Laura Tansor, așa că am hotărât ca un anume obiect, care mi-a fost încredințat la moartea prietenei mele, să ajungă în mâinile dumneavoastră, la dorința prietenei mele, după ce eu voi părăsi această viață. Când citiți aceste rânduri și eu, la rândul meu, voi fi trecut în neființă, în speranța că voi fi iertată de păcate prin mila Domnului, și voi păși în eternitate alături de cea pe care am servit-o cu credință în această viață.

În ultimii ani ai vieții ei, conștiința i-a fost foarte tulburată de un gest pe care l-a făcut în trecut, pe care nu-l putea recunoaște și nu-l mai putea desface. Eu – alături de încă o persoană – am fost părtașă la fapta ei, iar conștiința mea a fost, de asemenea, încărcată, încât

uneori aveam senzația că nu mai suport. Cu toate că am încercat de mai multe ori, nu am reușit să o conving pe prietena mea să nu facă fapta asupra căreia se hotărâse. Cândva, v-am rugat să nu vă schimbați părerea despre mine. Acum, vă implor să considerați ceea ce am făcut, prin păcatul omisiunii, ca o dovadă de prietenie și încredere, calități pe care știu sigur că le respectați foarte mult. Am făcut o promisiune solemnă, pe Biblia mamei mele, să păstrez secretul doamnei mele și să nu-l trădez niciodată în timpul vieții ei și până când îmi va veni și mie vremea să merg la Dumnezeu, în ceruri. Domnul mi-e martor că mi-am respectat promisiunea cu credință în toți acești ani. Dacă am făcut rău să păstrez încrederea prietenelor mele dragi, atunci, îmi cer iertare de la Dumnezeu și de la toți cei rămași în viață, pe care tăcerea mea i-ar fi putut afecta.

Astfel, dragă domnule Carteret, mor în speranța că tot ceea ce primiți acum va fi folosit ca să îndreptați nedreptatea făcută prin fapta prietenei mele. Nu o condamn și nu o învinuiesc pentru ceea ce a făcut, căci nimeni nu este fără păcat. Era muritoare, iar patima ei, născută din loialitatea aprigă a unui părinte iubit, a orbit-o. S-a căit cu adevărat pentru ceea ce a făcut și a încercat să-și răscumpere greșeala. Însă a fost mistuită de gândul permanent la păcatul ei – ea îl considera astfel –, care a înnebunit-o și, în cele din urmă, a aruncat-o în ghearele morții. Acum, merg să o întâlnesc din nou și sunt bucuroasă de asta.

Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă aibă în pază! Rugați-vă pentru mine, ca nedreptatea mea să fie iertată și păcatul meu, ispășit.[214]

J. Eames

Am lăsat jos scrisoarea și am deschis cutia doamnei Tansor. Sub capac se aflau foarte multe hârtii, dintre care majoritatea păreau scrisori de la doamna Simona Glyver, trimise din satul Sandchurch, Dorset, la Evenwood, datate de la începutul lunii iulie 1819, cu una sau două scrise

de această doamnă din Dinan, Franța, la o adresă din Paris în vara anului următor și mult mai multe trimise doamnei din Dorset la sfârșitul verii și începutul toamnei anului 1820, întâi la Paris, apoi, începând din octombrie, la Evenwood. Deși nu toate aveau dată, mi-am dat seama imediat că în acea cutie se aflau documente care umpleau acel gol de 15 luni pe care îl observasem din examinarea mea anterioară a scrisorilor pe care le aveam deja de la această doamnă. M-am așezat și am început să citesc scrisorile.

Nu am timp să menționez aici conținutul detaliat al fiecăreia. Unele păreau neimportante, conțineau doar taclalele și bârfele obișnuite în corespondența femeilor. Însă altele aveau cu totul alt ton și scop, mai ales cele mai vechi, scrise în iulie 1819, care păreau să indice o criză imensă și iminentă. Câteva citate din scrisorile trimise doamnei de către doamna Glyver în acea lună (în care, am dedus eu, „domnișoara E” era domnișoara Eames) vor dovedi ceea ce vreau să arăt.

> *Vineri, 9 iulie 1819, Sandchurch*
>
> Te implor, draga mea prietenă, să te gândești mai bine. Încă nu este prea târziu. Știu că domnișoara E a încercat de mai multe ori să te facă să te răzgândești, iar acum mă alătur ei – ca o persoană care te iubește ca pe o soră și care îți vrea doar binele. Știu cât de mult ai suferit după moartea tatălui tău, însă nu ți se pare că pedeapsa la care vrei să te supui e mult prea mare. Chiar acum, în timp ce scriu, îți pot anticipa răspunsul, dar te implor cu toată puterea mea să te gândești mai bine la ce vrei să faci. Mă tem și domnișoara E se teme la rândul ei, și la fel ar trebui să te temi și tu, pentru că pot apărea consecințe – poate dintre cele mai îngrozitoare – pe care nu le poți prevedea sau controla.

Joi, 15 iulie 1819, Sandchurch

Răspunsul tău a fost exact cum mă așteptam: văd că ești hotărâtă să mergi mai departe. Am aflat asta și de la domnișoara E, care spune că ești imposibil de convins și că trebuie să te ajutăm, să ne asigurăm că totul e făcut cum trebuie și cât mai discret. Nu te putem lăsa să treci singură prin asta.

Sâmbătă, 17 iulie 1819, Sandchurch

Mă grăbesc. Am făcut toate aranjamentele. Domnișoara E îți va spune numele hotelului, iar eu am adresa omului tău din Londra. Pentru mine este totuși liniștitor – chiar dacă e puțin egoist – să îmi iau această măsură de precauție pentru viitor. Să ne ierte Dumnezeu pentru ce vom face, însă, draga mea L, nu te voi dezamăgi niciodată. Asta nu voi face niciodată, chiar dacă voi fi chemată să dau socoteală, în lumea asta sau în cealaltă. Ți-am spus că pentru mine ești ca o soră – așa ai fost și așa vei rămâne întotdeauna. Nu am pe nimeni mai scump decât tine. Sunt alături de tine până la sfârșit.

Vineri, 30 iulie 1819, Red Lion[215], Fareham

Am ajuns în siguranță, în această după-amiază, și îți trimit scrisoarea asta ca să te asigur că totul e bine. Căpitanul nu s-a împotrivit plecării mele – nici nu știe, nici nu-i pasă ce fac, atât timp cât nu e un obstacol în calea plăcerilor lui. A fost suficient de drăguț cât să-mi spună că pot să mă duc și la naiba atâta vreme cât îl las în pace. A fost foarte fericit să audă că plecarea mea cu tine nu înseamnă golirea pungii lui! Asta era grija lui principală. O voi vizita pe mătușa mea în Portsmouth, după cum bine știi. Ea bănuiește că motivul „condiției” mele nu trebuie

dezvăluit, ceea ce, desigur, nu e tocmai ce mi-am dorit, însă nu o voi contrazice, pentru ca apele să rămână în continuare tulburi. Deoarece nu îl poate înghiți pe Căpitan, e sigur că nu-i va spune nimic și nici nu mă condamnă câtuși de puțin – de fapt, chiar felicită o faptă care, dacă ar fi fost adevărată, ar fi fost foarte scandaloasă. Așa că plec ca un fel de eroină – mătușa mea este o mare admiratoare a felului în care domnișoara Wollstonecraft disprețuiește regulile de conduită socială și mă consideră pentru greșeala mea – așa cum o considera pe domnișoara W – ca pe un soi de militantă a sexului nostru[216]. Nu știu ce va spune Căpitanul când o să mă întorc cu un copil în brațe. Însă calendarul îmi va fi martor – m-am asigurat în privința asta (deși e posibil să nu-și aducă aminte)[217]. O să ajung la tine marți dimineață, după cum am stabilit. Zarurile sunt aruncate, iar doi soți vor merge în noaptea asta la culcare fără soții. Mi-aș fi dorit să fi existat o soluție mai bună, însă deja e prea târziu. Gata cu vorbele. Te rog, distruge această scrisoare, așa cum sper că ai făcut și cu celelalte. Eu am fost foarte atentă să nu las nimic în urma mea.

Dintr-o chitanță datată 3 august 1819, am presupus că acele două prietene, probabil însoțite de domnișoara Eames, s-au întâlnit la Folkestone. Apoi, au plecat la Boulogne, în data de 5 a acelei luni sau la o dată apropiată. O scrisoare primită de doamnă câteva săptămâni mai târziu, de la o adresă din Torquay, confirmă (ceea ce nu știam cu siguranță înainte) că domnișoara Eames nu le-a însoțit pe Continent. După scrisoarea citată mai sus, din care nu am înțeles unele părți la început, nu par să mai fi existat altele între doamna Glyver și doamnă până la 16 iunie 1820, ceea ce mi-a dat

de înțeles că au rămas împreună în Franța – și se pare că, într-adevăr, așa s-a și întâmplat.

Însă există scrisori trimise doamnei de către un anumit domn James Martin, ajutor al domnului Charles Stuart, ambasador la Paris[218], din februarie și martie ale anului următor – când le-am văzut în casetă, mi-am amintit că acest domn fusese de mai multe ori oaspete la Evenwood. Scopul acelui schimb de scrisori era să asigure cazare pentru doamnă în capitala franceză de-a lungul verii. Nu mi-am putut stăpâni un zâmbet, în ciuda temerii din ce în ce mai mari care creștea în mine, când am văzut unde fuseseră trimise răspunsurile domnului Martin: Hotel de Quebriac, Rue du Chapitre, Rennes.

Scrisoarea din 16 iunie 1820 a doamnei Glyver, la care se face referire mai sus, a fost scrisă din Dinan pentru prietena ei de la Paris, pe adresa unei case din Rue du Faubourg St Honore.[219] Se părea că prietenele plecaseră împreună din Rennes în a doua săptămână din iunie și se cazaseră la Dinan înainte ca doamna să plece singură la Paris. În scrisoarea ei, doamna Glyver începea prin a vorbi despre întoarcerea ei iminentă în Anglia. Apoi urmează acest fragment extraordinar:

> Ieri l-am dus pe micuț să vadă mormintele din Salle des Gisants[220]. Părea foarte interesat de ele, dar încăperea era rece și umedă și nu am stat prea mult. Însă, când am plecat, și-a întins mânuța – atât de blând și de dulce – ca să atingă chipul unui personaj, o doamnă în vârstă și slabă. Bineînțeles, a fost doar un accident, nimic intenționat, dar părea că o făcuse conștient și i-am șoptit că, în trecut, toți au fost lorzi și doamne frumoase, la fel ca mama și tatăl lui. Iar el m-a privit ca și când ar fi înțeles fiecare cuvânt al meu. Ne-am întâlnit cu madame Bertrand la Porte du Guichet, iar ea ne-a însoțit o vreme pe bulevard. Era o zi foarte frumoasă, fără nori, cu un vânt domol și râul care sclipea sub noi, iar eu îmi doream să fii și tu cu

noi. Madame B a spus iarăși cât de mult seamănă el cu tine și, într-adevăr, așa este, chiar dacă încă e mic. Când îi văd chipul frumos, cu ochii aceia mari, te simt aproape. Urăsc gândul că tu ești singură când noi suntem aici și dorim să fii cu noi, iar eu am plâns pentru amândouă noaptea trecută. Ai fost atât de curajoasă când ai plecat. Eu abia pot îndura, pentru că știu cât ai suferit și cât vei suferi în continuare când nu vom mai fi cu tine. Chiar și acum, ți l-aș aduce dacă ți-ai schimba hotărârea. Însă nu cred că o vei face, iar eu plâng pentru tine, draga mea soră.

Îl sărut în fiecare noapte pe fiul tău cel frumos și îl asigur că mama lui îl va iubi pentru totdeauna. Și eu îl voi iubi la fel de mult. Scrie-mi curând.

Scrisorile care au urmat din partea doamnei Glyver au clarificat orice îndoială: doamna născuse un fiu în orașul Rennes. Se născuse la Hotel de Quebriac, Rue du Chapitre, în luna martie a anului 1820.

Însă dincolo de asta era o altă problemă, mult mai importantă, a cărei consecință era aproape imposibil de crezut, și totuși dovada era aici, în mâinile mele, în aceste scrisori trimise doamnei de către prietena ei Simona Glyver și în altele primite la Paris de la domnișoara Eames. Doamna Tansor s-a întors în Anglia, la 25 septembrie 1820, singură. Atunci, unde era copilul? Inițial, m-am gândit că e posibil să fi murit, dar scrisorile trimise de doamna Glyver doamnei după întoarcerea acesteia la Evenwood includeau rapoarte regulate despre dezvoltarea copilului – obiceiurile pe care le deprindea, părul care devenea tot mai negru, sunetele pe care le scotea și felul în care erau interpretate, cât de mult îi plăcea să fie dus pe țărm să vadă cum se sparg valurile și pescărușii care zburau deasupra lor. De asemenea, se pare – oricât de uimitor ar putea fi considerat – că băiețelul fusese adus pe furiș la Evenwood, în vara de dinaintea morții doamnei Tansor, când soțul ei era

plecat cu treburi politice, și se iscaseră discuții aprinse despre fascinația micuțului pentru porumbițele care zburau în jurul turnurilor conacului și pentru peștișorii aurii – de mărimi și vârste diferite – care alunecau tăcuți în apele întunecate ale heleșteului.

Am citit de mai multe ori scrisorile, apoi încă o dată, să mă asigur că nu mă înșel. Însă nu exista altă interpretare a dovezilor pe care le aveam. *Doamna Tansor adusese pe lume, în secret, un moștenitor de drept al soțului ei, dar l-a dat altei femei.*

Astfel că, în sfârșit, revin la începutul depoziției mele. Aceasta era fărădelegea la care am fost martor: refuzarea – printr-un act premeditat de duplicitate și cruzime intenționată (nu voi merge atât de departe, încât să o numesc răutate, deși unii ar face-o) – paternității vărului meu, al cărui unic scop în viață era acela de a transmite mai departe urmașului său de drept ceea ce a moștenit la rândul lui de la strămoși. Doamna a făcut ceva foarte rău, iar eu afirm asta ca om care a iubit-o foarte mult. Cred cu tărie că a fost o cruzime fără margini să-i refuze vărului meu ceva ce i-ar fi împlinit viața, a fost un gest de răzbunare teribil și nimeni nu mă poate contrazice. După părerea mea, pentru că i-a răpit lordului Tansor ceea ce i se cuvenea de drept, cu toate că el nu știe de această pierdere, fapta, prin efectele sale, este una criminală.

Totuși, după ce am acuzat-o și am adus dovezi împotriva ei, aș putea să o mai condamn? A plătit un preț uriaș pentru fapta ei, nu a acționat singură – și alții, mai ales o anumită persoană, sunt vinovați prin asociere, cu toate că au ajutat-o din dragoste și credință, iar ele nu mai pot fi judecate acum de justiția pământească și au fost judecate de El care ne judecă pe toți. Pentru că, după cum remarca domnișoara Eames, nimeni nu este fără de păcat. Nu există viață lipsită de secrete și, de multe ori, răul cel mai mic este să ții aceste secrete

ascunse. Așa că lăsați-mă pe mine, acuzatorul Laurei, doamna Tansor, să pledez pentru iertarea ei. Odihnească-se în pace!

Însă consecințele fărădelegii rămân și nu pot fi șterse prea ușor. Cum se poate face astăzi dreptate? Oare băiatul mai trăiește? Oare știe cine este? Cum se pot îndrepta lucrurile?

De când am făcut descoperirea, m-am luptat zi și noapte cu propria conștiință: oare să păstrez secretul doamnei sau să-i spun vărului meu ce știu? Sunt chinuit de lucrurile pe care am ajuns să le cunosc, așa cum a fost probabil și domnișoara Eames, însă acum, în sfârșit, sunt obligat să fac ceva – și nu doar ca să preîntâmpin orice posibilă acuzație că am păstrat secretul a ceea ce știu ca să-mi apăr propriile interese.

Hotărârea vărului meu de a-l adopta pe Phoebus Daunt ca moștenitor de drept, varianta pe care a ales-o ca să îndrepte ghinionul pe care se părea că i l-a adus natura, mă obligă să scot adevărul la iveală, pentru a fi făcute imediat demersurile de căutare a adevăratului moștenitor, dacă acesta mai trăiește. Nu mai pot păstra tăcerea, pentru că, dacă adevăratul fiu al lordului trăiește, atunci trebuie făcut tot ce-i cu putință pentru a-l găsi și a preveni acțiunea dezastruoasă pe care o plănuiește vărul meu. Și mai am un motiv de îngrijorare.

Într-o după-amiază târzie a lunii aprilie a acestui an, tocmai intrasem în bibliotecă și l-am văzut pe domnul Phoebus Daunt închizând încet ușa biroului meu, unde nu avea ce căuta, apoi privind în jur ca să se asigure că nu l-a observat nimeni. M-am gândit că un om este cu adevărat el însuși atunci când este singur. Am așteptat ascuns până când a ieșit din bibliotecă pe una dintre ușile ce dădeau spre terasă. Când am intrat în biroul meu, am văzut că unele documente de pe masa mea de lucru erau răvășite, dar, din fericire, ușa de la Sala Documentelor era încuiată, iar cheia era la mine.

În săptămânile care au urmat, l-am întâlnit foarte des pe domnul Daunt în bibliotecă, părând a citi vreun volum sau scriind la una dintre mese. Însă am bănuit că adevăratul său scop era să găsească o ocazie să intre în biroul meu și, poate, de acolo, în Sala Documentelor. Dar nu a reușit, pentru că am început să încui ușa biroului meu de câte ori ieșeam din bibliotecă.

Asta nu a fost prima ocazie în care am avut motiv să-l bănuiesc pe fiul dragului meu prieten de comportament vrednic de dispreț. Am spus să-l bănuiesc? Voi fi sincer. Știu că a citit corespondența privată a lordului Tansor – inclusiv scrisori foarte confidențiale – fără să fi avut permisiunea să facă acest lucru. Ar fi trebuit să dau asta în vileag și acum regret nespus că nu am făcut-o. Însă ce vreau să subliniez în primul rând este asta: la ce se poate gândi o persoană hotărâtă și lipsită de scrupule dacă bănuiește că așteptările sale cele mai mari sunt amenințate în vreun fel? Cred că un astfel de om nu s-ar da înapoi de la nimic ca să-și păstreze poziția. Să fiu și mai clar. Nu știu cum a ajuns domnul Phoebus Daunt la aceste informații, dar sunt sigur că știe natura documentelor pe care mi le-a lăsat domnișoara Julia Eames.

Miezul nopții

E aici, cu toate că nu îl pot vedea acum – pare să se fi făcut una cu noaptea, să se fi transformat într-o umbră. Însă a fost aici, e încă aici. La început, am crezut că era John Brine, dar nu avea cum să fie el. Stătea nemișcat în umbra chiparosului, urmărind și așteptând, însă când am deschis fereastra dispăruse, înghițit de întuneric.

L-am mai văzut și înainte, de multe ori, dar ascuns vederii, de obicei, la amurg, când mă întorceam acasă prin parc, iar în ultima vreme, tot mai des.

Și acum sunt sigur că, săptămâna trecută, cineva a încercat să intre în biroul meu, de unde scriu acum, dar nu lipsea nimic. O scară dispăruse dintr-o dependință, însă mai târziu fusese găsită aruncată în tufișuri, iar tâmplăria ferestrei mele era stricată.

Simt că mă supraveghează permanent, chiar și atunci când nu-l pot vedea. Ce poate însemna asta? Mă tem că nimic bun.

Cred că știu cine și-a pus omul să mă urmărească și cine este cel care dorește să știe ce știu eu acum. Zâmbește și mă întreabă cum o duc, și strălucește ca un soare în ochii lumii, dar sufletul său este rău.

Mi se termină lumânarea, așa că voi încheia.

Pentru cei care îmi vor citi mărturia, repet că tot ceea ce am scris este purul adevăr, atât cât cunosc eu din el, și nu am afirmat absolut nimic care să nu poată fi dovedit de documentele pe care le dețin, de informațiile mele personale și de observația directă.

Jur pe ce am mai sfânt.

Scris de mâna mea, la 23 octombrie anul 1853.

P Carteret

34

Quaere verum[221]

Copleșit de lectura mărturisirii domnului Carteret, m-am lăsat în fotoliu, obosit și uluit. La urma urmei, mortul vorbise, și ce posibilități dezvăluiseră cuvintele lui!

De ultima pagină a documentului era prins un bilet:

Domnului Glapthorn

Domnule,

Am stabilit ca această povestire să vă fie dată de domnul Chalmers, managerul hotelului George, atunci când plecați de aici. Dacă nu reușește, a primit instrucțiuni de a trimite pachetul direct la domnul Tredgold. M-am gândit că este mai înțelept să îmi iau aceste măsuri de precauție pentru cazul în care mi s-ar întâmpla ceva înainte să vă dau scrisorile doamnei. Atunci veți ști măcar ce am dorit să vă comunic.

Nu sunt un om superstițios, însă, în această după-amiază, am întâlnit o coțofană care sărea pe gazonul din față și nu mi-am ridicat pălăria în fața ei, așa cum m-a învățat mama mea. Gândul acesta mi-a stăruit în minte toată seara, dar sper ca soarele dimineții să mă readucă la realitate.

Scrisorile din caseta doamnei au fost duse într-un loc sigur, însă le voi lua de acolo înainte de întâlnirea noastră. Mai sunt și altele de spus, dar sunt obosit și am nevoie de somn. Însă voi adăuga un ultim lucru.

În scrisoarea pe care am primit-o de la domnișoara Eames era strecurată o fâșie de hârtie. Pe ea era scris cu litere mari SURSUM CORDA[222]. Nimic altceva. Atunci, mi-am bătut capul cu ce ar putea să însemne, însă am renunțat. Doar de curând mi-am dat seama, spre rușinea mea, ce semnifică acele cuvinte și mâine aș vrea să vă povestesc totul și să mă refer la ele.

P.C.

Nu m-am gândit prea mult la acest post-scriptum, fiind puternic afectat de povestirea ultimilor ani de viață ai doamnei Tansor și de teribila ei moarte. Mai mult, din acele pagini scrise îngrijit, aflasem adevărul despre nașterea mea în Rue du Chapitre și despre cum am fost dus în orașul Dinan, și despre cum a fost făcută caseta în care, acum eram sigur, „domnișoara Lamb" își pusese cadoul de 200 de lire. Am fost uimit să citesc toate aceste lucruri, pentru că, de la moartea celei pe care o numisem cândva mamă, crezusem că aceste lucruri trebuie știute doar de mine. Însă iată că fuseseră scrise de mâna altcuiva, ca un fapt rece și oarecare. Senzația era tulburătoare, ca și când ai lua colțul și te-ai întâlni cu tine însuti.

Și să aflu că fusesem dus la Evenwood când am fost copil! Inima mea sălta cu un soi de bucurie agonizantă la acel gând. Acel castel-palat minunat, cu turnurile sale înalte, pe care îl visam când eram mic era adevărat – nici urmă de fantezie, ci amintirea casei tatălui meu, care într-o zi avea să fie a mea.

Și totuși rămăseseră multe întrebări fără răspuns, multe lucruri de aflat. Am mai citit o dată cuvintele domnului Carteret, apoi și a treia oară. Am rămas acolo până târziu în noapte, citind din nou și din nou, gândindu-mă și punându-mi întrebări.

Mi se părea că sunt un om prins într-un vis și care aleargă cu inima bătând să-i spargă pieptul, către un final care se distanțează permanent și, cu cât alergam mai repede spre obiectivul meu, cu atât acesta rămânea chinuitor de departe, mereu la vedere, însă imposibil de atins. Primisem încă o dată un fragment din întreg, dar adevărul complet din care făcea parte acea mărturisire rămânea ascuns.

Adevărul? Mereu suntem în căutarea adevărului, nu-i așa? O potrivire cu caracter de fapt știut sau care respectă un anumit standard, ori ceva despre care experiența ne spune că este natura de neevitat a existenței. Însă în spatele simplului „adevăr" se ascund mai multe. Ceea ce numim de obicei „adevăr", adică faptul că „A" este egal cu „B" sau că moartea ne așteaptă în liniște pe toți, nu este altceva decât o umbră sau o imitație a ceva mult mai măreț. Doar în momentul în care acest adevăr din umbră se unește cu înțelesul și, mai presus de toate, cu înțelesul practic, putem vedea substanța însăși, Adevărul adevărului. Nu aveam nici cea mai mică îndoială că vorbele domnului Carteret erau cele ale unui om care grăiește adevărul, însă nu erau altceva decât fragmente ale unui întreg evaziv.

Desigur, eram fericit că aveam ceva care mă ajuta considerabil în încercarea mea de a dovedi că sunt moștenitorul lordului Tansor, dar eram sigur că existau avocați inteligenți care ar fi dorit să știe în ce bază putea fi considerată mărturia domnului Carteret drept document legal, astfel că nu-mi permiteam să cred că acele hârtii reprezentau dovada supremă și de necontestat pe care o căutam de atâta vreme. În primul rând, documentele originale citate de domnul Carteret nu mai erau de găsit – se aflaseră în geanta lui când fusese atacat. Atunci, cum se putea dovedi că acestea existau și că acele cuvinte reproduse de domnul Carteret erau exacte și adevărate, și nu erau invențiile lui? Personalitatea și moralitatea sa ar fi împiedicat probabil o astfel de presupunere, însă un avocat care își știa treaba putea să pună evidentul sub semnul îndoielii. Sau chiar să spună că domnul Carteret scrisese acea mărturie pentru că îl obligasem eu. Totuși, făcusem un oarecare progres cu acest document și, în ceea ce privea poziția mea, mărturia oferea dovezi valoroase care

susțineau ceea ce era scris în jurnalele mamei mele vitrege. Însă nu era suficient.

Cu toate că, în sfârșit, aflasem ce dorise domnul Carteret să-mi zică și ce conținea tolba de vânătoare, din ceata îndoielilor și speculației lua formă o altă certitudine teribilă. Motivul pentru care avea acea privire neliniștită în restaurantul de la hotelul George în timp ce aștepta sosirea mea era acum clar: se temea pentru siguranța lui și poate chiar pentru viața lui, aceasta depinzând de persoana care trimisese un urmăritor după el.

Cât de idiot fusesem! Nu trebuia să pun decât o singură întrebare ca să descopăr adevărul: Cui bono?[223]

Să presupunem că intră cineva din întâmplare în posesia unor informații care, dacă ajung publice, ar împiedica o altă persoană să primească o moștenire imensă pe care o așteaptă. Să presupunem, mai departe, că această a doua persoană este un bărbat cu o ambiție fără margini și lipsit de conștiință când vine vorba de propriile interese. Oare acea persoană n-ar dori să pună mâna pe acele informații pentru a le distruge odată pentru totdeauna și a-și asigura moștenirea? O singură persoană avea de câștigat dacă lua documentele pe care domnul Carteret le ducea în geantă. Una singură. Oare despre cine a spus chiar domnul Carteret însuși că și-a băgat nasul în treburile personale ale lordului Tansor și că este vinovat de lucruri și mai rele, chiar dacă nu le-a menționat? Și cine și-a arătat interesul pentru documentele primei doamne Tansor? Cine dorea să știe ceea ce știa domnul Carteret? Și la a cui instigare un urmăritor se afla pe urmele sale?

Acea persoană era Phoebus Daunt, iar dacă deținea corespondența incriminatoare a doamnei Tansor, atunci putea să-i răpească moștenitorului pierdut, dacă acesta mai era în viață, dreptul de a-și cere moștenirea. Însă crimă cu premeditare?

Chiar dacă era vorba de Daunt, oare era în stare totuși de așa ceva?

Am închis ochii și am revăzut chipul domnului Carteret, bătut și plin de sânge. Atunci, în acel moment, am știut cu o certitudine instinctivă cine o făcuse. Acele răni îngrozitoare erau semnătura violentă a lui Josiah Pluckrose, aplicată întâi surorii lui Mary Baker, Agnes, apoi, mai recent, dacă nu mă înșelam, lui Lewis Pettingale. Pluckrose, acționând cel mai probabil la ordinele lui Phoebus Daunt, întâi îl urmărise pe domnul Carteret, apoi îl atacase când intrase în parcul Evenwood prin poarta vestică. Vedeam totul clar cu ochii minții. Încă nu puteam ști sigur dacă intenția fusese de a-l ucide pe domnul Carteret sau doar de a-i lua geanta. Însă nu aveam nici cea mai mică îndoială în privința răufăcătorilor.

Apoi, pe măsură ce înaintam pe firul logic al deducțiilor, mi-am dat seama că exista posibilitatea ca și eu să fiu în pericol dacă Daunt ar descoperi că Edward Glapthorn, reprezentantul Tredgold, Tredgold & Orr, nu era altul decât Edward Glyver, moștenitorul pierdut. Ceva îmi spunea că punea la cale un plan mult mai elaborat, că dușmanul meu încerca acum să-l găsească pe vechiul său coleg de școală, pentru un singur scop. Edward Glyver viu era o amenințare permanentă. Edward Glyver mort făcea ca totul să fie în siguranță.

Totuși, n-avea decât să-l caute în toate colțurile lumii pe Edward Glyver, că nu-l putea găsi. La Sandchurch nu mai era nimeni care să-i poată spune. Nu mai primea scrisori acolo. Putea să-l caute în dosarele poștei, însă în zadar. Nu era acolo. Nu existau nicio plăcuță pe ușă, nici vreo piatră de mormânt cu numele lui. Dispăruse de pe fața pământului. Și totuși trăiește și respiră în persoana mea! Eu sunt Edward Glapthorn, fost Edward Glyver și viitor Edward Duport. Ah, Phoebus, lumina generației tale! Cum vei prinde această fantomă, acest spectru care este când o

persoană, când alta? Este când ici, când colo și totuși nicăieri. E chiar în spatele tău.

Și mai am un avantaj. Chiar dacă încă nu mă cunoaște, eu îl cunosc pe el. Am devenit prietenul tatălui său și pot să intru pe ușa din față a casei lui oricând doresc, așa cum am făcut-o de curând. Sunt invizibil pentru dușmanul meu, când merge la Club sau se plimbă prin parcul Evenwood seara. Ia gândește-te, atotputernice Phoebus, ce înseamnă asta! Omul care stă vizavi de tine când te întorci cu trenul de la țară: nu cumva are un aer familiar? Are ceva care-ți solicită memoria, însă doar pentru o clipă. Te întorci la ziarul tău și nu vezi că ochii lui sunt fixați asupra ta. Pentru tine, nu e decât un călător oarecare, dar ar trebui să ai mai multă grijă. Afară e ceață, iar străzile sunt pustii – nimeni nu te va auzi când strigi. Pentru că nu ai nici scut, nici armură împotriva unui om pe care nu-l poți vedea, al cărui nume nu-l știi, pe care nu-l cunoști. Mă trezesc că râd în hohote, cu lacrimi.

Însă când râsul încetează, văd clar sfârșitul. Dar cine va fi vânatul și cine vânătorul?

A CINCEA PARTE

Sensul nopții

1853–1855

Cunoașterea noastră ne dovedește ignoranța.
Owen Felltham, Decizii (1623), XXVII,
„Despre curiozitate în cunoaștere”

35

Credula res amor est[224]

Mărturisirea domnului Carteret deschisese o fereastră către multe lucruri care în trecut îmi rămăseseră ascunse, oferindu-mi o confirmare importantă a informațiilor din jurnalul mamei mele vitrege și detalii foarte valoroase despre acțiunile doamnei Tansor și consecințele lor. Însă, în sufletul meu, știam că scrisorile luate din geanta domnului Carteret nu vor mai fi recuperate niciodată și că fără ele cazul meu rămânea nerezolvat. M-am gândit că era posibil ca și alte documente asemănătoare să fi supraviețuit, însă, chiar și așa, cum puteam să le găsesc? Am ajuns la concluzia tristă că eram la fel de departe de obiectivul meu ca întotdeauna, în timp ce Daunt devenea tot mai puternic.

M-am adâncit în acea stare de tristețe. Dar, trei zile mai târziu, am primit de la Lizzie Brine, printr-un mesager, un bilet prin care mă informa că domnișoara Carteret și prietena ei, domnișoara Buisson, vor vizita Galeria Națională în după-amiaza de luni din săptămâna următoare, în 14 noiembrie. Imediat m-am înveselit și, în ziua

respectivă, la ora 2, m-am dus în piața Trafalgar și m-am oprit pe scările Galeriei.

Puțin înainte de 2.30, am văzut-o apărând în soarele de toamnă, alături de prietena ei. Au început să coboare scările, în timp ce eu, cu un aer dezinvolt, am început să le urc.

— Domnișoara Carteret! Ce coincidență plăcută!

Nu mi-a răspuns, iar vreme de câteva momente, păru că nu mă recunoaște. M-a privit prin ochelarii ei rotunzi ca și când eram un străin, până când prietena ei a deschis discuția.

— *Emilie, ma chère, est-ce que tu vas me présenter à ce monsieur?*[225]

Trăsăturile i s-au relaxat abia după aceste cuvinte. S-a întors către domnișoara Buisson și m-a prezentat drept „domnul Edward Glapthorn, despre care ți-am mai vorbit”. Apoi, a adăugat că „domnul Glapthorn a locuit o vreme la Paris și vorbește fluent limba franceză”.

— Ah, a răspuns domnișoara Buisson ridicând o sprânceană într-un gest fermecător, atunci nu vom putea vorbi despre el, că va înțelege ce spunem.

Avea o engleză perfectă, aproape fără accent franțuzesc. Cu o veselie copilărească, s-a arătat încântată de cunoștință și a început imediat, de parcă deja ne știam bine, să-mi descrie câteva dintre exponatele văzute, cu un entuziasm ieșit din comun. Doamna Rowthorn îmi zisese că este de aceeași vârstă cu domnișoara Carteret, însă avea o drăgălășenie simplă, care o făcea să pară mai tânără. Fără îndoială, formau un cuplu ciudat: domnișoara Buisson era plină de viață, expresivă și directă, exuberantă, îmbrăcată în haine vesele și la modă, iar domnișoara Carteret era sumbră și impunătoare în hainele ei de doliu. Rămăsese tăcută, ca o soră mai mare tolerantă, în vreme ce prietena ei povestea și chicotea. Însă era imposibil să nu simți cât de apropiate erau – din felul în care domnișoara Buisson se întorcea către prietena ei

când spunea un anumit lucru și își lăsa mâna pe brațul domnișoarei Carteret cu aceeași familiaritate pe care i-o văzusem la Evenwood, după înmormântare, căutăturile complice și ocheadele care dovedeau confidențele și secretele pe care și le împărtășeau.

— Pot să vă întreb cât mai rămâneți la Londra, domnișoară Carteret?

— Cu asemenea rețea de informații, domnule Glapthorn, a răspuns ea, presupun că vă puteți răspunde singur la întrebare.

— Rețea de informații? Ce vreți să ziceți?

— Ați vrea să cred că ne-am întâlnit acum din pură coincidență?

— Puteți presupune ce doriți, am răspuns eu cât de amabil am putut. Sau, dacă nu puteți accepta o coincidență, atunci poate acceptați ideea de soartă.

Am reușit să-i smulg un zâmbet și să o fac să-și ceară scuze pentru dispoziția proastă.

— Am primit biletul în care ați acceptat să veniți la înmormântarea tatălui meu, a continuat ea, însă am fost dezamăgiți că nu ați ajuns.

— Mă tem că am sosit prea târziu. I-am adus omagiile mele tatălui dumneavoastră – atât ca reprezentant al firmei, cât și ca prieten după ce au plecat trăsurile. Apoi, pentru că aveam o treabă urgentă în oraș și nu doream să vă deranjez, m-am întors imediat.

— Speram să vă primim din nou la casa Dower, a spus ea, scoțându-și ochelarii și punându-i în toc. Ați fost așteptat. Însă ați avut probabil motivele dumneavoastră.

— Nu doream să deranjez, după cum am spus deja.

— Da. Însă a fost foarte obositor să călătoriți atâta drum până la Northamptonshire și să vă întoarceți imediat. Sper că v-ați rezolvat problema.

— Nu a fost deloc un efort, vă asigur.

— Sunteți foarte amabil, domnule Glapthorn. Acum, vă rugăm să ne scuzați. Poate coincidența –

sau soarta – ne va aduce din nou împreună.

Domnișoara Buisson s-a înclinat zâmbind, dar domnișoara Carteret abia și-a mișcat capul, așa cum făcuse și cu Daunt, și a trecut pe lângă mine, pe scări.

Bineînțeles că nu puteam să le las să plece așa și, prefăcându-mă neinteresat să petrec o zi atât de frumoasă de noiembrie privind tablouri, le-am rugat să mă lase să le însoțesc, dacă voiau să meargă pe jos. Domnișoara franțuzoaică a anunțat cu veselie că intenționau să se plimbe prin parcul Green, iar eu am recunoscut că era o alegere excelentă pentru o asemenea după-amiază.

— Atunci, veniți neapărat cu noi, domnule Glapthorn! a strigat domnișoara. Nu te deranjează, nu-i așa, Emily?

— Nu mă deranjează dacă și tu vrei asta, și domnul Glapthorn nu are altceva mai bun de făcut, a venit răspunsul.

— Atunci, așa rămâne, a rostit prietena ei bătând din palme, încântător!

Așa că am traversat împreună piața, cu domnișoara Carteret la brațul drept și cu domnișoara Buisson la cel stâng.

Când am ajuns în spațiul deschis al parcului, nervozitatea domnișoarei Carteret a părut să dispară. Încet-încet, am început să discutăm și despre alte lucruri decât despre evenimentele tragice recente de la Evenwood, iar la sfârșitul după-amiezii, când soarele începea să apună, vorbeam deja deschis și natural, ca și când am fi fost prieteni vechi.

Pe la ora 4, ne-am îndreptat către Piccadilly, iar doamnele au așteptat lângă bordură în timp ce eu am chemat o trăsură.

— Pot să-i spun birjarului unde să vă ducă? am întrebat eu cu un aer nevinovat.

Mi-a dat adresa mătușii ei de pe strada Wilton, apoi am ajutat-o să urce, urmată de domnișoara

Buisson, care mi-a zâmbit în vreme ce își lua locul pe banchetă.

— Domnișoară Carteret, știu că este o îndrăzneală, însă îmi permiteți să vă vizitez, pe dumneavoastră și pe domnișoara Buisson?

Spre surprinderea mea, mi-a răspuns imediat.

— Sunt acasă, mai bine zis în casa mătușii mele, în fiecare dimineață după ora 11.

— Atunci, pot să vin vineri la ora 11?

Mărturisesc că am pus întrebarea gândindu-mă că o să inventeze o scuză ca să nu mă primească, însă și-a lăsat capul într-o parte și mi-a zis:

— Bineînțeles că da.

În timp ce birja se îndepărta, a tras fereastra, a întors privirea către mine și mi-a zâmbit.

Un zâmbet simplu. Dar care mi-a hotărât soarta.

După cum stabiliserăm, vineri am ajuns la domnișoara Carteret, la casa mătușii ei de pe strada Wilton. Am fost condus într-un salon mare și elegant, unde le-am găsit pe domnișoara Carteret și pe prietena ei stând împreună pe o canapea de lângă fereastră, citind.

— Domnul Glapthorn! Ce drăguț!

Domnișoara franțuzoaică a vorbit prima, apoi a sărit în picioare și a tras un mic fotoliu lângă canapeaua lor, rugându-mă să mă așez.

— Ne plictiseam îngrozitor în dimineața asta, domnule Glapthorn, a spus ea, reluându-și locul lângă domnișoara Carteret și aruncând cartea pe o masă de lângă ele. Ca două fete bătrâne. Recunosc că aș fi luat-o razna dacă n-ați fi venit în vizită. Desigur, Emily poate rămâne ore întregi așa și nu ar deranja-o, însă eu am nevoie de companie. Nu vă place compania, domnule Glapthorn?

— Doar a mea, am răspuns eu.

— Ah, asta e îngrozitor. Sunteți la fel de rău ca Emily. Și totuși ați fost o companie atât de plăcută în parc. Nu-i așa, Emily?

În tot acest timp, domnișoara Carteret rămăsese cu cartea în mână, privindu-și impasibilă prietena. Apoi, ignorând întrebarea, s-a întors către mine și și-a scos ochelarii.

— Cum se simte patronul dumneavoastră, domnule Glapthorn?

— Patronul meu?

— Da, domnul Christopher Tredgold. Am înțeles de la lordul Tansor că a suferit un atac.

— Se simțea foarte rău când l-am văzut ultima dată. Din păcate, nu știu dacă starea lui de sănătate s-a îmbunătățit.

Domnișoara Buisson a oftat ușor și și-a încrucișat brațele, ca și când întorsătura serioasă pe care o luase conversația i-ar fi displăcut.

Sperasem să am parte de o primire mai puțin rece din partea domnișoarei Carteret și nu eram sigur ce ar trebui să mai spun.

— Mătușa dumneavoastră este acasă? am întrebat eu în cele din urmă, gândindu-mă că așa ar fi politicos să fac.

— E în vizită la o prietenă, a răspuns domnișoara Carteret, și va reveni abia diseară.

— Doamna Manners este o persoană care iubește compania, a remarcat domnișoara Buisson cu o mișcare semeață din cap.

— Domnul Tredgold mi-a zis că doamna Manners era sora mai mică a mamei dumneavoastră.

Patronul meu îmi vorbise odată despre familia domnului Carteret și această doamnă de care domnișoara Carteret era foarte apropiată.

— Așa este.

— Cu care ați locuit când ați fost la Paris?

— Văd că vă interesează foarte mult familia mea, domnule Glapthorn.

Acest reproș – dacă asta voia să fie remarca ei – fusese rostit pe un ton blând, care îmi demonstra că, la urma urmei, era totuși dispusă să mențină legătura de prietenie pe care o stabiliserăm în acea

după-amiază în parcul Green. Asta m-a încurajat să dau un răspuns ușor riscant.

— Mă interesează familia dumneavoastră, domnișoară Carteret, pentru că mă interesați dumneavoastră.

— Aceasta este o afirmație îndrăzneață și ciudată. Ce interes ar putea prezenta viața mea plictisitoare pentru cineva ca dumneavoastră? Pentru că, domnule Glapthorn, bănuiesc că sunteți o persoană cu experiență vastă și multe pasiuni, cu un orizont larg pe care l-am mai văzut și înainte la bărbații cu un intelect foarte dezvoltat, care și-au trăit viața după propriile reguli. Sunteți împlinit prin istețimea dumneavoastră – sunt sigură că am dreptate – și, dacă pot spune așa, asta vă face să aveți o personalitate cumva sălbatică. Da, sunteți un aventurier, domnule Glapthorn. Nu zic că nu puteți fi îmblânzit, însă sunt sigură că nu sunteți destinat domesticirii. Tu ce crezi, Marie-Madeleine?

Aceasta ne privise pe domnișoara Carteret și pe mine cu o expresie ce trăda un interes intens, privirea ei trecând de la unul la altul.

— Eu cred, a rostit ea încet, țuguindu-și concentrată buzele, că domnul Glapthorn este ceea ce unii numesc un armăsar cu aptitudini nebănuite. Da, asta cred. *Vous êtes un homme de mystère*[226].

— Ei bine, am zâmbit eu, nu știu dacă să o iau ca pe un compliment.

— Ah, a răspuns domnișoara din Franța, desigur, este un compliment. Un dram de mister e întotdeauna un avantaj pentru orice persoană.

— Deci credeți că sunt misterios?

— Cu siguranță.

— Și dumneavoastră ce credeți, domnișoară Carteret?

— Cred că suntem cu toții misterioși, a răspuns ea făcând ochii mari. Diferența este doar de proporție. Toți avem lucruri pe care preferăm să le ținem ascunse de ceilalți, chiar și de cei care ne

sunt apropiați – mici păcate secrete, slăbiciuni, temeri, chiar și speranțe despre care nu putem vorbi. Totuși, în general, acestea sunt mistere scuzabile, care nu îi împiedică pe cei dragi să ne iubească pentru ceea ce suntem, la bine și la rău. Însă mai există acele persoane care nu sunt deloc ceea ce par. Cred că astfel de oameni sunt misterioși pe de-a-ntregul. Adevărata lor personalitate este ascunsă intenționat și cu desăvârșire, lăsându-i pe ceilalți să vadă doar un aspect fals al lor.

Privirea ei scrutătoare și directă era neliniștitoare, la fel și liniștea care a urmat. Bineînțeles, vorbea la modul general, dar în cuvintele ei era o asprime care m-a izbit. Domnișoara Buisson a oftat, semn că nu mai avea răbdare cu seriozitatea prietenei ei, iar eu am zâmbit slab și, încercând să schimb subiectul, am întrebat-o pe domnișoara Carteret cât va mai rămâne în Londra.

— Marie-Madeleine pleacă mâine la Paris. Eu mai rămân o vreme aici, nu are ce să mă mai atragă la Evenwood.

— Nici măcar domnul Phoebus Daunt? am întrebat eu.

Domnișoara Buisson a izbucnit în râs, legănându-se pe canapea.

— Domnul Phoebus Daunt! Credeți că s-ar întoarce pentru el? Cred că glumiți, domnule Glapthorn.

— De ce n-ar dori domnișoara Carteret să-și vadă vechiul prieten? am întrebat eu cu un aer de nedumerire exagerată.

— Ah, da, a răspuns domnișoara Buisson zâmbind, „vechiul ei prieten și tovarăș dejoacă”.

— Domnul Glapthorn nu împărtășește admirația generală pentru domnul Phoebus Daunt, a zis domnișoara Carteret. Ba din contră, are o părere destul de proastă. Am dreptate, domnule Glapthorn?

— Dar domnul Phoebus Daunt este de-a dreptul încântător! a strigat domnișoara Buisson. Și atât de deștept și de frumos! Sunteți gelos, domnule Glapthorn?

— Nu, vă asigur că nu.

— Atunci, îl cunoașteți? a întrebat domnișoara zâmbind.

— Domnul Glapthorn îl cunoaște doar datorită reputației sale, a răspuns domnișoara Carteret zâmbind la rândul ei, pe care o consideră un motiv suficient de bun ca să nu-l placă.

S-au privit ca și când ar fi jucat un soi de joc ale cărui reguli nu le mai cunoștea nimeni altcineva.

— Atunci, domnișoară Carteret, am spus eu, să înțeleg că îmi împărtășiți punctul de vedere despre personalitatea și talentele domnului Daunt? Când am vorbit ultima dată despre acest subiect, păreați gata să-i luați apărarea.

— Așa cum am zis și atunci, îi datorez domnului Daunt politețe, deoarece ne cunoaștem de foarte mult timp și e vecinul nostru. Însă nu doresc să-l apăr. Este în stare să se apere și singur în fața părerii noastre.

— Ei bine, a rostit cealaltă domnișoară, dacă doriți să vă spun ce părere am despre domnul Phoebus Daunt, o voi face. Îl consider un nesuferit. Asta e părerea mea. Așa că, domnule Glapthorn, cu toții avem aceeași părere despre acest subiect.

Le-am zis că mă bucuram să aud asta.

— Însă știi, Emily, a continuat ea întorcându-se către prietena ei, cunosc un motiv extraordinar ca să te întorci la Evenwood.

— Și care ar fi acela? a întrebat domnișoara Carteret.

— Pentru că domnul Phoebus Daunt nu e acolo!

Domnișoara părea foarte încântată de răspunsul ei cel spiritual. A bătut din palme, a sărutat-o pe domnișoara Carteret pe obraz și a sărit în picioare. Apoi, a început să danseze prin cameră, sărind și

răsucindu-se, și cântând Ou est le soleil? Ou est le soleil, până când s-a așezat din nou lângă domnișoara Carteret, roșie și cu ochii strălucitori.

— Și unde s-a dus soarele? am întrebat eu.

— În America, a răspuns domnișoara Carteret. În timp ce vorbea, își privea prietena ridicând dintr-o sprânceană și am simțit din nou acel aer de complicitate. A plecat într-un turneu, să țină discursuri.

— Și despre ce va ține discursuri? am întrebat eu.

— Cred că subiectul său este „Arta epopeii”.

N-am putut să-mi stăpânesc un râs disprețuitor. Arta epopeii! Apoi, m-am liniștit, gândindu-mă că aș putea fi apostrofat de domnișoara Carteret pentru lipsa mea de respect față de vechiul ei tovarăș dejoacă, dar am fost mulțumit să văd că și ele două râdeau, domnișoara Carteret încet și discret, iar prietena ei mai zgomotos.

— Vezi, Emily, a zis domnișoara în cele din urmă, domnul Glapthorn seamănă mult cu noi. Simte lucrurile la fel ca noi. Putem să-i spunem secretele noastre fără teamă că ne-ar putea trăda.

Domnișoara Carteret s-a ridicat, s-a îndreptat către fereastră și a privit în stradă.

— E un aer înăbușitor aici, a zis ea. Mergem să ne plimbăm o jumătate de oră?

Cele două doamne și-au luat imediat șalurile și pălăriile și curând ne plimbam prin frunzele căzute din Hyde Park. Ne-am oprit o vreme pe o băncuță ce dădea spre Serpentine, însă domnișoara Buisson nu avea stare, astfel că, după câteva momente, a luat-o înainte, lăsându-ne pe mine și pe domnișoara Carteret singuri pentru prima dată.

— Domnișoară Carteret, am început eu după ce am rămas tăcuți câteva clipe, privind apa, îmi permiteți să vă întreb dacă poliția a făcut vreun progres în descoperirea asasinilor tatălui dumneavoastră?

În timp ce mi-a răspuns, privirea ei a rămas fixată pe un punct îndepărtat.

— A fost interogat un bărbat din Easton – un răufăcător renumit –, însă a fost eliberat. Nu am nicio speranță că poliția îi va găsi vreodată pe făptași.

A spus asta destul de prompt, ca și când anticipase întrebarea mea și avea răspunsul pregătit. Chipul ei frumos părea tensionat și am remarcat că se juca distrată cu ciucurii șalului.

— Iertați-mă! am zis eu încet. Întrebarea mea a fost lipsită de tact.

— Nu! S-a întors spre mine și am văzut că avea ochii plini de lacrimi. Nu. Știu că ați întrebat cu intențiile cele mai bune și chiar vă sunt recunoscătoare pentru asta. Dar sufletul meu este acum plin de tristețe pentru tatăl meu și pentru incertitudinea viitorului meu. Moartea tatei a pus totul sub semnul întrebării. Nu știu cum să-mi câștig existența, nici măcar dacă mi se va permite să rămân în casa mea de acum.

— Lordul Tansor va înțelege, cu siguranță, situația în care vă aflați și datoria pe care o are față de dumneavoastră în calitate de rudă.

— Lordul Tansor va face doar ce este în interesul lui, a răspuns ea destul de aspru. Nu contest că a avut grijă de mine în trecut, însă nu este obligat să facă asta și în viitor. L-a angajat pe tatăl meu de dragul mătușii lui, bunica mea, dar a făcut-o cu mare ezitare, chiar dacă alegerea s-a dovedit una care i-a adus beneficii inestimabile. Tatăl meu îi era văr, însă îl trata uneori ca pe un servitor. Nu neg că îi eram datori pentru situația noastră materială, dar nouă nu ne aparținea nimic. Tot ce aveam era al lordului Tansor, trăiam din mila Domniei Sale, nu ca membri de drept și demni ai familiei. Nu am putut să-l fac pe tatăl meu să vadă nedreptatea situației noastre, însă am simțit din plin rușinea acesteia. Cum să cred că

relația mea cu lordul îmi va oferi vreo garanție de siguranță și independență?

— Dar poate că lordul vă va trata cu generozitate totuși.

— Da, poate. Am în mine sângele familiei Duport, iar asta a fost întotdeauna cel mai important lucru pentru lordul Tansor. Însă nu cred că voi avea vreun avantaj din asta și nici nu vreau să îi rămân datoare pentru totdeauna lordului Tansor.

Atunci am remarcat că o doamnă are întotdeauna la dispoziție și alte mijloace ca să își aranjeze confortabil viața.

— Vreți să spuneți căsătoria. Dar cine ar vrea să se însoare cu mine? Nu am banii mei, iar tatăl meu nu mi-a lăsat mare lucru. Am aproape 30 de ani – nu, nu spuneți că nu contează vârsta, știu foarte bine că da. Nu, domnule Glapthorn, sunt un caz pierdut. O să trăiesc și o să mor fată bătrână.

— Cu siguranță, există cel puțin o persoană care s-ar căsători cu dumneavoastră.

— Și care ar fi aceea?

— Domnul Phoebus Daunt, desigur.

— Domnule Glapthorn, văd că sunteți obsedat de Phoebus Daunt. A devenit un fel de idee fixă pentru dumneavoastră.

— Recunoașteți că am dreptate?

— Nu recunosc așa ceva. Orice intenție ar fi avut domnul Daunt în această privință s-a stins de mult. Chiar dacă tatăl meu l-ar fi acceptat, lucru care nu s-a întâmplat, nu i-am împărtășit niciodată sentimentele. Nu îl iubesc pe domnul Daunt, iar pentru mine, care am avut tot timpul exemplul părinților mei, dragostea este singurul motiv al căsniciei. Acum, vă rog, să nu mai discutăm despre domnul Daunt. Mă plictisește când este lângă mine și mă plictisește și mai mult să aud vorbindu-se de el. Sunt hotărâtă să găsesc o soluție în privința viitorului meu fără să fie nevoie de așteptările

domnului Daunt. Spuneți-mi, ați citit Villette a domnului Currer Bell?[227]

Cu acea întrebare, a început să se intereseze de gusturile și părerile mele. Îmi plăcea domnul Dickens? Ce credeam despre opera lui Wilkie Collins? Nu-i așa că In Memoriam a domnului Tennyson era extraordinară?[228] Am fost în ultima vreme la vreun concert sau recital? Ce părere aveam despre operele domnului Rossetti și ale prietenilor săi?[229]

Dovedea un interes informat despre toate subiectele pe care le-a ridicat în timpul discuției noastre, iar curând am aflat că părerile noastre despre diverși autori și artiști erau asemănătoare. Încet-încet, am început să vorbim ca doi oameni care au aprobat tacit faptul că se plac reciproc. Atunci s-a întors și domnișoara Buisson.

Începe să se lase frigul, ma chère, a spus ea luându-și prietena de mână ca să o facă să se ridice. Și mi-e foame. Ne întoarcem? Vă felicit, domnule Glapthorn! Se vede pe chipul ei că lui Emily că i-a plăcut conversația cu dumneavoastră. Despre ce ați vorbit?

— Nimic care să te intereseze, draga mea, a răspuns domnișoara Carteret în vreme ce își înfășură șalul. Am fost destul de serioși, nu-i așa, domnule Glapthorn?

— Și totuși ești fericită, a remarcat domnișoara gânditoare. Trebuie să o vizitați din nou curând, domnule Glapthorn, și să fiți din nou serioși, și atunci nu-mi voi mai face griji pentru ea după ce mă întorc acasă.

Am revenit pe strada Wilton foarte binedispuși. Domnișoara franțuzoaică râdea și ciripea, iar domnișoara Carteret zâmbea cu o satisfacție tăcută, în timp ce eu străluceam în sinea mea de o fericire nouă.

Când am ajuns în fața casei, domnișoara Buisson a sărit cu agilitate scările.

— La revedere, domnule Glapthorn! a strigat ea de lângă ușa principală. Apoi, s-a oprit și a rămas câteva clipe pe gânduri. E un nume ciudat, nu-i așa? Glapthorn. Foarte curios și potrivit pentru un armăsar cu calități nebănuite.

Apoi, a dispărut în casă râzând.

M-am întors către domnișoara Carteret.

— Pot să vă mai vizitez?

Mi-a întins mâna, iar eu i-am luat-o și i-am strâns-o preț de o clipă minunată.

— Mai întrebați?

36

Amor vincit omnia[230]

Am făcut următoarea vizită pe strada Wilton în vinerea următoare, cu sufletul plin de speranța că domnișoara Carteret mă va primi cu aceeași căldură pe care mi-o arătase la finalul primei noastre întâlniri. Eram mai îndrăgostit decât niciodată, iar acum începeam să cred că, în timp, mă poate iubi și ea. Atunci, i-am fost prezentat și doamnei Hetcher Manners – o femeie vioaie și drăguță, cu doar șase ani mai în vârstă decât nepoata ei – și am fost invitat să iau prânzul cu cele două doamne. După aceea, când doamna Manners a plecat în vizitele sale de după-amiază, eu și domnișoara Carteret am rămas singuri în salon.

— A fost foarte plăcut, domnule Glapthorn, a spus ea imediat după ce a plecat mătușa ei. Însă, din păcate, trebuie să mă întorc mâine la Evenwood, astfel că o vreme nu voi mai avea plăcerea să vă primesc… Doar dacă…

Am înțeles imediat aluzia.

— E posibil să am ocazia de a veni în vizită la Evenwood, în viitorul apropiat. Eu și domnul Daunt suntem sclavii pasiunii noastre pentru cărți: iubim cărțile vechi și avem și alte pasiuni cărturărești comune. M-a rugat să citesc corectura unei traduceri pe care a pregătit-o și cel mai bine e să i-o aduc înapoi personal. Când voi face asta, dacă nu vă supărați, aș putea veni în vizită la casa Dower.

— Sunteți mai mult decât bine-venit, domnule, a zis ea. Apoi, a oftat. Deși nu știu cât voi mai putea să consider casa Dower drept căminul meu. Domnul Hyde Teasedale și-a exprimat dorința de a închiria proprietatea pentru fiica lui, care se va căsători curând, și mă tem că lordul Tansor va

prefera un chiriaș care plătește decât o rudă întreținută.

— Însă nu vă va lăsa pe drumuri, nu-i așa?

— Nu, sunt sigură că nu. Dar am foarte puțini bani și nu voi putea să egalez suma propusă de domnul Hyde pentru închirierea proprietății.

— Înseamnă că lordul Tansor vă va găsi altă locuință. Ați vorbit despre asta?

— Doar pe scurt. Dar să nu hm pesimiști. Lordul Tansor nu mă va lăsa muritoare de foame.

Am mai vorbit o vreme și am simțit din nou, așa cum simțisem lângă Serpentine cu o săptămână în urmă, acea senzație minunată că o am doar pentru mine. Încă rămăsese ceva din vechea ei reticență, dar am părăsit casa ei, în acea după-amiază, încurajat de amabilitatea pe care mi-o arătase și simțeam cum îmi crește speranța că nu o iubeam în zadar.

I-am scris imediat domnului Daunt și am stabilit să merg joia următoare, în prima zi din decembrie, la Northamptonshire, cu corectura traducerii.

Am petrecut cu pastorul o după-amiază stimulantă discutând despre Iamblichus, iar domnul Daunt mi-a mulțumit pentru cele câteva corecturi și sugestii pe care le făcusem.

— Ați fost foarte amabil, domnule Glapthorn, a spus el. V-am dat bătaie de cap cu asta. Iar o excursie la țară pe o asemenea vreme este cu atât mai neplăcută.

Afară, vântul bătea cu putere de mai bine de o zi, iar ploaia transformase drumurile și potecile în smârcuri.

— Vă rog să nu vorbiți așa, am răspuns eu. Sunt gata să îndur orice neplăcere de dragul învățăturii și al unei conversații atât de plăcute precum cea din după-amiaza asta.

— Sunteți foarte bun să spuneți asta. Vreți să rămâneți la un ceai? Soția mea nu este acasă, iar fiul meu e plecat în străinătate, într-un turneu de

prelegeri, astfel că nu suntem decât noi doi. Însă aș avea o mică tentație pentru dumneavoastră, un exemplar destul de special din *Hieroglyphikes*[231] a lui Quarles pe care l-am achiziționat de curând și despre care aș dori să vă cer părerea dacă nu aveți treburi mai urgente.

Nu-l puteam refuza, așa că am luat ceaiul cu el, am discutat despre opera respectivă, apoi despre alte câteva asemănătoare. Abia la puțină vreme după ora 4, odată cu lăsarea întunericului, am plecat.

Vântul bătea foarte puternic dinspre est, aruncând picăturile de ploaie pe fața mea în timp ce-mi croiam drum printre rădăcinile alunecoase ale drumeagului care ducea de la casa parohială la casa Dower. Pentru că ploaia se întețise brusc, am renunțat la ideea mea inițială de a merge la ușa principală a casei și am preferat să alerg cât de repede puteam prin curtea grajdurilor și să bat la ușa bucătăriei, pe care doamna Rowthorn mi-a deschis-o imediat.

— Domnule Glapthorn, intrați, intrați!

M-a zorit să intru, iar înăuntru l-am găsit pe John Brine, care își încălzea picioarele la foc.

— Erați așteptat, domnule? a întrebat menajera.

— Am fost la casa parohială și am vrut să o salut pe domnișoara Carteret, dacă este acasă, înainte să mă întorc la Easton.

— Da, domnule, sigur, este acasă. Veniți și așteptați?

— Poate că ar fi mai bine să rămân lângă foc, să mă usuc puțin, am răspuns eu, apoi mi-am scos haina și m-am dus lângă John Brine.

După câteva clipe, doamna Rowthorn a plecat sus cu treabă, lăsându-mi ocazia să-l întreb pe Brine dacă avea vești noi.

— Nimic de spus, domnule. Domnișoara Carteret a rămas acasă în ultimele zile și nu a primit-o decât pe doamna Daunt, care a venit de două ori aici după întoarcerea domnișoarei de la

Londra. După cum probabil știți deja, domnul Phoebus Daunt va lipsi mai multe săptămâni.

— Zici că domnișoara Carteret nu a ieșit?

— Nu, domnule, doar atunci când l-a întâmpinat pe lordul Tansor.

— Brine, ești de-a dreptul enervant. Nu puteai să-mi spui asta de la bun început? Gând l-a așteptat stăpâna ta pe lordul Tansor?

— Marți după-amiază, s-a auzit o voce care nu era a lui John Brine.

M-am întors și am văzut-o pe sora lui, Lizzie, care stătea în capul scărilor.

— John a luat-o în trăsură, a continuat ea. S-au întors într-o oră.

— Și cunoști scopul acelei vizite? am întrebat eu.

— Cred că este vorba despre decizia lordului Tansor de a închiria casa Dower domnului Hyde Teasedale. Domnișoarei i s-a oferit cazare în apartamentul ocupat de prima doamnă Tansor. Eu voi merge cu ea. John va rămâne aici, alături de ceilalți, ca să o slujească pe fiica domnului Hyde și pe soțul acesteia.

Chiar când auzeam aceste vești, doamna Rowthorn a reapărut să întrebe dacă eram gata să merg sus, astfel că am luat-o pe hol, însoțit de menajeră.

Domnișoara Carteret stătea lângă foc în camera unde vorbiserăm prima dată. Când am intrat, nu a făcut nicio mișcare, ca și când nu ar fi auzit bătaia în ușă a doamnei Rowthorn – stătea cu bărbia sprijinită în palmă, privind lung flăcările.

— Domnișoară, a sosit domnul Glapthorn.

Luminat dintr-o parte de lucirea focului și de cealaltă de razele lămpii cu rapiță[232] de lângă ea, chipul ei avea o paloare de marmură, nepământeană. O secundă, mi s-a părut că e statuia unei zeițe antice, teribilă și de neatins, nu chipul unei femei vii. Însă a zâmbit, s-a ridicat de pe

scaun și s-a scuzat pentru starea absentă în care o găsisem.

— Mă gândeam la părinții mei, a spus ea, și la anii fericiți pe care i-am petrecut aici.

— Însă nu plecați de la Evenwood, doar de la casa Dower.

O clipă, pe chipul ei a apărut o expresie precaută, dar a înclinat ușor capul și mi-a aruncat o privire jucăușă.

— Ce bine informat sunteți despre tot ce facem noi, domnule Glapthorn. Mă întreb cum reușiți.

Pentru că nu doream să divulg identitatea informatorului meu, am zis că nu era niciun mister, doar o remarcă trecătoare din partea pastorului Daunt, nimic mai mult, apoi am adăugat cât de fericit eram că lordul Tansor își îndeplinise datoria față de ea.

— Am o explicație pentru asta, a răspuns ea. Însă poate ar trebui să mă informez puțin despre dumneavoastră dacă tot ne împrietenim. Veniți și stați lângă mine și spuneți-mi totul despre Edward Glapthorn.

Mi-a făcut loc pe canapeaua pe care stătea și și-a unit mâinile pe poalele rochiei, așteptând să încep. Eu am rămas câteva clipe vrăjit de chipul ei frumos și de apropierea dintre noi.

— Nu aveți nimic de zis?

— Nimic interesant pentru dumneavoastră.

— Haideți, domnule Glapthorn, fără falsă modestie. Simt că aveți multe de povestit, numai să vreți. Să începem cu părinții. Ce-i cu ei?

Era cât pe ce să-i spun adevărul, însă ceva m-a împiedicat. După ce îi voi mărturisi dragostea mea, iar această dragoste îmi va fi împărtășită, atunci îi voi zice totul, voi avea încredere în ea așa cum nu avusesem în nimeni altcineva, nici măcar în Bella. Însă acum, până nu clarificam totul, mă simțeam obligat să-i spun doar atât cât puteam din adevăr și să recurg la un pic de falsitate pentru restul poveștii.

— Tatăl meu era căpitan de husari și a murit înainte să mă nasc eu. Mama ne-a întreținut scriind romane.

— Romancieră! Fascinant! Dar nu-mi amintesc o autoare cu numele de Glapthorn.

— A semnat cu pseudonim.

— Înțeleg. Și unde ați crescut?

— Pe coasta Somerset. Familia mamei era din vest.

— Somerset? Nu cunosc prea bine ținutul, dar l-am auzit pe lordul Tansor spunând că este o regiune minunată – familia primei sale soții era de acolo. Aveți frați sau surori?

— Sora mea mai mare a murit tânără. Nu am cunoscut-o. Am fost educat acasă, de mama, apoi la școala din sat. Mai târziu, după ce a murit mama, am studiat la Heidelberg, apoi am călătorit mult pe Continent. Am ajuns la Londra în 1848 și m-am angajat la firma Tredgold. Colecționez cărți, studiez fotografia și, în general, am o viață plictisitoare. Asta e tot. Edward Glapthorn, *en tout et pour tout*[233].

— Ei bine, a rostit ea după ce mi-am terminat prezentarea, încă vă acuz de falsă modestie, pentru că din povestirea dumneavoastră înțeleg că aveți talente remarcabile pe care nu sunteți gata să le recunoașteți. De exemplu, fotografia. Este o artă care necesită cunoaștere științifică, dar și ochi de artist, însă o menționați cu lejeritate, de parcă secretele sale pot fi stăpânite de orice Tom, Dick sau Harry. Sunt foarte interesată de fotografie. Lordul Tansor are un album cu câteva priveliști extraordinare de la Evenwood. De multe ori, m-am uitat cu admirație la el. Cred că același fotograf i-a făcut lordului Tansor și portretul care stă acum pe biroul său. Cred că mi-ar plăcea să mi se facă și mie portretul. Da, cred că mi-ar plăcea foarte mult. Vreți să-mi faceți portretul, domnule Glapthorn?

Am privit-o în ochi, în acele lacuri întunecate nesfârșite și adânci, însă nu am găsit vreo urmă de

ironie în ei. Am văzut doar sinceritate, iar inima mi-a tresăltat de fericire că mă privea astfel, fără reticența de altădată. I-am zis că aș fi încântat și onorat să-i fac portretul, apoi, fără să mă gândesc prea mult, am spus că, la sugestia domnului Tredgold, eu fusesem cel care realizase atât fotografiile de la Evenwood pe care le admirase ea, cât și portretul lordului Tansor.

— Sigur! a strigat ea. Portretul are inițialele EG – de la Edward Glapthorn! Ce lucru extraordinar, să veniți la Evenwood să faceți fotografii și eu să nu știu! Când mă gândesc că poate ne-am și văzut atunci sau am trecut unul pe lângă celălalt ca doi străini, fără să știm că într-o zi eram sortiți să ne întâlnim.

— Deci credeți că ne-a fost sortit să ne întâlnim? am întrebat eu.

— Dumneavoastră nu?

— După cum știți, cred cu tărie în soartă, am răspuns eu. Păgânul din mine crede. Am încercat să renunț la idee, dar nu am reușit. 1

— Înseamnă că suntem fără speranță, a zis ea încet, întorcându-și capul către foc.

În încăpere s-a lăsat tăcerea, o tăcere care părea tot mai adâncă și aproape palpabilă din cauza ticăitului ceasului și a sunetului buștenilor care trosneau și al vântului sălbatic, care arunca frunze și rămurele înspre ferestre.

Simțeam cu mi se accelerează respirația de dorința de a o strânge în brațe, de a-i simți părul lipit de fața mea, pieptul lângă al meu. Oare mă va îndepărta? Sau s-ar lăsa pradă momentului? Atunci, am văzut că-și apleacă fruntea și mi-am dat seama că plângea.

— Iartă-mă! a rostit ea aproape șoptit.

Mă pregăteam să-i spun că nu era nevoie să se scuze pentru că a arătat ce simte, însă imediat mi-am dat seama că nu mi se adresase mie, ci altei persoane, absentă fizic, dar prezentă în mintea ei.

— N-ar fi trebuit să mori! vorbea aproape scâncit, mișcându-și capul rapid într-o parte și în alta.

Atunci, mi-am dat seama că gândul la moartea teribilă a tatălui său i-a venit pe neașteptate, așa cum se întâmplă cu durerile proaspete.

— Domnișoară Carteret…

— Ah, domnule Glapthorn, îmi pare rău

— Nu, nu, nu. Nu trebuie să vă cereți scuze. Vă simțiți bine? Să o chem pe doamna Rowthorn?

Mi se rupea inima să o văd atât de tristă, dar mila mea pentru ea era amestecată cu furia pe care o simțeam față de ceea ce îi făcuse Daunt. Poate că el nu a participat activ la uciderea domnului Carteret, însă eram convins că fusese implicat în ea. Astfel că în contul lui mai treceam un rănit și mi-am jurat să-l fac să dea socoteală într-o zi.

Domnișoara Carteret a răspuns că nu avea nevoie de nimic și și-a șters lacrimile. Și-a revenit imediat și m-a întrebat, aparent mai binedispusă, când mă întorceam la Londra. I-am răspuns că stăteam la Easton peste noapte și urma să plec de dimineață.

— Ah! a exclamat ea în timp ce o rafală violentă de vânt s-a izbit de una dintre ferestre. Nu puteți pleca la Easton pe vremea asta. John Brine v-ar h dus, însă unul dintre cai șchiopătează. Trebuie să rămâneți aici peste noapte. Insist.

Bineînțeles, m-am împotrivit și i-am zis că nu vreau să abuzez de amabilitatea ei, însă nu m-a lăsat. A sunat imediat după doamna Rowthorn și i-a cerut să pregătească o cameră și să mai pună un tacâm la masă.

— Sper că nu vă supărați că luăm cina în doi, domnule Glapthorn, a spus ea. E puțin scandalos, știu, căci nu are cine să mă însoțească, însă nu am vreme pentru astfel de convenții obositoare. Dacă o doamnă dorește să cineze cu un domn în propria casă, atunci nu cred că e treaba altcuiva decât a ei.

În plus, vizitele sunt rare la casa Dower, în ultima vreme.

— Dar parcă ați vorbit de prieteni din vecinătate.

— Prietenii mei păstrează o distanță respectuoasă în aceste momente triste, iar eu nu vreau să ies. Poate că semănăm, domnule Glapthorn. Preferăm cel mai mult propria companie.

Să iau cina doar cu domnișoara Emily Carteret! Cât de minunat mi se părea să stau în fața ei în salonul lambrisat, cu vedere spre grădina din spatele casei Dower și să mă aud vorbindu-i cu o familiaritate pe care nu aș fi crezut-o posibilă cu câteva ore înainte. Am început să discutăm despre evenimentele actuale, printre care, desigur, lupta de la Sinope[234], și am avut amândoi părerea că Rusia merita o lecție – mă surprindea și, în același timp, mă încânta faptul că înclinațiile belicoase ale domnișoarei Carteret erau chiar mai pronunțate decât ale mele. Apoi, am criticat *Moștenitorul de la Redclyffe*[235] și am continuat prin a lăuda, din toate punctele de vedere, părerile domnului Ruskin despre stilul gotic în arhitectură[236]. Am râs, ne-am și certat, când serios, când în glumă, am descoperit că aveam foarte multe lucruri în comun, atât care ne plăceau, cât și care ne displăceau. Ne-am dat seama că amândoi suntem intoleranți la prostie, iar ignoranța ne înfurie. A trecut o oră, apoi două. Bătuse deja ora 10 când, după ce ne-am mutat din nou în salon, am întrebat-o pe gazda mea dacă ar vrea să cânte ceva.

— Ceva de Chopin, poate, am sugerat eu. Îmi aduc aminte atât de bine, la prima mea vizită în casa Dower, când v-am auzit cântând o piesă de-a lui… cred că era o *Nocturnă*.

— Nu, m-a corectat ea, roșind ușor. *Un Preludiu. Numărul 15, în re bemol*, numit *Picătura*

de ploaie[237]. Din păcate, nu mai am partitura. Poate, altceva. Lăsați-mă să vă cânt.

S-a dus în grabă la pian, ca și când ar fi vrut să scape de amintirea acelei seri, și a început să cânte foarte pasional *An meinem Herzen, an meiner Brust*[238], a lui *Herr* Schumann, cu un acompaniament delicat. Vocea ei era profundă și puternică, însă avea o blândețe fermecătoare a tonului. A cântat cu ochii închiși, știa pe dinafară notele și cuvintele. După ce a terminat, a coborât capacul și a rămas o clipă cu privirea ațintită spre fereastră. Jaluzelele fuseseră coborâte, dar continua să se uite lung la material, ca și când ar fi putut să vadă prin el, dincolo de pajiște și dincolo de domeniu, un obiect îndepărtat care îi stârnise interesul.

— Cântați din inimă, domnișoară Carteret, am spus eu.

Nu mi-a răspuns, a continuat să privească.

— Piesa aceasta are o semnificație specială pentru dumneavoastră?

S-a întors către mine.

— Deloc. Însă mi se pare că vreți să întrebați altceva.

— Altceva?

— Da. Întrebați dacă piesa are o anumită semnificație pentru mine, dar de fapt doriți să mă întrebați altceva.

— Văd că începeți să mă cunoașteți, am zis eu trăgându-mi un scaun. Aveți dreptate. Vreau să știu un lucru, însă acum sunt rușinat de obrăznicia mea. Vă rog să mă iertați!

Mi-a zâmbit, apoi a răspuns.

— Prietenii au voie să fie puțin obraznici, domnule Glapthorn, chiar și cei care se cunosc de curând, așa cum suntem noi. Acum, lăsați scrupulele și întrebați-mă ce doriți să știți.

— Bine atunci. Eram curios – cu toate că, într-adevăr, nu este deloc treaba mea – cine era bărbatul cu care v-am văzut vorbind pe domeniu,

în seara primei mele vizite. Din întâmplare, stăteam la fereastră și v-am văzut. Însă nu trebuie să-mi răspundeți. Nu am dreptul…

A roșit, eu mi-am cerut scuze, dar și-a revenit rapid.

— Chiar mă întrebați din pură curiozitate, domnule Glapthorn sau din alt motiv?

Mă simțeam prins în capcană de privirea ei întrebătoare și, așa cum fac de fiecare dată în astfel de ocazii, am recurs la glumă.

— Ah, nu, sunt extrem de curios din fire, atâta tot. Din multe puncte de vedere, e o calitate, însă, din altele, sunt sigur că este un obicei vulgar.

— Vă apreciez sinceritatea, a răspuns ea, așa că vă voi răsplăti pentru asta. Domnul pe care l-ați văzut era George Langham, fratele uneia dintre cele mai vechi prietene, domnișoara Henrietta Langham. Din păcate, ați asistat la momentul în care toate speranțele romantice ale domnului Langham au fost distruse. M-a cerut în căsătorie, în secret, cu câteva luni în urmă, însă l-am refuzat. A venit din nou în acea noapte, fără să știe că tatăl meu…

S-a oprit, a închis ochii și a tras aer în piept.

— Nu, nu, m-a întrerupt ea văzând că vreau să zic ceva. Lăsați-mă să continui. L-am văzut pe domnul Langham de la fereastră, în timp ce cântam, și m-am dus să văd ce dorea. A fost atât de necontrolat, încât, chiar și după ce i-am spus ce se întâmplase cu tatăl meu, mă implora să mă răzgândesc. Ne-am despărțit furioși. Mă tem că și Henrietta s-a supărat pe mine după ce l-am refuzat. Dar nu-l iubesc pe George în felul acela și nu îl voi iubi vreodată, așa că nu mă puteam căsători cu el. Acesta e răspunsul, domnule Glapthorn. Vă este satisfăcută curiozitatea?

— Desigur. Mai puțin…

— Da?

— Partitura pe care am găsit-o ruptă în bucăți…

— După cum cred că v-am spus, era una dintre preferatele tatălui meu. În acea seară, am cântat pentru ultima oară acea piesă și am jurat să nu o mai cânt niciodată. Nu avea nicio legătură cu domnul Langham, după cum n-avea nici cântecul pe care l-am interpretat în noaptea asta.

— Atunci, sunt mulțumit, am zis eu făcând o plecăciune către ea, dar simt că am împins prea departe prietenia noastră.

— Toți facem ceea ce simțim că trebuie să facem, domnule Glapthorn. Însă poate sunteți de acord, de dragul prieteniei, să îmi răspundeți și dumneavoastră mie la o întrebare. Și eu sunt curioasă să știu un lucru.

— Ce anume?

— Este vorba de o întrebare la care ați refuzat să răspundeți la prima noastră întâlnire. Ce treabă ați avut cu tatăl meu?

Nu eram deloc pregătit pentru natura și franchețea acelei întrebări și doar vigilența mea cultivată când venea vorba de chestiuni de afaceri și confidențiale m-a împiedicat să nu-i spun adevărul. Însă, din întâmplare sau intenționat, mi-a îngreunat foarte mult eschivarea, așa cum se întâmplase și prima dată când mi-a pus aceeași întrebare, dar am făcut un efort stângaci să răspund.

— După cum am mai zis, am început eu, este o chestiune de confidențialitate profesională…

— Iar încrederea profesională e mai importantă decât cea personală? a întrebat ea.

Eram încolțit. Ea îmi răspunsese la întrebarea despre întâlnirea ei, deci nu aveam altă soluție decât să răspund la rândul meu, însă am folosit un răspuns scurt, sperând să fiu cât mai sincer și să dezvălui cât mai puțin.

— Tatăl dumneavoastră i-a scris domnului Tredgold în legătură cu o chestiune privind succesiunea Tansor. Șeful meu a considerat că nu e cel mai înțelept lucru să-l întâlnească personal pe

domnul Carteret, așa cum ceruse dumnealui, și m-a trimis pe mine în locul său.

— O chestiune privind succesiunea? Cu siguranță, acela este un subiect pe care tatăl meu l-ar h discutat cu lordul Tansor, nu cu domnul Tredgold.

— În privința asta, nu pot să fac niciun comentariu, am răspuns eu. Pot să spun doar că dorința expresă a tatălui dumneavoastră a fost ca discuția lui cu domnul Tredgold să rămână strict confidențială.

— Însă ce anume l-a făcut să se poarte în felul ăsta? A fost cel mai fidel slujitor al lordului Tansor. Ar h fost împotriva principiilor lui cele mai sfinte să facă vreun lucru pe la spatele lordului.

— Domnișoară Carteret, am zis eu, deja am dezvăluit despre această chestiune mai mult decât și-ar fi dorit angajatorii mei; și nu pot spune nimic mai mult decât ceea ce tocmai v-am spus. Tatăl dumneavoastră nu mi-a zis nimic când ne-am întâlnit la Stamford, iar moartea sa m-a lăsat în beznă în privința motivului pentru care i-a scris șefului meu. Orice ar fi vrut să-i spună domnului Tredgold, prin mine, va rămâne complet necunoscut.

M-am urât pentru acea minciună. Nu merita să fie tratată așa, ca și când ar fi fost un dușman al intereselor mele, la fel ca Phoebus Daunt, pe care părea să-l deteste la fel de mult ca mine. Nu aveam motive să nu mă încred în ea. Îmi spusese că se consideră prietena mea și îmi dovedise bunătate și amabilitate, și un anumit grad de familiaritate care, speram eu, putea să fie o dovadă de afecțiune incipientă. Desigur, avea dreptul să-mi ceară încrederea. Da, avea dreptul să știe ce scrisese tatăl său în depoziția lui și să înțeleagă ce însemna asta pentru mine și pentru ea. Însă nu venise vremea pentru toate astea. Încă puțin și voi scoate totul la iveală și nu o voi mai înșela niciodată.

Oare a simțit falsitatea? Nu-mi dădeam seama, pentru că nimic nu a părut să-i tulbure seninătatea enigmatică a chipului. A părut a cântări ceea ce îi spusesem. Apoi, ca și când i-ar fi trecut un gând prin minte, a întrebat:

— Credeți că l-ar putea interesa pe domnul Daunt… acea chestiune pe care tatăl meu dorea să o aducă în atenția domnului Tredgold?

— N-aș putea spune.

— Însă mi-ați spune dacă ați ști, nu-i așa? În calitate de prieten.

Se apropiase de mine și mă privea în ochi, cu mâna sprijinită pe pian.

— Mi-ar fi imposibil să refuz o prietenă, am zis eu.

— Atunci, ne-am încheiat socotelile, domnule Glapthorn. A zâmbit larg. Am făcut schimb de confidențe și ne-am plătit datoriile reciproce. Îmi pare tare bine că ați venit. Când ne vom mai întâlni, voi fi plecat pentru totdeauna de aici. Va fi ciudat să trec pe lângă casa Dower și să știu că aici locuiește altcineva. Însă sper că veți veni să mă vizitați și la conac, și la Londra.

— Mai întrebați? am repetat aceeași întrebare pe care mi-o adresase ea după plimbarea noastră în Hyde Park.

— Nu, a răspuns ea. Cred că nu.

37

Non sum qualis eram[239]

În dimineața următoare, n-am văzut-o pe domnișoara Carteret. Când doamna Rowthorn a urcat la mine cu micul dejun, m-a informat că stăpâna ei plecase devreme, cu toate că era o zi prea mohorâtă și umedă pentru plimbări.

— Însă e un semn bun, a spus ea, că domnișoara a ieșit iarăși la aer. A stat zile întregi în camera ei, după ce s-a întors de la Londra, încă plângând după tăticul ei. Dar, în dimineața asta, părea mai senină și mi-a bucurat sufletul să o văd așa.

Mai aveam câteva ore bune până îmi pleca trenul, așa că m-am hotărât să fac o mică excursie prin parc, pe de-o parte, ca să-mi văd din nou moștenirea, iar pe de altă parte, în speranța că poate o voi întâlni pe domnișoara Carteret.

Jos, i-am cerut fetei pe care am găsit-o spălând scara principală să îl cheme pe John Brine.

— Brine, am zis eu, aș vrea să văd Mausoleul. Există vreo cheie?

— Pot să vă fac eu rost de una, domnule, a răspuns el, dacă așteptați aici; o să mă duc până la conac. Nu-mi va lua mai mult de un sfert de oră.

S-a ținut de cuvânt, iar curând mă plimbam pe cărările izolate dintre copaci și pe aleile acoperite cu frunze, oprindu-mă din când în când să privesc conacul prin burniță.

Din anumite unghiuri, se vedea nedeslușit și fantomatic, o masă fără formă, din altele, căpăta contur, turnurile sale înălțându-se prin ceață ca niște degete împietrite ale unei creaturi uriașe. Mi se părea că trebuie să admir fiecare priveliște separată, fiecare detaliu al ferestrelor arcuite, fiecare unghi și nuanță mi se păreau prețioase, ca și când aș fi fost un bărbat care privește chipul iubitei pentru cea din urmă dată.

În cele din urmă, am ajuns, ud, înfrigurat și stropit cu noroi în fața marilor uși duble ale Mausoleului.

Acesta se afla în interiorul unui semicerc dens de copaci înveliți în iederă, o clădire mare, cu acoperiș în formă de dom, construită în stil greco-egiptean, în 1722, de către al 21-lea baron, care s-a inspirat – uneori, nu chiar cu bun-gust din mai multe mausolee prezentate în *Parallele de l'Architedure Antique et de la Moderne*[240] a lui Roland Heart.

Clădirea cuprindea o cameră centrală mare, încadrată de trei aripi mai mici, și un hol la intrare – totul era închis cu două uși masive, placate cu plumb, pe care erau reprezentate în relief șase torțe inversate, câte trei pe fiecare ușă. Doi îngeri de piatră în mărime naturală pe socluri – unul cu o cunună, celălalt cu o carte deschisă păzeau intrarea. Am băgat mâna în buzunar și am scos cheia pe care mi-o dăduse Brine, pe care am introdus-o în broasca inversată.

În camera centrală se aflau patru sau cinci morminte impunătoare, iar în jurul pereților celor trei aripi exista o succesiune de firide boltite, cu porți, unele goale și așteptându-și ocupanții, altele închise cu panouri de gresie, toate purtând câte o inscripție.

Prima care mi-a atras atenția a fost a fratelui mai mare al lordului Tansor, Vortigern, despre care domnul Tredgold îmi spusese că murise într-un atac de epilepsie, apoi m-am întors către panoul care închidea cripta ce conținea osemintele fratelui meu, Henry Hereward Duport. Lângă acesta se afla cel pentru care venisem de fapt.

Am rămas câteva clipe nemișcat, cu ochii pe inscripția simplă de pe panoul de gresie, însă nu cu respect și regret, așa cum mă așteptasem, ci cu inima bătând să-mi spargă pieptul.

Erau scrise următoarele:

Laura Rose Duport
1796–1824
Sursum Corda

Acea inscripție mi-a adus aminte imediat de biletul pe care îl adăugase domnul Garteret la depoziția lui. Sursum Corda: cuvintele din Euharistia latină scrise pe o bucată de hârtie care îi fusese trimisă de prietena și însoțitoarea maniei mele, domnișoara Julia Eames. Sursum Corda. Oricât aș fi încercat, nu-mi dădeam seama de semnificația acelor cuvinte, și totuși domnul Carteret o descoperise și dorise să mi-o comunice.

Cu gândul la această nouă enigmă, am părăsit Mausoleul, lăsându-l în tăcere și întuneric, apoi m-am întors pe poteca mocirloasă până la un drum cu pietriș care străbătea parcul până la poarta sudică. Dezamăgit că nu o întâlnisem pe domnișoara Carteret, m-am întors la casa Dower și m-am dus la grajduri ca să-i dau înapoi lui John Brine cheia de la Mausoleu.

— Ți-aș fi recunoscător dacă mi-ai face o dublură, Brine. Discret, înțelegi?

— Înțeleg, domnule.

— Foarte bine. Salutări surorii tale!

Și-a dus mâna la pălărie, apoi a băgat repede în buzunar monedele pe care i le dădusem.

— Nu cred că o să ne mai vedem o vreme, domnule.

M-am întors către el.

— Poftim? De ce spui asta?

— Vreau să zic că acum, că domnișoara pleacă…

— Pleacă undeva? Ce vrei să spui?

— Mă scuzați, domnule, credeam că ați aflat. Pleacă la Paris, domnule. Pentru a petrece Crăciunul cu prietena ei, domnișoara Buisson. Se întoarce abia peste o lună și ceva.

De ce? De ce nu mi-a spus? În timp ce mergeam spre Easton să iau diligența de Peterborough, m-

am simțit pentru prima dată bănuitor și ros de îndoială, însă, când diligența a oprit în piață, am devenit rațional. Pur și simplu, uitase. Dacă ne-am fi întâlnit în această dimineață, în timp ce amândoi ne plimbam separat prin parc, mi-ar fi spus fără îndoială de plecarea ei. Eram sigur.

În acea după-amiază, după ce m-am întors pe strada Temple, m-am așezat la masă și am scos o foaie de hârtie. Cu inima plină de emoție, am început să scriu.

Strada Temple nr. 1, Whitefriars, Londra
2 decembrie 1853

Dragă domnișoară Carteret,

Vă scriu acest scurt bilet ca să vă mulțumesc sincer pentru ospitalitatea pe care mi-ați dovedit-o și sper că prietenia noastră se va relua curând.

Poate că veniți în vizită la mătușa dumneavoastră în viitorul apropiat; dacă da, sper să nu considerați o exagerare din partea mea să-mi mențin speranța – oricât de slabă – că mă veți anunța și pe mine, ca să stabilim când vă pot face o vizită, la ora obișnuită. Dacă rămâneți în Northamptonshire, atunci poate – cu permisiunea dumneavoastră – se va ivi ocazia să vă vizitez în noua dumneavoastră locuință. Mi-aș dori foarte mult să aflu părerea dumneavoastră despre monsieur de Lisle[241]. Volumul său Poèmes antiques mi se pare demn de laudă. Îl știți?

Al dumneavoastră,
E. Glapthorn

Am așteptat cu nerăbdare să-mi răspundă. Oare îmi va scrie? Ce îmi va spune? Au trecut două zile, însă n-am primit niciun răspuns. Nu puteam decât să rămân îngropat în gânduri în locuința mea și să privesc pe fereastră la cerul plumburiu sau să stau ore întregi cu o carte nedeschisă în brațe, într-o stare de așteptare disperată.

Apoi, în a treia zi, am primit o scrisoare. Am lăsat-o nedeschisă pe masa de lucru, transfigurat de imaginea scrisului ei. Am urmărit cu degetul mare fiecare literă din adresă, apoi am apăsat plicul pe față, să simt urma parfumului ei. În cele din urmă, am luat cuțitul de corespondență și am eliberat foaia de hârtie.

Când i-am citit cuvintele, am simțit un val de fericire și ușurare.

Casa Dower, Evenwood, Northamptonshire
5 decembrie 1853

Dragă domnule Glapthorn,

Scrisoarea dumneavoastră a ajuns la timp. Mâine, plec la Paris să-mi vizitez prietena, pe domnișoara Buisson. Regret foarte mult că nu v-am spus asta când ați fost aici. Scuza mea este că plăcerea companiei dumneavoastră mi-a înlăturat orice alt gând din minte și nu mi-am dat seama de această omisiune decât după ce ați plecat.

Probabil, credeți că sunt o prietenă foarte ciudată pentru că am hotărât să fim prieteni – să țin ascuns așa ceva de dumneavoastră, însă nu am făcut-o intenționat. Sper, așa cum speră toți păcătoșii, să primesc iertare.

Mă voi întoarce în Anglia abia în ianuarie sau februarie, dar mă voi gândi des la dumneavoastră, sperând că și dumneavoastră vă veți gândi din când în când la mine. Iar după ce mă întorc, promit să vă dau de veste. Să fiți sigur că acesta e un lucru pe care nu voi uita să-l fac. Mi-ați arătat atâta bunătate și amabilitate și mi-ați oferit un sprijin emoțional nesperat în această perioadă întunecată, încât ar trebui să nu-mi pese de mine însămi dacă mi-aș refuza plăcerea de a vă revedea imediat ce permit împrejurările.

Cunosc o parte din opera domnului de Iisle, însă nu și volumul despre care ați vorbit; îl voi căuta când voi

ajunge în Franța, ca să pot avea o părere pe care să vi-o împărtășesc la următoarea noastră întâlnire.

A dumneavoastră prietenă,

E. Carteret

Am sărutat hârtia și m-am așezat din nou pe scaun. Totul era bine. Totul era neașteptat de bine. Nici chiar ideea despărțirii de ea nu mă mai îngrozea. Pentru că era prietena mea și se va gândi des la mine, așa cum și eu mă voi gândi adesea la ea. Iar după ce se va întoarce, speram ca această prietenie să se transforme rapid într-o dragoste mistuitoare.

Trec peste săptămânile care au urmat, căci au fost cenușii și fără nimic interesant. Stăteam ore în șir la masa de lucru, scriind bilete și rapoarte pentru mine însumi despre problemele diverse care încă trebuiau rezolvate: moartea domnului Carteret și cum să acționez cel mai eficient în privința lucrurilor pe care le mărturisise în depoziția sa, necesitatea urgentă de a găsi dovezi de necontestat pentru a-mi dovedi identitatea în fața legii, motivul pentru care domnișoara Eames îi trimisese domnului Carteret cuvintele Sursum Corda și, în sfârșit, mijloacele prin care să dau la iveală adevărata personalitate a dușmanului meu. Ce bine ar fi fost să-i pot cere sfatul domnului Tredgold! Însă starea sa de sănătate nu făcea prea mari progrese, iar în cele două sau trei vizite făcute la Canterbury, am stat lângă patul său întrebându-mă dacă acest domn care mi-era atât de drag își va reveni din starea aceea între viață și moarte în care fusese aruncat cu atâta cruzime. Dar fratele său continua să spere – atât ca medic, cât și ca apropiat al său – că lucrurile se vor îndrepta și m-a asigurat că mai văzuse astfel de cazuri care se vindecaseră complet. Iar eu mă întorceam pe strada Temple cu speranța vagă ca, la următoarea mea vizită, patronul meu să dea semne de recuperare.

Însă dispoziția mea devenea tot mai sumbră pe zi ce trecea. Londra era rece și mohorâtă, de nepătruns, învăluită într-un nor de ceață, cu străzile murdare de noroi și mocirlă și oamenii la fel de galbeni și neplăcuți precum miasmele din jur. Îmi lipsea enorm chipul frumos al domnișoarei Emily Carteret și am început să fiu din ce în ce mai convins că mă va uita, în ciuda asigurărilor pe care mi le dăduse. Și, ca lucrurile să fie și mai rele, eram privat de orice companie. Le Grice era plecat în Scoția, iar Bella fusese chemată să aibă grijă de o rudă bolnavă din Italia. O văzusem curând după întoarcerea mea de la Evenwood, la o petrecere organizată de Kitty Daley pentru a sărbători ziua de naștere a protejatei ei. Desigur, atât mintea, cât și sufletul meu erau stăpânite de imaginea doamnei C arterei, însă Bella a fost fermecătoare ca întotdeauna. Să mă îndrăgostesc de ea ar fi fost cel mai ușor din lume – trebuia să fii nebun să nu o faci. Însă eram un altfel de nebun, înnebunit fără speranță de domnișoara Carteret.

La sfârșitul petrecerii, după ce restul musafirilor au plecat, eu și Bella am rămas unul lângă celălalt, privind grădina în lumina lunii. Ea și-a lăsat capul pe umărul meu, iar eu i-am sărutat părul parfumat.

— Ai fost foarte galant în seara asta, Eddie, a șoptit ea. Poate că absența chiar face o inimă să fie mai iubitoare.

— Nicio absență, oricât de lungă, nu ar putea să facă inima mea și mai plină de dragoste pentru tine decât este deja, am răspuns eu.

— Mă bucur să aud asta, a spus Bella strângându-mă în brațe. Însă aș dori să nu mai fugi atât de mult. Kitty zice că mă smiorcăi ca o fetiță părăsită când nu ești aici, iar chestia asta este destul de dăunătoare pentru afaceri. Săptămâna trecută, a trebuit să-l refuz pe Toby Dancer, pe care toate celelalte fete îl consideră un domn foarte bine. Așa că, vezi tu, nu trebuie să mă mai

părăsești așa, altfel va trebui să-i dai socoteală lui Kitty.

— Dar, draga mea, nu am ce face dacă afacerile mă răpesc de lângă tine. Iar dacă plânsetele tale te fac să rămâi doar a mea, atunci poate ar trebui să stau departe de tine mai mult timp.

M-a ciupit de braț pentru nepolitețea mea și s-a îndepărtat de mine, însă vedeam că tristețea ei e prefăcută, iar în curând ne-am retras în camera ei, unde mi s-a permis să admir, apoi să invadez acele perfecțiuni dulci care îi fuseseră refuzate domnului Toby Dancer.

Am plecat de la Blithe Lodge în dimineața următoare, când Bella dormea încă. A tresărit ușor când am sărutat-o și am rămas o clipă să-i privesc părul negru răsfirat pe pernă.

— Draga mea Bella, am șoptit eu. Dacă te-aș fi putut iubi pe tine…

Apoi, am plecat, lăsând-o în visele ei.

Crăciunul a venit și a trecut, iar anul 1854 a început fără nimic demn de menționat.

În data de 2 februarie, am fost chemat de domnul Donald Orr, cu care am avut o discuție destul de rece. Domnul Orr mi-a atras atenția că primeam în continuare salariul fără să fac ceva ca să-l merit. Însă, deoarece lucram personal pentru asociatul senior, nu putea face altceva decât să mă privească dezaprobator în lungul nasului subțire de scoțian și să-mi spună că, probabil, domnul Tredgold avusese motivele sale pentru angajarea mea.

— Da, aveți dreptate, am răspuns eu cu un zâmbet satisfăcut. A avut motivele sale.

— Dar asta nu este o situație care să continue la nesfârșit. M-a privit oarecum amenințător. Dacă domnul Tredgold Doamne ferește! – nu își va mai reveni, atunci vor fi necesare anumite măsuri în această firmă. În acea eventualitate tristă, domnule Glapthorn, va fi necesar, cu regret, să ne dispensăm de serviciile dumneavoastră, din cauza

asocierii neproductive cu asociatul senior. Poate nu ar trebui să mai spun și altceva.

Și, cu asta, discuția s-a terminat.

În acea noapte, am băut foarte mult, apoi am cedat tentației sticlei mele de Dalby's[242]. În vis, am văzut Evenwoodul, dar nu așa cum mi-l imaginasem când eram copil sau cum îl văzusem în lumina clară a zilei, ci într-un moment viitor, după ce o mare catastrofă îi distrusese fosta măreție și îi dărâmase turnurile. În mijlocul acelei ruine, singurul element care rămăsese întreg era Mausoleul. M-am văzut din nou în fața criptei care adăpostea mormântul Laurei Tansor, lovind cu mâinile placa de gresie până mi-a dat sângele, disperat să ajung acolo unde zăcea ea, însă placa rămânea nemișcată, iar când m-am întors, l-am zărit pe lordul Tansor, într-o ținută perfectă, ca întotdeauna, zâmbind, stând în întuneric lângă mine.

Mi se adresează:

Ce știi? Nimic.

Ce ai realizat? Nimic.

Cine ești? Un nimeni.

Apoi, își lasă capul pe spate și râde până când nu mai pot îndura.

Duc mâna la buzunar, scot un cuțit lung și i-l înfig în inimă.

Când m-am trezit, eram plin de sudoare, iar mâinile îmi tremurau.

Apoi, odată cu ivirea zorilor, am înțeles ce dorise să-mi spună domnul Carteret.

SURSUM CORDA. Cuvintele în sine nu însemnau nimic. Însă placa pe care erau gravate conținea o semnificație adâncă. Pentru că acea bucată de gresie despărțea tărâmul viilor de cel al morților, însă, în același timp, ascundea adevărul.

38

Confessio amantis[243]

Au urmat zile lungi de nesiguranță și disperare presărate cu perioade de entuziasm exagerat. Aveam dreptate oare? Dovada finală pe care visasem să o găsesc zace în mormântul femeii care mi-a dat viață sau pur și simplu mă transformasem într-un obsedat care se amăgea singur? Și cum aș fi putut să-mi dovedesc convingerea, altfel decât printr-un act de violență de neiertat? Chinul meu interior era din ce în ce mai intens. O clipă, eram sigur de ipoteza mea și mă simțeam triumfător, iar în clipa următoare, mă înecam în incertitudini. Am renunțat la hrană și la exerciții și am devenit din ce în ce mai mult sclavul picăturilor mele – mă cufundam în coșmaruri hidoase, fără să-mi dau seama dacă era zi sau noapte.

Am ținut-o așa până am golit toată sticla de Dalby's. Pentru că nu mai eram în stare să mă duc să-mi cumpăr alta, am căzut într-o stare de inerție până când am fost trezit de imboldul blând al doamnei Grainger, care, găsindu-mă în acea stare alarmantă și crezând că sunt pe moarte, a cerut ajutorul vecinului meu, Fordyce Jukes, care acum stătea în spatele ei și se scărpina în cap.

— E rom, a spus el. Asta e rom.

— Domnul e cumva mort? a întrebat doamna Grainger pe un ton plângăreț.

— Mort? a râs Jukes cu un pocnet disprețuitor din degete. Mort? Bineînțeles că nu e mort, femeie. Nu-l auzi cum respiră? Vezi mâncare pe undeva? Nu? Atunci, du-te și adu. Și bere tare. Grăbește-te sau murim cu toții înainte să te întorci.

— Să chem un doctor, domnule?

— Doctor? Jukes păru că analizează întrebarea. Nu, a răspuns el în cele din urmă. Nu e nevoie de doctor. Nu este nevoie de așa ceva. Haide, du-te!

Cu toate că vedeam și auzeam foarte bine, nu puteam să vorbesc sau să-mi mișc capul și membrele, iar o vreme am rămas în această ciudată stare de inerție. Se părea că Jukes plecase de lângă patul meu, pentru că auzeam scârțâitul familiar al scândurilor din salon. Apoi, după o vreme, fără să-mi dau seama dacă trecuseră câteva minute sau câteva ore, am început să-mi recapăt puterea și am mișcat ușor capul să privesc în jur.

Pe masa de lângă patul meu se afla o farfurie goală, cu resturile unui cotlet și un cartof mâncat pe jumătate, iar lângă ea era o halbă de bere parțial băută. Însă nici urmă de doamna Grainger sau Jukes.

Am dedus că mi se adusese hrană pe care o consumasem pe jumătate, apoi adormisem, însă nu-mi aminteam să fi făcut vreunul dintre aceste lucruri. Curând, m-am ridicat din pat și, cu un mers nesigur, m-am târât până la ușa ce dădea în salonul meu.

— Domnule Glapthorn, ce bine că v-ați înzdrăvenit! Lăsați-mă să vă ajut.

Jukes, care stătea în fotoliul meu citind The Times, a sărit în picioare și m-a condus către locul în care fusese așezat.

— Așa, luați-mi brațul, domnule. Gata. Dumnezeule, în ce prostie v-ați băgat, domnule Glapthorn! O să vă spun ceva, domnule: ați fost la un pas de moarte. Însă acum totul e bine. Aveți nevoie de hrană și odihnă și să fiți atent să mâncați și să vă odihniți, dacă-mi permiteți să vă zic. Stau cu dumneavoastră de ieri. Ah, nu, domnule… Și-a ridicat mâna și a dat din cap în semn de apostrofare, când a văzut că mă pregăteam să vorbesc. Nu spuneți nimic. Probabil că amabilitatea vă împinge să-mi mulțumiți pentru deranj, însă insist să nu faceți așa ceva. Deranj? Ce deranj? Vă asigur că nu a fost vorba de așa ceva. Un coleg care trudește pe plantația Tredgold și care mi-e și vecin s-a îmbolnăvit. Doar un singur

lucru era de făcut. Iar plăcerea și satisfacția datoriei îndeplinite sunt o răsplată foarte mare, dar nemeritată pentru puținul pe care am reușit să-l fac. Așa că, domnule Glapthorn, dacă vă simțiți mai bine, vă las să vă reveniți, însă doar dacă îmi promiteți că veți avea mai multă grijă de dumneavoastră de acum încolo și dacă îmi permiteți să trec mâine-dimineață pe aici, să văd cum vă simțiți.

Apoi, după ce mi-a aranjat o pernă la spate și mi-a pus un pled pe picioare, a aruncat un buștean în foc, s-a înclinat și a ieșit pe ușă, lăsându-mă înspăimântat de starea în care mă trezisem.

Am aruncat imediat pledul și m-am repezit la masa de lucru. Totul părea exact cum lăsasem eu; știam cu certitudine că nimic nu fusese mișcat de acolo. Stiloul încă se afla peste scrisoarea neterminată – către pastorul Shakeshaft despre diversele traduceri englezești din Paracelsus[244] – așa cum îl lăsasem, hârtiile legate în teancuri etichetate păreau neatinse, iar cotoarele jurnalelor mamei mele, fiecare un vechi prieten de-al meu, erau dispuse în ordinea strictă în care le aranjasem eu. M-am dus apoi la dulapul în care se aflau toate notele și rapoartele indexate: nimic nu era la nelalocul lui, iar sertarele erau închise. Am oftat ușurat.

Totuși, gândul că Jukes fusese singur în camera mea continua să mă irite și am început să examinez din nou totul cu o grijă și mai mare, căutând un semn că umblase prin hârtiile sau obiectele mele. Apoi, m-am liniștit. Oricât de odios era Jukes, știam că domnul Tredgold avea încredere în el, așa că trebuia să fac și eu același lucru. Aceste suspiciuni bruște și nefondate care mă bântuiau nu făceau altceva decât să-mi întunece judecata și să mă îndepărteze de adevăratul meu scop. Am ajuns la concluzia că eram irațional, însă am hotărât că Fordyce Jukes nu va mai avea niciodată acces la locuința mea. De

aceea, când a bătut la ușa mea în dimineața următoare, după cum promisese, nu i-am deschis; pur și simplu, i-am spus prin ușă că mă simțeam mult mai bine (ceea ce era adevărat) și că nu mai aveam nevoie de ajutorul său.

A doua zi, prima dată după mai bine de o săptămână, am ieșit să iau o cină copioasă la taverna Albion. În dimineața următoare, m-am gândit să mă duc la firma Tredgold, astfel că, la 8.30, am încuiat ușa și am mers prin ploaie până pe aleea Paternoster.

Când am intrat în biroul angajaților, tânărul Birdes, curierul, a venit în grabă spre mine și mi-a dat o scrisoare.

— Asta a venit ieri, domnule.

Nu am recunoscut scrisul, dar, pentru că nu aveam altceva mai bun de făcut, am urcat în biroul meu să o citesc.

Spre marea mea surpriză, era de la domnișoara Rowena Tredgold, care își exprima speranța, în termeni destul de sofisticați, că îmi vor permite circumstanțele să mai fac o vizită la Canterbury cât de repede posibil. Scrisoarea se încheia cu mențiunea că acea invitație fusese trimisă la cererea expresă a fratelui ei, domnul Christopher Tredgold. Deducând de aici că starea patronului meu se îmbunătățise considerabil, am trimis cu bucurie răspunsul meu afirmativ.

Câteva zile mai târziu, am fost primit din nou la casa Marden și condus în încăperea unde îl întâlnisem pentru prima dată pe domnul Jonathan Tredgold.

Domnișoara Rowena Tredgold, cu o expresie serioasă, stătea pe un fotoliu cu spătar înalt, ce părea foarte inconfortabil, așezat lângă un urât șemineu din marmură neagră, a cărui gură cavernoasă rămânea rece. Pe o măsuță joasă, trasă foarte aproape de genunchii ei, se afla un păhărel de tonic de orz, lângă care era un plic închis.

Draperiile grele de la fereastra din spatele ei stăteau pe jumătate coborâte, iar ceea ce mai rămăsese din lumina incertă a acelui sfârșit de după-amiază intra cu greu printr-un ochi de sticlă murdar.

Desigur, am întrebat întâi cum se simțea fratele ei.

— Vă mulțumesc pentru grijă, domnule Glapthorn. A fost o perioadă îngrozitoare, însă sunt fericită să vă spun că se simte mult mai bine. Ne recunoaște și se poate ridica. Și suntem mulțumiți că poate rosti câteva cuvinte.

Vorbea într-un stil tărăgănat, sacadat, rostind cu atenție fiecare silabă, ceea ce îmi dădea senzația stranie că examinează fiecare cuvânt în minte înainte să-l rostească.

— Înseamnă că există speranța ca starea lui de sănătate să se îmbunătățească și mai mult?

— Da, există această speranță, domnule Glapthorn, a zis ea după o scurtă pauză. Ați spune că fratele meu, Christopher Tredgold, a fost un om bun?

Cu toate că am fost puțin surprins de acea întrebare, am răspuns imediat:

— Da, cu siguranță. Nu aș putea crede altceva.

— Da, aveți dreptate. E un om bun. Și ați putea spune că era un om de onoare?

— Bineînțeles.

— Aveți dreptate din nou. Este un om de onoare. Bunătatea și onoarea sunt cele două cuvinte care îl descriu perfect pe fratele meu.

A zis asta într-un fel care părea să-mi dea de înțeles că eu credeam de fapt exact pe dos.

— Însă pe lumea asta există mulți oameni care nu sunt nici buni, nici de onoare și care profită de cei care consideră aceste calități drept fundamentul moral al personalității lor.

I-am spus că îi dădeam dreptate.

— Atunci, mă bucur că avem aceeași părere. Aș vrea să vă păstrați părerea, domnule Glapthorn, și

să nu uitați niciodată ce fel de om este fratele meu. Dacă a greșit, a făcut-o pentru că a fost pus într-o situație fără ieșire de către cei care nu au aspirat și nici nu vor aspira vreodată la idealurile înalte de comportament și moralitate care au caracterizat toate acțiunile fratelui meu, atât pe plan personal, cât și profesional.

Mărturisesc că habar nu aveam despre ce vorbea, însă am zâmbit aprobator, în semn că am înțeles perfect ce voia să spună.

— Domnule Glapthorn, am aici o scrisoare – a făcut un gest către plicul închis – scrisă de fratele meu în noaptea de dinainte să se îmbolnăvească. Vă este adresată. Dar, înainte să v-o dau, fratele meu m-a rugat să fac o introducere în cuvintele mele. Îmi dați voie?

— Desigur. Însă, domnișoară Tredgold, dacă îmi permiteți să vă întreb, ați citit scrisoarea fratelui dumneavoastră?

— Nu

— Atunci, pot să presupun că include chestiuni de natură confidențială?

— Da, puteți presupune asta.

— Și cunoașteți vreunul dintre aceste secrete?

— Sunt doar mesagerul fratelui meu, domnule Glapthorn. Dacă s-ar fi simțit bine, v-ar fi comunicat personal toate aceste lucruri. Însă există un subiect pe care mă simt onorată că l-a împărtășit cu mine. Acesta este chestiunea despre care m-a rugat să vă vorbesc înainte să-i citiți scrisoarea. Înainte să fac asta, sper că pot conta pe discreția dumneavoastră absolută, așa cum și dumneavoastră puteți conta pe a mea.

I-am dat cuvântul că nu voi dezvălui niciodată ceea ce îmi va zice și am rugat-o să înceapă.

— Poate, a rostit ea, ar trebui să știți, înainte de toate, că firma la care fratele meu este asociat senior în prezent a fost înființată de străbunicul nostru, domnul Jonas Tredgold, împreună cu un asociat junior, domnul James Orr, în anul 1767.

Când a venit vremea, răposatul meu tată, domnul Anson Tredgold, s-a alăturat firmei, care și-a schimbat numele în Tredgold, Tredgold & Orr, un nume pe care l-a păstrat până astăzi, alături de o reputație pe care nu o întrece nicio altă firmă de avocați din Londra.

— Bunicul meu a fost cel care a stabilit legătura între firmă și o anume familie nobilă despre care sunt sigură că știți câte ceva. Desigur, este vorba despre familia Duport din Evenwood, deținători ai baroniei Tansor. Mai târziu, conducerea afacerilor juridice ale familiei i-a revenit tatălui meu, apoi fratelui meu, Christopher.

— În perioada în care Christopher s-a alăturat firmei, tatăl meu avea 71 de ani, dar încă era puternic la trup și ager la minte, însă trebuie să recunosc că puterea lui de concentrare și de lucru nu mai erau ca odinioară. Cu toate acestea, în calitate de asociat senior, a continuat să se bucure până la moarte de încrederea completă a clientului cel mai important al firmei, actualul lord Tansor.

— Acum, asociat senior este fratele meu. Din nefericire, nu are un fiu căruia să-i lase conducerea firmei, așa cum au făcut tatăl și bunicul său înainte. Aceasta este tragedia vieții fratelui meu, pentru că i-ar fi plăcut foarte mult să se căsătorească, iar acum trebuie să ne obișnuim cu ideea că firma Tredgold, Tredgold & Orr va exista fără prezența unui membru al familiei Tredgold.

— Domnișoară Tredgold, am întrerupt-o eu, ați putea să-mi spuneți ce anume l-a împiedicat pe domnul Tredgold să se căsătorească?

— Domnule Glapthorn, aceasta este acea chestiune despre care m-a rugat fratele meu să vă vorbesc, dacă îmi permiteți.

Mi-a adresat acel reproș pe un ton de amabilitate rece, iar eu am fost obligat să-mi cer scuze pentru gestul meu.

— Domnule Glapthorn, motivul a fost pasiunea pentru ceva ce nu a putut avea niciodată, o patimă

pe care și el o considera greșită, însă căreia nu i-a putut rezista; o pasiune care îl mistuie și acum la fel de mult și care l-a ținut sclav timp de peste 30 de ani. Chiar vă pot spune data exactă la care a început.

— Eu am împlinit vârsta majoratului în iulie 1819, iar în data de 12 a acelei luni, tatăl meu, domnul Anson Tredgold, a primit o vizită de afaceri din partea doamnei Tansor, Laura, soția celui mai distins client al său. Avea deja reputația unei frumuseți extraordinare și, bineînțeles, eu eram nerăbdătoare să o văd – eram tânără și prostuță, și nu văzusem prea multe. După cum probabil știți, se zvonea că ei îi fuseseră dedicate celebrele versuri ale lordului Byron, „Niciuna dintre fiicele Frumuseții”[245], scrise (așa se spune) pentru domnișoara Fairmile – pe atunci acela era numele ei înainte de căsătoria cu lordul Tansor. Adevărat sau nu, se spunea că este una dintre cele mai frumoase și mai desăvârșite femei din Anglia, așa că, fiind încântată de această vizită și dorind să zăresc și eu respectiva minune, am găsit o scuză să pot fi și eu la birou când sosea ea și am rămas pe scări când a fost primită de funcționarul-șef și condusă în biroul tatălui meu, de la primul etaj. Când a trecut, s-a oprit și și-a întors încet capul către mine. Nu voi uita niciodată clipa aceea.

Domnișoara Tredgold privea absentă către gura deschisă a șemineului.

— Chipul ei era frumos, într-adevăr, dar avea un aer de fragilitate extraordinară, ca o pictură pe sticlă. Frumusețea și ținuta ei aproape că erau prea perfecte ca să suporte șocurile vieții omenești. În acea clipă, când m-a privit direct în ochi, înainte să-mi facă un semn de salut, am simțit un fel de tristețe pentru ea, chiar milă, pe care nu mi-o puteam explica. M-am gândit că toată frumusețea e trecătoare, chiar și a ei, și am presupus că oamenii binecuvântați cu o frumusețe fizică neobișnuită simțeau asta în mod constant. Eu nu aveam nimic

special. Totuși, nu o invidiam nu, chiar nu am invidiat-o – pentru că mi se părea că suferă de o mare durere interioară, care deja începuse să-și arunce umbra asupra acelui chip perfect.

— Doamna Tansor și-a încheiat afacerile cu tatăl meu, care a însoțit-o la ușa principală, pe care tocmai intra fratele meu Christopher. Eu rămăsesem în biroul de la parter, cu ceilalți avocați, iar de unde eram puteam vedea totul foarte clar.

— Îmi aduc aminte foarte bine că doamna părea agitată și neliniștită, își făcea de lucru cu panglicile pălăriei și bătea în podea cu vârful umbreluței. Tata a întrebat-o dacă îi permite să o conducă la trăsură, dar ea a refuzat și a dat să plece. Însă fratele meu a intervenit destul de agresiv și a insistat că doamna nu putea h lăsată să coboare scările și să traverseze neînsoțită. Nu l-am văzut niciodată purtându-se galant și îi observam amuzată atențiile față de ea. Doamna i-a mulțumit, dar, judecând după expresia chipului său când s-a întors la birou după ce a condus-o la trăsură, aveai impresia că se aflase în prezența unei divinități. Bineînțeles, l-am luat puțin peste picior, însă el m-a expediat scurt, spunându-mi să nu mai fiu o fetișcană prostuță, ceea ce, pentru că tocmai împlinisem vârsta majoratului, mi-a displăcut foarte mult.

— Dar am făcut rău că l-am luat peste picior, domnule Glapthorn, pentru că, în curând, mi-am dat seama – din fericire, doar eu – că fratele meu Christopher era vrăjit de acea doamnă într-o măsură complet incompatibilă atât cu situația personală, cât și cu poziția profesională pe care o avea. Acest capriciu, pentru care, tânăr fiind, nu putea fi învinuit, avea să stea la baza hotărârii sale de a nu se căsători niciodată. Curând, s-a transformat în ceva mult mai puternic, mistuitor, care nu mai putea fi ascuns și care totuși trebuia să rămână ascuns. Era dragostea pe care o cântă

poeții, dar pe care rar o vezi în lumea noastră. El nu i-a declarat-o niciodată, nu s-a lăsat niciodată orbit de sentimente și s-a purtat întotdeauna cu decență. Uneori, erau momente în care mă temeam să nu înnebunească, pentru că doar mie mi-a mărturisit cât de mult suferea. Treptat, a învățat să țină sub control situația – sau cel puțin așa părea – și s-a refugiat în pasiunea pentru cărți, care i-a rămas singura bucurie în orele sale libere. Însă moartea ei a avut un efect teribil asupra fratelui meu. Imaginați-vă ce a trebuit să îndure când lordul Tansor i-a cerut să participe la înmormântarea ei în Mausoleul din Evenwood. S-a întors imediat la Londra și ajurat solemn, în biserica Temple, că o va iubi până la moarte și că nu-și va deschide sufletul pentru nimeni altcineva, singura lui speranță fiind aceea să o regăsească în eternitate, când toate grijile și suferințele aveau să fie uitate pentru totdeauna. Și-a ținut jurământul și va muri burlac din cauza iubirii lui pentru Laura Tansor.

— Domnule Glapthorn, v-am spus ceea ce fratele meu mi-a cerut să vă spun, iar acum vă dau asta.

Mi-a întins plicul.

— Poate că vă veți simți mai în largul dumneavoastră dacă mă retrag și revin peste o jumătate de oră.

S-a ridicat din fotoliul ei și a plecat, închizând ușor ușa în urma ei.

Să aflu că patronul meu nu doar că o cunoscuse pe mama mea adevărată, dar că o și iubise și continuase să o iubească fără să vrea pe nimeni altcineva! Această descoperire extraordinară m-a înfiorat și m-a alarmat în egală măsură. Dintre toți bărbații din lumea asta! Când, în sfârșit, sunt dezvăluite secrete, întotdeauna există consecințe. Îmi tremurau mâinile, însă am deschis scrisoarea și am început să citesc. Nu o voi transcrie integral,

dar trebuie să vă prezint anumite fragmente. Acesta este primul.

> Dragul meu Edward, de multe ori, am dorit să te fac confidentul meu! Însă dificultatea poziției mele este și continuă să fie foarte mare. Totuși, anumite evenimente recente – mă refer mai ales la moartea domnului Carteret – mă obligă să fac un lucru la care mă gândesc de multă vreme, dar pe care am fost împiedicat să-l fac din rațiuni care țin de datorie și conștiință.
>
> Când ai venit prima dată la mine, ai făcut-o în calitate de secretar confidențial (acesta a fost termenul pe care l-ai folosit) al domnului Edward Glyver. Ai întrebat de existența unui acord încheiat între mama domnului Glyver și răposata doamnă Tansor, Laura. Trebuie să-ți mărturisesc – și trebuie să mă crezi că mă doare cumplit să recunosc asta – că nu am fost complet sincer cu tine în privința împrejurărilor în care s-a făcut acel acord.
>
> În primul rând, nu l-a întocmit tatăl meu, domnul Anson Tredgold, ci eu. Puterile lui nu mai erau la fel și, după prima întrevedere a sa cu doamna, mi-a cerut mie să fac documentul. Apoi, m-am întâlnit în particular cu doamna Tansor – de mai multe ori, în afara biroului, ca să mă asigur că era de acord cu totul. Doamna a venit mai târziu pe strada Paternoster împreună cu doamna Glyver, pentru a semna documentul în prezența tatălui meu.
>
> Intenția acordului pe care l-am scris – și din care ai și tu acum un exemplar – era de a-i da doamnei Glyver o anumită imunitate în fața posibilelor consecințe nefaste ale unor acțiuni pe care le-a întreprins exclusiv și la rugămintea doamnei Tansor. Adevărul este că nu știu dacă acel document ar fi avut vreo valoare în fața legii – tatăl meu era prea bolnav ca să aprobe tot ce scria acolo, iar semnătura lui a fost mai mult de formă. Însă doamna Glyver a fost mulțumită, astfel că lucrurile au mers mai departe.

Ți-am spus că nu am găsit nicio consemnare a discuțiilor care au precedat semnarea acordului. Am zis adevărul, am distrus totul, păstrând doar un exemplar al acelui acord, în care nu se specifică împrejurările care stau la baza lui. Motivul meu? Dorința simplă, însă de neclintit de a o proteja pe doamna Tansor, cât de mult puteam, de rezultatele acțiunii ei.

O iubeam, Edward, așa cum cred că puțini bărbați au iubit vreodată vreo femeie – nu pot vorbi aici pe larg despre asta, pot să spun doar că sentimentele mele pentru ea au fost fundamentul și sursa acțiunilor mele. Ele au coordonat totul. Interesele ei în timpul vieții, cât și reputația ei după moarte au reprezentat singura mea grijă.

Sclavia mea a început în iulie 1819, când doamna a venit pentru prima dată la tatăl meu. Dorea să facă o faptă foarte periculoasă.

Fără ca soțul ei să știe, doamna Tansor era însărcinată și dorea să fugă în Franța, însoțită de cea mai apropiată prietenă a ei, doamna Simona Glyver, până la naștere, iar copilul urma să-i fie dat doamnei Glyver, care avea a-l crește ca pe propriul copil. Nu i-a zis tatălui meu despre adevărata natură a acțiunii ei disperate, vorbindu-i doar în termeni foarte generali, iar prietena ei îi jurase discreție absolută. Dar ea însăși era o persoană slabă și curând mi-a mărturisit totul, bănuind, probabil, sentimentele mele profunde – interzise, știu, însă nedezvăluite și nemărturisite. Eram deja vrăjit de ea, îndrăgostit până peste cap. Așa că am jurat să o ajut pe cât puteam și să nu divulg nimănui secretul ei. „Dragul meu sfânt Christopher”, mi-a spus ea la ultima noastră întâlnire. Acelea au fost chiar cuvintele ei. Apoi, m-a sărutat pe obraz – un sărut scurt și nevinovat! Chiar dacă nu mi-am mărturisit dragostea pe care i-o purtam, i-am zis că mai degrabă aș muri decât să-i dezvălui secretul.

A fost o prostie din partea mea – de fapt, mai rău, mult mai rău decât o prostie – să mă expun calomniei și dizgrației profesionale; contrazicea toate principiile

> pe care le consideram sacre. Mărturisesc că eram îngrijorat de ceea ce făcusem și i-am spus foarte clar doamnei că era posibil, chiar probabil, ca planul ei să fie descoperii și am implorat-o să renunțe, pentru că, prin această faptă îngrozitoare, doamna Tansor îi refuza soțului ei ceea ce dorea mai presus de orice altceva. Bineînțeles, mi-a respins sfatul blând, dar hotărât.
>
> Am continuat să regret că devenisem un accesoriu în conspirația doamnei. Însă răul era făcut și nu-l mai puteam desface. Dacă era nedrept, atunci voi continua cu această nedreptate de dragul celei pe care am jurat să o slujesc până la moarte.

M-am gândit la domnul Tredgold cel blând și zâmbitor. Domnul Tredgold care își ștergea întruna monoclul. „Rămâi la prânz, totul e gata.” Domnul Tredgold, atât de primitor. „Vino și duminica viitoare.”

A continuat să vorbească despre efectele pe care le-a avut dragostea pentru doamna Tansor asupra vieții sale, despre cât de imposibil i-a fost să caute dragoste la alte femei și cum, în consecință, recursese la „alte mijloace” prin care înțelegeam pasiunea sa secretă pentru literatura voluptuoasă – ca să-și potolească patimile și înclinațiile naturale pe care le au toți bărbații. Apoi, urma acest pasaj:

> După moartea tatălui meu, am devenit consilierul legal al lordului Tansor și mergeam des la Evenwood să fac afaceri cu acesta. Remușcarea soției sale pentru ceea ce făcuse era clară – a fost remarcată cu tristețe și de bietul domn Carteret –, însă doar eu știam motivul nefericirii ei. Uneori, stăteam de vorbă, când mai rămâneam singuri, iar ea îmi lua mâna și mă numea prietenul ei adevărat, pentru că știa că nu o voi trăda niciodată, în ciuda datoriei profesionale pe care o aveam față de soțul ei, pe care o respectam și o respect în continuare. Însă există lucruri mai presus de datoria profesională și mi-am dat seama că, în fața iubirii,

conștiința mea se supune și îmi permite să îl servesc cât de bine pot pe lordul Tansor, dar, în același timp, îmi respect jurământul sacru față de soția lui. L-am ascuns adevărul, însă nu l-am mințit niciodată. Este o deosebire iezuită pe care o invoc și care n-ar fi ajutat prea mult în apărarea mea, însă pentru mine a mers. Dar, dacă m-ar fi întrebat direct – Doamne, iartă-mă! l-aș fi mințit dacă asta fusese dorința ei.

Te-am înșelat, deci, când ți-am zis că nu am cunoștință de conținutul acordului privat dintre doamna Tansor și doamna Glyver, iar pentru asta te rog umil să mă ierți.

Însă și tu m-ai înșelat, Edward. Așa că hai să fim sinceri unul cu celălalt.

Când am citit aceste cuvinte, am simțit o transpirație rece pe frunte. Am lăsat jos scrisoarea și m-am îndreptat către fereastră pentru a încerca să o deschid, însă era încuiată. Mă simțeam îngropat în această cameră tenebroasă și prăfuită, cu lambriurile sale pictate hidos, mobila cu modele complicate, de culoare închisă, și perdelele grele, din catifea verde. Am închis ochii o clipă și m-am gândit la aer și lumină, la cerul deschis și la pădurile luminate de soare, la vânt și apă, nisip și mare, locuri ale păcii și libertății. S-a auzit o ușă și am deschis ochii. Apoi, pași pe coridor și, în cele din urmă, am revenit la scrisoare.

Știuse tot acest timp cine eram, încă din clipa în care fusesem condus în salonul său de pe strada Paternoster de către Albert Harrigan, în acea dimineață de duminică din septembrie 1848. În ciuda ascunzișurilor mele, identitatea îmi era întipărită pe frunte, clar ca o carte de vizită pe care scria „Edward Duport (fost Glyver)". Știuse cine sunt! Stătusem în fața lui, fiul femeii pe care continuase să o adore, o recunoscuse pe ea în mine. Acesta fusese motivul atașamentului său imediat și evident față de mine, dorința lui de a-mi face pe plac, promptitudinea cu care îmi oferise o

slujbă. Știuse cine sunt! În timpul plimbărilor noastre prin grădinile Temple și în acele duminici petrecute împreună, vorbind despre capodoperele imaginației erotice și în toate „micile probleme” pe care îmi cerea să le rezolv. Știuse cine sunt! În vreme ce lucram – credeam eu, singur și necunoscut să îmi cer dreptul din naștere, el știuse cine sunt! Însă jurase să păstreze secretul mamei mele până la moarte, chiar și în fața mea, astfel că, în toți anii în care lucrasem pentru el, mă veghease pe mine, fiul femeii pe care o iubise mai presus de orice, știind cine eram și care era de fapt originea mea, dar fără a avea posibilitatea de a mă ajuta în misiunea mea. Văzuse că venisem la el deghizat în Edward Glapthorn cu singurul scop de a descoperi câte ceva despre adevărata mea identitate. Însă nu mă putea ajuta pentru că – după cum recunoscuse și el distrusese orice urmă a afacerilor lui cu doamna Tansor și nu mai avea nimic – vreo scrisoare, notă sau orice alt document – care să poată dovedi ceea ce amândoi știam că reprezintă adevărul despre nașterea mea. Putea doar să privească și să aștepte, fiind legat atât prin jurământul făcut mamei mele, cât și prin codul meseriei sale.

Dar au avut loc evenimente care au început să amenințe pacea pe care domnul Tredgold o încheiase cu conștiința sa.

Primul indiciu al unei crize iminente apăruse atunci când lordul Tansor îi spusese domnului Tredgold că dorea să-l facă pe Phoebus Daunt moștenitorul averii sale, cu singura condiție ca beneficiarul să ia numele de Duport. Tot ceea ce trebuia să fie al meu urma să ajungă la Daunt, în calitate de fiu vitreg al verișoarei de-a doua a lordului Tansor, doamna Caroline Daunt, care, prin această relație, putea într-o zi să-și finalizeze triumful și să moștenească ea însăși titlul, ca descendent colateral al primului baron Tansor.

Ce-ar fi trebuit să facă domnul Tredgold? Nu-i putea spune lordului Tansor că avea un moștenitor în viață, deoarece asta ar fi însemnat să trădeze secretul mamei mele, chiar dacă el fusese în posesia dovezilor care să-i susțină afirmația, însă se pare că lipsa de valoare a moștenitorului ales era atât de evidentă pentru el (dar se pare că nu și pentru lordul Tansor), încât conștiința sa profesională aproape s-a revoltat și, de mai multe ori, a fost cât pe ce să-i mărturisească întregul adevăr nobilului său client, pentru a preveni acest rezultat teribil. Fragmentul următor mi s-a părut foarte interesant:

> Bineînțeles că știam că tu și Daunt fuseserăți colegi de școală și am ghicit ce părere aveai despre acțiunile lui ulterioare. A mea era, într-adevăr, foarte proastă. Primisem rapoarte îngrijorătoare de la domnul Paul Carteret în privința comportamentului său și aveam motivele mele să-l bănuiesc de înclinații pentru fapte dintre cele mai josnice. Încă de la o vârstă foarte fragedă, a fost împins în față mama sa vitregă ca un fel de înlocuitor al fiului lordului Tansor sau, mai bine zis, al fiului său mai tânăr. Doamna Daunt a arătat întotdeauna o grijă de leoaică pentru prosperitatea viitoare a fiului ei vitreg (și, desigur, pentru a ei). Cu o mare abilitate și hotărâre, și-a folosit permanent influența pe care o avea asupra lordului Tansor pentru a i-l băga pe băiat în suflet. Și se pare că a reușit dincolo de orice așteptare.
>
> De mai multe ori, am făcut tot posibilul să discut cu clientul meu, atât cât îmi permitea poziția profesională față de el, și să-i sugerez să renunțe la decizia de a-l adopta pe Daunt ca moștenitor al său. Însă nu l-am putut convinge, iar la ultima mea astfel de încercare, mi-a spus destul de tăios că subiectul era încheiat.

Dar apoi sosise scrisoarea de la domnul Carteret și totul s-a schimbat. Domnul Tredgold și-a dat

seama imediat de o probabilitate uimitoare: aceea că vechiul său prieten descoperise ceea ce el se chinuise să păstreze secret atâția ani. Așa că mă trimisese la Stamford, iar ce a urmat am povestit deja. Aceste întâmplări au avut un efect devastator asupra domnului Tredgold. Vestea despre atacul fatal asupra domnului Carteret, trimisă de mine în raportul pe care i-l scrisesem de la Evenwood, îi provocase un șoc profund și, probabil, contribuise la atacul de paralizie pe care îl suferise.

Chiar atunci s-a auzit ușa și am văzut-o pe domnișoara Tredgold în prag. Soarele se lăsase în spatele caselor de pe partea opusă a străzii, făcând ca încăperea să fie și mai mohorâtă decât înainte. Femeia ținea o lumânare în mână.

— Dacă doriți, vă conduc la fratele meu.

39

Quis separabit?[246]

Am urmat-o pe domnișoara Tredgold pe coridor, apoi pe scările întunecate, de-a lungul unui palier întunecos, până când am intrat într-o cameră întunecată. Domnul Tredgold stătea gârbovit într-un colț, lângă un mic birou pe care se aflau câteva foi de hârtie și instrumente de scris. Era înfășurat într-un șal de lână și stătea cu bărbia lipită de piept, iar părul său, cândva pieptănat impecabil, era ciufulit și rărit.

— Christopher.

Domnișoara Tredgold a vorbit încet, atingându-l ușor pe umăr pe fratele ei, ridicând lumânarea ca să-l lase să-i vadă mai bine chipul.

— L-am adus pe domnul Glapthorn.

El a ridicat privirea și a făcut un semn cu capul.

Ea mi-a spus să mă așez în fața patronului meu și a lăsat lumânarea pe masă.

— Vă rog să sunați când sunteți gata, a zis ea arătând către sfoara de clopoțel din spatele fotoliului pe care stătea domnul Tredgold.

După ce a închis ușa în urma ei, domnul Tredgold s-a aplecat spre mine cu o putere surprinzătoare și mi-a prins mâna.

— Dragul meu… Edward…

Cuvintele sale erau întrerupte și articulate cu greu, însă suficient de clare cât să înțeleg ce spune.

— Domnule Tredgold, sunt foarte fericit să vă revăd…

El a dat din cap.

— Nu… Nu… Nu e timp. Ai… citit… scrisoarea?

— Da.

— Dragul meu… îmi pare atât de rău…

S-a lăsat din nou în fotoliu, obosit de efortul pe care-l făcuse ca să vorbească. Am aruncat o privire

către hârtiile și instrumentele de scris de pe masa de lângă scaunul său.

— Domnule Tredgold, poate ar fi mai bine, dacă puteți, să scrieți ce doriți să-mi comunicați.

El a aprobat cu o mișcare a capului și s-a întors să ia stiloul. În cameră nu se mai auzea alt sunet decât scârțâitul peniței și trosnetul focului care se stingea în cămin. Pentru el, era o treabă îndelungată și laborioasă, însă, pe când ultimele scântei se stingeau, a lăsat stiloul și mi-a întins foaia de hârtie. Textul era destul de haotic, scris cu multe prescurtări și fără semne de punctuație. Mai jos, am transcris versiunea finisată a ceea ce am citi atunci.

> „Dragul meu fiu – pentru că te consider fiul meu. Mi se rupe inima că nu-ți pot vorbi așa cum mi-aș dori și că nu te pot ajuta să recapeți ceea ce îți aparține de drept. Nu știu cum ai ajuns să afli adevărul despre originea ta, însă îi mulțumesc lui Dumnezeu că acum știi și că te-a îndrumat către mine, căci în toate astea există un scop. Am ținut adevărul ascuns din dragoste pentru mama ta, dar a venit vremea să punem lucrurile în ordine. Și totuși, în situația în care mă aflu acum, nu știu ce pot să fac, iar moartea bietului meu prieten ne-a răpit amândurora un aliat neprețuit. Sunt sigur că domnul Carteret a găsit anumite documente care te-ar fi ajutat concret, însă acestea sunt acum pierdute, poate pentru totdeauna, iar un om bun a murit pentru că a aflat adevărul. Acum, mă tem pentru viața ta, dragă Edward. Dușmanul tău îl va căuta și în gaură de șarpe pe fiul Laurei Tansor și nu se va da înapoi de la nimic ca să-și protejeze viitorul. Dacă descoperă adevărata ta identitate, nu va face decât un singur lucru. Așa că te implor să faci totul cu mare grijă. Să fii tot timpul atent. *Să nu ai încredere în nimeni*."

Mă privea cu ochi neliniștiți. Când am terminat de citit, i-am luat mâna într-a mea.

— Dragul meu domn, nu trebuie să vă faceți griji pentru mine. Sunt gata să întâmpin orice pericol mi-ar ieși în cale și, cu toate că documentele pe care le avea domnul Carteret au fost luate de dușmanul meu, și noi avem ceva aproape la fel de bun.

Apoi, i-am vorbit despre jurnalele mamei mele vitrege și despre potrivirea lor cu informațiile din depoziția domnului Carteret. Când a auzit de aceasta, mi-a strâns mâna și a scos un oftat ciudat. În ochii lui spălăciți părea să ardă o lumină puternică. S-a întins după stilou.

> Atunci nu este totul pierdut – a scris el – atât timp cât aceste hârtii nu ajung la Daunt. Trebuie să știi că nu sunt suficiente, însă trebuie protejate cu orice preț; la fel și adevărata identitate a lui Edward Glapthorn. Apoi, tu și cu mine trebuie să încercăm să împiedicăm nebunia lordului Tansor și să facem, în sfârșit, dreptate.

— Hârtiile sunt în siguranță, l-am liniștit eu, la fel sunt și eu. Am făcut o copie după depoziție, pe care am adus-o cu mine, să o las în grija dumneavoastră.

Am pus documentul pe birou. Daunt nu are motiv să creadă că Edward Glapthorn este persoana pe care o caută el. Și, domnule, cred că vă înșelați când spuneți că nu avem aliați. Cred că avem unul.

S-a aplecat din nou spre mine și, cu mâinile tremurânde, a scris: „Un aliat?”

Și așa mi-am deschis inima în fața domnului Tredgold și i-am povestit despre domnișoara Emily Carteret.

— O iubesc enorm. Cred că nu e nevoie să vă spun mai mult, domnule, căci știți prea bine ce înseamnă să iubești astfel.

„Însă ea te iubește la fel?” a scris el.

— Instinctul îmi zice că da, am răspuns eu, chiar dacă încă nu ne-am declarat nimic și nu ne vom declara până nu se întoarce din Franța. Însă deja am încredere totală în ea. Îl disprețuiește de multă vreme pe Daunt. Gândiți-vă ce va crede despre el când îi vom scoate la lumină adevărata personalitate. N-am nici cel mai mic dubiu că ne va sprijini în încercarea de a-i demasca răutatea și de a-i arăta lordului Tansor ce fel de om este de fapt.

Apoi, i-am povestit despre legătura dintre Daunt și Pluckrose, despre trecutul său plin de fărădelegi, așa cum îmi fusese povestit de Lewis Pettingale, și, în sfârșit, despre convingerea mea că domnul Carteret fusese ucis de Pluckrose din ordinul lui Daunt.

Nu a mai încercat să scrie nimic, cu toate că încă avea stiloul în mână. S-a lăsat pe spate în fotoliu și a închis ochii, copleșit fiind de oboseală.

— Domnule, am spus eu blând. Mai trebuie să știți un lucru.

Domnul Tredgold a rămas nemișcat.

— Cred că știu unde se află dovada cea mai importantă a identității mele.

A deschis încet ochii și m-a privit.

Chiar când rosteam aceste cuvinte, domnișoara Tredgold a intrat în cameră, iar eu m-am oprit. Văzând chipul fratelui ei, a spus că acea conversație nu mai putea continua și a trebuit să mă retrag, însă am primit permisiunea de a veni din nou miercurea următoare, dacă starea lui de sănătate continua să se îmbunătățească.

În tren spre Londra, m-am gândit că acea excursie îmi permitea să sper că starea mai bună a domnului Tredgold și relația sinceră dintre noi în privința lucrurilor pe care până atunci amândoi le ținuserăm secrete unul față de celălalt puteau aduce o îmbunătățire a situației mele. Rămânea de văzut dacă optimismul meu era justificat; oricum,

era minunat să știu că nu mai eram singur, că eu și domnul Tredgold eram uniți de această cauză comună. Mai mult, eram hotărât să iau taurul de coarne și să-i declar dragostea mea domnișoarei Carteret cu prima ocazie. După aceea, speram eu, vom fi trei în echipă.

Când m-am întors pe strada Temple, am găsit o scrisoare cu ștampila poștei din Paris. Mi-am dat seama după plic că nu era de la domnișoara Carteret, dar am deschis-o imediat. Era un bilet scurt de la domnișoara Buisson.

Dragă domnule armăsar,

Prietena noastră comună mă roagă să vă informez că va reveni în Anglia lunea următoare și este fericită să vă primească miercuri, în casa doamnei Manners. Momentan, nu se simte prea bine și nu poate să vă scrie ea personal. Pot să spun, entre nous, că a fost o companie foarte plictisitoare, iar vina este în întregime a dumneavoastră. În aceste săptămâni, nu am auzit altceva decât „domnul Glapthorn în sus” și „domnul Glapthorn în jos”, ca și când pe lume n-ar mai exista și alte subiecte de discuție decât domnul Edward Glapthorn. Și, când la Paris sunt o groază de distracții, ea n-a făcut altceva decât să stea în casă, cu nasul în cărți, ieșind doar din când în când să se plimbe singură prin Bois, în diminețile frumoase. Acum, citește un volum plictisitor de poezii al domnului de Lisle, pe care a trebuit să ies să i-l cumpăr cu banii mei! Et enfin, domnule Glapthorn, împrieteniți-vă cu ea. Însă nu vă îndrăgostiți de ea. Vorbesc serios.

Adieu, cher monsieur,

Marie-Madeleine Buisson

Am citit scrisoarea de mai multe ori, zâmbind, amintindu-mi de chipul copilăros al autoarei și de ironiile ei. Serioasă! Drăgălașa domnișoară Buisson n-ar putea fi niciodată serioasă. Sfatul să nu mă îndrăgostesc de prietena ei nu era altceva

decât o altă ironie de-a ei, pentru că deja era prea târziu.

A venit și ziua de miercuri – ziua în care ar fi trebuit să merg la Canterbury, să-l văd pe domnul Tredgold. Însă nu m-am dus. Tot ceea ce îmi solicita timpul și energia mentală dispăruse. Acum, nu mă puteam gândi decât la un lucru, care eclipsa toate celelalte datorii pe care le aveam. În loc să merg la întâlnirea cu domnul Tredgold, am bătut la ușa casei doamnei Manners de pe strada Wilton, la ora 11 fix și am întrebat dacă domnișoara Entily Carteret era acasă.

— Da, domnule, este, a răspuns servitoarea. Sunteți așteptat.

— Uitați, a spus ea, când m-a văzut intrând în salon, mi-am ținut promisiunea. M-am întors și sunteți prima persoană pe care o văd.

Cum îmi mai bătea inima să fiu iarăși lângă ea! Curând, am început să discutăm foarte prietenos. Domnișoara Carteret mi-a povestit cum și-a petrecut timpul la Paris, iar eu despre îmbunătățirea stării de sănătate a domnului Tredgold. Ea mi-a mai zis că lordul Tansor era plecat cu doamna Tansor la proprietățile sale din Indiile de Vest, conacul era încuiat, iar ea locuia cu mătușa ei, la Londra, până la întoarcerea lordului.

— Domnul Daunt e plecat cu ei, a adăugat ea privind pieziș.

— Și de ce îmi spuneți asta? am întrebat eu.

— Pentru că se pare că mereu vă interesează unde este domnul Daunt și ce face.

— Îmi pare rău că am lăsat asemenea impresie, am răspuns eu. Vă asigur că nu găsesc un subiect interesant în domnul Phoebus Daunt.

— Exact asta cred și eu, a răspuns ea. Acum, domnule Glapthorn, dacă sunteți bun, mi-ar plăcea să îmi testați cunoștințele despre opera domnului de Lisle.

Am petrecut două ore minunate, însă doamna Manners a apărut la ușă să-i reamintească de o

întâlnire la care trebuiau să fie prezente amândouă. Domnișoara Garteret m-a condus pe coridor.

— Veniți și miercurea viitoare? a întrebat ea.

Și așa, lumea mea a început să se contracte într-un punct unic, care îmi absorbea tot interesul. Nu mă mai puteam gândi la altceva decât la domnișoara Carteret, orice altceva îmi dispăruse din minte. Între întâlnirile noastre săptămânale de pe strada Wilton, trăiam într-un fel de vis nedeslușit, din care mă trezeam doar în diminețile de miercuri, la ora 11. Din când în când, mergeam la Blithe Lodge seara, dar întotdeauna plecam devreme, găsind tot felul de scuze. Într-o noapte, Bella m-a întrebat dacă s-a întâmplat ceva: am zâmbit și i-am spus că niciodată nu mă simțisem mai bine.

— Am foarte mult de lucru momentan, i-am răspuns eu. O să am mai mult timp după ce termin.

— Bietul meu Eddie! Nu trebuie să muncești atât de mult. O să te îmbolnăvești. Vino și stai la mine în brațe.

Când m-am așezat la picioarele ei, ea a început să-și treacă degetele lungi prin părul meu și să cânte un cântec de leagăn italian – pentru câteva clipe dulci, am fost din nou copil, am ascultat țipătul păsărilor de mare și vântul care bătea dinspre Canal în vreme ce mama îmi citea ca să adorm.

Ar fi trebuit să rezist drăgălășeniilor ei și să-i spun adevărul, dar sinceritatea încă părea un rău mai mare, iar minciuna mea o proteja de durere. Pe măsură ce trecea vremea, îmi dădeam seama că inima mea nu fusese cucerită în întregime de domnișoara Carteret, că încă rămânea în ea un loc mic și ascuns pentru Isabella Gallini.

Odată cu venirea primăverii anului 1854, am început să-i sugerez domnișoarei Carteret mici ieșiri. Oare ar vrea să meargă împreună cu mătușa ei la operă sau la un concert în piața Hanovra? Ce-

ar zice de o excursie să admirăm antichitățile asiriene la Muzeul Britanic? însă toate propunerile mele au fost refuzate, cu regret, dar ferm. Apoi, într-o dimineață, când deja eram aproape convins că nu o voi putea scoate vreodată din temnița în care transformase casa mătușii ei, și-a exprimat brusc dorința de a vedea șerpii de la grădina zoologică.

— N-am văzut niciodată un șarpe, a spus ea, și mi-ar plăcea. Se poate să mergem?

— Desigur, am răspuns eu. Când doriți să mergem?

Am stabilit excursia pentru săptămâna următoare, în data de 12 aprilie. Doamna Manners avea altă treabă, astfel că, spre marea mea bucurie, am mers singuri. A fost încântată mai ales de șerpii cu clopoței, în fața cărora a rămas minute în șir, ca vrăjită, fără să scoată o vorbă. Apoi, ne-am plimbat și am vorbit în soare, ca și când n-am fi avut nicio grijă. A râs când a văzut hipopotamul, care a intrat imediat în baltă, stropindu-i cu apă rece pe toți cei din jur, și a bătut veselă din palme când a zărit pelicanii care primeau de mâncare. La ieșirea din grădină – când am coborât cele câteva trepte –, a alunecat și s-a prins de mine ca să nu cadă. I-am ținut strâns mâna până când și-a recăpătat echilibrul, însă nu i-am mai dat drumul și nici ea nu s-a retras imediat. Am rămas câteva clipe mână în mână, într-o postură ciudată, apoi, ca și când ar fi fost cel mai firesc lucru din lume, s-a retras ușor și și-a trecut brațul pe după al meu.

— Unde mergem acum? a întrebat ea. E o zi tare frumoasă și nu vreau să mă întorc chiar acum acasă.

— V-ar plăcea să vizitați St Paul?

Când am ajuns la catedrală, după ce a văzut un bilet cu prețurile, a vrut imediat să urcăm la Galeria Aurită. Am încercat să o fac să se răzgândească, știind că ultima parte a urcușului era murdară, stranie și nepotrivită, după părerea mea,

pentru o doamnă. Însă nu am reușit, astfel că, în ciuda sfaturilor mele, am plătit cei șase penny și am urcat treptele până la Galeria Șoaptelor. Acolo, ne-am oprit să ne tragem sufletul.

— Ce-ar trebui să șoptim? a întrebat ea, lipindu-și gura de piatra rece.

— Trebuie să vorbim, nu să șoptim, am spus eu.

— Atunci alergați acolo și vedeți dacă se aude.

Am alergat în capătul celălalt al galeriei, mi-am lipit urechea de perete și i-am făcut semn cu mâna că eram gata. La început, nu am auzit nimic și i-am făcut semn să repete. Apoi, treptat, cuvintele ei au început să pătrundă în mod straniu prin toți pereții, nedeslușite, însă clare din când în când: „… iubire oarbă… nici măcar… nu văd… ceea ce văd”[247].

— Ați auzit? a întrebat ea veselă când m-am întors.

— Ați vrut să aud? am întrebat la rândul meu.

— Bineînțeles. Haideți. Vreau să urc mai sus.

Și am urcat și mai sus, dincolo de Sala Orologiului, din ce în ce mai sus și din ce în ce mai adânc, numărând treptele înguste. În cele din urmă, după ce am chicotit și am râs în timp ce ne loveam de tavanul scund și mergând lipiți de pereții palierelor ca să le facem loc și altor vizitatori, am ajuns iarăși în lumina soarelui, în Galeria Aurită, chiar sub Felinar. Rochia ei neagră era murdară de praf și pânze de păianjen, iar efortul de a urca peste 500 de trepte îi adusese roșeață în obraji. După ce am ieșit, am simțit imediat vântul rece, iar ea mi-a strâns brațul când ne-am apropiat de balustrada joasă de fier.

Am rămas într-o admirație tăcută. Aveam senzația că ne aflăm pe puntea unei corăbii mărețe, că plutim pe un ocean nesfârșit de nori murdari. Sub noi se aflau marile bulevarde pline de oameni mici ca furnicile și de vehicule care se mișcau încet. Privirile ni s-au oprit asupra clopotnițelor și turnurilor familiare, asupra palatelor și parcurilor și asupra coșurilor fabricilor din depărtare, din care

țâșneau trâmbe de fum negru; soarele se reflecta în ferestre și în ornamentele aurite și arunca o mantie sclipitoare deasupra fluviului cenușiu, însă dincolo de podul Londrei totul arăta ca și când o perdea neagră ar fi fost trasă în portul Capitalei: nu se vedea nici măcar un catarg al numeroaselor corăbii ancorate acolo. Și în alte zone, ceața făcea ca fiecare detaliu să fie murdar și neclar, ca într-un soi de vis. Din punctul în care ne aflam, nu vedeam prea mult din marea metropolă de dedesubt, dar îi simțeam pulsul.

Cunoșteam prea bine senzația aceea de putere vie a Marelui Leviatan. Însă, pentru ea, sublimul său teribil a venit ca o revelație, a rămas într-un fel de vrajă fără cuvinte, cu ochii mari și negri larg deschiși, respirând rapid și strângându-mă atât de tare, încât îi simțeam unghiile înfigându-se în mine prin mănuși.

A continuat astfel vreme de câteva minute, lipită de mine în timp ce privea în jos către imensitatea ascunsă în ceață. Iluzia dependenței ei de mine era tulburătoare, însă știam care era motivul adevărat, însă acum consider acel moment trecător drept unul dintre cele mai fericite din viață – să stau alături de femeia pe care o iubeam deasupra acelei lumi înșelătoare și pline de păcate, singur cu ea pe o mică platformă suspendată între cer și pământ, cu orașul neliniștit și fumuriu răspândit dedesubt și cerul infinit deasupra.

— Mă întreb cum ar fi, a spus ea în cele din urmă, pe un ton liniștit și ciudat.

— Ce anume?

— Să te arunci de aici și să cazi de la o asemenea înălțime pe pământul tare. Ce credeți că ați vedea și ați simți în timpul căderii?

— Trebuie să fii foarte nefericit să te gândești la așa ceva, am răspuns eu trăgând-o înapoi de lângă balustradă. Și nu sunteți foarte nefericită, nu-i așa?

— Ah, nu, a spus ea cuprinsă de o veselie bruscă. Nu mă gândeam la mine. Eu nu sunt

nefericită.

Toată primăvara și în luna iulie, am continuat să mă văd cu domnișoara Carteret – pe care acum o strigam pe numele mic – aproape zilnic. Uneori, stăteam și vorbeam o oră-două sau înconjuram piața Belgrave de șase-șapte ori, pierduți în conversație. Alteori, făceam mici excursii – mi-o amintesc mai ales pe cea în care am dus-o să vadă figurile de ceară de la Bazarul răposatei doamne Tussaud[248] de pe strada Baker (unde, la insistența lui Emily, am plătit șase penny în plus pentru a vedea exponatele fioroase din Camera ororilor).

Mai mergeam la Grădina Botanică de la Kew, iar altădată am făcut o excursie cu vaporașul de la Chelsea la Blackwall, trecând pe lângă Grădinile Temple, unde mă plimbasem atât de des cu domnul Tredgold, și pe lângă Temple Pier, unde îmi era ancorată barca. Simțeam un fel de plăcere vinovată să o văd în locuri care îmi erau atât de familiare și zâmbeam încântat în sinea mea, sperând ca, într-o zi, cât mai curând, să se plimbe alături de mine pe aceste străzi și străduțe, să stea lângă mine la Biserica Temple și să urce scările către locuința mea de la mansardă, a mea și doar a mea.

Mi se părea că îi place sincer compania mea și mereu mă întâmpina zâmbind când intram în salonul din casa mătușii ei, își petrecea brațul pe după al meu și mă lăsa să o sărut când soseam și când plecam.

Devenise cea mai plăcută tovarășă, cea mai atentă prietenă, însă am început să-mi dau seama de anumite semne care însemnau ceva mai mult – anumite gesturi și priviri, tonul vocii, felul în care îmi ținea mâna într-a ei, mai mult și mai strâns decât înainte, saluturi cu ochi luminoși, felul în care se lipea de mine în timp ce așteptam să trecem strada. Toate astea îmi dădeau de înțeles că era vorba de ceva mai mult decât o prietenie și eram

copleșit de fericire să-mi dau seama că, în sfârșit, simțea ce simțeam și eu.

Apoi, în a treia săptămână din iunie, lordul și doamna Tansor au revenit din Indiile de Vest. Daunt se întorcea acasă separat, deoarece mai avea treburi de natură literară în New York. Astfel că domnișoara Carteret a început să facă pregătirile necesare pentru a pleca din casa mătușii ei spre Evenwood. În dimineața de dinaintea plecării ei, ne-am plimbat prin Hyde Park. Era o zi înnorată, iar după o oră ne-am trezit într-un colț pustiu al parcului, alergând către un stejar mare, ca să ne adăpostim de ploaia care tocmai începuse.

Am stat acolo câteva clipe, băgați unul în altul și râzând ca niște copii în timp ce picăturile alunecau printre ramuri. Apoi, dinspre vest s-a auzit sunetul unui tunet, care a făcut-o să privească neliniștită în jur.

— Nu suntem în siguranță aici, a spus ea.

I-am zis că nu era niciun pericol și că furtuna era mult prea departe ca să ne dea motive de îngrijorare.

— Însă tot mi-e frică.

— Dar, draga mea, nu ai de ce.

A rămas tăcută câteva clipe, apoi a răspuns.

— Poate că nu furtuna de afară mă îngrozește, a spus ea încet, cu privirea în pământ, ci cea din sufletul meu.

În clipa următoare, am tras-o lângă mine. Respirația ei era dulce și caldă când mi-am apăsat buzele pe ale ei, la început ușor, apoi cu mai multă îndrăzneală. Trupul pe care îl crezusem cândva imun la dorință răspundea acum de bunăvoie și cu bucurie atingerii mele, lipindu-se cu atâta putere de mine, încât aproape că mi-am pierdut echilibrul. Și tot nu părea dornică să-și slăbească strânsoarea. La fel ca un val de apă imens și ireversibil, s-a spart de mine și m-a scufundat până când, la fel ca

un înecat, am avut senzația că îmi revăd toată viața înainte să mă las pradă unei uitări dulci.

A rămas agățată de mine, respirând greu, cu pălăria căzută pe umeri, părul răvășit și fața udă de ploaie.

— Te-am iubit din prima clipă, am șoptit eu.

— Și eu.

Am rămas tăcuți, ea cu capul pe umărul meu, desenându-mi cu degetele cercuri mici pe ceafa, până când, în sfârșit, ploaia păru că se mai domolise.

— Mă vei iubi întotdeauna? a întrebat ea.

— Chiar trebuie să întrebi?

40

Nec scire fas est omnia[249]

După acea zi, m-am simțit renăscut, înveselit, mai fericit și mai fără griji decât niciodată după perioada mea de studenție în Heidelberg. Eram în stare să mut munții din loc acum, că mă bucuram de dragostea fetei mele! Stabiliserăm să merg la Evenwood imediat după ce se muta ea, o înțelegere care făcea ca tot restul să pară cenușiu și neinteresant. Însă atunci am primit o scrisoare de la domnul Tredgold, care m-a făcut să mă gândesc cu rușine la toate lucrurile pe care le neglijasem.

Dragul meu Edward,

Am fost foarte îngrijorat că nu te-ai întors la Canterbury după cum stabiliserăm. Au trecut multe săptămâni fără să primesc nicio veste de la tine, iar domnul Orr mi-a scris să-mi spună că nu ai fost deloc în Paternoster luna asta, ceea ce mă face să mă tem ca nu cumva să ți se fi întâmplat ceva. Starea mea de sănătate s-a îmbunătățit foarte mult, după cum poți vedea din scrisul meu și după cum poți constata și tu. Însă nu pot să plec încă din Canterbury, așa că te implor să-mi scrii cât mai repede, să mă asigur că ești teafăr.

Nu voi vorbi aici despre cealaltă chestiune, la care mă gândesc tot timpul de la ultima ta vizită încoace – desigur, mă refer la remarca pe care ai făcut-o înainte să pleci, în privința a ceea ce cauți –, și spun doar că, în clipa de față, ar fi un gest prostesc pentru amândoi să scriem pe hârtie ceva despre asta.

Sper să îmi scrii curând și să-mi spui când să te aștept aici, ca să discutăm chestiunea față în față. Dumnezeu să te binecuvânteze și să te aibă în pază, dragul meu băiat!

C. Tredgold

Cuvintele patronului meu m-au trezit din visare. Am luat imediat trenul spre Canterbury.

L-am găsit pe domnul Tredgold stând într-un fotoliu de răchită sub o tufă de liliac, în grădina însorită din spatele casei Marden. Avea un pled peste genunchi și scria niște notițe într-un mic caiet legat în piele. Chipul său, umbrit de pălăria cu boruri mari, era supt și obosit, dar își recăpăta încet-încet câte ceva din vechea sa blândețe, lucru evident după zâmbetul cu care m-a întâmpinat.

— Edward, dragul meu băiat! Ai venit. Stai jos! Stai jos!

Vorbea puțin neclar și am observat că mâna îi tremura ușor în timp ce își ștergea monoclul, însă din toate celelalte puncte de vedere părea să-și fi revenit. Nu a pierdut vremea cu vorbe în vânt, ci a început să-mi spună că fusese trimis la Cancelarie un document care împărțea moștenirea lordului Tansor și că, din această cauză, fusese întocmit un nou testament, prin care Phoebus Daunt devenea moștenitorul legal al lordului.

— Lordul Tansor le-a zis tuturor celor implicați că dorește ca procedura să fie îndeplinită cât mai rapid, a spus domnul Tredgold, și chiar dacă, desigur, legea nu poate fi grăbită, cu siguranță, va fi obligată să-și ridice fustele și să încerce să meargă totuși puțin mai repede. Domnul John Mounteagle a fost numit de lordul Tansor să înscrie documentul la Cancelarie, ceea ce va face, fără îndoială, cu avântul său obișnuit. Cred că, la toamnă, totul va fi deja încheiat. Așa că, Edward, dacă vrem să-l împiedicăm să semneze acel testament, va fi nevoie să punem mâna pe un instrument invincibil. Ai zis că ești în posesia unui astfel de instrument?

— Nu am nimic în posesie, am recunoscut eu, decât jurnalele mamei mele vitrege și depoziția domnului Carteret, care, după cum ați spus și dumneavoastră, sunt insuficiente pentru acest caz. Însă cred că știu unde se află ascunsă o dovadă

clară și cred că domnul Carteret îmi împărtășea părerea.

— Și unde anume este acest loc?

— În Mausoleul de la Evenwood. În mormântul doamnei Tansor.

Domnul Tredgold a scăpat monoclul dintre degetele care îi tremurau.

— În mormântul doamnei Tansor! Și pe ce anume te bazezi în această convingere nemaipomenită?

I-am spus de cuvintele scrise de domnișoara Eames pe bucata de hârtie pe care i-o trimisese domnului Carteret – aceleași cuvinte care erau gravate pe mormântul mamei mele.

Domnul Tredgold și-a scos pălăria și și-a sprijinit capul în mâini. După o vreme în care nici eu, nici el nu am scos o vorbă, și-a întors către mine ochii triști și albaștri.

— Ce vrei să faci?

— Cu permisiunea dumneavoastră, aș vrea să-mi verific ideea.

— Și dacă nu-ți dau permisiunea?

— Atunci, desigur, nu voi face nimic.

— Dragul meu Edward, a rostit el cu ochii din nou luminoși, mereu spui doar lucruri potrivite. I-am protejat prea multă vreme amintirea. Carteret avea dreptate. Ceea ce a făcut ea a fost o fărădelege, iar eu am fost părtaș la asta. Nu avea dreptul să-ți refuze dreptul la ceea ce ar fi trebuit să fie al tău și să te înstrăineze de propria familie. O voi iubi întotdeauna, însă morții trebuie lăsați să se odihnească. Acum, grija mea ești tu, fiul ei viu. Astfel că ai permisiunea mea să faci tot ce trebuie ca să descoperi adevărul. Întoarce-te cât mai repede și fie ca Domnul să ne ierte pe amândoi! Acum, mi-e puțin frig. Mă ajuți să mă întorc în casă?

S-a sprijinit de mine și am mers încet pe aleea șerpuită, acoperită cu pietriș, către casă, încă prinși în conversație.

— Totuși, nu am înțeles niciodată un lucru, am zis eu în timp ce treceam pe sub o boltă de trandafiri galbeni. E lucrul care le determină pe toate celelalte, însă nici jurnalele mamei mele vitrege, nici depoziția domnului Carteret nu spun nimic despre asta.

— Bănuiesc că te referi la motivul pentru care doamna Tansor a luat o astfel de decizie, a răspuns domnul Tredgold.

— Da, despre asta e vorba. Oare ce ar fi putut-o face pe o femeie de rangul doamnei Tansor să-și abandoneze copilul născut dintr-o relație legitimă în grija altei femei?

— Motivul este destul de simplu. I-a refuzat soțului ei lucrul pe care și l-a dorit cel mai mult pe lume pentru că și el i-a refuzat ei ceva ce pentru ea era la fel de important. Quidpro quo. Acesta este motivul, spus pe scurt.

A văzut nedumerirea de pe chipul meu și a simțit nevoia să-mi explice.

— Totul are la bază felul în care lordul Tansor s-a purtat cu tatăl ei. Domnișoara Fairmile, pe numele ei de fată, era extraordinar de frumoasă și provenea dintr-o familie veche și respectată în vest. Însă, din punctul de vedere al bogăției și rangului, nu se compara cu familia Duport. L-a cunoscut pe lordul Tansor la Londra, curând după ce lordul a moștenit baronia. Nu îi stătea în fire să facă pe galantul, însă ceva din Laura Fairmile l-a determinat să o curteze, în ciuda părerii destul de disprețuitoare pe care o avea despre familia ei. Mulți bărbați mai frumoși decât lordul Tansor erau îndrăgostiți de domnișoara Fairmile, însă nimeni nu-i putea oferi ceea ce-i oferea el. Oricât de ciudat ar părea, chiar o iubea sincer, dar alt motiv a fost acela că, atent la poziția sa publică, până și la vârsta aceea, dorea să-și aleagă o soție frumoasă și plăcută care să-l însoțească în viață și să-i ofere moștenitorul pe care și-l dorea atât de mult.

— El a cerut-o, ea l-a acceptat. Nu era de învinuit. Diferențele dintre ei – de personalitate, de rang – păreau o nimica toată comparativ cu avantajele pe care le aveau amândoi din această căsnicie. Curând, doamna a devenit podoaba perfectă a soțului ei. Ah, Edward, dacă ai fi văzut-o călărind alături de soțul său pe strada Rotten, îmbrăcată în costumul ei de călărie din mătase verde-deschis și catifea violet, cu o pălărie elegantă cu pene! Ea i-a făcut tot timpul pe plac, l-a susținut în orice, iar ea era iubită și admirată de toată societatea, iar această atitudine se răsfrângea și asupra lui.

— Însă cireașa avea și viermi. Personalitatea și temperamentul lor s-au dovedit curând a fi fatal diferite. Lordul era rece și distant, în vreme ce soția lui era ca o lumină cu veselia și râsul ei. El ținea consilii, ea bârfea fără scrupule. El era respectat, uneori temut, însă nu iubit de toată lumea, în timp ce pe ea o admirau toți. El trăia pentru politică și afaceri, și pentru creșterea averii sale, în vreme ce ea iubea plăcerile mărunte și compania prietenilor și, mai ales, punea un mare preț pe legătura strânsă pe care o avea cu familia, mai ales cu tatăl ei. Într-un timp foarte scurt, aceste deosebiri s-au amplificat, astfel că, atunci când au început să se certe, armistițiul a devenit imposibil. Dragostea care le susținuse primele luni de căsnicie începuse să se stingă, fiind înlocuită de amabilitatea rece în prezența altora și de tăcere când erau doar ei.

— Apoi, au ajuns la un impas. Am spus că familia Fairmile era veche și respectabilă, însă erau aproape faliți. Domnișoara Fairmile crezuse că, prin căsătoria cu lordul Tansor, va pune capăt situației financiare disperate a tatălui ei, că, prin uniunea lor, familia Fairmile va fi primită în brațele dinastice mai generoase ale familiei Duport. Dar curând avea să sufere o dezamăgire. În loc să-i plătească datoriile domnului Robert,

după cum se așteptase ea, lordul Tansor pur și simplu a cumpărat ipotecile pe casa și pe moșia de la Church Langton a socrului său și a scăzut ipoteca, însă, pentru că domnul Robert nu a reușit să plătească nici măcar aceste ipoteci mai mici, lordul a făcut singurul lucru pe care îl putea face un om de afaceri în această situație și a dizolvat împrumutul. Doamna Tansor s-a înfuriat, l-a lingușit, l-a implorat, l-a amenințat că pleacă, a încercat să se dea bine pe lângă el, dar în zadar. Lordul nu făcea excepții când venea vorba de principiile sacre după care își conducea afacerile. Domnul Robert avea restanțe. Principiul ferm al lordului Tansor în astfel de situații era să vândă. I-a spus că deja fusese suficient de generos cu socrul său, pe care îl lăsase un an să-și rezolve afacerile, ceva ce nu ar fi făcut în mod normal. Însă trebuia să încheie afacerea și să își recupereze împrumutul.

— Asta l-a distrus pe domnul Robert, care a fost obligat să vândă casa în care se născuse, împreună cu ultimele bucăți de pământ pe care le mai avea și să se mute într-o casă mică din Taunton, fără să-i poată lăsa nimic singurului său fiu. Bătrânul a murit curând după aceea, falit și îndurerat.

— După cum am mai zis, doamna își adora tatăl. Se purtase așa cum își dorise soțul ei și acum îi ceruse să facă această singură excepție de la regulile sale de afaceri, iar el o refuzase. Se simțea fără putere și nedreptățită. Însă, curând după aceea, a descoperit că era însărcinată, iar în durerea și furia, pe care le simțea, acest lucru i-a oferit o armă pe care nu a putut să n-o folosească împotriva soțului ei. Întâi, s-a hotărât să nu-i spună lordului Tansor despre starea ei, apoi, și-a amplificat răzbunarea într-un chip teribil: a conspirat cu cea mai bună prietenă a ei ca aceasta să-i crească pruncul ca și când ar fi al ei.

I-am spus că totuși acea pedeapsă părea mult prea mare.

— Da, e normal să crezi asta, a răspuns domnul Tredgold. Însă când unei firi pasionale îi sunt distruse dorințele, consecințele pot fi extreme. Doamna Tansor îi ceruse un singur lucru soțului ei. Ar fi fost o concesie mică pentru armonia conjugală ca un om atât de bogat să anuleze datoria de dragul soției lui. Dar nu a vrut să facă asta pentru ea – nici măcar n-a vrut să audă – și a schițat o remușcare formală când a murit domnul Robert Fairmile. Aceea a fost probabil picătura care a umplut paharul.

La baza treptelor, ne-am oprit o clipă, să-l las pe domnul Tredgold să-și tragă sufletul.

— Deci a fost o simplă răzbunare? am întrebat eu.

— Răzbunare? Da, dar nu una simplă. La căsătoria ei, doamna Tansor trecuse peste părerile ei aproape iacobine doar de dragul familiei. Ea însăși mi-a spus asta, adăugând că-și dorea ca fiul ei să scape de ceea ce ea numea blestemul bogăției și al privilegiilor moștenite, care călcaseră cu atâta răceală în picioare bunul-simț, sentimentele umane și legăturile de familie. Fără îndoială, era o noțiune foarte fantezistă, însă adevărată pentru ea, care își văzuse tatăl împins în mormânt de către deținătorul unuia dintre cele mai vechi titluri nobiliare din Anglia, pentru simplul motiv că dorea să-și păstreze poziția publică. Mi-a zis că nu dorea să vadă cum copilul ei devine ca tatăl lui – și poate spune cineva că nu a reușit? Totuși, acest beneficiu nu reprezintă o justificare pentru fapta ei, la care am contribuit și eu. Știa că a greșit, însă nu-i stătea în fire să dea înapoi. A încercat să se revanșeze față de soțul ei în singurul fel în care putea – dându-i moștenitorul pe care și-l dorise atât de mult. Însă, din nefericire, și acela i-a fost luat, după cum bine știi.

Mi se părea ciudat: cu cât aflam mai multe despre doamna Tansor, cu atât o înțelegeam mai puțin. Gât de diferită fusese de prietena ei liniștită

și supusă, Simona Glyver! Mă gândeam că mă pedepsise și pe mine, nu doar pe soțul ei, îndepărtându-mă, deși nu aveam nicio vină, de viața pentru care fusesem născut. Domnul Tredgold o iubise, deci era firesc să-i vadă faptele într-o lumină mai blândă, cântărindu-le în lumina provocărilor la care fusese supusă. Dar, pentru că eu îmi doream să fiu recunoscut drept fiul doamnei Tansor ca nume și rang, simțeam un fel de ușurare aspră că fusesem crescut de altcineva și că nu mai trebuia să-mi dau seama dacă o iubeam pe mama mea adevărată așa cum o iubisem pe prietena ei.

Când l-am ajutat să urce scările până în casă, domnul Tredgold m-a întrebat dacă încă o iubeam pe domnișoara Carteret.

— Da, am zâmbit eu, și o voi iubi pentru totdeauna.

Apoi, i-am povestit de plimbarea noastră în Hyde Park și despre momentul în care ne-am declarat dragostea.

— Și i-ai spus adevărul despre tine? Ah, văd din ezitarea ta că nu. Atunci, cum poți fi sigur că te iubește când nici măcar nu-ți știe numele adevărat?

— Mă iubește pentru ceea ce sunt, am răspuns eu, nu pentru numele meu adevărat sau pentru ceea ce pot să devin dacă îmi duc misiunea la bun sfârșit, pentru că nu o interesează asta; și de aceea sunt acum pregătit să-i spun totul.

— Nu o cunosc prea bine pe această doamnă, a rostit domnul Tredgold în vreme ce intram în casă, însă nu neg că e frumoasă și deșteaptă. Iar dacă te iubește așa cum o iubești și tu, atunci este, într-adevăr, o partidă excelentă. Dar te sfătuiesc să te gândești bine înainte să pui adevărul în brațele altcuiva. Iartă-mă! Sunt avocat și pun întotdeauna răul înainte. Pentru mine, precauția e ceva natural.

Zâmbea larg, însă privirea sa era serioasă.

— Domnule, știu că îmi doriți doar binele. Însă, după cum bine știți, nesăbuința nu face parte din

natura mea; fac ceva doar atunci când sunt absolut sigur de rezultat.

— Și ești sigur de dragostea domnișoarei Carteret și că poți avea încredere deplină în ea?

— Da.

— Ei bine, eu mi-am făcut datoria de avocat. E clar că nu am cum să te fac să te răzgândești, iar eu nu am argumente suficient de puternice, încât să-l conving pe un bărbat îndrăgostit să fie precaut – Dumnezeu mi-e martor că și eu am făcut nebunii în numele iubirii. Așa că asta este. Sunt sigur că-mi vei scrie cât mai curând posibil. Atunci, du-te, îți dau binecuvântarea mea, și sper că vei scoate la lumină adevărul care a rămas ascuns atâta vreme.

L-am lăsat la capătul scărilor, în holul întunecat, cu o mână strânsă pe stâlpul balustradei și cu cealaltă ridicată să mă salute. Aceea a fost ultima dată când l-am văzut.

Iubita mea îmi promisese să-mi scrie de la Evenwood, după ce se muta în noua locuință, însă a trecut o săptămână, apoi alta, dar nu am primit nicio veste de la ea. În cele din urmă, nu m-am mai putut stăpâni și i-am trimis un bilet scurt, în care o întrebam dacă totul e bine și o anunțam că aș putea face o excursie la Northamptonshire săptămâna următoare. Eram sigur că îmi va răspunde, însă am fost dezamăgit din nou. În sfârșit, după o săptămână de când îi trimisesem biletul, am primit o scrisoare.

Dragostea mea,

Mulțumesc din suflet pentru biletul pe care mi l-ai trimis, care mi-a fost adus aici, în Shrewsbury.

Sunt sigură că ai avut gânduri rele despre mine! Însă, dragul meu, ți-am scris cu două săptămâni în urmă să-ți spun că voi pleca într-o călătorie cu lordul și doamna Tansor, în Țara Galilor, în timp ce se fac renovări la Evenwood – lordul și-a pus în minte să

instaleze țevi pentru apă caldă și îți poți da seama ce consecințe are hotărârea Domniei Sale pentru pacea și confortul familiei. Să nu mai vorbim de praf și zgomot. Nu știu unde a ajuns scrisoarea în care ți-am povestit toate astea, presupun că pur și simplu a fost pierdută sau scăpată pe undeva. O să fim plecați o vreme lucrările vor continua cel puțin încă o lună, iar după ce plecăm de aici, ne ducem într-un loc mohorât din Yorkshire, care aparține fratelui doamnei Tansor. Cât aș vrea să fug! Dar sunt captivă și trebuie să merg unde îmi spune stăpânul, pentru că acum sunt complet dependentă de el ca să am un acoperiș deasupra capului, și se pare că îi place să se afle în compania mea (doamna T e îngrozitor de plictisitoare – nu spune niciodată nimic și nu zâmbește), așa că nu am de ales și trebuie să-mi stăpânesc sentimentele. Acestea se opresc constant asupra unei anumite persoane, a cărei identitate sunt sigură că nu mai e nevoie să o menționez! Aș vrea să scap și să fiu iarăși în brațele omului pe care îl iubesc mai presus de orice și pe care îl voi iubi întotdeauna, până la sfârșitul lumii.

O să-ți trimit vorbă îndată ce ne întoarcem la Evenwood.

Pentru totdeauna a ta,
E.

Cel puțin o lună! Dar puteam să îndur. I-am sărutat cuvintele „Aș vrea să scap și să fiu iarăși în brațele omului pe care îl iubesc mai presus de orice și pe care îl voi iubi întotdeauna, până la sfârșitul lumii”.

Nu este nevoie să povestesc în detaliu cum mi-am petrecut aceste săptămâni ce au părut fără sfârșit. Mi-am reluat anumite studii am reînceput să-i citesc pe filosofii greci mai greoi, mi-am continuat studiile de hermetism și pasiunile bibliofile. Cumpărasem un exemplar din catalogul pastorului Daunt, Bibliotheca Duportiana de la magazinul domnului Nutt de pe Faleză[250] și am

petrecut multe ore pe zi citindu-i fascinat conținutul. Cât de minunat era să mă gândesc că toate acele obiecte puteau fi ale mele, în timp ce parcurgeam descrierile meticuloase ale pastorului. Uneori, noaptea, ieșeam să-mi potolesc demonii fără răgaz, însă fără prea mare succes, până când, în curând, m-am transformat într-un soi de călugăr mulțumit doar cu pura plăcere intelectuală, cu excepția unei ieșiri din când în când la cină, cu Le Grice, la Ship and Turtle.

În prima săptămână din august, am primit o scrisoare de la iubita mea, urmată de alta, la câteva săptămâni distanță, trimisă din Lincolnshire, unde familia Tansor se oprise pentru a onora o invitație din partea ducelui de Newark. Era dulce și plină de regret că împrejurările o țineau departe de bărbatul pe care îl iubea atât de mult, iar eu am fost fericit să știu că era a mea. „Dacă aș avea aripi – scria ea în a doua scrisoare –, aș zbura repede ca un înger să fiu cu iubitul meu, chiar și doar pentru o clipă.”

În cele din urmă, conacul de la Evenwood a fost gata să-și primească din nou nobilul proprietar, iar în a doua săptămână din septembrie, a sosit un bilet prin care eram anunțat că domnișoara Carteret era încântată să mă primească în Northamptonshire, la orice oră doream.

Când am ajuns, am fost condus la primul etaj și am intrat într-un apartament lung de deasupra Bibliotecii, a cărui trăsătură dominantă era seria de patru ferestre vechi și boltite care dădeau spre terasa de dedesubt. Am rămas o vreme nemișcat, chinuit de gândul că mama mea, doamna Tansor, locuise cândva în aceste încăperi. În capăt, o ușă stătea întredeschisă, iar prin ea se vedea un pat cu ornamente complexe – același pat în care nefericita mea mamă, înnebunită de durere și remușcare, fusese adusă de tatăl lui John Brine, și din care nu s-a mai ridicat niciodată. Din acea încăpere a ieșit acum iubita mea, a alergat către

mine și m-a îmbrățișat cu pasiune. Am schimbat multe cuvinte de dragoste, apoi ne-am așezat unul lângă celălalt pe o canapea de lângă una dintre ferestrele boltite, de unde vedeam parcul întinzându-se dincolo de grădinile formale, până la Templul Vânturilor, către lac și pădurile din depărtare.

— Au fost trei luni atât de lungi! Cât mi-ai lipsit! am strigat eu sărutându-i mâna cu patimă.

— Să fii despărțit de persoana iubită înseamnă cea mai mare suferință, a răspuns ea. Niciodată nu m-am gândit că voi suferi atât. Însă toată suferința are un sfârșit. Acum, iubitul meu de află din nou lângă mine și sunt cea mai fericită femeie din lume. Dragule, iartă-mă o clipă.

S-a dus din nou în camera alăturată și a închis ușa. Am așteptat-o câteva minute, ușor stânjenit, până când s-a întors, roșie la față, cu o carte în mână.

— Ți-am adus un cadou, a spus ea, întinzându-mi cartea.

Era un exemplar din ediția lui Gildon a poeziilor lui Shakespeare[251].

— M-am gândit mereu la dragoste în timpul exilului meu, a zis ea, iar acest mic volum a fost singura mea alinare. Acum, când suntem departe unul de celălalt, citește-l, pentru că lacrimile mele sunt pe fiecare pagină. Am subliniat fragmentele care mi-au plăcut cel mai mult. Acum, povestește-mi ce-ai făcut de când nu ne-am văzut.

Așa că am continuat să vorbim până când s-a lăsat întunericul, iar iubita mea mi-a spus că trebuie să-și cheme servitoarea să o pregătească pentru cină.

— Îmi pare rău că nu pot să te invit, a zis ea în vreme ce ne îndreptam spre ușă, însă sper că înțelegi că acum sunt oaspetele lordului Tansor.

— Desigur, am răspuns eu. Dar când pot să mai vin?

— Mâine, a răspuns ea. Vino mâine.

În timp ce coboram scările către vestibul, am dat nas în nas cu Lizzie Brine. Pentru că era însoțită de altă servitoare, nu a încercat să stea de vorbă cu mine, ci s-au înclinat ușor amândouă, apoi și-au văzut de drum. Dar când am ajuns jos și am privit înapoi, am văzut-o sus, având pe chip o privire ciudată, pe care nu am reușit să o descifrez.

M-am întors la Duport Arms, în Easton, însă nu-mi amintesc nimic din acel drum, nici ce am mâncat la cină, nici ce am făcut în acea seară.

În după-amiaza următoare, m-am întors la Evenwood, după cum stabiliserăm, dar, de data asta, la sugestia iubitei mele, am urcat singur în apartamentul ei, pe o scăriță șerpuită la care se ajungea pe o ușă ce dădea spre aleea ce pornea de la terasa Bibliotecii și înconjura baza turnului Hamnet. Ne-am așezat din nou lângă fereastră, vorbind și râzând până când o servitoare a venit cu lumânări.

— Domnul Hyde Teasedale și fiica lui cu zâmbet tâmp sunt invitați la cină în seara asta, a oftat ea. Este atât de neroadă, iar soțul ei e la fel. Recunosc că habar n-am ce-o să pot vorbi cu ei. Însă, pentru că doamna Tansor nu este o gazdă prea bună, se pare că eu voi avea onoarea de a-i întreține pe musafirii soțului ei, așa că trebuie să plec să-mi fac treaba. Ah, Edward, dacă nu i-aș fi atât de datoare lordului Tansor! Mă simt îngrozitor să mă gândesc că-mi voi petrece viața la cheremul lui. Iar după ce moare, oare ce-o să fac? N-am fost născută pentru așa ceva, dar ce pot să fac? Acum, că tatăl meu a murit, nu mai am pe nimeni.

În vreme ce rostea acele cuvinte, ținea capul plecat, iar eu simțeam cum inima îmi bătea tot mai repede. Acum e momentul. Acum. Spune-i acum!

— Draga mea, am zis eu mângâindu-i părul. Uită de toate grijile. Nu acesta e viitorul care te așteaptă.

— Ce vrei să spui?

— Eu sunt viitorul tău, iar tu ești viitorul meu.

— Edward, dragul meu, vorbești în ghicitori. Fii mai clar, dragul meu.

— Mai clar? Bine. Uite, cât de clar pot. Numele meu nu este Edward Glapthorn, ci Edward Duport, iar eu sunt fiul lordului Tansor.

41

Resurgam[252]

A ascultat povestea mea în tăcere, iar eu nu i-am ascuns nici cel mai mic detaliu. I-am spus absolut totul: conspirația pusă la cale de doamna Tansor și de mama mea vitregă, Simona Glyver, cum am crescut ca Edward Glyver la Sandchurch, prima mea întâlnire cu Daunt la Eton și felul în care m-a trădat, cum descoperisem adevărul despre nașterea mea în jurnalele mamei mele vitrege și felul în care mă zbăteam să găsesc dovada care să-mi permită să-mi cer drepturile ca membru al familiei Duport. De asemenea, i-am zis și cum am ajuns la Londra ca Edward Glapthorn, să caut la domnul Tredgold informații despre acordul dintre doamna Tansor și mama mea vitregă și cum mi-am păstrat numele inventat după ce asociatul senior îmi oferise o slujbă. În sfârșit, i-am vorbit despre fărădelegile lui Daunt și asocierea acestuia cu Pluckrose și Pettingale. Cu fiecare adevăr pe care i-l spuneam, mă simțeam curățat, cu o senzație de ușurare dulce că, în cele din urmă, nu o mai amăgeam.

După ce am terminat, s-a apropiat de fereastră și a privit către parcul întunecat, în timp ce eu așteptam răspunsul ei.

— E greu să înțeleg, a rostit ea în cele din urmă, însă, în sfârșit, înțeleg de ce te interesează domnul Phoebus Daunt. Fiul lordului Tansor… e oare posibil? Ah…

A scos un țipăt scurt și și-a dus mâna la buze.

— Veri! Suntem veri!

Apoi, s-a întors spre mine.

— De ce nu mi-ai spus mai devreme?

— Draga mea Emily, nu te supăra. Nu știi cât de mult – cât de disperat mi-am dorit să-ți spun, însă, când miza e atât de mare, cum puteam să fac asta

până nu eram sigur că simți pentru mine ceea ce simt eu pentru tine? Acum, că știu fără urmă de îndoială – din scrisori și din cuvintele dulci pe care mi le-ai zis, și din toate momentele minunate pe care le-am petrecut împreună – că dragostea ta pentru mine e la fel de mare ca a mea pentru tine, situația este complet diferită. Unde există dragoste adevărată, există și încredere. Între noi nu vor mai fi secrete. Când ne vom căsători…

— Căsătorie?

Păru că ezită o clipă, iar eu m-am întins să o iau în brațe.

— Nu asta vrei și tu, dragostea mea?

A dat ușor din cap. Avea ochii plini de lacrimi.

— Desigur, a răspuns ea cu o voce joasă și caldă. Îmi doresc asta mai mult decât orice pe lume. Doar că nu am sperat că mă vei cere.

Apoi, și-a ridicat spre mine ochii frumoși, uzi de lacrimi.

— Însă, dragostea mea, nu putem face nimic până nu dovedești că ești fiul lordului Tansor.

— Da, am recunoscut eu, ai dreptate. Dar, când va veni ziua aceea – pentru că va veni cu siguranță –, nu-i vei mai fi datoare lordului, pentru că vei deveni soția lui Edward Duport, viitorul al 26-lea baron Tansor.

— Ah, Edward, a strigat ea, sper ca ziua asta să vină curând!

Apoi, a început să plângă – lacrimi de bucurie gândindu-se la scenariul pe care i-l prezentasem, amestecată, fără îndoială, cu o neliniște firească.

— Dragostea mea, am continuat eu ținând-o în brațe, sper că înțelegi că este foarte important ca aceste informații să nu se afle – nu trebuie să spui nimic nimănui și nici să faci vreo aluzie cuiva. Iar pentru moment cel mai bine e să păstrăm secrete vizitele mele. Dacă Daunt descoperă că Edward Glapthorn este Edward Duport, atunci viața mea – și probabil și a ta – vor fi în pericol.

— Pericol? Din partea domnului Daunt?

— Da, dragostea mea, din partea lui Daunt. Este un ticălos mult mai periculos decât crezi.

— În ce sens?

— Nu mă face să-ți spun.

— Ce spui? De ce nu vorbești? Spune-mi, spune-mi!

Avea o privire sălbatică și părea cuprinsă din nou de acea agitație ciudată pe care i-o văzusem în Templul Vânturilor, plimbându-se în cerc în mijlocul camerei. Am dus-o din nou lângă fereastră și i-am luat mâna într-a mea.

— Cred că Daunt se află în spatele atacului asupra tatălui tău.

Mă așteptam la o reacție emoțională puternică la cuvintele mele, însă mi-a leșinat în brațe. Am prins-o și am așezat-o pe scaun. Era galbenă precum ceara, iar mâinile ei se mișcau ciudat, ca și când s-ar fi aflat sub influența intermitentă a unui curent galvanic. Eram deja pe punctul de a striga după ajutor când, în sfârșit, a deschis ochii.

Ușor-ușor, obrajii ei au început să-și recapete culoarea. A luat două înghițituri de vin care au ajutat-o să-și recapete vigoarea, însă a rămas foarte tulburată de ceea ce-i spusesem și de ceea ce-i dezvăluisem despre documentele pe care tatăl ei le ducea când fusese atacat și, de asemenea, despre motivul pentru care Daunt mersese atât de departe ca să le obțină.

— Nu zic că Daunt a vrut să-ți ucidă tatăl, am spus eu. Chiar cred că nu. Însă sunt sigur că i-a ordonat lui Pluckrose să-l atace și să pună mâna pe documentele care dovedeau existența unui moștenitor legitim.

Apoi, m-a întrebat cum de știam ce avusese tatăl ei în geantă, așa că i-am spus despre depoziție și s-a neliniștit din nou.

— Dar dacă domnul Daunt ar pune mâna și pe acest document? Cum ți-ai putea susține cazul?

— Nu va pune mâna pe el, am răspuns eu cu un zâmbet încrezător.

Înainte să vin la Evenwood, îmi dădusem seama că depoziția domnului Carteret și volumele mici și negre care conțineau înregistrările zilnice ale vieții mamei mele vitrege trebuie duse într-un loc de maximă siguranță. Locuința mea de pe strada Temple era încuiată întotdeauna, însă încuietorile se pot sparge, iar faptul că doamna Grainger avea singura cheie mă îngrijora și mai mult: dacă era urmărită sau atacată? Și mai era Jukes, pe care deja îl bănuiam că a tras cu ochiul prin documentele mele personale. Așa că mă gândisem ca, după ce îi mărturiseam iubitei mele totul, iar ea mă va fi iertat pentru că i-am ținut totul ascuns, să o rog să fie custodele acestor documente prețioase.

— Dar cum poți să te asiguri că nu le va găsi? a întrebat ea, încă neliniștită.

I-am spus că îi dădusem domnului Tredgold o copie a depoziției și că intenționam să duc originalul împreună cu jurnalele mamei mele undeva unde Daunt nu putea ajunge.

— Dar unde să le duci? a strigat ea cu o voce plină de teamă.

— Aici, am răspuns eu. Aici, la tine.

Chipul ei dulce a părut cuprins de ușurare.

— Da, da, a șoptit ea. Bineînțeles, așa e! Aici e ultimul loc din lume unde s-ar gândi să caute! Nu s-ar gândi niciodată să intre în acest apartament și nici nu are de unde să știe de apropierea dintre noi. Însă tot mi-e teamă pentru tine, dragostea mea, până îmi vei aduce documentele de la Londra.

I-am luat mâna și i-am sărutat-o, asigurând-o că mă voi întoarce la Londra în dimineața următoare, să iau depoziția și jurnalele și să le aduc la Evenwood.

— Unde să le punem? am întrebat eu.

S-a gândit o clipă, apoi i-a venit o idee.

— Aici, a spus ea alergând către un mic portret oval al lui Anthony Duport[253], fratele mai mic al celui de-al 21-lea baron, în anii copilăriei. A dat

jos portretul și a deschis un mic dulap ascuns în lambriu.

— E bine aici?

Am cercetat interiorul dulapului și l-am declarat perfect.

— Atunci, așa rămâne, a spus ea, apoi a închis ușița și a pus tabloul la loc.

Ne-am așezat lângă fereastră, mână în mână, vorbind încet, unul lângă celălalt. Mă numise dragostea ei, eu îi spuneam că era îngerul meu. Apoi, ne-am sărutat de la revedere.

— Draga mea, am șoptit eu. Ești sigură că vrei să devii custodele acestor documente? La urma urmei, poate ar fi mai bine să le duc la bancă. Dacă Daunt…

Ea și-a lipit degetul mare de buzele mele, ca să mă împiedice să mai zic ceva.

— Dragul meu Edward, mi-ai cerut să fac asta pentru tine, iar eu ți-am spus că o voi face. Orice mi-ai cere, acum sau în viitor, voi face tot posibilul să-ți îndeplinesc dorința. A râs scurt. Curând, sper să jur să te respect și să te ascult la bine și la rău, așa că nu fac niciun rău dacă încep de pe acum. La urma urmei, nu-mi ceri mare lucru. Iar eu aș face orice – orice – pentru bărbatul pe care îl iubesc.

M-a condus la ușă și m-a sărutat încă o dată.

— Întoarce-te curând, dragostea mea, a șoptit ea. Voi număra minutele până atunci.

Am plecat nevăzut pe noul drum, pe scărița șerpuită, apoi pe aleea de la Turnul Hamnet.

La poarta sudică a parcului, m-am oprit. Casa Dower se zărea dincolo de plantație – lămpile ardeau în salon și într-una dintre camerele de la etaj. Cedând unui impuls de moment, am urmat drumul spre curtea grajdurilor. Am avut noroc – ușa de la depozitul de harnașamente era deschisă, lăsând să se întrevadă un dreptunghi de lumină slabă pe pietriș.

— Bună seara, Brine!

Când am intrat, tocmai lega capătul unei mături de nuiele. A ridicat privirea surprins când mi-a auzit vocea.

— Domnule Glapthorn! Nu… nu vă așteptam.

— Și nici nu m-ai văzut, i-am spus eu închizând ușa în urma mea. Ai dublura cheii pe care ți-am cerut-o?

— Da, domnule.

A deschis un sertar dintr-un bufet vechi și mi-a întins cheia.

— O să am nevoie de niște unelte. Crezi că poți să-mi dai? Și de un felinar.

— Unelte? Da, domnule, sigur.

I-am zis de ce aveam nevoie, iar el s-a dus în camera alăturată, din care s-a întors, după câteva minute, cu un felinar cu oglindă și cu o geantă în care se afla tot ce-i cerusem.

— Brine, nu uita. N-am fost aici. Înțelegi?

I-ara întins obișnuitele monede.

— Da, domnule. Sigur, domnule.

După câteva clipe, străbăteam cu geanta pe umăr aleea cu pietriș care mărginea parcul și ducea la Mausoleu. Era ora aceea melancolică în care ziua se retrage, iar crepusculul începe să-i facă loc întunericului. Undeva în fața mea, am auzit o vulpe, iar un vânt rece bătea printre copacii care încadrau cărarea care ducea de la drum până la luminișul din fața Mausoleului. Mintea îmi era ocupată în întregime de iubita mea, însă, când m-am apropiat de clădirea singuratică, starea mea de veselie a început să dispară, față în față cu realitatea îngrozitoare a faptei pentru care venisem aici.

SURSUM CORDA. Oare ce altceva să fi vrut domnișoara Eames să sugereze trimițându-i aceste cuvinte domnului Carteret, decât că locul în care erau gravate ascundea ceva foarte important? Aceea era concluzia instinctivă la care ajunsesem și care mă făcuse să acționez astfel. Dar era o idee înfricoșătoare: să sparg mormântul mamei mele

fără să am nici cea mai vagă idee ce caut. Mă rugam ca orice ar fi fost ascuns acolo, dacă era ascuns acolo, să fie ușor de găsit în criptă. Însă dacă era în sicriu! Aceea ar fi fost o oroare care m-ar fi depășit până și pe mine.

Am deschis marile uși duble cu cheia pe care mi-o dăduse Brine și am intrat să-mi duc la bun sfârșit misiunea.

Trecuse de miezul nopții când lespedea care închidea cripta mamei mele a cedat, în sfârșit, dălții mele. Spărsesem destul de ușor porțile care protejau cripta, însă mi-a luat aproape o oră să tai placa dreptunghiulară de gresie și toată puterea mea să îi susțin greutatea și să o las pe podea. Dar, în sfârșit, reușisem și m-am întors să văd, la lumina lămpii pe care o adusesem din depozitul de harnașamente, ce se afla în interior.

Un sicriu simplu din stejar, așezat pe lungime, umplea aproape în întregime cripta. Am ridicat felinarul mai sus și am văzut o plăcuță simplă, de alamă, pe care erau înscrise cuvintele „LAURA ROSE DUPORT”, prinsă de capacul sicriului. Între capac și acoperișul boltit al micii cripte era mai puțin de jumătate de metru, între sicriu și zidul din spate al criptei, distanța era de doar câțiva centimetri, iar de fiecare parte se afla un spațiu îngust, lat de vreo 20 de centimetri. Am îngenuncheat în fața sicriului și am întins mâna în întuneric, însă am prins doar pânze de păianjen și bucăți de mortar. Am trecut pe partea cealaltă și am întins mâna din nou.

La început, nu am simțit nimic, apoi degetele mele au atins ceva moale și neted, ca o buclă de păr. Mi-am retras imediat brațul și am ridicat lampa să mă uit.

Din spațiul îngust dintre peretele din spate al criptei și sicriu ieșea ceea ce bănuiam că este marginea unei podoabe cu ciucuri probabil, un șal. Am întins mâna până în spatele sicriului și am tras, însă rămânea înțepenit. Am tras din nou, cu același

rezultat. M-am lăsat într-o parte și m-am întins cât am putut de mult în acel spațiu, până după sicriu. După mai multe încercări, am reușit în cele din urmă să scot ceea ce descoperisem și l-am ridicat în lumina galbenă a felinarului ca să cercetez, răsuflând ușurat că nu fusese nevoie să umblu în sicriu.

Într-adevăr, era un șal cu ciucuri – un șal de lână care fusese împăturit și îndesat în spatele sicriului. La început, nu mi s-a părut cine știe ce, însă am început să-l desfac și am observat că în el erau împachetate alte obiecte. Am lăsat șalul pe podea.

În altă învelitoare, de pânză albă, am găsit un veșmânt de botez brodat foarte frumos, o pereche de botoșei de mătase și o cărticică legată în marochin roșu. Am recunoscut foarte ușor acest ultim obiect: prima ediție din Deciziile lui Felltham, tipărit în fascicul cu douăsprezece file pentru Seile, în aproximativ 1623[254]. Purta ștampila de bibliotecă a lui William, al 23-lea baron Tansor. Nu aveam niciun dubiu că acela era exemplarul pe care i-l ceruse mama mea domnului Carteret, de la Bibliotecă, înainte de moartea ei, în 1824. Acum înțelegeam de ce, când a realizat catalogul, pastorul Daunt nu găsise exemplarul listat de Burstall. Însă cine îl lăsase aici și de ce?

Era evident că acea carte împreună cu celelalte obiecte erau puse acolo ca să transmită un mesaj sau aveau o semnificație. Cu toate că fusese ascunsă aici timp de peste 30 de ani, era într-o stare remarcabilă, căci cripta era curată și uscată. Am examinat pagina de titlu: *Decizii: divine, morale, politice*. Nu avea nicio dedicație, așa că am început să întorc paginile una câte una, încet, ca să arunc o privire la toate cele 100 de eseuri numerotate. Nu am găsit nimic neobișnuit – cartea nu avea adnotări sau însemnări pe margine, iar între pagini nu era inserat nimic –, însă, când am închis-o, am observat că nu se închidea perfect. Abia atunci am văzut de ce: pe ultima pagină

fusese lipită cu grijă o foaie de hârtie. La o examinare mai atentă, mi-am dat seama că fusese intercalat ceva între ultima pagină falsă și cea originală.

Am scos briceagul și am tăiat pagina falsă. Era lipită slab și a scos la iveală două bucăți de hârtie subțire împăturite.

Într-adevăr, dorința îndeplinită e tare dulce pentru orice suflet.[255] În sfârșit, eforturile mele erau răsplătite. Pe prima foaie de hârtie erau scrise cuvintele următoare:

> Dragul meu fiu,
>
> Scriu acum pentru că nu mă îndur să te părăsesc fără să-ți las și o dovadă scrisă a adevărului. Când mă vei vedea din nou, pentru tine, voi fi o străină. Te-am lăsat în grija altei femei și m-am rugat lui Dumnezeu să nu afli niciodată că nu ea este cea care te-a adus pe lume. Totuși, conștiința mă obligă să scriu aceste câteva cuvinte pe care însă le voi păstra ascunse lângă mine, până când voi dispărea din această lume.
>
> Poate că, într-o zi, această bucată de hârtie va ajunge în mâinile tale sau va fi descoperită de un străin după mai multe secole, când toate aceste lucruri vor fi deja uitate. Poate că va mucegăi în mormânt împreună cu mine, iar tu vei trăi fără să afli vreodată adevărata ta identitate. Soarta acestei scrisori se află în mâinile lui Dumnezeu, la a cărui milă se află și sufletul meu păcătos.
>
> Acum, dormi într-un coș de nuiele al doamnei Bertrand, care a fost foarte bună cu noi aici, în Dinan. Azi a fost cald, însă afară, în curte, este răcoare și e plăcut să aud apa care cade în fântâna arteziană.
>
> Așa că, dragul meu băiețel, chiar dacă acum visezi (n-aș putea ști ce anume) și chiar dacă încă nu știi ce înseamnă să trăiești, să respiri și să gândești, și chiar dacă nu m-ai putea înțelege nici dacă ți-ai deschide ochii aceia mari și negri și mi-ai auzi vocea, tot vreau

să-ți spun câteva lucruri ca și când ai fi perfect conștient de sensul cuvintelor mele.

Înainte de toate, persoana de care va trebui să asculți este cea mai veche și mai dragă prietenă a mea. Mă rog să o iubești, să o respecți și să fii tot timpul bun cu ea, să nu-i întinezi niciodată amintirea sau să o urăști pentru dragostea pe care mi-a purtat-o și, nu uita, credința și prietenia nu sunt puse cu adevărat la încercare decât în situații extreme. Asta spune autorul unei cărticele care de multe ori mi-a adus alinare în această perioadă și pe care știu că o voi mai deschide și după aceea[256]. Îmi doresc să-ți găsești și tu un asemenea prieten. În viață, am avut parte de multe lucruri minunate, însă prietenia ei a fost cel mai frumos dintre toate.

În al doilea rând, numele pe care-l porți nu e al tău, dar nu-l disprețui. Ca Edward Glyver, trebuie să-ți găsești propriul drum în viață, folosind puterea și talentul pe care ți le-a dat Dumnezeu, fără nimic altceva. Ca Edward Duport, ai fi mers în trăsuri minunate și ai fi mâncat din farfurii aurite, nu prin meritul tău, ci din singurul motiv că erai fiul unui om care a moștenit o bogăție și o putere imense. Să nu crezi că astfel de lucruri îți aduc fericirea sau că nu-ți poți găsi mulțumirea în muncă onestă și plăceri simple. Eu am crezut asta, însă mi-am dat seama ce greșeală am făcut. Averile și bogăția m-au transformat într-o umbră, într-o bulă de săpun, într-un fulg. Acum, mă cutremur când mă gândesc ce aș fi putut să devin. Dar nu-ți doresc asta și ție – și nici pentru mine nu mai doresc asta. Așa că să fii mândru de numele tău adoptiv, fă-l celebru prin propriile eforturi și fă ca și copiii tăi să fie mândri de el.

În al treilea rând, să nu mă urăști. Urăște-i doar pe cei care m-au împins să fac asta. Și să nu crezi că te-am renegat din nepăsare sau mai rău. Te-am renegat pentru că te iubesc prea mult ca să te văd corupt, așa cum și tatăl tău a fost corupt de sângele său care îi este atât de drag, infirm moral de acea mândrie oarbă a rasei, de care, prin această faptă, încerc să te protejez.

Totuși, pentru că sunt conștientă de păcatul meu, acela de a-ți fi luat ție ceea ce ai fi putut avea și soțului meu moștenitorul după care tânjește, las totul în mâinile Domnului. Dacă voința Lui este să te ducă la adevăr, atunci promit că, înainte să mor, îți voi pune la dispoziție mijloacele de a-ți revendica numele adevărat, dacă asta este ceea ce îți dorești – însă mă rog Lui, care ne judecă pe toți, să nu fie asta dorința ta, și că vei avea puterea să refuzi ceea ce ți se cuvine.

Dormi, frumosul meu fiu. Când te vei trezi, eu nu voi mai fi aici. Nu mă vei recunoaște niciodată ca mamă, însă eu te voi recunoaște întotdeauna ca fiul meu.

Mama ta cea iubitoare,
L. R. Duport

Dinan, iunie 1820

A doua foaie de hârtie conținea doar aceste cuvinte, scrise dezordonat și tremurat:

Dragul meu fiu,

Mi-am ținut promisiunea și îți dau cheia prin care ai acces la adevărata ta identitate. Dacă Dumnezeu, în înțelepciunea și mila Lui, te va conduce la ea, folosește-o sau distruge-o, după cum îți spune inima.

Am plâns când am fost ultima dată să te văd, când te-ai jucat la picioarele mele, atât de puternic și de frumos cum știam că vei fi.

Însă nu te voi mai vedea niciodată, până în ziua cea din urmă, în care vom fi uniți în eternitate.

Lumina se stinge. Nu pot scrie mai mult. Sufletul meu este plin.

Mama ta,
L. R. Duport

La sfârșitul paginii, altă mână scrisese următoarele cuvinte:

A murit ieri. Șalul pe care îl purta când i-am închis ochii ascunde acum aceste scrisori către fiul ei pierdut (ultimele cuvinte scrise de ea vreodată), cele două amintiri ale nașterii sale și cartea care i-a adus atâta alinare și pe care și-a dorit să o aibă el într-o zi. Și-a lăsat în mâinile Domnului speranța că aceste lucruri vor ieși din nou la lumină din întunericul mormântului ei, dacă asta va fi voia Lui. Acesta este ultimul lucru pe care îl mai pot face pentru ea. Dumnezeu s-o odihnească!

J. E. 1824.

Desigur, completarea fusese făcută de Julia Eames, care, înainte de propria moarte, scrisese cele două cuvinte care erau gravate pe placa funerară a prietenei ei și i le trimisese domnului Carteret ca indiciu către secretul pe care îl păstrase cu atâta credință ani întregi. Nu-mi dădeam seama cum reușise să aducă șalul și acele obiecte în criptă, înainte să fie închisă, însă erau aici. Atotputernicul, cu un mic ajutor din partea domnișoarei Julia Eames, își arătase hotărârea.

Am recitit scrisorile mamei mele, ținându-le aproape de felinar și sorbind fiecare cuvânt, mai ales începutul celei de-a doua: „Mi-am ținut promisiunea și îți dau cheia prin care ai acces la adevărata ta identitate”. La început, am crezut că este vorba de o enigmă pe care nu o voi descifra niciodată; apoi m-am gândit din nou la faptul că „m-am jucat la picioarele ei” și imediat totul a devenit extraordinar de clar.

În mintea mea reapare o imagine a domnișoarei Lamb: domnișoara Lamb cea tristă și slabă, care-și trece degetele lungi și înmănușate peste obrazul meu în timp ce mă privește jucându-mă pe podea, lângă ea, cu o flotă de corăbii mici, de lemn, pe care mi le făcuse Billick. Vremea trece și îmi aduc aminte de altceva: „Un cadou de la o veche

prietenă care te-a iubit foarte mult, însă pe care n-o vei mai vedea niciodată”. Apoi, o ultimă amintire, decisivă: factura pentru manopera unei cutii mici, din lemn de trandafiri, făcută de tâmplarul James Beach din Church-hill, Easton, găsită de domnul Carteret printre hârtiile mamei mele după moartea ei. 200 de lire de aur într-o casetă din lemn de trandafir care încă se află pe șemineul meu din strada Temple. Însă ce altceva mai conținea?

Într-o stare de agitație intensă, fericit peste măsură de descoperirea făcută și încântat că rezolvasem enigma lăsată de domnișoara Eames, am pus lespedea la loc cât de bine am putut, am închis cripta, apoi am rămas o clipă privind lung inscripția. Era o senzație ciudată să știu că mama se află la doar câțiva metri de mine, în acel spațiu îngust și rece, închisă în plumb și lemn; și totuși îmi vorbise direct, cu propria voce, prin acele scrisori pe care le țineam în mână. Fața îmi era udă de lacrimi și am căzut în genunchi. Ce simțeam? Desigur, fericire pentru triumful meu, însă, în același timp, furie pentru egoismul feroce al faptelor pe care le săvârșise mama, dar și dragoste pentru cea care mă crescuse. Mi-am amintit de portretul doamnei, agățat deasupra biroului domnului Carteret, și de frumusețea ei uluitoare. Apoi, m-am gândit la prietena ei, Simona Glyver, mereu gârbovită deasupra mesei ei de lucru, scriindu-și cărțile și păstrându-i secretele. Când am descoperit adevărul nașterii mele, i-am disprețuit credința față de prietena ei cea nesăbuită, dar greșisem. Cândva, o numisem mamă. Cum s-o numesc acum? Nu m-a purtat în pântecele ei, însă a avut grijă de mine, m-a certat când am greșit, m-a protejat, m-a alinat și m-a iubit. Cine să fi fost dacă nu mama mea?

Și totuși i-am mulțumit Laurei Tansor pentru că își ascultase conștiința și domnișoarei Eames pentru că îi trimisese domnului Carteret indiciul care mă eliberase din temnița unei minciuni.

Acum, aveam cheia regatului și, în sfârșit, eram liber să mă arăt lumii ca Edward Duport, să mă căsătoresc cu fata mea dragă și să-mi dobor dușmanul.

42

Apparatus belli[257]

Imediat ce am intrat în sufrageria mea din strada Temple, m-am dus direct la șemineu, am luat caseta din lemn de trandafir și am dus-o pe masa de lucru.

Părea goală, însă acum știam că nu era. Am scuturat-o și am început să bat în ea cu briceagul. A trecut un minut, apoi două, dar, în timp ce îmi plimbam degetele peste suprafața ei, apăsând, trăgând și pipăind, știam că, în cele din urmă, o să-și dezvăluie locul secret.

Și a făcut-o. Am întors cheița în ea de o mulțime de ori, însă de data aceea, când am scos-o ușor și am început s-o întorc puțin pieziș față de poziția sa verticală, a părut să se prindă de ceva, după care s-a întâmplat minunea. S-a auzit un clinchet ușor, iar un sertăraș a alunecat de sub o bandă de lemn mai deschisă la culoare, la un centimetru de fundul cutiei. Totul era făcut cu atâta măiestrie, încât m-am întrebat dacă domnul James Beach chiar a fost un simplu tâmplar de țară.

Sertărașul era suficient de mare încât să conțină două documente împăturite, pe care le-am scos și le-am pus tremurând pe masă.

Primul era o declarație scrisă de mâna mamei mele, ștampilată și semnată în prezența unui notar din Rennes, datată 5 iunie 1820. În aceasta se menționează scurt, dar categoric că pruncul născut în casa doamnei H. De Quebriac, Hotel de Quebriac, Rue du Chapitre, orașul Rennes, la 9 martie 1820, este fiul legitim al lui Julius Verney Duport, al 25-lea baron Tansor de la Evenwood, comitatul Northamptonshire, și al soției sale, Laura Rose; și că sus-numitul prunc, Edward Charles Duport, fusese dat în grija permanentă a doamnei Simona Glyver, soția căpitanului Edward Glyver

din Regimentul 11 de Dragoni, din Sandchurch, comitatul Dorset, la dorința expresă a mamei sale, subsemnata Laura Rose Duport, pentru a fi crescut ca și când ar fi fost copilul ei. În afară de semnătura mamei mele – pentru care martori fuseseră madame de Quebriac și altă persoană al cărei nume nu mi-l amintesc – mai era un mic sigiliu de ceară cu blazonul familiei Duport, care provenea probabil de pe un inel cu sigiliu. Declarația era însoțită de un al document scurt, semnat de doi martori, care dovedea faptul că fusesem botezat la biserica St Sauveur, la 19 martie 1820.

Odată ce aveam depoziția domnului Carteret și scrisorile găsite în mormântul doamnei Tansor susținute de informațiile din jurnalele mamei mele vitrege, eram de neînvins. Mi-am petrecut restul zilei și cea mai mare parte a serii copiind din jurnale pasaje relevante pentru cazul meu, pe care l-am lipit într-un caiet, împreună cu copii ale altor documente esențiale. Apoi, după ce am scris în propriul jurnal întâmplările acelei zi, m-am așezat în fotoliu și am adormit imediat.

Când m-am trezit, mi-era frig și foame și primul meu gând a fost acela că descoperirile făcute în mormântul doamnei Tansor și sertărașul secret al cutiei din lemn de trandafir fuseseră doar un vis. Însă pe masa mea de lucru se aflau cele două scrisori și declarația semnată – erau acolo, le puteam vedea și atinge. Erau ca niște săgeți de aur care aveau adevărul în vârf, așteptând să fie trimise în inima mârșavă a lui Phoebus Daunt. După atâta vreme, obținusem în sfârșit mijloacele de a-mi distruge dușmanul și de a-mi primi adevăratul rang. Curând avea să vină ziua în care voi renunța la viața mohorâtă din prezent, plină de îndoieli și minciună, și voi intra, alături de fata mea dragă, într-un loc strălucitor pregătit pentru mine de Maestrul Fierar.

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să-i scriu domnului Tredgold ca să-i spun că nu mă înșelasem și să-i trimit spre păstrare copiile pe care le făcusem după noile documente. După aceea, am ieșit să iau un mic dejun copios.

Lunea următoare, m-am întors la Evenwood.

Din nou, asigurându-mă că nu mă vede nimeni, am urcat scările în spirală către apartamentul iubitei mele. Când am ieșit din casa scării pe culoar, m-am întâlnit cu Lizzie Brine. Am dat un pas înapoi și i-am făcut semn să mă urmeze.

— Ai ceva să-mi spui, Lizzie? am întrebat eu.

— Nu știu, domnule, a răspuns ea.

— Cum adică?

— Doar atât, domnule. În ziua în care ne-am întâlnit pe scară, când eram cu Hannah Brown…

— Da?

— Ei bine, domnule, nu am putut să vă spun direct, însă atunci am crezut că trebuie să știți.

— Lizzie, am continuat eu, nu ești în apele tale. Vorbești ca fratele tău. Pentru numele lui Dumnezeu, spune ce ai de spus.

— Îmi pare rău, domnule. Iată ce e, cât de bine pot eu să povestesc. V-am văzut venind prin curtea principală de la fereastra de aici, chiar vizavi de ușa stăpânei mele. Însă cu câteva clipe înainte, în timp ce urcam pe scări, l-am văzut pe un domn intrând în camera ei. Eram în drum spre spălătorie, dar știam că veți ajunge imediat în salonul stăpânei. Așa că am presupus, când v-am întâlnit mai târziu, că v-ați întâlnit cu acel domn. Asta am vrut să spun, domnule.

— Și totuși nu înțeleg, am zis eu. Când am fost primit în salonul domnișoarei Carteret, niciun domn nu era acolo. Ești sigură de ce ai văzut?

— Da, domnule.

— Și ai văzut cine era? L-ai recunoscut?

— I-am văzut doar fracul.

Am rămas o clipă pe gânduri.

— Poate că era lordul Tansor, am sugerat eu.
— Poate, a răspuns Lizzie cu o oarecare ezitare.
— Sigur era lordul, am continuat eu, foarte încrezător că nimerisem identitatea domnului misterios. A avut vreo treabă urgentă cu domnișoara Carteret, au schimbat doar câteva cuvinte, apoi a plecat înainte să ajung eu. Sigur asta a fost.
— Da, domnule. Aveți dreptate.
Am lăsat-o să meargă la treaba ei, cu un mic bonus ca să continue ca până acum, după care am bătut la ușa iubitei mele.
Când am intrat în salon, ea broda lângă una dintre ferestrele boltite. Auzindu-mi vocea, a ridicat privirea și și-a scos ochelarii.
— Le-ai adus?
Am fost puțin luat prin surprindere de tonul poruncitor cu care îmi pusese întrebarea, pentru care și-a cerut repede scuze, spunând că fusese îngrozitor de îngrijorată pentru siguranța mea.
— Te-a văzut cineva venind? a întrebat ea cu teamă, ridicându-se să deschidă fereastra și privind către terasa de dedesubt. Ești sigur că nu te-a văzut nimeni? Ah, Edward, mi-a fost atât de frică!
— Haide, draga mea. Sunt aici, n-am pățit nimic. Și am adus documentele.
Am deschis geanta și am scos depoziția tatălui ei, apoi micile volume negre ale mamei și le-am lăsat pe masă. Ea și-a pus din nou ochelarii și s-a așezat la masă să citească, foarte interesată, cuvintele răposatului ei tată – ultimul lucru pe care îl scrisese. Eu am rămas la o oarecare distanță, privind-o cum întoarce fiecare pagină a depoziției, până când a ajuns la sfârșit.
— Ai dreptate, a zis ea încet. A murit pentru ceea ce știa.
— Și o singură persoană avea de câștigat dacă i-ar fi furat dovada acelor informații.
Ea a dat din cap, un semn tacit că înțelegea la cine mă refeream, a strâns toate paginile cu

mâinile tremurânde, apoi a deschis unul dintre volumele negre.

— Nu pot să citesc asta, a zis ea, privind scrisul mărunt, însă ești sigur că aceste cuvinte ale doamnei Glyver se potrivesc cu ceea ce a descoperit tatăl meu în documentele doamnei Tansor?

— Da, am răspuns eu.

După ce a mai deschis încă unul sau două volume și le-a cercetat conținutul, le-a luat și, împreună cu depoziția, le-a ascuns în dulapul mascat din spatele portretului care îl înfățișa pe Anthony Duport în pantalonași albaștri de mătase.

— Gata, a rostit ea zâmbind, acum, totul este în siguranță.

— Nu chiar totul, am spus eu și am scos din geantă scrisorile pe care le găsisem în mormântul doamnei Tansor, împreună cu declarația și documentul botezului meu.

— Ce sunt astea?

— Astea, am zis eu, sunt instrumentele care ne vor asigura viitorul: mie ca fiu și moștenitor al lordului Tansor, iar ție ca soție a mea, stăpână a Evenwoodului!

A oftat ușor.

— Nu înțeleg…

— În sfârșit, am găsit-o! am strigat eu. Dovada pe care o căutam, care face ca totul să fie clar și de necontestat.

Ne-am așezat la masă unul lângă celălalt, iar ea a citit scrisorile, apoi declarația.

— Incredibil! a exclamat ea. Cum ai reușit să găsești documentele astea?

I-am povestit pe scurt cum indiciul trimis de domnișoara Eames tatălui ei mă făcuse să-mi dau seama că în mormântul doamnei Tansor se poate afla ceva esențial pentru cazul meu.

— Ah, Edward, ce îngrozitor! Și ce vei face? a întrebat ea cu ochii strălucind.

— I-am trimis copii domnului Tredgold și mă voi sfătui cât de curând cu el să văd ce trebuie făcut. E posibil să îl abordeze dânsul pe lordul Tansor în numele meu, însă voi fi fericit să urmez orice sfat mi-ar da. Gândește-te, draga mea Emily, acum nimic nu mă mai poate opri să cer ce îmi aparține de drept. Ne putem căsători înainte de Crăciun!

M-a privit surprinsă și și-a scos ochelarii.

— Atât de curând?

— Draga mea, de ce ești atât de mirată? Mă gândeam că și tu, ca și mine, consideri că orice întârziere e îngrozitor de îndurat.

— Da, bineînțeles că așa cred, Edward, prostuțule! a râs ea, apoi s-a întins să mă sărute pe obraz. Am vrut să spun că nu îndrăznisem să sper că totul se va petrece atât de curând.

A luat hârtiile de pe masă și le-a așezat alături de celelalte, în dulapul din spatele portretului.

A trecut o oră în care ne-am făcut planuri și ne-am povestit visurile de îndrăgostiți. Unde vom locui? „Poate chiar aici, la conac”, a răspuns ea. „Dar, am contrazis-o eu, sunt sigur că lordul o să vrea să ne ofere o proprietate la țară care să fie doar a noastră și o casă la oraș. Poate vom călători.” Puteam face tot ce ne doream, pentru că eu eram singurul fiu și moștenitor al lordului Tansor, pierdut și acum regăsit. Putea să-mi refuze ceva?

La ora 4, mi-a cerut să plec, pentru că trebuia să ia cina cu familia Langham.

Iar inima domnului George Langham încă e frântă? am întrebat eu răutăcios.

O clipă, a părut nedumerită, ca și când nu ar fi înțeles întrebarea mea. Apoi, a clătinat ușor din cap.

— Ah, întâmplarea aceea! Nu, nu. Și-a revenit complet, iar acum este logodit cu domnișoara Maria Berkeley, fata cea mai mică a domnului John Berkeley. Acum, du-te, înainte să vină

servitoarea să mă pregătească. Nu vreau să te găsească aici.

Era toată un zâmbet, aruncându-mi sărutări jucăușe, iar eu rămăsesem vrăjit de veselia și frumusețea ei, până când m-a condus afară din cameră cu mici prefăcătorii încântătoare, mimând supărare la refuzul meu de a pleca și aruncându-mi și mai multe sărutări.

La ușă, m-am întors să fac o reverență, cu pălăria în mână.

— Vă urez o seară plăcută, dragă dulce verișoară, viitoare doamnă Tansor!

— Pleacă odată, prostuțule!

Un ultim sărut vesel, apoi s-a întors, și-a reluat broderia și s-a așezat, cu ochelarii pe vârful nasului ei frumos, sub portretul lui Anthony Duport în pantalonași albaștri.

Întors la Duport Arms, tocmai mă retrăsesem în camera mea după cină, când am auzit o bătaie în ușă.

— Mă scuzați, domnule.

Era ospătarul cel posac pe care îl cunoscusem când venisem prima dată la han. Acum, nu mai era doar ursuz, ci își adăugase și un grad considerabil de ipocrizie.

— Un mesager, domnule. *Pff*.

— Un mesager? Pentru mine?

— Da, domnule. Jos în salon *Pff. Pff*.

Am coborât imediat și l-am găsit pe un tânăr slăbănog, îmbrăcat în uniforma servitorilor din casa Duport.

— De la domnișoara Carteret, domnule.

Și-a întins o mână murdară în care se afla o bucată de hârtie împăturită. Biletul era scris în limba franceză; îl voi traduce aici:

Dragul meu, în grabă,

Lordul T mi-a spus în seara asta că mâine-dimineață plecăm la Ventnor[258]. Nu știm când ne

întoarcem. Doamna nu s-a simțit bine în ultimul timp, iar lordul se teme ca vremea și umezeala să nu-i înrăutățească starea – chiar dacă acum avem țevi cu apă caldă.

Ah, dragostea mea, sunt înnebunită de durere! Ce-o să mă fac fără tine?

Să nu-ți faci griji în privința acelor hârtii. Îți promit că doar noi doi cunoaștem acel loc. Voi scrie de câte ori pot și mă voi gândi la tine în fiecare clipă a fiecărei zile. Te sărut. Și *au revoir*.

A ta, iubitoare,
E.

Era o lovitură grea și am fost înfuriat pe lord, care îmi răpise iubita. O zi fără ea era destul de rea, să nu știu când se întoarce la Evenwood era de neîndurat. Dezamăgit de această întorsătură neașteptată, am plecat la Londra, deprimat și nervos. Acolo, am zăcut trei săptămâni, fără să văd aproape pe nimeni. În prima dimineață de după întoarcerea mea pe strada Temple, i-am scris domnului Tredgold să-i solicit o întâlnire, însă două zile mai târziu am primit de la fratele lui un bilet în care îmi spunea că patronul meu avea o febră ușoară și nu-și putea citi acum corespondența, dar doctorul Tredgold mi-a promis că-i va da cât mai repede scrisoarea mea.

Eram tot mai neliniștit, iar noaptea îmi era greu să adorm din pricina temerilor care începeau să se contureze. Însă de ce mă puteam teme? Aproape câștigasem cursa. Atunci de ce mă simțeam atât de chinuit și de părăsit?

Apoi, demonii mei au început să-mi șoptească, să-mi amintească de ceea ce aveam deja la dispoziție, chiar dincolo de spațiul acelei camere, ca să-mi potolească temerile. O vreme, le-am rezistat, însă, într-o noapte, când ceața era atât de

groasă că nu se vedeau nici măcar acoperișurile caselor de vizavi, au pus stăpânire pe mine.

Ceața nu este o piedică prea mare, nimeresc drumul și legat la ochi. Palpitația mocnită a marelui oraș se simte peste tot în jur, chiar dacă nu se vede altceva decât siluete vagi, care ies o clipă din întuneric doar ca să dispară imediat din nou în el, ca niște fantome, cu chipul luminat de torțele fumegânde ale băieților[259] sau de lumina slabă a felinarelor cu gaz din case și de la ferestrele magazinelor. Pot să văd măcar aceste forme vii, chiar dacă doar pentru o clipă și nedeslușit, iar uneori mă și izbesc de ele, pot să aud și să simt mai mult decât să văd fluxul de trăsuri, birje și autobuze care înaintează orbește, dureros de încet, pe străzile noroioase.

Când ajung la Faleză, urmărit de coșmaruri tot drumul de la Bluegate-helds, este trecut de miezul nopții. Ceața începe să se risipească, dispersată de o rafală de vânt dinspre fluviu. Acum pot vedea etajele superioare ale clădirilor și, din când în când, mansardele, coșurile din care iese fum și porțiuni de cer negru.

Aproape fără să-mi dau seama, am ajuns în Haymarket și am intrat pe o ușă luminată puternic. O tânără stă singură. Îmi aruncă un zâmbet îndatoritor.

— Salut, drăguță. Facem și noi ceva?

Purtăm o scurtă conversație, însă, chiar când ne ridicăm să plecăm, se apropie de noi câteva femei, dintre care pe una am recunoscut-o imediat.

— Dumnezeule, e chiar domnul Glapthorn! zice ea pe un ton vesel. Văd că ați cunoscut-o deja pe domnișoara Mabel.

Este nimeni alta decât madame Mathilde, proprietara Cuibului Frumuseții. Văd că schimbă o privire cu fata și îmi dau imediat seama cum stă treaba.

— Văd că v-ați schimbat domeniul de activitate, madame.

— Lucrurile n-au mers prea bine la Cuib după neînțelegerea aceea nefericită cu doamna Bonner-Childs.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Ah, nu vă port pică, domnule Glapthorn. Îmi plac bărbații care-și fac datoria. Iar noi trebuie să depășim aceste încercări, nu-i așa? în plus, după cum ați ghicit, acum am altă mică afacere, pe strada Gerrard, și aș zice că are un succes destul de mare. Domnișoara Mabel este una dintre protejatele mele, alături de sora ei, aici de față. Poate, continuă ea privind sugestiv de la Mabel la sora ei la fel de atrăgătoare, pe nume Cissie, facem o reducere în funcție de cantitate.

„Unde merge una…” mă gândesc eu. Și așa mă retrag în casa lui *madame* de pe strada Gerrard, cu domnișoara Mabel la un braț și domnișoara Cissie la celălalt și petrec o seară minunată în compania lor, pentru care am recompensat-o regește pe matroana lor.

Acum, demonii mei fiind potoliți, urc scările în camera mea odată cu prima lumină a dimineții, cu simțurile amorțite, cu o durere de cap și cu conștiința mustind de sentimente de vinovăție și dispreț de sine. Mi-e foarte dor de fata mea cea dragă. Ce speranță aș putea avea fără ea?

A mai trecut o săptămână. Apoi, într-o dimineață frumoasă de octombrie, am primit un bilet. Era de la Lizzie Brine.

Domnule,

M-am gândit că trebuie să știți că stăpâna mea a revenit de la Ventnor cu trei zile în urmă.

Sper că această informație vă este utilă,

L. Brine

Rămân împietrit zece minute. Trei zile! Și nu mi-a dat niciun semn! Gândește, gândește! Poate a fost ocupată cu altceva. Lordul Tansor a ținut-o tot timpul lângă el. Sau a avut grijă zi și noapte de doamnă. Există sute de motive plauzibile pentru care nu mi-a scris că s-a întors. Poate chiar în momentul acesta, așterne cuvintele pe hârtie.

Iau imediat hotărârea de a-i face o surpriză. Ghidul Bradshaw se află pe masă. Trenul de 11.30 pleacă în aproape o oră. Am destul timp.

La Evenwood cad frunzele. Zboară părăsite pe poteci, pe terase și prin curți, aproape ca niște ființe vii în vântul rece care suflă dinspre râu. În grădina bucătăriei se adună în grămezi umede printre tufele de mentă putrezită și resturi de limba-mielului, sub prunii din capătul nordic al livezii zac în straturi aurii, care se simt moi sub picior, sub care iarba deja capătă o paloare bolnăvicioasă.

Ploaia începe să cadă peste grădinile formale și parcurile acum lugubre. Când le văzusem ultima oară, tufele de trandafiri de la capătul aleii lungi aveau culori strălucitoare, acum însă își pierduseră gloria de la începutul verii, iar pământul pustiit al fostei grădini-ceas a doamnei Hester – o fantezie inutilă, pe care o plantase cu iarbă-grasă, priboi și alte flori care înfloreau și se închideau la ore succesive din zi – părea doar un martor tăcut și teribil al nebuniei omenești și a ceea ce ne aduce tuturor timpul.

Deschid ușa vopsită în alb și urc scara spiralată până la primul etaj, către apartamentul de deasupra Bibliotecii, în care a murit mama și unde sper să-mi găsesc iubita. Îmi fusese foarte dor de ea, iar inima îmi bate să-mi spargă pieptul la gândul că o voi vedea din nou și îi voi săruta chipul dulce. Urc ultimele trepte fericit la gândul că nu ne vom mai despărți niciodată.

Ușa ei este închisă, iar coridorul pustiu. Bat de două ori.

— Intră!

O găsesc lângă foc, sub portretul conașului Anthony Duport, citind (după cum aveam să observ curând) un volum de poezii al doamnei Browning[260]. Pe canapea se află o pelerină de călătorie.

— Emily, draga mea, ce s-a întâmplat? De ce nu mi-ai scris?

— Edward! exclamă ea privindu-mă foarte surprinsă. Nu te așteptam.

Chipul ei își recăpătase acea expresie teribilă și înghețată, atât de puternică, pe care i-o remarcasem când o văzusem pentru prima dată în holul casei Dower. Nu a zâmbit și nu a încercat să se ridice de pe scaun. În comportamentul și vocea ei nu mai erau nimic din căldura și blândețea pe care mi le arătase în trecut. În locul lor, vedeam doar o răceală nervoasă care mi-a ridicat imediat semne de întrebare.

— Cunoști sonetele portugheze ale doamnei Browning? a întrebat ea.

Tonul ei era aspru și fals, iar eu am repetat întrebarea.

— Dragostea mea, ce s-a întâmplat? Nu mi-ai scris, deși ai zis că o faci.

A închis cartea și a oftat pe un ton ce părea să spună că-și pierde răbdarea.

— Ei bine, poate ar trebui să știi că în această după-amiază plec de la Evenwood către Londra. Am multe de făcut. Eu și Phoebus ne căsătorim.

43

Dies irae[261]

Mi s-a părut că lumea se contractă și se prăbușește, că mă separă de ceea ce eram cândva și ceea ce știusem și crezusem înainte.

Stăteam în acea cameră înfiorătoare, înrădăcinat neîncrezător în acel loc, simțind cum speranța și fericirea se scurg din mine precum sângele dintr-o venă tăiată. Cred că mi-am închis ochii o clipă, pentru că îmi amintesc foarte bine momentul în care i-am deschis și am văzut-o pe domnișoara C arterei în picioare lângă canapea, punându-și pelerina. Poate doar glumise – una dintre acele glumițe pe care le fac femeile uneori cu cei care le adoră. Poate…

— Să știi că nu poți rămâne aici. Trebuie să pleci imediat.

Rece, rece! Dură și rece! Unde era draga mea fată, dulcea și iubitoarea Emily? încă frumoasă – atât de minunat de frumoasă! Însă nu era ea. Această femeie furioasă era cu totul altă ființă, de nerecunoscut și înspăimântătoare.

— Edward… domnule Glapthorn! De ce nu răspundeți? N-ați auzit ce am spus?

În sfârșit, am putut vorbi.

— Am auzit, însă nu am înțeles… și nici acum nu înțeleg.

— Atunci, o să vă repet. Plecați acum sau strig după ajutor.

Ochii ei scânteiau ca focul, iar buzele ei, acele buze pe care le sărutasem de atâtea ori, se țuguiaseră disprețuitoare.

Așa cum stătea, rigidă și amenințătoare, înfășurată în pelerina lungă cu glugă, părea o vrăjitoare de legendă, abia ieșită din adâncurile infernului, iar o clipă mi-a fost frică – da, frică. Era atât de schimbată, încât nu puteam să-mi

explic ce se întâmplase. La fel ca negativul unei fotografii, ceea ce ar fi trebuit să fie luminos acum era întunecat – întunecat ca iadul. Era posedată? înnebunise brusc? Nu cumva eu trebuia să strig după ajutor?

Într-o piruetă de negru furios, s-a îndreptat către ușă și atunci m-am trezit brusc din visul meu. Vrăjitoare? Prostii! Era pură răutate. O mirosisem și o recunoșteam.

Mâna ei era aproape pe clanță când i-am prins-o și am tras-o spre mine. Acum, eram față în față, ochi în ochi.

— Domnule, dați-mi drumul! Mă răniți!

Se zbătea, însă eu o țineam bine.

— Vreau o clipă din timpul dumneavoastră, domnișoară Carteret.

A văzut hotărârea din ochii mei și a simțit puterea cu care o țineam. S-a predat și a încetat să se mai împotrivească.

— Ei bine, domnule?

— Haideți să vorbim în vechiul nostru loc de lângă fereastră. E un loc foarte plăcut pentru o conversație.

I-am făcut semn cu mâna către canapea.

Și-a aruncat mantia și a mers la fereastră. Înainte să vin lângă ea, am încuiat ușa.

— Aha, deci înțeleg că sunt prizonieră, a spus ea. O să mă ucideți?

— Ar fi ceva să mă împingeți să fac asta, am răspuns eu privind-o din picioare.

Ea doar a ridicat din umeri în semn de răspuns și a privit pe fereastră, către grădinile spălate de ploaie.

— Ați vorbit despre căsătorie, am continuat eu. Cu domnul Daunt. Recunosc că asta a fost o mare surpriză pentru mine.

— Atunci, sunteți mai prost decât credeam.

Eram hotărât să mențin un aer nepăsător de bravadă, dar de fapt mă simțeam neajutorat ca un copil. Bineînțeles, aveam avantajul puterii fizice,

însă la ce mi-ar fi folosit? Într-adevăr, mă jucase pe degete ca pe un prost, iar Phoebus Rainsford Daunt lua din nou ceea ce mi se cuvenea mie. Și m-am trezit râzând isteric, atât de tare, încât mi-au dat lacrimile. Râdeam de idioțenia mea, de idioțenia mea absolută care mă făcuse să am încredere în ea. Dacă aș fi ascultat sfatul domnului Tredgold!

M-a privit în timp ce mă plimbam prin cameră, râzând convulsiv, ca un soi de nebun. Apoi, s-a indicat, cu ochii mari și negri arzând de furie.

— Domnule, trebuie să mă lăsați să plec sau va fi mult mai rău de dumneavoastră, a zis ea. Descuiați ușa imediat!

Ignorându-i cererea, m-am întors lângă ea și i-am aruncat pelerina pe canapea. Ea a privit prin cameră, atentă, ca și când ar fi căutat un mijloc să scape sau o armă cu care să mă atace. Recunosc că, dacă atunci ar fi zâmbit și mi-ar fi spus că totul nu fusese decât o glumă proastă, aș fi luat-o imediat în brațe și aș fi iertat-o. Însă nu mi-a zâmbit. Stătea dreaptă, răsuflând greu, iar ochii ei larg deschiși și plini de furie păreau mai mari decât niciodată.

— Și pot să vă întreb dacă îl iubiți pe domnul Phoebus Daunt?

— Dacă îl iubesc?

Și-a lipit obrazul de geam și s-a calmat brusc, ca și când ar fi fost în transă.

— Întreb asta pentru simplul motiv că mi-ați lăsat impresia și la fel și domnișoara Buisson – că îl disprețuiți.

— Nu există cuvinte care să descrie ce simt pentru Phoebus. Pentru mine, el e soarele, luna, stelele de pe cer. Viața mea îi aparține.

Răsuflarea ei aburise geamul, iar ea a început să scrie o literă, apoi alta, după care a treia și a patra: P-H-O-E…

Eram furios de-a binelea. I-am tras mâna și am șters literele cu mâneca.

— De ce m-ai mințit?

Mi-a răspuns imediat.

— Pentru că, față de el, tu nu ești nimic pentru mine, și pentru că trebuia să te hrănesc cu minciuni până îmi aduceai dovezile adevăratei tale identități.

A privit către portretul lui Anthony Duport în hainele sale de copil, cu mâna în șold, cu o eșarfă de un albastru-închis peste piept.

I-am simțit cuvintele ca pe un cuțit înfipt în inimă. Din doi pași, am fost sub portret. L-am dat jos cu o mână și am încercat să deschid dulapul ascuns cu cealaltă, însă era încuiat

— Vrei cheia? a dus mâna la buzunar. Ți-am spus că voi păstra totul în siguranță.

Zâmbind, mi-a întins o cheiță neagră.

I-am văzut chipul și am știut că totul era pierdut, dar, în agonia disperării, am luat totuși cheia, am băgat-o în broasca dulapului și am deschis ușa cea mică. Am luat o lumânare de pe masa de lângă și am privit înăuntru. Însă nu vedeam nimic. M-am apropiat și am pipăit. Bineînțeles, dulapul era gol.

— Vezi, a rostit ea, totul e în siguranță. Acum, nimeni nu-ți va mai afla secretele. Nimeni.

Nu trebuia să întreb unde erau documentele mele. Erau la el. Cheia care mi-ar fi putut deschide porțile Paradisului erau acum în mâinile dușmanului meu.

Atunci am știut că eram înfrânt, că toate speranțele și visurile pe care le avusesem se transformaseră în cenușă.

Ce știi? Nimic.

Ce-ai realizat? Nimic.

Cine ești? Un nimeni.

Încă stăteam cu spatele la ea, privind în dulapul gol, când a început să vorbească. Vocea ei se transformase acum într-o șoaptă fascinată.

— Îl iubesc de când mă știu. Încă de când eram mici, el a fost prințul meu, iar eu eram prințesa lui. De atunci știam că într-o zi ne vom căsători și

visam să trăim împreună într-un conac ca Evenwood. Tatăl meu l-a displăcut întotdeauna pe Phoebus și nu avea încredere în el, încă de când eram copii, dar am învățat repede să ne prefacem indiferenți unul față de celălalt în public și, pe măsură ce trecea timpul, eram din ce în ce mai iscusiți în prefăcătoria noastră. Nimeni nu bănuia adevărul. O singură dată, la o petrecere dată de ziua lordului Tansor, am uitat de noi. A fost ceva abia vizibil, doar o privire, însă tatăl meu și-a dat seama. A fost foarte furios pe mine, cum nu-l văzusem niciodată, dar l-am convins că se înșela și că Phoebus nu însemna nimic pentru mine. Bineînțeles, m-a crezut. Mereu m-a crezut. Toată lumea m-a crezut.

— Dar Daunt ți-a omorât tatăl! am strigat eu. Cum poți să-l iubești și acum?

Până atunci, privise fix prin geamul aburit pe care începuse să scrie numele iubitului ei, dar acum s-a întors către mine, iar eu am înghețat când i-am văzut privirea plină de furie în ochii mari și negri și am auzit în vocea ei ecoul unei răni vechi.

— Mi-am iubit tatăl, dar l-am și urât pentru că îl ura pe Phoebus și pentru că prejudecățile lui neîntemeiate ne-au ținut departe unul de celălalt. Cred că motivul a fost moartea surorii mele. Își dorea să fiu cu el mereu, să fiu doar a lui, iar când a murit mama, eu am devenit totul pentru el. Așa că am fost mereu ascultătoare, până am ajuns la majorat. Am făcut ce a vrut el ca să-i fac pe plac și să-mi țin promisiunea făcută dragei mele mame, că nu îl voi abandona niciodată cât va trăi. El mi-a spus de mai multe ori că nu mă va mai considera fiica lui dacă mă căsătoresc cu Phoebus și n-aș fi putut îndura așa ceva. Însă a fost o cruzime din partea lui să-mi refuze asta, să mă țină departe de ceea ce-și dorea inima mea, mai ales că știa că aș fi continuat să-l iubesc și să-l respect, și nu l-aș fi abandonat niciodată.

— Dar acest om nu merita să moară!

— Așa e, a spus ea pe un ton mai blând. Nu merita să moară și nu asta era intenția. Pluckrose a mers prea departe, ca de obicei. Phoebus nu trebuia să-l bage în asta – recunoaște și el și am suferit amândoi cumplit pentru ce a făcut Pluckrose. Când Pluckrose i-a dus lui Phoebus scrisorile și i-a zis ce făcuse, Phoebus a fost peste măsură de mânios. Nu. Nu trebuia să moară. Nu trebuia să moară.

Acea propoziție repetată s-a pierdut în tăcere. Oare plângea? Chiar plângea? Atunci nu își pierduse chiar orice urmă de decență. Mai rămăsese ceva din umanitatea ei.

— Ai spus destul cât să-mi dau seama cât de rău am fost înșelat.

Nu m-a privit. Își ținea capul rezemat de geam, privind în gol în întunericul care se adâncea.

— Însă trebuie să știu asta: cum ai descoperit fapta doamnei Tansor?

— Dragă Edward!

Ah, vocea ei! Atât de dulce, de ispititoare! Furia rece se topise și îi luase locul o privire compătimitoare, ca și când și-ar fi dorit să-mi arate o latură secretă a sa și să mă cruțe de alt chin și de nesiguranță. Și-a întins mâna lungă și albă. Eu i-am luat-o și m-am așezat lângă ea.

— N-am vrut să mă iubești, să știi. Însă, când mi-a fost clar că mă iubești, asta a făcut ca lucrurile să meargă mai ușor. Știu că Marie-Madeleine te-a avertizat…

— Domnișoara Buisson! Știa?

— Bineînțeles. Eu și Marie-Madeleine nu avem secrete. Suntem cele mai bune prietene. Uneori, îi spun lucruri despre mine pe care nici măcar Phoebus nu le știe. Însă cred că, în momentul în care ți-a scris, lucrurile merseseră deja prea departe. Bietul, dragul Edward!

S-a aplecat spre mine și mi-a îndepărtat părul de pe frunte, iar eu am fost prea vrăjit, lipsit de orice putere, ca să o opresc.

— Și, să știi, mi se părea că micile tale atenții erau foarte plăcute. Asta a înfuriat-o teribil pe Marie-Madeleine. A râs, un râs scurt și viclean. De mai multe ori, mi-a zis că nu ar trebui să te încurajez – că era o cruzime inutilă. Însă pur și simplu nu mă puteam abține, iar cu timpul am început să cred că poate, foarte puțin, încep să mă îndrăgostesc de tine. Știu că a fost urât din partea mea, iar Marie-Madeleine a fost și mai șocată când i-am spus. Obrăznicătura! Cred că te voia de fapt pentru ea! însă m-ai întrebat cum am aflat de mica escapadă a doamnei Tansor.

— A fost din pură întâmplare. Tatăl meu mă rugase să-l ajut la traducerea unor scrisori în franceză. Era ceva neobișnuit ca tatăl meu să permită cuiva să intre în biroul său – desigur, singura excepție era lordul Tansor –, însă cu acea ocazie mie mi-a dat permisiunea. Când am terminat ce aveam de făcut, mi-a cerut să duc hârtiile în Sala Documentelor. În timp ce mă pregăteam să cobor din nou, privirea mi s-a oprit pe o casetă cu încuietoare de fier. Avea o etichetă pe care era menționat conținutul, și anume documentele personale ale primei soții ale lordului Tansor. Eu întotdeauna fusesem fascinată de Laura Tansor. Se spune că a fost cea mai frumoasă femeie din Anglia. Astfel că nu m-am putut abține să nu arunc o privire în casetă. Și ce crezi că am scos? O scrisoare datată 16 iunie 1820, trimisă doamnei Tansor la Paris de o prietenă – care se semnase doar cu inițiala „S” – orașul Dinan, în Bretania.

Din privirea ei, am înțeles imediat ca soarta lăsase în mâinile ei chiar scrisoarea trimisă de mama mea vitregă prietenei ei și citată de domnul Carteret în depoziție, în care se specifica faptul că doamna Tansor născuse un copil.

— Nu am avut vreme să citesc scrisoarea în întregime, a continuat ea, pentru că am auzit pașii tatălui meu pe scări, însă citisem suficient cât să-

mi dau seama că dezvăluia o posibilitate extraordinară. Desigur, i-am spus imediat lui Phoebus despre mica mea aventură. A încercat de mai multe ori să intre în Sala Documentelor, dar fără succes, iar asta îl supăra profund. Deja știa că urma să devină moștenitorul lordului Tansor. Dacă doamna Tansor născuse un copil legitim, atunci… nu cred că e nevoie să-ți spun ce credea Phoebus despre asta.

Apoi, mi-a povestit că îl urmărise pe tatăl său, oferindu-se să-l ajute în continuare la treabă. Astfel, a aflat că domnul Carteret plănuia să ducă la banca din Stamford anumite scrisori ale doamnei Tansor pe care le-a scos chiar înainte de a se întâlni cu mine la hotelul George. Atunci, Daunt a conceput un plan în care îl folosea pe Pluckrose ca să-l atace pe domnul Carteret la întoarcerea sa la Evenwood de la Stamford și să-i ia documentele, făcând ca totul să pară un jaf. La hotel fusese trimis un bilet, chipurile de la lordul Tansor, prin care tatăl ei era rugat să meargă să-l vadă pe Domnia Sa la conac. Astfel se asigurau că va merge pe drumul cel mai scurt din Easton, prin parc și prin pădurile din vest.

— Dar, am obiectat eu, mi s-a zis, chiar categoric, că Daunt era plecat cu afaceri pentru domnul Tansor, când am venit să-l întâlnesc pe tatăl tău.

— Așa era. Însă s-a întors cu o zi mai devreme, fără ca familia lui să știe, ca să fie aici când soseai. Pluckrose te urmărise, s-a aflat în același tren pe care îl luaseși și tu de la Londra. Știam că erai trimis de domnul Tredgold. Phoebus știe totul.

— Și ai știut că eu sunt Edward Glyver înainte să-ți spun eu?

A clătinat din cap.

— Nu eram siguri, însă bănuiam.

— Cum?

S-a ridicat, a mers către un dulap de pe peretele din spate și a luat o carte.

— Asta e a ta, nu-i așa?

Era exemplarul meu din *Predicile* lui Donne, pe care îl citisem în noaptea de dinaintea înmormântării domnului Carteret.

Doamna Daunt a primit-o de la Luke Groves – ospătarul de la Duport Arms din Easton. Groves și-a dat seama că era a ta – căzuse în spatele patului din camera ta, însă pe ea era scris alt nume. Bineînțeles, numele Edward Glyver îi era foarte cunoscut lui Phoebus. Chiar foarte cunoscut. Explicația putea fi una simplă: cartea putea ajunge la tine din întâmplare, în mai multe feluri. Însă Phoebus nu crede în coincidență. Spune că există un motiv pentru tot ce se întâmplă. Așa că, de atunci, am fost foarte precauți.

— Ei bine, am rostit eu, se pare că m-ați lucrat bine. Vă felicit pe amândoi.

— Te-am avertizat, când ne-am întâlnit, să nu-l subestimezi pe Phoebus, apoi te-am avertizat încă o dată. Însă nu ai vrut să asculți. Ai crezut că poți fi mai inteligent decât el, dar nu poți. El știe totul despre tine – totul. E cel mai inteligent bărbat pe care îl cunosc. Nimeni nu-l va întrece.

Mi-a zâmbit larg.

— Nu te miri că nu mi-e teamă de tine? a întrebat ea

— Nu-ți fac niciun rău.

— Nu, nu cred că o vei face. Pentru că încă mă iubești, nu-i așa?

Nu i-am răspuns. Nu mai aveam ce să-i spun. A continuat să vorbească, însă abia auzeam ce zice. Undeva, un gând format doar pe jumătate începea să se târască din întunericul care îmi cuprinsese mintea. Creștea din ce în ce mai mare și mai clar, până când, în sfârșit, nu m-am mai putut gândi la altceva.

— Edward! Edward!

Încet, mi-am îndreptat atenția asupra ei, dar nu simțeam nimic. Și totuși rămânea o întrebare.

— De ce ai făcut asta? După ce mi-aș fi dovedit identitatea, ți-aș fi putut oferi tot ce-ți oferea Daunt, poate chiar mai mult.

— Dragă Edward! Nu ai înțeles? *Îl iubesc! Îl iubesc!*

Nu mai aveam răspuns, pentru că și eu știam ce înseamnă să iubești. Aș fi mers prin foc pentru ea, aș fi suferit orice chin de dragul ei. Atunci cum s-o învinuiesc că făcuse aceste lucruri, oricât de amară era trădarea ei, din dragoste?

Amețit, m-am întins după pălărie. Ea nu a mai spus nimic, ci m-a urmărit în timp ce mi-am luat volumul din Donne și m-am îndreptat spre ușă. Când am descuiat-o, privirea mi-a căzut pe o cutie de trabucuri de pe o masă alăturată. Cu o satisfacție rece, am citit numele mărcii: Ramón Aliones.

Am deschis ușa și am ieșit pe coridor.

Nu am privit în urmă.

Nu-mi amintesc mare lucru din călătoria spre casă, doar imagini neclare ale turnurilor din piatră și ale copacilor, sunetul apei și mersul pe un deal mare și întunecat, apoi o călătorie friguroasă la Peterborough, urmată de lumini și zgomot, și visuri întrerupte, și, în sfârșit, înapoi în tumultul și fumul Londrei, după care urcușul anevoios pe scări până în camera mea.

Am petrecut o noapte îngrozitoare contemplând ruina mărețului meu proiect. Porțile Paradisului mi se închiseseră și nu se vor mai deschide niciodată. Fusesem jucat pe degete cu un talent nemaipomenit, până când cârligul mi-a pătruns în gât, iar acum trebuia să-mi continui viața secat de orice speranță, chinuit zi și noapte de pierderea identității mele și a ei – atât de frumoasă, atât de trădătoare! – pe care o voi iubi până la ultima suflare. Se pare că fusesem trădat și de Maestrul Fierar. Pentru mine fusese pregătit alt loc – nu Evenwood, palatul visurilor copilăriei mele, ci o

locuință modestă, ca oricare altă locuință, unde voi trăi și voi muri neobservat și uitat, într-un exil permanent din fața unei vieți care ar fi trebuit să fie a mea.

Însă nu voi muri nerăzbunat.

44

Dictum, factum[262]

Timp de o săptămână de la întoarcerea mea de la Evenwood, am stat închis în casă, mâncând puțin și dormind și mai puțin.

Am primit de la Le Grice o invitație la cină, însă am invocat indispoziția. Am primit alta, de la Bella, care mă întreba de ce nu mai fusesem de atâta vreme la Blithe Lodge, la care am răspuns că fusesem plecat din oraș cu treburi urgente pentru domnul Tredgold, însă voi veni în vizită săptămâna viitoare. Gând doamna Grainger a venit să-mi curețe podeaua și șemineul, i-am spus că nu aveam nevoie de ea, i-am dat zece șilingi și i-am zis să se ducă acasă. Nu voiam să mai văd vreun chip omenesc, ci doar să mă gândesc, din nou și din nou, la înfrângerea mea și la mijloacele prin care fusese săvârșită. După atât chin, să pierd totul atât de ușor! înșelătorul a înșelat cu adevărat! Și, de câte ori închideam ochii, vedeam mereu camera ei de la Evenwood, așa cum arătase în ziua trădării ei, chipul ei rezemat de fereastră și privirea pe care o avusese în vreme ce scria pe sticla aburită literele numelui lui. Unde era acum? Ce făcea? Oare el era cu ea, sărutând-o, șoptindu-i vorbe dulci și făcând-o să suspine de plăcere? Se felicitau din nou pentru triumful lor? Așa adăugam alte chinuri celor pe care le sufeream deja.

În a șaptea zi, în vreme ce stăteam în fotoliu, uitându-mă distrat la caseta din lemn de trandafir în care mama ascunsese documentele care ar fi desfăcut răul pe care mi-l făcuse ea, am aruncat o privire în jur.

Oare acesta era regatul? Acestea erau singurele mele averi? Camera asta îngustă, cu lambriuri, cu un covor tocit peste dușumelele goale, șemineul negru, ferestrele murdare, masa mare de lucru pe

care mama a ostenit toată viața și pe care și eu muncisem atât de inutil? Aceste mici amintiri ale unor vremuri mai fericite – ceasul din dormitorul mamei, o acuarelă cu casa din Church Langton unde se născuse ea și care stătuse pe peretele holului din Sandchurch? O gravură cu curtea școlii de la Eton? Astea erau moștenirea mea? O moștenire sărmană, chiar și cu cele câteva lire pe care le depusesem la Coutts & Co., și cu modesta mea colecție de cărți. Însă toate acestea nu însemnau nimic. Nu aveam și nici nu voi avea moștenitori. M-am gândit zâmbind că eu și domnul Tredgold împărtășeam aceeași soartă: amândoi eram înlănțuiți de amintirea unei iubiri pierdute pentru totdeauna, amândoi în imposibilitatea de a iubi vreodată.

Am tras perdeaua de catifea ce acoperea instrumentele mele fotografice care zăceau nefolosite și prăfuite. Pe un raft era o imagine cu Evenwood, singura pe care nu o considerasem suficient de bună să stea în albumul pe care îl făcusem pentru lordul Tansor, în vara anului 1850.

Fusese făcută în zona împrejmuită care cuprindea heleșteul cu pești, iar priveliștea mergea dincolo de apa întunecată, spre fațada sudică a casei. Clădirea era în umbră, iar ici-colo se vedeau petice de piatră luminate slab de soare. Probabil, lovisem aparatul, pentru că unul dintre marile turnuri cu cupolă nu era încadrat bine, însă, chiar dacă execuția avea greșeli, compoziția și atmosfera erau frapante. Am luat-o și am privit-o, dar, cu cât o priveam mai intens, cu atât eram mai furios că fusesem lăsat în afara acestui loc minunat, casa strămoșilor mei, de un uzurpator de nimic. Eram un Duport; el nu era nimic – era un atom, o nulitate. Putea un asemenea nimic să presupună că poate folosi acel nume străvechi? Nu putea. Și nu o va face.

Atunci, odată cu furia, a venit și hotărârea de a juca totul pe o ultimă carte. Voi merge din nou la

Evenwood, chiar dacă, poate, va fi pentru ultima dată. O să mă prezint în fața lordului Tansor și îi voi spune în față adevărul care îi fusese ascuns mai bine de 30 de ani. Nu aveam nimic de pierdut și totul de câștigat. Între patru ochi, ca de la bărbat la bărbat, oare mă va recunoaște ca fiu al său?

Stimulat de această nouă hotărâre a mea, oricât de disperată era, am sărit imediat în picioare și am început să mă pregătesc. Apoi, am coborât în grabă scările de lemn, auzind tropăitul propriilor ghete, am trecut de ușa lui Fordyce Jukes și am ieșit prima dată după o săptămână.

Era o zi urâtă și cenușie, iar peste oraș se întindea un cer mohorât și deprimant. Mi-am făcut loc prin mulțimea matinală și curând am ajuns pe peron, apoi m-am urcat din nou în trenul care mă dusese de atâtea ori în nord, spre Evenwood.

Odată ce am ajuns în piața din Easton cu diligența de Peterborough, am intrat la Duport Arms să mă înzdrăvenesc puțin înainte să merg spre conac. În timp ce stăteam să-mi beau ginul tonic pe care mi-l adusese vechiul meu prieten, ospătarul posac Groves, care fusese instrumentul neștiutor care îmi confirmase identitatea în fața doamnei Daunt și a fiului ei, m-am gândit că poate lordul Tansor nu era la Evenwood, că poate era în oraș sau plecase undeva; apoi, m-am înfuriat pentru nesăbuința mea. Să fac un astfel de drum fără să aflu acest amănunt esențial nu făcea decât să-mi demonstreze că nu eram eu însumi și că, pe viitor, trebuia să fiu mai atent. Însă atunci mi-am dat seama că trebuia să fiu pregătit pentru orice, așa că mi-am băut ginul, mi-am încheiat paltonul și am urcat dealul, pe sub acoperișul trosnitor de crengi golașe, către Evenwood.

Începuse o burniță deasă. La început, nu i-am dat atenție, dar, când am cotit pe drumul Odstock către porțile vestice ale parcului, am simțit cum mi se lipesc pantalonii de picioare și devin mai grei

din cauza umezelii din aer, iar când am ieșit din pădure în spațiul deschis al parcului, pălăria și haina mea erau pline de apă, ghetele mele erau murdare de noroi, iar eu arătam deplorabil.

Brusc, terasa Bibliotecii a apărut în raza mea vizuală. În dreapta mea se afla Turnul Hamnet, cu ferestrele Sălii Documentelor la primul etaj. Iar acolo, deasupra Bibliotecii, pe lungimea terasei, erau ferestrele fostelor camere ale mamei mele, ocupate acum de dragostea mea necredincioasă.

M-am întrebat dacă se întorsese de la Londra și dacă era acolo, privind către grădinile pline de apă și pădurile prin care trecuse tatăl ei în ultimul lui drum spre casă. Oare ce ar crede dacă mi-ar vedea silueta înaltă și răvășită mergând prin nămol? Că am venit să o ucid? Dar iubitul ei? însă, când m-am apropiat și am privit atent toate ferestrele, n-am zărit nici urmă de chipul ei frumos, așa că am mers mai departe.

Hotărâsem că nu mai aveam altă soluție decât să mă prezint cinstit la ușă și să cer să-l văd pe domnul Tansor, și asta am și făcut. Din fericire, cel care mi-a deschis ușa a fost cel care îmi mai dăduse vești din când în când, John Hooper, pe care îl cunoscusem cu patru ani în urmă, când venisem să fac fotografii.

— Domnule Glapthorn, a rostit el. Vă rog, intrați. Sunteți așteptat?

— Nu, Hooper, nu sunt. Însă doresc să discut cu Domnia Sa despre o chestiune foarte importantă. Este acasă?

— E în biroul său, domnule, urmați-mă.

M-a condus prin mai multe încăperi mari, până când am ajuns la o ușă dublă, vopsită în verde. Hooper a bătut încet.

— Intră!

Lacheul a intrat primul, s-a înclinat și a rostit:

— Domnul Glapthorn de la firma Tredgold dorește să vă vadă, domnule.

Încăperea era mică și întunecată, însă bogat mobilată. Lordul Tansor stătea la birou, cu fața spre noi. Prin fereastra mare din spatele lui se vedea drumul principal de trăsuri, care traversa râul și cobora dincolo de casa Dower până la porțile sudice, drum pe care mersesem de multe ori în ultimele luni. O lampă cu umbre verzui lumina documentele la care lucra lordul. Și-a lăsat stiloul și m-a privit lung.

— Glapthorn? Fotograful? A privit o foaie de hârtie. Aici nu scrie nimic despre vreo întrevedere cu cineva de la firma Tredgold.

— Nu, domnule, am răspuns eu. Vă rog să mă iertați că am venit neanunțat. Însă am o problemă foarte importantă.

— Poți să pleci, Hooper.

Lacheul s-a înclinat și a plecat, închizând cu grijă ușa în urma lui.

— Ceva important? Te-a trimis Tredgold?

— Nu, domnule, am venit din proprie inițiativă.

Privirea lui s-a îngustat.

— Și ce putem avea noi de împărțit?

Vocea sa era dură, disprețuitoare și intimidantă. Dar nu mă așteptam la mai puțin din partea celui de-al 25-lea baron Tansor.

— Este vorba despre răposata dumneavoastră soție, domnule.

Chipul lordului Tansor s-a întunecat și mi-a făcut semn să mă așez pe un scaun în fața biroului său.

— Aveți toată atenția mea, domnule Glapthorn, a zis el lăsându-se pe spate și aruncându-mi o privire intrigată. Însă, vorbiți pe scurt.

Am tras adânc aer în piept și mi-am început povestea: cum descoperisem că doamna Tansor făcuse un secret din nașterea fiului său și cum băiatul fusese crescut de altcineva, fără să știe care îi era adevărata identitate. Apoi, m-am oprit.

Câteva clipe, nu a spus nimic. După care, cu un ton amenințător:

— Ați face bine să vă puteți dovedi afirmațiile, domnule Glapthorn. Altfel va fi rău de dumneavoastră.

— O să ajung imediat și la dovezi, domnule. Îmi dați voie să continui?

Mi-a făcut semn că da.

— După cum spuneam, acest băiat a crescut fără să știe că e un Duport, că e moștenitorul dumneavoastră. A descoperit adevărul abia după moartea femeii care l-a crescut, cea mai bună prietenă a răposatei dumneavoastră soții. Băiatul devenise deja bărbat, iar acel bărbat trăiește.

Chipul lordului Tansor era palid și am văzut că, dincolo de stăpânirea de sine pe care o afișa, căzuse pradă unei emoții puternice.

— Trăiește?

— Da, domnule.

— Și unde este acum?

— În fața dumneavoastră, domnule. Sunt fiul și moștenitorul dumneavoastră de drept.

Șocul pe care îl avusese în fața cuvintelor mele era acum vizibil, însă nu a zis nimic. S-a ridicat încet de pe scaun și s-a întors către fereastra din spatele lui. A rămas acolo, cu mâinile împreunate la spate, nemișcat, tăcut, privind către curtea pietruită de la intrare. Fără să mă privească, a rostit un singur cuvânt:

— Dovada!

Mi se uscase gura și tremuram din tot corpul. Pentru că, desigur, nu aveam dovezi. Toate dovezile clare și de necontestat pe care i le-aș fi putut aduce cu doar o săptămână în urmă îmi fuseseră luate și nu le mai puteam recupera. Nu aveam altceva decât afirmații nefondate. Știam că viitorul meu atârnă de un fir de păr.

— Dovada! a tunat el întorcându-se către mine. Ați pretins că aveți dovezi. Arătați-mi-le imediat!

— Domnule…

Am ezitat, o ezitare fatală, iar el mi-a văzut tulburarea.

— Ei bine?
— Scrisori, am răspuns eu, scrise de mâna doamnei și o declarație semnată și ștampilată care îmi dovedesc identitatea. Aceste documente se potrivesc cu evenimentele zilnice consemnate în jurnalele mamei mele vitrege.
— Și aveți aceste documente? a întrebat el cu toate că vedea prea bine că venisem cu mâna goală, fără vreo geantă sau valiză.
Nu aveam de ales decât să recunosc.
— Au dispărut, domnule.
— Au dispărut? Le-ați pierdut?
— Nu, domnule. Au fost furate. De la mine și de la domnul Carteret.
Chipul său începea să fie cuprins de furie. Și-a țuguiat buzele.
— Pentru Dumnezeu, ce legătură are Carteret cu toate astea?
Am încercat în zadar să-i explic cum secretarul său găsise scrisorile cruciale ascunse în cutia de scrisori lăsată domnișoarei Eames și cum îi fuseseră furate când fusese atacat. Însă, în timp ce vorbeam, îmi dădeam seama că nu va crede ceea ce urma să îi spun.
— Și pe cine acuzați că a furat aceste documente de la dumneata și de la Carteret?
Întrebarea a rămas în aer o clipă în care el m-a privit furios, așteptând.
— Îl acuz pe domnul Phoebus Daunt.
Au trecut câteva momente bune. Unul, două, trei… Momente? Nu, o viață întreagă de agonie. Afară, lumina slabă a după-amiezii târzii făcea loc întunericului. Timpul părea să treacă mult prea încet pe când așteptam răspunsul lordului Tansor la afirmația mea. Știam că, în funcție de cuvintele pe care le va rosti acum, totul va fi pierdut sau câștigat. Și a vorbit:
— Domnule, sunteți foarte îndrăzneț pentru un hoț nenorocit. Recunosc asta. Bănuiesc că doriți

bani și că această poveste de adormit copiii pe care o spuneți acum ar fi un mijloc să-i obțineți.

— Nu, domnule!

Am sărit de pe scaun, iar acum ne aflam față în față, ochi în ochi, de o parte și de alta a biroului, însă acea întâlnire nu era deloc cum îmi imaginasem eu că o să fie. El nu vedea în mine vreo urmă a sângelui său, vreo ață din acel fir auriu imposibil de rupt care îi leagă pe un părinte și un copil în timp și spațiu. Nu mă recunoștea ca fiu al său.

— O să vă spun ce cred, domnule Glapthorn, a continuat el îndreptându-și umerii. Cred că sunteți un nemernic. Un nemernic de ultimă speță. Și unul fără slujbă, pentru că puteți să fiți sigur că veți fi concediat imediat de la firma Tredgold. O să-i scriu chiar în această seară patronului dumneavoastră. Apoi, o să vă dau în judecată, domnule. Ce ziceți de asta? Și mă gândesc că poate chiar ar trebui să vă arunc afară din casa mea pentru această jignire. Îl acuzați pe domnul Daunt! Sunteți nebun? Pe un om atât de distins, care se bucură de respectul tuturor! Iar dumneavoastră îl numiți hoț și criminal? Veți plăti scump pentru asemenea afront. O să vă iau și ultimul bănuț, domnule. O să luăm pielea de pe dumneavoastră. O să regretați ziua în care ați încercat să mă subestimați!

S-a întors și a tras cu furie de funia clopoțelului care atârna în spatele biroului său.

Am făcut un ultim efort, însă știam că era prea târziu.

— Domnule, trebuie să mă credeți. Chiar sunt fiul dumneavoastră. Sunt moștenitorul dumneavoastră legitim, după care ați tânjit atât de mult.

— Fiul meu! Uitați-vă la dumneavoastră. Nu, domnule, nu sunteți fiul meu. După cum arătați, abia s-ar zice că sunteți un gentleman. Singurul meu fiu a murit când avea 7 ani. Dar, slavă

Domnului, am un moștenitor care este un adevărat domn și, chiar dacă nu are sângele meu, are tot ce mi-aș fi putut dori de la un fiu și merită din toate punctele de vedere să poarte vechiul nume pe care am onoarea să-l port și eu.

S-a auzit o bătaie în ușă, iar Hooper și-a făcut din nou apariția.

— Hooper, condu-l afară pe acest… domn. Nu mai are voie să intre niciodată în această casă.

„Privește-mă! Privește-mă! strigam eu în sufletul meu. Nu o recunoști pe ea în mine? Nu te poți recunoaște pe tine? În trăsăturile mele nu există nimic care să te poată convinge că în fața ta stă fiul tău, nu un impostor?”

Am încercat să-l privesc în ochi, să-l fac să vadă adevărul. Dar ochii lui erau goi și reci. Mi-am luat pălăria și am plecat. Când am ajuns la ușă, i-am aruncat o privire cu coada ochiului. Se așezase iarăși la birou și luase din nou stiloul.

45

Vindex[263]

Am plecat pentru ultima dată de la Evenwood, prin burniță și întuneric. M-am oprit o singură dată, când am ajuns la porțile vestice, ca să arunc o ultimă privire palatului cu turnuri despre care visasem cândva că va fi al meu.

Se aprinseseră felinarele pe terasa Bibliotecii – vechiul obicei al lordului Tansor era să plimbe aici în fiecare seară cu câinele, indiferent de vreme. Deasupra, în vechiul apartament al mamei, se vedea o lumină. Ea era acolo iubita mea era acolo! M-am simțit copleșit de o tristețe apăsătoare, care distrugea în mine orice urmă de speranță. Am mai aruncat o ultimă privire stăruitoare către palatul care îmi adusese atâta disperare, apoi i-am întors spatele pentru totdeauna. Mi se furase tot ce îmi aparținuse de drept prin naștere. Însă rămânea totuși ceva neatins: dorința de a-l distruge pe Phoebus Daunt. Mă voi dedica acestui scop nou, până îmi voi fi folosit și ultimul strop de energie.

Am început a doua zi.

Întâi, trebuia să-i urmăresc mișcările. Pentru asta, m-am îmbrăcat în pantaloni de moleschin, cu o haină neagră soioasă, o cămașă aspră fără nasturi, șapcă și un fular murdar, toate cumpărate de la un comerciant de haine vechi evreu de pe strada Holywell, și am petrecut multe ore inconfortabile din zi hoinărind prin piața Mecklenburgh și urmărindu-mi dușmanul când apărea. Rutina lui zilnică era aproximativ aceeași. De obicei, pleca de acasă la ora 1 și, dacă era vreme frumoasă, se plimba până la Ateneu, în Pall Mall. La ora 3, lua o trăsură înapoi spre piața Mecklenburgh și ieșea din nou undeva între 5 și 6 și mergea să ia cina uneori la taverna Divan de pe

Faleză, alteori la Verrey's sau Jaquet's[264]. În general, lua masa singur și nu se întorcea niciodată mai târziu de ora 10. Într-una dintre camerele de la etaj ardea o lumină până noaptea târziu – îmi imaginam că-și scria vreuna dintre epopeile lui jalnice. Nu am văzut niciodată vizitatori intrând în casă și, spre marea mea ușurare, nu era nici urmă de domnișoara Carteret.

Am continuat să înfrâng frigul și foamea – și umilința de a părea că sunt unul dintre vagabonzii Londrei care trăiesc și mor pe străzile metropolei – până când, în a cincea zi, în jurul orei 6, chiar când eram la un pas să renunț și să mă întorc pe strada Temple, mi-am văzut personajul plecând de acasă și mergând spre vest, către strada Gower. Mi-am tras pălăria pe ochi și am pornit după el.

Eram aproape – suficient de aproape cât să-i văd barba neagră și luciul pălăriei de mătase când a trecut pe sub un felinar. Mergea cu un aer hotărât și încrezător, învârtindu-și bastonul, iar fracul său părea trena unui rege. Trecuseră mai bine de patru' ani de când îl văzusem jucând crichet cu acea doamnă înaltă și brunetă la Evenwood. Dumnezeule! M-am oprit brusc, dându-mi seama pentru prima dată că totul îmi fusese arătat clar ca lumina zilei în acea după-amiază fierbinte de iunie din 1850, însă eu nu-mi dădusem seama: Phoebus Daunt și frumoasa lui parteneră de crichet – dușmanul meu și dragostea mea. Clocotind în sinea mea, cu privirea fixată pe silueta lui, am continuat să îl urmăresc precum o umbră.

A cotit la sud, spre piața Bedford, apoi pe străduța St Martin, iar în cele din urmă a intrat la Bertolini's, pe strada St Martin, piața Leicester. Am rămas pe partea cealaltă a străzii. Cele două pistoale de buzunar pe care mi le făcuse domnul Honoré de Liège, care mă însoțiseră în toate hoinărelile mele nocturne prin oraș, erau pregătite. Era o noapte fără lună, iar ceața groasă îmi permitea să fug neobservat.

Două ore mai târziu, a ieșit din nou în stradă, alături de alt individ. Și-au strâns mâinile, iar tovarășul său s-a îndepărtat către Pall Mall, în timp ce Daunt și-a urmat drumul spre nord. Pe strada Broad, a intrat pe o alee îngustă, luminată de un singur felinar în capăt.

Eram la doar câțiva metri în spatele lui, însă el nu avea nici cea mai mică bănuială – anii petrecuți ca agent privat al domnului Tredgold mă învățaseră cum să urmăresc pe cineva fără să-mi fac simțită prezența și eram sigur că rămăsesem invizibil și pentru el. Străduța era pustie. Am băgat mâna în buzunar și am scos unul dintre pistoale, încă vreo câțiva pași. Ghetele mele erau învelite în cârpe ca să nu scot niciun sunet. S-a oprit sub felinar să-și aprindă trabucul – o țintă luminată perfect. Ascuns în cadrul unei uși, am ridicat pistolul și i-am țintit ceafa, chiar deasupra gulerului hainei.

Însă nu s-a întâmplat nimic. Mâna îmi tremura. De ce nu puteam apăsa trăgaciul? Am țintit din nou, însă ieșise din arcul galben de lumină, iar în clipa următoare dispăruse în întuneric.

An mai rămas lângă ușă câteva minute, cu arma în mână, tremurând.

În viață, făcusem multe lucruri pentru care, Dumnezeu mi-e martor, mi-era rușine, însă nu omorâsem niciodată pe nimeni. Și totuși îmi imaginasem prostește că mie, care văzusem atâta violență în anii slujbei mele, îmi va fi simplu să ridic pistolul și să-i zbor creierii, condus de ură și furie. Oare chiar eram atât de slab? Voința mea se supunea conștiinței? îl avusesem în sfârșit în palmă pe dușmanul meu odios, și ceva mă ținuse cu toate că setea mea de răzbunare rămăsese la fel de mare. Atunci, mi-am spus că pe această lume sunt puține lucruri care nu pot fi stăpânite cu studiu și dedicare, iar crima este un lucru relativ simplu dacă rana e foarte dureroasă și voința

suficient de mare. Conștiința, dacă asta fusese ceea ce mă împiedicase, trebuie călcată în picioare.

Am băgat pistolul din nou în buzunar și m-am întors pe strada Temple. Tremuram din tot corpul. M-am gândit din nou dacă, într-adevăr, eram în stare de o asemenea faptă. Oare era posibil să mă părăsească orice urmă de curaj, așa cum tocmai mi se întâmplase, chiar în momentul loviturii fatale? Simplul fapt că îmi puneam această întrebare mi-a stârnit din nou îndoiala. Sigur nu voi rata și a doua oară? Din când în când, eram cuprins de neliniște.

Zguduit de imposibilitatea de a face ce îmi doream mai presus de orice, am ajuns în cele din urmă la ușa furnizorului meu de opiu de la câmpiile Bluegate.

Dumnezeule, ce vise am avut în noaptea aceea! Vise atât de îngrozitoare, încât nu mă îndur să le aștern pe hârtie! Am delirat mai mult de o oră și au chemat un doctor care mi-a dat un somnifer puternic. Când m-am trezit, m-am simțit ca și când aș fi fost întins pe un pat moale. Pe față îmi bătea un vânt răcoros și sărat și auzeam țipătul păsărilor de noapte și sunetul apei. Unde eram? Eram din nou în vechiul meu pat din Sandchurch, cu ferestruica rotundă deschisă pentru a lăsa să intre aerul matinal dinspre canal? Am deschis ochii încet.

Nu eram în niciun pat. Zăceam în nămolul umed și lipicios, încă în hainele mele de vagabond, lângă râu, însă nu-mi aminteam cum ajunsesem acolo. Treptat, am început să-mi recapăt cunoștința și am auzit o voce care îmi șoptea încet, dar clar. M-am mișcat pe salteaua mea mocirloasă și m-am întors să văd cine era lângă mine. Însă nu era nimeni. Eram cu desăvârșire singur pe o fâșie mohorâtă de pământ, dincolo de linia întunecată a clădirilor înalte. Atunci, am auzit din nou vocea, care de data asta îmi spunea ce trebuia să fac.

Scriu aceste rânduri într-un moment de liniște și pace, însă atunci eram nebun, înnebunit de trădare,

disperare și furie și de pipa de vise a furnizorului meu de opiu. Zăceam descompus între lumea oamenilor și tărâmul monștrilor, iar deasupra mea se întindea un cer ciudat, colorat în rozaliu, pătat cu porțiuni de roșu-aprins și dedesubt aveam o albie de mocirlă, iar în urechi, acele șoapte ca susurul unei ape.

— Te aud, am rostit eu. O să fac ce-mi spui!

Apoi, m-am ridicat, am strigat ceva incoerent și am început să alerg prin noroi, ca o bacantă dementă[265]. Însă nu vinul mă adusese în starea aceea, ci binecuvântatul opiu, care deschisese poarta mare și neagră dincolo de care se afla un alt zeu, mult mai înfricoșător.

Mai târziu – nu îmi dau seama dacă trecuseră minute sau ore –, am reintrat în lumea oamenilor, însă nu mai eram om. Mergeam alandala pe strada Dorset[266], plin de noroi, iar în ochi aveam o privire care îi făcea chiar și pe locuitorii acestor zone înfiorătoare să se dea la o parte din calea mea. Iar acea voce încă îmi șoptea în ureche în timp ce mă îndreptam spre vest.

În cele din urmă, am urcat scările către camera mea. Mi-era rău și simțeam până în oase frigul după orele petrecute pe țărm. Mi-am aruncat zdrențele ude și murdare, m-am spălat și m-am îmbrăcat cu haine curate. Apoi, m-am întins în pat, respirând adânc, privind prin lucarnă o stea rătăcită care se zărea ca o fărâmă de speranță în imensitatea palidă a dimineții.

Nu voi mai da greș în următoarea încercare, îl voi ucide pe Phoebus Daunt. Vocea îmi spusese ce trebuia să fac ca să-mi testez hotărârea de a deveni un criminal. Înainte să-mi înfrunt din nou dușmanul, un alt om trebuia să moară – doar atunci voi ști sigur că voința mea era pe măsura misiunii pe care mi-o alesesem. „Exercițiul ajută”, mi-am spus eu. Zeul violenței necesare cere două sacrificii pentru ca fapta mai puțin importantă să îi asigure succesul celeilalte.

Luni, 23 octombrie 1854[267]

M-am trezit tremurând. Am zăcut timp de o oră ascultând vântul, visând că eram din nou în patul meu din Sandchurch. Pe perete, văd umbre pe care nu le pot explica. O femeie cu [colți de elefant]? Un rege fluturând un iatagan imens. O îngrozitoare mână în formă de gheară se târăște peste cuvertură.

Întind mâna după sticla mea de Dalby's. A treia oară în noaptea asta.

* * *

La ora 10, doamna Grainger a bătut la ușă. I-am spus din nou să plece, motivând că nu mă simt bine. Azi, nu ies din casă.

Marți, 24 octombrie 1854

Sticla mea de Dalby's e goală. Am început să plâng în vreme ce scuturam ultimele picături în paharul de vin. Va fi în noaptea asta.

Am mers de-a lungul râului și am traversat Podul Southwark ca să iau masa la Borough. Hanul Catherine Wheel era întunecat și aglomerat și nimeni nu m-a băgat în seamă. Am comandat două felii de vită? din tavă, apoi l-am cercetat cu privirea pe ospătarul care își făcea treaba. Cuțitul pe care îl folosea era pătat și decolorat, însă tăia cu ușurință carnea roșie. Era perfect. Mult mai bun decât pistolul.

Apoi, la [Messen Corbyn][268], în High Holborn.

— O durere persistentă de cap, domnule? Da, e foarte neplăcut. Vă recomandăm tonicul [Godfrey's], Preferați Dalby's? Desigur, domnule.

* * *

Ora 5, lângă biserica Temple. Sunt îmbrăcat cu paltonul lung. Am ascuns bine cuțitul. Mi-am pus și mănușile noi, pe care trebuie să am grijă să nu le murdăresc.

Ies. O noapte foarte rece, se lasă ceața.

Catedrala St Paul se înălța monstruoasă în întuneric. Nu se vedeau nici [felinarul], nici

Galeria Aurită, unde mersesem în altă viață cu iubita mea.

În est, pe Cheapside și în Cornhill, bisericile orașului băteau ora 6. Hoinărisem aproape o oră. El? Sau el? Bărbatul care se plimbă în fața la St Mary-le-Bow? Bătrânul domn care iese din carmangeria Ned's de pe strada Finch? Eram copleșit. Atâtea paltoane negre, atâtea pălării negre. Atâtea vieți. Cum să aleg?

În cele din urmă, am ajuns pe strada Threadneedle, cu fața spre intrarea în Banca Angliei.

Atunci l-am văzut pe el, și inima a început să-mi bată puternic. Era [îmbrăcat] la fel ca toți ceilalți, dar ceva părea să-l scoată în evidență. S-a oprit o clipă și a privit în jur. Oare va traversa? Poate că avea de gând să ia autobuzul care se apropia. Însă și-a pus mănușile și s-a îndreptat către Poultry.

L-am urmărit spre vest, prin Cheapside, dincolo de catedrala St Paul și pe dealul Ludgate, către strada Fleet și barul Temple. Apoi, a cotit spre nord, pe strada Wych, traversând către strada Maiden, unde a băut ceva la o cafenea și a citit ziarul jumătate de oră. La câteva minute după ora 7, a plecat, s-a oprit câteva momente pe trotuar în ceața [groasă] ca să-și potrivească fularul și și-a văzut de drum.

Am mai înaintat puțin, apoi el a intrat într-o fundătură îngustă, pe care nu o mai văzusem niciodată. Am rămas la intrare, observându-i zidurile înalte și goale și umbrele întunecate și privind silueta singuratică a victimei mele care se îndrepta către cele câteva trepte care duceau la Faleză. La capătul scărilor, se afla un felinar cu gaz care arunca o lumină murdară și slabă în întunericul cețos. Unde eram? Am ridicat privirea.

Fundătura Cain, W.

Se apropia de treptele din capătul celălalt, însă l-am ajuns din urmă, rapid și în tăcere.

Mâna mea era încleștată pe mânerul cuțitului.

În sfârșit, mi-am adus confesiunea în punctul de unde am început-o: uciderea lui Lucas Trendle, străinul cu păr roșcat, în ziua de 24 octombrie 1854. A murit în acea noapte pentru ca Phoebus Daunt să poată muri la rândul său și să se facă dreptate. Pentru că fără moartea nevinovatului Lucas Trendle aș fi dat greș în încercarea care mă aștepta, însă acum, odată cu moartea lui tristă, pe care i-o adusesem repede și fără remușcări, am știut clar că eram în stare de o faptă atât de teribilă. Acea logică era nebunească, însă atunci nu mi s-a părut așa. Ba din contră, mi se părea perfect plauzibil, în starea mentală în care mă aflam, să ucid un om nevinovat ca să asigur moartea unuia vinovat. Acum, în timp ce îmi mărturisesc fapta pentru a doua oară, recunosc că sunt chinuit de remușcări pentru ceea ce i-am făcut bietului Lucas Trendle, însă nu pot și nu voi regreta niciodată acțiunea pe care acest act m-a făcut să o îndeplinesc.

Am povestit deja ceea ce s-a întâmplat după acea noapte: șocul pe care l-am simțit când am aflat numele victimei mele, biletul de șantaj primit de Bella, apoi invitația la înmormântarea lui Lucas Trendle, în Stoke Newington, strecurată pe sub ușa mea, despărțirea mea de Bella după noaptea de la hotelul Clarendon, când m-a acuzat, pe bună dreptate, că îi ascund adevărul, confruntarea mea cu Fordyce Jukes, pe care l-am bănuit că era șantajistul și, în cele din urmă, acele bătăi misterioase pe umăr, în fața la Dioramă și la Stoke Newington, și silueta amenințătoare care ne urmărise pe mine și pe Le Grice în timp ce vâsleam spre Podul Hungerford.

Acum este 13 noiembrie 1854. Locul: locuința lui Le Grice din Albany. Ceasul: o oră după răsărit.

Le Grice s-a ridicat și a tras perdelele, lăsând lumina slabă să pătrundă în încăperea înghețată. Petrecuserăm noaptea de după cina noastră de la

Mivart's vorbind, iar în clipa în care se ivise noua zi, deja îi spusesem vechiului și dragului meu prieten povestea lui Edward Glyver, omițând doar detaliul morții lui Lucas Trendle și hotărârea mea de a-i face același lucru lui Phoebus Daunt. Acum, doream să descopăr identitatea șantajistului meu, apoi, după ce voi fi avut grijă de el, să-i acord lui Phoebus Rainsford Daunt întreaga mea atenție.

Vechiul meu prieten mă privea cu o expresie atât de concentrată, încât am început să regret că mă descărnasem în acest fel în fața lui.

— Ei bine, a rostit el, mă gândeam că ai necazuri și se pare că am avut dreptate. Dumnezeu știe, G, de ce ai ținut toate astea ascunse. Vreau să spun, bătrâne, că i-ai fi putut da unui prieten șansa să te ajute. Însă asta a trecut.

A clătinat din cap, ca și când i-ar fi trecut prin minte un gând important

— Lordul T. A fost greu, G. Ca naiba de greu. Nu știu cum aș fi suportat eu asta. Propriul tată. A clătinat iarăși din cap, apoi, cu un aer mai vesel și mai hotărât, a adăugat: Însă Daunt e cu totul altceva, în privința asta, chiar trebuie să facem ceva.

S-a oprit iarăși, ca și cum ar h analizat o nouă posibilitate, însă ceea ce nu înțeleg este de ce Daunt mi-a trimis acea carte să ți-o dau. Oare domnișoara Carteret nu i-a zis unde te poate găsi?

— Pot să bănuiesc doar că încearcă să joace un fel de joc cu mine, am răspuns eu. Probabil, vrea să mă avertizeze că e cu ochii pe mine.

Le Grice părea să se îndoiască. Apoi, întorcându-se brusc către mine, cu o privire nerăbdătoare:

— Mai e ceva! Copiile! încă ai copiile depoziției și ce mai aveai, pe care le-ai trimis la bătrânul Tredgold.

— Au dispărut, am zis eu.

— Au dispărut?

— Când m-am întors de la Evenwood, după ce am vizitat-o pe domnișoara Carteret, mă aștepta o scrisoare de la domnul Tredgold. Fusese jefuit – sora și fratele lui îl duseseră la catedrală, iar casa a fost prădată. Presupun că a fost Pluckrose. Nu a dispărut nimic de valoare, doar hârtii și documente. Oricum, nu le puteam folosi. Toate erau scrise de mâna mea. Mai am o copie după depoziția domnului Carteret, însă degeaba. Nu mai am nimic.

Abătut, Le Grice s-a lăsat din nou în fotoliu. Însă, după câteva clipe, a bătut din palme.

— Micul dejun. De asta avem nevoie acum.

Așa că am mers la Taverna Londrei să ne facem plinul cu ouă, șuncă și stridii, împreună cu o cantitate generoasă de cafea.

— Nu are rost să batem câmpii, bătrâne, a spus Le Grice în vreme ce ieșeam din restaurant. Ești terminat. Și trebuie să accepți asta.

— Așa se pare, am aprobat eu mâhnit.

— Și încă îl avem pe prietenul nostru de pe râu. Barcagiul. Poate b un acolit de-al lui Daunt care te ține sub urmărire. Oare ce-ar trebui să facem în privința lui?

E ciudat cum un singur cuvânt rostit de buzele altcuiva poate scoate la lumină un adevăr pe care ne-am chinuit în zadar să-l descoperim. Oare prostia mea era fără limite? Un acolit al lui Daunt? Nu știam decât de un singur acolit al său, și acela era Josiah Pluckrose. Firul logic care a urmat acestui gând a fost concludent. Dacă Pluckrose era bărbatul din barcă, atunci tot Pluckrose a fost probabil bărbatul care m-a bătut pe umăr când am plecat din cimitirul Abney, după înmormântarea lui Lucas Trendle, și în față la Diorama, după plimbarea mea cu Bella prin parcul Regent. La urma urmei, domnișoara Carteret recunoscuse că Pluckrose mă urmărise la Stamford. Oare de când eram în vizorul lor? Apoi, am făcut legătura. „Un sfârșit a venit, sfârșitul a venit: te urmărește. Ai

grijă, a venit.” Am recitat din nou, în gând, acel vers de avertisment din Ezechiel pe care îl descoperisem într-o serie de găuri înțepate în primul bilet de șantaj. Șantaj? Nu, era un avertisment *de la dușmanul meu*. Acum, realizam că Jukes nu avea nimic de-a face cu asta. *Biletele erau opera lui Daunt*.

Ce te preocupă, cavalere? m-a întrebat Le Grice bătându-mă prietenește pe spate. Nu pari deloc în apele tale, însă e de înțeles. Într-adevăr, ești un armăsar cu calități nebănuite! Nu-ți fie teamă. Mândria familiei Le Grice va fi tot timpul alături de tine, orice s-ar întâmpla. Nu trebuie să te mai zbați de unul singur. Încă a mai rămas ceva vreme până mă voi alătura regimentului și ți-l dedic în întregime, bătrâne. Apoi, poate călătorești până mă întorc. Ce spui?

I-am luat mâna și i-am mulțumit din suflet, însă mintea mea era deja concentrată asupra consecințelor descoperirii mele întârziate.

— Ce facem acum? a întrebat el cu țigara de foi între dinți.

— Mă duc să mă culc, am răspuns eu.

— Te conduc.

Îl demascasem pe șantajistul meu, însă dușmanul meu nu intenționase să mă șantajeze: acum, eram sigur de asta. Nu mai aveam nimic să-i dau, iar el putea merge să mă denunțe oricând autorităților pentru uciderea lui Lucas Trendle dacă voia. Oare dorea doar să-și arate puterea pe care o avea asupra mea? M-am gândit o vreme la asta și am ajuns la concluzia că i-ar sta în fire să facă așa ceva, pentru că era un nemernic de cea mai joasă speță. Dar acum începeam să întrevăd un alt pericol, mult mai întunecat, care plana în spatele acestei mici glume, un pericol pe care domnul Tredgold îl prevăzuse, însă eu nu-l luasem în seamă. Daunt îl pusese pe Pluckrose să mă urmărească, iar acum știa despre Lucas Trendle.

Biletul trimis Bellei și invitația la înmormântarea victimei mele erau doar simple diversiuni. Dar de la ce?

Apoi, mi-am dat seama. Îmi luase totul, însă nu era mulțumit. Cât timp rămâneam în viață, aș fi fost o amenințare permanentă pentru el, întrucât nu putea fi sigur că nu existau și alte dovezi evidente care să demonstreze că eu eram moștenitorul de drept al lordului Tansor, iar asta i-ar fi distrus toate așteptările. M-am pus în locul lui și mi-am dat seama că îi rămăsese de făcut un singur lucru. Ca să-și asigure triumful: trebuia să mă ucidă.

Lăsasem lucrurile prea mult în voia lor. Trebuia să fac ceva, ceva ferm și decisiv. În sfârșit, trebuia să-i dau dușmanului meu lovitura de grație.

În după-amiaza următoare, am primit de la domnul Tredgold o scrisoare prin care mă implora să vin la Canterbury cât mai curând posibil. Dar ce mai putea face domnul Tredgold pentru mine? Fără dovezile care mi se furaseră, calitatea mea de fiu al lordului Tansor rămânea neconfirmată. „Tăcerea ta îmi provoacă mari neliniști”, scria el.

> Nu știu prea bine ce aș putea face să te ajut dacă nu îmi spui cum stă treaba acum. Sper că înțelegi că eu nu pot să-ți susțin cauza direct în fața lordului Tansor. Ar fi consecințe dintre cele mai grave dacă s-ar descoperi partea mea în conspirația răposatei soții a lordului. Nu-mi pasă de mine sau de reputația mea, ci de firmă – care e o altă poveste. Însă, dincolo de asta, mă împiedică jurământul solemn pe care l-am făcut la biserica Temple, acela de a nu o trăda niciodată pe mama ta. Nu voi încălca niciodată de bunăvoie acest jurământ. Gând va fi dezvăluit adevărul, așa cum e posibil să se întâmple curând, atunci voi face tot ce pot pentru tine. Dar, din proprie voință, nu pot să-i spun nimic lordului Tansor. Această responsabilitate îți revine ție, dragă Edward, și doar ție. Însă îmi doresc foarte mult să vorbesc cu tine despre aceste lucruri și

despre cum ai de gând să i le comunici lordului, să văd cum te pot ajuta. Vino curând, dragul meu băiat.

Pe spatele scrisorii era un post-scriptum:

> Îți mulțumesc – sunt sigur că tu mi-ai trimis exemplarul din „C lui V"[269] care a sosit ieri. Biletul de la librar spunea că a fost găsit pentru mine, după cercetări îndelungate, la dorința unui client important al său, care a dorit să rămână anonim. Nu e nevoie să-ți zic cât de recunoscător sunt că biblioteca mea conține acum un exemplar atât de valoros al acestei lucrări interesante sau cât de mult îmi lipsesc discuțiile noastre obișnuite despre cărți. Acum, nu mai am pe nimeni cu care să-mi împart entuziasmul, de a cărui companie plăcută să fiu sigur că mă pot bucura. Însă acestea sunt lucruri care aparțin unor vremuri trecute, mai fericite.

Am oftat și am lăsat scrisoarea pe masa de lucru. Nu aveam ce să-i mai spun, iar scrisoarea lui a rămas fără răspuns. Chiar dacă încă aș fi avut dovezile identității mele, care îmi fuseseră furate prin perfidia domnișoarei C arterei, tot n-aș fi vrut să-i cer domnului Tredgold să discute cu lordul Tansor în numele meu. Îmi dădeam seama prea bine că riscul unei catastrofe pentru firmă și al oprobriului profesional și scandalului era mult prea mare pentru el, iar eu nu i-aș fi cerut niciodată, nici chiar ca să recapăt tot ce pierdusem, să o trădeze pe femeia pe care o iubea. Acum era prea târziu. Dovezile fuseseră distruse și nu mai avea cine să mă ajute. M-am dus mâhnit să mă culc.

M-am trezit brusc, puțin înainte de miezul nopții. În ultimele două nopți, avusesem acel vechi vis înfiorător al meu, în care sunt singur în mijlocul unei încăperi imense, cu multe coloane, în adâncul pământului, iar lumânarea mea nu arată altceva decât un întuneric nesfârșit, și apoi îmi dau

seama – sufocat de groază – că nu sunt singur, așa cum crezusem. Înnebunit de frică, aștept acea atingere pe umăr și respirația caldă care îmi mângâie obrazul înainte să-mi stingă lumânarea.

A treia oară, n-am mai rezistat, așa că m-am ridicat și am încercat să aprind o lumină în salon, dar degeaba. Înfășurat într-o pătură ca să nu-mi mai fie frig, am luat al treilea volum din *Bibliotheca Duportiana* și m-am așezat în fața șemineului gol și mohorât.

Ajunsesem la litera „N”: *Microcosmus: o mască morală* (1637) a lui Nabbes, lucrările lui Thomas Nashe, *Natura Brevium* din 1494, a lui Pynson, *Despre stelele strălucitoare* a lui Fridericus Nausea, publicată în limba engleză de Woodcocke, în 1577, *Sacramentalia* lui Netter (Paris, François Régnault, 1523)[270]. M-am oprit să citesc descrierea făcută de pastorul Daunt acestei opere rare de teologie doctrinară – o lucrare foarte rară, o lucrare pe care un funcționar cu 80 de lire pe an nu și-o putea permite.

La ora 8 în dimineața următoare, stăteam în capul scărilor și ascultam. În sfârșit, l-am auzit: sunetul ușii lui Fordyce Jukes închizându-se în urma lui. Am coborât, am rămas câteva clipe să adulmec aerul rece și umed care intra de afară. După cum mă așteptam, ușa era încuiată, însă venisem pregătit cu un set de chei false, pe care le achiziționasem de-a lungul anilor în care lucrasem pentru domnul Tredgold. Am intrat imediat.

Apartamentul era la fel cum mi-l aminteam de la ultima mea vizită clandestină: curat și confortabil, măturat și lustruit, cu foarte multe obiecte de valoare. Însă mă interesa unul singur.

Dulapul a fost simplu de descuiat. Am întins mâna și am scos ceea ce căutam: Thomas Netter, Sacramentalia în folio, Paris, Régnault, 1523. Avea aceeași ștampilă precum prima ediție a Deciziilor lui Felltham ascunsă de domnișoara Eames în cripta doamnei Tansor. În dulap mai erau și alte

volume rare, toate cu aceeași ștampilă. Cărțile, tablourile și gravurile de pe pereți, obiectele din dulapuri, toate foarte valoroase, de dimensiuni mici și, fără îndoială, furate de la Evenwood. Am pus cu grijă cartea la locul ei, am încuiat din nou dulapul, apoi ușa locuinței.

Deci aceasta era „noua găselniță” a lui Daunt, despre care îmi vorbise Pettingale. Pentru că era un ticălos, furase aceste obiecte rare și foarte valoroase din casa lordului și le depozitase aici, în casa acestei creaturi, Fordyce Jukes, până când va avea nevoie de ele. Nu-mi păsa cum ajunsese să-l angajeze pe Jukes, însă acum știam prea bine de unde aflase dușmanul meu toate mișcările mele. Nu aveam cum să aduc vreo dovadă a implicării lui Daunt. Însă cu Jukes – care, fără îndoială, fusese la rândul său angajat să mă urmărească – era altă poveste.

M-am întors în camera mea și am scris o scrisoare scurtă, cu litere mari și cu mâna stângă:

> Pentru lordul Tansor,
>
> Doresc să vă aduc în atenție o chestiune foarte importantă privind anumite obiecte de valoare care cred că au fost luate pe ascuns din reședința dumneavoastră de la țară. Aceste obiecte, printre care se numără mai multe cărți foarte rare, se găsesc chiar la vedere, în locuința lui f. Jukes, funcționar, din strada Temple nr. 1, Whitefriars, parter.
>
> Domnia Voastră, vă asigur că aceste informații sunt perfect adevărate și că nu am alt motiv de a vi le împărtăși decât respectul sincer pentru poziția dumneavoastră de reprezentant al unei familii vechi și distinse și dorința sinceră de a se face dreptate.
>
> Servitorul dumneavoastră supus,
>
> „Chrysaor”[271]

Și gata cu Fordyce Jukes.

Strada Windmill la amurg.

Târfele, toate îmbrăcate pentru slujbă, începuseră să mișune din fundături pe străzi. Am rămas o vreme la cafeneaua Ramsden, apoi m-am plimbat până la Three Spies.[272]

Un mic pungaș a încercat să-mi bage mâna în buzunar în timp ce-mi aprindeam trabucul, însă l-am prins la vreme și l-am trântit la pământ, spre amuzamentul general al celor din jur.

Mai multe târfe îmi făceau cu ochiul, dar nu mă atrăgea niciuna. Apoi, chiar când să trec mai departe, din Three Spies a ieșit o fată cu umbrelă. A privit cerul și se pregătea să treacă pe lângă mine, dar am oprit-o.

— Mă scuzați. Ah, desigur! Mabel, nu-i așa?

M-a privit din cap până-n picioare.

— Și, dacă îmi permiteți, cine anume întreabă?

Apoi, m-a recunoscut și mi-a zâmbit.

— Domnul Glapthorn. Ce mai faceți?

M-a sărutat încântător pe obraz. Mirosea a săpun și a colonie.

I-am spus că deja mă simțeam mult mai bine acum, că o întâlnisem, și am întrebat-o de matroana ei, întreprinzătoarea *madame* Mathilde, dar și de sora ei, Cissie, pentru că simțeam o dorință bruscă să mă bucur iarăși de aceste *soeurs de joie*[273].

Cissie era pe strada Gerrard, așa că, după ce am băut ceva la Taverna Operei, am luat-o la pas prin ploaie. Am urcat scările și am găsit-o pe domnișoara Cissie încălzindu-și piciorușele drăgălașe lângă foc.

— Ei bine, doamnelor, am spus eu vesel, scoțându-mi pălăria și mănușile, mă bucur să vă revăd!

După aceea, am mers până în piața Leicester. Pentru că doream să iau cina, am cotit pe strada Castle și am intrat la Rouget, după ce am aruncat o privire la oferta domnului Quaritch[274] expusă în vitrină. M-am așezat lângă fereastră și am

comandat supă Julienne, *pâté d'Italie*, pâine şi o sticlă de vin roşu. Am rămas acolo mai bine de o oră, cufundat în tristețea mea, apoi am mai cerut o sticlă.

La 11.30, ospătarul mi-a deschis uşa ca să ies în stradă, oferindu-şi brațul să mă sprijin în timp ce coboram scara, însă l-am respins cu o înjurătură. Vreme de câteva clipe, nu am reuşit să-mi amintesc unde eram.

Un grup de tâlhari venea spre mine, privindu-mă de sus până jos, gândindu-se probabil că eram numai bun de jefuit. Dar încă eram în stare să-i privesc în ochi, scuipând sfidător chiştocul trabucului. Şi-au văzut de drum.

— Vreți o femeie, domnule?

La naiba! Nu mai aveam altceva de făcut, iar domnişoarele Mabel şi Cissie erau deja doar amintire. Era tânără, curățică şi avea un zâmbet drăgălaş.

— Nu refuz niciodată, draga mea.

Ce-a fost asta? M-am întors cât am putut de repede, însă, în starea mea de beție, mi-am pierdut echilibrul şi am căzut peste fată. A încercat să mă sprijine, dar eram prea greu şi am sfârşit amândoi pe trotuarul murdar.

— Ce naiba ai? a întrebat ea indignată.

Însă nu mă mai interesa o bucată de carne ieftină. Acea bătaie pe umăr mă trezise la realitate.

L-am văzut ducând mâna la buzunar, iar în clipa următoare a scos cuțitul. Fata s-a ridicat de pe trotuar strigând obscenități şi a început să-l lovească. Atunci când s-a întors să o împingă, mi-am scos pistolul şi l-am îndreptat către chipul urât al lui Josiah Pluckrose.

Am rămas aşa, ochi în ochi, până când mi-a aruncat un zâmbet diabolic, şi-a băgat liniştit cuțitul în buzunar şi a plecat fluierând.

Întâlnirea cu Pluckrose m-a făcut să trec la acțiune şi curând am elaborat un plan care, speram

eu, îl va lipsi pe Daunt de formidabilul său protector.

Mi-am dat seama că un om ca Pluckrose avea mulți dușmani. Gândindu-mă la copilăria lui, mi-am amintit ceva ce Lewis Pettingale menționase în treacăt în timpul conversației noastre de la Hanul Gray, despre Isaac Gabb, cel mai tânăr membru al bandei Newmarket, care fusese ucis de Pluckrose, cunoscut atunci sub numele de domnul Verdant.

Conform spuselor lui Pettingale, fratele lui Gabb cel Tânăr avea o bodegă în Rotherhithe. După ce am căutat în cartea de adrese, în locuința mea de pe strada Temple, am găsit imediat localul. Cunoșteam din proprie experiență amabilitatea generală a celor din Rotherhithe și mai știam de la Pettingale că Gabb Senior își exprimase dorința clară de a-i plăti cu aceeași monedă ucigașului fratelui său dacă l-ar fi găsit, așa că eram sigur că acest domn va fi încântat să afle adevăratul nume al domnului Verdant și locurile prin care umbla în prezent.

Până acum, toate bune. Dar oare unde locuia Pluckrose? Sigur se mutase de pe strada Weymouth, unde locuise după ce se căsătorise cu biata Agnes Baker. Am consultat ultimul număr din cartea de adrese și, spre surprinderea mea, l-am găsit listat tot acolo. De la spălătoreasă de la numărul 40, am primit curând confirmarea că domnul J. Pluckrose era ocupantul actual al locuinței cu numărul 42 de pe strada Weymouth; se părea că domnul Pluckrose nu eliberase casa după moartea soției sale, ci rămăsese acolo fără rușine, sfidând disprețul vecinilor săi.

După ce am aflat și asta, am plecat spre Rotherhithe.

Abraham Gabb era un domn scund, uscățiv și cu ochi sfredelitori, cu înfățișarea unui terier care caută permanent ceva în care să-și înfigă dinții și să-l scuture până îi crapă oasele. La fel ca stăpânul

său, și bodega din Rotherhithe era mică, murdară și cu o reputație proastă. Gazda m-a privit bănuitoare în timp ce mă apropiam de bar, însă eram obișnuit cu astfel de locuri și cu oameni ca domnul Gabb. L-am privit în ochi, i-am trântit în față câteva monede și am rostit cuvinte puține, însă alese cu grijă. Imediat, am avut întreaga lui atenție.

În vreme ce îngurgita informațiile pe care i le dădeam, ochii săi de terier au început să sclipească, nerăbdători să îl revadă pe acest domn care îi luase viața fratelui său. Mi-am dus planul la bun sfârșit mai simplu decât am crezut. Pentru că îl cunoștea pe Pluckrose doar sub pseudonimul „domnul Verdant", lui Gabb îi fusese imposibil să-l caute pe ucigașul fratelui său. Acum, că știa unde locuia și sub ce nume, proprietarul bodegii putea, în sfârșit, să-și ducă la bun sfârșit răzbunarea pe care o plănuise de atâta vreme. Mi-am dat coniacul pe gât și i-am spus că eram foarte fericit că îi făcusem acest mic serviciu.

Însă domnul Gabb era prudent și nu mi-a răspuns nimic. Apoi, chemându-i pe doi bărbați urâți, cu spatele lat și plini de zgârieturi, care stătuseră unul lângă altul adânciți în conversație, în celălalt capăt al barului, m-a lăsat singur, iar cei trei au început un soi de conferință. În cele din urmă, după multe șușoteli, patronul, făcând un semn cu capul către cei doi tovarăși ai săi, s-a întors spre mine.

— Sunteți sigur că Verdant e acolo?

Încă precaut, domnul Gabb mă fixa cu privirea în timp ce își mângâia bărbia murdară.

— Absolut sigur.

— Și ce aveți dumneavoastră de câștigat din asta? a mârâit el bănuitor.

— Igienă! am răspuns eu răspicat. E o pasiune de-a mea. Murdăria – fizică și morală – îmi produce greață. Sunt un susținător înfocat al apei curate, gândurilor curate și eliminării corespunzătoare a deșeurilor. Străzile sunt pline de

tot felul de murdării inimaginabile. Pur și simplu, vreau să vă fac părtași la cruciada mea și vă încurajez să începeți prin a elimina permanent și cât mai curând murdăria de pe strada Weymouth numărul 42.

— Sunteți nebun, a răspuns domnul Abraham Gabb. Nebun de legat.

Joi, 30 noiembrie 1854

Frig și ceață. De la fereastra mea se deslușesc doar formele întunecate și abia conturate ale acoperișurilor ude și ale coșurilor care fumegă și se aude doar zgomotul înăbușit al oamenilor și trăsurilor care trec nevăzute pe stradă, tușea răgușită a papetarului de la etajul de dedesubt și sunetul jalnic al clopotelor care anunță din când în când orele lungi. În ciuda hotărârii mele de a-l lovi pe Daunt înainte să mă lovească el pe mine, m-am găsit înecat din nou în propria apatie. Săptămânile treceau și eu tot nu făcusem nimic. Iar motivul era acesta.

În 24 noiembrie, The limes anunțase logodna distinsului poet, domnul Phoebus Rainsford Daunt, cu domnișoara Emily Carteret, fiica răposatului Paul Carteret. De atunci, petrecusem zi după zi, ore în șir holbându-mă la cuvintele tipărite și mai ales la finalul acelui anunț: „Nunta va avea loc la biserica Sfântul Mihail și toți îngerii, Evenwood, la 1 ianuarie anul următor. Domnișoara Carteret va fi condusă la altar de nobila ei rudă, lordul Tansor”. Adormisem la masă și mă trezisem cu obrazul lipit de ziar.

Însă această zi începuse altfel. Aruncasem în flăcări anunțul din *The Times* împreună cu nehotărârea mea. La ora 1, am ieșit să-mi rezolv diverse treburi și mi-am sfârșit expediția cu o cină la Wellington[275], unde nu mă cunoștea nimeni.

— Doriți carne de vită, domnule? a întrebat ospătarul.

— Sigur, am răspuns eu.

A ridicat un cuțit greu, cu mâner de fildeș sculptat, pe care l-a ascuțit întâi cu un instrument din oțel, apoi a tăiat cu mare îndemânare bucata. Era o plăcere să văd feliile suculente de carne care cădeau pe platou. După ce a lăsat jos cuțitul și mi-a adus farfuria aburindă, i-am cerut și un coniac cu apă. Când s-a întors, eu deja dispărusem; la fel și cuțitul lui.

Am mers spre casă prin strada Weymouth, unde, spre marea mea plăcere, am văzut că era mare agitație. Un grup mare de oameni se adunaseră în fața casei cu numărul 42, unde ajunsese și o dubă de poliție.

— Ce se întâmplă? l-am întrebat pe un poștaș care stătea pe trotuar cu geanta pe umăr, fredonând ceva în timp ce privea scena.

— O crimă, a răspuns el foarte natural. Bărbatul a fost ucis în bătaie și aruncat pe fereastră de la primul etaj.

Apoi, și-a reluat fredonatul.

Felicitându-i în gând pe domnul Abraham Gabb și pe tovarășii săi pentru promptitudinea și eficiența lor admirabile, mi-am continuat drumul, bucurându-mă că violența teribilă pe care Josiah Pluckrose le-o dovedise bietei Agnes Baker și lui Paul Carteret, la fel de nevinovat, îi fusese aplicată și lui.

Scăpase ca prin urechile acului datorită mie, însă, în cele din urmă, îl făcusem să dea socoteală.

Gata și cu Pluckrose. Acum, în sfârșit, îi venise rândul stăpânului său.

46

Consummatum est[276]

Luni, 11 decembrie 1854

M-am trezit puțin după ora 6, după ce moțăisem în fotoliu mai bine de o oră. În sfârșit, sosise. Ziua dreptății. Dormisem un somn blând, după ce luasem doar o înghițitură mică de Dalby's înainte să merg, devreme, la culcare. Astăzi, aveam nevoie să fiu în formă.

Afară, strada era ciudat de tăcută, iar lumina dimineții părea neobișnuit de puternică pentru acea perioadă a anului. Apoi, am auzit sunetul unui hârleț care zgâria trotuarul. Am sărit și m-am repezit la fereastră, de unde am văzut cum priveliștea obișnuită a acoperișurilor negricioase se transformase ca prin vrajă datorită unui strat gros de zăpadă a cărei puritate, strălucitoare chiar și sub cerul cenușiu și dens, contrasta puternic cu murdăria și păcatul care se așterneau sub îmbrățișarea sa moale.

Acum, aveam mintea limpede. Ziua aceea sosise, în sfârșit, iar eu am simțit o veselie bruscă la gândul că îi voi aplica dușmanului meu răzbunarea pe care o amânasem atâta vreme. Dispariția lui Pluckrose îl slăbise cu siguranță, iar curând după aceea Fordyce Jukes fusese arestat, după cum mi se relata într-o scrisoare primită cu o zi înainte de la domnul Tredgold. Nu-i spusesem nimic despre felul în care fusesem trădat, nici despre cum pierdusem absolut tot ce muncisem să obțin. În câteva note scurte trimise la Canterbury, îl asigurasem că totul mergea foarte bine și că eu și domnișoara Carteret ne făceam planuri. În răspunsul pe care mi-l trimisese la una dintre aceste scrisori compuse în grabă, am simțit o nerăbdare neliniștită, pe care o regretam. Dar eram hotărât să-l țin cu orice preț pe patronul meu

departe de adevărata situație și de ceea ce mă pregăteam să fac.

Însă scrisoarea conținea și niște vești bune în privința lui Jukes.

> Poate nu știi că, în urma unor informații primite dintr-o sursă anonimă, în locuința lui Jukes au fost găsite multe obiecte foarte prețioase, toate pare-se furate de-a lungul timpului de la Evenwood. El pretinde că doar păstra aceste obiecte urmând instrucțiunile altei persoane, adevăratul vinovat pentru furturi. Și despre cine crezi că e vorba? Nimeni altul decât domnul Phoebus Daunt! Bineînțeles că nu îl crede nimeni. Este prea ridicol, o pată josnică pe reputația unui mare om de litere (asta e părerea generală). Evident, Jukes a avut de multe ori ocazia să fure când a fost angajatul meu, pentru că m-a însoțit de multe ori la Evenwood când am fost acolo cu afaceri, iar alteori chiar îl trimiteam doar pe el cu diverse treburi. Mă tem că nu va fi luat prea mult în seamă când va fi judecat. Se pare că nimic nu-i poate știrbi lordului Tansor părerea exaltată pe care o are despre domnul Phoebus Daunt. Jukes a fost concediat din firmă și așteaptă procesul. Mă cutremur când mă gândesc că un astfel de om a fost atâta vreme angajatul meu, iar informatorul anonim, oricine ar fi, are recunoștința mea sinceră că l-a dat în vileag. Din investigațiile poliției a reieșit că Jukes a fost implicat probabil și în fraude la fostul său loc de muncă, Pentecost & Vizard, în anul 1841. Se presupune că a înlesnit o tâlhărie în urma căreia au fost furate mai multe cecuri în alb ale firmei, și din nou mă cutremur când mă gândesc că am avut atâta vreme încredere în el.
>
> Alt lucru pe care cu siguranță nu îl știi este că m-am hotărât, după ce m-am consultat cu fratele și sora mea, să mă retrag oficial din firmă în data de 31 a acestei luni. Domnul Donald Orr va deveni asociat senior (părerea surorii mele despre această promovare este negativă), iar eu îmi voi cumpăra o căsuță la țară,

voi cânta la violoncel și voi avea grijă de colecțiile mele, însă mărturisesc că pentru mine nu mai au aceeași fascinație de odinioară. Rebecca va veni cu mine să aibă grijă de casă – Harrigan a părăsit-o și se pare că, de fapt, nu au fost căsătoriți niciodată. E în avantajul amândurora. Cred că să plec din Londra este cea mai bună soluție. Lumea s-a schimbat foarte mult, iar eu vreau să am cât mai puțin de-a face cu ea.

Dragul meu domn Tredgold! Cât aș vrea să mă pot întoarce de pe calea pe care am apucat-o! Însă este prea târziu. Trecutul a fost pecetluit, iar viitorul e întunecat. Nu am altceva decât hotărârea mea de neclintit din prezent, când minutele trec unul după altul și zăpada a început să cadă.

Prima mea grijă a fost să renunț la mustață. După ce am terminat, am rămas câteva clipe să mă privesc în oglinda crăpată de deasupra chiuvetei. Eram năucit. Cine era acest om? Băiatul care visa să navigheze până pe Tărâmul Houyhnhnmilor? Sau tânărul care dorea să devină un mare cărturar? Nu: vedeam clar cine eram și ce devenisem. Și mai vedeam că nu aveam și nu voi avea niciodată puterea să renunț la hotărârea de a-l pedepsi pe dușmanul meu și să-mi regăsesc sufletul nevinovat pierdut. Eram blestemat, și știam asta.

Gândul la cel care fusesem cândva, înainte să descopăr adevărul despre identitatea mea, mi-a trezit brusc amintirea unei întâmplări de care aproape uitasem, până când un mecanism ciudat mi-a adus-o din nou în minte în această zi a răzbunării.

Când aveam 8 ani și eram în al doilea an la micuța școală a lui Tom Grexby, micul nostru grup de cărturari, care includea trei persoane, s-a lărgit odată cu sosirea fiului unui cultivator de porumb din Wareham, pe nume Rowland Beesley, care fusese trimis temporar la Sandchurch în grija mătușii sale. Beesley i-a pus lui Tom răbdarea la

încercare încă din prima clipă și curând și-a băgat în cap să mă întreacă pe mine – ceea ce, chiar și la acea vârstă, era o încercare prostească.

După mai multe discuții contradictorii preliminare, în care, sincer, am triumfat decisiv, bătălia propriu-zisă a început în ziua în care am adus la școală, pentru Tom, obiectul de care eram cel mai mândru – primul volum tradus din Les miile et une nuits a domnului Galland, din care obișnuiam să-i citesc mamei. În acea dimineață, întârziasem la școală și alergam cât puteam de repede, coborând dealul către căsuța lui Tom, ținând strâns la subraț comoara mea împachetată într-o bucată veche de pluș verde-închis, pe care o împrumutasem din coșul de lucru al lui Beth. Am ajuns cu zece minute mai târziu, răsuflând greu, și am pus repede cartea, încă învelită în pluș, pe o măsuță de lângă ușa principală.

Către sfârșitul orei de dimineață, Beesley a cerut voie să iasă. S-a întors după câteva minute, s-a așezat din nou la locul lui, iar lecția a continuat. Când, în sfârșit, Tom a spus că putem pleca, am așteptat până când au ieșit toți, apoi, nerăbdător să-i arăt comoara mea, am sărit și m-am dus alergând în salon.

Bucata de pluș verde zăcea pe jos, iar cartea dispăruse fără urmă.

Am răcnit de furie, apoi m-am repezit pe ușă în stradă. Știam sigur că Beesley o luase și am alergat strigând „Șeherezada! Șeherezada!” ca un nebun, încercând să-mi dau seama unde ar fi putut să-mi ascundă cel mai prețios obiect pe care-l aveam, însă nu am găsit nici cartea, nici pe hoț. Apoi, am privit din întâmplare în canalul vechi de piatră care trecea pe lângă King’s Head. Și am văzut cartea mea plutind pe apa verzuie, cu paginile ude și sfâșiate, cu cotorul desprins și aruncat separat, stricată pentru totdeauna.

Nu aveam nicio îndoială în privința făptașului, așa că, în duminica următoare, când Beesley și

mătușa lui erau la biserică, am intrat în grădina din spate a domnișoarei Henniker. Era o dimineață mohorâtă și ploioasă de noiembrie, iar printr-o fereastră se zărea focul arzând vesel. Pe podea erau înșirate mai multe jucării, printre care și o cutie de tinichea în care știam că se afla comoara inamicului meu, colecția sa de soldăței. Adusese acea cutie la școală în prima zi și îi etalase cu mândrie conținutul pe masa din salonașul lui Tom: o întreagă armată sculptată și pictată, care cuprindea două sau trei duzini de călăreți, infanteriști, corturi, echipament de tabără, tunuri și ghiulele.

La scurtă vreme după ce domnișoara Henniker și nepotul ei plecaseră la biserică, am văzut-o pe servitoare descuind ușile de la terasă ca să scuture un pămătuf. Când și-a terminat treaba, m-am strecurat pe terasă și am intrat în cameră.

A ars bine acea mică armată de lemn. Am rămas să privesc câteva clipe bătălia lor cu focul și să mă încălzesc la flăcările care scuipau și țâșneau din cămin. În gând, rosteam cântecelul pe care mi-l fredona mama mea vitregă, în care mă amenința cu apariția lui Bonaparte dacă nu mergeam la culcare. Am zâmbit în sinea mea, în timp ce îngânam din nou aceste versuri după atâția ani:

> Și o să te bată, bată, bată,
> Și o să te bată măr.
> Și o să te mănânce, mănânce, mănânce,
> Bucată cu bucată, hap, hap, hap.

Acum, la fel ca Rowland Beesley, alt dușman trebuie să plătească pentru că a luat ce era al meu.

Am angajat pe cineva să urmărească zi și noapte casa din piața Mecklenburgh. Daunt e încă acolo. Nu a primit vizite. Joi, s-a dus să ia cina la Taverna

Londrei[277] cu alți literați. Cu o noapte în urmă, a rămas acasă toată seară. Însă știu sigur unde va fi în noaptea asta.

Marțea trecută, spionul meu un anume William Blunt de pe strada Crucii, Borough mi-a trimis vorbă că lordul Tansor dă o petrecere pe strada Park. Și va fi în seara aceasta. Prim-ministrul[278] este și el invitat. Sunt multe de sărbătorit! Lordul are un moștenitor nou – fusese numit legal, în codicilul semnat recent, din voința lordului.

Chiar și doar atât și ar fi fost un motiv suficient de bun să dea o petrecere, însă fericirea generală era amplificată de faptul că moștenitorul urma să o ia de soție pe domnișoara Emily Carteret, fiica vărului lordului, care, după moartea tragică a tatălui ei, a devenit moștenitoarea titlului Tansor. Ce pereche minunată! Și, ca să pună capac la toate, moștenitorul tocmai a publicat o nouă operă – a 13-a oferită publicului recunoscător iar lordul Tansor a fost numit Trimis Special și Plenipotențiar al Majestății Sale la împărații din Brazilia, Haiti și Republicile Noua Granadă și Venezuela. Cât lordul va fi absent, cuplul proaspăt căsătorit va locui la Evenwood, iar lordul Tansor chiar va încredința administrarea proprietăților și afacerilor în mâinile moștenitorului său, domnul Phoebus Daunt.

Personalul din casa de la oraș a lordului era destul de restrâns, astfel că, pentru a se asigura că o petrecere atât de minunată decurge fără probleme, au fost angajați servitori în plus. A fost dat anunț, iar doamna Horada Venables, proprietara Biroului pentru Servitori de pe strada Great Coram, a fost angajată de agentul lordului, căpitanul Tallis, să aleagă și să evalueze candidații pentru seara respectivă. Printre cei care au venit pe strada Great Coram să-și ofere serviciile se număra și un anume Ernest Geddington – un nume pe care îl mai folosisem din când în când de-a lungul carierei mele.

— Văd că ai fost lacheu sub un majordom al lordului Wilmersham[279], a spus doamna Venables privindu-l pe domnul Geddington.

— Da, am avut onoarea, a răspuns domnul Geddington.

— Și, înainte de asta, ai fost lacheu în personalul ducelui de Devonshire, la Chatsworth?

— Da.

— Și ai o recomandare de la Domnia Sa?

— Pot face rost ușor de una dacă este nevoie.

— Nu este nevoie, a răspuns țanțoșă doamna Venables. Recomandarea de la lordul Wilmersham e suficientă, însă mărturisesc că până acum nu am avut plăcerea de a o sfătui pe Domnia Sa în privința personalului, dar, fiind vorba doar de o slujbă temporară, pentru o singură seară, voi lăsa deoparte formalitățile obișnuite. Standardele de astăzi sunt îngrozitor de scăzute. Te vei prezenta la reședința lordului Tansor de pe strada Park, luni de dimineață, la ora 10 fix și vei întreba de majordomul Domniei Sale, domnul James Cranshaw.

Mi-a întins o foaie de hârtie pe care indicase potrivirea mea pentru postul respectiv.

— Vei primi uniformă. Te rog să mai rămâi puțin să-ți luăm măsurile.

Am făcut ce mi s-a spus. Înainte să plec de la doamna Venables, am aflat că activitatea mea principală era să îi conduc pe musafiri la venire și la plecarea cu trăsura și să fiu la îndemână în timpul petrecerii, ca să deschid ușile și să fac toate celelalte treburi necesare în astfel de situații.

Era 7.30 în ziua cea mare. Am fiert apă în ibric ca să fac ceai, apoi am tăiat o felie de pâine și m-am așezat la masa de lucru să iau micul dejun. Eram înconjurat de hârtii: „Notă despre pastorul A. Daunt: Feb. 1849”, „Descrierea Millhead”, luată din F. Walker, *Călătorie prin Lancashire*, 1833, „Memorandum: informații furnizate de J. Hooper și alții, iunie 1850”, „Evenwood: note arhitecturale

și istorice, septembrie 1851”, „Baronia Tansor: note genealogice, martie 1852”, „Note despre conversația cu W. Le G. Re: Colegiul Regal, iunie 1852”. Liste, întrebări, scrisori. Viața mea și a lui. Aici, răspândite pe masa mea de lucru. Adevărul și minciuna.

Le Grice plecase la război cu o săptămână în urmă, din fericire mult prea târziu ca să ia parte la bătălia sângeroasă de la Inkerman[280], însă de pe front veneau rapoarte care povesteau despre lipsurile cumplite pe care le sufereau soldații noștri, iar asta mă făcea să mă îngrijorez pentru el. În noaptea de dinainte să plece, am luat o cină de rămas bun la Ship and Turtle, ocazie cu care m-a implorat din nou să plec din Anglia până la întoarcerea sa.

— E mai bine așa, bătrâne, a spus el.

La fel ca mine, ajunsese la concluzia că prietenul nostru de pe râu fusese Pluckrose. Însă, cu toate că-i încredințasem secretul acțiunii răzbunătoare a domnului Abraham Gabb și a tovarășilor săi, Le Grice ajunsese la aceeași concluzie ca mine: că, și fără ajutorul lui Pluckrose, Daunt încă reprezenta o amenințare la adresa siguranței mele. Însă eu nu am vrut să recunosc asta din cauza plecării iminente a lui Le Grice în Orient, așa că i-am dat o asigurare falsă că nu mai era nevoie să-și facă griji din pricina asta.

— Sunt sigur că Daunt nu îmi va face vreun rău. Ce motiv ar avea? Curând, se însoară, iar eu pentru el nu mai sunt nimic. Bineînțeles, nu pot să-l iert, dar am de gând să-l uit.

— Și pe domnișoara Carteret?

— Te referi la viitoarea doamnă Phoebus Duport. Am uitat-o și pe ea.

Chipul lui Le Grice s-a întunecat.

— Să-l uiți pe Daunt? S-o uiți pe domnișoara Carteret? Poți la fel de bine să zici că ai de gând să-ți uiți numele.

— Dar deja mi-am uitat numele, am răspuns eu. Habar n-am cine sunt.

— Să te ia naiba, G, a mormăit el. Nu pot vorbi cu tine când ești așa. Știi la fel de bine ca mine că pericolul reprezentat de Daunt este real, cu sau fără Pluckrose. De dragul prieteniei noastre, te implor să pleci într-o călătorie. S-o lași baltă. Pleacă, du-te departe și, cu cât stai mai mult, cu atât mai bine. Dacă aș fi în locul lui Daunt, cu siguranță, aș vrea să te văd mort pentru ceea ce știi despre mine. Chiar dacă nu poți dovedi ceea ce știi, lucrurile pot lua o întorsătură nu prea bună pentru el dacă ți-ai pune în gând să izbutești asta.

— Însă nu vreau, am răspuns eu încet. Chiar nu vreau. N-ai de ce să-ți faci griji, așa că hai să bem și să ciocnim pentru data următoare când vom sta împreună să mâncăm cocoș fript și să bem punci cu gin.

Și-a dat seama că totul era doar o prefăcătorie de-a mea. Dar văzuse și flacăra care ardea în ochii mei, pe care nimic nu o putea ascunde sau potoli.

Ne-am despărțit pe trotuar. Un „noapte bună!” scurt, și a dispărut.

Acum, în dimineața de 11 decembrie, am rămas o vreme la masa mea de lucru, întrebându-mă unde era acum Le Grice și ce făcea. „Dumnezeu să te aibă în pază, bătrâne!” am murmurat eu. Apoi, simțindu-mă din nou ca un băiețel, mi-am îmbrăcat paltonul și fularul și am ieșit în zăpadă, cu inima ușoară ca a unui copil, să-l privesc pe Marele Leviatan în hainele sale de iarnă.

Londra își vedea de mersul normal a vieții, în ciuda minunatei neplăceri aduse de vreme. Căruțele își vedeau de drum încărcate cu bucăți înghețate, în loc de produse de la piața de legume, iar omnibuzele, la care se aduseseră cai în plus, erau trase prin troienele de zăpadă murdară de pe străzi. Oamenii mergeau cu capetele aplecate prin frigul mușcător, cu fularele – cei care le aveau –

strânse în jurul gurii. Pălăriile, paltoanele și pelerinele deveniseră albe, iar bodegile aveau anunțuri care făceau reclamă pentru bere caldă și condimentată sau alte băuturi fierbinți. Nu era o zi în care să ieși fără palton sau pantofi, însă erau mulți – sute, chiar mii – nevoiți să facă asta, iar sărăcia omniprezentă a metropolei era scoasă și mai mult în evidență de frigul mușcător. Totuși, priveliștea minunată a acoperișurilor și turnurilor, a clopotnițelor și monumentelor, a străzilor și piețelor desenate de zăpadă și sculptate de vântul înghețat care bătea dinspre est mă înveselea în timp ce mergeam pe Long Acre, simțind în nări mirosul de mere coapte și castane prăjite.

Încă îmi era foame după acel mic-dejun frugal, iar priveliștea plăcută a unei cafenele m-a tentat să intru să mai mănânc ceva. După aceea, am revenit pe străzile și în fundăturile pline de zăpadă dinspre Faleză. Curând, mi-am dat seama că sunt urmărit.

Pe strada Maiden, m-am oprit la intrarea din spate a Teatrului Adelphi ca să-mi aprind un trabuc. Mi-am văzut cu coada ochiului urmăritorul oprindu-se cu câțiva pași în spate și privind în vitrina unei măcelării. Am aruncat trabucul și m-am dus liniștit către silueta acoperită de o pelerină cu glugă.

— Bună dimineața, domnișoară Buisson!

— *Mon Dieu*, este extraordinar! a exclamat ea. Să vă întâlnesc aici! Ce surpriză!

Am zâmbit și i-am oferit brațul.

— Se pare că sunteți de ceva vreme în zăpadă, am spus eu privindu-i tivul ud al rochiei.

— Da, cred că da, a răspuns ea zâmbind. Căutam pe cineva.

— Și l-ați găsit?

— Da, domnule… Glapthorn. Cred că l-am găsit.

Am intrat în hotelul Norfolk de pe Faleză și am comandat cafea, iar ea și-a lăsat gluga pe spate și și-a scos pălăria plină de zăpadă.

— Nu cred că e nevoie să continuăm să ne prefacem, am zis eu. Sunt sigur că prietena dumneavoastră v-a informat în legătură cu întâmplările recente.

— Nu o mai consider prietena mea, a răspuns ea scuturându-și buclele blonde. Acum, o consider o… nu doresc să spun ce cred despre ea. Cândva, am fost cele mai apropiate prietene, însă acum o urăsc pentru ce v-a făcut.

Mi-a aruncat o privire plină de înțeles.

— La început, a fost doar un joc nevinovat și am fost fericită să o ajut să-l joace, însă, desigur, mi-au fost ascunse multe lucruri. Dar, când am început să înțeleg cum stă treaba cu dumneavoastră și că într-adevăr o iubiți, i-am spus că trebuie să se oprească, însă nu a vrut s-o facă. Iar când domnul Daunt a venit după noi, la Paris…

— La Paris?

— Da. Îmi pare rău.

— Nu mai contează acum. Continuați.

— Când domnul Daunt a venit după noi, inima mea a început să se frângă pentru dumneavoastră, căci știam că vă gândiți mereu la ea și credeați că și ea se gândește la dumneavoastră. Acel bilet crud pe care m-a obligat să vi-l scriu a fost picătura care a umplut paharul. Am încercat să vă avertizez, nu-i așa? însă cred că deja erați într-un stadiu în care avertismentele nu mai contau.

— Vă sunt recunoscător pentru bunătatea pe care mi-o arătați, domnișoară. Dar cred că domnișoara Carteret nu s-a putut stăpâni. În niciun caz nu o voi apăra sau o voi ierta vreodată pentru că m-a înșelat, însă înțeleg ce a determinat-o să facă tot ce a făcut.

— Înțelegeți?

— Da, înțeleg. E cel mai puternic și mai plauzibil dintre motive: dragostea. Da, o înțeleg prea bine.

— Atunci, vă consider un om foarte generos. Nu doriți să o pedepsiți?

— Deloc. Cum să o învinuiesc că a fost o sclavă a iubirii? Dragostea ne transformă pe toți în sclavi.

— Atunci, nu învinuiți pe nimeni pentru ceea ce vi s-a întâmplat, domnule Glapthorn?

— Poate că ar trebui să îmi spuneți pe numele pe care l-am primit la naștere.

A făcut un mic semn de aprobare.

— Bine, domnule Glyver. Credeți că nu e nimeni de vină că ați pierdut ceea ce vă aparținea de drept?

— Ah, ba da, am răspuns eu. Cineva este de vină. Dar nu ea.

— Văd că încă o iubiți, a spus ea oftând. Sperasem…

— Ce ați sperat?

— Chiar nu mai contează. Nu cred că speranțele mele v-ar fi de un folos. *Eh bien*, asta am vrut să vă spun, dragul meu armăsar cu calități nebănuite. Poate credeți că povestea s-a încheiat deja, că, după ce v-a furat viața, dușmanul dumneavoastră e mulțumit. Însă nu, nu este mulțumit. Am auzit din întâmplare ceva care mă îngrijorează cumplit și care ar trebui să vă îngrijoreze și pe dumneavoastră. S-a înfuriat foarte tare pentru ceea ce s-a întâmplat cu acoliții săi și pentru asta vă învinuiește pe dumneavoastră. Bineînțeles, nu am de unde să știu dacă are sau nu dreptate, e suficient să știu că este foarte furios, astfel că vă implor, ca prietenă, să aveți grijă. Nu e genul de persoană care să facă amenințări inutile, cred că știți asta deja. Pe scurt, el crede că reprezentați un pericol pentru el și nu va tolera asta.

— L-ați auzit amenințându-mă?

— Am auzit suficient cât să ies să merg prin zăpadă o oră ca să vă caut. Acum, că mi-am făcut datoria, domnule Edward Glyver, care cândva ați fost dragul meu domn Glapthorn, trebuie să plec.

S-a ridicat, însă am întins mâna să o opresc.

— Vorbește vreodată despre mine? am întrebat eu. Cu dumneavoastră?

— Nu ne mai bucurăm de apropierea pe care o aveam cândva, a răspuns ea, iar eu am văzut și am auzit regretul pe care îl simțea. Însă cred că i-ați lăsat o urmă în suflet, chiar dacă nu ar recunoaște niciodată asta. Sper că asta vă mai alină cât de cât. Acum, la revedere, domnule Edward Glyver! Puteți să-mi sărutați mâna.

— Cu cea mai mare plăcere, domnișoară.

M-am întors pe strada Temple la 9.30, ca să fac ultimele pregătiri, fericit că acum știam sigur că dușmanul meu mă voia mort. Asta ușura foarte mult ceea ce intenționam să fac curând.

Mi-am pus peruca – pe care o achiziționasem de la Messrs Careless & Sons, costumieri de teatru de pe strada Finch, Cornhill și o pereche de ochelari cu rame din sârmă. Un costum decent, dar urât, cu un buzunar interior, îmi completa ținuta. Iar în buzunarul interior am băgat cuțitul pe care îl furasem din Wellington, înfășurat într-o bucată de pânză. Eram pregătit.

M-am dus întâi la Teatrul Adelphi, unde am cumpărat un bilet pentru spectacolul din acea seară, apoi i l-am oferit spionului meu, William Blunt, care urma să vină în locul meu la spectacol, ca să îmi asigure un alibi. Lângă Poarta Stanhope din Hyde Park, puțin pieziș față de casa lordului Tansor de pe strada Park, am găsit locul pe care îl desemnasem cu câteva zile mai devreme ca fiind potrivit pentru a-mi ascunde o geantă cu cele mai bune haine ale mele. În cele din urmă, după cum mă instruise doamna Venables, m-am prezentat în fața domnului Cranshaw la 10 fix, cu recomandarea din partea acelei doamne.

Curând, am fost condus într-o încăpere mică în care trebuia să-mi îmbrac uniforma și să-mi pudrez părul sau, mai bine zis, peruca. „Pudra, a tunat domnul Cranshaw trufaș, e un element obligatoriu solicitat de Domnia Sa.” După ce am udat cu apă peruca, am frecat săpun în ea, am pieptănat masa umedă și am aplicat pudra. Apoi, uniforma: o

cămașă albă, țeapănă, șosete albe și pantofi cu toc și cataramă de argint, pantaloni trei sferturi albaștri, din catifea, un frac vișiniu cu nasturi de argint și vestă asortată. După ce m-am pudrat și mi-am luat uniforma, m-am dus în sala servitorilor să aștept instrucțiunile domnului Cranshaw, alături de ceilalți lachei. După aceea, m-am plimbat în tăcere, ca și când aș fi avut de făcut diverse treburi, ca să rețin foarte bine planul coridoarelor și camerelor de dedesubt. Am petrecut restul zilei făcând diverse activități anoste: am dus scaunele și aranjamentele florale în salon, memorând ordinea tacâmurilor în caz că eram chemați să ajutăm la aducerea lor, am frecat argintăria cu roșu de Paris[281], m-am familiarizat cu lista de oaspeți și cu ordinea scaunelor (la masă urmau să stea 40 de persoane). În cele din urmă, a venit seara, s-au tras perdelele și s-au aprins lumânările și lămpile.

Lordul Tansor a apărut la ora 6 să se asigure că totul era în ordine. Mica noastră armată de servitori s-a aliniat în vestibul și ne-am înclinat în fața lui. Bineînțeles, nici nu m-a băgat în seamă. Nu eram decât un servitor în uniformă.

La ora 7, m-am dus să îmi fac datoria de a-i întâmpina pe oaspeți și m-am așezat la ușa principală, alături de alți doi lachei.

Până acum, totul mergea perfect. Făcusem ceea ce îmi ceruse domnul Cranshaw și nu stârnisem bănuielile nimănui.

Însă deja trebuia să fiu atent cum decurgeau lucrurile, pentru că planul meu era să mă strecor printre ceilalți și, dacă puteam, să mă apropii de Daunt. Nu mă gândisem la ce se va întâmpla după aceea. Dacă acest ultim act al vieților noastre va fi încheiat în favoarea mea, atunci voi fi fericit. Dacă nu, asta e. Nu pierdeam nimic, pentru că nu aveam nimic.

Așa că am așteptat în picioare în fața ușii principale, întrebându-mă când va veni el… și când va veni ea.

Trăsurile au început să sosească. Întâi, am ajutat-o pe faimoasa *madame* Taglioni[282] (pentru care, deși doamna nu se mai afla de mult în floarea tinereții, lordul Tansor avea o slăbiciune neobișnuită), apoi pe fiica grasă a lordului Gotterstock (un crai bătrân și înțepat, cu o față precum piatra bătută de vânt, care era deja pe jumătate mort din cauza unei boli ce nu poate fi menționată), urmată de mama și fratele ei la fel de porcini. Trăsurile apăreau una câte una prin zăpadă și se opreau sub felinarul scării. Ambasadori, membri onorifici, bancheri, generali, duci și conți, și doamnele lor: deschideam ușile trăsurilor și îi ajutam să coboare. Nimeni nu-mi arunca nicio privire. A sosit și prim-ministrul, întâmpinat de lordul și doamna Tansor, urmat în clipa următoare de o trăsură lucioasă, care purta blazonul familiei Duport.

Când am deschis ușa trăsurii, am simțit întâi parfumul ei, apoi, când m-am aplecat să pregătesc scara, i-am văzut picioarele încălțate în pantofi gri delicați, împodobiți cu mărgele. Mi-a întins mâna înmănușată, însă pentru ea eram invizibil. În timp ce cobora din trăsură, am simțit în aer respirația ei caldă și, preț de o clipă, cu mâna lăsată într-a mea, a fost ca și cum era din nou a mea. Acest gând m-a făcut să uit ce rol jucam și i-am strâns ușor degetele. Mi-a aruncat o privire furioasă și jignită, și-a retras imediat mâna, apoi a urcat scările. S-a oprit o clipă și a privit îndărăt.

— Tu de acolo! Ține ușa!

I-am ascultat porunca, iar el a coborât din trăsură – imaculat, îmbrăcat după ultima modă. Am făcut o plecăciune când a trecut pe lângă mine și, în vreme ce închideam ușa trăsurii în spatele lui, am aruncat o privire și l-am văzut luându-i brațul domnișoarei Carteret în capătul scărilor și conducând-o înăuntru.

După ce au sosit și ultimii oaspeți, am fost trimis în salon să stau la ușile duble care duceau în

vestibul. Am rămas acolo, în continuare nebăgat în seamă de cei care intrau și ieșeau, nici măcar de colegii mei servitori. Stăteam nemișcat, însă căutam cu privirea o oportunitate.

Fata mea cea necredincioasă stătea în capul mesei, o siluetă diafană îmbrăcată în mătase de un albastru-deschis, peste care avea o fustă brodată cu auriu și stele argintii, cu părul negru coafat perfect într-o pălărie de tul și dantelă împodobită cu o panglică roz de satin. În stânga ei, se afla un tânăr pe care l-am identificat după lista de oaspeți drept Onorabilul John Tanker, MP[283], iar în dreapta ei stătea Phoebus Daunt, zâmbind mândru.

După ce toți oaspeții s-au așezat la masa aranjată somptuos, strălucind în lumina lumânărilor care se reflectau în aur, argint și cristal, a fost adusă supa. Lordul Tansor devenise un pasionat de *service a la française* după ce acesta fusese introdus la Evenwood când protejatul său împlinise vârsta majoratului, iar supa a fost urmată de pește, care a fost urmat de *entrées* – vreo douăsprezece tipuri – și fripturi, și alte feluri, toate în ordinea corespunzătoare, până la dulciuri și desert. Pentru mine era o oarecare ușurare că nu mi se ceruse să mă alătur servitorilor care duceau mâncarea la masă, pentru că, în timp ce se aplecau să-l servească pe fiecare invitat, trebuiau să spună tare numele preparatului pe care îl ofereau. Urmăream cu un interes fascinat felul în care unul dintre ei și-a apropiat buzele de urechea domnișoarei Garteret să o întrebe dacă vrea să servească *Boeuf à la flammande*[284]. Ea a făcut un gest delicat de aprobare, apoi a ridicat mâna să-l împiedice să-i pună prea mult pe farfurie. Lângă ea, Daunt a primit o porție mult mai mare, apoi, chiar când servitorul era gata să treacă la următorul invitat, l-a chemat înapoi să-i pună și mai mult în farfurie.

În locul de onoare de la capătul mesei stăteau prim-ministrul și lordul Tansor, absorbiți într-o

discuție. Lordul Aberdeen părea obosit și sfârșit, fără îndoială din cauza problemelor tot mai mari pe care le crea campania din Crimeea. L-am văzut de mai multe ori pe lordul Tansor punându-și mâna pe brațul său. În jurul lor curgeau conversațiile și râsetele în ritmul clinchetelor paharelor și al tacâmurilor fine de aur pe farfuriile de Sèvres.

Însă supa și peștele deja veniseră și dispăruseră, la fel și antreurile, și fripturile. Dulciurile și înghețata se terminaseră și ele și făcuseră loc pentru șase imense fructiere cu mai multe brațe, încărcate cu fructe confiate, alune, prăjituri și biscuiți dulci. Lordul Tansor s-a ridicat în picioare cu paharul în mână, iar oaspeții săi au tăcut.

— Doamnelor și domnilor! a început el cu tonul său puternic, de bariton, care atrăgea imediat atenția. Aș vrea să închin paharul. Pentru domnul Phoebus Daunt, pe care sunt mândru să-l numesc fiul și moștenitorul meu, și pentru viitoarea lui soție, domnișoara Emily Carteret.

S-au umplut și s-au ridicat paharele și toți au închinat în cinstea fericitului cuplu, în sunetul bătăilor din palme și al felicitărilor. Apoi, dintr-o galerie din capătul salonului, o mică fanfară a intonat „Iată, vine cuceritorul”[285]. După aceea, moștenitorul a răspuns la rândul său, mulțumindu-i lordului pentru bunătatea și generozitatea lui, apoi a recitat, fără urmă de rușine, din unul dintre propriile poeme, în care îi lăuda pe marii oameni. A fost urmat de lordul Cotterstock, care s-a ridicat în picioare cu ajutorul fiului său pentru a-i mulțumi lordului Tansor, în numele lui și al altor oaspeți distinși, pentru copleșitoarea sa ospitalitate și pentru a-l felicita pentru numirea sa ca plenipotențiar, „o poziție, spunea el, privind aspru în jur, ca și când s-ar fi pregătit să-l sfideze pe oricine l-ar fi contrazis, care nu de multe ori a fost ocupată de un bărbat atât de distins”.

În tot acest timp, domnișoara Carteret zâmbea blând, cu privirea când către nobila ei rudă, când

către iubitul ei: nu era un zâmbet de triumf și bravadă, ci mai degrabă unul de mulțumire melancolică, de parcă ar fi scăpat de un mare necaz și ar fi fost, în sfârșit, în siguranță. O urmărisem toată seara, sorbindu-i fiecare moment, fiecare mișcare, fiecare gest, minunându-mă de veselia și încrederea ei, și de frumusețea ei dureroasă. Nu fusese niciodată atât de frumoasă ca în seara asta! Eram atât de pierdut în imaginea ei, încât, pentru o clipă, nu am observat că Daunt se ridicase de la locul său și îi spunea ceva lordului Tansor. Apoi, s-a îndepărtat, i-a salutat pe câțiva oaspeți, a strâns mâna altora și s-a mai oprit din când în când să primească felicitări de la careva. S-a apropiat de ușa lângă care stăteam, iar eu am făcut plecăciunea cuvenită în fața lui.

— Vă simțiți bine, domnule? l-am auzit pe Cranshaw întrebându-l. Sunteți palid.

— E una dintre durerile mele obișnuite de cap. Ies să iau puțin aer înainte să plece doamnele.

— Foarte bine, domnule.

Mi-am dat seama cu emoție că aceea era șansa mea. Imediat după ce Cranshaw a reintrat în salon, m-am strecurat afară și l-am văzut pe Daunt dispărând pe o ușă în spatele vestibulului. Am coborât scările și m-am dus cât am putut de repede în camera unde se afla costumul meu. Servitorii intrau și ieșeau, era multă agitație și zgomot. Nimeni nu mi-a dat atenție. Am luat imediat cuțitul și am ieșit pe ușa de la capătul coridorului, dincolo de care vedeam câteva scări care duceau într-o seră luminată. Am deschis încet ușa și am ieșit în aerul rece al nopții. Oare va ieși? Oare aceasta era clipa decisivă?

Nu mai ningea, doar câțiva fulgi pufoși mai pluteau din cerul întunecat. Chiar deasupra mea, am auzit o ușă deschizându-se și am simțit mirosul de trabuc. Era aici. Dușmanul meu era aici.

O siluetă întunecată a coborât treptele dinspre seră. La capătul lor, s-a oprit și a privit în sus, apoi

a traversat încet fâșia de lumină pe care o desenau felinarele din capătul treptelor și a intrat în întunericul înzăpezit. Am așteptat până a ajuns la o distanță de vreo doi metri de trepte, apoi am părăsit locul din care îl urmărisem în umbră.

Am fost uimit să-mi dau seama că încă eram perfect calm, ca și când aș fi admirat un peisaj de o frumusețe tulburătoare. Toată teama de pericol, frica de a nu fi descoperit, toată ezitarea, toată îndoiala dispăruseră. În fața mea nu mai vedeam nimic altceva decât acest singur amestec de carne, sânge și oase. Lumea încremenise brusc, ca și când Marele Leviatan însuși și-ar fi ținut respirația.

Pașii lui Daunt lăsau urme în zăpada neatinsă. Una, două, trei, patru, cinci, șase… Le-am numărat în timp ce îmi fixam atent propriile tălpi pe fiecare. Apoi, l-am strigat.

— Domnule! Domnule Daunt!

S-a întors.

— Ce vrei?

— Un mesaj de la lordul Tansor, domnule.

S-a întors către mine – zece pași.

— Deci?

Eram aproape față în față și tot nu mă recunoștea! în ochii lui nu era nici cel mai mic semn că și-ar fi dat seama cine sunt. „Încă o clipă, dragul meu Phoebus. Apoi, îți vei reaminti de mine."

Mi-am strecurat mâna dreaptă în sacou și mi-am încleștat degetele pe cuțitul proaspăt ascuțit care ultima dată tăiase carnea de vită la Wellington. Fumul se ridica în spirală către cerul rece din trabucul care a strălucit roșu în vreme ce inhala.

— Nu sta acolo ca prostul. Spune-mi ce mesaj ai.

— Mesajul meu? Ăsta e mesajul meu.

A durat doar o clipă. Cuțitul lung și ascuțit a intrat ușor prin costumul său de seară, însă nu am fost sigur că rana era fatală. Așa că am retras imediat lama plină de sânge, apoi, când l-am văzut

clătinându-se ușor în față, m-am pregătit pentru a doua lovitură, de data aceea în gâtul său descoperit. M-a privit clipind rapid. Trabucul i-a căzut dintre buze, arzând înăbușit pe pământ.

Încă drept, dar clătinându-se dintr-o parte în alta, a clipit din nou, de data asta nedumerit, și a deschis gura ca și când ar h vrut să spună ceva, însă nu a scos niciun cuvânt. Am făcut un pas spre el, iar gura i s-a deschis din nou. De data asta, cu un soi de horcăit, a reușit să închege două cuvinte:

— *Cine ești*?

— Ernest Geddington, lacheu, la ordinul dumneavoastră, domnule.

A tușit ușor. Își ținea capul sprijinit pe umărul meu. Mi s-a părut un gest de-a dreptul emoționant. Am rămas așa o clipă, ca doi iubiți în îmbrățișare. Atunci am văzut pentru prima dată că părul său negru și des era pieptănat ca să-i ascundă începutul de chelie din creștet.

Ținându-mi dușmanul cu un braț, am ridicat cuțitul și l-am lovit a doua oară.

— *Răzbunarea are memorie bună*, am șoptit eu, iar el a alunecat încet în zăpadă.

Zăcea acolo, într-o baltă de sânge vișiniu, cu fața albă ca zăpada cea rece în care se prăbușise. Respirația mea se ciocnea de aerul rece, formând norișori, însă dușmanul meu încetase să mai respire. Am îngenuncheat și i-am privit chipul.

Barba îi era plină de zăpadă. Din gură îi curgea un firișor de sânge care îi murdărea cămașa imaculată. Ochii săi erau deschiși, privind goi către cerul de deasupra.

Marea noastră călătorie ajunsese la capăt. Însă cum se sfârșise? Cu victorie sau cu înfrângere? Și pentru cine? Noi doi, Edward Glyver și Phoebus Daunt, cândva prieteni, fuseserăm aduși în acest punct de către o putere pe care niciunul dintre noi nu o putuse controla sau înțelege. El nu va mai ajunge niciodată să se bucure de ceea ce îmi

aparținea mie de drept, însă nici eu nu aveam parte de asta. Mă răzbunasem, iar el plătise prețul pe care îl cerusem pentru nenumăratele răni pe care mi le provocase, dar nu simțeam nici cine știe ce alinare, nici exaltare – doar sentimentul sec al datoriei duse la bun sfârșit.

Am scos din buzunar o foaie de hârtie pe care copiasem câteva rânduri dintr-o poezie din volumul pe care i-l dăduse Daunt lui Le Grice.

Noaptea s-a lăsat peste mine.
Nu voi mai vedea răsăritul,
Nu voi mai vedea strălucirea amiezii,
Nu voi mai vedea raza serii
Dulce ca suspinele îndrăgostiților.
Pentru că moartea este ;
Umbra eternă
În care toate viețile se adâncesc,
Toate speranțele se năruiesc.[286]

Când le-am citit pentru prima dată, în mod ciudat pentru autorul lor, mi se păruseră destul de bune și de atunci le purtasem cu mine ca pe un soi de talisman. Însă nu mai aveam nevoie de ele. I-am pus bucata de hârtie în mâinile înțepenite, am ridicat cuțitul și l-am lăsat singur să întâmpine eternitatea.

Într-un lighean mare de lut, așezat pe o masă din fața bucătăriei se aflau zeci de cuțite și furculițe murdare puse la înmuiat în apă fierbinte. Am lăsat foarte natural cuțitul și mănușile pline de sânge în

lighean când am trecut pe lângă el și m-am întors pe scări, în vestibul.

— Geddington!

Era domnul Cranshaw, cu o expresie dezaprobatoare pe chip.

— Unde-ți sunt mănușile, omule?

— Îmi pare rău, domnule Cranshaw, am răspuns eu. Mă tem că le-am murdărit.

— Atunci, du-te jos și ia-ți altele. Imediat!

S-a întors și a dat să plece, însă chiar atunci a apărut un servitor alb la față, intrând în grabă în vestibul pe ușa care ducea spre seră. I-a făcut un semn domnului Cranshaw, care s-a dus la el. Ceea ce i-a spus i-a provocat majordomului un șoc puternic. I-a răspuns scurt servitorului, apoi a alergat către salon.

Curând, s-a auzit sunetul scaunelor mișcate, iar printre oaspeți s-a lăsat o tăcere neliniștită, urmată de țipete și un urlet. Fără să privească pe nimeni, lordul Tansor s-a îndreptat rapid către ușă alături de Cranshaw, urmat de trei sau patru domni, printre care și fiul lordului Cotterstock, care s-a îndreptat spre mine.

— Du-te și adu un polițist, a zis el pe un ton tărăgănat. Mișcă-te mai repede. Aici a avut loc o crimă. Domnul Daunt e mort.

— Da, domnule.

Tânărul s-a îndreptat apoi către spatele casei, crezând că m-am dus să fac ce îmi ceruse. Însă nu l-am ascultat.

Salonul era acum în plină agitație, toți oaspeții vorbeau în același timp, femeile plângeau, bărbații erau adunați în grupuri, discutând cu voce tare despre întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile. Mi-am făcut loc prin toată acea învălmășeală, traversând gloata, până am ajuns la ușa care ducea sub scări, cu intenția de a pleca pe una dintre ieșirile secundare ale casei. Atunci, când am privit în urmă să mă asigur că nu mă remarcase nimeni, am văzut-o pe ea.

Stătea singură în cadrul ușii, albă ca hârtia, cu vârfurile degetelor lipite de buze, într-un gest patetic de șoc și uimire. Ah, draga mea fată! Din cauza ta, am devenit Mesagerul Morții! Între noi era un ocean de zgomot, însă amândoi eram două insule de tăcere disperată.

Prinsesem rădăcini acolo, deși știam că, odată cu fiecare secundă, creștea riscul să fiu descoperit. Atunci, ca luna care iese dintr-un nor, și-a întors privirea direct către mine, iar ochii noștri s-au întâlnit.

O clipă, am fost sigur că nu mă văzuse, dar apoi, privirea ei a părut că se îngustează și devine mai intensă. Însă cu greu și-a dat seama, a ezitat, iar în acea clipă, când s-a aflat între îndoială și certitudine, m-am întors și m-am îndreptat prin mulțime către ușa principală, așteptând dintr-un moment în altul să-mi aud numele strigat ca să dea alarma. Am ajuns la ușă, dar nu m-a oprit nimeni. Când am ajuns la trepte, nu m-am putut stăpâni să nu întorc privirea, ca să mă asigur că nu fusesem văzut. Ochii noștri s-au întâlnit din nou, în agitația aceea de oameni. Mi-am dat seama că știa ce făcusem și totuși nu reacționase. Apoi, a fost înconjurată de un mic grup și am pierdut-o din ochi pentru totdeauna.

Ajunsesem la ultima treaptă când i-am auzit vocea.

— Opriți-l pe bărbatul acela!

Pentru că pantofii mei cu toc și cataramă argintie mă împiedicau, m-am temut că voi fi prins imediat, însă când am ajuns la zona întunecată a străzii Park și am privit înapoi, am văzut, spre ușurarea mea, că îmi păcălisem urmăritorii. Tremurând de frig și neliniște, am alergat ca un nebun pe iarba acoperită de zăpadă până la locul unde era ascunsă geanta mea. Acolo, sub cerul rece sub care, în sfârșit, dușmanul meu zăcea mort, mi-am aruncat uniforma și mi-am îmbrăcat costumul

și paltonul. Din depărtare, auzeam strigătele și fluierului unui polițist.

Am părăsit parcul și am ajuns imediat în Piccadilly, unde am oprit o birjă.

— Strada Temple, Whitefriars, i-am strigat birjarului.

— Imediat, domnule!

Mă pregătisem pentru eventualitatea descoperirii. Valiza mea de călătorie era gata și documentele mele, în regulă. Am mai strâns câteva lucruri care îmi mai rămăseseră: exemplarul meu tocit din *Predicile* lui Donne, jurnalul meu și rezumate stenografiate de mine după diverse documente, tabloul în acuarelă din casa mamei mele, fotografia de la Evenwood pe care o făcusem în aceea după-amiază fierbinte de iunie din 1850 și, în sfârșit, caseta din lemn de trandafir în care, fără să știu, se aflase atâta vreme salvarea mea, și exemplarul din Deciziile lui Felltham pe care îl scosesem din mormântul doamnei Tansor. Apoi, am strâns toate celelalte hârtii de pe masa de lucru, împreună cu notele indexate pe care le făcusem de-a lungul anilor, le-am pus teanc în cămin și am aruncat un chibrit aprins peste ele. La ușă, am privit îndărăt la flacăra care se aprinsese, furnalul trosnitor care devora speranța și fericirea.

Am intrat cu fularul pe față la hotelul Morley, în intersecția Charing, și am cerut coniac cu apă și o cameră încălzită.

În acea noapte în care zăpada începuse din nou să cadă, acoperind tăcută orașul, am visat că mă aflam pe faleza înaltă de la Sandchurch. Iată căsuța noastră albă și castanul de lângă poartă. Azi, nu am școală, așa că alerg vesel către semicercurile de pietre vopsite în alb care mărginesc răzoarele înguste de flori de pe cele două laturi ale porții. Billick nu a reparat încă scara de sfoară, dar o pot folosi totuși, așa că urc până sus între crengi, la postul meu de observație. Am ocheanul cu mine și

mă întind să scrutez orizontul strălucitor. În mintea mea, toate corăbiile sunt prezente: la est, un grup de trireme trimise de Cezar însuși, la vest, o corabie spaniolă plină de comori trece pe apă aducând aurul din Indii, iar din sud, înceată și amenințătoare, o hoardă de pirați barbari vrea să atace coasta noastră liniștită din Dorset. Apoi se aude zdrăngănit de farfurii din bucătărie. Prin fereastra salonașului, o văd pe mama scriind la masa de lucru. Mă privește și îmi zâmbește când îi fac cu mâna.

Mă trezesc și încep să plâng: nu pentru ceea ce pierdusem sau pentru vremurile care nu se vor mai întoarce niciodată, nici măcar pentru biata mea inimă frântă, cu atât mai puțin pentru moartea dușmanului meu, plângeam pentru Lucas Trendle, nevinovatul străin cu păr roșcat care nu le va mai trimite niciodată Biblii și cizme africanilor.

Scris de mâna mea,
Edward Charles Glyver,
MDCCCLV

Post-scriptum[287]

Casa Marden
Westgate, Canterbury
Kent

10 decembrie 1854

Dragul meu Edward,

Un bilet scurt, să-ți mulțumesc pentru scrisoarea pe care mi-ai trimis-o în data de 9. Fratele meu vine în oraș în această dimineață și mi-a promis că îi va spune lui Birtles să-ți dea asta.

Pentru că nu pari dornic – și sunt sigur că ai un motiv bun – să vii aici, nu voi mai insista.

Însă trebuie să te informez că domnul Donald Orr mi-a scris – pe un ton destul de exagerat – în privința a ceea ce el numește „abandonarea gravă și prelungită” a îndatoririlor tale de serviciu. Mi-a zis că dorește să te concedieze imediat de la firma Tredgold. I-am răspuns și i-am cerut, dacă și tu vrei, să îți permită să-ți păstrezi locuința de pe strada Temple atât timp cât ai nevoie.

Însă, dacă nu dorești asta, există o căsuță aproape de locuința mea actuală, care cred că ți s-ar potrivi foarte bine. Așa că alegerea stă în mâinile tale.

Nu mi-ai răspuns la propunerea mea de a vorbi cu domnul Ephraim, strict confidențial și teoretic, despre ideea de a-i prezenta lordului T dovezile pe care le ai acum. Repet propunerea. Dacă dorești să le dezvălui, cred că putem fi siguri că pledoaria domnului Ephraim va cântări foarte mult în fața Domniei Sale.

Astfel că, așteptând să aud vești mai detaliate despre tine, îți urez multă sănătate, dragul meu băiat, acum, când se apropie sărbătoarea nașterii Domnului, și sper că totul va continua așa cum îți dorești, și te asigur că sunt gata să-ți dau oricând sfatul și orice fel de ajutor de ordin juridic. Sper ca încercarea ta să se sfârșească repede și cu bine, în ciuda consecințelor pe care le-ar avea pentru mine, la care te implor să nu te gândești. Fă ceea ce trebuie făcut și îndreaptă nedreptatea pe care ai suferit-o, pentru pacea bietului suflet al mamei tale. Și fie ca Domnul să-ți răsplătească în sfârșit munca! Scrie-mi când poți.

Al tău, cu mult drag,
C. Tredgold

CASA PAROHIALĂ
EVENWOOD
NORTHAMPTONSHIRE

22 decembrie 1854

Dragă domnule; Tredgold,

Vă scriu să vă mulțumesc pentru scrisoarea de condoleanțe trimisă soției mele și mie. Desigur, îmi amintesc foarte bine când ne-am întâlnit, în prezența domnului Paul Carteret, cu ocazia pe care o menționați.

Și eu, și soția mea am trecut prin momente foarte grele, îngreunate și mai mult de moartea violentă a fiului meu. Primul suspect a fost un lacheu pe numele de Geddington, angajat temporar în acea seară, însă atacul nu avea vreun motiv evident, apoi ani primit uluitoarea veste că adevăratul vinovat a fost domnul Glapthorn, pe care acum îl voi menționa cu numele de Glyver. Sunt sigur că și dumneavoastră ați fost la fel de uluit când ați aflat că un bărbat atât de talentat și remarcabil precum domnul Glyver a putut comite o asemenea faptă. Motivele sale au rămas necunoscute, însă îmi amintesc prea bine (lucru pe care îl uitasem complet până azi) că a fost coleg de școală cu fiul meu. Nu știu dacă acea legătură îndepărtată are vreo legătură cu acțiunile sale. Poliția m-a informat că ar avea o posibilă legătură și cu uciderea recentă a domnului Lucas Trendle de la Banca Angliei, care se pare că are multe în comun cu cea a fiului meu. S-a presupus că domnul Glyver suferă de o boală mintală, că se poate să fie nebun. După cum probabil știți, nu a fost găsit încă și, cel mai probabil, a părăsit țara.

După cum vă imaginați, Evenwood e într-o jale profundă. Soția mea, care îl iubea enorm pe Phoebus, chiar dacă era doar mama lui vitregă, este de neconsolat, iar lordul Tansor e, la rândul său, foarte afectat. Noi ne-am pierdut fiul, iar el, moștenitorul. Apoi, biata domnișoară Carteret. Este imposibil de descris prin ce durere a fost nevoită să treacă această tânără. Întâi, tatăl ei este atacat brutal și ucis, iar acum cel care trebuia să-i fie soț are aceeași soartă. E foarte tristă și abia am recunoscut-o când am văzut-o ultima oară.

Cât despre mine, sunt alinat de credința și de siguranța că Dumnezeul lui Avraam și Isac l-a luat pe Phoebus la El. Fiul meu a fost respectat și admirat de

toți cei care l-au cunoscut și de numeroșii cititori ai operelor sale care nu l-au cunoscut, însă care ne-au copleșit cu condoleanțe. Și acestea au însemnat o mare alinare pentru noi.

Așa cum mi se întâmplă în vremuri de restriște, mă întorc acum către Thomas Browne. Când am deschis Religio Medici, curând după ce am primit vestea morții fiului meu, privirea mi-a căzut pe aceste cuvinte:

„Ceea ce e făcut pentru a fi nemuritor nici natura, nici vocea lui Dumnezeu nu va distruge."

Aceasta este credința mea. Aceasta este speranța mea.

Cu respect, al dumneavoastră,
A. B. Daunt

Casa Marden
Westgate, Canterbury
Kent

9 ianuarie 1855

Domnule căpitan Le Grice,

Am primit scrisoarea în care mă întrebați de Edward Glyver.

Din epistola dumneavoastră reiese că ați aflat anumite secrete despre povestea vieții lui Edward. Trebuie să recunosc că asta a fost o surpriză pentru mine; crezusem că singura persoană în care a avut încredere am fost eu. Însă se pare că niciunul dintre noi nu poate pretinde că îl cunoaște cu adevărat pe Edward Glyver și, ca să subliniez asta, menționez că acum corespondez cu o anumită domnișoară Isabella Gallini, cu care se pare că Edward a avut o relație foarte apropiată în trecut, dar despre care nu mi-a vorbit niciodată.

Iar acum s-a ajuns la așa ceva. Nu pot să spun că nu mă așteptam la asta sau la un alt rezultat pe care amândoi l-am fi regretat chiar mai mult. Sunt sigur că

nu-l vom mai vedea niciodată. Îmi spuneți că l-ați implorat să plece din țară, să renunțe la acea poveste pe care o cunoaștem acum amândoi. Dacă v-ar fi ascultat sfatul! Însă atunci era deja mult prea târziu – sunt sigur că ați remarcat, la fel ca mine, acea privire fixă și neliniștită din ochii lui.

Mi s-a zis că domnișoara Carteret suferă, dar povestea asta cel puțin l-a lecuit pe lordul Tansor de aversiunea sa irațională pentru linia colaterală. Așa că, atunci când va veni vremea, ea va moșteni titlul Tansor și toată averea asociată acestui nume. Nu pot să-mi imaginez cum se va simți Edward când va afla această veste.

Cât despre domnul decedat, cu cât spunem mai puține, cu atât mai bine. Bănuiți că nu împărtășeam părerea pozitivă generală despre el, dar nu vreau să spun totuși că merita să moară. A făcut mult rău – lui Edward mai ales –, însă mai sunt și alte lucruri despre Phoebus Daunt care nu mai pot fi spuse acum sau cel puțin nu înainte să treacă mult timp, ca să nu mai fie nimeni rănit. A fost multă moarte și minciună, și pentru ce?

Sper să primiți această scrisoare sănătos și mă rog lui Dumnezeu să vă protejeze, pe dumneavoastră și pe toți soldații noștri curajoși! Suntem cu toții îngroziți de rapoartele domnului Russell[288].

Cu stimă,
C. Tredgold.

Blithe Lodge
St John’s Wood, Londra

18 ianuarie 1855

Domnule Tredgold,

Abia în această dimineață, am primit scrisoarea dumneavoastră și mă grăbesc să vă răspund.

Nu l-am mai văzut din acea noapte cu zăpadă din decembrie anul trecut. Din păcate, între noi se produsese o ruptură pe care eu am regretat-o foarte mult. A rămas pe treptele din față și nu a vrut să intre în casă, spunându-mi doar că pleacă o vreme din Anglia și că venise să mă implore să-l iert că nu reușise să mă iubească așa cum meritam. Apoi, mi-a zis numele său adevărat și adevărul despre nașterea lui, înlocuind jumătățile de adevăr (nu le voi numi minciuni) pe care mi le mărturisise înainte. Înțeleg că știți de multă vreme cine era el cu adevărat – a vorbit foarte frumos despre dumneavoastră, cu multă recunoștință pentru felul în care ați încercat să-l ajutați. E o poveste incredibilă și recunosc că, la început, am fost tentată să cred că totul era o invenție, dacă nu chiar mai rău, însă curând mi-am dat seama din privirea lui că, în sfârșit, îmi spunea adevărul.

Știu și despre domnișoara C., și despre felul în care l-a înșelat ca să îi ia dovezile care i-ar fi adus tot ceea ce și-a dorit. Mi-a zis că a iubit-o și că încă o mai iubește. Și de asta nu mă poate iubi pe mine.

Ne-am despărțit și l-am întrebat dacă ne vom mai revedea vreodată, ca prieteni, după ce se întoarce. Însă doar a clătinat din cap.

„Tu acum ai regatul tău, a spus el, iar eu îl am pe al meu.” Apoi, s-a întors și a plecat. L-am urmărit dispărând pe alee. Nu a privit înapoi.

Când patroana mea, doamna Daley, a venit cu articolul din *The Times* în care Edward era considerat presupusul ucigaş al domnului Daunt, am crezut că mi se rupe inima. Ce greutate a dus în suflet! Să faci un lucru atât de îngrozitor, chiar dacă fusese, într-adevăr, foarte rănit! Atunci mi-am dat seama că îl cunoșteam prea puțin și îl înțelegeam și mai puțin. Poate nu e bine să spun asta, însă eu mă voi gândi mereu cu drag la el, chiar dacă acum, desigur, nu-l mai pot privi ca înainte. Atunci l-am iubit cu adevărat, dar el a fost foarte crud cu mine, chiar dacă nu cred că a făcut-o intenționat. M-a trădat și îl puteam ierta pentru asta. Însă nu pot să-l iert că nu m-a iubit așa cum meritam.

Cu drag,
ISABELLA GALLINI

Calle Espiritu Santo[289]

25 noiembrie 1855

Dragul meu domn Tredgold,

Pot să-mi imaginez sentimentele dumneavoastră când deschideți această scrisoare. Sunt sigur că surprinderea și consternarea vor fi cele predominante, însă sper că se va strecura și o anumită plăcere vinovată să auziți din nou, chiar dacă e pentru ultima oară, vești din partea unei persoane care vă stimează mai mult decât oricine altcineva și pentru care ați fost un adevărat lată.

Am venit aici, unde nu mă va găsi nimeni vreodată, sub un nume pe care nu-l cunoaște nimeni, să-mi petrec restul vieții în singurătate, din propria mea alegere, într-un peisaj negru și mohorât, cum nu mai este altul la fel, sculptat de un zeu furios și bătut de vânturile africane fierbinți. Nu merit milă pentru ceea ce am făcut, însă dumneavoastră, domnule, meritați să știți cum am ajuns aici și de ce.

După ce am părăsit Anglia în noaptea de 11 decembrie a anului trecut, am călătorit întâi la Copenhaga, apoi la Fåborg, pe insula Funen, unde am rămas aproape o lună. De acolo, am plecat în Germania, să revăd câteva dintre vechile locuri pe care obișnuiam să le frecventez în Heidelberg și în împrejurimi, apoi am ajuns întâi la Saint Bertrand de Comminges, în Pirinei, unde se află o catedrală pe care de mult doream să o vizitez, apoi pe insula Mallorca – ultima destinație înainte să vin aici.

Nu voi spune nimic despre motivul exilului meu, ca să nu sporesc durerea pe care deja v-am provocat-o. Nu am scăpat de pedeapsă, cum își imaginează unii. Sunt pedepsit în fiecare clipă pentru nebunia mea și

pentru ceea ce aceasta m-a împins să fac. Eu și dușmanul meu am fost luați din aceeași țărână și aruncați în același cuptor, iar chipurile noastre au fost gravate pe fețele opuse ale aceleiași monede, separate, însă nu distincte, unite printr-o alchimie fatală. L-am ucis, însă odată cu el am ucis și cea mai bună parte din mine.

Mă gândesc mult la ea, la mama mea, la cât de asemănători suntem și cum am fost distruși amândoi de credința noastră că avem dreptul să-i pedepsim pe cei care ne-au greșit. Eu unul m-am simțit constrâns de ideea implacabilă și eronată a fatalității, care, am crezut eu, mi-ar justifica orice acțiune. Exilul mi-a dat mai multă înțelepciune. Am fost sacrificat de credința mea din trecut într-un destin măreț, care mereu m-a împins înainte, dar acum găsesc răgaz și alinare în reacceptarea unei credințe mai aspre: că toți suntem păcătoși și toți trebuie să dăm socoteală. Dar și în ideea că nu trebuie să ne chinuim să reparăm ceea ce nu putem repara.

Bineînțeles, mă gândesc și la fata mea cea dragă, pe care o voi iubi întotdeauna, așa cum dumneavoastră ați iubit-o pe mama. A fost atât de crudă! Atât de crudă să mă trădeze astfel, știind că o iubeam mai presus de orice pentru ceea ce era ea. Și totuși, chiar dacă m-a chinuit dincolo de orice limită, nu pot să nu o iert. Am auzit că va moșteni ceea ce ar fi trebuit să fie al meu, însă a pierdut mai mult decât va putea câștiga vreodată, și, la fel ca mine, o să dea socoteală pentru ceea ce a făcut.

Aici trăiesc fără prea multe plăceri, doar cu nevoile minime. Singurul meu tovarăș este un motan cu un singur ochi, de o hidoșenie extraordinară, care a apărut aici în dimineața în care am sosit și care nu m-a mai părăsit de atunci. Mi-am păstrat suficient din vechiul meu simț al umorului cât să-i dau numele de Jukes.

Și așa, dragul meu asociat senior, am ajuns în sfârșit la ceea ce doream de fapt cu această introducere, și anume să vă cer o ultimă favoare – dacă pot profita atât de mult de bunăvoința

dumneavoastră. De când am ajuns aici, cu șase luni în urmă, am scris tot ceea ce s-a întâmplat cu mine și am strâns în final un teanc destul de mare de foi incvarto, cumpărate special cu acest scop înainte să plec din Mallorca. Seara trecută, destul de târziu, am pus în sfârșit stiloul jos și am împachetat toate foile într-o casetă de lemn încuiată. Acum, voi merge să mă întâlnesc cu un domn englez, un anume John Lazarus, agent de transport, de pe strada Billiter din oraș, care a acceptat cu amabilitate să expedieze cutia la dumneavoastră, în Canterbury. Mă știe cu alt nume și, desigur, contez pe dumneavoastră să nu mă dați de gol. Voi trimite cheia separat.

Dacă veți fi de acord – și sper că veți h vă rog să legați paginile (îl recomand pe domnul Riviere, strada Great Queen), apoi, dacă se poate, să faceți ca acest volum să fie dus pe ascuns în Biblioteca de la Evenwood, unde va fi găsit sau nu în viitor. Știu că vă cer prea mult, însă nu am pe nimeni altcineva.

Aș vrea să aflu vești despre cei pe care îi cunosc și despre cum merg lucrurile în lumea pe care am lăsat-o în urmă, și, mai ales, aș vrea să aflu vești despre dumneavoastră, să aflu dacă sunteți sănătos, dacă v-ați îmbogățit colecția și dacă v-ați revenit complet. Acum, sunt un om în exil și nu voi mai putea niciodată să revin la viața pe care am dus-o. Însă mă rog sincer și cu adevărat să fiți un om mulțumit, sănătos și să aveți o viață lungă și vă implor să mă iertați pentru ceea ce-am făcut.

Asta am învățat după ce mi-am scris confesiunea pe acest ultim țărm:

Nu slăvi răutatea dușmanului tău, căci nefericirea ta de la el vine și nu lua în derâdere vremurile în care trăiești, căci nefericirea ta de la ele vine. Nu mai pune atâta preț pe Zeița Norocului, căci nefericirea ta de la ea vine. Încearcă să-L mulțumești pe Dumnezeu, căci așa arunci belciugul în nasul fiecărui Leviatan.[290]

Mi-e dor de somn și de ploaia măruntă din Anglia. Însă nu mi-e dat să le am.

E. G.

Anexă

P. Rainsford Daunt (1819–1854)
Lista lucrărilor publicate

Menționate în ordinea apariției. Toate au fost publicate la Londra.

Itaca: dramă lirică (Edward Moxon, 1841)
Servitoarea de la Minsk: poem în 22 de cânturi (Edward Moxon, 1842)
Regele tătar: poveste în XII cânturi (Edward Moxon, 1843)
Agrippa și alte poeme (David Bogue, 1845)
Peștera lui Merlin: un poem (Edward Moxon, 1846)
Copilul faraonului: poveste de dragoste din Egiptul Antic (Edward Moxon, 1848)
Amintiri de la Eton, în Saturday Review (10 octombrie 1848)
Montezuma: dramă (Edward Moxon, 1849)
Cucerirea Perului: poveste de dragoste dramatică (Edward Moxon, 1850)
Scene din copilărie (Chapman & Hall, 1852)
Penelopa: tragedie în versuri (Bell & Daldy, 1853)
Sonete americane (Longman, Brown, Green & Longman, 1853)
Rosa Mundi și alte poeme (Edward Moxon, 1854)
Moștenitorul poveste de dragoste din epoca modernă (Edward Moxon, 1854)
Epimeteu și alte poeme postume (două volume, Edward Moxon, 1854 1855)
Arta epopeii (John Murray, 1856)

Mulțumiri

Sursele literare și reale din care m-am inspirat sunt prea numeroase, prea neregulate de-a lungul anilor și, în multe cazuri, prea evidente ca să le menționez în întregime. Există nenumărate povestiri din Londra perioadei victoriene de mijloc, iar eu le-am cercetat în amănunt. Cu 30 de ani în urmă, când mi-a venit ideea acestui roman, astfel de surse trebuiau consultate într-o bibliotecă importantă. Acum, multe dintre ele sunt disponibile gratuit pe internet – de exemplu, îi sfătuiesc pe cititorii interesați să acceseze excelentul site *Victorian Dictionary*, creat și administrat de Lee Jackson (www.victorianlondon. Org). Printre sursele indispensabile pentru detaliile de fundal și ambianță se numără, desigur, lucrările lui Henry Mayhew, a cărui *London Labour and the London Poor*[291] din 1851 este esențială pentru oricine vrea să scrie lucrări de știință sau de ficțiune despre această perioadă, însă și lucrările de non-ficțiune mai puțin cunoscute ale lui George Augustus Sala.

Locurile adevărate care au inspirat Evenwoodul, obsesia blestemată a lui Glyver, sunt: conacul Drayton, reședința privată a familiei Stopford-Sackville, și Parcul Deene, fosta reședință a lui James Thomas Brudenell, al șaptelea conte de Cardigan (faimos pentru renumitele cagule) – ambele în comitatul Northamptonshire, de unde provin și eu și conacul Burghley din Stamford. Biblioteca, de fapt, cărțile colecționate de bunicul lordului Tansor, osie inspirată de a celui de-al doilea conte Spencer (1758–1834) de la Allhorp, alt conac din Northamptonshire. De asemenea, locuitorii zonei de est a comitatului Northamptonshire vor recunoaște denumirea mai multor locuri din zonă în numele unor personaje – Tansor (un sătuc încântător de lângă Oundle) și

Glapthorn (idem), pseudonimul principal al lui Glyver. Nu mai este nevoie să spun că topografia Evenwoodului și a împrejurimilor sale sunt pură ficțiune, însă reședința lordului Tansor poate fi identificată în regiunea de nord-est a Northamptonshireului, în zona cunoscută drept Pădurea Rockingham.

Acum, voi trece la sursele cele mai importante de sfaturi, sprijin și inspirație: oamenii.

La A. P. Watt: Natasha Fairweather, care a fost și continuă să fie un agent excelent, Derekjohns, Linda Shaughnessy, Teresa Nicholls, Madeleine Buston, Philippa Donovan și Rob Kraitt.

La John Murray: editorul meu, Anya Serata, care a trăit în lumea lui Glyver la fel de intens ca mine și care a condus cartea spre publicare cu un profesionalism desăvârșit, Roland Philipps, James Spackman, Nikki Barrow, Sara Marafini, Amanda Jones, Caro Westmore, Ed Faulkner, Maisie Sather și toți ceilalți angajați de la John Murray și din întregul grup Hachette, atât din Marea Britanie, cât și din străinătate, care m-au ajutat atât de mult.

Editorii mei din America de Nord: Jill Bialosky și W. W. Norton în New York și Ellen Seligman de la McClelland & Stewart din Toronto, care m-au susținut foarte mult în stadiile finale de scriere și publicare. De asemenea, aș vrea să le adresez mulțumiri călduroase și lui Louise Brockett, Bill Rusin, Erin Sinesky și Evan Carver de la Norton, lui Doug Pepper și Ruta Liormonas de la McClelland & Stewart, și tuturor angajaților celor două companii – mult prea mulți ca să-i pot menționa individual – care au fost implicați în publicarea cărții . De asemenea, aș vrea să le mulțumesc editorilor mei în alte limbi pentru entuziasmul cu care au oferit povestea lui Glyver cititorilor din Europa, Japonia și America de Sud, precum și traducătorilor individuali pentru efortul lor deloc mic.

Printre cei care mi-au răspuns cu generozitate când am solicitat informații, trebuie să-l menționez înainte de toate pe Clive Cheesman, Rouge Dragon Pursuivant[292], de la Colegiul de Arme, pentru ajutorul dat la descrierea baronici (fictive) Tansor și pentru consultanța în privința chestiunilor de ordin legal ale baronilor numiți prin citație. Nu am cuvinte să-i mulțumesc pentru grija și amabilitatea cu care mi-a răspuns tuturor întrebărilor. Toate scăpările juridice sau genealogice care s-au strecurat sunt, desigur, responsabilitatea mea, nu a lui.

Michael Meredith, bibliotecar la Colegiul Eton, și Penny Hatfield, arhivar la Eton, m-au ajutat cu mai multe detalii din pasajele care descriu perioada de școală a lui Glyver și Daunt, mai ales cu incidentul *Ralph Roister Doister*, însă ei nu au nicio vină pentru rezultatul pur fictiv.

Gordon Biddle m-a ajutat să refac traseul făcut de Glyver cu trenul de la Stamford la Londra prin Cambridge. Pentru sfaturile privind aspectele tehnice ale pasiunii pentru fotografie a lui Glyver, trebuie să-i mulțumesc domnului Robin Lenman. Alte informații despre începuturile fotografiei mi-au fost furnizate de către Peter Marshall.

Aș vrea să-i aduc mulțumiri speciale Celiei Levett pentru procesul meticulos de redactare și lui Nick de Somogyi pentru corectura la fel de meticuloasă. Amândoi m-au salvat de la o posibilă situație neplăcută.

Îi sunt dator lui David Young pentru verdictul său entuziast și plin de încredere după ce a citit schița primei părți și altui prieten vechi și bun, Owen Dudley Edwards, care mi-a citit și mi-a lăsat însemnări pe un prim exemplar în cursul unui singur weekend.

De asemenea, aș vrea să-i mulțumesc lui Achilles James Daunt, proprietarul Librăriei Daunt din Londra, pentru că nu a ridicat obiecții

împotriva faptului că, fără să știu, i-am însușit numele pentru cel al pastorului de la Evenwood.

Aș vrea să exprim aici, fără prea multe detalii, recunoștința mea și a familiei mele pentru un grup de oameni care mi-au dat, la propriu, șansa de a termina ceea ce aveam în minte de atâta vreme: profesorului Christer Lindquist și lui Beth McLaughlin, și tuturor celorlalți membri ai echipei Gamma Knife de la Spitalul Cromwell din Londra, domnului Christopher Adams, doctorului Adrian Jones, doctorului Diana Brown și profesorului John Wass.

În sfârșit, ca în cazul tuturor autorilor care depind de cei apropiați pentru susținerea și înțelegerea de zi cu zi, un incontestabil fapt real legat de acest roman este datoria pe care o am față de familia mea: draga mea soție Dizzy, fără de care nu aș avea îndemn să scriu, fiica noastră, Emily (trebuie să menționez că singura legătură pe care o are cu personajul feminin principal al cărții este numele), copiilor mei vitregi, Miranda și Barnaby, nepoților mei, Eleanor, Many și Dizzy Junior, nurorii mele, Becky, soacrei mele, Joan Crockett, în a cărei casă am scris multe pasaje din roman, dar și celorlalți membri ai clanului Crockett din Dorset. Din nefericire, răposatul meu socru, Gee Crockett, nu mai este printre noi să vadă acest roman publicat. În sfârșit, multe mulțumiri și multă dragoste pentru minunații mei părinți, Gordon și Eileen Cox, care m-au susținut la bine și la greu.

Michael Gox

Observații

[←1]

Lista biografică a tuturor studenților, absolvenților și cadrelor didactice de la Universitatea Cambridge, de la începutul anilor 1900, realizată de John Venn și fiul lui, John Archibald Venn (1883–1958), și publicată în zece volume acoperind perioada 1922–1953. (*n. Red.*)

[←2]

Introducere la un tratat sau discurs. Ed.

[←3]

Magazin de pește și restaurant pe Haymarket nr. 40. Ed.

[←4]

Nathaniel Wanley (1634–1680). Cartea a fost publicată pentru prima dată în 1678. Subtitlul este: „O istorie generală a omului: în șase volume. Unde, prin multe mii de exemple, se arată că omul este prezent încă de la începutul omenirii până în zilele noastre… Fragmente din scrierile unor faimoși istorici, filosofi, fizicieni, filologi și alții”, Ed.

[←5]

Henry Colburn (d. 1855) a înființat și a publicat Gazeta Literară. Ed.

[←6]

Orientalistul francez Antoine Galland (1646–1715) a realizat prima traducere vestică a cărții o mie și una de nopți, publicată în douăsprezece volume, între 1704 și 1717, sub ridul Les miile et une nuits. A avut un mare succes și a fost urmată de mai multe traduceri europene, printre care prima versiune engleză a textului lui Galland publicată anonim între 1706 și 1708 și cunoscută ca „Versiunea de pe Nada Grub”. Fără îndoială, aceasta este versiunea la care se referă naratorul. Traducerea avea greșeli și îi lipsea stilul, însă a inspirat mai multe generații de cititori englezi, inclusiv poeți romantici. Ed.

[←7]

Podul Waterloo era cunoscut sub denumirea de Podul suspinelor din cauza numărului mare de sinucigași care se aruncaseră de pe el. Ed.

[←8]

Din John Donne, Elegia XIX: Iubitei sale la culcare. Ed.

[←9]

Boodle's, club de domni cu orientare semipolitică, situat pe strada James nr. 28. White's (inițial, Cafeneaua White's, deschisă la sfârșitul secolului al XVII-lea) era alt club renumit, de pe strada James nr. 37–38. Ed.

[←10]

„Pe nume”, Ed.

[←11]

Corabia și broasca-țestoasă (în 1b. Engleză, în original) (*n. Red*.)

[←12]

Construit în 1816, s-a deschis în mai 1818 „sub patronajul Prințului Leopold de Saxa-Coburg” și a rămas cunoscut sub numele de Teatrul Regal Coburg. În iulie 1833, a fost redenumit Teatrul Regal Victoria. Se afla pe strada Waterloo Bridge, Lambeth. Ed.

[←13]

„Prevenit, înarmat din timp”. Ed.

[←14]

Această societate, înființată de Sir Ashton Lever în 1781, s-a aflat în fruntea renașterii tragerii cu arcul la sfârșitul secolului al XVIII-lea. A obținut un împrumut de la Coroană pentru a pune bazele terenului de la Inner Circle din Parcul Regent, în 1833. Ed.

[←15]

„Din leagăn”. Ed.

[←16]

Pe strada Bond. Ed.

[←17]

Clopotul și cartea (în lb. Engleză, în original) (*n. Red*.)

[←18]

Capul regelui (în lb. Engleză, în original) (*n. Red*.)

[←19]

James Ussher (1581–1656), arhiepiscop din Armagh. Este cunoscut mai ales pentru lucrarea Annale veteris testamenti (1650–1654), în care propune o cronologie acceptată mult timp a Scripturii, în care a calculat data Genezei ca fiind în aproximativ 23 octombrie 4004 î.Hr., Ed.

[←20]

Veche monedă englezească în valoare de 20 de șilingi (o liră sterlină). E greu de estimat o valoare comparativă, însă, conform indicilor și formulelor lui J. O'Donoghue, L. Goulding și G. Allen în Inflația prețurilor pentru consumatori după 1750 (Oficiul pentru Statistici Naționale, 2004), în 1832, valoarea a 200 de monede era echivalentă cu aproximativ 14 000 de lire la valoarea actuală. Monedele erau inscripționate cu capul lui William a IV-lea (m. 1837). Ed.

[←21]

Saducismus Triumphatus sau dovezile clan și complete despre vrăjitoare și năluci a lui Joseph Glanvill (1636–1680), o încercare de a-i convinge pe sceptici că astfel de lucruri sunt reale. Cartea reprezintă de fapt o ediție adăugită și postumă (completările sunt aduse de Henry More) a lucrării Demers filosofic în favoarea existenței vrăjitoarelor și nălucilor a lui Glanvill, publicată în 1666, din care majoritatea exemplarelor au fost distruse în marele incendiu al Londrei. Glanvill considera că lipsa de încredere în demoni și vrăjitoare ar duce inevitabil la lipsa credinței în Dumnezeu și în nemurirea sufletului. Astăzi, este privită drept una dintre cele mai importante și mai influente lucrări englezești din domeniu. Prima ediție a Saducismus Triumphatus a fost publicată pentru S. Lownds, în 1681. Ed.

[←22]

Sunt mai multe lucruri în cer și pe pământ, Horatio, /Decât visează filosofia ta. Hamlet, I.v. 174–175. Ed.

[←23]

„Moartea e sigură”. Ed.

[←24]

Evreul rătăcitor din legendă. Ed.

[←25]

Porțile monumentale, în stil egiptean, care marcau intrarea în cimitir. Ed.

[←26]

Isaac Watts (1674–1748), poet, autor de imnuri și cleric disident. Cimitirul, construit pe fosta moșie Heetwood-Abney, a fost inaugurat în mai 1840. Ed.

[←27]

„El cheamă”. Semnificația titlului acestei secțiuni nu este foarte clară. Ed.

[←28]

Versul este din În Memoriam (1850), CXX: Lasă-l pe el, pe-nțeleptul care-apare / Ridicai din plămada copilăriei / Fapta lui o culme măreață este, / Dar eu am fost născut pentru alte lucruri. Ed.

[←29]

Thomas Netter (cca 1375–1430), născut în Saffron Waiden, Essex (cunoscut în lumea religioasă drept Thomas Waldensis), a fost teolog carmelit și polemist, confesor al lui Henric al V-lea. A jucat un rol foarte important în acuzarea adepților Wycliff și Lollard. Sacramentalia este al treilea volum al lucrării Doctrinale antiquitatum fidei ecclesiae catholicae a autorului, o apologie completă a dogmei și ritualurilor catolice îndreptată împotriva atacurilor lui Wycliff și ale altora. Este o lucrare destul de ciudată pentru narator. Ed.

[←30]

„În dubiu”. Ed.

[←31]

„Atacul cavaleriei ușoare” a fost publicată în The Examiner, la 9 decembrie 1854. Poezia a fost tipărită din nou în volumul Maud și alte poeme (1855). Ed.

[←32]

„Prietenul adevărat”. Ed.

[←33]

În nordul Piccadilly, aproape vizavi de Fortnum & Mason. Fosta Melbourne House, construită în 1770. În 1901, a fost transformată într-o clădire elegantă cu șaizeci și nouă de garsoniere de către Henry Holland. Autorul denumește clădirea „Albany”.

[←34]

Tug – acum demodat, în jargonul de la Eton, este termenul pentru bursieri (studenții regelui), de la termenul latinesc tagati, „purtători de mantii”. Ed.

[←35]

Pe strada Brook nr. 51, Berkeley Square. Deschis în 1811 de James Mivart, localul este cunoscut acum sub numele de Clardige's. Ed.

[←36]

Volumul a fost publicat în decembrie 1854, postdatat 1855. Mottoul în limba latină din Horațiu înseamnă: în sfaturile înțelepte ajută și un strop de nebunie. / E minunat să uiți de înțelepciune când e vremea. Ed.

[←37]

Publilius Syrus (42 î.Hr.), Maxime. Ed.

[←38]

J. R. Wildgoose (1831–1889) a avut o astfel de inițiativă în 1874, însă a fost abandonată. O tentativă de biografie a lui Daunt, bazată pe cercetările lui Wildgoose, a fost publicată în Aventurile literare (1884) ale acestuia. Wildgoose era la rândul său un poet minor și autor al biografiei contemporanului lui Daunt, Mortimer Findiay (1812–1878). Din câte știu eu, nu s-au mai făcut și alte încercări de a scrie despre viața și opera lui Daunt. Ed.

[←39]

„Roagă-te și muncește” (Sf. Benedict). Ed.

[←40]

Lume pastorală idealizată, evocată în Eglogele lui Virgiliu. Ed.

[←41]

Antonio Verrio (cca 1639–1707), artist italian de pictură decorativă, stabilit în Anglia, la începutul anilor 1670. S-a bucurat de patronaj regal, fiind angajat la Castelul Windsor, la Palatul Whitehall și la Curtea din Hampton. De asemenea, a lucrat în numeroase case nobile, printre care, în afară de Evenwood, s-au numărat Chatsworth and Burghley. Ed.

[←42]

Aceste fragmente, scrise cu o cerneală mai închisă la culoare, au fost inserate în text aici. Ed.

[←43]

„Lasă-l să înflorească”, aluzie la sloganul școlii Eton, Floreat Etona. Ed.

[←44]

Băieții care nu erau bursieri regali (în engleză, „King's Scholar", pe scurt KS). Aceștia stăteau în gazdă în oraș, iar familiile le plăteau cheltuielile. Ed. În latină, oppidanus înseamnă „din oraș", (*n. red*.)

[←45]

Aluzie la reforma sistemului financiar din acel an, la care a adăugat anumite tente personale. Ed.

[←46]

Câteva pagini din Saturday Review, numărul din octombrie 1848, sunt introduse aici. Ed.

[←47]

Din același an școlar. Ed.

[←48]

Marcus Terentius Varro, poet, satirist, anticar, avocat, geograf, om de știință și filosof, denumit de Quintilian „cel mai învățat dintre romani”. Ed.

[←49]

Referință la Jocul la Perete de la Eton, o formă unică de fotbal jucată la 30 noiembrie, de ziua Sfântului Andrei. Prima mențiune a acestui joc, între bursieri și opidani, datează din 1766. Are loc pe o fâșie îngustă de iarbă lângă un zid de cărămidă construit în 1717, lung de 110 metri de la un capăt la altul. Regulile sunt complicate, însă, pe scurt, fiecare echipă încearcă să ducă mingea (fără să pună mâna pe ea) în capătul celălalt al zidului, apoi să înscrie. E un joc care presupune un efort fizic foarte mare, pentru că fiecare jucător încearcă să-și facă loc printr-o masă de adversari ce par de neînvins. Ed.

[←50]

Hanul Christopher (astăzi, hotel) de pe strada Eton. Ed.

[←51]

Northamptonshire (n. Red.)

[←52]

Vulpe (în limba engleză, în original) (*n. Red*.)

[←53]

Miel (în limba engleză, în original) (*n. Red*.)

[←54]

Bursa Ducele de Newcastle, premiul academic cel mai important de la Eton, care l-ar fi susținut financiar pe Glyver la King's College, Cambridge. Ed.

[←55]

„Praf și umbră”. Ed.

[←56]

Edward Craven Hawtrey (1789–1862), care îi urmase infamului preot Keate, adept al biciuirii, ca director, cu doar doi ani în urmă. După cum spune și Glyver, era un mare bibliofil și membru al asociației pentru cărturari bibliofili, Clubul Koxburghe. Ed.

[←57]

Clubul Roxburghe. Ed.

[←58]

Expresie care înseamnă că un eveniment important i se succede altuia, cu aluzie la giganții din mitologia greacă, aceia care au încercat să ajungă la tărâmul zeilor așezând unul peste celălalt doi munți din Tesalia, Pelion și Ossa (Odiseea, XI, 315). Fără îndoială, naratorul face aluzie la cuvintele lui Laertes la moartea Ofeliei: Surpați pământul peste viu ți moartă / Prefaceți groapa-aceasta într-un munte / Să-ntreacă Pelionul. (Hamlet, Vi.247). Ed.

[←59]

Dietrich Buxtehude (1637–1707) – compozitor și organist de origine germană, este considerat unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai perioadei baroce germane, (*n. Red*.)

[←60]

Faimoasa „cale a filosofilor” care duce către țărmul nordic al Neckarului. Ed.

[←61]

Totul este în schimbare. Ed.

[←62]

Proverbe 24:5. Ed.

[←63]

Richard Okes (1797–1888), rector la Colegiul Regal. Ed.

[←64]

Robert Southey a fost Poet Laureat din 1813 până la moartea sa, în 1843. Ed.

[←65]

Poeții Richard Hengist Horne (1803–1884), Robert Montgomery (1807–1855), Aubrey Thomas de Vere (1814–1902), John Abraham Heraud (1799–1887). Ed.

[←66]

Henry Samborne Drago (1810–1872), poet și critic. Ed.

[←67]

Editorul Edward Moxon (1801–1858), care a publicat autori precum Elizabeth Barrett Barrett, pe viitorul ei soț, Robert Browning, și Tennyson. Ed.

[←68]

„După furtună iese soarele.” Phoebus era zeul soarelui. Ed.

[←69]

A fost publicat în Scene din copilărie a lui Daunt (1852). Ed.

[←70]

„Apocalipsa” Ed.

[←71]

Pe Rue de Richelieu. Ed.

[←72]

Pe Rue Vivienne: „o resursă importantă pentru englezul aflat în Paris”, după cum spune Ghidul călătorilor în Franța al lui Murray (ediția nouă, 1844). Ed.

[←73]

Ghid pentru călătorii în Insulele Ionice, Grecia, Turcia, Asia Mică și Constantinopol (John Murray, 1840). Ed.

[←74]

Vasili Stepanovici Sopikov, comerciant de cărți și autor al unui eseu consacrat despre bibliografia rusă. Ed.

[←75]

Nu am reușit să-l identific pe „profesorul S” și nu pot să precizez de ce autorul a ales să-i păstreze anonimatul. Pare să fi fost implicat într-un plan legat de o expediție rivală a lui Henry Layard (1817–1894) în Nimrud, care însă nu s-a materializat. Ed.

[←76]

Povestirile expedițiilor realizate între 1836 și 1838, scrise pentru Societatea Regală de Geografie de către Henry Creswicke Rawlinson (1810–1895). Ed.

[←77]

William Fox Talbot (1800–1877), pionier britanic al fotografiei. A lucrat la producerea „desenelor fotogenice” încă din 1835. O scriere despre tehnicile sale „fotogenice” a fost citită la Societatea Regală la 31 ianuarie 1839. În 1841, și-a brevetat procesul îmbunătățit de producere a negativelor, denumit „calotip” sau „talbotip”. Ed.

[←78]

Călătorii în Asiria, Media și Persia (1830), de James Silk Buckingham (1786–1855).

[←79]

În Tesalia, în nordul Greciei, locul unde Iulius Cezar a înfrânt forțele senatoriale ale lui Pompei în 48 î.Hr. Ed.

[←80]

„Munca învinge.” Ed.

[←81]

James Bell (1769–1833), Lista de nume nouă și completă a denumirilor geografice din Anglia și Țara Galilor (1833–1834). William Cobbett (1763–1835), Dicționarul geografic al Angliei și Țării Galilor (1832). Ed.

[←82]

John Burke (1787–1848), Dicționar general și heraldic al nobilimii și baronilor Imperiului Britanic, publicat pentru prima dată de Henry Colburn în 1826, astăzi cunoscut sub numele de Nobilimea lui Burke. Ediția din 1830 a fost cea de-a treia. Ed.

[←83]

Charles Duport (1648–1711) a fost făcut duce în nobilimea iacobită – un titlu fără existență legală în Anglia. Fiul său, Robert Duport (1679–1741), un protestant rigid, a moștenit doar baronia. Ed.

[←84]

Lei-arcași, jumătate oameni, jumătate lei. Ed.

[←85]

„Cucerim prin îndurare”. Ed.

[←86]

„Zarurile au fost aruncate.” Ed.

[←87]

Robert Browning s-a născut în casa de pe strada Southampton nr. 6, Camberwell, la 7 mai 1812. Ed.

[←88]

Louis-Jacques Mandé Daguerre (1787–1851), pionier al fotografiei franceze și inventator al dagherotipului. Ed.

[←89]

Mănăstirea Lacock, lângă Chippenham, Wiltshire. Ed.

[←90]

Ceea ce Sir John Herschel a denumit ulterior „negative”, termen folosit și astăzi. Ed.

[←91]

Paternoster Row a fost distrus complet în timpul războiului-fulger, la 29 decembrie 1940. Ed.

[←92]

De aceea, aceste lacrimi (Terențiu, Andria). Ed.

[←93]

Jean-Anthelme Brillat-Savarin (1755–1826), a cărui lucrare faimoasă, Physiologie du goût (Fiziologia gustului), a fost publicată în 1825. Ed.

[←94]

Giambattista Marino (1569–1625), poet italian baroc, ale cărui imagini extravagante și senzuale l-au influențat pe poetul englez Richard Crashaw. Ed.

[←95]

Aproximativ 12 500 de lire actuale. Ed.

[←96]

Predica de la White-hall. 29 februarie 1627. În XXVI Predici (1660). Ed.

[←97]

Descrisă în „A doua călătorie a lui Sindbad Marinarul”, în 0 mie și una de nopți. Ed.

[←98]

Unul dintre membrii seniori ai Școlilor de Avocatură din Londra. Ed.

[←99]

Pietro Aretino (1491 1556), poet italian. În 1524, a scris sonete care să însoțească acele șaisprezece sonete pornografice ale lui Giulio Romano, discipol al lui Rafael. Ed.

[←100]

John Cleland (1709–1789), autorul scandaloasei cărți Memoriile mei femei a plăcerilor (1749), cunoscută și ca Fanny Hill. Ed.

[←101]

Se pare că această doamnă a fost precursoarea altei hoațe și escroace celebre, Rachel Leverson, judecată în 1868 și condamnată la cinci ani de închisoare pentru aceleași activități precum cele derulate de madame Mathilde. Ed.

[←102]

Pălărierii reginei. Ed.

[←103]

La fel ca fragmentul despre Maestrul Fierar (p. 105), aceste versuri au fost copiate în pagină în acel moment. Motivul pentru care au fost incluse aici nu se vede imediat, însă acestea aveau cu siguranță o semnificație pentru autor. Am putea bănui că au fost scrise sub influența opiului. Ed.

[←104]

Opticieni, „meșteșugari de instrumente chimice și filosofice” și furnizori importanți de echipament fotografic, cu sediul pe strada Newgate nr. 121 și 123. Ed.

[←105]

Faimoasele plăci de acoperiș din nordul comitatului Northamptonshire. Ed.

[←106]

Conrad Verekker (1770–1836). Prima ediție a ghidului său a fost publicată în 1809. Ed.

[←107]

În „Amintiri ale celor o mie și una de nopți”, publicată pentru prima dată în *Poezii, mai mult lirice* (1830). Ed.

[←108]

Louis Désiré Blanquart-Evrard (1802–1872), fabricant de țesături din Idile. A dezvoltat o versiune îmbunătățită a calotipiei, care permitea ca negativele de hârtie să fie pregătite dinainte și developate la câteva ore, chiar zile, după expunere. În plus, negativele aveau o sensibilitate mai mare la lumină și, astfel, li mp de expunere mai mic. În 1850, Blanquart-Evrard a introdus procesul de imprimare pe hârtie cu albuș, care a devenit mediul principal de imprimare până la apariția hârtiei cu gelatină, în anii 1890. Ed.

[←109]

Romanul lui Dickens a fost publicat în episoade lunare din mai 1849 până în noiembrie 1850 și în volum în noiembrie 1850. Domnul Tredgold citea probabil al doilea număr, cel din iunie. Ed.

[←110]

Dolly's Chop-House, Pasajul Reginei, Paternoster-row. London Restaurant se afla pe aleea Chancery. Ed.

[←111]

Mâna-sunet stenografică a lui Isaac Pitman a fost publicată pentru prima dată în 1837. Ed.

[←112]

Pacea de la Amiens din 27 martie 1802, încheiată între Franța și aliații săi, pe de o parte, și Marea Britanie, pe de alta. Este considerată momentul care a marcat sfârșitul Războaielor Revoluționare Franceze. Ed.

[←113]

Hotel de pe strada Albemarle. Ed.

[←114]

Avea o lojă la Teatrul Regal din Haymarket. Ed.

[←115]

Drum pentru cai înșeuați, în zona sudică a Hyde Parkului, foarte aglomerată în sezon, pe care se plimbau călăreți la modă. Ed.

[←116]

Contele Alfred Guillaume Gabriel d'Orsay (1801–152), un bărbat inteligent, dandy și artist, membru de seamă al cercului social și artistic al doamnei Blessington de la Gore House. Ed.

[←117]

În mai 1851. Ed.

[←118]

Una dintre numeroasele atracții de la Marea Expoziție. Caseta fusese realizată de Messrs Chubb. Ed.

[←119]

Un hotel respectabil, de primă clasă, de pe strada Conduit. Ed.

[←120]

De fapt, baronii prin citație sunt o ficțiune juridică. În urma deciziilor luate în Camera Lorzilor și în alte instanțe, între începutul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XIX-lea, s-a dezvoltat o doctrină – considerată astăzi lipsită de temei – conform căreia, acolo unde un bărbat fusese chemat în mod direct să participe pe o anumită listă a parlamentului medieval și existau dovezi că o făcuse și că era fiul cel mai mare al altei persoane invitate într-un astfel de parlament, atunci acesta primea o baronie, în sensul modern de titlu. De asemenea, s-a mai explicat (după cum spune și domnul Tredgold) că astfel de titluri erau preluate de moștenitorii primului baron, cu toate că în nicio citație medievală nu se menționează nimic despre succesiune, din simplul motiv că nu fuseseră concepute pentru a crea un titlu ereditar. Însă la jumătatea secolului al XIX-lea, doctrina juridică a baroniilor prin citație care se puteau transmite mai departe era valabilă. Ed.

[←121]

Fiul mai mic al mătușii lordului Tansor, Sophia Mary Carteret, născută Duport (1765–1836) Ed.

[←122]

Penelopa: tragedie în versuri (Bell & Daldy, 1853). Ed.

[←123]

Acest act ar fi fost declarat nul, deoarece proprietatea era de drept cea mai veche parte a moștenirii Tansor, care includea Evenwoodul și alte domenii importante și fusese stabilită drept „moștenire generală” pentru toți cei care preluau titlul de baron Tansor. Ca proprietate de drept asociată ridului, aceasta nu putea fi lăsată moștenire prin metode normale de către un posesor considerat proprietar absolut, dar, prin separare, lordul Tansor putea să lase proprietatea moștenitorului ales. Ed.

[←124]

Pentru moment (în lb. latină, în original) (n. red.)

[←125]

Bătălia de la Meeanee (sau Miani), la câțiva kilometri nord de Hyderabad în Pakistanul de azi, s-a dat la 17 februarie 1843, în al Doilea Război din Sindh al acelui an. O armată britanică de 3000 de soldați sub comanda lui Sir Charles Napier (1782–1853) i-au înfrânt pe emirii din Sindh, a căror armată număra peste 20 000 de oameni. Ulterior, Sindh a fost anexat de către Marea Britanie. Ed.

[←126]

„Ai încredere, însă fii atent în cine.” Ed.

[←127]

O casă de jocuri faimoasă din St. James's. Ed.

[←128]

Obiit – decedat (ă) (în lb. lat., în orig.) (n. red.)

[←129]

Aetatis – la vârsta de (în lb. lat., în orig.) (n. red.)

[←130]

Membri ai clasei muncitoare din timpul Revoluției Franceze, care purtau pantaloni lungi, deosebiți de cei până la genunchi ai aristocrației. Ed.

[←131]

1690. Ed.

[←132]

„Vai de cei învinși!” Citat din Livius. Ed.

[←133]

„Odihnească-se (în pace).” Ed.

[←134]

John Snetzler (1710–1785), meșterul german care realiza orgi pentru George al III-lea. Ed.

[←135]

O formă de divinație în care se folosea primul paragraf din Homer sau, mai târziu, din Virgil, pe care cădea privirea pentru a indica evenimentele ce aveau să vină. Se mai folosea și Biblia. Ed. Sorți homerice sau virgiliene (n. red.)

[←136]

O minune (în lb. latină, în original) (n. red.)

[←137]

Bibliotheca Duportiana. Catalog descriptiv al bibliotecii înființate de William Perceval Duport, al 23-lea baron Tansor, alcătuit de pastorul A. B. Daunt, MA (Cantab). Cu o listă adnotată de manuscrise din Colecția Duport, realizată de B A. B. Carteret (tipărită în particular, 4 volume, 1841). Ed.

[←138]

„Locul faptei”. Ed.

[←139]

Un vers din Macbeth, IV iii. 210. Ed.

[←140]

„Mama unei familii”. Ed.

[←141]

Clubul Roxburghe a fost înființat în 1812, în perioada de vârf a modei cărților, de către bibliofilul și bibliograful Thomas Frognall Dibdin (1776–1847). Ed.

[←142]

Doamna Daunt s-a născut în aprilie 1797, astfel că avea 56 de ani când a întâlnit-o naratorul pentru prima dată, în octombrie 1853. Ed.

[←143]

Thomas Taylor, „păgânul englez” (1758–1835), care s-a dedicat traducerii și explicării filosofiei lui Platon, Aristotel, neoplatonicienilor și pitagoreicilor. A avut o influență importantă asupra lui William Blake și a poeților romantici (mai ales a lui Shelley) și, mult mai târziu, asupra lui W. B. Yeats. Ed.

[←144]

„Despre peștera nimfelor”, o interpretare alegorică a peșterii nimfelor de pe insula Itaca, descrisă de Honter în Odiseea, Cartea XIII. Ed.

[←145]

Traducerea lui Taylor pentru *Misterele egiptenilor, caldeenilor și asirienilor* a lui Iamblichus, în care trata subiecte precum intervenția supranaturală și divinația, a fost publicată în 1821. Lamblichus (cca 245 – cca 325), născut în Siria, a fost filosof neoplatonician. Ed.

[←146]

În ciuda cercetărilor extinse, nu am putut găsi vreo dovadă că traducerea și comentariile pastorului Daunt au fost publicate în Classical Journal, cu toate că, într-adevăr, se pare că au ajuns în stadiul corecturii. Ed.

[←147]

Născut în Messena, probabil activ abia în 280 î.Hr. A scris un roman de călătorie fantastic, Anagrafele litera, cunoscut mai ales fragmentar, în opera lui Diodorus Siculus. De asemenea, au fost citate de apologetul creștin Lactantius. Ed.

[←148]

Ceea ce astăzi se cheamă „incunabule” (din latinescul „lucruri din leagăn”), care însemna cărți produse în perioada de început a tiparului, la sfârșitul secolului al XV-lea. Ed.

[←149]

John Burstall (1774–1840) a fost contemporan și prieten apropiat al celebrului bibliograf Thomas Frognall Dibdin și membru al Colegiului Corpus Christi, Cambridge. În 1818, a publicat Plantin din Antwerp, un studiu despre Christophe Plantin (1514–1589), legător de cărți și tipograf francez. Ed.

[←150]

Owen Felltham sau Feltham (1602–1668), eseist și poet. Prima ediție a faimoasei sale colecții de eseuri și maxime moralizatoare a fost publicată în cca 1623. Aceasta a avut un mare succes, iar în 1709 fusese publicată deja în douăsprezece ediții. Ed.

[←151]

„Cuvântul scris rămâne." Ed.

[←152]

„HENRIC, prin grația lui Dumnezeu Rege al Angliei, Lord al Irlandei, Duce de Aquitainia, îl salută pe iubitul său vasal Maldwin Duport de Tansor, cavaler.” Acest document de mare interes istoric se află acum la Biroul de Acte din Northampton. Textul în limba latină a fost reprodus în întregime în Istoria comitatului Northamptonshire, voi. XIV (iulie 1974), cu traducerea și comentariile profesorului J. E Burton. Ed.

[←153]

Făcut (în lb. latină, în original) (n. red.)

[←154]

„În prag”. Ed.

[←155]

Clopotele bisericii aflate vizavi de închisoarea Newgate, care băteau pentru a anunța o execuție iminentă. Ed.

[←156]

Jean-Eugène Robert-Houdin (1805–1871), fost ceasornicar din Blois, care a devenit unul dintre cei mai mari magicieni din secolul al XIX-lea. Ed.

[←157]

William Caleraft (1800–1879), cel mai prolific călău din Anglia, care a spânzurat patru sute de oameni între 1829 și 1874. Ed.

[←158]

Templul a fost demolat în 1919, când devenise deja ruină. Ed.

[←159]

Tehnică folosită pentru tratarea stâlpilor și coloanelor: cu mâna se întinde o pastă frământată în diferite culori, în care se introduc nervuri de cânepă, aplicându-se la sfârșit un material omogen de contrast. (n. red.)

[←160]

Audrey era țărăncuța curtată de Touchstone în piesa Cum vă place a lui Shakespeare. Ed.

[←161]

La 28 iunie 1838. Ed.

[←162]

„Câștigăm prin ranguri.” Ed.

[←163]

Poeta Felicia Dorothea Hemans (1793–1835), autoarea volumelor *Povești și scene istorice în versuri* (1819), *Sanctuarul pădurii și alte poeme* (1825), *Amintiri ale femeilor și alte poeme* (1828), *Cântece ale sentimentelor și alte poeme* (1830), și a multor alte opere. De asemenea, a publicat traduceri din opera poetului portughez din secolul al XVI-lea Luis Vaz de Camoes. Ed.

[←164]

Harriet Martineau (1802–1876), reformatoare socială și femeie de litere. Printre operele ei se numără *Scrisori despre hipnoză* (1845), *Viața orientală, prezent și trecut* (1848), *Educația casnică*, lucrarea radicală *Istoria celor 30 de ani de pace* (ambele în 1849) și romanul *Deerbrook* (1839). Ed.

[←165]

Literal, „sub trandafir” – în secret. Ed.

[←166]

Bijutierul italian Fortunato Pio Castellani (1793–1865), specializat în piese care imitau lucrările aurarilor etrusci. Ed.

[←167]

„Dar e mort. Mort!” Ed.

[←168]

„Liniștește-te, îngeraș! Nu știe nimeni.” Ed.

[←169]

„— N-ar fi trebuit să se întâmple…

— El ce-a spus?

— Ce pot să fac?… Nu pot să-i zic adevărul…

— Dar ce-o să facă?

— A spus că-l va găsi…

— Dumnezeule, ce-a fost asta?” Ed.

[←170]

Unul dintre ghidurile lunare pentru mersul trenurilor publicate de George Bradshaw (1801–1853), din care primul volum a apărut în decembrie 1841, cu faimoasa lui copertă galbenă. Ed.

[←171]

„Să fim judecați după faptele noastre.” Ed.

[←172]

Colegiul King se află chiar lângă St Catharine. Ed.

[←173]

Magus (1801), de Francis Barrett, creată între 1770 și 1780, este o lucrare despre magie și filosofie ocultă. În prefață, se menționează că a fost scrisă în primul rând pentru informarea celor curioși și neobosiți în căutările lor în știința ocultă, cartea însemnând o muncă și o cheltuială imense, atât ca timp, cât și financiar, însemnând tot ceea ce putea fi considerat straniu și rar în cercetările noastre de magia naturii: Cabala, Magie cerească și ceremonială, Alchimie și Magnetism. Ed.

[←174]

„Sub pază sau sub disciplină scolastică”; elevi. Ed.

[←175]

Alexander Wale din Colegiul St John, pe atunci proctor senior. Incidentul a avut loc în aprilie 1829. Ed.

[←176]

„Bănuială”. Ed.

[←177]

Sultanul căruia Șeherezada îi spune poveștile din 0 mie și una de nopți. Ed.

[←178]

Pe strada Fleet. Proiectată de Wren și terminată în 1703. Ed.

[←179]

Queen's Counsel – avocatul reginei (în lb. Engleză, în original) (n. red.)

[←180]

Taverna Trei Putini se afla în Billingsgate. Meniurile sale „obișnuite” – adică meniuri cu preț fix –, atât de populare, se serveau la ora 1 și la ora 4 și costau un șiling și șase penny, și includeau și carne, și brânză. Ed.

[←181]

„E cunoscut de tovarășii săi.” Ed.

[←182]

Din *Don Giovanni* a lui Mozart, cântată de Don Ottavio, logodnicul Donnei Anna. Convins că Don Giovanni îl ucisese pe tatăl Annei, Don Ottavio jură să o răzbune și să se întoarcă în calitate de „mesager al pedepsei și morții”. Ed.

[←183]

Tasmania. Ed.

[←184]

O metodă obișnuită de a trișa la curse, împreună cu alegerea favoriților și dopajul. După cum remarca baronul Alderson în prezentarea unui caz adus în fața Tribunalului din Exchequer după cursa Derby din 1844, „dacă domnii binevoiesc a se întrece cu escrocii, atunci să se aștepte să fie înșelați”. Ed.

[←185]

Pe strada Aldersgate nr. 153. Ed.

[←186]

Spring-Heeledjack – un personaj înfricoșător, acoperit cu pelerină, care a terorizat Londra în 1837. Felul său de lucru obișnuit era să-i atace pe neașteptate pe trecători, de obicei femei, și să le sfâșie hainele cu mâini ca niște clești. Se spunea că putea să sufle și foc, că ochii săi ardeau precum cărbunii încinși și că putea sări la înălțimi mari peste ziduri și garduri. Nu se știe sigur nici în ziua de astăzi dacă Jack era un personaj real sau inventat, însă atacurile au fost dezbătute pe larg în presa vremii. Ed.

[←187]

Autorul se referă la bulevardul Ratcliffe, care se întindea de la East Smithfield până la bulevardul Shadwell. A fost descris de Watts Phillips în Triburile sălbatice ale Londrei (1855) drept „sediul viciului dezlănțuit și al violenței oarbe al murdăriei, haosului și decadenței”. Ed.

[←188]

„Focul urmează fumului” – adică, nu există fum fără foc (Plinius). Ed.

[←189]

Doctor în arte (n. red.)

[←190]

Membru al Societății Regale de Arte (n. red.)

[←191]

Un amestec de opiu și alcool. Restricțiile legale pentru consumul de opiu au intrat în vigoare abia în 1868, iar în această perioadă, laudanumul era prescris foarte des și se consuma în exces. Inițial, un drog pentru săraci, laudanumul a devenit mijlocul preferat de alungare a durerii în rândul clasei mijlocii. Printre scriitorii faimoși care îl consumau se numărau Coleridge, De Quincey și Elizabeth Barrett Browning. Scriitorul Wilkie Collins a devenit dependent și a recunoscut că o mare parte din romanul Piatra lunii (1868) fusese scris sub influența sa. „Cine este omul care a inventat laudanumul? întreabă Lydia Gwilt în Armadale (1866) a lui Collins. Îi mulțumesc din suflet.” Ed.

[←192]

Milton, Comus, într-un fragment despre castitate: „O mie de îngeri îi sunt servitori / Și alungă orice lucru păcătos și vinovat”. Ed.

[←193]

„Nu voi muri cu totul”: Horațiu, Ode, III.xxx.6. Ed.

[←194]

Antropometamorfoza: omul transformat sau schimbările artificiale (1650), o istorie a împodobirii și mutilării corpului, scrisă de doctorul John Bulwer (în perioada 1648–1654). Ed.

[←195]

Probabil este vorba de ediția din Rugăciuni publicată în octavo de William Pickering, în 1840, în care era inclusă (alături de introducerea menționată de Glyver și de faimoasa predică „Duelul morții”, ținută în fața regelui Carol I, în februarie 1631) și „Viața lui Donne” a lui Izaak Walton. Ed.

[←196]

Bărbați angajați să ducă mănunchiuri de pene negre. Ed.

[←197]

Din muzica pentru înmormântarea reginei Maria, interpretată în martie 1695. Această piesă a fost cântată din nou la propria înmormântare a lui Purceii, în noiembrie 1695. Ed.

[←198]

Ioan II: 25–26. Din „Rânduieli pentru îngroparea morților” din Cartea de rugăciuni. Ed.

[←199]

La Dumnezeu, ne găsim refugiul (în lb. latină, în original) (n. red.)

[←200]

Din ultima predică a lui Donne, „Duelul morții”, menționată anterior. Ed.

[←201]

„E periculos să întârzii.” (Livius, *Ab urbe condita*) Ed.

[←202]

Parc de distracții celebru de lângă Podul Battersea. Aici aveau loc focuri de artificii, dansuri, concerte și plimbări cu balonul. Era deschis de la 3 după-amiază până la miezul nopții. După plecarea respectabililor săi patroni, a devenit un faimos loc de agățat prostituate. În cele din urmă, a devenit un loc atât de supărător pentru vecini, încât, în 1877, a fost închis. Ed.

[←203]

Steaua și jartiera (în lb. engleză, în original) (n. red.)

[←204]

Construită în 1724, pentru domnișoarele de onoare ale soției lui George al 11-lea, Caroline de Anspach. Ed.

[←205]

Povestirea autorului se întrerupe o vreme la această pagină a manuscrisului. Istorisirea care urmează, transcrisă de mâna autorului, a fost inclusă în acest punct. Ed.

[←206]

Robert Stewart, Lord Castlereagh (1769–1822). A devenit secretar la Externe în februarie 1812 și, bolnav de o formă de paranoia, s-a sinucis în august 1822, tăindu-și gâtul cu un briceag. Ed.

[←207]

Spenser, Regina zânelor, II.xii.65. Ed.

[←208]

Denumit după Hamnet Duport, al 19-lea baron Tansor (1608–1670), care a făcut modificări substanțiale la Evenwood, în anii 1650. Ed.

[←209]

Jacques Androuet du Cerceau (cca 1520 – cca 1584), arhitect și gravor francez. Ed.

[←210]

Felltham, Decizii, XLVII („Despre moarte”). Ed.

[←211]

Casa Osborne, construită ca reședință particulară pentru regina Victoria și prințul Albert, pe un domeniu cu vedere la Solent, întins pe aproape 350 de acri, cumpărat de la doamna Isabella Blachford. Lucrarea, începută în 1845 și supravegheată de prințul consort, a fost terminată în 1851. Ed.

[←212]

Numele, care nu mai este folosit astăzi, unei zone din Londra mărginită de strada Edgware la est, de Bayswater la vest, de Hyde Park la sud și de Maida Hill la nord. Era locuit în principal de oameni de carieră și negustori. „Ah, doamnelor – scrie Thackeray în capitolul LI din Bâlciul deșertăciunilor (1848) –, întrebați-l pe domnul pastor Thurifer dacă Belgravia nu e ca alămurile, iar Tyburnia ca un țambal. Acestea sunt deșertăciuni. Totul va trece.” Ed.

[←213]

În Covent Garden. Un hotel relativ ieftin, clienții săi fiind formați în mare parte din domni burlaci de la țară. Ed.

[←214]

O parafrază din Psalmul 32:1. Ed.

[←215]

Leul roșu (în lb. Engleză, în original) (n. Red.)

[←216]

Intelectuala feministă Mary Wollstonecraft (1759–1797) a avut o fiică nelegitimă, Fanny, cu speculantul și autorul american Gilbert Imlay (a doua ei fiică, Mary, viitoarea soție a poetului Shelley și autoarea romanului Frankenstein, a fost rodul căsătoriei ei cu romancierul și teoreticianul social William Godwin). În 1792, a publicat Apărarea drepturilor femeilor. Se poate presupune că mătușa doamnei Glyver credea că nepoata ei era însărcinată nu cu soțul, ci cu amantul ei. Ed.

[←217]

Prin această aluzie delicată, pare să spună că avusese de curând relații conjugale cu căpitanul Glyver, al căror rezultat potențial să coincidă cu nașterea fiului prietenei sale. Ed.

[←218]

Charles Stuart (1779–1845), numit Baron Stuart de Rothesay în 1828, a fost ambasadorul britanic în Franța între 1815 și 1824. Nu l-am identificat pe James Martin. Ed.

[←219]

Strada pe care se află și în prezent Ambasada Britanică. Ed.

[←220]

Parte a așa-zisului Château de Dinan, construit de fapt în meterezele orașului. Salle des Gisants (Sala statuilor culcate) are mai multe morminte medievale sculptate – se spune că acela al lui Roland de Dinan este cel mai vechi mormânt „înarmat” din Europa de Vest. Personajul sculptat la care se referă doamna Glyver este probabil cel al lui Renée Madeuc de Quémadeuc, a doua soție a lui Geoffroi Le Voyer, șambelan al ducelui Jean al III-lea de Britania. Ed.

[←221]

„Caută adevărul." Ed.

[←222]

„Liniștește-ți sufletul!” Din Euharistia latină. Ed.

[←223]

Maximă a tribunului Lucius Cassius Longinus, citat de Cicero, care înseamnă „Cui folosește?”, utilizată de obicei pentru a arăta cu degetul pe cineva care ar avea cel mai mult de câștigat în urma unei fărădelegi. Ed.

[←224]

„Adevărata dragoste este credulă.” Ed.

[←225]

„Emily, draga mea, nu mi-l prezinți pe acest domn?” Ed.

[←226]

Sunteți un om misterios (în lb. franceză, în original) (n. red.)

[←227]

Desigur, este vorba despre pseudonimul lui Charlotte Brontë. Villette a fost publicat în ianuarie 1853. Ed.

[←228]

In Memoriam A. H. H. (Arthur Henry Hallam, 1811–1833) a fost publicat de Edward Moxon (care l-a publicat și pe Daunt), în 1850, anul în care Tennyson a fost numit Poet Laureat după moartea lui Wordsworth. Ed.

[←229]

Frăția Prerafaelită, înființată în 1848 de Dante Gabriel Rossetti (1828–1882), John Everett Millais (1829–1896), William Holman Hunt (1827–1910) și alții. Ed.

[←230]

„Dragostea învinge totul.” (Virgil, *Egloge*). Ed.

[←231]

Hieroglife despre viața omului (1638) a poetului englez Francis Quarles (1592–1644). Ed.

[←232]

Uleiul de rapiță este un ulei vegetal gros și vâscos folosit pentru lămpi înainte de inventarea petrolului lampant, în 1878. Ed.

[←233]

În tot și pentru tot (în lb. franceză, în original) (n. red.)

[←234]

Turcia i-a declarat război Rusiei în octombrie 1853. Turcii i-au înfrânt pe ruși la Oltenița, în 4 noiembrie, însă escadronul naval turc a fost distrus de flota rusă de pe Marea Neagră la Sinope, în ziua de 30 a lunii respective – o acțiune care a produs furie în Anglia. Acesta era doar începutul a ceea ce avea să devină Războiul din Crimeea. Marea Britanie și Franța i-au declarat război Rusiei în martie 1854. Ed.

[←235]

De Charlotte M. Yonge (1823–1901), publicat în 1853. Cartea, care dramatizează chinurile spirituale ale personajului său principal, Guy Morville, redă înclinațiile oxfordiene ale autoarei și a fost unul dintre romanele cele mai de succes ale secolului. Ed.

[←236]

Primul volum din *Pietrele Veneției* al lui John Ruskin (1819–1900), în care lăuda arhitectura gotică, a fost publicat în martie 1851. A fost urmat de volumul al II-lea, în iulie 1853, și de volumul al III-lea, în octombrie 1853. Ed.

[←237]

Opus 28. Compus între 1836 și 1839, publicat în 1839. Ed.

[←238]

La inima mea, la pieptul meu, din ciclul de cântece compuse de Schumann pentru voce feminină și pian, Frauenliebe und Leben (Viața și iubirea femeii, 1840). Ed.

[←239]

„Nu mai sunt cel care am fost.” Ed.

[←240]

Paralela dintre arhitectura antică și cea modernă – publicat în 1650. Ed.

[←241]

Charles-Marie-René Leconte de Lisle (1818–1894), lider al poeților parnasieni. Volumul său Poèmes antiques a fost publicat în 1852. Ed.

[←242]

Dalby's Carminative, unul dintre numeroasele medicamente aprobate care conțineau laudanum. Ed.

[←243]

Confesiunea îndrăgostitului. Titlul unul poem faimos din secolul al XIV-lea, de John Gower (1325? —1408?). Ed.

[←244]

Medic și alchimist elvețian (pe numele adevărat Theophrastus Bombastus von Hohenheim, 1493–1541). Ed.

[←245]

„Strofe pentru muzică”, scrisă la 28 martie 1816 și publicată pentru prima dată în volumul Poezii lansat la John Murray, în același an. Cât de răspândit era zvonul că Laura Fairmile era subiectul acestor faimoase strofe este discutabil, iar eu nu l-am mai găsit menționat în altă lucrare literară. De fapt, se crede că poezia îi este închinată lui Claire Clairmont. Laura Fairmile s-a căsătorit cu Julius Duport în decembrie 1817. Byron se căsătorise cu Annabella Milbanke în ianuarie 1815. Ed.

[←246]

„Cine ne va despărți?” Ed.

[←247]

Cuvinte din primele două versuri ale Sonetului 137 al lui Shakespeare: „Ce le faci ochilor, iubire oarbă? Ei nici măcar nu văd ceea ce văd” Ed. (ediție tradusă de Gheorghe Tomozei – n. Tr.)

[←248]

Marie Tussaud, născută Grosholtz (1761–1850). În timpul Revoluției Franceze, a fost asistenta artistului în ceară Philippe Curtius, care făcea mulaje după capetele victimelor decapitate ale Terorii. Și-a deschis Bazarul de pe strada Baker în 1835. Denumirea de „Camera ororilor” a fost dată în 1845 de un redactor de la Punch, pentru a descrie încăperea în care erau expuse relicvele înfiorătoare ale Revoluției, alături de mulajele noi făcute după criminali și alți răufăcători. Ed.

[←249]

„Nu e permis să știm totul.” (Horațiu, Ode, IV iv). Ed.

[←250]

Librarul David Nutt, pe Faleză la nr. 270 și 271. Ed.

[←251]

Colecție de poezii, editată de Charles Gildon (1665–1724) și publicată de Bernard Lintot în format octavo mic, ca ediție într-un singur volum, în 1709 (ulterior, a apărut în două volume). Conținea „Venus și Adonis”, „Răpirea Lucreției”, „Pelerinul pătimaș” și „Sonete pentru note muzicale diferite”, care reprezintă, de fapt, ultimele șase poezii din opera precedentă. Ed.

[←252]

„Mă voi ridica din nou.” Ed.

[←253]

Acel tablou al lui Anthony Charles Duport (1682–1709), realizat de Sir Godfrey Kneller (1646–1723), se află acum în Galeria Națională de Portrete. Ed.

[←254]

Librarul Henry Seile (în perioada 1619–1661). Ed.

[←255]

Proverbe, 13:19. Ed.

[←256]

Un citat din Deciziile lui Felltham, XI („Despre încercările credinței și prieteniei”). Ed.

[←257]

„Instrumente de război”. Ed.

[←258]

Stațiune pe coasta sudică a Insulei Wight, renumită pentru clima blândă. Ed.

[←259]

Torțe din gudron folosite pentru a lumina drumul pe stradă; existau băieți care duceau astfel de torțe. Ed.

[←260]

După cum reiese din menţiunea anterioară a „Sonetelor portugheze ale doamnei Browning" („Sonete din portugheză"), aceasta este ediţia publicată în două volume, de Chapman and Hall, în noiembrie 1850. Ed.

[←261]

„Ziua mâniei”. Ed.

[←262]

„Zis și făcut” (Terențiu, *Heautontimorumenos*). Ed.

[←263]

Răzbunător. Ed.

[←264]

Pe strada Regent (colț cu strada Hanover) și fundătura Clare, respectiv strada Drury. Ed.

[←265]

Preoteasă beată a zeului vinului, Bacchus. Ed.

[←266]

În Spitalfields, cunoscută drept una dintre cele mai periculoase străzi din Londra din cauza violenței și sărăciei. Ed.

[←267]

Paragrafele următoare sunt compuse din fâșii lipite de hârtie neliniată. Scrisul de pe aceste hârtii este uneori aproape ilizibil. Descifrările posibile sunt marcate între paranteze pătrate. Ed.

[←268]

Corbyn, Beaumont, Stacey & Messer, farmacie renumită, în High Holborn nr. 300. Ed.

[←269]

Cabinetul lui Venus. Ed.

[←270]

Vedeți nota de subsol 29 Ed.

[←271]

Sabia dreptății ținută de Sir Artegal în Regina zânelor a lui Spenser. Ed.

[←272]

Trei spioni, bodegă de pe strada Windmill nr. 11, Haymarket. Ed.

[←273]

Surori ale plăcerii (în lb. franceză, în original) (n. red.)

[←274]

Librarul Bernard Quaritch, pe strada Castle nr. 16, Piața Leicester. Ed.

[←275]

În Piccadilly la nr. 160. Ed.

[←276]

„S-a terminat.” Ed.

[←277]

Pe strada Bishopsgate. Ed.

[←278]

Ducele de Aberdeen (George Hamilton Gordon, 1784–1860). A devenit prim-ministru după demisia contelui de Derby, în 1852. A fost acuzat de derularea necorespunzătoare a Războiului din Crimeea și a demisionat în februarie 1855. A mers la petrecere singur, a doua soția lui murise în 1833. Ed.

[←279]

Aparent, fictiv. Ed.

[←280]

Bătălia a avut loc la 5 noiembrie 1854 ziua în care Florence Nightingale a ajuns la spitalul din Scutari. Ed.

[←281]

Roșul de Paris era un preparat pe bază din oxid de fier, folosit pentru curățarea veselei de argint. Ed.

[←282]

Marie Taglioni (1804–1884), faimoasă dansatoare suedezo-italiană pentru care tatăl ei, Filippo Taglioni, a creat baletul La Sylphide (1832), primul balet în care o balerină a dansat în pointe pe tot parcursul reprezentației. Ed.

[←283]

Membru al Parlamentului (n. red.)

[←284]

Un preparat culinar consistent și scump, care constă în coaste de vită împănate și fierte înăbușit, servite cu ciuperci proaspete, trufe, chiftele și Madeira. Ed.

[←285]

Din oratoriul Iuda Macabeul al lui Haendel, cu un libret scris de reverendul Thomas Morell. Compus pentru a sărbători victoria englezilor asupra Tânărului Impostor la Culloden și întoarcerea la Londra a victoriosului duce de Cumberland. Interpretat pentru prima dată în 1747. Ed.

[←286]

Poezia de unde au fost citate aceste versuri se numește „De la perși”, publicată în volumul Roșa Mundi și alte poeme al lui Daunt (1854). Ed.

[←287]

Următoarele scrisori au fost introduse aici în manuscris. Ed.

[←288]

William Howard Russell (1820–1907), corespondentul The Times în Crimeea. Rapoartele sale despre suferințele armatei britanice, mai ales ale răniților dintr-un spital din Scutari, în timpul iernii din 1854–1855, au scandalizat națiunea. Ed.

[←289]

Din puținele dovezi interne reiese că, probabil, naratorul a scris această scrisoare de pe insula vulcanică Lanzarote. Ed.

[←290]

Fragment din Predica XX a lui Donne despre Psalmul 38:3, în Cincizeci de predici (1649). Ed.

[←291]

Muncitorii londonezi și săracii londonezi (în lb. engleză, în original) (n. red.)

[←292]

Însoțitor al dragonului roșu (Rouge Dragon Pursuivant of Arms în Ordinary) – ofițer junior la Colegiul de Arme (sau Colegiul de Heraldică), numit astfel după dragonul roșu de pe steagul Țării Galilor (n. red.)

Table of Contents